

$$7 - 2\frac{3}{4} = 7 - \frac{11}{4} = \frac{17}{4} = 4\frac{1}{4}$$

$$7 - 2\frac{3}{4} = \frac{11}{4}$$

743234
234522

1887 ✓

1887-776

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙΣ ΣΧΟΛΕΙΟΙΣ ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΣΣΕΝ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΑΤ' ΕΓΚΡΙΣΙΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΥΠΟ

Α. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας καὶ καθηγητοῦ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Α. Σακελλαρίου

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1887

311.

ΕΝΔΟΞΙΩΤΣ
ΑΙΓΑΙΑ ΠΛΩΒΗ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Ιωάννινα
Ιωάννινα
Ιωάννινα
Ιωάννινα
Ιωάννινα

ΑΓΓΕΛΙΑ ΗΓΟΥΜΕΝΙΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΕΙΚΟΣΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Κατὰ τὰς δύο τελευταίας δεκαετηρίδας τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος τοσαῦται ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς ἀνακαλύψεις καὶ πολιτικαὶ μεταβολαί, ὥστε ἀδύνατον ἡτο νὰ παρίσωμεν αὐτάς, ἐκδίδοντες νέαν πολιτικὴν γεωγραφίαν διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἡμῶν Σχολεῖα καὶ διὰ τὰς κατωτέρας τάξεις τῶν Γυμνασίων· διότι φρονοῦμεν δτι οἱ παιδεῖς πρέπει νὰ διδάσκωνται ἐν τοῖς Σχολείοις τὴν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν των πολιτικὴν γεωγραφίαν, ἵνα ἦνε ἐνήμεροι τῶν ἔκαστοτε ἐπὶ τῆς γῆς γινομένων ἀνακαλύψεων καὶ πολιτικῶν μεταβολῶν.

Καὶ ἐν μὲν τῇ Ἐύρωπῃ ὀλίγισται πολιτικαὶ μεταβολαὶ ἐγένοντο, περιορισθεῖσαι καὶ αὕται ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου τῆς καὶ χερσονήσου τοῦ Αἴμου καλουμένης. Ἐξητάσθη δῆμος ἀκριβέστερον ἢ ἐν ταῖς προτέραις ἐκδόσεσιν ἡ φυσικὴ γεωγραφία τῆς χώρας καὶ ἡ ἱστορία ἐνὸς ἔκαστου τῶν κρατῶν αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν κρατῶν τῶν ἀλλων ἡπείρων, ἵνα λαμβάνωσιν οἱ παιδεῖς συνοπτικὴν γνῶσιν τῆς ἱστορίας αὐτῶν· διότι ἀπό τινων ἐτῶν γενικὴ ἱστορία ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις δὲν διδάσκεται.

Ἐν τῇ Ἀσίᾳ δῆμος πλεῖσται μεταβολαὶ ἐγένοντο. Οὕτως ἢ ἐν τῇ Ἰνδοκίνᾳ Βιρμανικὴ αὐτοκρατορία κατεκτήθη ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν καὶ ἀπετέλεσε μέρος τῶν ἐν Ἰνδίαις Ἀγγλικῶν κτήσεων. Ωσαύτως οὐ μόνον τὸ Τογκούνον μέρος δὲν τοῦ Ἀννάμ κατεκτήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἀλλὰ καὶ ἄπαν τὸ Ἀννάμ, ἐγένετο ὑποτελές εἰς τὴν Γαλλίαν. Τὸ βασίλειον δὲ ἔτι τῆς χερσονήσου Κορέας, δπερ ἐπὶ πολλοὺς αἰώνας ἡτο ὑποτελές εἰς τὴν Κίναν, ἐγένετο κράτος ἀνεξάρτητον. Τέλος ἄπαν σχεδὸν τὸ Τουρκεστάν κατακτηθὲν ὑπὸ τῶν Ῥώσων ἀπετέλεσε μέρος τῶν ἐν Ἀσίᾳ κτήσεων τῆς Ῥωσσίας.

Ἐν δὲ τῇ Ἀφρικῇ ἔτι μεγαλείτεραι πολιτικαὶ μεταβολαὶ ἐγένοντο. Τὸ νοτιανατολικὸν Σουδάν, τὸ Δαρφούρ καὶ τὸ Κορδοφάν διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Μαχδῆ ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῆς Αιγυπτιακῆς κυριαρχίας καὶ ἀπετέλεσαν ἴδιον νιγρητικὸν κράτος. Ωσαύτως μετὰ τὰς μεγάλας ἀνακαλύψεις τοῦ Ἀμερικανικοῦ περιηγητοῦ Στάνλεϋ ἰδρύθη ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀφρικῇ

τὸ Ελεύθερον Κράτος Κόγγον καὶ ἐτέθη διὰ πρωτοκόλλου τῶν μεγάλων δυνάμεων τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Πορτογαλλίας ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλέως τοῦ Βελγίου Λεοπόλδου, ἔχον ἔκτασιν πενταπλασίαν τῆς Γερμανίας καὶ πληθυσμὸν ὑπὲρ τὰ 43 ἑκατ. διαφόρων νιγρητιῶν φύλων. Παρ' αὐτῷ δ' ἔτι ιδρύθη ἔτερον ἐκ Νιγρητῶν κράτος, ἔκτεινόμενον μέχρι τῆς θαλάσσης τῆς κάτω Γουινέας, τὸ καλούμενον Γαλλικὸν Κόγγον, καὶ ἐτέθη συνεργείᾳ τοῦ περιηγητοῦ Βράτσα Γάλλου ἀξιωματικοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας. Εἶνε δὲ καὶ αὐτὸς κατὰ τὴν ἔκτασιν ὅχι μικρότερον τῆς Γαλλίας. Ἐν δὲ τῇ κάτω Γουινέᾳ παρὰ τὸν κόλπον τῆς Βιάφρας ώς καὶ ἐν τῇ Ὀττεντοτίᾳ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ὁράγγου ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ καὶ πρὸς Β. τῆς Ζαγγουεβάρης ἐν τῷ Ἰνδικῷ ὡκεανῷ ιδρύθησαν σπουδαῖαι γερμανικαὶ ἀποικίαι. Τέλος ἡ νῆσος Μαδαγασκάρ σχεδὸν ἀπαταγένετο ὑποτελής εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἐν δὲ τῇ Ἀμερικῇ, τῷ νέῳ τούτῳ κόσμῳ, μεγάλαι καθ' ἔκάστην γίνονται ἀνακαλύψεις καὶ πολιτικαὶ μεταβολαί. Ἰδιαὶ δ' ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τοσαύτη εἶνε ἡ ζωτικὴ δύναμις τῶν κατοίκων, ὥστε καθ' ἔκαστον ἔτος βλέπομεν διτονέατι ἐγείρονται πόλεις ἐκ δεκακισμυρίων κατοίκων. Πρὸς τοῦτο δὲ οὐκ δλίγον συντελοῦσιν καὶ αἱ μεγάλαι ἐξ Εὐρώπης μεταναστάσεις.

Μεγάλαι δ' ἔτι εἶνε καὶ αἱ ἐν τῇ Ὡκεανίᾳ γινόμεναι ἀνακαλύψεις καὶ πολιτικαὶ μεταβολαί. Ἰδιαὶ δ' ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Νέᾳ Σηλανδίᾳ ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία θαυμασίως ἀναπτύσσονται καὶ μεγάλαι πόλεις εἰς τὰς ἀποκέντρους ἐκείνας νήσους καθ' ἔκάστην ἐγείρονται.

Ἐν τέλει ἐπανελάθομεν ἐν ιδίοις κεφαλαίοις μετὰ ἔκάστην ἡπειρον τὰ ὑψηλότερα αὐτῆς ὅρη μετὰ τοῦ ὄψους τῶν καὶ τὰς μεγαλειτέρας πόλεις μετὰ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν. Τοῦτο δ' ἐξαιρετικῶς ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῶν δρέων τῆς Ἑλληνικῆς γερσονήσου, ἵνα ἔχῃ αὐτὰ δι παῖς εὐσύνοπτα καὶ εὔχόλως νὰ τὰ ἀνατυπώνῃ εἰς τὸν ἑαυτοῦ νοῦν.

Τοιαύτη εἶνε ἐν δλίγοις ἡ εἰκοστὴ πρώτη ἔκδοσις τῆς γεωγραφίας ἡμῶν, ἡτις καλῶς διδασκομένη ὑπὸ τῶν κυρίων διδασκάλων καὶ καθηγητῶν θέλει παρέχει εἰς τοὺς παιδας ικανὰς γνώσεις τῆς φυσικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως τοῦ πλανήτου ἡμῶν.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ.

Γεωγραφία λέγεται ἡ ἐπιστήμη, ἥτις περιγράφει τὴν γῆν.
Διαιρεῖται δὲ αὕτη εἰς τρία μέρη.

α'. Εἰς Μαθηματικὴν γεωγραφίαν, ἥτις θεωροῦσα τὴν γῆν
ώς οὐράνιον σῶμα ἔξετάζει αὐτῆς τὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος, τὰς
κινήσεις καὶ τὰς διαφόρους θέσεις της πρὸς τὸν ἥλιον.

β'. Εἰς Φυσικὴν γεωγραφίαν, ἐν ᾧ ἔξετάζεται ἡ φυσικὴ τῆς
γῆς διάπλασις, ἡ ἔνταξις, τὰ ὄρατα αὐτῆς, τὰ ἐπ' αὐτῆς ζῷα,
τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἐν τῷ φλοιῷ αὐτῆς εύρισκόμενα μέταλλα.

γ'. Εἰς Πολιτικὴν γεωγραφίαν, ἥτις θεωροῦσα τὴν γῆν ώς
οἰκητήριον τοῦ ἀνθρώπου ἔξετάζει τὴν διαιρεσιν τῆς ἐπιφανείας
αὐτῆς εἰς κράτη, τὸν πληθυσμόν, τὴν θρησκείαν, τὸ πολίτευμα,
τὰ ἥθη, τὴν εὐπορίαν καὶ τὴν δύναμιν ἑκάστου τῶν ἐπὶ τῆς
γῆς κρατῶν.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ.

Ἄπλανεῖς ἀστέρες, πλανῆται, κομήται, δορυφόροι.

Πάντα τὰ οὐράνια σώματα καλοῦνται ἀστέρες, καὶ διαιροῦν-
ται εἰς ἀπλανεῖς ἀστέρας εἰς πλανῆτας καὶ εἰς κομήτας.

'Απλανεῖς λέγονται οἱ ἀστέρες, οἵτινες φυλάττουσι πάντα τε
μεταξύ των τὴν αὐτὴν σχετικὴν θέσιν καὶ ἔχουσιν ἴδιον φῶς. Εἰς
τούτους ἀνήκει καὶ ὁ ἥλιος, ὃστις εἶνε ὁ πλησιέστερος εἰς τὴν
γῆν ἀπλανῆς ἀστήρ.

Πλανῆται λέγονται οἱ ἀστέρες, οἵτινες μεταβάλλουσι τὴν
σχετικὴν αὐτῶν θέσιν. Εἰς τούτους ἀνήκει καὶ ἡ γῆ. Κινοῦνται
δὲ περὶ τὸν ἥλιον καὶ λαμβάνουσι παρ' αὐτοῦ φῶς καὶ θερμότητα.

Οι κομῆται παρίστανται εἰς τοὺς ὄφθαλμοὺς ἡμῶν ὡς ἔχοντες φωτεινὸν πυρῆνα, περὶ τὸν ὄποιον ὑπάρχει νεφελῶδες κάλυμψ ληγὸν συνήθως εἰς οὐράν. Καὶ τούτων οἱ πλεῖστοι κινοῦνται περὶ τὸν ἥλιον, ἀλλ ἔχουσι πολὺ ἐκτεταμένας τροχιάς.

Τὸ πάργουσι δὲ καὶ ἄλλοι ἀστέρες, οἵτινες κινοῦνται περὶ τοὺς πλανήτας καὶ λέγονται δορυφόροι· τοιοῦτος, δὲ δορυφόρος τῆς γῆς εἶναι ἡ σελήνη.

Σχῆμα, κινήσεις τῆς γῆς, ἄξων, πόλοι.

Ἡ γῆ, ὡς καὶ τὰ ἄλλα οὐράνια σώματα, ἔχει σχῆμα σφαιροειδὲς καὶ κινεῖται περὶ τὸν ἥλιον εἰς ἐν ἔτος. Ἀλλὰ καὶ περὶ ἑκατὸν κινεῖται εἰς 24 ὥρας ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς(α).

Ἡ εὐθεῖα γραμμὴ περὶ τὴν ὄποιαν νοεῖται ὅτι ἡ γῆ περιστρέφεται εἰς 24 ὥρας καλεῖται ἄξων τῆς γῆς, τὰ δὲ ἄκρα τοῦ ἀξονὸς τούτου καλοῦνται πόλοι· καὶ ὁ μὲν κείμενος πρὸς βορρᾶν καλεῖται Ἀρκτικὸς ἡ Βόρειος πόλος, ὁ δὲ πρὸς νότον Ἀνταρκτικὸς ἡ Νότιος πόλος(β).

Ἡ γῆ, ὡς ἔχουσα σχῆμα σφαιροειδές, ἀπεικονίζεται διὰ τεγχικῆς σφαίρας, ἣτις εἶναι πεπιεσμένη περὶ τοὺς πόλους καὶ ἔξωγκωμένη περὶ τὸ μέσον της, ἣτοι περὶ τὸν ισημερινόν.

Κύκλος λέγεται ἡ ὑπὸ καμπύλης γραμμῆς περιοριζομένη ἐπιφάνεια, τῆς ὄποιας ἀπαντα τὰ σημεῖα ἀπέχουσιν ισάκις ἀπό τινος ἄλλου ἑσωτερικοῦ σημείου, ὅπερ καλεῖται κέντρον· ἡ δὲ καμπύλη αὕτη γραμμὴ καλεῖται περιφέρεια τοῦ κύκλου.

Εἰς προσδιορισμὸν θέσεως τόπου τινὸς ἐπὶ τῆς σφαίρας ἐννοοῦμεν ἐπ' αὐτῆς κύκλους. Τούτων δὲ ἄξιοι σημειώσεως εἶναι ὁ ισημερινός, ὁ πρῶτος μεσημέριος, οἱ δύο τροπικοὶ καὶ οἱ δύο πολικοὶ κύκλοι.

Ίσημερινὸς λέγεται μέγιστος κύκλος ἐπίστης ἀπέχων ἀπὸ τῶν δύο πόλων καὶ διαιρῶν τὴν σφαίραν εἰς δύο μέρη, εἰς Βόρειον καὶ εἰς Νότιον ἡμισφαίριον. Ωνομάσθη δὲ οὗτως διότι ἐπ' αὐτοῦ αἱ ἡμέραι εἶναι πάντοτε ἵσται μὲ τὰς νύκτας.

Μεσημέρινὸς λέγεται μέγιστος κύκλος διερχόμενος διὰ τῶν δύο πόλων καὶ διαιρῶν τὴν σφαίραν εἰς δύο μέρη, εἰς Ἀρατο-

(α) Ἡ κίνησις τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον παράγει τὴν διαδοχὴν τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους, ἡ δὲ κίνησις αὐτῆς περὶ ἑκατὸν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα.

(β) Ὁ ἄξων τῆς γῆς φθάνει καὶ μέγιρι τοῦ οὐρανοῦ, ὅτε καὶ ἄξιον τοῦ οὐρανοῦ λέγεται, τὰ δὲ ἄκρα τοῦ οὐρανοῦ τούτου ἀξονὸς καλοῦνται πόλοι· τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὁ μὲν κείμενος πρὸς βορρᾶν, καλεῖται Ἀρκτικὸς ἡ Βόρειος πόλος τοῦ οὐρανοῦ, ὁ δὲ πρὸς νότον Ἀνταρκτικὸς ἡ Νότιος πόλος τοῦ οὐρανοῦ.

λικὸς καὶ εἰς Δυτικὸν ἡμισφαῖρον. 'Ωνομάζεται δὲ οὕτω· διότι, ὅταν ὁ ἥλιος διέρχηται δι' αὐτοῦ, ἀπαντεῖς οἱ ὑπ' αὐτὸν τόποι ἔχουσι μεσημέριον.

Μεσημέριον εἶναι οὕτως ἀπειρον, ἀλλ' ἐκ συμφώνου οἱ Εὔρωπαῖοι πεπαιδευμένοι παρεδέχθησαν τὸν παρελθόντα αἰῶνα ὡς πρῶτον μεσημέριον τὸν διερχόμενον διὰ τῆς νήσου Φέρου, κεντρικῆς εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Ἀφρικῆς. Από τινος ὄμως χρόνου οἱ Ἀγγλοί παρεδέχθησαν ὡς πρῶτον μεσημέριον τὸν διερχόμενον διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου τῆς πόλεως των Γρηγορίχης, οἱ δὲ Γάλλοι τὸν διερχόμενον διὰ τοῦ ἐν Παρισίοις ἀστεροσκοπείου των.

Τοὺς μεγίστους τούτους κύκλους ὡς καὶ πάντα ἄλλον κύκλον, διαιροῦσιν εἰς 360 μέρη, καλούμενα μοίρας· ἐκάστη δὲ μοίρα ὑποδιαιρεῖται εἰς 60 πρῶτα λεπτὰ καὶ ἐκαστον πρῶτον λεπτὸν εἰς 60 δεύτερα. Γράφονται δὲ οὕτως $25^{\circ} 32' 10''$, ἢ τοι 25 μοίραι, 32 πρῶτα λεπτὰ καὶ 10 δεύτερα (α).

Τροπικοὶ λέγονται δύο κύκλοι παράλληλοι τοῦ ἰσημερινοῦ, ἀπέχοντες αὐτοῦ $23 \frac{1}{2}$ μοίρας, καὶ ὁ μὲν κείμενος μεταξὺ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ ἀρκτικοῦ πόλου λέγεται τροπικὸς τοῦ Καρκίνου, ὁ δὲ ἄλλος ὁ μεταξὺ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ ἀνταρκτικοῦ πόλου τροπικὸς τοῦ Αἰγαίου. Λέγονται δὲ τροπικοὶ διότι, ὅταν φύσῃ ὁ ἥλιος εἰς αὐτούς, τρέπεται ἡ τοι στρέφει πάλιν πρὸς τὸν ἰσημερινόν. Φύσει δὲ ὁ ἥλιος εἰς μὲν τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου τὴν 9 Ιουνίου, εἰς δὲ τὸν τροπικὸν τοῦ Αἰγαίου τὴν 9 Δεκεμβρίου.

Πολικοὶ κύκλοι λέγονται δύο μικρότεροι κύκλοι παράλληλοι τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ ἀπέχοντες ἐκάτερος τῶν πόλων $23 \frac{1}{2}$ μοίρας· καὶ ὁ μὲν ἔχων ἐν τῷ μέσῳ τὸν ἀρκτικὸν πόλον καλεῖται ἀρκτικὸς πολικὸς κύκλος, ὁ δὲ ἄλλος ὁ ἔχων ἐν τῷ μέσῳ τὸν ἀνταρκτικὸν πόλον ἀνταρκτικὸς πολικὸς κύκλος.

Πλάτος καὶ μῆκος.

~~Πλάτος~~ λέγεται ἡ ἀπόστασις τόπου τινὸς ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ

(α) Κατὰ τὴν νεωτέραν δεκαδικὴν διατεταγμένην πᾶς κύκλος διαιρεῖται εἰς 400 βαθμούς, ἐκαστος δὲ βαθμὸς εἰς 100 πρῶτα λεπτὰ καὶ πᾶν πρῶτον λεπτὸν εἰς 100 δεύτερα. Γράφονται δὲ οὕτω $40^{\circ} 35' 28''$, ἢ τοι 40 βαθμοὶ 35 πρῶτα λεπτὰ καὶ 28 δεύτερα. "Ετι δ' ἐκάστη μοίρα διαιρεῖται εἰς 15 γεωγραφικὰ μίλια ἢ 111 περίπου χιλιόμετρα. Οὕτω δὲ ὁ ὅλος κύκλος τοῦ ἰσημερινοῦ περιέχει $(360^{\circ} \times 15)$ μίλια 5400 γεωγραφικὰ μίλια, ἢ $(360^{\circ} \times 111)$ χιλιόμετρα 40000 χιλιόμετρα. Τὸ δὲ χιλιόμετρον ἡ στάδιον ισοῦται πρὸς 1000 βασιλικοὺς πήχεις ἢ χιλιαρά μέτρα. Τετραγωνικὸν δὲ μήλιον λέγεται τὸ τετράγωνον, τοῦ ὅποιου ἡ πλευρὰ εἴναι ἐν γεωγραφικὸν μήλιον. 'Ωσαύτως τετραγωνικὸν στάδιον ἡ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον λέγεται τὸ τετράγωνον, τοῦ ὅποιου ἡ πλευρὰ εἴναι ἐν στάδιον ἡ χιλιόμετρον.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ

τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ μετρεῖται ἐπὶ τοῦ πρώτου μεσημέρινοῦ. Καὶ ἔαν μὲν ὁ τόπος εἴνει εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον λέγεται αὐτὸς βόρειος γεωγραφικὸς πλάτος, ἔαν δὲ εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον νότιος γεωγραφικὸς πλάτος.

Μῆκος λέγεται ἡ ἀπόστασις τόπου τινὸς ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ πρώτου μεσημέρινοῦ καὶ μετρεῖται ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ. Καὶ ἔαν μὲν ὁ τόπος εἴνει εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον λέγεται αὐτὸς ἀρατολικὸς γεωγραφικὸς μῆκος, ἔαν δ' εἰς τὸ δυτικὸν ἡμισφαίριον δυτικὸς γεωγραφικὸς μῆκος (α).

Γνωστοῦ λοιπὸν ὄντος τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους καὶ γεωγραφικοῦ μήκους τόπου τινὸς εύρίσκομεν τὸν ζητούμενον τόπον ἐπὶ τῆς σφαίρας, ὅστις κεῖται ἐπὶ τοῦ σημείου ὃπου συμπίπτουσιν οἱ δύο κύκλοι τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους καὶ τοῦ γεωγραφικοῦ μήκους αὐτοῦ.

•Ορίζων.

Παρατηρῶν τις ἔξ οὐψηλοῦ καὶ ἀνοικτοῦ τόπου τῆς γῆς πέριξ ἑαυτοῦ βλέπει κύκλον σχηματίζομενον ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανίου θόλου καὶ καλούμενον αἰσθητὸν ὄριζοντα. Οὗτος δὲ εἴνει τόσον εύρυτερος, ὃσον ὑψηλότερα εἴνει ὁ τόπος, ἐπὶ τοῦ ὅποιου ἵσταται ὁ παρατηρητής.

Οἱ ὄριζων διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη, 90 μοίρας ἀπέχοντα ἀπ' ἄλληλων· καὶ τὸ μὲν μέρος ὃπου φαίνεται ὅτι ἀνατέλλει ὁ ἥλιος λέγεται Ἀρατολή, τὸ δὲ μέρος ὃπου φαίνεται ὅτι δύει λέγεται Δύσις, τὸ δὲ μέρος τὸ ὅποιον ἔχομεν πρὸς τὰ δεξιά, ὅταν ἡμεθα πρὸς τὸν ἥλιον ἐστραμμένοι κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἥλιου Μεσημέρια ἡ Νότος, καὶ τὸ ἀντίθετον αὐτοῦ μέρος Βορρᾶς ἡ Ἀρκτος.

Τὸν ὄριζοντα διαιροῦσιν ἔτι εἰς 8, 16, 32 ἵσα μέρη, καὶ ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ἀποτελεῖται ἡ ἀρεμώρη, ἐπὶ τῆς ὅποιας σημειοῦνται οἱ ἐκ τῶν τριάκοντα δύο τούτων μερῶν τοῦ ὄριζοντος πνέοντες ἀνεμοί. Δι' αὐτῶν δ' ἔτι οἱ ναυτικοὶ διευθύνουσι τὸν πλοῦν των, ὃπου θέλουσιν, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τῶν διαφόρων περιστροφικῶν κινήσεων αὐτῆς, τὰς ὅποιας παράγει ἡ ὑπὸ τὸν δισλον αὐτῆς προσηρμοσμένη καὶ ἐλευθέος ἐπὶ καθέτου ἀξονος κινουμένη μαγνητικὴ βελόνη.

Ζῶντα.

Διὰ τῶν τηρητικῶν καὶ πολικῶν κύκλων καὶ διὰ τοῦ ἰσημερι-

(α) Συνήθως τὸ γεωγραφικὸν μῆκος θεωρεῖται μόνον ἀνατολικὸν καὶ μετρεῖται ἀπὸ 0 μέχρι 360°.

νοῦ ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη καλούμενα ζώραι· εἶναι δὲ αὐταὶ

α'. 'Η διαχεικανμένη ζώρη, ἥτις κεῖται μεταξὺ τῶν δύο τροπικῶν καὶ ἔχει ἐν τῷ μέσῳ τὸν ισημερινόν. 'Ἐν αὐτῇ ἡ θερμότης εἶναι πολὺ μεγάλη.

β'. Αἱ δύο εὔχρατοι ζῶραι, τῶν ὁποίων ἡ μὲν κεῖται εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον μεταξὺ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου καὶ τοῦ βορείου πολικοῦ κύκλου καὶ καλεῖται βόρειος εὔχρατος ζώρη, ἡ δὲ εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον μεταξὺ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ νοτίου πολικοῦ κύκλου καὶ καλεῖται νότιος εὔχρατος ζώρη.

γ'. Αἱ δύο κατεψυγμέναι ζῶραι κείμεναι ἐντὸς τῶν πολικῶν κύκλων καὶ ἔχουσαι ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐκάστη τὸν πόλον. 'Ἐν αὐταῖς τὸ ψῦχος εἶναι μέγιστον.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Σχηματισμὸς καὶ συστατικὰ μέρη τῆς γῆς

'Ἐκ τοῦ πεπιεσμένου τῆς γῆς περὶ τοὺς πόλους, ἐκ τῆς αὐτονομένης αὐτῆς θερμότητος, ἢν εύρισκομεν ὅσον βαθύτερα ἐντὸς αὐτῆς προχωροῦμεν, τέλος ἐκ τῆς ποιότητος τῶν βράχων τῶν ἀποτελούντων τὸν πυρῆνα τῶν ὄρέων, εἰκάζουσιν οἱ γαιολόγοι ὅτι ἡ γῆ κατ' ἀρχὰς ἦτο μᾶκα διάπυρος καὶ ρέυστή, ψυχρανθεῖσα κατὰ μικρὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της. Οὕτω δ' ἐμορφώθη στερεὸς φλοίος περὶ τὸν γῦν τετηγμένον αὐτῆς πυρῆνα.

Κατὰ δὲ τὴν ψύχρανσιν αὐτῆς τὸ μὲν ὕδωρ, τὸ ὁποῖον μετὰ τοῦ ἀέρος ἐν εἴδει ἀτμοῦ περιέχαλλε τὴν γῆν, συνεσωρεύθη εἰς τὰ χαμηλότερα μέρη τῆς γῆς, ὃ δὲ ἀντρόποις τὴν πρώτην του μορφήν, ἐσχημάτισε περὶ τὸ στερεὸν αὐτῆς μέρος περικάλυμμα ἀρκετὸν ἔχον βάθος.

'Η ἐπιφάνεια τῆς γῆς συνίσταται οὕτως ἐκ δύο μερῶν, τοῦ στερεοῦ ἦτο τῆς ξηρᾶς ἥτις κατέχει τὸ $\frac{1}{4}$ τῆς ἐπιφανείας τῆς, καὶ τοῦ ρέυστοῦ ἦτο τοῦ ὕδατος ὅπερ ἀποτελεῖ τὰ $\frac{3}{4}$ αὐτῆς. Καὶ τὸ μὲν Βόρειον ἡμισφαίριον περιέχει τὰ $\frac{3}{4}$ τῆς ξηρᾶς, τὸ δὲ Νότιον μόνον τὸ $\frac{1}{4}$ αὐτῆς.

• Η ξηρά.

'Η ξηρὰ συνίσταται ἐκ τριῶν μεγάλων μερῶν, ἀτινα καλοῦνται ἡπειροι, καὶ ἐξ ἀπείρων ἀλλων μικρῶν, ἀτινα καλοῦνται κῆποι. Τὰ μεγάλα ταῦτα μέρη εἶναι.

α'. Τὸ μέρος τῆς γῆς, ὅπερ καὶ παλαιὸς κόσμος καλεῖται, συνιστάμενον ἐκ τριῶν μεγάλων μερῶν καὶ καλουμένων ώσαύτως ἡπείρων τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

β'. Τὸ μέρος τῆς γῆς, ὅπερ καὶ νέος κόσμος καλεῖται, συνιστάμενον ἐκ δύο ώσαύτως ἡπείρων, τῆς Βορείου καὶ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς.

γ'. Τὸ πρὸς νότον τῆς Ἀσίας μέρος, ὅπερ πρότερον μὲν ἐκαλεῖτο Νέα Ὀλλαρδία, νῦν δὲ Αντστραλία καὶ θεωρεῖται ἔκτη τῆς γῆς ἡπειρος, ἀνακαλυφθεῖσα μετὰ τὴν Ἀμερικήν.

Αἱ μικραὶ ἐπὶ τῆς γῆς χώραι, αἱ καλούμεναι νῆσοι ἐὰν μὲν εἶναι πλησίον ἡπείρων καλοῦνται παράλιοι ἢ ἡπειρωτικαὶ νῆσοι, ἐὰν δὲ μακρὰν αὐτῶν πελάγιοι νῆσοι. Νῆσοι δὲ πλησίον ἀλλήλων κείμεναι σχηματίζουσι τὸ καλούμενον ἀρχιπέλαγος.

Πᾶσα ἡπειρος, ως καὶ μεγάλη νῆσος, ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ κυρίου αὐτῆς σώματος, ὅπερ κορμὸς αὐτῆς καλεῖται, καὶ ἐκ τῶν ἔξοχῶν αὐτῆς, αἵτινες καλοῦνται μέλη της.

Τυῆμα γῆς ἐνούμενον ἐξ ἑνὸς μέρους μετὰ ἡπείρου κατὰ δὲ τὰ ἄλλα μέρη βρεχόμενον ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης καλεῖται γερσόρησος.

Ἀκρωτήριοι δὲ καλεῖται τυῆμα γῆς ἀποτόμως ως ἐπὶ τὸ πολὺ ἐντὸς τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης ἔκτεινόμενον. Στεγὸν δὲ μέρος γῆς ἐνῶν δύο ξηρὰς καλεῖται ισθμός.

Ἐὰν ἡ ἐπιφάνεια τόπου τινὸς εἴνει πολὺ ὑψηλοτέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὁ τόπος οὗτος λέγεται ὑψίπεδος ἢ ὄρος πέδιον. Ἐὰν δὲ ἡ ἐπιφάνεια τόπου τινος εἴνει ὀλίγον ὑψηλοτέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὁ τόπος οὗτος λέγεται βαθύπεδος. Ἐὰν δὲ τέλος ἡ ἐπιφάνεια τόπου τινὸς ἔκτείνεται παραλλήλως τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὁ τόπος οὗτος καλεῖται πεδιάς, οἵτις ἐὰν εἴνει στενὴ καὶ κεῖται μεταξὺ ὄρέων καλεῖται κοιλάς.

"Ἐρημος λέγεται ἔκτεταμένη ἄγονος χώρα καὶ ἀκατοίκητος, πολλάκις κεκαλυμμένη ὑπὸ ἄμμου.

Λόφος λέγεται ὑψωμα γῆς μικρόν· ἐὰν δ' αὐτὸς εἴνει ὑψηλότερον καὶ πετρώδες λέγεται βουνόν· καὶ ἐὰν αὐτὸς εἴνει ὑψηλότερον τοῦ βουνοῦ λέγεται ὄρος. Μέρη δὲ τοῦ ὄρους εἴνει ἡ κορυφή, ἡ κλιτύς, ἡ ὑπώρεια, αἱ πύλαι ἢ τὰ στενά.

Κορυφὴ ὄρους ἡ ἀκρώρεια λέγεται τὸ ὑψιστον τοῦ ὄρους μέρος, κλιτίς δὲ ἡ κατωφερής αὐτοῦ πλευρά· ὑπώρεια δὲ ἡ πρόποδες τὸ χαμηλότατον τοῦ ὄρους μέρος, καὶ πύλαι ἢ στενά αἱ μεγάλαι καὶ ταχεῖαι ταπεινώσεις τῶν ὄρέων, αἵτινες καὶ στενάς διόδους σχηματίζουσι. Τοιαῦται δ' ἐν Ἑλλάδι είνει αἱ Θερμοπύλαι.

‘Ηραίστειον’ λέγεται τὸ ὄρος, τὸ ὄποιον κατὰ καιροὺς ἀνα-
πέμπει καπνόν, πῦρ, βραστὸν ὕδωρ, τέφραν κτλ. αἱ δὲ ἐπὶ τῶν
κορυφῶν ἡ ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ εύρισκόμεναι ὅπαὶ καλοῦνται
χρατῆρες.

Σειρὰ δρέων λέγεται ἡ ἔνωσις πολλῶν ὄρέων, τὰ ὄποια κατέ-
γουσι μεγάλην ἔκτασιν· τὸ δὲ μέρος τῆς ἔνώσεως τῶν σειρῶν
τούτων καλεῖται δεσμὸς ἢ κόμβος.

‘Τύψηλλα’ ὅρη λέγονται τὰ ἔχοντα ὑψος μεγαλείτερον τῶν
1950 μέτρων, μέτρα δὲ τὰ ἀπὸ 1300—1950 μέτρων, καὶ χα-
μηλὰ τὰ γαμηλότερα τῶν 1300 μέτρων.

Τῶν ὄρέων τὸ ὑψος ὄριζεται κατὰ τὴν κάθετον αὐτῶν ἀνύ-
ψωσιν. Καὶ ἐὰν μὲν αὐτὸ μετρεῖται ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θα-
λάσσης καλεῖται ἀπόλυτον ὑψος, ἐὰν δὲ ἀπό τινος πεδιάδος ἢ
λιμνῆς σχετικὸν ὑψος.

Τὰ οὖτα.

Τὰ οὖτα τῆς γῆς κοινωνοῦσι πανταχοῦ καὶ διαιροῦνται εἰς
δύο, εἰς ἀλυνρά ἢ θαλάσσια οὖτα καὶ εἰς οὖτα γλυκέα ἢ οὖτα
τῆς ξηρᾶς.

A'. Περὶ τῶν οὖτων τῆς θαλάσσης.

Τὰ οὖτα τῆς θαλάσσης διαιροῦνται εἰς πέντε μέρη, ἀτινα
καλοῦνται ωκεανοί, καὶ εἶναι οἱ ἔξης.

α'. ‘Ο Ατλαντικὸς ωκεανός, ὅστις ἔχει τὴν Εύρωπην καὶ
Αφρικὴν πρὸς Α. καὶ τὴν Αμερικὴν πρὸς Δ. (α).

β'. ‘Ο Μέγας ἢ Ειρηνικὸς ωκεανός, ὅστις ἔχει τὴν Ασίαν
πρὸς Δ. καὶ τὴν Αμερικὴν πρὸς Α.

γ'. ‘Ο Ινδικὸς ωκεανός, ὅστις ἔχει τὴν Ασίαν πρὸς Β. καὶ
τὴν Αφρικὴν πρὸς Δ.

δ'. ‘Ο Βόρειος παγωμέρος ωκεανός, ὅστις κεῖται πρὸς τὸν
Βόρειον πόλον.

ε'. ‘Ο Νότιος παγωμέρος ωκεανός, ὅστις κεῖται πρὸς τὸν
Νότιον πόλον.

Οἱ ωκεανοὶ οὗτοι εἰσερχόμενοι βαθέως εἰς τὴν ξηρὰν σχημα-
τίζουσι τὰς θαλάσσας, τὰ πελάγη, τοὺς κόλπους, τοὺς λιμένας,
τοὺς ὄρμους, τοὺς πορθμοὺς κτλ.

(α) Τοῦ λοιποῦ ἀντὶ πρὸς ἀνατολάς, πρὸς δυσμάς, πρὸς βορρᾶν, πρὸς νότον,
Θὰ γράφωμεν ἐπιτόμως πρὸς Α. πρὸς Δ. πρὸς Β. πρὸς Ν.

Θάλασσαι λέγονται τμήματα ωκεανοῦ, τὰ ὅποια εἰσχωροῦσται μεταξὺ τῶν ἡπείρων· οἷον ἡ Μεσόγειος θάλασσα.

Πελάγη λέγονται τμήματα θαλάσσης, τὰ ὅποια εἰσχωροῦσται μεταξὺ δύο μικροτέρων ξηρῶν· οἷον τὸ Ἰόνιον πέλαγος.

Κόλπος λέγεται βαθεῖα εἰσχώρησις τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν· οἷον ὁ Κορινθιακὸς κόλπος.

Λιμήν λέγεται μικρὸς κόλπος, ἐνῷ δύνανται ἐν ἀσφαλείᾳ νὰ μένωσι τὰ πλοῖα· τὸ δὲ μέρος διου ἀγκυροθολοῦσι τὰ πλοῖα λέγεται ὄφρος.

Πορθμὸς λέγεται στενὸν μέρος θαλάσσης, δι’ οὗ συγκοινωνοῦσι δύο θάλασσαι· οἷον ὁ τοῦ Εὐρίπου.

Τὸ ἔδαφος τῶν ωκεανῶν εἶνε ἐπίστης ἀνώμαλον ώς καὶ τὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς ξηρᾶς, περιέχον πεδιάδας καὶ ὅρη. "Οταν δὲ τὰ ὅρη ἐξέρχωνται τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, σχηματίζονται ἐκ τῶν κορυφῶν αὐτῶν νῆσοι, σκόπελοι, ὄφραλοι, ράχιαι, αἰγιαλοὶ κλ.

Σκόπελος λέγεται ὁ βράχος ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ, διταν ἐξέχη ὀλίγον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. "Χραλος δὲ λέγεται ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ βράχος, στοις μόλις φθάνει μέχρι τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καὶ εἶναι λίκιν ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς ναυτιλλομένους.

"Ραχίαι λέγονται ὁ πετρώδης αἰγιαλός· παραλλα δὲ ἡ αἰγιαλὸς ἡ ἀκτὴ τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς τὸ ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης βρεχόμενον.

Τό χρῶμα τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης προέρχεται ἐκ τῆς ἀντανακλάσεως τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς διαφόρου ποιότητος τοῦ ἔδαφους· ἐν γένει ὅμως εἶναι κυκνοῦν. "Ωσαύτως τὸ θαλάσσιον ὑδωρ εἶναι πικρὸν εἰς τὴν γεῦσιν ἔνεκα τῶν ἐν αὐτῷ διαλυομένων ἀλάτων.

Τὰ ὑδάτα τῆς θαλάσσης ἔχουσι τριῶν εἰδῶν κινήσεις, τὴν τῶν κυμάτων, τὴν τῶν παλιρροιῶν καὶ τὴν τῶν ρευμάτων.

Τὰ κύματα τῆς θαλάσσης ἐγείρονται ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ ἐν τρικυμίαις μεγάλαις υψοῦνται ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης μέχρι 19 μέτρων. Εἰς βάθος ὅμως 29 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, οὐδεμίαν κίνησιν τῶν ὑδάτων αἰσθανόμεθα.

Αἱ κανονικαὶ κινήσεις τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης ἔνεκα τῶν ὅποιων ἐν ταῖς ἀνοικταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς ωκεανοῖς συμβαίνουσι δις τῆς ἡμέρας αἱ παλιρροιαι εἶναι ἡ πλήμυμυρα καὶ ἡ ἀμπωτις. Καὶ πλήμυμυρα μὲν λέγεται ἡ περιοδικὴ ἀνάθασις τῶν θαλασσίων ὑδάτων, ἀμπωτις δὲ ἡ περιοδικὴ κατάθασις αὐτῶν. Τοιαύτη δὲ καταφανὴς παλιρροια ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ τοῦ Εὐρίπου.

Ἐντὸς τῆς θαλάσσης σχηματίζονται τὰ καλούμενα θαλάσσια φένετα, τὰ ὅποια κινοῦνται ἢ ἀπὸ τῶν πόλων πρὸς τὸν ισημερινόν, ἢ ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, καὶ ἔχουσι τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν τῶν παραλλήλων κύκλων.

Τὰ θαλάσσια φένετα εἶναι λιαν χρήσιμα, οὐ μόνον διὰ τὸν πλοῦν τῶν ἐν τοῖς ωκεανοῖς ταξιδευόντων, ἀλλὰ καὶ ὡς κανονιζόντα τὰ κλίματα τῆς γῆς· διότι ἐκ μὲν τῶν ἐπὶ τοῦ ισημερινοῦ θερμῶν χωρῶν φέρουσι θερμὸν ὑδωρ εἰς τὰς ψυχρὰς καὶ τῶν δύο πόλων χώρας καὶ ἐλαττοῦσιν ἀρκετὰ τὸ ἐν αὐταῖς ψυχρός, ἐκ δὲ τῶν χωρῶν τῶν πόλων φέρουσι ψυχρὸν ὑδωρ εἰς τὰς θερμὰς ἐπὶ τοῦ ισημερινοῦ χώρας καὶ καθιστῶσι λιαν συγκερασμένα τὰ ἐν αὐταῖς κλίματα.

Οταν δύο θαλάσσια φένετα ἐναντίαν ἔχοντα διεύθυνσιν συναντῶνται, παράγονται αἱ θαλάσσαι δῆται καὶ οἱ θαλάσσαι στρόβιλοι.

Θίς λέγεται σωρὸς κινητῆς ἄμμου συναθροισμένης ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἢ καὶ ἐν τῇ παραλίᾳ.

Σύρτεις λέγονται ῥηχὰ ἀμμώδη μέρη, ἐν οἷς παρασύρονται ὑπὸ τῶν παλιρροιῶν ἢ ὑπὸ τῶν φένετῶν τῆς θαλάσσης τὰ πλοῖα καὶ χάνονται.

B'. Περὶ τῶν ὑδάτων τῆς ξηρᾶς.

Ἡ θάλασσα διὰ τῆς ἐξατμίσεως τῶν ὑδάτων τῆς παράγει καὶ τρέφει τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὑδάτα, καταπίπτοντα ἐπ' αὐτῆς ἐν εἰδεὶ βροχῆς ἢ χιόνος. Τὸ ὑδωρ δὲ τούτο ἢ εἰσδύει ἐντὸς τῆς γῆς ἢ συναθροιζόμενον ἐπ' αὐτῆς παράγει τὰς πηγάς, τοὺς ρύακας, τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς λίμνας.

Τὸ μέρος ὅθεν ἐξέρχεται ἐκ τῆς γῆς τὸ ὑδωρ λέγεται πηγή· ἀλλὰ πηγὴ ἔτι καλεῖται καὶ αὐτὸ τὸ ὑδωρ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τῆς γῆς κατὰ τὰς ὑπαρείας μάλιστα τῶν ὄρέων. Ἐκ δὲ τῆς ρόης τούτων σχηματίζονται οἱ ρύακες, καὶ ἐκ τῆς ἐνώσεως πολλῶν ρύάκων τὰ ποτάμια, καὶ ἐκ τῶν ποταμίων οἱ ποταμοί.

Ἐκαστος ποταμὸς ἔχει κοίτην, δρόμον, ἐκβολὴν κτλ.

Κοίτη ἢ φένετα ἢ φείθρον τοῦ ποταμοῦ λέγεται ἢ αὐλαῖ, ἐντὸς τῆς ὁποίας φένουσι τοῦ ποταμοῦ τὰ ὑδάτα. Ταύτης δεξιὰ ὅγηθε λέγεται, ἢν ἔχει πρὸς τὰ δεξιὰ ὁ διὰ πλοίου καταβαίνων ποταμὸν καὶ ἔχων ἐστραμμένον τὸ πρόσωπόν του πρὸς τὴν ἐκβολήν, ἀριστερὰ δὲ ἢ ἄλλη αὐτοῦ ὅγηθε. Δρόμος δὲ τοῦ ποταμοῦ λέγεται ὁ ὄφιοιειδὴς ρόuis, ὃν αὐτὸς σχηματίζει ἀπὸ τῶν πηγῶν

του μέχρι τοῦ μέρους ὅπου χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ὅπερ ἐκβολὴ ἡ σόμα τοῦ ποταμοῦ λέγεται.

Δέλτα λέγεται ἡ ὑπὸ τινῶν ποταμῶν σχηματιζομένη κατὰ τὰς ἐκβολάς των τριγωνικὴ νῆσος, ὡς ὁμοιάζουσα μετὰ τοῦ ἐλληνικοῦ γράμματος Δ.

Καταβόθραι λέγονται τὰ χάσματα τῆς γῆς, ἐν οἷς καταβύθιζεται ποτάμιον ἢ ποταμὸς καὶ χάνεται.

Διώρυξ λέγεται τεχνικὸν ποτάμιον, δι' οὗ συγκοινωνοῦσι δύο ποταμοῖς ἡ θάλασσα πρὸς θάλασσαν ἢ ποταμόν.

Καταρράκτης λέγεται τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ, καθ' ὃ ἔξ αιφνιδίων ἐμποδίων ἀποτόμως καὶ βιαίως ἀπὸ μεγάλου ὕψους καταπίπτουσι τοῦ ποταμοῦ τὰ ὄρη.

Λίμνη εἶναι μεγάλη ἐντὸς τῆς ξηρᾶς ἔκτασις ὄρητος, συγκοινωνοῦσα ἐνίστε μετὰ θαλάσσης ἢ μετὰ ποταμοῦ.

*Ατμόσφαιρα, κλῖμα.

*Ατμόσφαιρα λέγεται ἡ περιβάλλουσα τὴν γῆν ἀεροειδῆς ὥλη, ἣ τις ἔχει τὸ σχῆμα τῆς γῆς καὶ ὄνομάζεται ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ. Συνίσταται δὲ οὕτος ἔξ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{5}$ ὀξυγόνου καὶ ἐκ $\frac{4}{5}$ περίπου ἀζώτου καὶ ἔξ ἐλαχίστου ποσοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξείος καὶ ἀτμοῦ, καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν ἀναπνοὴν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ζῴων καὶ φυτῶν.

Τῶν ἴδιοτήτων τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος εἶναι καὶ ἡ πυκνότης· αὐτῇ δ' ἐλαττοῦται ἀναλόγως τοῦ ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ὕψους αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο κάλλιστα δυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν τὴν πυκνότητα τοῦ ἀέρος ὡς καὶ τὸ ὑψός τόπου τινὸς διὰ τοῦ καλουμένου βαρομέτρου. Ἐκ τῆς πυκνότητος δὲ τοῦ ἀτμοῦ ἐν τῇ ἀτμοσφαιρικῇ προκύπτουσι σπουδαῖα φαινόμενα τὰ νέφη, ἡ βροχή, ἡ χιῶν καὶ ἡ χάλαζα. Τὸ δὲ κλῖμα τόπου τινὸς κανονίζεται ὑπὸ τῆς θερμοκρασίας τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς ποσότητος τῆς ἐν αὐτῇ ὑγρασίας ὡς καὶ ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τῶν κυριωτέρων ἀνέμων.

Προεόντα τῆς γῆς.

Τὸ ἔδαφος καὶ τὸ κλῖμα εἶναι οἱ παραγωγοὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τὰ ὄποια ἡ φρόνησις καὶ ἡ τέχνη τοῦ ἀνθρώπου ἐπολλαπλασίασε καὶ ἐξηγένετο.

Πάντα τὰ προϊόντα τῆς γῆς διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις ἡ βασίλεια, τὸ βασίλειον τῷ ζῷῳ, τὸ βασίλειον τῷ φυτῷ καὶ τὸ βασίλειον τῷ ὄρυκτῷ.

Ζῷα λέγονται ἀπαντα τὰ ὄντα, τὰ ὄποια ζῶσι καὶ μεταβαίνουσιν ἀπὸ τόπου τινὸς εἰς ὅλον εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε ἐντὸς τῶν

νόδάτων. Φυτὰ δέ, ὅσα φύονται ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε ἐντὸς τῶν ύδατων· οἷον τὰ δένδρα, οἱ θάμνοι, τὰ χόρτα. Καὶ ὀρυκτά, ὅσα ἔξορύσσονται ἐκ τῆς γῆς ή εὑρίσκονται ἐπ' αὐτῆς· οἷον τὰ μέταλλα, οἱ λιθάρθρακες κτλ.

Πολλὰ τῶν φυσικῶν προϊόντων ἔξευγενίζονται διὰ τῆς τέληχνης καὶ ταῦτα καλοῦνται τελεκά προϊότα· ταῦτα δὲ ἀποτελοῦσσι τὴν βιομηχανίαν.

Ἄνθρωπος.

"Απαντεῖς οἱ κάτοικοι τῆς γῆς λογίζονται περὶ τὸ 1,460,000, Διαιροῦνται δ' ἐκ τοῦ χρώματος καὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ κρανίου εἰς πέντε φυλάς· εἶνε δὲ αὐταί.

α'. 'Η Κανκασία ἡ Λευκή φυλή, ἥτις ἔχει τὸ κρανίον ὠοειδὲς καὶ τὸ χρῶμα λευκὸν καὶ κατοικεῖ τὴν Εὐρώπην, τὸ νοτιοδυτικὸν τῆς Ασίας καὶ τὸ βόρειον τῆς Αφρικῆς.

β'. 'Η Μογγολική φυλή, ἥτις ἔχει τὸ χρῶμα πυρρόν, σπάνιν πώγωνος, προέχοντα τὰ ὄστα τῶν ὄμματος, τοὺς ὄφιαλμους στενοὺς καὶ κατοικεῖ τὴν κεντρικὴν καὶ ἀνατολικὴν Ασίαν καὶ τὰς περὶ τὸν Βόρειον πόλον χώρας.

γ'. 'Η Αιθιοπική ἡ Νιγριτική φυλή, ἥτις ἔχει χρῶμα μέλαν, ἔξεχούσας ἐπάνω τὰς γνάθους, τοὺς ὄδόντας πλαγίως τεθειμένους καὶ κατοικεῖ ἀπασαν τὴν ἄλλην Αφρικήν, πλὴν τοῦ βορείου μέρους αὐτῆς.

δ'. 'Η Αμερικανική φυλή, ἥτις ἔχει τὸ χρῶμα ἐρυθρόφρων, τὸ μέτωπον βραχύ, τὴν ρῆνα ἔξεχουσαν, τὰ χεῖλη πεπιεσμένα καὶ κατοικεῖ τὴν Αμερικήν.

ε'. 'Η Μαλαική φυλή, ἥτις ἔχει τὸ χρῶμα μαῦρον, τὴν ρῆνα καμπύλην, τὸ στόμα ἀνοικτόν, τὴν κόμην μέλαιναν καὶ ἀραιάν καὶ κατοικεῖ τὴν χερσόνησον Μαλάκαν, τὴν Αὔστραλιαν καὶ τὴν Τασμανίαν.

Θρησκεία.

Τὸ ἀνθρώπινον γένος κατὰ τὴν θρησκείαν διαιρεῖται εἰς μονοθεϊστὰς καὶ εἰς πολυθεϊστὰς ἡ εἰδωλολάτρας.

Μονοθεϊσταὶ εἶνε·

α'. Οἱ Χριστιανοί, ὅντες ὑπὲρ τὰ 400 ἑκατομμύρια καὶ διαιρούμενοι εἰς ὄρθιοδόξους, καθολικοὺς καὶ διαμαρτυρομένους.

β'. Οἱ Ιουδαῖοι, ὅντες περὶ τὰ 7 ἑκατομμύρια.

γ'. Οἱ Μωαμεθανοί, ὅντες περὶ τὰ 170 ἑκατομμύρια.

Τῶν πολυθεϊστῶν μᾶλλον διαδεδομένη ἐν Ινδίαις, Κίνᾳ καὶ

Ιαπωνία, εἶνε ἡ θρησκεία τοῦ Βράμα καὶ ἡ τοῦ Βούδα. 'Ωσαύτως καὶ ὁ Φετιχισμός, εἰς ὃν ἀνήκουσιν οἱ πλεῦστοι τῶν μαύρων τῆς Ἀφρικῆς. 'Απαντεῖς δὲ οἱ εἰδωλολάτραι λογίζονται ύπερ τὰ 880 ἑκατομμύρια.

"Εθνος, κράτος, πολίτευμα.

Λαὸς πεπολιτισμένος, ἔχων τὴν αὐτὴν θρησκείαν, γλώσσαν καὶ καταγωγήν, τὰ αὐτὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ συνήθως κατοικῶν εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μέρος τῆς γῆς καλεῖται ἔθνος. 'Ο δὲ τόπος ὃντινα κατοικεῖ καὶ ἔχουσιάζει ἐν ἔθνος, καλεῖται κράτος ἢ ἐπικράτεια.

Πολίτευμα λέγεται ὁ τρόπος, καθ' ὃν κράτος τι κυβερνᾶται. Εἶνε δὲ τέσσαρα εἰδη πολιτευμάτων.

α'. Ἡ ἀπόλυτος μοναρχία, καθ' ἣν νόμος εἶνε ἡ θέλησις τοῦ ἡγεμόνος.

β'. Τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα, καθ' ὃ ἄρχει ὁ ἡγεμών περιορίζόμενος ὑπὸ Βουλῶν ἀντιπροσωπευούσων τὸ ἔθνος.

γ'. Τὸ ἀριστοκρατικὸν πολίτευμα, καθ' ὃ διευθύνουσι τὰ τοῦ κράτους οἱ ἄριστοι.

δ'. Τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα, καθ' ὃ ἀπας ὁ λαὸς λαμβάνει μέρος εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους.

Στόλος, ναύσταθμος, ναυπηγεῖον.

"Αθροισμα πολλῶν μεγάλων πολεμικῶν πλοίων καλεῖται στόλος· ἔαν δὲ αὐτὰ εἴνε ὄλιγάτερα τῶν πέντε λέγεται στολίσκος.

Ναύσταθμος λέγεται τὸ μέρος, ἐν φ ναυλογεῖ ὁ στόλος κράτους τινός· ναυπηγεῖον δὲ τὸ μέρος, ἐν φ τὰ πλοῖα κατασκευάζονται.

ΕΥΡΩΠΗ

"Ορεα, πολιτειὴ διαίρεσις, μῆκος καὶ πλάτος, θάλασσα, κόλπος, χερσόνησοι, νῆσοι, ἀκρωτήρια.

'Η Εὐρώπη εἶνε τὸ δέκατον πέμπτον μέρος τῆς οἰκουμένης καὶ ἐνοῦται πρὸς Α. μετὰ τῆς Ἀσίας. 'Ορίζεται δὲ πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου ὠκεανοῦ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης, πρὸς Δ. υπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου, τῆς Προποντίδος, τοῦ Εὔξείνου καὶ τῆς Ἀσιατικῆς (Καυκασίου) Ρωσσίας.

Αὕτη πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 18 κράτη, τὴν 'Ελλάδα,

Toūk̄lar, Mānrobōnior, 'Ital̄iar, 'Isparīar, Pōrtogal̄iar, Gal̄iar, 'Ēl̄betiar, Bēlyior, 'Ollard̄iar, Germārīar, Āst̄rīar, 'Roūoniriar, Serbīar, Brēttarīar (ἢ 'Āgglīas), Darīar, Soūnd̄iar, 'Roūosiar.

'Ἐν τοῖς κράτεσι τῆς Εὐρώπης ἀριθμοῦνται ἔτι ὁ Ἀγ. Μαρῖος ἐν Ἰταλίᾳ, προστατευόμενον ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, τὸ Μορακὸν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἡ Ἀρδόρρα ἐν Ἰσπανίᾳ προστατευόμενα ἀμφότερα ὑπὸ τῆς Γαλλίας, καὶ τὸ Λιγτεροτέρον κείμενον εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Ἐλλείας.

Τὸ μεγαλείτερον μῆκος αὐτῆς εἶναι ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Καρᾶ τῆς Ῥωσίας μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἀγ. Βικεντίου τῆς Ἰσπανίας (5560 χιλιόμ.), τὸ δὲ μεγαλείτερον πλάτος ἀπὸ τοῦ Βορείου ἀκρωτηρίου τῆς Νορβηγίας μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Τανάρου τῆς Ἐλλάδος (3860 χιλιόμ.). Κεῖται δὲ σχεδὸν ἀπασαὶ ἐν τῇ βορείῳ εὐκράτῳ ζώνῃ.

Θάλασσαι τῆς Εὐρώπης εἶναι αἱ ἑξῆς: 1 ἡ Λευκὴ θάλασσα εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Ῥωσίας, σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ Βορείου ωκεανοῦ· 2 ἡ Βαλτικὴ θάλασσα μεταξὺ Σουηδίας, Ῥωσίας, Γερμανίας καὶ Δανίας, σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ· 3 ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δὲ ωκεανοῦ σχηματίζεται καὶ ἡ Βόρειος ἡ Γερμανικὴ θάλασσα πρὸς Δ. τῆς Δανίας, Γερμανίας, Ὁλλανδίας καὶ Βελγίου, καὶ 4 ἡ θάλασσα τῆς Μάγχης ἡ Βρετανικὴ θάλασσα μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας· 5 ἡ Μεσόγειος θάλασσα μεταξὺ Εὐρώπης, Ἀστας καὶ Ἀφρικῆς, σχηματιζομένη καὶ αὗτη ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ.

Ἡ Μεσόγειος περιλαμβάνει ἑτέρας θαλάσσας ἢ πελάγη: τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος πρὸς Δ. τῆς Ἰταλίας· τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος πρὸς Α. τῆς Ἰταλίας· τὸ Ἰόνιον πέλαγος πρὸς Δ. τῆς Ἐλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας· τὸ Αἰγαῖον πέλαγος πρὸς Α. τῆς Ἐλλάδος· τὴν Προποτίδα εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Τουρκίας· τὸν Εὔξεινο πόρτον πρὸς Α. τῆς Τουρκίας καὶ πρὸς Ν. τῆς Ῥωσίας· τὴν Μαιώτιδα λίμνην ἢ Ἀζορικὴν θάλασσαν πρὸς Ν. τῆς Ῥωσίας.

Ἡ Εὐρώπη ἔχει κόλπους πολὺ εἰσχωροῦντας εἰς τὴν ξηράν· ἔνεκα τούτου ἡ παραλία αὐτῆς εἶναι ἐκτεταμένη, τὰ δὲ ἐνδότερα αὐτῆς δὲν ἀπέχουσι πολὺ τῆς θαλάσσης.

Κόλποι αὐτῆς ἐπισημότεροι εἶναι ἐν μὲν τῇ Βαλτικῇ ὁ Βοθρικός, ὁ Φιλλαρδίκος ἢ Φιρρικός καὶ ὁ Λιβόριος ἢ τῆς 'Ρίγας· ἐν δὲ τῇ Γερμανικῇ θαλάσσῃ ὁ τοῦ Σουηδέρη πρὸς Δ. τῆς Ὁλλανδίας· ἐν δὲ τῷ Ἀτλαντικῷ ὁ Ούασκωνικὸς εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Γαλλίας, καὶ ὁ τῷ Γαδείρων εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Ἰσπανίας· καὶ ἐν τῇ Μεσογείῳ ὁ τοῦ Λέορτος εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Γαλλίας, ὁ τῆς Γερούνης

εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Ἰταλίας, ὁ τοῦ Τάφρατος εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Ἰταλίας, ὁ Κορινθιακὸς μεταξὺ Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, ὁ Σαρωτικὸς μεταξὺ Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ ὁ Θερμαϊκὸς πρὸς Ν. τῆς Τουρκίας εἰς τὸ Αἰγαῖον.

Μόνον ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς αὐτῆς ἡ Εὐρώπη ἔχει ἐκτεταμένας πεδιάδας. Άι χερσόνησοι αὐτῆς ἀπαρτίζουται τὸ πέμπτον τῆς δὲλης χώρας. Ἐπισημότεραι δ' αὐτῶν εἶναι ἡ Ἐλληνικὴ χερσόνησος, περιλαμβάνουσα τὴν Ἑλλάδα, τὴν Τουρκίαν, τὸ Μαυροβούνιον καὶ τὴν Σερβίαν· ἡ Ἰταλικὴ χερσόνησος, περιλαμβάνουσα τὴν Ἰταλίαν· ἡ Ἰσταρικὴ ἡ Ἰβηρικὴ χερσόνησος, περιλαμβάνουσα τὴν Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλλίαν· ἡ Οἰλαρδικὴ χερσόνησος ἐν τῇ Ὀλλανδίᾳ· ἡ Δαρικὴ ἡ Κυμβρικὴ χερσόνησος εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Γερμανίας· ἡ Σκαρδινιανὴ χερσόνησος, περιλαμβάνουσα τὴν Σουηδίαν καὶ Νορβεγίαν, καὶ ἡ Κριμαϊκὴ χερσόνησος εἰς τὸ Ν. τῆς Ρωσσίας.

Ἡ Εὐρώπη ἔχει πολλοὺς πορθμούς· τούτων ἐπισημότεροι εἶναι ὁ Σκαγεράκης καὶ ὁ Κατεγάτης μεταξὺ Δανίας καὶ Σκανδιναվικῆς χερσονήσου· ὁ τοῦ Σούνδου μεταξὺ τῆς Δανικῆς νήσου Σηλανδίας καὶ τῆς Σουηδίας· ὁ τοῦ Καλαί μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας· ὁ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου μεταξὺ τῶν νήσων Ἀγγλίας καὶ Ἰρλανδίας· ὁ τοῦ Γιβραλτάρ (Ηρακλειων στηλῶν) μεταξὺ Ἰσπανίας καὶ Ἀφρικῆς· ὁ τῆς Μεσσήνης μεταξὺ Ἰταλίας καὶ τῆς νήσου Σικελίας· ὁ Ἐλλήσποντος εἰς τὴν εἰσόδον τῆς Προποντίδος· ὁ Θρακικὸς Βόσπορος εἰς τὸν εἰσόδον τοῦ Εὔξεινου· ὁ τοῦ Γεριχαλέ (Κυμέριος Βόσπορος) εἰς τὴν εἰσόδον τῆς Μαιώτιδος λίμνης.

Ίσθμοι τῆς Εὐρώπης ἐπισημότεροι εἶναι ὁ Κορινθιακὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὁ Περεχόπιος, ἐνώπιον τὴν Κριμαϊκὴν χερσόνησον μετὰ τῆς λοιπῆς Ρωσσίας.

Νῆσοι ἐπισημότεροι τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ Ἰσλαρδία, ἡ Ἰρλανδία καὶ ἡ Ἀγγλία εἰς τὸν Ἀτλαντικόν, ἡ Σαρδηρία, ἡ Κορσική, ἡ Σικελία καὶ ἡ Κρήτη εἰς τὴν Μεσόγειον, καὶ ἡ Εύβοια εἰς τὸ Αἰγαῖον.

Ἀκρωτήρια αὐτῆς ἐπισημότερα εἶναι τὸ Βόρειον πρὸς Β. τῆς Νορβεγίας· τὸ Μίλενον πρὸς Ν. τῆς Ἰρλανδίας· τὸ Φινιστέρον εἰς τὰ ΒΔ τῆς Ἰσπανίας· τὸ τοῦ Ἀγ. Βικτορίου ΝΔ. τῆς Πορτογαλλίας· τὸ Τραφάλγαρον πρὸς Ν. τῆς Ἰσπανίας· τὸ Πάσοσφαρον εἰς τὸ Ν. τῆς Σικελίας· τὸ Σπαρταβέρτον πρὸς Ν. τῆς Ἰταλίας καὶ αἱ Μαλέαι πρὸς Ν. τῆς Πελοποννήσου.

"Ορη, πεδιάδες, ποταμοί, λίμναι.

Τὸ ἔδαφος τῆς Εὐρώπης εἶναι λίαν ποικίλον· τὰ Οὐράλλια δέρη, καὶ Σκανδιναϊκαὶ ἄλπεις καὶ τὰ Πυρηναῖα εἶναι δρη δῦλως κεχωρισμένα. Ἐὰν ἀπὸ τῆς Ὀλλανδικῆς χερσονήσου φέρομεν εὐθεῖαν γραμμὴν πρὸς τὸν Εὔζεινον πόντον χωρίζεται ἡ Εὐρώπη εἰς δύο τμῆματα, εἰς πεδινὸν τμῆμα πρὸς Β καὶ εἰς ὄρειν τμῆμα πρὸς Ν.

Τὸ πεδινὸν τῆς Εὐρώπης τμῆμα ἔκτείνεται ἀπὸ τοῦ Εὔζεινου μέχρι τοῦ Βορείου ὥκεανοῦ καὶ πρὸς Δ. μέχρι τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Δανίας. Τὸ βόρειον αὐτοῦ εἶναι μᾶλλον ἐλῶδες, τὸ δὲ μέσον ἔχει ἔκτεταμένα δάση καὶ πολλὰς εὐφόρους χώρας, τὸ δὲ νότιον ἔχει χώρας ἀνύδρους καὶ ὄπωσοῦν καλλιεργητίμους.

Τὸ δὲ ἔτερον τμῆμα τὸ καὶ ὄρεινὸν ἔχει κέντρον τὰς "Αἴλπεις. Τούτων συνέχεια πρὸς Δ. εἶναι τὰ δρη τῆς Γαλλίας, πρὸς τὰ ΒΑ τὰ δρη τῆς Γερμανίας, πρὸς Α. τὰ Καρπάθια, πρὸς τὰ ΝΑ τὰ δρη τῆς Αύστριας, ὃν συνέχεια εἶναι τὰ δρη τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ πρὸς Ν. τὸ Ἀπέρρυτο τῆς Ἰταλίας.

Πολὺ δὲ μεγαλειτέραν ἔκτασιν ($\sigmaχεδὸν$ τὰ $\frac{2}{3}$) κατέχει τὸ Ευρωπαϊκὸν βαθύπεδον, τὸ ὄποιον μεταξὺ τῶν Καρπαθίων καὶ τῶν Οὐραλίων ὄρέων κείμενον ἔκτείνεται καὶ ἔκτὸς τῆς Εὐρώπης εἰς τὰς στέπας τῆς Σιβηρίας καὶ τοῦ Τουράν.

Ἡ Εὐρώπη διαρρέεται ὑπὸ πολλῶν ποταμῶν τὰ μάλιστα συντελούντων πρὸς ἀρδευσιν καὶ συγκοινωνίαν τῆς χώρας. Τούτων ἐπισημότεροι εἶναι ὁ Πετσχόρας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Βόρειον ὥκεανόν· ὁ Δούναρας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Λευκὴν θάλασσαν· ὁ Νέβας, ὁ Δύναρας, ὁ Οἵστονόλας καὶ ὁ Ὄδερος εἰς τὴν Βαλτικήν· ὁ "Αἴλβις, ὁ Ούτσουργις καὶ ὁ Ρήγος εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν· ὁ Σηκονάρας εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης· ὁ Τάμεσις ἐκ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸν Βόρειον θάλασσαν· ὁ Λεήνηρ, ὁ Γαρούρας, ὁ Δούρτιος, ὁ Τάγος, ὁ Γοναδιάρας καὶ ὁ Γοναδαἰκονίθερος εἰς τὸν Ἀτλαντικόν· ὁ Ἔθρος καὶ ὁ Ροδαρὸς εἰς τὴν Μεσόγειον· ὁ Πάδος εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος· ὁ Ἔθρος (Μαρίτσα) εἰς τὸ Αίγαιον πέλαγος· ὁ Δαρούΐος, ὁ Δρειστερός καὶ ὁ Δρεπτερός εἰς τὸν Εὔζεινον· ὁ Τάρας ἢ Δώρ εἰς τὴν Μακιώτιδα λίμνην· ὁ Βόλγας, ὁ μεγαλείτερος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης καὶ ὁ Οὐράλης εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν.

Ἐπισημότεραι λίμναι τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ Βέρερ, ἡ Βέττερ καὶ ἡ Μαλάρη εἰς τὴν Σουηδίαν· ἡ Λαδόγα, ἡ Ὁρέγα, ἡ Πεϊ-

πος καὶ ἡ *Ιλμερος* εἰς τὴν *Ρωσσίαν*, ἡ τῆς Γενεύης, ἡ τῆς Λυκέρης, ἡ τῆς Ζυρίχης καὶ ἡ τῆς Κωνσταντίας εἰς τὴν *Ἐλβετίαν*, ἡ *Μελέζωρ*, ἡ *Κόμιος* καὶ ἡ *Τρασμέρη* εἰς τὴν *Ιταλίαν*, καὶ ἡ *Βαλατώρ* εἰς τὴν *Οὐγγαρίαν*. Ἐκ τῶν λιμνῶν τούτων πηγάζουσι πολλοὶ ποταμοὶ ἡ καὶ ἀπλῶς διέρχονται δι' αὐτῶν, ώς ἐκ τῆς Λαδόγας τῆς μεγαλειτέρας τῶν λιμνῶν τῆς Εύρωπης πηγάζει ὁ *Νέθας*.

Κλιμα, ἔδαφος.

Κλιματικῶς δὲ δύναται νὰ διαιρεθῇ ἡ Εύρωπη εἰς 4 ζώνας α) εἰς τὴν ζώνην (68° — 57°), ἐν ᾧ τὸ ψῦχος εἶναι μέγιστον, πίπτει μόνον χιών, καὶ βλαστάνει ἡ βριζά, ἡ βρώμη καὶ ἡ κριθή. β) εἰς τὴν ζώνην (57° — 48°), ἐν ᾧ τὸ ψῦχος εἶναι μέγα, πίπτει χιών καὶ σπανίως βροχή, καὶ βλαστάνει ὁ σῖτος, ἡ δρῦς κτλ. γ) εἰς τὴν ζώνην (48° — 43°), ἐν ᾧ τὸ ψῦχος εἶναι ἀρκετὸν τὸν χειμῶνα, πίπτει βροχὴ καὶ ἐνίστε χιών, καὶ βλαστάνει ἡ ἀμπελος, ὁ ἀράσιτος καὶ ἡ καστανέα. δ) εἰς τὴν ζώνην (43° καὶ ἔξ.), ἐν ᾧ τὸ κλίμα εἶναι εὐκρατές, πίπτει βροχὴ καὶ χιών μόνον ἐπὶ τῶν ὄρέων, καὶ βλαστάνει ἡ ἑλαῖα, ἡ συκῆ, ἡ ἀμυγδαλέα, ἡ λεμονέα, ἡ πορτοκαλιέα, ἡ δάφνη, ὁ βάρβαρος κτλ.

Τὸ δ' ἔδαφος τῆς Εύρωπης δὲν εἶναι πλούσιον ώς τὸ τῶν ἄλλων ἡπείρων· ἀλλὰ πάλιν δὲν ἔχει καὶ ἐρήμους, ὅποιας ἡ *Αφρικὴ* καὶ ἡ *Ἀσία*. Τὸ βόρειον τῆς *Ρωσσίας* καὶ τῆς *Σουηδίας* καὶ *Νορβεγίας* δὲν παράγουσι τίποτε, αἱ δὲ ἄλλαι γῶραι τὸν ἀναγκαῖον παράγουσαι σῖτον ἐπαρκοῦσιν εἰς τὴν διατροφὴν τῶν κάτοικων των.

Τὰ ὅρη τῆς Εύρωπης περιέχουσι μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, σιδήρου, μολύβδου, κασσιτέρου, ύδραργύρου, γαιανθράκων, πολυτίμων λίθων κλ.

Οὐδεμίαν ποικιλίαν ζώων ἐπὶ τῆς Εύρωπης ἀπαντῶμεν. Τὰ οίκιακὰ ζῷα εἶναι ἐν αὐτῇ πολλαπλασιασμένα, τὰ δὲ ἄγρια εἶνες λίαν σπάνια· οἷον λύκοι, ἀλώπεκες, ἄρκτοι μάλιστα εἰς τὴν *Ρωσίαν*, καὶ εἰς τὴν *Ἐλβετίαν* γῦπτες λίαν ἐπίφοβοι.

Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα, πολιτευμα,

‘Η ἐπιφάνεια τῆς Εύρωπης εἶναι 9710000 τετρ. χιλιομ. (πλὴν τῆς *Ισλανδίας* καὶ νέας *Ζέμβλης*), οἱ δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὰ 310 ἑκατ. ἀνήκοντες εἰς τὴν *Καυκασίαν* φυλήν. Τούτων περὶ τὰ 100 ἑκατ. ἀνήκουσιν εἰς τὴν *Ἐλληνολατινικὴν* ὁμοεθνίαν καὶ εἶνε *Ἐλληνες*, *Αλβανοί*, *Ιταλοί*, *Ισπανοί*, *Πορτογάλλοι*, *Γάλ-*

λοι, Βλάχοι καὶ μέρος τῶν Βελγῶν· ύπερ τὰ 100 δὲ ἑκατ. ἀνήκουσιν εἰς τὴν Γερμανικὴν ὁμοεθνίαν καὶ εἶνε Γερμανοί, Σουηδοί, Νορβηγοί, Δανοί, Ὀλλανδοί, τὸ ἐπίλοιπον τῶν Βελγῶν, Ἀγγλοί, Ἰσλανδοί, Ἐλβετοί· καὶ τέλος περὶ τὰ 87 ἑκατ. ἀνήκουσιν εἰς τὴν Σλαυϊκὴν ὁμοεθνίαν καὶ εἶνε Ρωσσοί, Πολωνοί, Βοεμοί, Μοραβοί, Κροάται, Σέρβοι, Μαυροβούνιοι.

Πλὴν δὲ τούτων υπάρχουσιν ἐν Εὐρώπῃ καὶ τινα ἔθνη ἀνήκοντα εἰς τὴν Μογγολικὴν φυλήν· οἱον οἱ Φιννοί πρὸς Β. -οῦ Φιννικοῦ κόλπου, οἱ Σαμογέται παρὰ τὸν Ηετσχόραν, οἱ Καλμούκοι, οἱ Οὐγγροί, οἱ Βούλγαροι, οἱ Τούρκοι καὶ τινα ἄλλα Ταταρικὰ καὶ Τουρκικὰ φύλα κατοικοῦντα παρὰ τὸν Τάναϊν καὶ Βόλγαν.

Ἐλεις δὲ καὶ ἄλλοι λαοὶ διεσπαρμένοι εἰς τὴν Εὐρώπην, ὡς οἱ Λεττοί εἰς τὴν Λιθουανίαν, οἱ Ἐθραῖοι καθ' ἄπασαν τὴν Εὐρώπην, οἱ Ούχσκωνες πρὸς Δ. τῶν Ηυρηναίων καὶ τῶν Κανταρθρικῶν ὄρέων, οἱ Κελτοί εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, οἱ Γαλάται καὶ οἱ Ούχλιοι εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Ἀγγλίας, οἱ Βρεττανοί εἰς τὴν Βρεττανίαν τῆς Γαλλίας, καὶ οἱ Ἀθίγγανοι, μὴ ἔχοντες σταθερὰν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης κατοικίαν.

Ἄπαντα τὰ νοτιοδυτικὰ καὶ νοτιανατολικὰ τῆς Εὐρώπης κατοικοῦνται ύπὸ τῆς Ἑλληνολατινικῆς φυλῆς, τὰ δὲ κεντρικὰ καὶ τὰς βορειοδυτικὰς αὐτῆς χερσονήσους καὶ νήσους κατέχουσι τὰ ἔθνη τῆς Γερμανικῆς φυλῆς, καὶ τέλος τὰ ἀνατολικὰ καὶ βορειανατολικὰ κατοικοῦνται ύπὸ τῶν Σλαυϊκῶν φύλων.

“Ἀπαντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης εἶνε Χριστιανοί. Καὶ ἐν μὲν τῷ ΝΔ. αὐτῆς ἐπικρατοῦσιν οἱ δυτικοὶ ὄντες περὶ τὰ 150 ἑκατ. ἐν δὲ τῷ κέντρῳ, τοῖς δυτικοῖς καὶ βορειοδυτικοῖς αὐτῆς ἐπικρατοῦσιν οἱ διαμαρτυρόμενοι, ὄντες περὶ τὰ 76 ἑκατ. καὶ ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς καὶ βορειανατολικοῖς οἱ ὄρθιόδοξοι, ὄντες περὶ τὰ 76 ἑκατ. Οἱ δὲ μὴ χριστιανοί κάτοικοι τῆς Εὐρώπης εἶνε περὶ τὰ 12 ἑκατ. ὃν περὶ τὰ 6 ἑκατ. εἶνε μωμεθικοί, 5 ἑκατ. ίουδαῖοι, οἱ δὲ ἄλλοι εἰδωλολάτραι (Ἀθίγγανοι, Λάπτωνες).

Τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης πρὸς Ν. εἶνε ἡ Ἐλλάς, ἡ Τουρκία, τὸ Μαυροβούνιον, ἡ Σερβία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Πορτογαλλία καὶ λέγονται μεσημεριά κράτη τῆς Εὐρώπης· ἐν δὲ τῷ κέντρῳ εἶνε ἡ Γαλλία, ἡ Ἐλβετία, τὸ Βέλγιον, ἡ Ὀλλανδία (α), ἡ Γερμανία, ἡ Αύστρια, ἡ Σερβία καὶ ἡ Ρωμουνία καὶ

(α) Ἡ Ὀλλανδία καὶ τὸ Βέλγιον λέγονται ὁμοῦ Κάτω χῶραι.

λέγονται κεντρικὰ κράτη τῆς Εὐρώπης· ἐν δὲ τοῖς Βορείοις ἡ Μεγάλη Βρεττανία, ἡ Δανία, ἡ Σουηδία (α), ἡ Ρωσία καὶ λεγονται βόρεια κράτη τῆς Εὐρώπης (β).

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος, κειμένη εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Εὐρώπης, χωρίζεται ἀπ' αὐτῆς διὰ γραμμῆς φερομένης ἀπὸ τοῦ Φιγουρίου λιμένος τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης μέχρι τῶν ἐν τῷ Εὔξεινῳ ἐκείλων τοῦ Δουνάβεως.

Ἐν αὐτῇ περιλαμβάνονται τὰ ἔξης κράτη, ἡ Ἑλλάς, ἡ Τουρκία, τὸ Μαυροβούνιον, ἡ ἐπαρχία τῆς Αύστριας Δαλματία, καὶ αἱ ἐπαρχίαι τῆς Τουρκίας Βοσνία καὶ Ἐρζεγοβίνη (γ).

ΕΛΛΑΣ

Ὄρια, ἴστορία, πολιτικὴ διαιρεσίς.

Ἡ Ἑλλὰς κατέχουσα τὰ νότια τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου, ἔριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου, ἐπαρχίῶν τῆς Τουρκίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ιονίου πελάγους, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Αιγαίου πελάγους.

Ἡ σημερινὴ Ἑλλὰς εἶναι ἡ κοιτίς τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Συνίστατο δὲ αὐτὴ ἐν πολλῶν μικρῶν κρατῶν, ὧν ἐπισημότεραι ἦσαν αἱ Ἀθῆναι, ἡ Σπάρτη, τὸ Ἀργος, ἡ Κόρινθος, αἱ Θῆραι. Ἐν αὐταῖς καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις ἀνεπτύχθησαν πρωτεύωντα αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι. 'Αλλ' ἔνεκα τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἔξασθεντασσαι ὑπέκυψαν αὕται τὸ πρῶτον ὑπὸ τοὺς ὁμοφύλους τῶν Μακεδόνων (336 π. Χ.)· μετὰ ταῦτα δὲ μετ' αὐτῶν τὸ 146 π. Χ. ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους, οἵτινες κατέστησαν τὴν Ἑλλάδα Ρωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Τὸ δὲ 400 μ. Χ. κατὰ τὴν δι-

(α) Ἡ Σουηδία μετὰ τῆς Νορβηγίας ἡγωμένη λέγεται ἔτι ἀπλῶς Σουηδία η Σκανδιναντία.

(β) Υπάρχει καὶ ἄλλη τῆς Εὐρώπης διάρεσις, εἰς ἀνατολικὴν Εὐρώπην, περιλαμβάνουσαν τὴν Ρωσίαν, Ρωμουνίαν, Σερβίαν, Τουρκίαν, Ἑλλάδα καὶ Μαυροβούνιον, καὶ εἰς δυτικὴν Εὐρώπην, περιλαμβάνουσαν τὰ λοιπά κράτη τῆς Εὐρώπης. Έκ τούτων ἡ Ρωσία, Γερμανία, Αύστρια, Ἰταλία, Γαλλία καὶ Μεγάλη Βρεττανία λέγονται μεγάλαι δυνάμεις τῆς Εὐρώπης.

(γ) Περὶ τῶν ἐπαρχίῶν τούτων γίνεται λόγος ἐν τῇ Αύστριᾳ, εἰς ἣν καὶ εἴναι προσγραφημέναι.

αίρεσιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους εἰς ἀνατολικὸν καὶ εἰς δυτικὸν περιελήφθη αὐτὴ εἰς τὸ ἀνατολικὸν Ῥωμαϊκὸν κράτος, τὸ μετὰ ταῦτα κληθὲν Γραικορωμαϊκὸν ἡ Βυζαντινὸν βασιλειον, ὃ πολλὰς καταστροφὰς ὑπέστη ὑπὸ βαρβάρων λαῶν Σλαύων κλ. ἔτι δὲ Φράγκων, Ἐνετῶν, Γενουατῶν. Τὸ δὲ 1715 μ. Χ. ὑπετάχη ἀπασα ἡ Ἑλλὰς εἰς τοὺς Τούρκους, ἐκδιώξαντας τοὺς Ἐγετοὺς καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου.

Ἄλλα τὸ 1821 ἐπαναστατήσαντες οἱ Ἑλληνες ἐνίκησαν τοὺς Τούρκους εἰς πολλὰς καὶ διὰ ἔνορᾶς καὶ διὰ θαλάσσης μάχας. Ἐκπλήξαντες δὲ τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τῶν κατέπεισαν τέλος αὐτὴν καὶ μάλιστα τὰς τρεῖς μεγάλας δυνάμεις Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, καὶ Ῥωσίαν νὰ ἀναλάβωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα, νὰ καύσωσιν ἐν Πύλῳ τὸ 1827 τὸν ὑπὸ τὸν Ἰεραρχὸν πασᾶν Τουρκικὸν καὶ Αίγυπτιακὸν στόλον καὶ νὰ ἀναγκάσωσι τοὺς Τούρκους διὰ τῆς ἐν Ἀδριανούπολει συνθήκης τὸ 1829 νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν Ἑλλάδα ἀνεξάρτητον βασιλειον, ἀποστείλασαι σύναμα καὶ κυβερνήτην αὐτῆς τὸν Κερκυραῖον Ἰωάννην Καποδίστριαν. Δολοφονηθέντος ὅμως αὐτοῦ ἐξέλεξαν καὶ ἀπέστειλαν εἰς αὐτὴν βασιλέα "Οθωνα τὸν Α'" υἱὸν τοῦ φιλέλληνος βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου. Τὸ δὲ 1862 ἐκδιωχθέντος τοῦ "Οθωνος ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἔθνικῆς συνελεύσεως τὸ 1863 βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ Γεώργιος, ὅστις καὶ ἀρχεὶ αὐτῆς.

Τὸ δὲ 1864 ἡ Ἀγγλία παρεχώρησεν οἰκείᾳ θελήσει εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰς Ιονίους νήσους ἡ Ἐπτὰ νήσους. Τὸ δὲ 1881 δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐν Βερολίνῳ συνεδρίου προσηρτήθη ἔτι εἰς τὴν Ἑλλάδα σχεδὸν ἀπασα ἡ Θεσσαλία καὶ τὸ μέχρις Ἀράχθου μέρος τῆς Ἡπείρου.

Ἡ Ἑλλὰς φυσικῶς συνίσταται ἐκ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἐν ἡ περιλαμβάνεται καὶ ἡ Θεσσαλία καὶ τὸ μέχρις Ἀράχθου μέρος τῆς Ἡπείρου, ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ νήσων καὶ τῶν Ιονίων νήσων.

Πολιτικῶς δὲ αὕτη διαιρεῖται εἰς 16 νομούς, ὅν ἔξ εἶνε εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, ὁ τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ὁ τῆς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, ὁ τῆς Λαρίσης, ὁ τῶν Τρικκάλων, ὁ τῆς Ἀρτης καὶ ὁ τῆς Αιτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, πέντε εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁ τῆς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, ὁ τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἡλιδος, ὁ τῆς Μεσσηνίας, ὁ τῆς Λακεδαλμορος καὶ ὁ τῆς Ἀρκαδίας· δύο εἰς τὰς ἐν τῷ Αἰγαίῳ νήσους, ὁ τῆς Εύβοιας

καὶ ὁ τῶν Κυκλαδῶν, καὶ τρεῖς εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, ὁ τῆς Κερκύρας, ὁ τῆς Κεφαλληνίας καὶ ὁ τῆς Ζακύνθου. Οὗτοι ὑποδιαιροῦνται εἰς 71 ἐπαρχίας καὶ αὐται πάλιν εἰς 444 δήμους.

"Εκαστος νομὸς διοικεῖται ὑπὸ νομάρχου¹, ἐκάστη δὲ ἐπαρχία ὑπὸ ἐπάρχου, διοριζομένων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἐκαστος δῆμος ὑπὸ δημάρχου, ἐκλεγομένου κατὰ τετραετίαν ὑπὸ τῶν δημοτῶν ἐκάστου δημού.

Κόλποι, πορθμοί, ἀκρωτήρια.

Κόλποι τῆς Ἐλλάδος εἶναι ὁ Ἀμβρακικὸς μεταξὺ Ἡπείρου καὶ Ἀκαρνανίας, ἔχων λίσια στενὴν εἴσοδον· ὁ τῷ Πατρῷ, ἀνοικτὸς κόλπος, ἔχων πρὸς τὴν δυτικὴν αὐτοῦ ἀκραν τὸ ἀκρωτήριον Ἀράξον· ὁ Κορινθιακός, εἰσχωρῶν μεταξὺ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεάς Ἐλλάδος καὶ σχηματίζων μικρόν τινα Ἐλλήσποντον· ὁ Κυπαρισσιακὸς εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Μεσσηνίας, ὅλως ἀνοικτὸς κόλπος· ὁ Μεσσηνιακὸς εἰς τὸ νότιον τῆς Μεσσηνίας μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Ἀκρίτα καὶ Ταινάρου· ὁ Δακωνικὸς εἰς τὸ νότιον τῆς Δακωνικῆς μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Ταινάρου καὶ Μαλεῶν· ὁ Ἀργολικὸς εἰς τὸ ΝΑ. τῆς Πελοποννήσου μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Μαλεῶν καὶ Σκυλλαίου· ὁ Σαρωτικὸς μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Σκυλλαίου καὶ Σουνίου· ὁ Εὔβοϊκός, μέγας καὶ ωραῖος κόλπος, μεταξὺ Εὔβοιας καὶ Στερεάς Ἐλλάδος· ὁ Μαλιακὸς εἰς τὸ Α. τῆς Φθιώτιδος, καὶ ὁ Παγασητικὸς εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Θεσσαλίας, ἔχων, ώς καὶ ὁ Σαρωνικός, σχῆμα τετράγωνον.

Πορθμοὶ αὐτῆς εἶναι δὲ τοῦ Ρίου μεταξὺ Πελοποννήσου καὶ Αίτωλίας, καὶ ὁ τοῦ Εύρεπον μεταξὺ Εύβοιας καὶ Βοιωτίας.

'Ακρωτήρια αὐτῆς ἐπισημότερα εἶναι ὁ Ἀράστης εἰς τὸ Β. τῆς Κερκύρας· ὁ Λευκάτας εἰς τὸ Ν. τῆς Λευκάδος· τὸ "Ἀκτιον" εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου· ὁ Ἀράξος (κοιν. Πατᾶ) εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν· τὸ Ρίον καὶ τὸ Ἀρτίρριον ἀπέναντι ἀλλήλων εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Κόρινθιακοῦ κόλπου, τὸ μὲν εἰς τὴν Πελοπόννησον, τὸ δὲ εἰς τὴν Στερεάν Ἐλλάδα· ἐπὶ ἐκάστου τούτων ὑπῆρχεν ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Ἐλλήνων ναὸς Ποσειδῶνος, νῦν δὲ ὑπάρχουσι μικρὰ φρούρια· ὁ Ακρίτας, τὸ Ταίναρον καὶ αἱ Μαλέαι εἰς τὰ νότια τῆς Πελοποννήσου· τὸ Σκύλλαιον εἰς τὸ Α. τῆς Πελοποννήσου· τὸ Σούριον εἰς τὸ ΝΑ. τῆς Ἀττικῆς· ὁ Καφηρεὺς καὶ ὁ Γεραυστὸς εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Εύβοιας· τὸ Ἀρτεμίσιον εἰς τὸ Β. τῆς Εύβοιας·

τὸ Ποσείδιον ἐν τῇ Φθιώτιδι εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου, καὶ ἡ Σηπιάς ἄκρα εἰς τὸ ΝΑ. τῆς Θεσσαλίας.

Ὄρη, πεδιάδες, ποταμοί, λέμναι.

Τὰ ὅρη τῆς Ἑλλάδος εἶναι συνέχεια τῶν ὄρέων τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου, ἀτινα καὶ αὐτά, ὡς ἔρρηθη, εἶναι συνέχεια τῶν Διναρικῶν ἢ Αύστριακῶν Ἀλπεων. Μετὰ τῶν Διναρικῶν Ἀλπεων ἐνοῦται τὸ ὅρος τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου Σκάρδος, οὗτινος συνέχεια πρὸς Ν. ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἡπείρῳ εἶναι δύο σειραὶ ὄρέων.

ἀ'. 'Η ἀνατολικὴ σειρὰ ἐν Θεσσαλίᾳ εἰς ἣν ἀνήκουσι τὰ ὅρη Χάσια, ὁ "Οἰνυπός καὶ ἡ "Οσσα (κοιν. Κίσσαβος), μεταξὺ τῶν ὅποιων κεῖται ἡ Θεσσαλικὴ κοιλάς ἡ καλούμενη Τέμπη καὶ τὸ Ηπέλιον. Ταύτης συνέχεια εἶναι τὰ ὅρη τῆς Εύβοιας ἡ Δίρφυς, τὸ Τελέθριον, ἡ "Οχη, ὡς καὶ αἱ νῆσοι Ἀνδρος, Τήνος, Μύκονος, Σύρου κλ. αἵτινες ἄλλοτέ ποτε φαίνεται ὅτι ἡσαν κορυφαὶ ὄρέων.

β'. 'Η δυτικὴ σειρά, εἰς ἣν ἀνήκουσι τὰ ὅρη ἡ Πίρδος, ὁ Τυφρηστός (κοιν. Βελοῦχοι), ἡ "Οθρυς, ἡ Οἴτη, ὁ Κόραξ (κοιν. Βαρδούσα), τὸ Παραπολικόν, ὁ Ἀράκυνθος (κοιν. Ζυγός), ὁ Παρασός, ὁ Ἐλικώρ, ὁ Κιθαιρώρ, ἡ Πάροης, τὸ Περτελικόν, ὁ Υμηττός, τὸ Λαύριον. Τούτων δὲ συνέχεια εἶναι αἱ νῆσοι Κέως, Κύθνος, Σέριφος, Σίφνος κλ. αἵτινες καὶ αὐταὶ ἄλλοτέ ποτε φαίνεται ὅτι ἡσαν κορυφαὶ ὄρέων.

Τοῦ Κιθαιρώνος συνέχεια εἶναι τὰ ὅρη τῆς Μεγαρίδος ἡ Γεράεια, ἀτινα διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ εἰσερχόμενα εἰς τὴν Κορινθίαν σχηματίζουσι τὰ ὅρη τῆς Πελοποννήσου. Τούτων ἐπισημότεραι εἶναι 4 σειραι·

ἀ'. 'Η σειρὰ ἡ εἰς τὰ βόρεια τῆς Πελοποννήσου ἔχουσα ὑψηλοτέρας κορυφὰς τὴν Κυλλήνην, κειμένην ἀπέναντι τοῦ ὄρους Παρνασοῦ, τὰ Ἀροάτια καὶ τὸ Παραχαικόν (κοιν. Βοδιᾶς).

β'. 'Η σειρὰ ἡ εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Πελοποννήσου, ἔχουσα ὑψηλοτέρας κορυφὰς τὸν Ἐρύμανθον, τὴν Σχόλλην, τὴν Φοίλην, τὸ Λύκαιον καὶ τὴν Ἰθώμην.

γ'. 'Η σειρὰ ἡ εἰς τὸ μέσον καὶ τὸ νότιον τῆς Πελοποννήσου, ἔχουσα ὑψηλοτέρας κορυφὰς τὸ Μαιραλόν καὶ τὸν Ταῦγετον, οὓτινος συνέχεια εἶναι τὸ Ταίναρον.

δ'. 'Η σειρὰ ἡ εἰς τὸ Α. καὶ ΝΑ. τῆς Πελοποννήσου, ἡς ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶναι τὸ Ἀρτεμίσιον, τὸ Παρθένιον καὶ ὁ Πάρωρ, οὓτινος συνέχεια εἶναι αἱ Μαλέας.

'Ἐν δὲ ταῖς Ιονίοις νήσοις μόνον ἐν Κεφαλληνίᾳ ὑπάρχει-

ὅρος ἄξιον λόγου ἡ Αἴρος, καὶ ἐν ταῖς Κυκλάσιν μόνον ἐν Νάξῳ τὸ ὅρος Δρίος.

Πεδιάδες ἄξιαι λόγου τῆς Ἐλλάδος εἶνε ἐν μὲν τῇ Στερεῷ Ἐλλάδι ἡ Θεοσαλλία, μεθ' ἡς ἐνοῦται ἡ διάσημος κοιλάς τῶν Τεμπῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ρέει ὁ Πηνειός ποταμός· ἡ Λαμιακή, ἡ Ἀχαραρική ἢ ἡ τῆς Λεπετοῦς, ἡ Ναυπακτική, ἡ Αίτωλική, ἡ Ἐλενσιριακή, ἡ Ἀθηναϊκή, ἡ τοῦ Μαραθώνος, ἡ Λεβαδική, ἡ Πλαταική καὶ ἡ Θηβαϊκή.

Ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ ἄξιαι λόγου πεδιάδες εἶνε ἡ τῆς Κορίνθου, ἡ τοῦ Αἰγίου (κοιν. τῆς Βοοτίσης), ἡ τῆς Ἡλιδος, ἡ τοῦ Ἀργους, ἡ τῆς Θυρέας (κοιν. τοῦ Ἀστρους), ἡ τοῦ Ὁρχομενοῦ, ἡ τῆς Μαρτυρελας καὶ Τεγέας, ἡ τῆς Μεγαλοπόλεως, ἡ τῆς Μεσσηνίας καὶ ἡ τῆς Λακωνικῆς.

Ποταμοὶ τῆς Ἐλλάδος ἐπισημότεροι εἶνε ἐν μὲν τῇ Στερεῷ Ἐλλάδι ὁ Πηγεός, ὁ μεγαλείτερος ποταμὸς τῆς Ἐλλάδος, ὅστις πηγάζων ἐκ τῆς Πίνδου καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῆς Θεσσαλίας ὀρέων καὶ δεχόμενος ἐκατέρωθεν κατὰ τὸν ρόον του πολλοὺς παραποτάμους, οἷον τὸν Ἐριπέα, τὸν Ἀπιδανόρ, τὸν Εὔρωπον καὶ τὸν Αηθαῖον, ἐκβάλλει διὰ τῶν Τεμπῶν εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον· ὁ Σπεργειός (κοιν. Ἀλαμάρα), ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Τυμφρηστοῦ καὶ ἀρδεύων τὴν Λαμιακὴν πεδιάδα ἐκβάλλει εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον· ὁ Κηφισός, ὅστις πηγάζων μεταξὺ Κόρακος καὶ Οἰτης χύνεται εἰς τὴν λίμνην Κωπαΐδα· ὁ Ασωπός, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος ἐκβάλλει εἰς τὸν Εύβοϊκὸν κόλπον· οἱ δύο ιστορικοὶ ποταμοὶ τῆς Ἀττικῆς ὁ Κηφισός καὶ ὁ Ιλισός, πηγάζοντες ἐκ τοῦ Πεντελικοῦ καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν κόλπον τοῦ Φαλήρου· ὁ Αράγθος, ὅστις πηγάζων ἐκ τῆς Ηίνδου ἐκβάλλει εἰς τὸν Αμβρακικὸν κόλπον· ὁ Αγρελῆος (κοιν. Ἀσπροπόταμος), ὁ δεύτερος κατὰ τὸ μέγεθος ποταμὸς τῆς Ἐλλάδος, ὅστις πηγάζων καὶ οὗτος ἐκ τῆς Πίνδου καὶ δεχόμενος τὰ ὅδατα τῶν λιμνῶν Λυσιμαχίας καὶ Τριχωνίδος ἐκβάλλει εἰς τὸ Ιόνιον πέλαγος· ὁ Εὔηρος (κοιν. Φίδαρις), ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Κόρακος ἐκβάλλει εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον· ὁ Χλαιθός (κοιν. Μόρρος), ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Κόρακος ἐκβάλλει παρὰ τὴν Ναύπακτον.

Τῆς δὲ Πελοποννήσου ἐπισημότεροι ποταμοὶ εἶνε ὁ Κρᾶθις (ποτάμι τῆς Ἀκράτας), ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Ἀροανίων ἐκβάλλει εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον· ὁ Σελιροῦς, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Ερυμάνθου ἐκβάλλει ΝΑ. τοῦ Αἰγίου· ὁ Πηγεός, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Ερυμάνθου καὶ τῆς Φολόης ἐκ-

Εχάλλει εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος· ὁ Ἀλφειὸς (κοιν. **Ρουφρᾶς*), ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου, διστις πηγάζων ἐκ τῆς πεδιάδος τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ δεχόμενος κατὰ τὸν ροῦν του πολλοὺς παραποτάμους, τὸν Καρύώτα, τὸν Γορτύνιον, τὸν Ἐλισσῶνα, τὸν Λάδωνα, καὶ τὸν Ἐρύμανθον, ἐκβάλλει εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος· ὁ Πάμισος, διστις πηγάζων ἐκ τοῦ Δυκαίου ἐκβάλλει εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον· ὁ Εύρωτας, διστις πηγάζων παρὰ τὰς Κερασίας τῆς Ἀρκαδίας καὶ ἀρδεύων τὴν Δακεδαιμονίαν ἐκβάλλει εἰς τὸν Δακεδαιμονίκον κόλπον· ὁ Ἰραρος, διστις πηγάζων ἐκ τοῦ Ἀρτεμισίου ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον.

Λίμναι ἐπισημότεραι τῆς Στερεάς Ἑλλάδος εἰνε ἡ Βοιωτίς (κοιν. *Κάρδα*) ἐν τῇ Θεσσαλίᾳ, ἡ Καπατίς, ἡ μεγαλειτέρα τῶν λιμνῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Χίλική ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, ἡ Ανασταχία καὶ ἡ Τρυφωνίς ἐν τῇ Αιτωλίᾳ καὶ ἡ Αμφρακία ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ. Τῆς δὲ Πελοποννήσου ἐπισημότεραι εἰνε ἡ Φερέδης καὶ ἡ Στυμφαλίς ἐν τῇ Κορινθίᾳ, καὶ ἡ Λέρη (κοιν. Μύλοι) ἐν τῇ Ἀργολίδι.

•Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολιτευματικά.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ἑλλάδος εἰνε περίπου 64700 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι περὶ τὰ 2 ἑκατ. ὄν 760 χιλ. κατοικοῦσι τὴν Στερεάν Ἑλλάδα, 750 χιλ. τὴν Πελοπόννησον, 235 χιλ. τὰς Ἰονίους νήσους καὶ περὶ τὰς 215 χιλ. τὰς νήσους τοῦ Αίγαλου, πρεσβεύοντες τὴν ὄρθοδοξὸν χριστιανικὴν θρησκείαν, διοικουμένην ὑπὸ πενταμελοῦς συνόδου ἀρχιερέων. Πλὴν τούτων ὑπάρχουσι περὶ τὰς 20 χιλ. δυτικῶν, ἔτι δὲ περὶ τὰς 15 χιλ. μωαμεθανῶν καὶ περὶ τὰς 15 χιλ. ιστρικηλιτῶν. Πολίτευμα δ' αὐτῆς εἰνε μοναρχία συνταγματικὴ μεθ' ἐνὸς νομεθετικοῦ σώματος τῆς Βουλῆς.

Κλῖμα, ἔδαφος.

Τὸ κλῖμα τῆς Ἑλλάδος εἰνε ἐν γένει ἐν μὲν τοῖς παραλίοις θερμόν, ἐν δὲ ταῖς ὑψηλαῖς χώραις καὶ ταῖς ὄρειναις κοιλάσιν εὔκρατές καὶ δροσερόν, καὶ μόνον ἐν ταῖς κορυφαῖς τῶν ὄρέων εἰνε ψυχρόν, τὸ δ' ἔδαφος αὐτῆς εἰνε λίαν ποικίλον.

Ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι ἡ Ἀττικὴ εἰνε χώρα μᾶλλον ὄρεινὴ καὶ λεπτόγειος, παράγουσα ἀρθόνους ὅπωρας, σῦκα, οἶνον, ἔλαιον, μέλι ὑμήττιον κτλ. καὶ ἔχουσα κλῖμα ξηρὸν καὶ ὑγιεινόν. Ἡ δὲ Βοιωτία εἰνε μᾶλλον πεδινή, ἔχουσα ἀρθόνα οὐδατα, τόπους ἐλώδεις, γῆν λίαν εὐφορον καὶ κλῖμα μᾶλλον νοσῷθε-

‘Η δὲ Φθιώτις καὶ Φωκίς εἶνε μᾶλλον ὄρειναι, ἔχουσαι κατὰξιολόγους πεδιάδας, παραγούσας λαμπρὸν σῖτον, καπνὸν περιφρυμον, ἐλαίας κλ. καὶ κλῖμα μᾶλλον ὑγιεινόν. Καὶ ἡ Αἰτωλία δὲ καὶ Ἀκαρνανία εἶνε μᾶλλον ὄρειναι, ἡ δὲ γεωργία, ἃν καὶ ἔχουσι καὶ εὐφορωτάτας πεδιάδας, εἶνε ἐν αὐταῖς λίαν παρημελημένη.

‘Η δὲ Θεσσαλία εἶνε ἡ πεδινωτέρα, εὐφορωτέρα καὶ εὔκρατερα χώρα τῆς Ἑλλάδος, παράγουσα ἀφθόνους δημητριακοὺς καρπούς, ἐλαιον, καπνὸν καὶ ἄλλα προϊόντα καὶ τρέφουσα εἰς τοὺς λειμῶνάς της πλῆθος ποιμνίων προβάτων καὶ αἴγων καὶ ἀγέλας βοῶν καὶ ἵππων. Τὸ δὲ μέρος τῆς Ἡπείρου τὸ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἥδη ἀνήκον εἶνε ὄρεινότατον καὶ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ἐπιτιθέειον.

‘Ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ ἡ Ἀργολίς καὶ Κορινθία εἶνε μᾶλλον ὄρειναι, παράγουσαι ἐλαιον, σταφίδας, οἴνους, καπνὸν καὶ ἄλλα προϊόντα. ‘Η δὲ Ἀχαΐα καὶ Ἡλίς εἶνε μᾶλλον πεδιναῖ, τὰ αὐτὰ παράγουσαι προϊόντα καὶ μάλιστα σταφίδας, ὡς καὶ τὰ ΒΑ. τῆς Μεσσηνίας, ἡς τὸ ΝΑ. εἶνε μᾶλλον ὄρεινόν. Καὶ ὁ τῆς Λακεδαιμονίου δὲ νομὸς εἶνε μᾶλλον ὄρεινός, ἔχων τὸ εὐφορώτατον καὶ ώραιότατον λεκανοπέδιον, ἐν φεγγίται τὴν Σπάρτην. Παράγει δὲ ἐν τοῖς νοτίοις πλὴν τῶν ρήθεντων προϊόντων βαλανίδιον, μέταξαν κλ. καὶ ἐπὶ τοῦ Ταινάρου ἔχει κόκκινα μάρμαρα. ‘Ο δὲ νομὸς τῆς Ἀρκαδίας ωσαύτως εἶνε ὄρεινός, ἀλλ’ ἔχει καὶ μαγευτικὰς πεδιάδας· κυρίως ὅμως ἡ χώρα εἶνε γεωργικὴ καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν λίαν ἐπιτιθέεια.

Τῶν δὲ νομῶν τῶν νήσων τῆς μὲν Εὔβοιας ἡ χώρα εἶνε λίαν εὐφορος, διάφορα προϊόντα παράγουσα. ‘Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι γαιάνθρακες, καὶ κατὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Εύριπου συμβαίνει καθ’ ἐκάστην παλίρροια. Αἱ δὲ Κυκλαδεῖς νῆσοι εἶνε ὄρεινόταται καὶ πετρώδεις καὶ ὀλιγισται ὄπωσοιν εὔφοροι. Πολλαὶ δὲ τούτων μάλιστα· οἷον ἡ Θήρα, ἡ Μῆλος κλ. ἔχουσι καὶ γῆν ἡφαιστειώδην, θερμὰ ὄζατα, διάφορα ὄρυκτά, κλῖμα εὔκρατες καὶ ὑγιεινόν, καὶ παράγουσιν οἴνους ἔξαιρέτους. Τὸ δὲ κλῖμα τῶν Ιονίων νήσων εἶνε τερπνὸν καὶ ὑγιεινὸν καὶ τὸ ἔδαφος ἐν γένει ὄρεινόν καὶ πετρώδεις, ἀλλ’ εὐφορώτατον παράγον σταφίδας, οἶνον, ἐλαιον κλ.

Δικαιοσύνη, ἐκπαίδευσις.

Πρὸς ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης καθ’ ἀπάσας τὰς ἐπαρχίας αὐτῆς ὑπάρχουσιν ἐν ᾧ καὶ περισσότερα εἰρηνοδικεῖα, ἐν πάσῃ

Δὲ πρωτευούσῃ νομοῦ ὡς καὶ ἐν ἄλλαις πολλαῖς πόλεσιν ἐν πρωτοδικεῖον, ἔτι δὲ τέσσαρα ἐφετεῖα, καὶ ἐν Ἀθήναις ὁ Ἀρειος Πάγος, τὸ ἀνώτατον τοῦ κράτους δικαστήριον.

Διὰ δὲ τὰς ἐμπορικὰς δίκας ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς ἐμπορικωτέραις αὐτῆς πόλεσι τέσσαρα ἐμποροδικεῖα. Διὰ δὲ τοὺς κακούργους εἶναι τὰ κακουργοδικεῖα, κινητὰ δικαστήρια, τῶν ὅποιων οἱ δικασταὶ εἶναι πολίται ἔνορκοι καλούμενοι.

Καθ' ἑκάστην δὲ ἡ Ἑλλὰς ἀναπτυσσομένη εἰς τὴν παιδείαν ἔχει πολλὰ δημοτικὰ καὶ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, ὑπὲρ τὰ τριάκοντα δημόσια γυμνάσια, πέντε ἱερατικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς ἡ Ριζάρειος σχολή, πρὸς μόρφωσιν Ἱερέων, ἐν πανεπιστήμιον πρὸς ἐκπαίδευσιν ἐπιστημόνων, τὸ σχολεῖον τῶν τεχνῶν πρὸς μόρφωσιν καλλιτεχνῶν καὶ μηχανικῶν, τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον τῶν Εὐελπίδων πρὸς ἐκπαίδευσιν ἐπιστημόνων ἀξιωματικῶν, τέσσαρα διδασκαλεῖα πρὸς μόρφωσιν δημοδιδασκάλων, ἐν σχολεῖον ἀξιωματικῶν τοῦ πεζικοῦ καὶ ἵππικοῦ, ἐν σχολεῖον ὑπαξιωματικῶν τοῦ πεζικοῦ καὶ ἐν σχολεῖον ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ.

*Ἐμπόριον, βιομηχανία.

Ἡ Ἑλλὰς ἔχει θέσιν προσφορωτάτην διὰ ναυτιλίαν καὶ ἐμπόριον, καὶ διὰ τοῦτο μέγχα μέρος τῶν κατοίκων της εἰς ταῦτα τὰ ἐπιτηδεύματα ἀσχολεῖται. Ἐν αὐτῇ ἐσχάτως ἥρξατο νὰ ἀναπτύσσοται καὶ μικρά τις βιομηχανία, ἡ μεταξουργία, ἡ ἀγγειοπλαστική, ἡ ὑελουργική, ἡ νηματοποιία, ἡ πανοποία, ἡ χαρτοποιία, ἡ βυρσοδεψική, ἡ καθεκλοποιία, ἡ σιδηρουργική, ἡ κηροπλαστική, ἡ σαπωνοποιία, ἡ γλυπτική, ἡ ξυλουργική, ἡ ξυλογραφία, ἡ λιθογραφία κλ.

Πρόσοδοι, στρατός, ναυτική, δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι τῆς Ἑλλάδος εἶναι 85 ἑκατ. δραχμῶν, τὸ δὲ δημόσιον χρέος εἶναι λίαν δυσανάλογον πρὸς τοὺς πόρους της. Ὁ στρατὸς αὐτῆς εἶναι ἥδη περὶ τὰς 30 χιλ. ἐν ἐπιστρατείᾳ δῆμως δύναται νὰ παρατάξῃ αὐτὴ καὶ 150 χιλ. ἀνδρῶν. Τὸ πολεμικὸν αὐτῆς ναυτικὸν συνίσταται ἐκ 35 μεγάλων καὶ μικρῶν ἀτμοπλοίων, μὴ περιλαμβανομένων ἐν αὐτοῖς τῶν τορπιλοφόρων. Τὸ δὲ ἐμπορικὸν ναυτικὸν συνίσταται ἐκ 51 ἀτμοπλοίων καὶ ἐξ 1320 ιστιοφόρων μεγάλων πλοίων.

Πόλεις.

Ἐνταῦθα ἥδη ἐκτίθενται κατὰ νομοὺς καὶ ἐπαργύριας αἱ ἐπισημότεραι αὐτῆς πόλεις καὶ κῶμαι.

Α. ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ (186 χιλ. κατ.)

‘Ο νομὸς τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας συνίσταται ἐκ 5 ἐπαρχιῶν·

α'. Τῆς Ἀττικῆς (116 χιλ. κατ.)

Ἐπισημ. πόλεις εἶναι Ἀθῆναι κειμένη μεταξὺ τῶν ποταμῶν Κηφισοῦ καὶ Ἰλισοῦ καὶ ἀπέχουσα τῆς Θαλάσσης περὶ τὰ δύο νέα στάδια, πρωτεύουσα τοῦ κράτους ἔχουσα ὑπὲρ τὰς 85 χιλ. κατ. Εἰς τὸ N. αὐτῆς κεῖται ἡ Ἀκρόπολις κεκαλυμμένη ἅπασα ἐξ ἀρχαίων μνημείων.

Ἄλι οὐδὲναι ἔχουσι λαμπρὰ ἀρχαῖα μνημεῖα ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἔχουση ὑψὸς περίπου 100 μέτρ. τὸν Παρθενῶνα ἥτοι τὸν ναὸν τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς, τὸ ἀριστούργημα τοῦ Ἰκτίνου καὶ Καλλικράτους, ἐν φυτῆρι τὸ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ἀριστούργημα τοῦ Φειδίου· τὸ Ἐρέχθειον, κτισθέντα ἰωνικὸν ρύθμῳ εἶναι ἐν τῶν ἀριστούργημάτων τῆς ἀρχαιότητος, ὁ γαδὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης, κτισθεὶς πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Μαραθώνι μάχης· τὰ Προπύλαια, εἰς τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν τῶν ὅποιων ὑπῆρχεν ἡ Πιρακοθήκη. Ἐντὸς δὲ τῆς πόλεως τὸν Ἀρειοπάγον, τὸ διασημότατον δικαστήριον τῶν Ἀθηναίων, οὐ δλίγιστα λείψανα ἐπὶ ὄμωνύμου λόφου σώζονται· τὴν Πύκτρα, ὅπου συνήρχοντο αἱ συνελεύσεις τῶν Ἀθηναίων· τὸ Θησεῖον πρὸς μνήμην τοῦ Θησέως ιδρυθέν· τὰ ἑρείπια τοῦ Ωδείου τοῦ Περικλέους· τὸ Οἰλυμπιεῖον, τὸν μεγαλείτερον ναὸν τῆς Ἑλλάδος, οὐ κίονές τινες κορινθιακοῦ ρύθμοῦ σώζονται· τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου, τὸ Ωδεῖον τοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ· τὸ Λύκειον ἐντὸς τοῦ κήπου τῶν ἀνακτόρων· τὸ Παραθηραϊκὸν στάδιον, κτισθὲν ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ· τὸ μημεῖον τοῦ Λυσικράτους· τὸ Πρυτανεῖον πρὸς B. τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου συνήρχοντο οἱ ἀρχοντες καὶ ἐσιτοῦντο δημοσίᾳ δαπάνῃ οἱ τὴν πατρίδα εὐεργετοῦντες· ὁ πύργος τοῦ Κύρρηστου· τὸ γυμνασίον τοῦ Πτολεμαίου· ὁ ἔξω Κεραμειός, ἐν φυτῶντο οἱ ὑπὲρ πατρίδος ἐν πολέμοις πίπτοντες, πλὴν τῶν ἐν Μαραθώνι πεσόντων.

Νέα δὲ οἰκοδομήματα αἱ οὐδὲναι ἔχουσι τὰ ἀνάκτορα, τὸ Ἀμαλίειον ὄρφανοτροφεῖον, τὴν ἐκθεσιν τῶν Ολυμπίων, τὴν Ριζάρειον σχολήν, τὸ πτερυχοκομεῖον, τὸ ἐργοστάσιον τῶν ἀπόρων γυναικῶν, τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, τὴν Ἀκαδήμειαν τοῦ Σίνα, τὸ πανεπιστήμιον, τὸ δημοτικὸν νοσοκομεῖον, τὸ νο-

σοκομεῖον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τὸ φυσιογραφικὸν μουσεῖον, τὸ ὄφθαλμοϊατρεῖον, τὸ Ἀρσάκειον παρθεναγωγεῖον, τὴν ἀγοράν, τὸ θέατρον, τὸ Βαρβάκειον λύκειον, τὸ σχολεῖον τῶν τεχνῶν, τὸ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον, τὸ ὄρφανοντροφεῖον τῶν ἀρρένων Χατζῆ Κώστα, τὸ βρεφοκομεῖον, τὰ δύο νεκροταφεῖα κτλ. λαμπρὰς οἰκίας, εὐρείας ὁδοὺς φωτιζομένας διὰ φωταερίου σιδηροδρόμους καὶ ιπποσιδηρόδρομον. Παρὰ δὲ τὴν πόλιν ἥδη ἀνηγέρθησαν αἱ ποινικαὶ φυλακαὶ τοῦ Συγγροῦ καὶ τὸ φρενοκομεῖον τοῦ Δρομοκαΐτου.

Αἱ Ἀθῆναι ἔχουσιν ἔτι πλήθος ἐκπαιδευτηρίων, ἐν οἷς φοιτᾶσι καὶ πλεῖστοι ἐκ τῶν δούλων ἐπαρχιῶν Ἑλλήνων, καὶ βιομηχανίαν τινὰ· οἷον βυρσόδεψεῖα, ἀγγειοπλαστεῖα, καθρεπτοποιεῖα, καθεκλοποιεῖα, χαρτοποιεῖα, κλ.

Πειραιεύς, τὸ ἐπίνειον τῶν Ἀθηνῶν, ἀπέχουσα αὐτῶν περὶ τὰ 8 στάδια καὶ συνδεομένη μετ' αὐτῶν διὰ σιδηροδρόμου. Εἶναι πόλις λίαν ἐμπορικὴ καὶ ἡ βιομηχανικωτέρα τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα χυτήρια σιδήρου, κλωστήρια βαμβακερῶν νημάτων, πανοποιεῖα, καθεκλοποιεῖα, πολλοὺς ἀτμομύλους, εὐρείας καὶ κανονικὰς ὁδούς, γυμνάσιον, λαμπρὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων, τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τῶν Εὔελπίδων, τὴν ναυτικὴν σχολὴν, λαμπρὸν θέατρον, χρηματιστήριον μετ' ἀξιολόγου βιβλιοθήκης, ἐμπορικὴν ἀγοράν, νοσοκομεῖον, ὄρφανοντροφεῖον ἀρρένων κτλ. ἔτι δὲ περὶ τὰς 35 γῆλ. κατ. καὶ φωτίζεται διὰ φωταερίου.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ ἀλιπέδου (τάφου τοῦ Καραϊσκάκη) μέχρι τοῦ ἀρχαίου λιμένος Φαλήρου κτίζεται καθ' ἅπασαν τὴν παραλίαν ὡραία θερινὴ διατριβή, ἡ τοῦ Φαλήρου, συνδεομένη μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐκατέρωθεν διὰ σιδηροδρόμων καὶ ἔχουσα ἐν τῷ Νέῳ Φαλήρῳ λαμπρὰ θαλάσσια λουτρά, ἀρτεσιανὰ φρέατα, θερινὸν θέατρον, ζενοδοχεῖα, λαμπρὰς οἰκοδομὰς καὶ φωτισμὸν δι' ἡλεκτρικοῦ φωτός.

Ἄχαραι (κοιν. Meridi) ΒΔ. τῶν Ἀθηνῶν, πάλαι ἀξιόλογος πόλις τῆς Ἀττικῆς, νῦν δὲ μόλις ἔχουσα 2200 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

Ηράκλειον, μικρὰ κώμη πρὸς Α. τῶν Ἀχαρνῶν οἰκισθεῖσα ἐπὶ τοῦ βασιλέως "Οθωνος ὑπὸ Γερμανῶν γεωργῶν.

Ἀμαρούσιον (1220 κατ.) καὶ Κηφισία (660 κατ.), γεωργικαὶ κῶμαι ΒΑ. τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῶν ὑπαρειῶν τοῦ Πευτελίου, ἀξιόλογοι θεριναὶ διατριβαί, ἔχουσαι λαμπρὰ ὕδατα καὶ παράγουσαι ἀξιολόγους ὄπώρας. Αἱ κῶμαι αὗται ὡς καὶ τὰ Χαλάρτρι, τὸ Κορωπί, ἡ Κερατεύ, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1885 συνεδέθησαν μετὰ τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ Λαυρίου.

"Οχι μακρὰν αὐτῶν κεῖται ἡ μονὴ τῆς Πεντέλης, παρὰ τὴν ἐποίαν ἔξορύσσονται τὰ λευκὰ πεντελήσια μάρμαρα.

Δεκέλεια (κοιν. Τατόϊ) παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Κηφισοῦ ἀρχαῖα πόλις, νῦν δὲ ὡραῖα τοῦ βασιλέως Θερινὴ διατριβή.

Μαραθὼν εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Ἀττικῆς, μικρὰ νῦν κώμη ἐν τῷ ἄκρῳ πεδιάδος, ἐν ᾧ τὸ 490 π. Χ. δέκα χιλιάδες Ἀθηναίων καὶ χιλιοὶ Πλαταιεῖς ἐνίκησαν ἑκατὸν δέκα χιλιάδας Περσῶν διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέροντος. Ραμοῦς (κοιν. Ἐβραιόκαστρο) ΒΑ. τοῦ Μαραθῶνος, ἐπίσημος τὸ πάλαι πόλις, ἔχουσα ναὸν Νεμέσεως.

Κερατζά ΝΑ. τῶν Ἀθηνῶν, μεσόγειος γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1600 κατ. καὶ Ἑλληνικὸν σχολεῖον. Λαύριον πρὸς Ν. τῆς Κερατιᾶς, παράλιος κωμόπολις συνοικισθεῖσα ἔνεκα τῶν μεταλλείων τοῦ ἀργύρου, μολύβδου, ἀντιμονίου κλ. καὶ ἔχουσα ὑπὲρ τὰς 5 χιλ. κατ. Ἐνταῦθα συνεστήθησαν ἀπὸ τοῦ 1863 πολλὰὶ ἐκμεταλλευτικαὶ ἐταιρίαι, ὡν σπουδαιοτέρα εἶνε ἡ τῶν Μεταλλουργέων τοῦ Λαυρίου καλουμένη· ταύτης τὰ ἔργοστάσια φωτίζονται δι' ἡλεκτρικοῦ φωτός. Θερικὸν (πάλαι Θορικός), σπουδαῖος λιμὴν παρὰ τὸ Δαύριον.

β'. Τῆς Αἰγίνης (6650 κατ.).

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀνήκει ἡ νῆσος Αἴγινα (6130 κατ.) καὶ τὸ νησίον Ἀγκίστρι (520 κατ.), κατάφυτον ἐκ πευκῶν ῥητινοφόρων.

Ἐπισημ. πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Αἰγίνης εἶνε Αἴγινα, ἀρχαῖα πόλις ἔχουσα ἀρχαῖον λιμένα καὶ 2920 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ σποργαλείαν. Εἰς τὰ ΒΔ. τῆς νήσου δύο ὥρας μακρὰν τῆς πόλεως ἐν μαγευτικῇ θέσει κεῖται ὁ ἐν μέρει διατετηρημένος ναὸς τοῦ Πανελλήνιου Διός. Τρέφει δὲ ἡ νῆσος παχέα καὶ νόστιμα ἀρνία καὶ παράγει ἀξιόλογα σῦκα, ἀμύγδαλα, οἶνον κλ.

γ'. Τῆς Μεγαρίδος (18500 κατ.).

Ἐν τῇ Μεγαρίδῃ ἔκτὸς τῆς Γερανείας ἀξια σημειώσεως εἶνε τὰ ὅρη Κέρατα (κοιν. Καρδύλι) ΒΑ. τῶν Μεγάρων, ὅπου ὁ Ξέρξης καθήμενος ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου ἐθεάτο τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, ἔτι δὲ καὶ αἱ Σκειρωτίδες πέτραι (κοιν. Κακὴ Σκάλα).

Ἐπισημ. δὲ πόλεις αὐτῆς εἶνε Μέγαρα, ἀρχαῖα ἐπίσημος πόλις, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας κειμένη περὶ τὰ 20' μακρὰν τῆς θαλάσσης καὶ ἔχουσα 5350 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν. Ταύτης ἐπίνειον τὸ πάλαι ἦτο ἡ Νίσαια, ἡνωμένη μετὰ τῆς πόλεως διὰ μακρῶν τειχῶν, ὡς καὶ αἱ Ἀθῆ-

ναι μετά τοῦ Πειραιῶς. Ἐλευσίς ΒΑ. τῶν Μεγάρων, παράλιος κώμη ἔχουσα 1200 κατ. ἐπίσημος τὸ πάλαι πόλις διὰ τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια. Καὶ οἱ δύο αὗται πόλεις Ἐλευσίς καὶ Μέγαρα ἡνώθησαν διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῶν Αθηνῶν καὶ τῆς Κορίνθου. Μάραρα πρὸς τὸ ΒΑ. τῆς Ἐλευσίνος, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 2600 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.

Σαλαμῖς (καὶ Κούλοντος πάλαι) πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Μεγαρίδος (4570 κατ.), πετρώδης νῆσος, ἔχουσα κωμόπολιν Σαλαμῖνα κειμένην ἀπέναντι τῆς ἀρχαίας πόλεως Σαλαμῖνος καὶ ἔχουσαν 3910 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ύλοτομίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ἐνταῦθα τὸ 480 π. Χ. συνεκροτήθη ἡ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ Περσῶν διάσημος ναυμαχία. Ἐν αὐτῇ εἰς τὴν θέσιν Ἀράπην μετεφέρθη ὁ πολεμικὸς ἡμῶν ναύσταθμος καὶ ἐποθετήθη ἡ ἐκ Γαλλίας κομισθεῖσα πλωτὴ δεξαμενή.

δ'. Τῷ Θηβῶν (24 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῶν πόλεις εἶναι Θῆβαι παρὰ τὸν μικρὸν ποταμὸν Ἰσμηνόν, διάσημος τὸ πάλαι πόλις μὲν ἀκρόπολιν Καδμείαν, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα 3510 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὸ ἐμπόριον. Εἶναι δὲ πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ηγεμόνου καὶ τῶν στρατηγῶν Ἐπαμινώνδου καὶ Πελοπίδου. Λεῦκτρα (κοιν. Ἀκροπόδι) ΝΔ. ὃπου ἐνικήθησαν τὸ 371 π. Χ. οἱ Λακεδαιμονιοὶ ὑπὸ τῶν Θηβαίων καὶ ἐφονεύθη ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Κλεόμβροτος. Θεσπιαὶ (κοιν. Ἐρημόκαστρον) πρὸς Β. αὐτῆς, μικρὰ νῦν κώμη (770 κατ.), πάλαι δὲ πόλις μεγάλως συμπράξασα μετὰ τοῦ Λεωνίδου εἰς τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην (480 π. Χ.). Πλαταιαὶ (κοιν. Κόκλα) πρὸς Ν. τῶν Λευκτρῶν μεταξὺ Κιθαιρῶνος καὶ Ἐλικῶνος, μικρὰ νῦν κώμη (480 κατ.), πάλαι δ' ἐπίσημος πόλις, ὃπου τὸ 479 π. Χ. οἱ Ἑλληνες ὑπὸ τὸν Παυσανίαν ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας καὶ τὸν Μαρδόνιον. Τάραγγα ΝΑ. τῶν Θηβῶν παρὰ τὴν κώμην Σχηματάρι καὶ τὴν ἀριστερὰν ὅχθην τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ, πάλαι ἀξιόλογος πόλις, ἐν ᾧ εὑρέθησαν σπουδαῖαι ἀρχαῖαι ἐπιγραφαί, ἐν δὲ τοῖς τάφοις τῆς καὶ πήλινα ἀγγεῖα, πολύτιμα διὰ τὴν ζωγραφικὴν καὶ τὴν ἐπιχρύσωσίν των. Αὐλίς ΒΑ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Εύριπου, ὃπου οἱ Ἑλληνες συναθροισθέντες ἐστράτευσαν ὑπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα κατὰ τῆς Τροίας.

έ. Τῆς Λεβαδείας (20700 κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Λεβάδεια πρὸς Δ. τῆς Κωπαΐδος, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα 2550 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν νηματουργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Παρ' αὐ-

· τὴν ὑπῆρχε καὶ τὸ σηκάδιον καὶ τὸ μαντεῖον τοῦ Τροφωνίου.
Χαιρώεια (κοιν. Κάπραινα) ΒΔ. αὐτῆς, ἀρχαῖα πόλις πατρίς
τῆς Πλουταρχίου καὶ ἐπίσημος διὰ τὴν ἡτταν τῶν Ἀθηναίων
καὶ Θηραίων ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (338 π. Χ.).

Ράχοβα (πάλαι Ἀρειώρεια) κωμη ἀξιόλογος ἐπὶ τῶν νο-
τῶν υπωρειῶν τοῦ Παρνασσοῦ, ἔχουσα 3050 κατ. καὶ παρά-
γουσα οίνον ἔξαρτετον. Δινοίς (κοιν. Δανῆα) πρὸς Β. ἐπὶ τῶν
Α. υπωρειῶν τοῦ Παρνασσοῦ, ἔχουσα 1250 κατ. Δίστομον πρὸς
Ν. τῆς Ραχέθης, κωμη ἔχουσα 1310 κατ. Οργομενός (κοιν.
Σερπτόν) εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Κωπαΐδος, παναρχαῖα πρωτ. τῶν
Μήνυῶν, σησσού καὶ τέρποι αὐτῶν καὶ πολλαὶ ἐπιγραφαὶ εὑρέθησαν.
Δεινήφαλα (πάλαι Θίση) εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, παρά-
λις κωμη ἔχουσα 1250 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν.
Ναρά αὐτὴν υπάρχουσι καὶ ἀξιόλογα ἀλοπήγια.

ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ (ΚΑΙ ΦΡΙΚΙΔΟΣ (430 γ.λ. κατ.)

Ο νόμος τῆς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος συνιστάται εκ 4 ἐπαρ-
χῶν πολιτειῶν την οποίαν εἶναι ταύτη η συγκρίνειν
την τῆς Φθιώτιδος (53 γ.λ. κατ.).

Ἐπιτρ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Λαμία ἐπὶ τῶν υπωρειῶν τῆς
Οὐρούς καὶ πρὸς τὸν ποταμὸν Σπερχειόν, ἀρχαῖα πόλις με ἀρ-
χικὸν ἀντρόπολιν, πρωτ. τοῦ νούου, ἐπίσημος διὰ τὸν Λαμιάκον
πόλευον (322 π. Χ.) καὶ ἔχουσα γυμνάσιον, ἀμαζιτοὺς ὄδους
μέγρις Ἀθηνῶν καὶ 5510 κατ. καὶ παράγουσα καλοὺς δημη-
τιακούς καρπούς, βαμβακαὶ καὶ καπνὸν ἔξαρτετον. Γάπαι
ΝΔ. αὐτῆς ὁρεὴν κωμη ἔχουσα 1660 κατ. Παρά αὐτὴν κείνται
τὰ θερμὰ θειοῦχα λουτρά τῆς Γάπτης. Στυλίς (πάλαι Φάλαρα)
πρὸς Α. τῆς Λαμίας ἐν τῷ Μαλιακῷ κόλπῳ ἡνωμένη μετα-
τῆς Λαμίας δὲ αὐταξιού ὄδοῦ καὶ ἔχουσα νημάτουργειον καὶ
1780 κατ. Γαρδίκι ΒΑ. τῆς Στυλίδος, κωμη παρὰ τὴν ἀρ-
χικὴν Κρημαστὴν Λάρισαν, ἡς σώζονται τὰ τείχη. Σούρπη
περὶ τὸν Ηαγαστηκὸν κόλπον, ἔχουσα 1360 κατ. καὶ παρά-
γουστα λαρυπόν ταχπόν. Νέα Μιλέτα ή Αμαλιόπολις πρὸς Β.
αὐτῆς, παράλιος κωμη ἔχουσα 1100 κατ. ἀσχολουμένους εἰς
τὴν γεωργίαν καὶ γαυτιλίαν.

Τῆς Λοκρίδος (24 γ.λ. κατ.).

Τῆς Λοκρίδος ἔτι ὄρη εἶναι τὸ Καλλίδρομον καὶ ἡ Κρημίς, ἐξ
ης καὶ ἐνταῦθα οἱ Λεκροὶ ελεγοντο Ἐπικρημαδῖοι, οἱ δε πρὸς τὸν
Οπόδυντιον κόλπον κατοικοῦντες Οπούντιοι Λοκροί.

Ἐπίσημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Άταλαιη δῆμος ὁραῖς μακρὰν τοῦ-

* Όπουντιού κόλπου, ἐν τῷ ἔκειτο ἡ ἀρχαία Ὀποῦς, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα 1400 κατ. καὶ παράγουσα σῖτον ἀξιόλογον, ἔλαιον κλ. Λίθαι ἄτατης πρὸς Β. παρὰ τὸν ἀρχαῖον λιμένα Κύνον, παράλιος κώμη καὶ πατρὶς τοῦ Οδυσσέως Ἀνδρούτσου, ἐνὸς τῶν μεγάλων στρατηγῶν τῆς μεγάλης ἡμῶν ἐπαναστάσεως. Διαδιορ ΒΔ. παρὰ τὸν Κηφισὸν ποταμὸν ἡ μεγάλειτέρα κώμη τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα ὑπέρ τὰς 3 χιλ. κατ. ἀσχολούμενων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ὑφαντικήν. Θερμοπόλαι πρὸς Β. αὐτοῦ μεταξὺ τῆς Οίτης καὶ τῆς θαλάσσης διάσημος τὸ πέλαι στενὴ διόδος ἐν ᾧ ὁ Λεωνίδας μετὰ τὸν 300 Σπαρτιατῶν μαχόμενος πρὸς τοὺς Ηέρσας ἐπεσε τὸ 480 π. Χ. Ἐνταῦθα ἔτι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως παρὰ τὴν γέφυραν τῆς Ἀλαμάνας ὁ Ἀθανάσιος Διάκος μαχόμενος κατὰ τῶν Τούρκων συνελήφθη ὑπ' αὐτῶν αἰχμάλωτος καὶ ὑπέστη ἐν Αλατίᾳ μαρτυρικὸν θάνατον. Ἡ διόδος αὐτὴ εἶγεν ἐπὶ Λεωνίδου 20 μέτρο. πλάτος, νῦν δὲ διὰ τῶν προσγώσεων, τοῦ ποταμοῦ Σπεργείου ἐγένετο λίσαν εὔρεια, ἔχουσα 60 μέτρο. πλάτος. Παρ' αὐτὴν ὑπάρχουσι καὶ θειοῦχα θερμὰ ὕδατα. Ἐλάται (κοιν. Δραγμάκι) πρὸς Δ. τῆς Ἀταλάντης, ἀρχαία πόλις καὶ αἱ κλεῖς τῆς Ἑλλάδος τὸ πέλαι θεωρουμένη, ἥδη δὲ ἔχουσα 750 κατ.

γ'. Τῆς Παρασίδος (30 χιλ. κατ.).

Τῆς Παρνασίδος εἶναι ἔτι ὁ ποταμὸς Πλειστός (κοιν. Ξεροπόταμος) καὶ ὁ Κηφισός.

* Επισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Ἀργισσα (κοιν. Σάλωρα) ὅχι μάκραν τῶν ΝΔ. ὑπωρειῶν τοῦ Παρνασσοῦ, πάλαι μητρόπολις τῶν Οζολῶν Αοκρῶν, νῦν δὲ πρωτ. τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα λιχν. πρὸς ἔλαιιῶν, πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον καὶ 4670 κατ. Τοπόλια πρὸς Β. ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ παρὰ τὸν ποταμὸν Πλειστόν, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα περὶ τὸν 1000 κατ. Γραβία πρὸς Β. αὐτῆς παρὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν τῆς Δωρίδος Κυνίορ, λίσαν στρατηγικὴ θέσις καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἡμῶν ἀναδειγμέσσα. Μαντολιθάρι ΒΔ. αὐτῆς κώμη ὄνομαστὴ διὰ τὸν εὐώδη τύρον τῆς, ἔχουσα 1100 κατ. Ἀγόρανη ΒΔ. τῆς Τοπολίας μερὶς κώμη ἔχουσα 900 κατ. ἀσχολούμενους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Καστρὶ εἰς τὰς νοτίους ὑπώρειας τοῦ Παρνασσοῦ, ὅπου τὸ πέλαι ἔκειτο ἡ πόλις Δελφοὶ καὶ τὸ διάσημον ἐν Δελφοῖς μάντειον τοῦ Ἀπόλλωνος. Παρὰ τοὺς Δελφοὺς ὑπάρχει καὶ ἡ διαυγῆ πηγὴ Κασταλία λεπά τῶν Μουσῶν καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Κρίσα (κοιν. Χρισός), ἀρχαία πόλις, νῦν δὲ ἀξιόλογος κώμη περὶ τὰ 45' ἀπέκουσα τῆς θαλάσσης καὶ

έχουσα ἐπίνειον τὴν Ἰτέαν (πάλαι *Xálaion*) καὶ 1200 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν. Τὸ πεδίον τῆς Κρίσης ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Φωκικὸν ἢ Ιερὸν πόλεμον. Ἀρτίκυρα, (κοιν. "Αστρα Σπίτζα) ἐντὸς τοῦ ὁμώνυμου κόλπου, ἀρχαία πόλις παρὰ τὴν ὄποιαν ἐφύετο ὁ μέλας καὶ ὁ λευκὸς ἑλλέθορος. Γαλαξίδιον (πάλαι Οιάρθεια) ΝΔ. τῆς Ἰτέας ἐν τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ, ἔχουσα καλὸν λιμένα, ἐμπορικὸν ναυτικὸν καὶ 4 χιλ. κατ.

δ'. Τῆς Δωρίδος (23 χιλ. κατ.).

'Επισημ.. αὐτῆς κώμαι εἶναι *Λοιδορίκιον* παρὰ τὸν ποταμὸν Υλαιθον, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα 900 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. *Βιτρινίτσα* πρὸς Ν. παράλιος κώμη οὐ μακρὰν τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Τολοφῶνος, ἔχουσα 850 κατ. Ἀργοτίρα εἰς τὰ βόρεια τῆς Ἐπαρχίας ἡ μεγαλειτέρα αὐτῆς κώμη, ἔχουσα 1500 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. ΝΔ. τῆς Βιτρινίτσης ὑπάρχουσι μικραὶ νῆσοι *Τρεζόντια* καλούμεναι, χρησιμεύσασαι ἐσχάτως ως λοιμοκαθάρητοιον.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ (145 χιλ. κατ.).

'Ο νομὸς τῆς Λαρίσης συνίσταται ἐξ 6 ἐπαρχιῶν

ἀ. Τῆς Λαρίσης (30 χιλ. κατ.).

'Επισημ.. αὐτῆς πόλεις εἶναι *Λάρισα* ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ, παναρχαία *Πελασγικὴ* πόλις ἐν εὐφόρῳ πεδιάδι, πρωτ. τοῦ νομοῦ ἔχουσα ἐφετεῖον, πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον, διδασκαλεῖον καὶ 13500 κατ. χριστιανούς, μωχεύθανούς καὶ ἴσραπλίτας ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον. *Άμπελάκια* ἐπὶ τῆς "Οσσης παρὰ τας ἐκβολὰς τοῦ Πηνειοῦ, ἐπίσημος πρὸ τῆς Ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως κώμη διὰ τὰ ὑφαντήρια τῶν βαμβακερῶν ὑφασμάτων τῆς, ἔχουσα νῦν ἐλληνικὸν σχολεῖον καὶ 1600 κατ.

β'. Τοῦ *Δομοκοῦ* καὶ τῶν *Φαρσάλων* (18 χιλ. κατ.).

'Επισημ.. αὐτῶν πόλεις εἶναι *Φάρσαλος*, ἀρχαία πόλις μετ' ἀκροπόλεως ἐπὶ τοῦ Ἀπιδανοῦ παραποτάμου τοῦ Πηνειοῦ, παρὰ τὴν ὄποιαν ὁ Ἰούλιος Καϊσαρ τὸ 48 π. Χ. ἐνίκησε τὸν Πομπήιον καὶ κατέλυσε τὴν *Ρωμαϊκὴν* δημοκρατίαν, νῦν δὲ εἶνε πρωτ. τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα 1800 κατ. *Δομοκός* (πάλαι Θαυμακοί) ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τῆς *"Οθρυος*, ἔχουσα φρούριον καὶ 1330 κατ. πρὸς Ν. αὐτῆς κεῖται ἡ λίμνη *Ξυνιάς*.

γ'. Τοῦ *Αλμυροῦ* (9 χιλ. κατ.).

'Επισημ.. αὐτῆς πόλεις εἶναι *Άλμυρός* πρὸς τὸν Παγασητι-

τὸν κόλπον, πρωτ. τῆς ἐπαργίας παράγουσα καπνόν, βάμβακα, δημητριακούς καρπούς, καὶ ἔχουσα περὶ τοὺς 3300 κατ. χρυστικούς καὶ μωαμεθανούς. Πλάτανος πρὸς Ν. αὐτῆς, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1400 κατ.

δ'. Η τοῦ Βάλον (60 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις Βάλος (πάλαι Ἰω.ικός), εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Πηλίου, παναρχαία πόλις πρωτ. τῆς ἐπαρχίας εὐλίμενος καὶ ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Θεσσαλίας, ἔχουσα μικρὸν φρούριον, πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον, σιδηρόδρομον ἐνώνοντα αὐτὴν μὲ τὰς πόλεις Φεράς, Λάρισαν, Καρδίτσαν, Τρίκκαλα καὶ Καλαμπάκαν, καὶ 5 χιλ. κατ. Ἐντεῦθεν ἔξεπλευσεν ὁ Ιάσων μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν πρὸς τὴν Κολχίδα ἵνα φέρῃ τὸ χρυσοῦν δέρας. Φεραὶ (κοιν. Βελεστῖνος) πρὸς Δ. τοῦ Βάλου, ἀργαία πόλις, πατρὶς Ρήγα τοῦ Φεραίου τοῦ πρώτου υἱότυρος τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἔχουσα νῦν 900 κατ. ΒΔ. τῶν Φερῶν κεῖνται δύο λόφοι καλούμενοι Κυνὸς Κεφαλαί, ὅπου τὸ 148 π. Χ. ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Φλαμινῖος ἐνίκησε τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Φίλιππον τὸν Γ'.

Ζαγορά, εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Πηλίου οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης οἰκουμένη κωμηδόν· εἶνε δὲ κατάφυτος ἔξ οπωροφόρων δένδρων καὶ ἔχει Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ 3500 χιλ. κατ. Πορταριά ΝΔ. αὐτῆς εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Πηλίου, ἀξιόλογος κώμη ἔχουσα Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ 2700 κατ. Μακρυνίτσα πρὸς Β. τῆς Πορταριᾶς ἐν τῇ δυτικῇ ὑπωρείᾳ τοῦ Πηλίου, ἀξιόλογος διὰ τὸ κλεψά της κωμόπολις ἔχουσα Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ 4 χιλ. κατ. Μηλιαὶ πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Πορταριᾶς ἐπὶ τοῦ Πηλίου, πλουσία κώμη ἔχουσα ἀξιόλογους οἰκίας καὶ 2100 κατ. Εἶνε δὲ πατρὶς τοῦ Γρηγορίου Κωσταντά καὶ τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ, διδασκαλῶν τοῦ γένους. Τρίκερη πρὸς Ν. ἐπὶ δύμανύμου χερσονήσου, ἔχουσα 2100 κατ.

ε'. Τῆς Ἀγνιᾶς (13 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς κωμόπολις εἶνε Ἀγνιὰ ἐπὶ τῶν νοτίων ὑπωρείῶν τῆς "Οσσης πρωτ. τῆς ἐπαργίας, ἔχουσα Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ 1900 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

ζ'. Τοῦ Τυρράβου (15 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Τύρραβος πρὸς Β. τῆς Λαρίσης ἐπὶ τοῦ Εύρωπου παραποτάμου τοῦ Πηνειοῦ, πρωτ. τῆς ἐπαργίας, ὄνομαστὴ πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως διὰ τὰς ὑφάσματά της, νῦν δὲ ἔχουσα Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ 4500 κατ.

*'Ραγάρης' ἐπὶ τῶν οὐπωρειῶν τοῦ 'Ολύμπου ἔχουσα 1900 κατ.
και πρὸ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως μέζολογα οὐδανήσια.*

ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ (128 χλμ²) με σύνορα

‘Ο νομὸς τῶν Τρικκάλων συνίσταται ἐκ 3 ἑπαρχιῶν’⁶
αἱ. Τῶν Τρικκάλων (37 γιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῶν πόλεις εἶναι Τοίχαλα (πάλαι Τοίκκη) ἐπὶ τοῦ Δηθίου παραποτάμου τοῦ Ηγειοῦ, πρωτ. τοῦ νομοῦ ἐν ὥραίκα δέσει, κατάχυτος ἐκ δένδρων, ἔχουσα φρουρίον, πρωτοδικεῖον, γυμνασίον καὶ 6 χιλ. κατ. ἀσχολούμενους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐπόριον μάλιστα τῶν δημητριακῶν προϊόντων. Ζάρκος πρὸς Α. αὐτῆς πάρα τὸν Ηγειον, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1500 κατ.

β'. Της Καλαμπάκας (21 χιλ. νοτ.).

Ἐπίσημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Καλαμπάχα (πάλαι Αἰγύπτιον;); ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ἐν ευφορβωτάτῃ χώρᾳ, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα 1020 κατ. Ταυτης ΒΔ. ὑπαρχόντοι πολλοῖ αποτομοὶ βράχοι, ἀποτελούντες ἀλλοτέ ποτε σειράν τινα τῆς Ηίδου καλούμενα Μετέωρα. Ἐπ'- αὐτῶν εἶναι ἔκτισμενα απὸ τῶν Βυζαντινῶν ἐπτά μοναστήρια, ὧν τινας ἔχουσι καὶ πολλοὺς λόγους ἀξιορχαῖς χειρογραφαῖς. Ἡ δὲ ἐν αὐτοῖς ἀγάθος εἰς γίνεται εἴτε δικαίων κορινθίων συρρεμένων διὰ σχολιών, εἴτε διὰ κρημαστῶν χλιμάκων.

Τῆς Καρδίτσης (70 χιλ. πατ.).

Ἐπίσημη αυτῆς πόλεις σίνε Καρδίτσα προς Ν. τῶν Τρικάλων ἐπὶ περαποτάμου τοῦ Πηνείου, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα πτωτοδικεῖον καὶ 4500 κατ. χιονιστικῶν καὶ μωαμεθινῶν, ἀσχαλουμένων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμποριόν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, τοῦ καπνοῦ, τοῦ βχιβάκος κλ. Φαγάρων (πέλαις Ιθάμη) ΒΔ. αυτῆς, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1800 κατ.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ (§§*(γεν.) κατιγρ.* 25)

a'. Τῆς Ἀρτης (15 μιλ. ανατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Ἀρταί (πάλαι Ἀμφρακία). ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὅχθος τοῦ Ἀράχθου ἐν εὐφορετάτῃ πεδιᾳδὶ πρωτικῇ νομοῦ, ἔχοντα φρουρού, πρωταρικέσσιν, γυμνάσιον καὶ 5 χιλιαρίους χριστιανῶν καὶ τίνων ἵστριντῶν, ἀσγυλουμένων, εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐπιπολόν. Περαν του Ἀράχθου ἐπὶ τῆς Ἡπειρου τῆς ανηκούστης εἰς την Τουρκίαν οπαρχίουσι περιφέμο.

παρτοκαλλεώνες και λεμονεώνες, άνήκοντες ειδικούς καρπούς της Αρτης. Πέτα πρὸς Β. τῆς Ἀρτης παρὰ τὸν Ἀρχίθαυ, ἀξιόμυγη μόνευτος κώμη διὰ τὰς ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἐνταῦθα μάχας, ἔχουσα 1150 κατ. αὐτὴν τὴν πόλην στρατεύει διατηρούσαντας τὸν πόλεμον τοῦ Καποδιστρίου. Τῷ Τσουμέρκων (17 χιλ. κατ.) οὐκέτι νομίζεται κάτιον τοῦ Ιακωβίου, αὐτῆς κώμαι είνε τὰ Ἀγράκταν ἐπὶ τῶν ὄρέων Τσουμέρκων, πρώτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα 1220 κατ. Καλαρύται πρὸς Β. αὐτῆς ὄρειν κατ. πλευράσια πρὸς τῆς ἐπαναστάσεως κώμη, ἔχουσα ἥνη 1500 κατ. αὐτὴν τοῦ Καποδιστρίου.

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ (141 χιλ. κατ.). Ο νομός τῆς Αιτωλίκης και Ἀλαργανίας συγισταταται εἰς 6 έπαρχιῶν.

α. Τοῦ Μεσολογγίου (22 χιλ. κατ.). Είναι οτι κατατεθεῖ. Εν αὐτῇ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τεναγώδει κόλπῳ τῆς οἰκίας Κλεοβαρα και Βασιλίδη, λίαν ιστορικα διὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν τὸ 1826 συγκροτηθείσας μάχας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Τούρκων. Επισημ. αὐτῆς πόλεις είνε Μεσολόγγιον πρὸς Ν. και ὅχει πολὺ μακρὰν τῆς αρχαίας πόλεως Καλυδάνων, παράλιος και ὅχυρα ἐπὶ τενάγους πόλις, πρώτ. τοῦ νομοῦ, ἔχουσα λίαν ὑψηλὸν κλίμα, πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον, ἀξιόλογον ἐμπόρειον και 6500 κατ. Εν αὐτῇ ὑπάρχουσιν οἱ τάφοι τοῦ λόρδου Βύρωνος και τοῦ Μάρκου Βότσαρη. Είναι δὲ ὄνοματον διὰ τῆς ἐνδόξου πολιορκίας, ἃς ὑπεστη τὸ 1821 και 1823. Ὅποτε τῷ Τούρκων και διὰ τὴν τὸν Απρίλιον τοῦ 1826, ἡρωϊκὴν τῶν Ἑλλήνων ἔξοδον, τὴν ἔξεγειρασαν τον μεγιστὸν θαυμασμὸν και τὴν συμπλήθειαν ἀπίστους τῆς Εὐρώπης ὑπέρ τοῦ ἡμετέρου ἀγῶνος τοῦτο.

Αιτωλικὸν ΒΔ. αὐτοῦ ἐπὶ γησίου ἡνιαμένον μετὰ τῆς ξηρᾶς διὰ δύο γερυρῶν, ἔχουσα 3700 κατ. ἀσχολομένους εἰς τὴν ζεωράζ γίαν και εἰς τὸ ἐμπόριον.

β'. Τῆς Ναύπακτιας (26 χιλ. κατ.). Επισημ. αὐτῆς πόλεις είνε Ναύπακτος ἐπὶ τῷ Κορινθιακοῦ κόλπου, αρχαῖα παραλίας πόλις πρώτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα φρουρούς και 1700 κατ. Πλάτανος πρὸς Β. αὐτῆς παρὰ τὸν ποταμὸν Εὔηνον, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα γχον ἀξιόλογαν καθ' 1100 κατ.

γ'. Τῆς Τριχωρίας (18 χιλ. κατ.). Εν αὐτῇ κατένται ἔτι αἱ λίμυναι Τριχωρία και Λασιμαχία και τὸ δρός, Παραποταλικὸν (κοιν. Αραποχεράτο) τούτο τον ποταμὸν Εὔηνον, αὐτῆς πόλεις είνε Ἀγρίκλοι (κοιν. Βραχώρι) πρὸς

τὴν ἀριστερὰν ὅχθην τοῦ Ἀχελώου, μεσόγειος πόλις πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, παράγουσα καπνὸν καὶ ἔχουσα 5500 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Εἶναι δὲ αὗτη ἡδη ἡ νωμένη μετὰ τοῦ Μεσολογγίου δι' ἀμαξιτοῦ ὁδοῦ. ΝΑ. αὐτῆς παρὰ τὴν λίμνην Τριχωνίδα ἔκειτο ἡ πόλις Θέρμοι, ἐν ᾧ θέσει ὑπάρχουσι καὶ ἡδη θερμὰ ὑδάτα. Ἐν αὐτῇ συνήρχετο τὸ πάλαι τὸ συνέδριον τῶν Αἰτωλῶν.

δ'. *Tῆς Εύρυταρίας (35 χιλ. κατ.).*

Ἐν αὐτῇ ἔτι ὑπάρχει καὶ τὸ ὄρος Ἀγραφα.

Ἐπισημ. αὐτῆς κώμαι εἰνε *Καρπενήσιον* (πάλαι Οίχαλία), εἰς τὰς δυτικὰς ὑπωρείας τοῦ Τυμφρηστοῦ, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, συνδεθεῖσα μετὰ τῆς Λαμίας δι' ἀμαξιτοῦ ὁδοῦ καὶ ἔχουσα 1750 ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Ἐνταῦθα τὸ 1823 ἐν ἐφόδῳ κατὰ τῶν Τούρκων ἔπεσεν ὁ Μάρκος Βότσαρης ἡρωϊκὸς μαχόμενος. Φουργᾶ πρὸς Β. αὐτῆς, ὥρεινὴ κώμη ἔχουσα 1200 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. *Krýkellos* πρὸς Ν. τοῦ Καρπενησίου, ἔχουσα 640 κατ. *Αυτιλιαρή* ΝΑ. τοῦ Κρικέλλου, ὥρεινὴ κώμη, ἐν ᾧ τὸ 1824 οἱ Ἑλληνες κατετρόπωσαν τοὺς Τούρκους.

ε'. *Tοῦ Βάλτου (16 χιλ. κατ.).*

Ἐπισημ. αὐτοῦ κώμαι εἰνε *Καρβασσαρᾶς* (πάλαι Λιγαρά) ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου καὶ παρὰ τὸ ὄρος Θύαμον (κοιν. Σπαρτοθεοῦντι), πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔξαγουσα βαλανίδιον καὶ ἔχουσα 1910 κατ. Πρὸς Β. αὐτῆς σώζονται τὰ ἑρείπια τῆς πόλεως Ἀμφιλοχικοῦ Ἀργους, ἀποικίας τῶν Ἀργείων. *Λεπτεροῦ* ΝΑ. αὐτῆς περὰ τὸν Ἀχελῶον ἐπὶ τῶν ἑρεπίων τῆς πόλεως Στράτου, ἔδρας τῆς ὁμοσπονδίας τῶν Ἀκαρνάνων, ἔχουσα ἡδη 950 κατ. *Σύρτεχρον* εἰς τὰ βόρεια τῆς ἐπαρχίας, κώμη ὥρεινὴ ἔχουσα περὶ τοὺς 1150 κατ.

ζ'. *Tῆς Βούριτσης καὶ τοῦ Ξηρομέρου (23 χιλ. κατ.).*

Ἐπισημ. αὐτῶν κώμαι εἰνε *Βόριτσα* παρὰ τὸ ἀρχικὸν Ἀνακτόριον ἐπὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα φρούριον, λιμένα, κλῖμα ἔνεκκα τῶν ἑλῶν νοσῶδες καὶ 1760 κατ. Πρὸς Δ. τῆς Βούριτσης περὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου κεῖται τὸ ἀκρωτήριον *Ἀκτιον* (κοιν. Ποίντα), παρὰ τὸ ὄποιον ὁ Οκτάχιος τὸ 31 π. Χ. ἐνίκησεν ἐν ναυμαχίᾳ τὸν Ἀντώνιον καὶ τὴν βασιλισσαν τῆς Αἰγύπτου Κλεοπάτραν. *Ζαβέρδα* (Σόλλιον ;), πρὸς Ν. παράλιος κώμη οὐ μακρὰν τῶν Ἀκαρνανικῶν ὥρεων, ἔχουσα περὶ τοὺς 1500 κατ. *Κατούρα* (πάλαι Μεδεών) ΝΑ. παρὰ τὴν λίμνην Ἀμβρακίαν, κώμη πεδινὴ

έχουσα 1260 κατ. Ἀσπακὸς ΝΑ. τῆς Ζαθέρδης, κώμη έχουσα καλὸν λιμένα καὶ 1570 κατ.

Β. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ (138 χιλ. κατ.).

‘Ο νομὸς τῆς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας ἐνούμενος διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου μετὰ τῆς Στερεάς Ἑλλάδος συνίσταται ἐξ 7 ἐπαρχῶν.

α'. Τῆς Ναυπλίας (16 χιλ. κατ.).

Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ἔτι τὸ ὄρος Ἀραγγαῖον ("Ἄγιος Ἡλλας").

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Ναύπλιον (πάλαι Ναυπλία) ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, τὸ πάλαι ἐμπορικὸς λιμὴν τοῦ Ἀργούς, ἀπὸ δὲ τοῦ 1829 μέχρι τοῦ 1834 πρωτ. τοῦ βασιλείου, εἴτα δὲ πρωτ. τοῦ νομοῦ, ἔχουσα λίαν ὄχυρὰ Ἐνετικὰ φρούρια καὶ μάλιστα τὸ Παλαιόν, τὸ βασιλικὸν ὄπλοστάσιον, ἐφετεῖον, πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον, δεσμωτήρια καὶ μετὰ τῆς ἐκτὸς τοῦ φρουρίου κειμένης Πισούας 4600 κατ. Τὸ Ναύπλιον, τὸ "Ἀργός καὶ οἱ Μύλοι ἐσχάτως συνεδέθησαν μετὰ τῆς Κορίνθου διὰ σιδηροδρομού. Τίμων ΒΔ. αὐτοῦ, οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης κειμένη, Πελασγικὴ πόλις, ἡς σώζεται ἡ ἐκ μεγάλων καὶ ἀκανονίστων λίθων ἐκτιμένη ἀκρόπολις.

Ληγονιούρ, μικρὰ κώμη παρὰ τὴν ἀρχαῖαν κώμην Λῆσσαρ κειμένην εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Ἀραγγαίου ὄρους. Ἐπίδαυρος (νῦν Πίδαυρα), παράλιος ἀρχαῖα πόλις, νῦν δὲ γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1120 κατ. Μεταξὺ τῆς Ἐπιδάυρου καὶ τῆς Λίσσης εὔρεθησαν ἐσχάτως δι' ἀνασκαφῶν ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τὸ ἀρμονίκ τε καὶ κάλλει ὑπερέχον πάντα τὰ θέατρα τῆς Ἑλλάδος κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Πολυκλείτου θέατρον. Νέα Ἐπίδαυρος (κοιν. Πιάδα), μικρὰ κώμη, ἐν ᾧ ἐγένετο ἡ πρώτη ἔθνικὴ ἡμῶν συνέλευσις.

β'. Τοῦ Ἀργούς (24 χιλ. κατ.).

Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ἔτι τὸ ὄρος Λύρκειον καὶ ὁ ποταμὸς Ἐραστός (κοιν. Κεφαλόρι), ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Ἀργός περὶ τὰ 45' μακρὰν τῆς Ἀργολικῆς παραλίας, διάσημος τὸ πάλαι πόλις ἔχουσα ἀρχαῖαν ἀκρόπολιν Λάριου, λαμπρούς κήπους καὶ περὶ τὰς 11 χιλ. κατ. ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν τῆς εὐφοριωτάτης πεδιάδος των καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον. Μεκῆραι ΒΑ. παρὰ τὴν κώμην Χαρβίνη,

μεσόγειος παναρχαία πόλις πρωτόπολις τῶν Ἀτρειδῶν.¹ Εν τῇ ἀκροπόλει αὐτῆς εὑρέθησαν ἐν τάφοις πολύτιμα ἐκ χρυσᾶν, ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ ἐλέφαντος ἀρχαῖα κοσμήματα, σκευη, σπλα, ὡν τὰ πολυτιμότερα ἐκομισθησαν εἰς Ἀθήνας καὶ κατετέθησαν ἐν θίκαις ἐν τῇ αἰθουσῇ τοῦ Σχολείου τῶν Τεγνῶν.

² Αλλὰ καὶ ἐν τῇ κώμῃ Χαρβάτι ἐσχηματίσθη μουσεῖον τῶν ἐναπομεινασῶν ἐκεῖ Μυκηναίων ἀρχαιοτήτων. Ἐν αὐτῇ σώζονται ἔτι λείψανα τῆς πύλης τοῦ τείχους, οἱ ἐπί³ αὐτῆς λέοντες τῶν Μυκηνῶν, καὶ οἱ ὄχι πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀκευροθέντες παγάρχασι τάφοι. Νέμεα, κοιλάς μεταξὺ Φλιοῦντος καὶ Κλεωνῶν, ἐν τῇ ἀνὰ ἔκκοστον τρίτον ἔτος ἐτελοῦντο πρὸς τημῆν τοῦ Διὸς οἱ ἀγῶνες Νέμεας. Ἀχαδόχαντος ΝΑ τοῦ Ἀργους παρὰ τὰς ἀρχαῖας Τσιάς, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα περὶ τοὺς 1620 κατ. Καρνά πρὸς Β., τοῦ ὄρους Ἀρτεμισίου, ἔχουσα περὶ τοὺς 800 κατ. φτ.

⁴ Τῷ Σπετσῶν καὶ τῆς Ἐρμοκίδος (17 χιλ. κατ.).

Αὗτη ἔχει δρός τὰ Δίδυμα καὶ συγισταται ἐκ τῆς Ερμοκίδος καὶ ἐκ τῆς νήσου Σπετσῶν, ὃ τὸ κατοικημένον ίσων μορίον οὔτε Επιστημονικούς πόλεις είνει Σπέτσαις ἐπὶ τῆς νήσου Σπετσῶν (πύλαι Πιτυούστης;) κατὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα 7 χιλ. κατ. καὶ ἐμπερικὸν ναυτικὸν, μεγάλως συντελέσαν εἰς τὸν ὑπέρο ἀνεζαρτησίας ήμῶν ἀγῶνα. Κρακιδίος πρὸς Β., ἐπὶ τῆς Ἀρχολικῆς χερσούντας παρὰ τὸν λαμπρὸν λιμένα Χελί, ἔχουσα καλῶς φροντισμένας οἰκίας καὶ περὶ τὰς 6 χιλ. κατ. ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν σποργαλιείαν. Ἐρμόγη (γυν. Καστρό) πρὸς Α. ἀπό κηλία πόλις, γῦν δὲ κώμη ἔχουσα ἀξιολόγους κήπους, ιαματικὰ θεῖα καὶ 1850 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν.

⁵ Τῆς Χίδρας (7500 κατ.). Τοποῦ ελλούν ίσων επὶ χίνοντος Ηίδρας κειμένης ἐπὶ βραχώδους νήσου πάλαι (καλούμενης) Ηίδρας, καὶ ἔχουστης λαμπρας οἰκοδομής, μικρὰν βιομηχανίαν μεταξωτῶν ὑρασμάτων καὶ 7500 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν σποργαλιείαν. Αχαμίος ἔχοντες οἱ Ηίδραιοι τὰ ναυτικὸν κατὰ τὴν ἔναρξην τῆς μεγάλης ήμῶν ἐπαναστάσεως καὶ ζωηρὸν τὸ Ελληνικὸν φρόνημα ἐπρώτευσαν καθ' ἀπαντας τοὺς ἐν θαλάσσῃ ήμῶν ἀγῶνας, ὥχι κατώτεροι δεγχθέντες τῶν ἐν Σαλαμίνῃ ναυμαχησάντων.

⁶ Τῆς Τροιζηνίας (9800 κατ.). Τοποῦ ευρετάνη ευρεταρχή, κατοικημένη νιλοπόδια καὶ ημέραις νήσης ναυτικούς οἰκισμούς.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις είνει Πόρος (πάλαι Καλαύρεια) ἐπὶ

όμωμάριου τηνίσου, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα ἀσφαλέστατον
δικένα καὶ 5800 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν
λεμονεώνων καὶ πορτοκαλλιέων των καὶ εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ἐν
τῇ νήσῳ ταῦτα σύζηνται ἐντὸς δάσους τὰ ἑρετικά τοῦ πανύρη-
χαιου ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐν ᾧ ἀπέθανεν ὁ ῥήτωρ Δημοσθένης
τὸ 322 π. Χ. πιὼν τὸ κάνειον.

Τοῦ Τροιζῆν (υἱν Δαμαλᾶς) ἐπὶ τῆς Πειλοποννήσου, ἀρχαία πό-
λις, διάσημος διὰ τὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους τὸ 480 π. Χ. φι-
λοξενίαν τῶν κατοίκων της. Μεγάλος Χωρίος ἐπὶ τῆς χερσονή-
σου Μεθάρων, ἔχον 450 κατ. Βρωμολίμνη, μικρὰ γεωργικὰ
κώμη, ὅχι δὲ πολὺ μακρὰν αὐτῆς ὑπάρχουσι τὰ ἀξιόλογα θερμά
θειούχα ὑδάτα τῆς Βρωμολίμνης ἕπειρον ταῦθα. Λέσση (ποτα-
μὸς). Τῆς Κορινθίας (50 χιλ. κατ.).

Αὕτη ἔχει δοῦ τὰ "Ορεα καὶ τὴν Κυλλήνην καὶ ποταμῶν
τὸν Ἀστωπόν.

Ἐπιτελμοὶ αὐτῆς πόλεις εἶναι Νέα Κάριτθος ἐν τῷ μηχαν. τοῦ
Κορινθίακου κόλπου περὶ τὴν μίαν ὥραν πρὸς Α. τοῦ Λεχαίου,
νέα πόλις κανονικῶς οἰκοδομουμένη μετὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1858,
τὸν καταστρέψαντα τὴν παλαιὰν Κόρινθον, πρωτ. τῆς ἐπαρ-
χίας, ἔχουσα ὅχι καλὸν λιμένα, γυμνάσιον καὶ 2700 κατ. Κα-
λαμάκιον ΒΑ. τῶν ἀρχαίων Κεγγρεῶν, λιμὴν εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον.
Δι' ἀμφοτέρων τῶν λιμένων τούτων γίνεται ἡ
ἀπ' Ἀθηνῶν συγκαίνωνία πρὸς τὸν Κορινθίακον κόλπον, τὴν
Ἐπτάνησον καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην τὰ νέτα τοῖς αὐούσιοι.

Κέριθος, ὑπὸ τὴν ὄχυρὰν αὐτῆς ἀκρόπολιν τὸν Ἀκρόκο-
ριθον, μεσσήγειος ἀρχαῖα πόλις διάσημος δέ τὰ πλούσια της,
καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Ρωμαίων τὸ 146 π. Χ. εἰτα ἀνεγερ-
θεῖσα καὶ πολλὰς δημοσίες ὑπὸ βαρβάρων λαῶν ὑποστάσα κατέ-
στραφη ὅλως τὸ 1858 ὑπὸ μεγάλου σεισμοῦ, καὶ ἦδη εἶναι
μικρὰ κώμη καὶ καστρός ἔχουσα 600 κατ. ἀσχολουμένους εἰς
τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Διμέρες δ' αὐτῆς ἔσσαν
δύο αἱ Κεγγρεαὶ εἰς τὸν Σαρωνικὸν καὶ τὸ Λέρανον εἰς τὸν
Κορινθίακον κόλπον τὰ ιποτήναια εἰς διεύρητα πλούσια.

Τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορινθοῦ ἥρεται ἀπό τεινων ἐπῶν ἢ τομῆς
ἥτις ὅχι μετά μακρὸν χρόνον συντελεσθῆσαν Λοντράκι, παράπ-
λιος κώμη ΒΑ. τῆς Νέας Κορινθοῦ, ἔχουσα θερμὰ ιαρατικὰ λου-
τρά. Ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ ὑπῆρχε καὶ μάρσ. τοῦ Ποσειδῶνος ὅπου
ἐτελοῦντο ἀνά έκστον τρίτον ἔτος περὶ τημὴν τοῦ Ποσειδῶνος
τὰ "Ιαθμαὶ Πέρα Χώρα ΒΑ. τῆς Νέας Κορινθοῦ παρά τὸ
Πραιτον ἀκρωτήριον, κώμην ἔχουσα περὶ πόντον 1460 κατ. τοῦ

Σικυώτ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ καὶ παρὰ τὴν κώμην Βασιλικά, ἀρχαῖα πόλις, πρωτ. τῆς Σικουωνίας τοῦ ἀρχαιοτάτου βασιλείου τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πατρὸς τῶν ἀνδριαντοποιῶν Πολυκλείτου καὶ Λυσίππου. Τρίκκαλα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σύθα, μεσόγειος κώμη ἔχουσα 1660 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν. "Ἄγιος Γεώργιος (πάλαι Φ.λιοῦς) ΝΔ. τῆς Κορίνθου, κώμη παράγουσα κάλλιστον μαρτυρὸν οἴνον καὶ ἔχουσα 1520 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν. ΝΑ. αὐτῆς καὶ ὅχι μακρὰν ἀλληλων κεῖνται αἱ ιστορικαὶ κῶμαι Δερβεράκη, Στεφάνη καὶ Ἀγιόρει, καθ' ᾧ ὁ Δράμαλις τὸ 1822 ἀποχωρῶν τῆς Ἀργολίδος κατεπτράφη. Σοφικὸν (πάλαι Σολύγεια) πρὸς Α. κώμη γνωστὴ διὰ τὴν καλλίστην ῥητίνην της.

ζ'. Τῷρ Κυθήρων (14 χιλ. κατ.) συνισταμένη ἐκ τῆς νήσου Κυθήρων, Ἀντικυθήρων καὶ ἀλλων τινῶν μικρῶν νήσων.

Ἐπισημ. αὐτῶν κώμη εἶναι Κύθηρα ἐπὶ τῆς ὄμωνύμου νήσου κειμένης πρὸς Ν. τῆς Λακωνικῆς, παρὰ τὴν ἀρχαίαν ὄμώνυμον πόλιν, ἀπέχουσα περὶ τὰ 45' τῆς θαλάσσης καὶ ἔχουσα 1220 κατ. Ποταμὸς πρὸς Β. κώμη ἔχουσα περὶ τοὺς 780 κατ. Τὰ Κύθηρα εἶναι λίαν ὄρεινὴ νησίσος, ἀλλ' ἔνεκα τῆς φιλοπονίας τῶν κατοίκων της παράγει ἀξιολόγους ὄπωρας, μέλι, οἶνον, ἔλαιον κλ.

Πρὸς Ν. τῶν Κυθήρων κεῖνται τὰ Ἀρτικύθηρα (πάλαι "Ωγυλος"), λίαν πετρώδεις νησίσον, ἔχον περὶ τοὺς 450 κατ. ἀσχολούς, ένους εἰς τὴν κτηνοτροφίαν.

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ (183 χιλ. κατ.).

Ο νομὸς τῆς Ἀχαίας καὶ Ἡλιδος συνισταται ἐκ 4 ἐπαρχιῶν.

α'. Τῷρ Πατρῶν (57 χιλ. κατ.).

Ἐν αὐτῇ προσέτι ὑπάρχει τὸ ὄρος Σκόλλις καὶ οἱ ποταμοὶ Ἐριτεός, Φοῖνιξ, Γλαῦκος καὶ λίμνη ἡ Κάλογρη παρὰ τὸ ἀκρωτήριον "Αράξον.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Πάτραι ἐν τῷ κόλπῳ τῶν Πατρῶν, ἀρχαῖα καὶ ἐκ τῶν διασήμων πόλεων τῆς Ἀχαϊκῆς συμπολιτείας, νῦν δὲ ἡ δευτέρα ἐμπορικὴ πόλις τοῦ κράτους, πρωτ. τοῦ νομοῦ, ἔχουσα ἐφετεῖον, δύο γυμνάσια, ἀξιόλογον θέατρον, λαμπρὸν καὶ ἀφθονον πόσιμον ὅδωρ, φωτισμὸν διὰ φωταερίου, ωραίας οἰκοδομάς, πλατείας καὶ κανονικὰς ὁδούς, λιμένα ἡδη κατασκευαζόμενον ἀσφαλέστατον, σπουδαῖον ἐμπόριον σταφίδος, οἴνων κλ. καὶ περὶ τὰς 27 χιλ. κατ.

"Άγιος Βασίλειος, ή μεγαλειτέρα κώμη τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα 1100 κατ.

β'. Τῆς Αίγυαλειας (18 χιλ. κατ.).

'Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Αἴγιοις (κοιν. Βοστίσα) ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἀρχαῖα πόλις καὶ ἔδρα τὸ πάλαι τῆς Ἀγαθῆς συμπολιτείας, νῦν δὲ πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἐντελῶς σχεδὸν τὸ 1861 καταστραφεῖσα ὑπὸ σεισμοῦ καὶ πάλιν ἀνεγερθεῖσα, ἔχουσα γυμνάσιον, ὅχι καλὸν λιμένα, 5500 κατ. καὶ ἔξαγουσα τὴν καλλιτέραν τοῦ κράτους Κορινθιακὴν σταφίδα. Ν.Δ. τοῦ Αἴγιου κείται ἡ μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν, ἡ δευτέρα μονὴ τῆς Ἐλλάδος, ἐν ᾧ εύρισκονται καὶ τὰ "Ἄγια Πάθη τοῦ Χριστοῦ". Αχράτα, κώμη παρὰ τὴν θάλασσαν ἔχουσα περὶ τοὺς 800 κατ.

γ'. Τῶν Καλαθρύτων (42 χιλ. κατ.).

'Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Καλάθρυτα (πάλαι Κύραιθα) παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Βουραϊκοῦ ποταμοῦ ἐντὸς κοιλάδος, ἔχουσα γυμνάσιον καὶ περὶ τοὺς 1100 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν. Πρὸς Β. αὐτῶν κείται τὸ Μέγα Σπήλαιο, ἡ διασπρυμοτέρα μονὴ τῆς Ἐλλάδος, ἐν ᾧ εύρισκεται μία τῶν τριῶν εἰκόνων τῆς Θεοτόκου, ιστορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ. Ήμίσειαν δὲ ὥραν πρὸς Α. αὐτῆς κείται ἡ ἀξιόλογος μονὴ τῆς Αγίας Λαύρας, ἐν ᾧ τὴν 25 Μαρτίου τοῦ 1821 ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ὑψώσε τὴν σημαίαν τῆς Ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Σοπωτὸν παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Ἐρυμάνθου, ἔχουσα 1100 κατοίκους καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐλληνικὸν σχολεῖον. Λειβάρτσιον, κώμη εἰς τὰς Α. ὑπωρείας τοῦ ὄρους Ἐρυμάνθου ἔχουσα 1100 κατ. Λυκούρια Ν.Α., μεσόγειος κώμη ἔχουσα 1210 κατ. Παρ' αὐτὴν εἶναι καὶ αἱ πηγαὶ τοῦ Λάζαρωνος παραποτάμου τοῦ Ἀλφειοῦ. Κερπινὴ πρὸς Β. τῶν Καλαθρύτων, ὥρεινὴ κώμη ἔχουσα περὶ τοὺς 800 κατ.

δ'. Τῆς Ἡλείας (66 χιλ. κατ.).

'Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Πύργος, μεσόγειος πόλις, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον, θέατρον καὶ ὑπὲρ τὰς 10 χιλ. κατ. ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον. Συνδέεται δὲ αὐτῇ μετὰ τοῦ Κατάκωλου διὰ σιδηροδρόμου. Κατάκωλον παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Ἰχθύν, τὸ ἐπίνειον τοῦ Πύργου, δι' οὐ ἔργονται ἀπαντα τὰ προϊόντα τῆς Ἡλείας. Γαστούρη παρὰ τὸν Πηνειόν ἐν εὐφορωτάτῃ πεδιάδι, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1500 κατ. Διέρη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐρυμάνθου παρὰ τὴν Φοιλόην, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 2 χιλ. κατ.

χρονικής περιόδου της Γαστούνης, γεωργική κώμη έχουσα 2100 κατ. ἐπίνειον δ' αὐτῆς είνει η Γλαυέρτσα (πάλαι Κυλλήνη). Δάλα πρὸς Α. τοῦ Πύργου, εν ἡ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κατώκουνοι πολεμικοὶ Τούρκοι Λαζαρῖοι, έχουσα ἥδη περὶ τοὺς 350 κατ.

Ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ ἐν τῇ μικρᾷ πεδιάδι τῆς Ἡλίδος Ὁλυμπίας, τόπῳ λέρων κεκαλυμμένῳ ὑπὸ ναῶν, ἀλεσῶν καὶ πολλῶν ἄλλων μνημείων, ἔκειτο ἡ Πίσα, ἐν ἡ ὑπῆρχεν ὁ δικαστηματος ναὸς τοῦ Ὁλυμπίου Διος καὶ τὸ ἀγαλμα αὐτοῦ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντος, ἔργον τοῦ Φειδίου, καὶ ἀνὰ ἐκαστὸν πέντε τονέτος ἔτος ἐτελοῦντο οἱ Ὁλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἡ μεγιστὴ τῶν Ἑλλήνων πανήγυρος.

ΝΟΜΟΣ (ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ) (458 χιλ. κατ.).

‘Ο νομὸς τῆς Μεσσηνίας συνιστάται ἐκ 5 ἐπαρχιῶν.
α'. Τῷ Καλαμῷ (30 χιλ. κατ.).

Ἐν αὐτῇ πλὴν τοῦ Παμίσου είνει καὶ ὁ ποταμὸς Νέδωρ. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις είνει Καλάμαι περὶ τὰς ἀρχαίας Φαρᾶς εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου περὶ τὰ 20' ἀπέγουσα τῆς θαλάσσης, πρωτ. τοῦ νομοῦ, μέχρι τοῦδε ἀλιμενος, ἔχουσα ἡρεπωμένην ἀκρόπολιν, πρωτοδικείον, γυμνάσιον, μεταξολωστήρια, μικρὰν βιομηχανίαν μεταξεωτῶν ὑφασμάτων, ἀκτὸν ὃδον μέχρι Τριπόλεως, ἀξιόλογον ἐμπόριον σύκων, ἐλαου, μεταξης, σταφίδος, λεμονιών καὶ 8 χιλ. κατ. Σιτοσαβα ΒΑ. αὐτῆς παρὰ τὸν Ταύγετον ἡ μεγαλειτέρα κώμη τῆς Ἀλαγονίας, ἔχουσα 1400 κατ. Καμάρι (πάλαι Θουρία;) πρὸς Α. τοῦ Παμίσου ἔχουσα 1600 κατ. Αστάραγα ἐπὶ τῆς ἀριστερῆς ὅχθης τοῦ Παμίσου, γεωργικὴ κώμη καὶ ἡ μεγαλειτέρα τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα 1800 κατ. Αρφαρά πρὸς Β. ἡ ἀξιόλογωτέρα κώμη τοῦ δήμου Αμφείας, ἔχουσα 1350 κατ.

β'. Τῆς Μεσσήνης (36 χιλ. κατ.).
Ἐν αὐτῇ ἔτι εὑρίσκεται τὸ ὄρος Ἰθώμη, ἡ πεδιὰς Μαχαρία καὶ ἡ Βαλύρα περαποτάμιον τοῦ Παμίσου.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις είνει Νησιοὶ παρὰ τὴν δεξιὰν ὅχθην τοῦ Παμίσου, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, παράγουσα ἀξιόλογον μακρού οἶνον, σύκη, σταφίδας καὶ ἔχουσα 6 χιλ. κατ. ἀσγολούμενων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Μαυρομμάτι ΒΔ. αὐτοῦ, κώμη ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Μεσσήνης, συνοικισθείσης ὑπὸ τοῦ Ἐπαχινώνδου. Τοῦ τείχους αὐτῆς σώζεται τὸ πλεῖστον μέρος ὡς καὶ οἱ πύργοι, ἔτι δὲ τὸ στάδιον τῆς πόλεως καὶ τὸ αὐτῆς θέατρον. Ἐπὶ δὲ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὄρους Ἰθώμης σώζονται

εὗται λέγουν ότι η πανάρχαιός αυτής σκληρόπολεως της Ραφήνας πρός B. ή μεγαλειτέρα κώμη του δήμου Ανδανίας, έχουσα 1300 κατ. Πολιαρύ, κώμη πρός τὰς πύλας τῆς Αρκαδίας, έπισημος διὰ τὰς παρ' αὐτήν συγκροτήθεισας μάχαις τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοῦ Ιθρανὸύ πασᾶ.

γ'. Τῆς Πυλίας (26 χιλ. κατ.). πανομήνεκη εἴη
οἱ ιστορικοὶ λέγουσιν τὴν οὔποτε πόλιν τηνόταν νῆσον τοῦ Εὐρίπου, οὐ ποταμοῦ Σελας, η νησος Σφακτηρία, καὶ αἱ Οὐρανοῖς νῆσοι.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Πύλος (καιν. Νεόκαστρον) ἀντικρὺ τῆς καθού Σφακτηρίας, ἀρχαία ἐπίσημας πόλις, πρωτεῖ τῆς ἐπαρχίας ἔχουσα φρούριον, εὐρυχωρότατον καὶ ἀσφαλέστατον λιμένα, ἐνῷ τὸ 1827 κατεστράφη ὑπὸ τῶν ἡνωμένων στόλων Ἀγριλίας, Γαλλίας καὶ Ῥωσίας ὁ Τουρκικός καὶ Αίγυπτιακός στόλος, καὶ 1500 κατ. Μεθώη πρὸς N. αὐτῆς, παράλιος πόλις ἔχουσα φρούριον καὶ 1450 κατ. Κορώη (πάλαι Κολωνίδες) ΝΔ. τῆς Μεθώης εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, ἔχουσα φρούριον καὶ 1850 κατ. Πεταλίδιον (πάλαι Κορώη) πρὸς B. αὐτῆς, ἐνῷ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐγένετο συνοικισμὸς Λακωνῶν, ἔχουσα 820 κατ. Μακάρι ΒΑ. τῆς Ηύλου, ὃπου τὸ 1825 ἐπεσε μαχόμενος κατὰ τοῦ Ιθρανοῦ πασᾶς ὁ ὑπουργὸς πάτε τοῦ πολέμου ἥρως Παπαφλέσσας.

δ'. Τῆς Τριγυλίας (36 χιλ. κατ.).

Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει προσέτι τὸ δρός Αλγαλέον, σειρά τις ὅν τοῦ Λυκαίου καὶ ποταμὸς ἡ Νέδα.⁶ Επισημόνυμον τοικ οδιι
καὶ Επισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Κυπαρισσία, ἀπέχουσα περὶ τὰ 20' τῆς θαλάσσης, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα μαγευτικὴν ἐν γένει θέσιν, πρωτοδικεῖον καὶ 3800 κατ. Φιλιατρά ΝΔ. αὐτῆς, πόλις παράλιος μᾶλλον γεωργικὴ καὶ πλουσία ἔχουσα 5600 κατ. Ραργαλέαροι πρὸς N. τῶν Φιλιατρῶν, ἔχουσα 3500 κατ. Αμφότεραι αὗται αἱ πόλεις κείνται ἐν πεδινήις καταφύτοις ἐξ ἐλαιῶν καὶ σταφίδων καὶ ἔχουσι θέαν ὅξιστημείωτον. Αιγανδίταια πρὸς A. αὐτῆς, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 2350 κατ.

ε'. Τῆς Οἰνυπίας (30 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Αρδρίσαια ἐπὶ τῶν B. ὑπωρεῖῶν τοῦ Λυκαίου, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ὄρεινή πόλις ἔχουσα κλῖμα ὑγρόν, ἀξιόλογον βιβλιοθήκην καὶ 2150 κατ. ΝΔ. τῆς Ανδριτσαίνης ἐπὶ τοῦ δρους παρὰ τὴν κώμην Σκληρόν σώζεται ἐν μέρει ὁ ναὸς τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος, οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος τοῦ Παρθενώνος Ἰκτίνου. Αγρούλιταια πρὸς

Β. ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὥχθης τοῦ Ἀλφειοῦ, ἔχουσα περὶ τὰς 2120 κατ.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ (123 χιλ. κατ.).

‘Ο νομὸς τῆς Λακεδαιμονίου συνίσταται ἐκ 4 ἑπαρχιῶν α'. Τῆς Λακεδαιμονίου (53 χιλ. κατ.).

‘Ἐν αὐτῇ προσέτι ὑπάρχει ὄρος ὁ Πάργων καὶ ποταμοὶ ὁ Οἰροῦς (κοιν. Τσελεφέρα) καὶ ὁ Γοργύλος, παραπόταμοι τοῦ Εύρωτα.

‘Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Σπάρτη παρὰ τὴν δεξιὰν ὥχθην τοῦ Εύρωτα, μεσόγειος πόλις διάσημος τὸ πάλαι, διασώζουσα λείψανα τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς θεάτρου, νῦν δὲ πρωτ. τοῦ νομοῦ, ἔχουσα λαμπρὸν ὄριζοντα, πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον, καλὰς οἰκοδομάς, πλατείας καὶ κανονικὰς ὁδούς, ωραίους κήπους, μεταξοκλωστήρια, ἀμαξιτὸν ὄδὸν μέχρι Γυθείου καὶ 3600 κατ. Οὐ πολὺ μακρὰν αὐτῆς ΝΔ. παρὰ τὸν Ταύγετον κεῖται ἡ ἐπὶ τοῦ μέσου αἰῶνος πρωτ. τῆς Λακεδαιμονίου Μιστρᾶς, κτίσμα τῶν Φράγκων, ἔχουσα ωραίους κήπους καὶ ὑψηλὴν καὶ ὅχυρὰν ἀλλὰ κατηρειπωμένην ἀκρόπολιν. Καοταρά ΒΔ. τῆς Σπάρτης ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ταύγετου, γεωργικὴ καὶ ἐμπορικὴ κώμη ἔχουσα 1500 κατ. Γεωργίτσαι πρὸς Β. αὐτῆς, ὄρεινὴ κώμη παράγουσα ωραίας μαύρας σταφυλάς, διατηρουμένας μέχρι τοῦ Ιανουαρίου.

Βουρλᾶς πρὸς Β. τῆς Σπάρτης, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1150 κατ. φημιζομένους διὰ τὸν ἔρωτα πρὸς τὰς ἐπιστήμας. *Βρέσθερα* ἐπὶ τοῦ Οίνουντος ποταμοῦ, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1200 κατ. *Βαμβακοῦ* πρὸς Β. αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Πάρνωνος, ὄρεινὴ κώμη ἔχουσα 1150 κατ. *Βαρβίτσα* πρὸς Β. αὐτῆς μικρὰ ὄρεινὴ κώμη πατρὶς τοῦ διασήμου ἀρματωλοῦ Ζαγγαριδᾶ. *Άραγόβα* (πάλαι Καρναί) πρὸς Β. αὐτῆς ὑπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἐρμᾶς, σειρᾶς τοῦ Πάρνωνος καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Οίνουντος, ἔχουσα 1600 κατ. Μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Βουρλᾶς εἰς τοῦ Κρεββατᾶ τὸ χάνι κατὰ τὴν θέσιν *Παληογούνιας* ἔκειτο ἡ ἀρχαία *Σελλασία*.

Χρύσαρα (πάλαι Θεράπται) ΒΑ. τῆς Σπάρτης, ἔχουσα 850 κατ. *Άραβρυτὴ* ΝΔ. τῆς Σπάρτης ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ταύγετου, ὄρεινὴ κώμη ἔχουσα 1500 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βυρσοδεψικήν. *Άμυκλαι* (νῦν *Σκλαβοχώρι*) ἐπὶ τοῦ Εύρωτα πρὸς Ν. τῆς Σπάρτης, ἐν ἡ ὑπῆρχε ναὸς διάσημος τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος. *Ξηροκάμπι* πρὸς Ν. γεωρ-

γική κώμη τοῦ δήμου Φάριδος, ἔχουσα 850 κατ. Γοράγοι πρὸς Ν. αὐτῆς, ἡ μεγαλειτέρα κώμη τοῦ δήμου Φελλίας, ἔχουσα 820 κατ. Λεβέτσοβα (πάλαι Κροκεῖ), κώμη γεωργικὴ παρὰ τὴν ἀμαξιτὸν ὄδὸν τὴν ἄγουσαν ἐκ Σπάρτης εἰς Γύθειον, ἔχουσα 1300 κατ. Παρ' αὐτὴν ὑπάρχει καὶ τὸ λατομεῖον τοῦ καλουμένου Κροκεάτου λίθου. Ἐλος (κοιν. Δουραλῆ) πρὸς Ν. παρὰ τὴν θέλασσαν, ἀρχαῖον πόλισμα, οὗ οἱ κάτοικοι νικηθέντες ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐγένοντο δημόσιοι δοῦλοι Εἰλωτες καλούμενοι.

β'. Τοῦ Οἰτύλου ἡ τῆς Δυτικῆς Μάρης (30 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Ἀρεόπολις (κοιν. Τσίμοβα) εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Ταῦγέτου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ κόλπῳ, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, παράγουσα λαμπρὸν ἔλαιον καὶ ἔχουσα 1300 κατ. Οἰτύλος πρὸς Β. αὐτῆς, παράλιος κώμη παρὰ τὸν λιμένα Λιμένι ἔχουσα ὑπὲρ τοὺς 1000 κατ. Πύργος πρὸς Ν. τῆς Ἀρεοπόλεως, παράλιος κώμη ἔχουσα 1250 κατ. Κάμπος πρὸς Β. ἔχουσα 560 κατ. ἐπίσημος θέσις διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀποβάσεως τοῦ Ἰεραχῆμ πασᾶ τὸ 1826. Κίττα, μικρὰ κώμη παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Θυρίδας.

γ'. Τοῦ Γυθείου ἡ τῆς Ἀρατολικῆς Μάρης (17 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Γύθειον ἐπὶ τῆς ΒΔ. πλευρᾶς τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, ἀρχαῖα πόλις, ἐν ᾧ ὑπῆρχον τὰ νεώρια τῶν Λακεδαιμονίων πρωτ. ἥδη τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα 2800 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Πολιτούσαρβος ΒΔ. μικρὰ κώμη, ἐν ᾧ γενναῖις ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν Λακώνων ὁ Ἰεραχῆμ πασᾶς, θελήσας ἐκεῖσε νὰ κάμη ἀπόδοσιν. Πάριτος ΝΔ. αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ταῦγέτου ἔχουσα 830 κατ. Λάγεια πρὸς Ν. ἔχουσα περὶ τοὺς 700 κατ.

δ'. Τῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς (23 χιλ. κατ.), κειμένης ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὅρους Πάρνωνος.

Ἐπισημ. αὐτῆς κώμαι εἶνε Μολάδοι ΝΑ. τοῦ Ἐλους, μεσόγειος κώμη πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα περὶ τοὺς 1200 κατ. Ἐπίδαυρος Λιμηρὰ (κοιν. Μορεμβασία) πρὸς Α. ἐπὶ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, μικρὰ ἥδη παράλιος κώμη ἐπὶ νησίου ἡνωμένου διὰ γεφύρας μετὰ τῆς ξηρᾶς, ἔχουσα φρούριον, ὅχι πολὺ ἀσφαλῆ λιμένα, ὥρατον Βυζαντινὸν ναὸν καὶ 510 κατ.

Βοιαὶ (κοιν. Βάτικα) παρὰ τὰς Μαλεὰς ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, μικρὰ κώμη ἔχουσα 1100 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν μᾶλλον τῶν κρομμύων καὶ εἰς τὴν ἀλιείαν. Πρὸς Δ. τῶν Βοιῶν κείται ἡ ἄλλοτε ἄκρα, νῦν δὲ νῆσος Ὅρου Γράθος (κοιν. Ἐλαφορῆσι).

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ (149 χιλ. κατ.).

‘Ο νομὸς τῆς Ἀρκαδίας κείμενος ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Πελοποννήσου συνίσταται ἐκ 4 ἑπαρχιῶν·

α'. Τῆς *Martireias* (51 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι *Tripolitis* ὑπὸ τὸ ὅρος *Maíralor* (κοιν. *Τρίκαρφα*), πρωτ. τοῦ νομοῦ, πόλις γεωργικὴ καὶ ἐμπορικὴ, ἔχουσα καὶ μικρὸν βιομηχανίαν σιδηρουργικῆς καὶ χαλκευτικῆς, πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον, διδασκαλεῖον, ἱερατικὸν συλλεῖον, οἰλιμανγιεινόν, ἀμαξιτὸν ὁδὸν μέχρι Καλαμῶν καὶ Ἀργους καὶ ὑπὲρ τὰς 10 χιλ. κατ. *Martireia* (νῦν *Τοπιαρά*) ΒΑ. αὐτῆς παρὰ τὸν ποταμὸν *Ogir*, καὶ Τεγέα (νῦν *Παλαιὰ Επισκοπή*) ΝΑ. αὐτῆς, ἀρχαῖαι ἐπίσημοι πόλεις τῆς Ἀρκαδίας, ὧν ἴκανὰ ἐρέπια σώζονται. *Λεβίδιον* ΒΔ. τῆς Μαντινείας, κώμη ἐπίσημος διὰ τὴν πρώτην ἐνταῦθα τὸ 1821 ὑποχώρησιν τῶν Τούρκων, ἔχουσα 2120 κατ. Πρὸς Β. τοῦ Λεβίδιού ἔκειτο τὸ πάλαι ἡ πολις *Όρχομενός*. *Baltețisior* ΝΔ. τῆς Τριπόλεως παρὰ τὸ ἀρχαῖον *Pallártior*, κώμη ὄρεινή, ἐν ᾧ τὸ πρώτον οἱ Ἑλληνες τὸ 1821 κατὰ κράτος ἐνίκησαν τοὺς Τούρκους, ἔχουσα 1260 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. *Kollīri* πρὸς Ν. τοῦ Βαλτετσίου, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1800 κατ. *Κερασιά* ΝΑ. τοῦ Βαλτετσίου, ὄρεινή κώμη, ἔχουσα 1400 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν (α).

β'. Τῆς *Gortynias* (46 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Δημητόρα (πάλαι Θεισόα) ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Ἀλφειοῦ ΒΔ. τῆς Τριπόλεως, πρωτ. τῆς ἑπαρχίας, ἐπίσημος διὰ τὸ πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως Ἑλληνικὸν σχολεῖόν της, νῦν δ' ἔχουσα γυμνάσιον καὶ 2250 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον. Εἴνε δὲ πατρὶς τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ κρεμασθέντος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῶν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ (β). *Karýtaira*

(α) Οὐ μακρὰν τῆς Τριπόλεως κείνται αἱ κῶμαι Πιάνα καὶ Χρυσοβίτσι, καὶ ἡ θέσις Γράνα, ἀξιομνημόνευτοι θέσεις ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ ιστορίᾳ.

(β) Εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Δημητόρας ἐμορφώθησαν οἱ περισσότεροι πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Πελοποννήσου, οἱ διαπρέψαντες κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν καὶ μετὰ ταῦτα, ἡ δὲ βιβλιοθήκη τοῦ σχολείου ἐγρηγόρευσεν ὡς χαρτίον εἰς κατασκευὴν φυσιγγίων τῶν Ἑλληνικῶν στρατοπέδων τῆς Πελοποννήσου. Ωσαύτως εἰς τοὺς πυριτιδομύλους τῆς Δημητόρας κατεσκευάζετο τὸ πλείστον τῆς πυρίτιδος τῆς χρησιμευσάσης καθ' ἄπαντα τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἥμινη ἀγῶνα.

(πάλαι Γόρτυνς) ΝΑ. ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Γορτυνίου καὶ Ἀλφειοῦ ἐν ὑψηλῇ θέσει, ἔχουσα φρούριον καὶ 1150 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν. Στεμνίτσα ΒΔ. αὐτῆς παρὰ τὸν ποταμὸν Γορτύνιον, ὅρεινὴ κωμόπολις ἔχουσα περὶ τὰς 3 χιλ. κατ. γαλκέων καὶ φανοποιῶν. Ζάτουρα ΒΔ. αὐτῆς, κώμη ὅρεινὴ ἔχουσα 1150 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βυρσοδεψικήν. Βυτίνα ΒΑ. τῆς Δημητσάνης ἔχουσα 1100 κατ. ἀσχολουμένους εἰς γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Λαγκάδια (πάλαι Τευθίς) πρὸς Β. τῆς Ζατούνης ὅρεινὴ πόλις ἔχουσα περὶ τὰς 5 χιλ. κατ. ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν οἰκοδομικήν. Μαγουλλάρα ΝΔ. τῆς Βυτίνης ὅρεινὴ κώμη ἔχουσα 820 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ὑλοτομίαν. Βερβίτσα ΒΔ. τῶν Λαγκαδίων παρὰ τὸν ποταμὸν Λάδωνα γεωργικὴ κώμη, ἔχουσα 1500 κατ. Κορτοβάζαιρα πρὸς Β. τῆς Βερβίτσης, γεωργικὴ κώμη ἔχουσα 1200 κατ.

δ'. Τῆς Μεγαλοπόλεως (20 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Μεγαλόπολις (κοιν. Σιράρος) παρὰ τὸν ποταμὸν Ἐλισσῶνα, ἀρχαῖα πόλις συνοικισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἐπαμινώνδου μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην (371 π. Χ.), πατρὸς τοῦ στρατηγοῦ Φιλοπάτιμενος καὶ τοῦ ιστορικοῦ Πολυβίου, πρωτ. νῦν τῆς ἐπαρχίας, ἀνεγειρομένη μὲν κανονικὸν σχέδιον καὶ ἔχουσα 1200 κατ. Δι' αὐτῆς διέρχεται ἡ ἀπὸ Τριπόλεως εἰς Καλάμας ἀμάξιτὸς ὁδός. Λεοντάριον πρὸς Ν. παρὰ τὸν ποταμὸν Καρνίωνα, ὅρεινὴ κώμη ἔχουσα 600 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Ισαρι πρὸς τὰ ΒΔ. αὐτῆς, ἡ μεγαλειτέρα κώμη τῆς ἐπαρχίας, γεωργικὴ καὶ ποιμενικὴ ἔχουσα 1500 κατ.

δ'. Τῆς Κυρούριας (32 χιλ. κατ.).

Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσιν ἔτι οἱ Ἐρμαῖ, σειρὰ τοῦ Πάργωνος καὶ ποταμοὶ ὁ Τάρος καὶ ὁ τοῦ Ἀγίου Ἀρδέον.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Λεωτίδιον εἰς τὸ Ν. τῆς ἐπαρχίας ἐν μέσῳ ἀποκρήμνων ὄρέων 45° ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα μικρὰν ἀλλὰ κατάφυτον πεδιάδα ἐξ ἐλαιῶν, λεμονεῶν καὶ ἄλλων ὄπωροφόρων δένδρων καὶ περὶ τὰς 5 χιλ. κατ. ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἐμπόριον (α).

(α) Ἐν αὐτῇ ὡς καὶ ἐν ταῖς μικραῖς κώμαις Σιταλνῆ, Καστανίτσῃ, Πραστᾶ κλ. λαλεῖται ἡ Τσακωνικὴ διάλεκτος, ήτις εἶναι λείψανον τῆς ἀρχαῖας Δωρικῆς διαλέκτου.

Κοσμᾶς ΝΔ. τοῦ Λεωνιδίου ἔχουσα ἀξιόλογον δημοτικὸν σχολεῖον καὶ 2 χιλ. κατ. Παλαιοχώριον πρὸς Β. αὐτοῦ, ὡρεινὴ κώμη ἔχουσα 1200 κατ.

"Αστρος εἰς τὰ ΒΑ. τῆς ἐπαρχίας, κώμη ἐν τῷ ἄκρῳ τῆς εὐφόρου πεδιάδος Θυρέας ἔχουσα ἥδη μικρὸν τεχνικὸν λιμένα, δι' οὗ ἐξάγονται τὰ διάφορα προϊόντα τῆς Κυνουρίας. Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ μεταβαίνουσι τὸ θέρος εἰς τὴν 3 ὥρας ΝΔ. κειμένην κώμην Ἀγιον Ἰωάννην, ἐν ᾧ πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ὑπῆρχεν ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ βιβλιοθήκην.

"Άγιος Πέτρος (πάλαι Εῦ) ΝΔ. αὐτῆς παρὰ τοὺς Ἐρυμᾶς (κοιν. Φορεμένους) κατάρρυτος καὶ κατάφυτος ἐξ ὀπωροφόρων δένδρων πόλις ἔχουσα περὶ τὰς 4 χιλ. κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Καστρὶ ΒΔ. αὐτοῦ, κωμηδὸν οἰκουμένη, κατάφυτος ἐξ ὀπωροφόρων δένδρων καὶ ἔχουσα 5200 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν. Δολιαρὰ ΒΑ. τοῦ Καστρίου, ὡρεινὴ κώμη ἔχουσα ὑπὲρ τοὺς 1700 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἀξιόλογα λατομεῖα μαρμάρου καὶ χειμερινὰς κατοικίας παρὰ τὴν Θυρέαν. Βέρβαιρα ΝΔ. τῶν Δολιανῶν, ὡρεινὴ κώμη ἔχουσα 1000 κατ. ἀσχολουμένους μάλιστα εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. Ἀμφότεραι αὐται αἱ κώμαι εἶνε ὄνομασται διὰ τὴν μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βαλτετσίου καταστρεπτικὴν ἦτταν τῶν Τούρκων.

Γ. ΑΙ ΕΝ ΤΩΙ ΑΙΓΑΙΙΩΙ ΝΗΣΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ (98 χιλ. κατ.).

"Ο νομὸς τῆς Εὔβοιας συνίσταται ἐκ τῆς νήσου Εὔβοιας καὶ τῶν νήσων τῶν καλουμένων Σποράδων, καὶ διαιρεῖται εἰς 4 ἐπαρχίας, ὃν τρεῖς εἶνε ἐπὶ τῆς Εὔβοιας:

α'. Τῆς Χαλκίδος (34 χιλ. κατ.).

"Ἐν αὐτῇ προσέτι ὑπάρχει τὸ ὄρος Καρδύλη, τὸ Αγ.λάρτιον πεδίον καὶ ὁ ποταμὸς Αγ.λαρτος.

"Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Χαλκίς ἐπὶ τοῦ ὄνομαστοῦ διὰ τὴν παλίρροιαν πορθμοῦ Εύριπου, ἐφ' οὐ ὑπάρχει κινητὴ σιδηρᾶ γέφυρα, δι' ἣς ἐνοῦται ἡ νήσος μετὰ τῆς Βοιωτίας, ἀρχαὶ ἐπίσημος πόλις, πρωτ. τοῦ νομοῦ ἔχουσα φρούριον, πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον, νηματοποιεῖον, μικρὸν ἐμπόριον καὶ 7 χιλ. κατ. ἐν οἷς εἶνε καὶ τινες μωαμεθανοὶ καὶ ισραηλῖται. Ψαχνὰ πρὸς Β. τῆς Χαλκίδος, κώμη ἔχουσα περὶ τοὺς 1000 κατ. Λίμην (πάλαι Αἴγαι), εἰς τὰ ΒΔ. τῆς ἐπαρχίας παράλιος

νῦν κώμη, παράγουσα ἀξιόλογον οἶνον καὶ ἔχουσα 1700 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ἐρέτρια (νῦν Νέα Ψαρά) ΝΑ. τῆς Χαλκίδος, ἀρχαῖα παράλιος πόλις καταστραφεῖσα τὸ 490 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέροντος, νῦν ἀνοικοδομουμένη ὑπὸ τῶν Ψαριανῶν καὶ ἔχουσα 430 κατ.

β'. Τοῦ Ξηροχωρίου (15 χιλ. κατ.).

Ἐν αὐτῇ προσέτι ὑπάρχει τὸ ὅρος Τελέθριον καὶ οἱ ποταμοὶ Κάλλας καὶ Βούδορος.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Ξηροχώριον εἰς τὰ ΒΔ. τῆς νήσου, κατάφυτος ἐξ ἔλαιων καὶ ἄλλων δένδρων καὶ ἔχουσα περὶ τὰς 3 χιλ. κατ. Αἰδηψὸς ΝΔ. αὐτῆς μικρὰ κώμη οὐ μακρὰν τῆς ἀρχαίας πόλεως Αἰδηψοῦ. Παρ' αὐτὴν ὑπάρχουσι καὶ τὰ εἰς τοὺς ἀρχαίους γνωστὰ θερμὰ θειοῦχα αὐτῆς λουτρά. Ὡρεοὶ παρὰ τὸν Κάλλαντα ποταμὸν ἐπίνειον τοῦ Ξηροχωρίου, ἀρχαῖα πόλις νῦν δὲ μικρὰ κώμη ἔχουσα 800 κατ.

γ'. Τῆς Καρυστίας (39 χιλ. κατ.).

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Κύμη εἰς τὸ Α. τῆς νήσου περὶ τὰ 45' ἀπέχουσα τῆς Θαλάσσης, ἀρχαῖα πόλις πρωτ. τῆς ἐπαρχίας παράγουσα ἀφθονον καὶ καλὸν μαῦρον οἶνον καὶ ὄπωρας καὶ ἔχουσα καλοὺς γαιάνθρωπους καὶ 3700 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Κάρυστος εἰς τὰ ΝΑ. ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τῆς "Οχης ἀρχαῖα παράλιος πόλις, παράγουσα ἔλαιον, πορτοκάλλια, λεπιδόνια καὶ ἔχουσα φρούριον ὄχυρὸν καὶ 4150 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ἐπὶ δὲ τῶν ἀρχαίων ὄνομαστὰ ἡσαν τὰ μάρμαρα τῆς Καρύστου. Ἀλιθέριον (πάλαι Ταμύραι) ΝΔ. τῆς Καρύστου, παράλιος κώμη ἔχουσα κλῖμα ώραῖον καὶ 1050 κατ.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀνήκει καὶ ἡ ἀπέναντι τῆς Κύμης ἐν τῷ Αίγαιῳ νῆσος Σκύρος, ἔχουσα ὁμώνυμον πόλιν καὶ 3250 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν.

'Ωσαύτως εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀνήκουσι καὶ οἱ εἰς τὰ Δ. τῆς Καρύστου μικραὶ καὶ ἀκατοίκητοι νῆσοι Πεταλίαι (κ. οἱ Πεταλίοι).

δ'. Τῆς Σκοπέλου (10 χιλ. κατ.).

Ἡ ἐπαρχία αὕτη συνίσταται ἐκ τῶν Βορείων Σποράδων νήσων Σκοπέλου, Σκιάθου, Ἀλοννήσου καὶ ἄλλων μικρῶν νήσων.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Σκόπελος ἐπὶ τῆς ὁμώνυμου νήσου, πάλαι Πεταρήθου, ἔχουσας ἔδαφος εὔφορον καὶ δασῶδες καὶ παράγον οἶνον, κεράσια, ἀπίδια καὶ ἄλλας ἐκλεκτὰς ὄπωρας· ἡ δὲ πόλις ἔχει 5 χιλ. κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ναυτιλίαν.

Σκίαθος ἐπὶ τῆς ὁμώνυμου νήσου ἔχουσα 3200 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ἀλόνησος ἐπὶ

τῆς ὄμωνύμου νήσου, ἔχουσης ἕδαφος πετρώδες καὶ 400 κατ. γεωργοὺς καὶ ναύτας.

Τὰ λοιπὰ μικρὰ νησία τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταῦτην εἶναι πετρώδη καὶ ἀκατοίκητα.

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ (138 χιλ. κατ.).

Ο νομὸς τῶν Κυκλαδῶν συνίσταται ἐκ τῶν νήσων Δήλου, Σύρου, Μυκόνου, Νάξου, Πάρου, Σίφνου, Σερίφου, Κύθνου, Κέω, Γυάρου, Ἀνδρου, Τήνου, Μήλου, Κιμώλου, Φολεγάνδρου, Σικίνου, Ἀντιπάρου, Ιου, Ἀμοργοῦ, Θήρας, Ἀνάφης καὶ ἄλλων πολλῶν μικρῶν νήσων καὶ διαιρεῖται εἰς 7 ἐπαρχίας.

α'. Τῆς Σύρου (33 χιλ. κατ.).

Ἐν αὐτῇ περιλαμβάνονται αἱ νῆσοι Σύρος, Μύκορος, Δῆλος, Ρήγεια, Γύαρος.

Η Σύρος (27 χιλ. κατ.) λίαν ὁρεινὴ καὶ τραχεῖα ἀλλὰ καλῶς καλλιεργημένη νῆσος. Ταύτης πόλεις εἶναι Σύρος ἡ Ἐρμούπολις, πρωτ. τοῦ νομοῦ ἡ ἐμπορικωτατη πόλις τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ἐμποροδικῶν, γυμνάσιον, ιερατικὸν σχολεῖον, θέατρον, ὁρφανοτροφεῖον, νοσοκομεῖον, λαμπροὺς ναούς, ἀγορὰν ἀξιόλογον, ναυπηγεῖον, βυρσοδεψεῖα, νηματοποιεῖα, σαπωνοποιεῖα, σιδηρουργεῖα καὶ μάλιστα τῆς Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοικῆς ἑταιρίας, ὑαλουργεῖον, πολλὰ ἴδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ 22 χιλ. κατ. Μετ' αὐτῆς εἶναι ἡ νωμένη ἡ Ἀκα Σύρος (5 χιλ. κατ.), κειμένη ἐπὶ βραχώδους λόφου καὶ κατοικουμένη τὸ πλεῖστον ὑπὸ δυτικῶν.

Η Μύκορος (ὑπὲρ τὰς 6 χιλ. κατ.) πρὸς Α. τῆς Σύρου, ὁρεινὴ καὶ τραχεῖα νῆσος ὅλιγον εὔφορος μὲν ὄμώνυμον πόλιν ἔχουσαν 3500 κατ. ἀσχολούμενους εἰς τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Δῆλος ΝΔ. τῆς Μυκόνου, μικρὰ καὶ ἥδη ἀκατοίκητος νῆσος, ἐπίσημος τὸ πάλαι διά τὴν ἐνταῦθα γέννησιν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος. Παρ' αὐτὴν κεῖται ἡ νῆσος Ρήγεια ωσαύτως ἀκατοίκητος, ἐν ᾧ οἱ Δήλιοι ἔθαπτον τοὺς νεκρούς των.

Γύαρος ΒΔ. τῆς Σύρου, ἀκατοίκητος ἥδη νῆσος, ἐπὶ δὲ τῶν Ρωμαίων τόπος ἔζορίας.

β'. Τῆς Κέω (ὑπὲρ τὰς 12 χιλ. κατ.).

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ περιλαμβάνονται αἱ νῆσοι Κέως, Κύθρος, Σέριφος.

Η Κέως (5700 κατ.) κειμένη ΝΑ. τοῦ Σουνίου εἶναι νῆσος

δρεινή, παράγουσα βαλανίδιον, οίνον ἔξαιρέτον καὶ ἔχουσα πόλιν ὁμώνυμον πρωτ. τῆς ἐπαρχίας καὶ 4300 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ναυτιλίαν· εἶνε δὲ πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Βακχυλίδου, τοῦ σοφοῦ Προδίκου καὶ τοῦ ιατροῦ Ἐφασιστράτου.

Ἡ Κύθρος (κοιν. Θερμὰ 2900 κατ.) νῆσος πρὸς Ν. τῆς Κέω λίαν δρεινή καὶ πετρώδης, ἔχουσα θερμὰ θειοῦχα λουτρὰ καλῶς ἐπιμεμελημένα, εἰς ἀ τὸ θέρος συρρέουσι πλῆθος πασχόντων ἐκ χρονίων νοσημάτων καὶ κώμην ὁμώνυμον ἔχουσαν 1600 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ναυτιλίαν.

Ἡ Σέριφος πρὸς Ν. τῆς Κύθνου μικρὰ νῆσος, ὄνομαστὴ παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις διὰ τὰ μεταλλεῖα τῆς ἔχουσα περὶ τὰς 3 χιλ. κατ. καὶ κωμόπολιν ὁμώνυμον μὲ 2500 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν.

γ'. Τῆς Ἀρδρου (23 χιλ. κατ.).

Ἡ ἐπαρχία τῆς Ἀνδρου ἀποτελεῖται ἐκ μόνης τῆς νήσου "Ἀνδρου, κειμένης ΝΑ. τῆς Εὔβοιας καὶ ἔχουσης πόλιν "Ἀρδρον" (κοιν. Κάτω Κάστρον) εἰς τὰ Α. πρωτ. τῆς ἐπαρχίας μὲ 1850 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ναυτιλίαν. Ἡ δὲ ἀρχαία πόλις "Ἀρδρος" κεῖται εἰς τὰ Δ. τῆς νήσου καὶ καλεῖται ἡδη Παλαιόπολις. Κόρθιον (κοιν. "Ἄρω Κάστρον") ΝΑ. τῆς "Ἀνδρου, μικρὰ κώμη παρὰ τὴν θάλασσαν. Γαύριον εἰς τὰ Δ. τῆς νήσου, μικρὰ κώμη ἔχουσα εὐρυχωρότατον λιμένα.

δ'. Τῆς Τήρου (13 χιλ. κατ.).

Ἡ ἐπαρχία τῆς Τήρου συνίσταται ἐκ μόνης τῆς νήσου Τήρου, κειμένης ΝΑ τῆς Ἀνδρου καὶ ἔχουσης ὁμώνυμον πόλιν πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσαν ὅχι καλὸν λιμένα, 2100 κατ. καὶ τὸν διάσημον ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, εἰς ὃν ἐν ταῖς διξι τοῦ ἔτους (15 Αύγουστου καὶ 25 Μαρτίου) τελουμέναις πανηγύρεσι συρρέουσι πλῆθος προσκυνητῶν καὶ ἐκ τῆς ἔξω Ἑλλάδος. Πύργος εἰς τὰ ΒΔ. τῆς νήσου, μικρὰ παράλιος κώμη ἐπίσημος διὰ τὰ παρ' αὐτὴν ἔξορυσσόμενα λευκὰ καὶ πράσινα μάρμαρα καὶ ἔχουσα 1600 κατ.

ε'. Τῆς Νάξου (23 χιλ. κατ.).

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Νάξου περιλαμβάνονται αἱ νῆσοι Νάξος, Πάρος, Ἀρτίπαρος καὶ ἄλλαι μικραὶ νῆσοι.

Ἡ Νάξος (14 χιλ. κατ.) κεῖται πρὸς Ν. τῆς Μυκόνου καὶ εἶνε ἡ μεγαλειτέρα, εὐφορωτέρα καὶ ὥραιοτέρα τῶν Κυκλαδῶν παράγουσα λαμπρὰ πορτοκάλλια, λεμόνια, κίτρα, οίνον ἔξαιρετον, ἔλαιον, βάμβακα, μέταξαν, τυρὸν καὶ τὸ ὄρυκτὸν σμύ-

ριδα. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶνε Νάξος, ἀρχαία πόλις, πρωτ-
τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα ἀρχαὶν ἀκρόπολιν καὶ 2 χιλ. κατ.
ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ναυτιλίαν. Τούτων περὶ^{τοὺς} 300 εἶνε δυτικοί.

Ἡ Πάρος πρὸς Δ. τῆς Νάξου, νῆσος ἔχουσα 8700 κατ.
περίφημος διὰ τὰ λευκά της μάρμαρα, πρὸς ἔξορυξιν τῶν
όποιών κατεσκευάσθη καὶ μικρὸς σιδηρόδρομος. Ἐπισημοτέρη
αὐτῆς κώμη εἶνε ἡ Παροικία εἰς τὰ Δ. τῆς νήσου ἔχουσα 2200
κατ. Ἐν Πάρῳ ἐγεννήθησαν ὁ ποιητὴς Ἀρχίλοχος καὶ οἱ ἀν-
δριαντοποιοὶ Σκόπας καὶ Πραξιτέλης.

Ἀρτίπαρος (πάλαι Ὁλίαρος) ΝΔ. τῆς Πάρου, μικρὰ νῆσοι
ἔχουσα μέγα καὶ λαμπρὸν ἐκ σταλακτίτου ἄντρον, μεταλλεῖα
μολύβδου καὶ 150 κατ.

ζ'. Τῆς Μῆλου (13 χιλ. κατ.).

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ περιλαμβάνονται αἱ νῆσοι Μῆλος,
Κίμωλος, Σίγρος, Φολέγανδρος, Σίκιρος.

Ἡ Μῆλος (5500 κατ.) πρὸς Ν. τῆς Σερίφου κειμένη εἶνε
νῆσος ἡφαιστειώδης, παράγουσα οἰνον ἔξαιρετον καὶ ὄπωρας καὶ
ἔχουσα θερμὰ θειοῦχα ὅδατα, ἀλας ἀφθονον, στυπτηρίαν, θεῖον,
μυλοπέτρας καὶ ἄλλα πολλὰ ὄρυκτά. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶνε
Μῆλος, ἀρχαία πόλις ἀποικία τῶν Λακεδαιμονίων, πρωτ. τῆς
ἐπαρχίας, διασώζουσα πολλὰ ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ ἔχουσα μέγι-
στον λιμένα καὶ 800 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν
ἔξορυξιν τῶν ὄρυκτῶν καὶ τὴν ναυτιλίαν. Οἱ Μήλιοι θεωροῦνται
ἔτι οἱ καλλίτεροι πρωρεῖς τῆς Μεσογείου.

Ἡ Κίμωλος ΒΑ. τῆς Μήλου, νῆσος τραχεῖα καὶ ἄγρονος,
ἔχουσα θερμὰ θειοῦχα ὅδατα, τὴν κιμωλίαν γῆν καὶ ὄμώνυμον
κώμην ἔχουσαν 1650 κατ., ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ
τὴν ναυτιλίαν.

Ἡ Σίγρος ΒΑ. τῆς Μήλου, λιαν ὄρεινὴ νῆσος, ἔχουσα
ώραῖον κλῖμα, μεταλλεῖα μολύβδου καὶ ἀργύρου καὶ 7 χιλ. κατ.
ἀσχολουμένων εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ἀγγειοπλαστικὴν καὶ τὸ
έμποριον. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶνε Σίγρος, ἀρχαία πόλις, νῦν
δ' ἔχουσα 3500 κατ.

Ἡ Φολέγανδρος ΝΑ. τῆς Μήλου εἶνε νῆσος μικρὰ μετ'
ἀποτόμων ἀκτῶν καὶ ἀλίμενος, ἔχουσα ὄμώνυμον πόλιν καὶ
1200 κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν.

Ἡ Σίκιρος ΒΑ. τῆς Φολεγάνδρου, μικρὰ νῆσος ἀλίμενος
καὶ βραχώδης ἔχουσα ὄμώνυμον κώμην καὶ 860 κατ.

ζ'. Τῆς Θήρας (22 χιλ. κατ.).

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτη περιλαμβάνονται αἱ νῆσοι Θήρα,
Θηρασία, Ἰος, Ἀμοργός, Ἀράφη.

Ἡ Θήρα (κοιν. Σαντορίνη) κειμένη ΝΑ. τῆς Σικίνου εἶναι
νῆσος ἡφαιστειώδης, ἔχουσα θειοῦχα μεταλλικὰ ὕδατα, θηραϊ-
κὴν γῆν καὶ 14 χιλ. κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ
ναυτιλίαν. Παράγει δὲ ἡ νῆσος λαμπροὺς οἴνους, βάμβακα, καὶ
ἄλλα προϊόντα. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶναι Θήρα, ἀρχαία πόλις
ἀποικία τῶν Δακεδαιμονίων, πρωτ. ἥδη τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα
720 κατ.

Παρὰ τὴν Θήραν κεῖνται τὰ ἐξ ἡφαιστείων ἐκρήζεων προ-
κύψαντα νησία Παλαιὰ Καϊμέρη, Νέα Καϊμέρη, Μικρὰ Καϊ-
μέρη, Γεώργιος, Ἀρρόσσα, ώς καὶ ἡ Θηρασία, ἔχουσα 680
κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου.

Ἡ Ἰος (3630 κατ.) πρὸς Β. τῆς Θήρας, μικρὰ ὄρεινὴ νῆ-
σος, ἔχουσα ὄμώνυμον πόλιν μὲν καλὸν λιμένα καὶ 2 χιλ. κατ.
ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Ἡ Ἀμοργὸς (3 χιλ. κατ.) πρὸς Α. τῆς Ίου, ὄρεινὴ καὶ
δασώδης νῆσος, ἔχουσα ὄμώνυμον κώμην μὲ 2 χιλ. κατ. ἀσχο-
λουμένους εἰς τὴν γεωργίαν.

Ἡ Ἀράφη πρὸς Α. τῆς Θήρας, μικρὰ ἡφαιστειώδης νῆσος
ἔχουσα ὄμώνυμον κώμην ἔχουσαν 920 κατ. ἀσχολουμένους εἰς
τὴν ἀμπελοφυτείαν.

Δ. ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ (109 χιλ. κατ.).

Ο νομὸς τῆς Κερκύρας συνίσταται ἐκ τῆς νήσου Κερκύρας,
τῶν Παξῶν, τῆς Λευκάδος καὶ ἄλλων μικρῶν νήσων, καὶ διαι-
ρεῖται εἰς 5 ἐπαρχίας·

α'. Τῆς Κερκύρας (27 χιλ. κατ.). β'. Τῆς Μέσης (25 χιλ.
κατ.). γ'. Τοῦ ὁρούς (27 χιλ. κατ.). Αἱ τρεῖς αὗται ἐπαρ-
χίαι κεῖνται ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας.

Ἡ Κέρκυρα, κειμένη ἀπέναντι τῆς Ἡπείρου εἶναι νῆσος
μᾶλλον πεδινή, ἔχουσα κλειμα ωραῖον, λαμπρὸν ἐλαιιῶνα, ἀξιο-
λόγους ἐπαύλεις καὶ 79 χιλ. κατ. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶναι
Κέρκυρα, ἀρχαία διάσημος πόλις ἀποικία τῶν Κορινθίων, πρωτ.
τοῦ νομοῦ ἔχουσα λίαν ὄχυρὰ φρούρια, εὐρύχωρον λιμένα, ἐφε-
τεῖον, γυμνάσιον, ιερατικὴν σχολήν, διδασκαλεῖον, δημοσίαν βι-
βλιοθήκην, σωφρονιστήριον, τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ Ἀγίου
Σπυρίδωνος, σπουδαῖον μετὰ τῆς Ἡπείρου ἐμπόριον, μικρὰν
βιομηχανίαν, λαμπρὰς οἰκοδομάς, θέατρον καὶ 17 χιλ. κατ. ὡς

2600 είνε ιεραρχίται. Προάστεια δ' αὐτῆς ἀξια λόγου είνε τέσσαρα ὁ Ἀγιος Ρόχος (1250 κατ.), τὸ Μαρδούκιον (3660 κατ.), ἡ Γαρίτσα (2020 κατ.) καὶ ὁ Ἀρεμόμυλος (800 κατ.).

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀνήκουσι καὶ αἱ ΒΔ. τῆς Κερκύρας κείμεναι μικραὶ νῆσοι οἱ Ὁθωνί (720 κατ.), ἡ Ἐρικοῦνα (605 κατ.) καὶ τὸ Μαθράκι (240 κατ.).

Βαστούριον, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας Μέσης ἔχουσα 1150 κατ. Ποταμός, κώμη ἔχουσα 1530 κατ. *Σιαράδες*, κώμη ἔχουσα 1550 κατ.

Σκριπερόρ, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας Ὅρους (α), ἔχουσα 1000 κατ. *Κορακιάρα*, ἡ μεγαλειτέρα κώμη τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα 1600 κατ. *Καρουσάδες*, κώμη ἔχουσα 1100 κατ.

δ'. *Τῷρ Παξῶν* (6 χιλ. κατ.).

'Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῶν Παξῶν περιλαμβάνονται αἱ νῆσοι Παξοί, Ἀρτέπαξοι καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ νησία.

Οἱ Παξοὶ πρὸς Ν. τῆς Κερκύρας κείμενη είνε νῆσος πετρώδης καὶ ἀνυδρος, παράγουσα ἀξιόλογον ἔλαιον. Ἐπισημ. αὐτῆς κώμη είνε Γάϊος πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα ώραιαν προκυμαίαν, ἀσφαλέστατον λιμένα καὶ 410 κατ.

ε'. *Τῆς Λευκάδος* (24 χιλ. κατ.).

'Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Λευκάδος περιλαμβάνονται αἱ νῆσοι Λευκάς, Τάρος καὶ ἄλλαι μικρὰ νῆσοι.

'Ἡ Λευκάς (κοιν. Ἀγία Μαῦρα) κείμενη ΝΔ. τῆς Ἀκαρνανίας ἀπετέλει αὐτῆς χερσόνησον εἴτα δ' ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τῶν Κορινθίων ἐγένετο διὰ διορύξεως τοῦ ισθμοῦ της νῆσος, ἔχουσα γῆν ἡφαιστειώδην καὶ 23 χιλ. κατ. καὶ παράγουσα ἀξιόλογον οἶνον καὶ ἔλαιον. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις είνε Λευκάς, πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα πρωτοδικεῖον, γυμνάσιον καὶ 3500 κατ. *Καρνά πρὸς Δ.* ἀξιόλογος κώμη ἔχουσα 1720 κατ.

'Ἡ Τάρος ΝΑ. τῆς Λευκάδος, μικρὰ νῆσοι, ἔχουσα κώμην *Βαθὺ* καὶ 1100 κατ. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀνήκουσι καὶ τὰ νησία *Κάλαμος*, *Καστοί*, *Αρκοῦδη*.

ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ (90 χιλ. κατ.).

'Ο νομὸς τῆς Κεφαλληνίας συνίσταται ἐκ τῶν νήσων *Κεφαλληνίας*, *Ιθάκης* καὶ ὄλλων μικρῶν νήσων καὶ διαιρεῖται εἰς 4 ἐπαρχίας· α. *Τῆς Κραταλας* (37 χιλ. κατ.). β'. *Τῆς Σάμης* 20

(α) Αἱ ἐπαρχίαι Μέσης καὶ Ὅρους είνε ἀγενὲ ἐπάρχων καὶ διοικοῦνται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ νομάρχου Κερκύρας.

χιλ. κατ.). γ'. Τῆς Πάλης (19 χιλ. κατ.). Αἱ τρεῖς αὗται ἐπαρχίαι κατένται ἐπὶ τῆς νήσου Κεφαλληνίας.

Ἡ Κεφαλληνία, κειμένη πρὸς Ν. τῆς Λευκάδος εἶνε νῆσος ὄρεινὴ καὶ ἡφαιστειώδης, παράγουσα ἔλαιον, Κορινθιακὴν σταφίδα, οἶνον, βάρβαρα, λίνον καὶ ἔχουσα 76 χιλ. κατ. ἀσχολιουμένων εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Ἀργοστόλιον (πάλαι Κράτιο), πρωτ. τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας Κραναίας, ἔχουσα γυμνάσιον, τὸν καλλίτερον λιμένα τῆς νήσου, θέατρον καὶ 8 χιλ. κατ. Ἀγιος Γεώργιος πρὸς Ν. αὐτῆς πρωτ. τῆς νήσου ἐπὶ τῆς κυριαρχίας τῶν Ἐνετῶν. Δειλιρᾶτα, κώμη ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὄρους Αἴνου ἔχουσα 2100 κατ. Βαλσαμᾶτα πρὸς τὰ ΝΑ. αὐτῆς, κώμη ἔχουσα 1250 κατ. Δύο ὥρας πρὸς Α. τοῦ Ἀργοστολίου κεῖται ἡ μονὴ τοῦ Ἅγιου Γερασίμου ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοιλάδος τοῦ δήμου τῶν Ομαλῶν, ἐν ᾧ σώζεται καὶ τὸ σεπτόν αὐτοῦ λείψανον.

Αίγιαλὸς εἰς τὸ Α. τῆς νήσου, μικρὰ κώμη πρωτ. τῆς ἐπαρχίας Σάμης. Ἀσσος εἰς τὰ ΒΔ. κώμη ἔχουσα φρούριον ὄχυρὸν καὶ 700 κατ.

Ἀηξόριον (πάλαι Πάλη) πρὸς Δ. ἀξιόλογος πόλις πρωτ. τῆς ἐπαρχίας Πάλης, ἔχουσα 6 χιλ. κατ. καὶ γυμνάσιον διατηρούμενον ἐκ τοῦ αἰληροδομήματος τοῦ μακαρίτου Πετρίτου (α.). δ'. Τῆς Ἰθάκης (14 χιλ. κατ.).

Ἡ Ἰθάκη ΒΑ. τῆς Κεφαλληνίας κειμένη εἶνε νῆσος ὄρεινὴ καὶ ἡφαιστειώδης, παράγουσα ἔλαιον, οἶνον, Κορινθιακὴν σταφίδα καὶ ἔχουσα 14 χιλ. κατ. ἀσχολουμένους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶνε Βαθύ (πάλαι Ἰθάκη), πρωτ. τῆς ἐπαρχίας, ἔχουσα καλὸν λιμένα, ναυπηγεῖον, ἀξιόλογον ναυτικὸν καὶ 5 χιλ. κατ. Ἐξωγή πρὸς Β. ἔχουσα 840 κατ. Ἀρωγή πρὸς Δ. κώμη ἔχουσα 1000 κατ.

ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (46 χιλ. κατ.).

Ο νομὸς τῆς Ζακύνθου ἀποτελεῖται ἐκ τῆς νήσου Ζακύνθου καὶ τινῶν ἄλλων πέριξ ἀκατοικήτων νήσων καὶ δὲν διαιρεῖται εἰς ἐπαρχίας.

Ἡ Ζάκυνθος κειμένη ΝΑ. τῆς Κεφαλληνίας εἶνε ἡ ὥραιοτέρα καὶ μᾶλλον καλιεργημένη τῶν Ιονίων νήσων κατάφυτος ἐξ ἔλαιων, ἀμπέλων, σταφίδων καὶ ἔχουσα κλῖμα εὐχρατὲς καὶ ὕγιεινόν.

(α) Ἡ ἐπαρχία τῆς Σάμης καὶ Πάλης δὲν ἔχουσιν ἐπαρχον καὶ διοικοῦνται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ νομάρχου Κεφαλληνίας.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶνε Ζάκυνθος, πρωτ. τοῦ νομοῦ, ώραιά πόλις ἔχουσα γυμνάσιον, δημοσίαν βιβλιοθήκην, νοσοκομεῖον, ὁρφανοτροφεῖον, γηροκομεῖον, θέατρον, τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ Ἀγίου Διονυσίου, πλατείας ὁδούς, λέσχας ἀξιολόγους καὶ 16 χιλ. κατ. φιλοπονωτάτων καὶ ἔχόντων μικρὰν βιομηχανίαν μεταξωτῶν καὶ βαμβακερῶν ὑφασμάτων. Γερακάρι ΒΔ. κώμη ὄρειν ἔχουσα 1030 κατ. Μαχαιράδος πρὸς τὰ ΝΔ. τῆς Ζακύνθου ἔχουσα 1350 κατ. Μονζάκη πρὸς Ν. ἔχουσα 1050 κατ. Παρὰ τὸ ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κερὶ ὑπάρχουσι καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημονευόμενα Νάφθης φρέατα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος, ἡ καὶ χερσόνησος τοῦ Αἴμου καλουμένη, ἔχει σχῆμα τριγώνου, οὐ ἡ κορυφὴ καταλήγει εἰς τὸ Ταίναρον τὸ νοτιώτατον ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, καὶ χωρίζεται ἀπὸ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, ὡς εἴπομεν, διὰ γραμμῆς ἀγορέντης ἀπὸ τοῦ Φιουμίου λιμένος τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους μέχρι τῶν βορειοτάτων ὑπωρειῶν τοῦ Αἴμου καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δανουβίου ἐν τῷ Εὔζείνῳ.

Ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς ἀλλας χερσονήσους: α) Εἰς τὴν Πελοπόννησον πρὸς Ν. β) Εἰς τὴν χερσόνησον τὴν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου καὶ φθάνουσαν μέχρι τοῦ Θερμαίου κόλπου πρὸς Α. καὶ τῶν Κεραυνίων πρὸς Δ. γ) Εἰς τὴν χερσόνησον τὴν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ πλατυτέρου αὐτῆς ἡ πειρωτικοῦ τμήματος, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ Θερμαίου κόλπου καὶ τῶν Ἀκροκεραυνίων καὶ φθάνουσαν μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δανουβίου πρὸς Α. καὶ τοῦ Φιουμίου πρὸς Δ.

Θάλασσαι αὐτῆς εἶνε πρὸς Δ. τὸ Ἀδριατικὸν καὶ τὸ Ἰόνιον πέλαγος, πρὸς Ν. καὶ Α. τὸ Αίγαϊον, ἡ Προποτίς καὶ ὁ Εὐξείνος πόντος.

Κόλποι αὐτῆς ἐπισημ. παραλειπομένων τῶν κόλπων τῆς Ἑλλάδος, περὶ ὧν ἐν Ἑλλάδι ἐγένετο λόγος, εἶνε.

α'. Ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει ὁ τοῦ Φιουμίου, ὁ τῆς Ζάρας, ὁ τοῦ Κατάρου, ὁ τοῦ Δρίλωρος καὶ ὁ τῆς Αὐλώρος.

β'. Ἐν τῷ Αίγαϊῳ ὁ Θερμαῖος, ὁ Τορωναῖος (κοιν. τῆς

Κασσάρδρας), ὁ Μηκυθεραῖος (κοιν. τοῦ Ἀγίου ὄφους), ὁ Στρυμονικός, ὁ τῆς Καβάλας, ὁ τῆς Αἴρου καὶ ὁ Μέλας.

γ'. 'Ἐν τῇ Προποντίδι: ὁ τοῦ Βουνγούκ Τερέκ καὶ ὁ Κεράτιος.

δ'. 'Ἐν τῷ Εύξείνῳ ὁ τῆς Ἀπολλωρίας (κοιν. τοῦ Βουργᾶ) καὶ ὁ τῆς Βάρης.

Πορθμὸι τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου, ἐκτὸς τῶν τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ὁ Ἐλλησπορτος (κοιν. Δαρδανέλλια) εἰς τὴν εἰσοδον τῆς Προποντίδος ἐκ τοῦ Αἰγαίου, καὶ ὁ Θρακικὸς Βόσπορος εἰς τὴν εἰσοδον τοῦ Εὔξείνου ἐκ τῆς Προποντίδος.

Νῆσοι τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου, πλὴν τῶν τῆς Ἑλλάδος, εἶναι:

α'. 'Ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει ἡ Βράζα, ἡ Λέσιτα, ἡ Λίσσα κλ.

β'. 'Ἐν τοῖς ΒΑ. τοῦ Αἰγαίου ἡ Θάσος, Σαμοθράκη, Ἰμβρος, Λῆμυρος, καὶ ἐν τοῖς Ν. τοῦ Αἰγαίου ἡ Κρήτη.

γ'. 'Ἐν τῇ Προποντίδι ἡ Προκόπηνησος, ἡ Οφιοῦσα καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Πρίγκηπος.

Χερσόρησοι τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου ἔτι εἶνε· α) ἡ Χαλκιδικὴ μεταξὺ Θερμαίου καὶ Στρυμονικοῦ κόλπου, ὑποδιαιρουμένη εἰς τρεῖς στενὰς καὶ μακρὰς χερσονήσους τὴν τῆς Ηπείρους (κοιν. Κασσάρδρας), τὴν τῆς Σειρίας (κοιν. τοῦ Λόγγου) καὶ τὴν τῆς Ακτῆς (κοιν. τοῦ Ἀγίου Ὁρους). β) ἡ Θρακικὴ χερσόνησος, φύλανοισα μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ Ἑλλησπόντου.

Τὰ ὅρη τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου κατὰ τὸν κόλπον τοῦ Φιουμίου ἔνοῦνται μετὰ τῶν Ιουλιακῶν ἀλπεων· ἐκεῖθεν δὲ ΝΑ. ἐκτεινόμενα σχηματίζουσι τὰς Διαριχάς "Αλπεις, αἵτινες εἰσερχόμεναι εἰς τὸ Μαυροβούνιον σχηματίζουσι τὸ ὅρος Δορμίτορα, μετ' αὐτὸ δ' ἐν τῇ Εύρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ τὴν σειρὰν τοῦ ὄρους Σχάρδον, ἥτις πρὸς Α. μὲν σχηματίζει τὰ ὅρη Σκόμιορ, "Ορβηλορ καὶ Αλμορ καὶ πρὸς Ν. τὴν Πύρδορ καὶ τὸν "Ολυμπον.

Διὰ τῶν σειρῶν τῶν ὄρέων τούτων χωρίζονται τὰ ὄρη τῆς χερσονήσου, καὶ οἱ μὲν ποταμοὶ οἱ πρὸς Β. τῆς σειρᾶς ταύτης χύνονται εἰς τὸν Δούναβιν, οἱ δὲ πρὸς τὰ ΝΔ. αὐτῆς εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ οἱ πρὸς τὰ ΝΔ. εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

"ορεα, ιστορία.

"Ἡ Εύρωπαϊκὴ Τουρκία ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ῥωμουνίας, Σερβίας, Αύστριας καὶ Μαυροβουνίου, πρὸς Ν. ὑπὸ

τῆς Ἐλλάδος, τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τῆς Προποντίδος, πρὸς Α. ύπὸ τοῦ Εὔξείνου, πρὸς Δ. ύπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ καὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους.

Αὕτη πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 6 τμήματα τὴν Ἡπειρον καὶ Ἀλβαρίαν ΒΔ. τῆς Ἐλλάδος, τὴν Μακεδορίαν μετὰ μέρους τῆς Θεσσαλίας πρὸς Β. τῆς Ἐλλάδος, τὴν Νότιον Θράκην πρὸς Α. τῆς Μακεδονίας, τὴν Βόρειον Θράκην ἡ Ἀρατολικήν Ρωμυλίαν πρὸς Β. τῆς Νοτίου Θράκης, τὴν Βουλγαρίαν πρὸς Β. τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, καὶ τὰς ρήσους τὰς εἰς τὸ Αἴγαον μετὰ τῆς Κρήτης.

Τῆς νῦν Εύρωπαικῆς Τουρκίας τὰ παράλια πρὸ πάντων κατώκουντο ύπὸ Ἐλλήνων, τὸ δὲ ἐσωτερικὸν τῆς Θράκης, Βουλγαρίας, Μακεδονίας, Ἡπείρου καὶ Ἀλβανίας ύπὸ διαφόρων βαρβάρων λαῶν. Αἱ περισσότεραι δὲ τῶν χωρῶν τούτων ύπετάγησαν τὸ 350 π. Χ. ύπὸ τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Φιλίππον τὸν πατέρα τοῦ μεγάλου Ἀλεξανδρου, καὶ μετὰ τὴν ύπὸ τῶν Ρωμαίων κατάκτησιν τῆς Μακεδονίας (148 π. Χ.) εἰς τὸν Ρωμαίους. Τὸ δὲ 394 μ. Χ. διαιρεθέντος τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους εἰς Ἀνατολικὸν καὶ Δυτικὸν Ρωμαϊκὸν κράτος, ἐγένετο ἡ Κωνσταντινούπολις ἡ τὸ πάλαι Βυζάντιον πρωτ. τοῦ Ἀνατολικοῦ Ρωμαϊκοῦ ἡ Βυζαντινοῦ κράτους. Τὸ δὲ 1361 οἱ Τούρκοι ἐκ τῶν ἐνδοτέρω τῆς Ἀσίας εἰσβαλόντες εἰς τὴν Θράκην ἔστησαν τὴν ἔδραν των εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, κυριεύσαντες σύναμα τὴν Μακεδονίαν, Σερβίαν καὶ Ἀλβανίαν. Τὸ δὲ 1453 μετὰ μεγάλην πολιορκίαν ἐκυριεύθη ύπὸ τῶν Τούρκων ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ ἐγένετο πρωτ. τοῦ Τουρκικοῦ κράτους, ἥτις εἶνε καὶ μέχρι σήμερον.

“Ορη, πεδιάδες, ποταμοί, λίμναι.

Τὰ ὅρη τῆς Τουρκίας, ως εἴπομεν ἀνωτέρω, εἶνε συνέχεια τῶν Διναρικῶν Ἀλπεων καὶ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δυτικά, βορειανατολικὰ καὶ κεντρικὰ ὅρη.

Καὶ δυτικὰ μὲν ὅρη αὐτῆς εἶνε ὁ Σκάρδος, τὰ Καρδανία, τὸ Βοΐον, ἡ Τύμφη, ὁ Λάκμωρ, τὰ ὅρη τῆς Ἀλβαρίας, τὰ ὅρη τῆς Ἡπείρου, τὰ Κερανία καὶ ὁ Τόμαρος.

Βορειανατολικὰ δὲ ὅρη αὐτῆς εἶνε τὸ Σχόμιον, ὁ Αἶμος (κοιν. Βαλκάμια) ἐκτεινόμενος μέχρι τοῦ Εὔξείνου καὶ σχηματίζων πρὸς αὐτὸν τὸ Αίμονιον ἀκρωτήριον, ὁ Ὀρβηλος καὶ ἡ Ροδόπη (κοιν. Δεσποτοβούνι).

Κεντρικὰ δ' αὐτῆς ὅρη εἶνε τὰ ὅρη τῆς Μακεδονίας τὸ Πάγ-

γανος, ο "Αθως (κοιν. "Αγιος" Ορος), τὰ Καμβούνια καὶ ο "Ολυμπος.

Ποταμοὶ ἐπισημ. τῆς Εύρωπαικῆς Τουρκίας εἶνε ἐν τῇ Ἀλ-
βανίᾳ ὁ Δράλωρ, ὅστις δύο ἔχων πηγὰς τὴν μὲν ἐκ τῆς Λυχνί-
τιδος λίμνης, τὴν δ' ἐκ τοῦ πρὸς Β. τοῦ Σκάρδου ὄρους Μα-
κραγόρα, ἐκβάλλει διὰ δύο στομάτων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέ-
λαγος. Εἰς τὸ αὐτὸ δὲ πέλαγος ἐκβάλλει καὶ ο "Αγιος πηγάζων
ἐκ τοῦ ὄρους Βοίου.

'Ἐν δὲ τῇ Ἡπείρῳ ο "Αῶος (κοιν. Βοϊοῦσα), ο μεγαλείτερος
αὐτῆς ποταμός, πηγάζων ἐκ τῆς Τύμφης καὶ τοῦ Λάκμωνος
καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος· ο Θύμας (κοιν. Κα-
λαμᾶς) πηγάλωρ παρὰ τὴν λίμνην τῶν Ιωαννίνων καὶ δι' αὐ-
τῆς διερχόμενος ἐκβάλλει ἀντικρὺ τῆς Κερκύρας.

'Ἐν δὲ τῇ Μακεδονίᾳ ο "Αλιάκμωρ, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ
Βοίου καὶ τῆς λίμνης τῆς Καστορίας ἐκβάλλει εἰς τὸν Θερμαϊον
κόλπον. Εἰς τὸν αὐτὸν κόλπον ἐκβάλλει καὶ ο "Αξιός (κοιν.
Βαρδάρι), ο μεγαλείτερος ποταμὸς αὐτῆς πηγάζων ἐκ τοῦ
Σκάρδου· ο Στρυμώρ, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Σκομίου ἐκβάλλει
εἰς τὸ Αίγατον ἀπέναντι τῆς νήσου Θάσου.

'Ἐν δὲ τῇ Θράκῃ ο "Εβρος (κοιν. Μαρίτσα), ὅστις πηγάζων
ἐκ τοῦ Αἴμου καὶ δεχόμενος πρὸς τὰς ἐκβολάς του τὸν Ἀγριάνηρ
ἐκβάλλει διὰ δύο στομάτων εἰς τὸν κόλπον τῆς Αίνου.

'Ἐν δὲ τῇ Βουλγαρίᾳ ο Δαρούνιος, κατέχων καὶ τὰ Β. ὄρια
αὐτῆς. Εἰς τοῦτον χύνονται, ἐκ τοῦ Αἴμου πηγάζοντες, πολὺ^π
παραπόταμοι.

Ἄλγαρι ἐπισημ. τῆς Εύρωπαικῆς Τουρκίας εἶνε ἐν τῇ Ἀλ-
βανίᾳ ἡ τῆς Σκόδρας (πάλαι Λαβεάτις), καὶ ἐν Ἡπείρῳ ἡ τῶν
Ιωαρίων (πάλαι Παμβώτις). 'Ἐν δὲ τῇ Μακεδονίᾳ ἡ Ἀχρίς
(πάλαι Λυχρίτις), ἡ Πρέσπα, ἡ τοῦ Δρεσόβου, ἡ τῆς Καστορίας,
ἡ τοῦ Οστρόβου, ἡ Λουδία (λίμνη τῆς Πελλής), ἡ τῆς Δοριά-
νης, ἡ Πρασιάς, ἡ Βόλθη, καὶ ἡ Κερκίνη.

"Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολιτικὴ διαιρεσία,
πολιτευμα διοίκησις.

"Η ἐπιφάνεια τῆς Εύρωπαικῆς Τουρκίας εἶνε 265,000 τετρ.
χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὰ 7 ἑκατ. ὃν 3 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. εἶνε
Μωαμεθανοί, ὑπὲρ τὰ 2 ἑκατ. "Ελληνες, οἱ δὲ ὄλλοι Σλαύοι,
Ἀλβανοί, Εβραῖοι, Αθίγγανοι.

Θρησκεία ἐπικρατοῦσα εἶνε ἡ μωαμεθανική, μετ' αὐτὴν δὲ

ἡ χριστιανικὴ ὄρθοδόξος· ἀλλ' ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπάρχουσιν ἔτι πολλοὶ δυτικοί, διαμαρτυρόμενοι, Ἀρμένιοι καὶ Ἰσραηλῖται.

Αἱ χῶραι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας διαιροῦνται· α) εἰς ἀμέτους κτήσεις αὐτῆς· οἷον τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, Ἀλβανίαν καὶ Ἡπειρον· β) Εἰς χώρας ἔχουσας διοικητικὴν αὐτονομίαν ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ Σουλτάνου· οἷον τὴν Ἀρατολικήν· Ἦρωμυλίαν καὶ τὴν Κρήτην· γ) εἰς τὰς αὐτόνομον καὶ αὐτοδιοικητικούς ἀλλὰ φόρου μόνον ὑποτελῆ Βουλγαρίας.

Πολίτευμα δ' αὐτῆς εἶναι μοναρχία ἀπόλυτος ὑπὸ μονάρχην καλούμενον Σουλτάρον καὶ ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ τὴν πνευματικὴν καὶ κοσμικὴν ἐπὶ τῶν ἀμέσων αὐτοῦ κτήσεων ἔχουσιάν. Υπὸ αὐτὸν δὲ εἶνε ὡς πρωθυπουργὸς ὁ μέγας βεζέρης μετὰ τοῦ ὑπουργείου του, πνευματικὸς δὲ ἄρχων ὁ σεχονολάμπης, ὑπὸ τὸν ὅποιον εἶναι οἱ οὐλεμάδες, οἵτινες σύναμα ἔχουσι δικαστικὰ καὶ θρησκευτικὰ καθήκοντα.

Αἱ ἄμεσοι αὐτῆς κτήσεις διαιροῦνται ὑπὸ πασάδων τριῶν τάξεων, ὑπὸ διοικητῶν, οὓς καϊμακάμας καλοῦσι, καὶ ὑπὸ μονάρχῶν ἦτοι ἐπάρχων. Οὗτοι ἐν ταῖς ἑδραῖς των συγκροτοῦσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν των διοικητικὰ συμβούλια ἐκ μωαμεθανῶν, χριστιανῶν καὶ ἔνιαχοῦ Ἐβραίων, ἐν οἷς λαμβάνει πάντοτε μέρος ὁ ἐκάστοτε τοῦ τόπου ἀρχιερεύς.

Ἡ Ἀνατολικὴ Ἦρωμυλία διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου τὸ 1879 ἀπετέλεσεν αὐτόνομον ἡγεμονίαν, ἔχουσαν συνέλευσιν καὶ ἡγεμόνα χριστιανόν, διοριζόμενον κατὰ πενταετίαν ὑπὸ τοῦ σουλτάνου (α). ἐπίσημοι δὲ γλῶσσαι ἐν αὐτῇ εἶναι ἡ Σλαυϊκή, ἡ Τουρκική καὶ ἡ Ἑλληνική.

Καὶ ἡ Κρήτη δὲ ὡσαύτως διὰ τῆς πρὸς τὴν Τουρκίαν συνθήκην τῆς Χαλέπας τοῦ 1878, ἣν ἡγγυήθησαν αἱ μεγάλαι δυνάμεις τῆς Εὐρώπης, ἔλαθεν αὐτόνομον διοίκησιν, ἔχουσα συνέλευσιν κανονίζουσαν τὴν ἐσωτερικὴν τῆς νήσους διοίκησιν, καὶ ἡγεμόνα χριστιανὸν διοριζόμενον κατὰ πενταετίαν ὑπὸ τοῦ σουλτάνου. Ἐπίσημος δ' ἐν αὐτῇ γλῶσσα εἶναι ἡ Ἑλληνική.

Ἡ Βουλγαρία τέλος ἀπὸ τοῦ 1878 εἶναι ἡγεμονία αὐτόνομος καὶ αὐτοδιοίκητος, ἔχουσα συνέλευσιν καὶ κυβερνωμένη ὑπὸ διαδοχικοῦ ἡγεμόνος ἐκλεγθέντος ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς συνελεύσεως καὶ μόνον φόρου τινὰ ὑποτελείας ἐτησίως πληρώνει εἰς τὸν σουλτάγον.

(α) Ἡδη δὲ μετὰ στάσιν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἦρωμυλίᾳ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ σουλτάνου συναιγέσει τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης δυνάμεων ἐπὶ πενταετίαν ὁ ἡμερών τῆς Βουλγαρίας καὶ ἡγεμὼν τῆς Ἀνατολικῆς Ἦρωμυλίας.

κλημα, ἔδαφος.

Τὸ κλῆμα τῇ; Τουρκίας εἰς μὲν τὰς βορείους καὶ ὄρεινάς χώρας· οἷον τὴν Βουλγαρίαν, Ἀνατολικὴν Ῥωμαϊκὴν, βόρειον Μακεδονίαν, βόρειον Ἀλβανίαν, εἶναι ψυχρόν, εἰς δὲ τὰς μεσημέρινὰς παραλίους χώρας· οἷον τὴν Θράκην, νότιον Μακεδονίαν, νότιον Ἀλβανίαν, Ἡπειρον καὶ Κρήτην, λίαν εὐκρατές καὶ ὑγιεινόν.

Τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἐν μὲν τῇ Θράκῃ καὶ Ἀνατολικῇ Ῥωμαϊκῇ εἶναι λίαν εὔφορον, παράγον δημητριακούς καρπούς, βάμβακα, οἶνον, ὅρυζαν, μέταξαν κτλ. καὶ τρέφον ἀγέλας βοῶν καὶ πολλὰ ποίμνια προβάτων, ὃν τὰ μαλλία εἶναι κάλλιστα· τὰ δὲ ὅρη των περιέχουσι μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Ἐν δὲ τῇ Μακεδονίᾳ ωσαύτως τὸ ἔδαφος εἶναι πολὺ εὔφορον τὰ αὐτὰ τῆς Θράκης παράγον προϊόντα, ἵτι δὲ ὅσπρια, λαμπράς ὄπωρας, ἔλαιον, καὶ τρέφον πολλὰ ποίμνια παρέχοντα κάλλιστον τυρίον καὶ βούτυρον· τὰ δὲ ὅρη της περιέχουσι πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ παρέχουσι λαμπρὰν ξυλείαν διὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ τὰς οἰκοδομάς.

Ἐν δὲ τῇ Βουλγαρίᾳ τὸ ἔδαφος εἶναι εὐφορώτατον, ἀλλὰ κακῶς καλλιεργημένον, παράγον δημητριακούς καρπούς, λίνον, ὄπωρας, οἶνον, καὶ τρέφον ποίμνια προβάτων καὶ αἴγῶν καὶ ἀγέλας ἵππων, βοῶν βουβάλων· τὰ δὲ ὅρη της περιέχουσι μεταλλεῖα, χρυσοῦ, ἀργύρου, μολύbdου, σιδήρου καὶ μεταλλικὰς πηγάς.

Ἐν δὲ τῇ Ἡπείρῳ καὶ Ἀλβανίᾳ τὸ ἔδαφος εἶναι λίαν ὄρεινὸν καὶ πετρώδες καὶ ἐλάχιστα πεδίνον. Καὶ ἐν μὲν τοῖς πεδίνοις αὐτῆς εἶναι λίαν εὔφορον, παράγον δημητριακούς καρπούς, ἀράθοσιτον, βάμβακα, οἶνον, ἔλαιον, καπνόν, πορτοκάλλια, λεμόνια, ἐν δὲ τοῖς ὄρεινοις τὰ μάλιστα εὐδοκιμεῖ ἡ κτηνοτροφία.

Ἐν δὲ τῇ Κρήτῃ τὸ ἔδαφος εἶναι μᾶλλον ὄρεινόν, ἀλλὰ λίαν εὔφορον, παράγον οἶνον, ἔλαιον, κάστανα, ξυλοκέρατα, μέλι, μέταξαν, τυρὸν περίφημον, ἀμύγδαλα, κάρυα, πορτοκάλλια, λεμόνια, βαλανίδια κλ.

Δικαιοσύνη, ἐκπαιδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον

Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ εἰσέτι δὲν ὑπάρχουσι δικαστήρια καλῶς ὡργανωμένα ώς ἐν τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς κράτεσιν. Ωσαύτως καὶ ἡ παιδεία παρὰ τοῖς μωαμεθανοῖς δὲν ἔκαμε μεγάλας προσδόους, ἀρκουμένων αὐτῶν εἰς τὴν κατανόησιν μόνον τῶν θρησκευτικῶν των βιβλίων. Ἐπίσης καὶ τὰ Βουλγαρικὰ σχολεῖα εἶναι ἔτι εἰς νηπιώδη κατάστασιν, ἀν καὶ μεγάλας προσπαθείας καταβάλλουσι πρὸς τὴν αὐτῶν βελτίωσιν. Μόνοι δὲ οἱ

Ἐλληνες, ὅπου καὶ ἀν εύρισκονται, διατηροῦσι καὶ τῶν δύο φύλων ἐκπαιδευτήρια καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι καὶ γυμνάσια. Ἐν αὐτοῖς φοιτῶσιν ἔτι κατὰ τόπους καὶ παῖδες ἐκ τῶν ἄλλων ἔθνικοτήτων· ἐν δὲ τῇ Ἡπείρῳ καὶ κάτω Ἀλβανίζ ἀείποτε οἱ παιδεῖς τῶν μωαμεθανῶν Ἀλβανῶν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις μανθάνουσι τὰ γράμματα.

Βιομηχανία κυρίως ἐν αὐτῇ δὲν ὑπάρχει, καὶ μόνον ἐν Μακεδονίᾳ κατασκευάζονται χονδρὸι μᾶλλινα ὑράσματα, οἱ καλούμενοι ἀμπάτες ἢ τὰ σαγγάκια, καὶ μᾶλλινα περιπόδια (κοιν. τσουράπια). Τὸ δὲ ἐμπόριον τοῦ κράτους τό τε ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἐνεργόν, γινόμενον πρὸ πάντων διὰ τῶν Ἑλλήνων, Ἀρμενίων καὶ Ἐβραίων.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι ἀπάστης τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας εἶναι 360 ἔκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς τῆς ἔνταξης 160 χιλ. ἀνδρῶν· ὁ δὲ στόλος συνίσταται ἐκ πολλῶν ἀτμοπλοίων, ὃν τὰ 15 εἶναι θωρηκτά.

Ἐνταῦθα ἡδη ἐκτίθενται· α) Αἱ πόλεις τῶν ἀμέσων αὐτῆς κτήσεων· β) Αἱ τῶν ἔχουσῶν μόνον διοικητικὴν αὐτονομίαν· γ) Αἱ τῆς αὐτονόμου καὶ αὐτοδιοικήτου Βουλγαρίας.

ΘΡΑΚΗ (1,500,000 κατ. ὃν 650 χιλ. "Ελληνες").

Τῆς Θράκης ἀξια λόγου ὅρη εἶναι ἔτι ὁ Ἰσμαρος πρὸς τὸ Αιγαῖον καὶ τὸ Ἱερὸν ὅρος πρὸς τὴν Προποντίδα, ποταμὸς δὲ ὁ Νέστος πρὸς Δ. πηγάζων ἐκ τοῦ Ὁρβήλου καὶ ἐκβάλλων ἀπέναντι τῆς Θάσου, καὶ λίμναι ἡ *Bisotoniς* παρὰ τὰ ἀρχαῖα "Αβδηρα" καὶ ἡ *Stertoperis* παρὰ τὴν Αίνον.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι *Karostartiroúpolis* (πάλαι *Bulártior*) παρὰ τὸν Θρακικὸν Βόσπορον, ἀρχαία πόλις ἀποικία τῶν Μεγαρέων ἐκτισμένη ἐπὶ ἐπτὰ λόφων, πρωτ. τοῦ Τουρκικοῦ κράτους, ἔχουσα ἔξι περίπου ώρῶν περιφέρειαν, θαυμασίαν ἔξωθεν θέαν, εύρυχωροτάτους καὶ ἀσφαλεστάτους λιμένας, μέγα ἐμπόριον καὶ μετὰ τῶν προαστείων της 880 χιλ. κατ. ὃν 400 χιλ. εἶναι μωαμεθανοί, 300 χιλ. "Ελληνες καὶ οἱ λοιποὶ Ἀρμένιοι, Ἐβραῖοι καὶ διάφοροι Εὐρωπαῖοι ἐμποροι. Αἱ πλεῖσται τῶν ὁδῶν τῆς εἶναι στεναὶ καὶ ἀκάθαρτοι, καὶ σχεδὸν ἀπασται αἱ οἰκοδομαὶ αὐτῆς ξύλιναι, ἀν καὶ μετ' ἀλλεπαλλήλους συμβάσας πυρκαϊδὲς ἐκτίθησαν ἐσχάτως καὶ λαμπροὶ λίθιναι οἰκίαι. Αἱ καλλίτεραι αὐτῆς συνοικίαι εἶναι ὁ *Galatāc*, τὸ *Πέρα* ἡ *Σταυροδρόμιον*, ἐν φατοικοῦσιν οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ πρέσβεις τῶν ζένων δυνά-

μεων καὶ τὸ Φαράγιο, ἐν φυλακταῖς κατοικοῦσι πόλοι τῶν ἀπογόνων τῶν ἀρχαίων τῆς πόλεως οἰκογενειῶν.

Ἐχει δὲ αὕτη διάφορα ἀνάκτορα, ὡς καὶ τὰ τῶν ἀρχαίων Βυζαντινῶν ἡγεμόνων, πολλὰ τεσμία· οἷον τὴν Ἀγιαρ Σοφιαρ, ἀρχαῖον χριστιανικὸν ναὸν οἰκοδομηθέντα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, τὸ τοῦ Ἀχμέτ ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου Ἰπποδρομίου, ἔνθια ὑπάρχει καὶ ὁ ὄβελίσκος τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, ἡ ὄφιοειδῆς χαλκῆ στήλη ἡ ἐκ Δελφῶν μετακομισθεῖσα, πλῆθος ἐκπαιδευτηρίων Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν καὶ τῶν διαφόρων ἄλλων ἔθνων, πολλὰς δημοσίας βιβλιοθήκας, πλεῖστα λουτρά, μοναστήρια, ὁρφανοτροφεῖα, νοσοκομεῖα καὶ ἄλλα φιλανθρωπικὰ οἰκοδομήματα. Ωσαύτως ἔχει πλῆθος τερπνῶν προαστείων, ὧν ἀξιολογώτερα είναι ὁ Βόσπορος, τὰ Θεραπειά, τὸ Νεοχώριον, τὸ Ὁρτάκοι κλ.

Ἐν δὲ τῇ Προποντίδι ὑπάρχουσι νῆσοι τερπναί· οἷον αἱ τοῦ Πρίγκηπος, ὧν ἐπισημ. είναι ἡ Χάλκη, ἐν ἡ ὑπάρχουσι δύο ἐλληνικαὶ σχολαί, ἡ ἐμπορικὴ καὶ ἡ θεολογικὴ σχολή, καὶ ἡ Ἀρτογόρη. Ἐν αὐταῖς διέρχονται τὸ θέρος αἱ εὔποροι οἰκογένειαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἄδριανούπολις (πάλαι Ὀρεστιάς) μεσόγειος πόλις ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὅχθης τοῦ Ἔβρου ἐν ὥραιῃ θέσει, ἔχουσα ἀξιόλογα ἐλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια, σπουδαῖον ἐμπόριον καὶ 60 χιλ. κατ. Είναι δὲ ἡ νωμένη δίκη σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Σαράτα Ἐκκλησίαι πρὸς Α. αὐτῆς, ἀξιόλογος πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ. ὧν καὶ πολλοὶ Ἐβραῖοι. Διδυμότειχος πρὸς Ν. τῆς Ἀδριανουπόλεως παρὰ τὴν δεξιὰν ὅχθην τοῦ Ἔβρου, ἔχουσα 10 χιλ. κατ.

Ἄβδηρα (νῦν Πολύστυλον) πρὸς Δ. ἀρχαῖα παράλιος πόλις πατρὶς τοῦ Δημοκρίτου καὶ Ἀναξάρχου. Μαρώνεια πρὸς Α. αὐτῆς παράλιος πόλις ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Κικόνων, παράγουσα λαμπρὸν οἶνον. Αἴρος Ν.Α. αὐτῆς παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἔβρου καὶ παρὰ τὴν ἀρχαίαν Μένδην πατρίδα τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ Παιώνιου, παράλιος καὶ ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα 8 χιλ. κατ. καὶ μικρὰν ἀλιείαν τῶν καπνιστῶν ἵχθυών της.

Σηστὸς κατὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ἀπέναντες τῆς ἐν Ἀσίᾳ πόλεως Ἀβύδου, ὅπου ὁ Ξέρξης γεφυρώσας τὸν Ἑλλήσποντον διέβη μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν Εύρωπην. Καλλίπολις ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Ταύτην πρώτην τὸ 1357 εἰς τὴν Εύρωπην πατήσαντες οἱ Τούρκοι ἐκυρίευσαν. Ραιδεστὸς (παλαιότερα

Βισάρθη) πρὸς Δ. ἐπὶ τῆς Προποντίδος, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα καλὸν λιμένα καὶ 20 χιλ. κατ. ἀσχολουμένων εἰς τὸ ἐμπόριον.

Εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Θράκης κεῖνται τέσσαρες λίαν ὄρειναι νῆσοι, αἱ ἑξῆς·

Θάσος, παράγουσα λαμπροὺς οἶνους καὶ ἔχουσα τὸ πάλαι μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ λατομεῖα μαρμάρου καὶ νῦν 10 χιλ. κατ. Σαμοθράκη, ἔχουσα 3 χιλ. κατ. ἐπίσημος τὸ πάλαι διὰ τὰ μυστήρια τῶν Καβείρων. Ἰμβρος, ὄρεινὴ νῆσος ἔχουσα 5 χιλ. κατ. Λῆμυος, ἡφαιστειώδης νῆσος ἔχουσα 12 χιλ. κατ.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (1,700,000, ὃν τὸ ἐν ἑκατ. "Ελληνες")

'Επισημ. αὐτῆς πόλεις εἴνε Θεσσαλονίκη ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Θερμαϊου κόλπου παρὰ τὴν ἀρχαίαν Θέρμην, ὄχυρά, εὐλίμενος καὶ λίαν ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα στενὰς καὶ ἀκαθάρτους ὁδούς, Ἑλληνικὸν γυμνάσιον, ἄλλα διάφορα ἀρρένων καὶ θηλέων σχολεῖα, ἀρχαῖα τινα μνημεῖα, τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Δημητρίου μεταβληθέντα κατὰ τὴν κατάκτησιν εἰς τσαρίον, τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου καὶ 80 χιλ. κατ. ὃν 40 χιλ. εἴνε Ἐβραῖοι καὶ ἀνὰ 20 χιλ. "Ελληνες καὶ Τοῦρκοι.

'Ιανιτσά πρὸς Δ. αὐτῆς παρὰ τὴν ἀρχαίαν Πέλλαρ πάλαι πρωτ. τῆς Μακεδονίας, ἔχουσα 4 χιλ. κατ. Βοδερά (πάλαι Αἰγαὶ ἢ "Εδεσσα") ΒΔ. τῶν Ιανιτσῶν, ὄνομαστὴ διὰ τὰς φυσικὰς καλλονάς της καὶ διὰ τὴν λαμπράν της τοποθεσίαν καὶ ἔχουσα Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 15 χιλ. κατ. Νιάουσα ΝΑ. αὐτῆς εἰς τὰς ὑπαρείας τοῦ Βερμίου, μεταξὺ Ἀλιάκμονος καὶ Λυδίου ποταμοῦ παράγουσα λαμπρὸν οἶνον καὶ ἔχουσα 6 χιλ. κατ.

Βέροια πρὸς Ν. τῆς Νικούστης παρὰ τὸν Ἀλιάκμονα, ἀρχαία πόλις ἔχουσα 8 χιλ. κατ. Ἐν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς πόλεσιν ὑπάρχουσιν Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ βιομηχανία μαλλίνων ὑφασμάτων. Κοζάρη ΝΔ. τῆς Βεροίας, ἔχουσα Ἑλληνικὸν σχολεῖον μετ' ἀξιολόγου βιβλιοθήκης καὶ 8 χιλ. κατ. Καστορία ΒΔ. αὐτῆς παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην ἔχουσαν λαμπροὺς ἴχθυς, ἀρχαία πόλις γνωστὴ διὰ τὸ φιλόμουσον τῶν κατοίκων της καὶ ἔχουσα Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 12 χιλ. κατ. Κοριτσά ΒΔ. τῆς Καστορίας παρὰ τὸ ὄρος Βόιον, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 15 χιλ. κατ.

Βιτάλια (πάλαι Πελαγούρια, εἴτα "Ηράκλεια") πρὸς Β. τῆς Καστορίας παρὰ τὸν Ἐριγόνα παραπόταμον τοῦ Ἀξιοῦ, ἡ δευτ-

τέρα πόλις τῆς Μακεδονίας, ἔχουσα πλατείας ὁδούς, στρατῶν, νοσοκομεῖα, ἀξιόλογα Ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ 55 χιλ. κατ. ἀσχολουμένων εἰς τὸ ἐμπόριον. *Βοσκόπολις* ΒΔ. τῆς Κοριτσᾶς ἐπὶ τῷ ὑπωρειῶν τῷ Κανδαουίων ὄρέων, πατρὶς τοῦ Σίνα, ἔχουσα τὸ 1750 τυπογραφεῖον. *Ἄρρες* (πάλαι Λυγνιδός) ΒΔ. παρὰ τὴν Λυχνίτιδα λίμνην, ἀρχαῖα Ἑλληνικὴ πόλις ἔχουσα Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 15 χιλ. κατ. *Περιλεπὲς* πρὸς Β. τῶν Βιτωλίων ἐπίσημος διὰ τὴν κατ' ἔτος ἐνταῦθα τελουμένην ἐμπορικὴν πανήγυριν καὶ ἔχουσα 12 χιλ. κατ. *Βελεσσὰ* ΒΑ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ἀξιοῦ, ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος πόλις, ἔχουσα Ἑλληνικὰ καὶ Βουλγαρικὰ σχολεῖα καὶ 15 χιλ. κατ. *Σκότια* ΒΔ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ἀξιοῦ, πόλις λίαν ἐμπορική, παράγουσα περίφημα μῆλα καὶ ἔχουσα ἀξιόλογα Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 20 χιλ. κατ.

Στρώμυτον ΝΑ. τῶν Βελεσσῶν ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Στρυμόνος, ἔχουσα Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 15 χιλ. κατ. *Μελέρικον* ΒΑ. τῆς Στρωμνίτσης παρὰ τὸν Στρυμόνα, ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα Ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ 12 χιλ. κατ. *Σέρραι* πρὸς Ν. τοῦ Μελενίκου εἰς τὰ Α. τῆς Μακεδονίας ἐπὶ ποταμίου χυνομένου εἰς τὴν λίμνην Κερκίνην ἐν εὐφοριατάτῃ πεδιάδι παραγούσῃ λαμπρὸν βάρβαρα καὶ καπνόν, ἀρχαῖα καὶ λίαν ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος πόλις, ἔχουσα ἀξιόλογα Ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ 30 χιλ. κατ. *Δράμα* (πάλαι Δραβήσκος) ΒΑ. τῶν Σερρῶν, παράγουσα ωραῖον καπνὸν καὶ βάρβαρα καὶ ἔχουσα 10 χιλ. κατ. *Καβάλα* (πρώην *Χριστούπολις*) ΝΑ. τῆς Δράμας, παράλιος πόλις ἀντικρὺ τῆς Θάσου, παράγουσα καπνὸν ἔξαιρετον καὶ ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον δημητριακῶν καρπῶν καὶ 18 χιλ. κατ. Εἶναι δὲ πατρὶς τοῦ Μεχμέτ Αλῆ, τοῦ ἀρξαντος τῆς Αἰγύπτου.

Εἰς τὸ Ν. τῆς Μακεδονίας ἐν τῇ Χαλκιδικῇ χερσονήσῳ ὑπῆρχον ἀλλοτε διάσημοι Ἑλληνικαὶ πόλεις· οἷον ἡ *Ολυρθος*, ἡ *Ποτίδαια*, ἡ *Αμφίπολις*, τὰ *Στάγειρα*, κλ. νῦν δὲ ἐνταῦθα ἀξιαι λόγου κῶμαι εἶναι τὰ *Βασιλικά*, ἡ *Γαλάτιστα*, ὁ *Πολύγυρος*, ἡ *Ιερισσός* κλ. Ἐν δὲ τῇ ἀνατολικῇ τῆς Χαλκιδικῆς χερσονήσῳ τῇ καλουμένῃ *Ἀκτῇ* ἐπὶ τοῦ ὄρους *Αθωνος* ὑπάρχουσιν 21 μοναστήρια ὅρθιοδόξων μετὰ 6 χιλ. μοναχῶν, ζώντων ἐκ τῆς γεωργίας καὶ τῆς μικρᾶς βιομήχανίας τῶν ἔνδιουργικῶν ἔργων των. Τῶν μοναστηρίων τούτων τινὰ ἔχουσι καὶ ἀξιολόγους βιηλιοθήκας.

Εἰς τὴν Μακεδονίαν προσετέθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1881 τὸ ὑπολειφθὲν εἰς τὴν Τουρκίαν μέρος τῆς Θεσσαλίας, οὐ πρωτ. εἶναι ἡ

*'Ελασσών (πάλαι Ὀλοσσών), ἔχουσα 2500 κατ. *B.lag.ο.λείβαδον* πρὸς Β. αὐτῆς, γεωργικὴ πόλις, ἔχουσα 6 χιλ. κατ.*

ΗΠΕΙΡΟΣ (400 χιλ. κατ.).

Τῆς Ἡπείρου καιμένης πρὸς Δ. τῆς Θεσσαλίας δρη ἐπισημ. εἶνε ἔτι τὰ Κεραύνια, ὁ Λάκμων, ἡ Τύμφη καὶ ὁ Τόμαρος, ποταμοὶ δὲ οἱ ἐν τῇ μυθολογίᾳ μνημονεύομενοι ὁ Κωκυτός ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀχέροντα, ἐκβάλλοντα καὶ αὐτὸν εἰς τὴν παρὰ τὴν θάλασσαν μικρὰν Ἀχερονίαν λίμνην.

Ἐπισημ. τῆς Ἡπείρου πόλεις εἶναι *Iωάννινα* ἐπὶ τῆς ὄμωνύμου λίμνης ἐν θαυμασίᾳ θέσει, πρωτ. τῆς Ἡπείρου ἔχουσα ἐλληνικὸν γυμνάσιον, ἀξιόλογον ἐμπόριον, μικρὸν βιομηχανίαν μαλλίνων ὑφασμάτων, ὥρατα προάστεια καὶ 20 χιλ. κατ. Εἶναι δὲ πατρὶς τῶν Ζωσιμαδῶν, Καπλανῶν καὶ Ριζαρῶν, τῶν πολυτρόπων εὐεργετησάντων τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος. Τρεῖς ὥρας ΝΔ. τῶν *Iωαννίνων* ἐν ταῖς ὑπωρείαις τοῦ Τομάρου πρὸς Ν. τοῦ *Παλαιοχάστρου* τῆς Δραμεσοῦ ἔκειτο ἡ πόλις Δωδώνη καὶ τὸ διάσημον ἐν Ἑλλάδι μαντεῖον τῆς Δωδώνης. Πρὸς Β. τῶν *Iωαννίνων* καῖται τὸ *Zagóriον*, συνιστάμενον ἐκ 44 κωμῶν, ὃν οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον.

Métochion ΒΑ. τῶν *Iωαννίνων* παρὰ τὰ ἐλληνικὰ δρια, ὅρεινὴ πόλις ἔχουσα ἐλληνικὰ σχολεῖα καὶ 7 χιλ. κατ. Εἶναι δὲ πατρὶς τοῦ φιλοπάτριδος Στουρνάρη. Πρέβεζα πρὸς Ν. τῶν *Iωαννίνων* ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἔχουσα φρούριον ὄχυρόν, ἐλληνικόν σχολεῖον καὶ 6 χιλ. κατ.

Παραμυθία ΝΔ. τῶν *Iωαννίνων*, μητρόπολις τῶν *Αλβανῶν* Τσάμιδων, λίαν ὅρεινὴ κώμη ἔχουσα φρούριον καὶ 3 χιλ. κατ.

Souli ΝΑ. τῆς *Παραμυθίας* συνιστάμενον ἐκ 38 κωμῶν, διάσημον διὰ τὴν ἀνδρείαν τῶν κατοίκων του· τούτων ἐπισημοτέρα κώμη εἶναι ἡ Λάκα. *Πάργα* (πάλαι *Τορύη*) ἐπὶ ἀποτόμου παραθαλασσίου ἀκρας ἀπέναντι τῶν Παξῶν, ἐπίσημος διὰ τοὺς ὑπέρ ἐλευθερίας ἀγῶνάς της, ἔχουσα 3 χιλ. κατ. *Χειμάρα*, συνισταμένη ἐκ πολλῶν κωμῶν, ὃν ἐπισημ. εἶνε τὸ *Δέλβιρον* ΒΔ. τῶν *Iωαννίνων*, πρωτ. τῶν *Χειμαριωτῶν*, κατάφυτος ἐξ ὄπωροφόρων δένδρων καὶ ἔχουσα 6 χιλ. κατ. *Αργυρόκαστρον* εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Ἡπείρου ἐπὶ τριῶν ὑψωμάτων τῶν Κεραυνίων, παράγουσα ὥρατον καπνὸν καὶ ἔχουσα ἐλληνικὰ σχολεῖα καὶ 10 χιλ. κατ. *Ἐλλήνων* καὶ *Αλβανῶν*.

ΑΛΒΑΝΙΑ (800 χιλ. κατ.).

"Ορη τῆς Ἀλβανίας κειμένης πρὸς τὰ ΒΔ. τῆς Ἡπείρου εἶναι προσέτι τὰ Καρδανία καὶ ὁ Βερτίσκος, ποταμὸς δὲ ὁ Γερυῶνος ἐκβάλλων πρὸς Ν. τοῦ Δυρραχίου εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

Διακρέται δὲ εἰς Ἀνω Ἀλβανίαν ἔκτεινομένην μέχρι τοῦ Γενούσου ποταμοῦ, καὶ εἰς Κάτω Ἀλβανίαν ἔκτεινομένην μέχρι τοῦ κόλπου τῆς Αὐλῶνος.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Σκόδρα παρὰ τὴν ὄμώνυμον λίμνην ἐπὶ ἀποτέμνων βράχων καὶ πρὸς τὴν δεξιὰν ὅχθην τοῦ Βοϊάρα, βραχίονος τοῦ ποταμοῦ Δρίλωνος, πρωτ. τῆς Ἀλβανίας, ὄχυρά, ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος, ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Πριστέρη ΒΑ. τῆς Σκόδρας ἐπὶ τῶν βορείων ὑπωρειῶν τοῦ Σκάρδου, ὄχυρά καὶ βιομήχανος πόλις, ἔχουσα 25 χιλ. κατ. Λίσσος (νῦν Ἀλέσσιος) πρὸς Ν. τῆς Σκόδρας, ἀρχαία Ἑλληνικὴ πόλις παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δρίλωνος, ἐπίσημος διὰ τὸν τάφον τοῦ Σκενδέρμπετη, ἔχουσα ἀκρόπολιν καὶ 6 χιλ. κατ. Κρόια πρὸς Ν. τῆς Λίσσου ἐπὶ ἀποκρήμνου βράχου, ὄχυρωτάτη πόλις ἐδρα τοῦ Σκενδέρμπετη, ἔχουσα ἡδη 5 χιλ. κατ. Τύραρρα πρὸς Α. τῆς Κροίας, ἀξιόλογος πόλις τῆς Ἀλβανίας, ἔχουσα 15 χιλ. κατ. Ἐλβασάρ ΝΑ. τοῦ Δυρραχίου παρὰ τὸν Γενούσον ποταμόν, ὄχυρά καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ 15 χιλ. κατ. Τεπελέρη (πάλαι Διμι η), πατρὶς τοῦ αἰμοθόρου Ἀλῆ Πασᾶ.

Λερράχιος (πάλαι Ἔπιδυμος) πρὸς Δ. τῶν Τυράννων ἀποικία τῶν Κερκυραίων, ὄχυρὰ πόλις καὶ ὁ ἐμπορικώτερος λιμὴν τῆς Ἀλβανίας, ἔχουσα Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ 10 χιλ. κατ. Βεράτιος (πάλαι Ἀρτιπατρία) πρὸς Ν. τοῦ Ἐλβασάραν ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Ἀφου, μεσόγειος καὶ ὄχυρὰ πόλις ἔχουσα Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ 10 χιλ. κατ. Αὐλὼν ΝΔ. τοῦ Βερατίου ἐν τῷ ὄμωνύμῳ κόλπῳ, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 6 χιλ. κατ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ (800 χιλ. κατ.)

Ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμυλία εἶναι τὸ τρίτον περίπου τῆς Θράκης τῆς πρὸς τὸν Αἰγαίον.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Φιλιππούπολις ἐν εὐφορωτάτῃ πεδιάδι ἐπὶ τοῦ Ἐθροῦ, πρωτ. τῆς χώρας, παράγουσα δημητριακοὺς καρπούς, δρυζαν, βάμβακα καὶ ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον, μικρὰν βιομήχανίαν, Ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ 25 χιλ. κατ. Ἐσκιζάρα ΒΑ. αὐτῆς, ἔχουσα 15 χιλ. κατ. Σέλιγρος (κοιν. Σλίβρο) ΒΑ. αὐτῆς, ἔχουσα βιομήχανίαν τινὰ

μαλλίνων ύφασμάτων, έμποριον και 25 χιλ. κατ. Διάμπολις ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Ἐβροῦ πρὸς Α. τῆς Ἐσκιζάρας, ήνωμένη διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Φιλιππουπόλεως, έμπορικὴ πόλις ἔχουσα 6 χιλ. κατ.

Στεγήμαγος, πρὸς Ν. τῆς Φιλιππουπόλεως, Ἑλληνικὴ πόλις ἔχουσα Ἐλληνικὰ σχολεῖα και 8 χιλ. κατ. Σωζούπολις (πάλαι Ἀπολλωρία) εἰς τὰ ΝΑ. ἐπὶ τοῦ Εὔξεινου, ἔχουσα 5 χιλ. κατ. ἀσχολουμένων εἰς τὴν ναυπηγικήν. Πύργος (κοιν. Βουργᾶς) ΒΔ. αὐτῆς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ κόλπῳ εἰς τὸν Εὔξεινον, έμπορικὴ πόλις ἔχουσα 6 χιλ. κατ. Ἀγγίαλος ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ αὐτοῦ κόλπου, ἔχουσα 6 χιλ. κατ. Μεσημβρία πρὸς Β. τῆς Ἀγγίαλου, μικρὰ παράλιος πόλις ἔχουσα 5 χιλ. κατ. Οἱ κάτοικοι ἀπασῶν τῶν παραλίων τούτων πόλεων εἶναι Ἑλληνες, ἀξιόλογα διατηροῦντες σχολεῖα.

ΚΡΗΤΗ (300 χιλ. κατ.).

Ἡ νῆσος Κρήτη κεῖται μακρὰν τῆς ἄλλης Εύρωπαικῆς Τουρκίας πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Πελοποννήσου.

Ορη αὐτῆς ἐπισημ. εἶναι τὰ Λευκὰ ὅρη πρὸς Δ., ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς νήσου ἡ Ἰδη, και ἐν τῇ ἀνατολικῇ πλευρᾷ αὐτῆς ἡ Δίκτη· πεδιὰς δὲ ἡ τῆς Μεσαρᾶς και ποταμοὶ μικροὶ ὁ Ἰάρδαρος ἐκβάλλων πρὸς Β. παρὰ τὰ Χανία, ὁ Ληθαῖος, ἐκβάλλων πρὸς Ν. εἰς τὸν κόλπον τῆς Μεσσαρᾶς και ὁ Καταρράκτης πρὸς Α. τοῦ Ληθαίου.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Χαρία (πάλαι Κυδωρία) εἰς τὰ ΒΔ. τῆς νήσου, ἔδρα τοῦ διοικητοῦ τῆς νήσου, λίαν ὄχυρὰ και ἐμπορικὴ παράλιος πόλις, ἔχουσα Ἐλληνικὸν σχολεῖον και 15 χιλ. κατ. Σούδα παρὰ τὰ Χανία, ἐκ τῶν εύρυχωροτάτων και ἀσφαλεστάτων λιμένων τοῦ Αίγαίου πελάγους.

Ρέθυμνος (πάλαι Ῥιθυμρία) πρὸς Α. τῶν Χανίων, παράλιος πόλις ἔχουσα φρούριον, Ἐλληνικὸν σχολεῖον και 10 χιλ. κατ. Οὐ μακρὰν αὐτοῦ κεῖται ἡ μονὴ τοῦ Ἀρκαδίου, διάσημος διὰ τὴν τὸ 1866 ἔκουσίαν ὀλοκαύτωσιν τῶν ἐν αὐτῷ πολιορκηθέντων Κρητῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Ηράκλειος (κοιν. Μεγάλος Κάστρος) πρὸς Α. αὐτῆς, ἡ ὄχυρωτέρα πόλις τῆς νήσου, ἔδρα τοῦ μητροπολίτου τῶν ὄρθιοδόξων ἔχουσα μικρὸν λιμένα, γυμνασίον, ἀξιόλογον παρθεναγγεῖον και 25 χιλ. κατ. Πρὸς Ν. αὐτοῦ ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις Κρωσσός, ἡς ἐρείπια ἔτι σώζονται. Ἀγιοι Δέκα πρὸς Ν. τῆς Ἰδης, μεσόγειος κώμη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας πόλεως Γόρτυνος.

Παρὰ ταύτην σώζονται τὰ ἔρείπια τοῦ Λαθυρίνθου τοῦ Μίνωος. Τεράπετρος (πάλαι Τεράπυτρα) ΝΑ. μικρὰ γεωργικὴ κώμη ἔχουσα μικρὸν φρούριον καὶ 5 χιλ. κατ. Νεάπολις, πρωτ. τοῦ Λασιθίου, μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπέχουσα τοῦ λιμένος Ἀγίου Νικολάου καὶ ἔχουσα γυμνάσιον καὶ 4 χιλ. κατ.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (2 ἑκατ. κατ.).

Ἡ Βουλγαρία, Κάτω Μοισία τὸ πάλαι καλουμένη, κεῖται πρὸς Β. τοῦ Αἴμου, ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ Δανουβίου.

Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι παραπόταμοι τοῦ Δανουβίου ἄξιοι λόγου ὁ Τίμαχος, ὁ Λάμ, ὁ Ωμούστος, ὁ Οσκιος, ὁ Ούτος, ὁ Ασαμος, ὁ Ιάντρας.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Σόφια πρὸς τὰ ὅρια τῆς Μακεδονίας εἰς τὰς βορείους ὑπωρείας τοῦ Σκοπίου, λίαν ὄχυρὰ πόλις πρωτ. τῆς Βουλγαρίας καὶ ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Τύρναβος ΒΑ. αὐτῆς ἐπὶ κλάδου τοῦ Ιάντρα, λίαν ὄχυρὰ μεσόγειος πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Σοῦμλα πρὸς Α. αὐτῆς εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Αἴμου, λίαν ὄχυρὰ πόλις, ἔχουσα ἄξιόλογον ἐμπόριον καὶ 20 χιλ. κατ. Βάργα (πάλαι Ὁδησσός) ΒΑ. ἐπὶ τοῦ Εὔξείνου, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον, καλλιστον λιμένα, ὁδοὺς ἀκαθάρτους, σπουδαῖον ἐμπόριον, σιδηρόδρομον μετὰ τῆς Σιλιστρίας καὶ 21 χιλ. κατ. ἐν οἷς οἱ περισσότεροι εἶναι Ἐλληνες, διατηροῦντες ἄξιόλογα ἀρρένων καὶ θηλέων ἐκπαιδευτήρια. Καβάργα ΒΑ. αὐτῆς παράλιος κώμη, ἔχουσα 3 χιλ. κατ. ἀπάντων σχεδὸν Ἐλλήνων.

Σιλιστρία ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, ὄχυρωτάτη καὶ λίαν ἐμπορικὴ πόλις, ἡνωμένη καὶ μετὰ τῆς Σούμλας διὰ σιδηροδρόμου καὶ ἔχουσα 20 χιλ. πατ. Ρουστούκιορ ΝΔ. ἐπὶ τοῦ Δανουβίου ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 25 χιλ. κατ. Σιότοβορ ΝΔ. τοῦ Ρουστουκίου ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Πλεύρα ΝΔ. τοῦ Σιστόβου παρὰ τὸν Ούτον ἐν ὄχυρωτάτῃ θέσει, ὄνομαστὴ δι' ἣν ὑπέστη πολιορκίαν τὸ 1877 ὑπὸ τῶν Ρώσων, ἔχουσα 10 χιλ. κατ. Νικόπολις πρὸς Β. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 15 χιλ. κατ. Βιδίνιορ ΒΔ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, λίαν ὄχυρα καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 25 χιλ. κατ.

Οἱ Βουλγαροι, ταταρικῆς ὄντες καταγγωγῆς καὶ κατοικοῦντες παρὰ τὸν Βόλγαν μετενάστευσαν τὸν 7^ο αἰῶνα μ. Χ. εἰς τὴν νῦν Βουλγαρίαν καὶ ἀναμιχθέντες μετὰ σλαυϊκῶν φύλων παρεδέχθησαν καὶ τὴν γλῶσσάν των. Κατοικεῖται δὲ ἡ Βουλγα-

ρίχ ύπὸ 2 ἑκατ. κατ. ὅν 1300000 εἰνε χριστιανοὶ ὄρθόδοξοι
Βούλγαροι, 500 χιλ. Τοῦρκοι καὶ 200 χιλ. Ἑλληνες, Ρωμαϊνοὶ, Ἀρμένιοι, Ἐβραῖοι κατ.

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ

Τὸ Μαυροβουνίον ὄριζεται Β.Α. ὑπὸ τῶν εἰς τὴν Αὔστριαν προσηρτημένων ἐπαρχιῶν τῆς Τουρκίας, Ἐρζεγοβίνης καὶ Βοσνίας, Ν.Α. ὑπὸ τῆς Τουρκίας καὶ Ν.Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους καὶ τῆς Αὔστριας.

Τὰ ὄρη τοῦ Μαυροβουνίου εἰνε, ὡς εἴπομεν, συνέχεια τῶν Διναρικῶν Ἀλπεων. Τούτων ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἰνε ὁ Δορμίτωρ καὶ ὁ Κόδος. Εν αὐτῷ οὔτε ποταμοὶ οὔτε λίμναι ὑπάρχουσιν.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Μαυροβουνίου εἰνε 9000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 240 χιλ. ὃν οἱ πλεῖστοι εἰνε χριστιανοὶ ὄρθόδοξοι σλαυοῦς καταγωγῆς, οἱ δὲ ἄλλοι Ἀλβανοὶ μωμεθανοὶ καὶ τινες γριστιανοὶ δυτικοί, προσληφθέντες ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν συνθήκην τοῦ ἐν Βερολίνῳ συνεδρίου τοῦ 1878. Κυβερνᾶται δ' ἔτι μᾶλλον στρατιωτικῶς ὑπὸ ἀνεξαρτήτου ἡγεμόνος καὶ γερουσίας.

Τὸ κλῖμα τοῦ Μαυροβουνίου εἰνε ψυχρὸν καὶ ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος λίαν ὄρεινόν καὶ πετρῶδες. Ἐσχάτως δὲ προσελήφθησαν ἐν τοῖς Ν.Δ. αὐτοῦ καὶ πεδιναὶ τινες χῶραι, ἐν αἷς καλλιεργεῖται ἥδη σῖτος, κριθή, ἀράβοσιτος, γεώμηλα, καπνός. Τρέφει δὲ ἀπαστα ἡ χώρα ἡμιόνους, αἶγας, πρόβατα καὶ χοίρους.

Ἡ παιδεία ἐν αὐτῇ εὑρίσκεται ἔτι ἐν τῇ ἐσχάτῃ νηπιότητι.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἰνε Κετίγρη ἐπὶ λίαν ὑψηλῆς καὶ ὄρεινῆς θέσεως, πρωτ. τοῦ κράτους, ἐν ᾧ διαμένει ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ γερουσιασταί, ἔχουσα 4 χιλ. κατ. Δουλοῦρον καὶ Ἀρτίβαρι, παράλιοι κῶμαι ὑπὸ Ἀλβανῶν μᾶλλον κατοικουμενοι.

ΥΨΟΣ ΤΩΝ ΥΨΥΛΟΤΕΡΩΝ ΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

Σκάρδος	3050	Πάγγαιον	1870
"Ολυμπος	2985	Έλικών	1749
Κόμος	2761	"Οθρυς	1728
Δορμίτωρ	2606	'Αρτεμίσιον	1643
Πίνδος	2594	Παναιτωλικὸν	1626
Σαμαρίνα	2574	Αἶνος	1620
Δίκτη	2527	Πήλιον	1618
Λευκὰ ὅρη	2469	Καμβούνια	1588
Παρνασσός	2459	Βόιον	1566
Ταύγετος	2409	Λύκαιον	1518
"Ιδη	2400	"Οχη	1475
Αίμος	2375	Περγαντὶ (Άκαρνανίας)	1435
Κυλλήνη	2374	Λάκμων	1433
'Αροάνεια	2355	Κιθαιρών	1411
Κόραξ	2352	Πάρνης	1410
Σκόμιον	2330	Καλλίδρομον	1374
Τυμφρηστὸς	2319	Γεράνεια	1370
"Ορθηλος	2300	Δίφυς	1365
'Ροδόπη	2286	Παρθένιον	1217
Κανδαούνια	2280	'Αραχναῖον	1199
Γράμμος	2276	Σκόλλις	1130
Βέρμιον	2270	Χάσια	1123
Τόμαρος	2270	Τυμπτὸς	1021
'Ερύμανθος	2224	Πεντελικὸν	1110
Περιστέρι	2196	Δρίος	1003
"Αγραφα	2168	Τελέθριον	985
Οίτη	2158	Αίγαλέον	982
Κεραύνια	2025	Κνημὶς	926
Μαίναλον	1981	'Ιθώμη	853
Πίερος	1970	'Αράκυνθος	740
"Οσσα	1950	Φολόη	688
Πάρνων	1937	"Ονεια ὅρη	582
"Αθως	1935	'Ακροκόρινθος	505
Παναχαϊκὸν	1927	Δαφνὶ	468.
Φλάμπουρον	1878		

ΙΤΑΛΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Πρὸς Δ. τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου κεῖται ἡ Ἰταλικὴ χερσόνησος ὥριζομένη πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ἐλβετίας καὶ Αὐστρίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Σικελικοῦ ἡ Ἰονίου πελάγους.

Ἡ Ἰταλία, σχῆμα ἔχουσα μᾶλλον ὑποδήματος ἀπέχει τῆς Ἀφρικῆς 140 χιλιόμ. τῆς δὲ Ἐλλάδος μόνον 70 χιλιόμ.

Αὕτη περιλαμβάνει τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας καὶ τὴν μικρὰν δημοκρατίαν τοῦ Ἀγίου Μαρίου. Εἰς τὸ βασίλειον δὲ τῆς Ἰταλίας ἀνήκουσιν ἔτι αἱ νῆσοι Σικελία, Σαρδηνία καὶ ἄλλαις τινὲς μικραὶ παρ' αὐτὰς νῆσοι. Ἡ πρὸς Ν. ὅμως τῆς Σικελίας νῆσος Μάλτα μετὰ τῶν παρ' αὐτὴν μικρῶν νήσων ἀνήκει εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

ΙΤΑΛΙΑ

Ιστορία, θάλασσαι, κόλποι, πορθμοί, ἀκρωτήρια, νῆσοι.

Ἡ Ἰταλικὴ χερσόνησος παλαιίτατα κατφεῖτο ὑπὸ διαφόρων μικρῶν λαῶν Τυρρηνῶν, Οὐόλσκων, Σαμνιτῶν, Ρωμαίων κλ. καὶ ἐν ταῖς μεσημβριναῖς αὐτῆς χώραις ὑπὸ διαφόρων Ἐλληνικῶν ἀποικιῶν. Τούτους ἀλληλοδιαδόχως τὸ 272 π. Χ. ὑπέταξαν οἱ Ρωμαῖοι καὶ ἀπετέλεσαν μίαν δημοκρατίαν, ἔχουσαν πρωτεύουσαν τὴν Ρώμην. Ἐπὶ δὲ τοῦ Αὐγούστου (30 π. Χ.) καταλυθείσης τῆς Ρωμαϊκῆς δημοκρατίας ἐγένετο ἐν αὐτῇ αὐτοκρατορία. Ἄλλα καὶ αὐτη τὸ 476 μ. Χ. κατελύθη ὑπὸ τοῦ Ὀδούκρου. Εἶτα δ' ἦρξαν αὐτῆς Γότθοι, Γραικορωμαῖοι, Λογγοθάρδοι κλ. Σύναμα δὲ ἦρξατο κατὰ μικρὸν ὁ πάπας, ὁ ἀνώτατος ἀρχιερεὺς τῆς Ρώμης, νὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῖς χριστιανοῖς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης μεγάλην δύναμιν. Τὸ δὲ 774 θέλων αὐτὸς νὰ καταβάλῃ τοὺς Λογγοθάρδους προσεκάλεσεν εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸν μέγαν Κάρολον αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας, ὃστις ἐλθὼν ἐνίκησε τοὺς Λογγοθάρδους καὶ παρεχώρησε τὴν χώραν των εἰς τὸν τότε πάπαν· ἐκεῖνος δ' εὐγνωμονῶν δι' αὐτὸν ἐστεψεν αὐτὸν τὸ 800 αὐτοκράτορα τῆς Ρώμης.

Μετὰ δὲ ταῦτα, καθ' ὃν χρόνον οἱ πάπαι ἦριζον πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Γερμανίας, πόλεις τινὲς τῆς Ἰταλίας τὰ Μεδιόλαρα, ἡ Φλωρετία, ἡ Βερετία, ἡ Γέροντα, ἡ Πίσα δημοκρα-

τηθεῖσαι ἔφθασαν εἰς μεγάλην ἀκμήν. Κατὰ δὲ τὴν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων ἡ Ἰταλία ὑπῆρξεν ἡ ἐστία τῆς κλασικῆς φιλολογίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν, δεχθεῖσα εἰς τοὺς κόλπους της τοὺς πεπαιδευμένους Ἐλληνας τοὺς εἰς αὐτὴν καταφυγόντας μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς Τούρκους.

Μετὰ δὲ τὴν ἔξασθένησιν αὐτῶν ἡ μὲν Λοιμβαρδία καὶ Τοσκάνα ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Αὐστριακούς, ἡ δὲ Νεάπολις καὶ Πάρμα ὑπὸ τοὺς Γάλλους Βουρβόνους. Τέλος διὰ τῆς πολιτικῆς συνέσεως τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας Βίκτορος Ἐμπανουὴλ ἀπὸ τοῦ 1858 μέχρι τοῦ 1870 ἐπετεύχθη ἡ ἔνωσις ἀπάσης τῆς Ἰταλίας εἰς ἓν βασιλειον. Ὁ δὲ πάπας, ἀφαιρεθείσης τῆς κοσμικῆς αὐτοῦ ἔξουσίας, ἔμεινεν ἕκτοτε πνευματικὸς μόνον ἀρχηγὸς τῶν ἀπανταχοῦ δυτικῶν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Βίκτορος Ἐμπανουὴλ τὸ 1878 ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Οὐμβέρτος.

Τῆς Ἰταλίας πελάγη εἶνε πρὸς Α. τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, πρὸς Δ. τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, καὶ εἰς τὰ ΝΑ. τὸ Σικελικὸν ἢ Ἰόνιον πέλαγος.

Κόλποι αὐτῆς ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει εἶνε ὁ τῆς Γερούνας εἰς τὰ ΒΔ. καὶ ὁ τῆς Νεαπόλεως ἐν τῷ μέσῳ. Ἐν δὲ τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει ὁ τῆς Μαμφρεδούρας καὶ ὁ τῆς Βερετίας πρὸς Β. καὶ ἐν τῷ Σικελικῷ πελάγει ὁ τοῦ Τάρατος.

Πορθμοὶ αὐτῆς εἶνε ὁ τοῦ Ἀγίου Βοργιατίου μεταξὺ Σάρδηνίας καὶ Κορσικῆς, ὁ τῆς Μεσσήνης μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Σικελίας καὶ ὁ τοῦ Ὀτράρτου μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Ἡπείρου.

Ἀκρωτήρια αὐτῆς ἐπισημ. εἶνε τὸ Σπαρτιθέρτον (πάλαι Ἡράκλειον) εἰς τὰ Ν. τῆς Ἰταλίας, τὸ Ρίτζιδον (πάλαι Ιανυγία ἄκρα) εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Ἰταλίας καὶ τὸ Πάσσαρον (πάλαι Πάχυρος) εἰς τὰ Ν. τῆς Σικελίας.

Νῆσοι τῆς Ἰταλίας ἐπισημ. εἶνε ἡ Σικελία εἰς τὰ ΝΔ. αὐτῆς, αἱ Λιτάραι ἡ νῆσοι τοῦ Αιόλου πρὸς Β. τῆς Σικελίας καὶ ἡ Σαρδηρία (πάλαι Σαρδώ) πρὸς Δ. τῆς Ἰταλίας.

"Ορη, πεδιάδες, ποταμοί, λιμναῖς.

"Ορη τῆς Ἰταλίας εἶνε πρὸς τὰ ΒΔ. τὸ Λευκόν, τὸ Κέρισσον καὶ τὸ Βήσουλον κορυφὴ τῶν Ἀλπεων πρὸς τὴν Ἰταλίαν. Τοῦ Βησούλου δὲ συνέχεια εἶνε τὰ Ἀπέρρυτα, ἔκτεινόμενα μέχρι τῆς νοτιωτάτης ἄκρας τῆς χερσονήσου καὶ χωρίζοντα αὐτὴν εἰς ἀνατολικὴν καὶ εἰς δυτικὴν Ἰταλίαν. Εἰς τὰ βόρεια τούτων

σχηματίζεται ἡ μεγάλη Λομβαρδικὴ πεδιάς, ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους. Πρὸς τὸ μέσον δὲ καὶ τὰ νότια αὐτοῦ σχηματίζονται ἐκατέρωθεν μικραὶ τινες παρά τὴν παραλίαν πεδιάδες· οἷον ἡ τῆς Τοσκάνης, ἡ τοῦ Τιβέρεως ἥ ἡ Ῥωμαϊκὴ, πεδιάς, ἡ τῆς Καπταρίας ἥ τῆς Νεαπόλεως καὶ ἡ τῆς Ἀπονίας πρὸς Α.

Ἐπὶ τῶν Ἀπεννίνων προσέτι ὑπάρχει πρὸς τὰ ΝΔ. τὸ ἡφαιστειον Οὐρσούβιος, ὃπερ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔζερευγεται καὶ προξενεῖ εἰς τὰς πέριξ οἰκουμένας χώρας μεγάλας καταστροφάς.

Καὶ ἡ Σικελία δ' ἔτι καλύπτεται ὑπὸ ὄρέων, ἀτινά ποτε ἦσαν συνέχεια τῶν Ἀπεννίνων. Τούτων ὑψηλοτέρα κορυφὴ εἶνε τὸ ἡφαιστειον Αἴτην εἰς τὰ ΒΑ. τῆς νήσου, ἐπιφέρον καὶ αὐτὸ ἔζερευγόμενον μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὰς πέριξ αὐτοῦ χώρας.

Ποταμοὶ τῆς Ἰταλίας ἐπισημ. εἶνε ὁ Πάδος, ὃστις πηγάζων ἐκ τῶν ὄρέων Κενίσου καὶ Βησούλου καὶ διαρρέων τὴν Λομβαρδικὴν πεδιάδα ἐκβάλλει διὰ πολλῶν στομάτων εἰς τὸν κόλπον τῆς Βενετίας· ὁ Ἀδίγης, ὃστις πηγάζων ἐκ τῶν πρὸς τὸ Τυρόλον Ἀλπεων καὶ διαρρέων τὸ Βενετικὸν ἐκβάλλει πρὸς Β. τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πάδου· ὁ Ἀργος, ὃστις πηγάζων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ἐκβάλλει εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος· ὁ Τίβερις, ὃστις πηγάζων ὕσαύτως ἐκ τῶν Ἀπεννίνων καὶ διερχόμενος διὰ τῆς Ῥώμης ἐκβάλλει εἰς τὸ αὐτὸ πέλαγος.

Δίμναι δ' ἐπισημ. αὐτῆς εἶνε ἡ Μελίωρ ἥ Οὔρβαρός, ἡ Κᾶμος (πάλαι Λάριος), ἐκβάλλοντα εἰς τὸν Πάδον· ἡ Περούγια (πάλαι Τρασονυμέρρα) ἐν τῷ μέσῳ τῆς χερσονήσου.

*Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, κλῖμα, διαφορα.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου μετὰ τῶν μεγαλειτέρων του νήσων εἶνε 288600 τετρ. χιλιόμ. οἱ δὲ κάτοικοι 28 $\frac{1}{2}$ ἐκκατ. ἀπαντες σχεδὸν δυτικοί, κυβερνώμενοι συνταγματικῶς μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Τὸ κλῖμα τῆς Ἰταλίας εἶνε λίαν τερπνὸν καὶ υγιεινόν, ἐκτὸς τῶν ὄρεων καὶ τῶν μεσογείων χωρῶν, ἐν αἷς αὐτὸ εἶνε μᾶλλον ψυχρόν. Καὶ εἰς μὲν τὰς βορείους χώρας τὸν χειμῶνα πίπτει ἀρκετὴ χιών, εἰς δὲ τὰς κεντρικὰς μόνον ἐπὶ τῶν ὄρέων πίπτει χιών. εἰς δὲ τὰς νοτίους ως καὶ εἰς τὰς νήσους πίπτει βροχὴ καὶ σπανιώτατα χιών.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ἰταλίας ἐν μὲν ταῖς πεδιναῖς χώραις εἶνε εὔφορον, παράγον γεννήματα, ὄρυζαν, βάμβακα, οἶνον, ἐν δὲ ταῖς μεσημβριναῖς χώραις καὶ ἔλαιον, πορτοκάλλια, λεμόνια,

ζυγαροκόλλαμον κλ. καὶ τρέφον μάλιστα εἰς τὰς βορείους χώρας καὶ μεταξοσκώληκας. Ἡ δὲ κτηνοτροφία εἶναι ἀρχετὰ ἀνεπτυγμένη ἐν αὐτῇ διότι τρέφει λαμπροὺς ἵππους, βοῦς, βουβάλους, ἡμιόνους καὶ λαμπρὰ πρόβατα. Άλλὰ καὶ ἄγρια ζῶα ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσιν· οἷον ἀρκτοῖ, λύκοι, ἄγριοχοιροί, ἔτι δὲ πτηνὰ γῦπες, ἀετοί κλ. Τὰ δὲ ὄρη τῆς περιέχουσι σιδηρον, χαλκόν, μάρμαρα, ἀλαζανίστρον κλ.

*Εκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον.

Αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ γράμματα τὴν ιέ καὶ τούτη μ. Χ. ἐκατονταετηρίδα ἦνθουν ἐν Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἥδη οὐχ ἡττον καλλιεργοῦνται· ιδίως ὅμως ἔχουσιν ἐπίδοσιν ἐν αὐτῇ αἱ καλαὶ τέχναι, ἡ ζωγραφική, ἡ γλυπτική καὶ ἡ μουσική.

Ἡ δὲ βιομηχανία πλὴν τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων, κρυσταλλίνων καὶ πηλίνων ἀγγείων κλ. δὲν ἔκαμε μεγάλας προόδους, ώς καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ. "Ἐχει δ' ἔτι ἡ χώρα ἔνεκα τῆς διὰ θαλάσσης καὶ διὰ ξηρᾶς συγκοινωνίας; λίαν ἐκτεταμένον ἐμπόριον.

Πρόσοδοι, στρατιωτική δύναμις

Αἱ πρόσοδοι τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου εἶναι 1,563 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς αὐτοῦ 881 χιλ. ἐν ὥρᾳ δὲ πολέμου ὑπερβαίνει τὸ 1,990,000 ἀνδρῶν· ὁ δὲ στόλος συνίσταται ἐξ 130 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων, ὃν 3 πρώτης τάξεως θωρηκτά, ἔχονταν 205 κανόνια καὶ πλήρωμα 15,000 ἀνδρῶν.

Πολετική διεύρεσις, πόλεις.

Ἡ Ἰταλία πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 16 διαμερίσματα καὶ ταῦτα πάλιν εἰς ἐπαρχίας καὶ δήμους. Άλλὰ τὴν ἀρχαιοτέραν αὐτῆς διαιρεσιν ἀκολουθοῦντες διαιροῦμεν αὐτήν· α) εἰς βόρειον Ἰταλίαν περιλαμβάνουσαν τὴν Σαρδηνίαν, τὴν χώραν τῆς Γενούσας, τὴν Λομβαρδίαν καὶ τὸ Βενετικόν· β) εἰς κεντρικὴν Ἰταλίαν περιλαμβάνουσαν τὴν Αίμιλίαν (δουκάτα Πάρμης, Μοδένης, Τοσκάνης) καὶ τὴν πρώην Παπικὴν ἐπικράτειαν· γ) εἰς μεσημβρινὴν Ἰταλίαν ἡτοι τὸ πρώην βασιλείον τῆς Νεαπόλεως· δ) εἰς τὰς νήσους Σαρδηνίαν, Σικελίαν καὶ τὰς ἄλλας αὐτῆς νήσους.

Ἐπισημ. πόλεις τῆς βορείου Ἰταλίας εἶναι Τούρινος εἰς τὰ ΒΔ. ἐπὶ τοῦ Πάδου, ὡραία καὶ κανονικὴ πόλις πρωτ. τῆς Σαρδηνίας καὶ ἀπὸ τοῦ 1861 μέχρι τοῦ 1865 πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἔχουσα ὄνομαστὸν πανεπιστήμιον, λαμπρὸν μουσεῖον, ἀξιόλογα ἐργοστάσια καὶ 255 χιλ. κατ. Αλεξάνδρεια

ἐπὶ τοῦ Τανάρου παραποτάμου τοῦ Πάδου, ἔχουσα φρούριον ὄχυρὸν καὶ 62 χιλ. κατ.

Γέροντα ἐν τῷ ὁμωνύμῳ κόλπῳ, ὄχυρὰ πόλις ἀλλοτε πρωτ. δημοκρατίας, ἔχουσα λαμπρὸν λιμένα, μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα, μεγάλας γεφύρας, πανεπιστήμιον, σπουδαιότατον ἐμπόριον καὶ 180 χιλ. κατ. εἰνε δὲ πατρὶς τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου τοῦ ἀνακλύψαντος τὸ 1492 τὴν Ἀμερικήν. Οὐ μακρὰν δ' αὐτῆς ΝΔ. εὑρίσκεται ἄλσος φοινίκων. Παντα πρὸς Β. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Τικίνου παραποτάμου τοῦ Πάδου, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 30 χιλ. κατ. Μεδιόλαρα(χοιν. *Muláror*) διὰ διωρύγων ἡνωμένη μετὰ τοῦ Τικίνου, ἡ μεγαλειτέρα πόλις τῆς Λομβαρδίας, ἔχουσα λαμπρὰς οἰκοδομάς, περίφημον καθεδρικὸν ναὸν ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ἀκαδήμειαν τῶν καλῶν τεχνῶν, λαμπρὰς βιβλιοθήκας, σπουδαίαν βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ μετὰ τῶν προστείων της 322 χιλ. κατ.

Βερώρα ἐπὶ τοῦ Ἀδίγου, ὄχυρὰ πόλις ἔχουσα μέγα ρωμαϊκὸν ἀμφιθέατρον, ἀκαδήμειαν τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ 70 χιλ. κατ. Μάρτονα ἐπὶ τοῦ Μυγκίου παραποτάμου τοῦ Πάδου, ὄχυρωτάτη πόλις ἔχουσα ἀκαδήμειαν τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ 30 χιλ. κατ. Παδούνη ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Ἀδίγου, ἔχουσα ἀρχαῖον ὄνομαστὸν πανεπιστήμιον καὶ 72 χιλ. κατ. Βενετία ἐν τοῖς ἔλεσι τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς κόλπου, ἐκτισμένη ἐπὶ 117 νησίων καὶ ἡνωμένη μετὰ τῆς ξηρᾶς ἀπεχούσης αὐτῆς 7 χιλιόμ. διὰ λαμπρᾶς γεφύρας, ἀλλοτε πρωτ. ισχυρᾶς δημοκρατίας, νῦν δ' ἔχουσα πλῆθος ἀρχαίων ἀνακτόρων, τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἅγιου Μάρκου, σπουδαίαν βιβλιοθήκην, τοὺς τέσσαρας χαλκοῦς ἵππους τοῦ Λυσίππου, τοὺς κοσμοῦντας ἥδη τὴν εἰσόδον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἅγιου Μάρκου, σημαντικὸν ἐμπόριον καὶ 135 χιλ. κατ.

Τῆς δὲ κεντρικῆς Ἰταλίας εἶνε Πλακεντία ἐπὶ τοῦ Πάδου ἔχουσα 31 χιλ. κατ. Πάρμα ΝΑ. αὐτῆς ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Πάδου, ἔχουσα 45 χιλ. κατ. Ἀμφότεραι αὗται εἴνε ώραῖαι πόλεις, ἀλλοτε πρωτ. δρυωνύμων δουκάτων. Φερράρα ἐπὶ κλάδου τοῦ Πάδου πατρὶς τοῦ Ἀριόστου ἔχουσα φρούριον ὄχυρὸν καὶ 75 χιλ. κατ. Καρράρα πρὸς τὸν κόλπον τῆς Γενούας, ὄνομαστὴ διὰ τὰ λαμπρὰ μάρμαρά της. Μοδέρα ΒΑ. αὐτῆς, μεσόγειος πόλις, ἀλλοτε πρωτ. δουκάτου ἔχουσα 60 χιλ. κατ. Βολωνία ΝΑ. αὐτῆς, ἔχουσα τὸ ἀρχαιότερον πανεπιστήμιον τῆς Εὐρώπης, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 125 χιλ. κατ. Ραύερρα ΝΑ. τῆς Βολωνίας παρὰ τὴν Θάλασσαν, πρωτ. κατὰ τὸν μεσαιωναγ τοῦ Ὄνωρίου καὶ Θεοδωρίχου καὶ καταρρύγιον ἐνίστε τῶν

παπῶν, ἔχουσα ἀκαδήμειαν τῶν καλῶν τεχνῶν, βιβλιοθήκην καὶ 60 χιλ. κατ. Φλωρετία ἐπὶ τοῦ "Αρνου, μεσόγειος πόλις ἀλλοτε πρωτ. δημοκρατίας ἀπὸ δὲ τοῦ 1865 μέχρι τοῦ 1871 πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, ἔχουσα μεγαλεπρεπῆ ἀνάκτορα, πανεπιστήμιον, μουσεῖα ὑπουραῖστατα, τὸν ναὸν τοῦ Σταυροῦ μετὰ τῶν τάφων τοῦ Δάκτυού, Μεγαλὴ Ἀγγέλου καὶ Γαλιλαίου, ὥραιοὺς κῆπους, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 170 χιλ. κατ. Πίσα ἐπὶ τοῦ "Αρνου, ἀλλοτε πρωτ. δημοκρατίας, νῦν δ' ἔχουσα λαμπρᾶς οἰκοδομᾶς οἰον τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν, τὸν κεκλιμένον πύργον, τὸ κοιμητήριον, περίεχον 600 τάφους ἐξ Παρίου μαρμάρου καὶ 55 χιλ. κατ. Λιβόρνος πρὸς Ν. αὐτῆς, εὐλίτενος καὶ ἐμπορευτάτη πόλις, εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγός, ἔχουσα 100 χιλ. κατ. ἐν οἷς εἶναι καὶ τινες Ἐλληνες καὶ πολλοὶ Εὑραῖοι. Σιέρα ΝΑ. τῆς Λιβόρνου, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 25 χιλ. κατ. Ἀγκών ΝΑ. τῆς Ρανέννης εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, λίσαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα φρούριον, λαμπρὸν λιμένα καὶ 50 χιλ. κατ.

Ρώμη ἐπὶ τοῦ Τιθέρεως, καιριένη ἥδη ἐπὶ 14 λόφων, πρωτ. τοῦ ἀρχαίου Ῥώματοῦ κράτους, νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ 1871 πρωτ. τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου, ἔχουσα πολλὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, οἷον τὸ πάνθεον, τὸ μέγα θύμφιθέτρον, τὴν στήλην τοῦ Ἀντωνίου καὶ τοῦ Τραϊανοῦ κλ. νεώτερα δὲ τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Πέτρου τὸν μέγιστον νάὸν τῶν δυτικῶν, τὸν πύργον τοῦ Ἀγγέλου, τὸ Βατικανόν, τὸ πανεπιστήμιον καὶ 300 χιλ. κατ. Περούνγια παρὰ τὴν ὄμώνυμον λίμνην, ὅπου ἐνίκησε τῷ 217 π. Χ. ἡ Ἀντιθέση τοὺς Ῥωμαίους. Οστιά παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιθέρεως, ὡς παλαιὸς λιμὴν τῆς Ῥώμης.

Τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας εἶναι Νεάπολις ἐν τῷ ὄμωνύμῳ κόλπῳ παρὰ τὸ ἡφαιστειον Οὔεσούβιον ἐπὶ θαυμαστῆς θέσεως, ἡ μεγαλειτέρα πόλις τῆς Ἰταλίας, ἔχουσα εὐρύχωρότατον λιμένα, λαμπροτάτας οἰκοδομᾶς, πανεπιστήμιον, ονομαστὸν ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον κλ. ἐργοστάσια μεταξωτῶν ὑφασμάτων, χαρτοποιεῖα, χρυσοχοεῖα, ναυπηγεῖα, μέγα ἐμπόριον καὶ 500 χιλ. κατ. Παρὰ ταύτην κείνται τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων πόλεων Πομπηίας καὶ Ἡρακλείου, αἵτινες ἐπὶ Τίτου (79 μ. Χ.) κατεγώσθησαν ὑπὸ τοῦ Οὔεσούβιού. Αἱ δύο αὗται πόλεις ἀπὸ πολλοῦ ἀνασκαπτόμεναι παρέχουσιν εἰς ἡμᾶς πολύτιμα τῆς ἀρναίοτητος μνημεῖα.

"Ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νεαπόλεως ὑπάρχουσιν ἔτι πολλαὶ μικραὶ νῆσοι, ὡς ἀξιόλογώτεραι εἶναι ἡ Καπρέα, ἐν ᾧ εἶχε τὰς

διατριβής ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης Τιβέριος καὶ ἡ Ἰστία, ἡ φαιστειώδης νῆσος παράγουσα λαμπροὺς οἴνους.

Καπύν πρὸς Β. τῆς Νεαπόλεως ἐπὶ τοῦ παταμοῦ Βολτούρνου παρὰ τὴν ἀρχαῖαν Καπύνην, ἐπίσημον τὸ πάλαι διὰ τὰ πλούτη καὶ τὴν μαλθακότητα τῶν κατοίκων της. Καστελλαμάρη ΝΑ. τῆς Νεαπόλεως παρὰ τὰς ἀρχαῖας Σταβίας, καταστραφείσας ωστάτως ἐπὶ Τίτου ὑπὸ τοῦ Οὔεσουδίου, ἔχουσα νῦν 35 χιλ. κατ. Τάρας εἰς τὰ ΝΑ. τῆς χερσονήσου, πάλαι ἀποικία τῶν Λακεδαιμονίων, εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα 35 χιλ. κατ. Βρετέσιον πρὸς Β. τοῦ Τάραντος, παράλιος πόλις, ἐξ ἡς περῶσιν ἐκ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης δι' ἀτμοπλοίων εἰς τὴν Κέρκυραν. Ὀτραγτορ ΝΑ. αὐτῆς, ἡ ἐγγυτέρα πόλις εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν. Ῥήγιον ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τῆς Μεσσήνης, ἡ ἀξιολογωτέρα πόλις τῆς Καλαυρίας, ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 40 χιλ. κατ.

Νῆσοι τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας εἶναι ἡ Σικελία, ἡ μεγαλειτέρα νῆσος τῆς Μεσογείου μᾶλλον ὄρεινὴ ἀλλὰ λιαν εὐφοροῦσ, ἔχουσα καὶ πεδιάδα τὴν Κατανικὴν καὶ 2500000 κατ. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Παλέρμος (πάλαι Πάρορμος) ἐπὶ θαυμασίας θέσεως ἔδρα τοῦ διοικητοῦ τῆς Σικελίας ἔχουσα καλλιστὸν λιμένα, πανεπιστήμιον, ἀστεροσκοπεῖον, βοτανικὸν κῆπον, πολλὰ βιομηχανικὰ ἔργοστάσια, σπουδαῖον ἐμπόριον καὶ 250 χιλ. κατ. Μεσσήνη πρὸς τὸν ὄμώνυμον πορθμόν, ἀρχαία καὶ ὄχυρὰ πόλις ἀποικία τῶν Μεσσηνίων, ἔχουσα λαμπρὸν λιμένα, ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 130 χιλ. κατ. Παρὰ ταύτην εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ πορθμοῦ εύρισκεται ὁ βράχος τῆς Χαρύβδεως ἐπὶ τῆς Σικελίας καὶ ὁ τῆς Σκύλλης ἐπὶ τῆς Καλαυρίας, ὄνομαστοι παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις διὰ τὰς τρικυμίας των. Κατάρη εἰς τὰς ὑπωρείας τῆς Αἴτνης, πολλάκις ὑπ' αὐτῆς καταστραφεῖσα, νῦν δὲ ἔχουσα ἀξιόλογον λιμένα, ὡραίας οἰκοδομάς, ἀκαδήμειαν τῶν καλῶν τεγχῶν καὶ 100 χιλ. κατ. Συράκουσαι πρὸς Ν. τῆς Κατάνης, μεγίστη τὸ πάλαι πόλις ἀποικία τῶν Κορινθίων καὶ πατρὶς τοῦ Ἀρχιμήδους, νῦν δὲ ἔχουσα φρούριον καὶ 25 χιλ. μόνον κατ. Δρέπανον εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Σικελίας, ἔχουσα καλὸν λιμένα καὶ 40 χιλ. κατ.

Πρὸς Β. τῆς Σικελίας κείνται αἱ νῆσοι Λιτάραι, ἀπασαὶ ἡφαιστειώδεις. Πρὸς τὰ ΒΔ. δὲ τῆς Σικελίας κείνται αἱ νῆσοι Αἴγιονοσαι, παρὰ τὰς ὄποιας ὁ ὅπατος τῶν Ῥωμαίων Κάτουλος ἐνίκησεν ἐν ναυμαχῇ τὸ 241 π. Χ. τοὺς Καρχηδονίους.

Πρὸς Ν. δὲ αὐτῶν κεῖται ἡ νῆσος Παρτελλαρία (πάλαι Ὀγυγία;), λίαν ἡφαιστειώδης καὶ πλήρης σπηλαιών.

Σαρδητία (πάλαι Σαρδὼ) πρὸς Δ. τῆς Νεαπόλεως, νῆσος μεγάλη καὶ λίαν ὄρεινή ἔχουσα ἀρθονίαν μετάλλων καὶ 670 χιλ. κατ. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Κάλαρι (πάλαι Κάλαρις) πρωτ. αὐτῆς ἔχουσα ναύσταθμον καὶ 40 χιλ.

Καπρέα ΒΑ. τῆς Σαρδηνίας, μικρὰ νῆσος, ἐν ᾧ εἶχε τὰς διατριβὰς ὁ ἥρως Γαριβάλδης. Ἐλλα ἀπέναντι τῆς Τσεκάνης, μικρὰ νῆσος ἐν ᾧ ἐξωρίσθη ὁ μέγας Ναπολέων τὸ 1814, ἔχουσα ὄρυχεια σιδήρου.

Τὸ πόλην προστασίαν τῆς Ἰταλίας εἶνε ἡ ἐπὶ τῆς Ἰταλίας μεταξὺ Ρανέννης καὶ Ἀγκῶνος πρὸς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος μικρὰ δημοκρατία τοῦ Ἀγίου Μαρίου, ἔχουσα ἐπιφάνειαν 86 τετρ. χιλιομ. καὶ 8 χιλ. κατ. καὶ πρωτ. τὸν Ἀγιον Μαρῖον.

Πρὸς Ν. τῆς Σικελίας κεῖται ἡ νῆσος Μάλτα (πάλαι Μελίτη) ὑποκειμένη ἀπὸ τοῦ 1815 εἰς τοὺς Ἀγγλους καὶ ἔχουσα μετὰ τῶν παρ' αὐτὴν νησίων Πόλου (πάλαι Γαύλου), Κομίρου κλ. ἐπιφάνειαν 370 τετρ. χιλιομ. καὶ 150 χιλ. κατ. Ἀραβικῆς καταγωγῆς καὶ δυτικοὺς τὴν θρησκείαν. Ἡ νῆσος Μάλτα εἶνε ὄρεινοτάτη, ἀλλὰ διὰ χώματος κομισθέντος ἐκ τῆς Σικελίας ἐγένετο λίαν εὔφορος, παράγουσα πολλὰ προϊόντα, μάλιστα δὲ βάμβακα, μεσημβρινούς καρπούς, πορτοκάλια ὡραιότατα, λεμόνια, ἀγκινάρας κλ.

Πρωτ. δ' αὐτῆς εἶνε ἡ Βαλέττα, ἔχουσα ὄχυρώτατα φρούρια, λαμπρὸν λιμένα, ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 80 χιλ. κατ.

ΙΒΗΡΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Σχῆμα τῆς κερσονήσου, κόλποι, ἀκρωτήρια, νῆσοι.

Ἡ Ἰβηρικὴ, ἡ καὶ Πυρηναϊκὴ χερσόνησος καλουμένη, ἔχει σχῆμα σχεδὸν τετραγώνου χωριζόμενη ἀπὸ τῆς Γαλλίας διὰ τῶν Πυρηναίων.

Ἐν αὐτῇ περιλαμβάνονται δύο κράτη ἡ Ισπανία καὶ ἡ Πορτογαλία.

Κόλποι τῆς χερσονήσου εἶνε ὁ Βισκαϊκὸς πρὸς Β. εἰς τὰ ὅρια τῆς Γαλλίας· ὁ τῆς Σετονθάλης ἡ Λισθώης πρὸς Δ. ὁ τῶν Γαδείρων εἰς τὰ ΝΔ. καὶ ὁ τῆς Βαλεττας πρὸς Α.

Ἄκρωτήρια αὐτῆς εἶνε τὸ Ὀρτέγαλον εἰς τὰ ΒΔ. τὸ

Φιγιστέροι πρὸς Ν. αὐτοῦ τὸ Ἀράχα εἰς τὸν κόλπον τῆς Σεργού-
βάλης· τὸ τοῦ Ἀγίου Βικετίου εἰς τὰ ΝΑ. τὸ Τραφάλγαρον
πρὸς Ν. τὸ Γιβραλτάρ (πάλαι τῆς Κάλπης) πρὸς Α. αὐτοῦ· ἡ
ἄκρα Γάτα πρὸς Α. καὶ τὸ Κρέουσον εἰς τὰ ΒΑ.

Νῆσοι τῆς χερσονήσου εἶναι ἐν τῇ Μεσογείῳ αἱ Βαΐλεαρί-
δες Μαιόρκα, Μινόρκα καὶ Γαμφέρα, καὶ αἱ Πιττούσας "Ιθικα
καὶ Φορμεντέρα.

"Θρη, δροπέδια, πεδιάδες, ποταμοί.

"Ορη τῆς χερσονήσου εἶναι τὰ Πυρηναῖα. Ἐκ τούτων τέσ-
σαρες ἔξι καὶ λόγου παράλληλοι σειραὶ ἀπὸ Β. πρὸς Ν. ἔκτει-
νονται·

α'. Ἡ βόρειος σειρὰ ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Φιγιστέρου μέχρι
τοῦ Κρεούσου, ἔχουσα ὑψηλοτέραν κορυφὴν τὸ ὄρος Μαλαδέτταν.

β'. Ἡ σειρὰ τῶν ὄρέων τῆς Καστιλίας ἔχουσα ὑψηλοτέραν
κορυφὴν τὸ ὄρος Γοναδαράμαρ.

γ'. Ἡ σειρὰ τῶν ὄρέων τῆς Αγδαλουσίας, ἔχουσα ὑψηλο-
τέραν κορυφὴν τὸ ὄρος Μορέραν.

δ'. Ἡ σειρὰ Νεβάδα, ἡς ὑψηλοτέρα κορυφὴ εἶναι τὸ ὄρος
Μουλαγασάρ.

Μεταξὺ τῶν ὄρέων τούτων περικλείονται τὰ δροπέδια τῆς
παλαιᾶς καὶ νέας Καστιλίας, τὸ δροπέδιον τῆς Μορέρης, ἡ πε-
διὰς τῆς Αρδαλονοίας, ἡ τῆς Αραγωνίας καὶ ἡ τῆς Καταλωνίας.

Ποταμοὶ αὐτῆς ἐπισημ. εἰναι ὁ Μέριος; ὅστις πηγάζων ἐκ
τῶν ὄρέων τῆς Αστουρίας ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικόν· ὁ Δού-
ριος, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν ὄρέων τῆς παλαιᾶς Καστιλίας καὶ ρέων
πρὸς τὰ ΒΔ. ἐκβάλλει εἰς τὸν αὐτὸν ωκεανὸν· ὁ Τάρος ὁ με-
γαλείτερος αὐτῆς ποταμός, πηγάζων ἐκ τῶν ὄρέων τῆς νέας
Καστιλίας καὶ ἐκβάλλων διὰ τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὸν κόλπον
τῆς Σετουβάλης· ὁ Γοναδιάρας, πηγάζων ἐκ τῶν ὄρέων τοῦ
Τολέδου καὶ τῆς Αγδαλουσίας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν δυτικὴν
πλευρὰν τοῦ κόλπου τῶν Γαδείρων· ὁ Γοναδαλκούριβρος, πηγά-
ζων ἐκ τῶν ὄρέων τῆς Αγδαλουσίας καὶ τῆς σειρᾶς Νεβάδης καὶ
ἐκβάλλων εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ γ' λπου τῶν Γαδείρων·
ὁ "Εβρος (πάλαι "Ιθηρ), πηγάζων ἐκ τῶν ὄρέων τῆς βορείου
σειρᾶς καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον εἰς τὸν κόλπον τῆς
Βαλεντίας.

Ιστορία.

"Ἐν τῇ Ιβηρικῇ χερσονήσῳ κατώκουν παλαιτατα "Ιθηρες
καὶ Κελτοί. Ἐνωρίτατα δὲ γάριν τῶν μεταλλείων τοῦ ἀργύρου

ιδρυσαν ἀποικίας οἱ Φοίνικες εἰς τὰς εὐφόρους μεσημβρινὰς αὐτῆς χώρας· εἴτα δὲ οἱ "Ἐλληνες μάλιστα τῆς Μασσαλίας. Μετ' αὐτοὺς δὲ οἱ Καρχηδόνιοι τὸ 287 π. Χ. κατέλαθον μέρος αὐτῆς, ἐξ οὗ μετὰ ταῦτα ἔκειώχθησαν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων (150 π. Χ.), οἵτινες καταβαλόντες καὶ τοὺς αὐτόχθονας ἐγένοντο κύριοι αὐτῆς. Τὸ δὲ 500 μ. Χ. ὑπέπεσεν ἡ χερσόνησος ἀλληλοιασθόχως εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν Σουήδων, Ἀλανῶν, Βανδάλων, Βισιγότθων, οἵτινες πάλιν τὸ 711 νικηθέντες ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Αφρικῆς ἐλθόντων ὑπὸ τὸν Ταρίκ 'Αράβων ὑπετάγησαν εἰς αὐτούς.

'Εκθηλυνθέντων δ' είτα καὶ τῶν 'Αράβων ἀπεσπάντο κατὰ μικρὸν τμήματά τινα ἀπὸ τῶν 'Αραβικῶν τούτων κτήσεων καὶ ἐσχημάτιζον ἐν αὐτῇ ἵδια χριστιανικὰ βασίλεια· οἷον τὸ τῆς Πορτογαλίας, τῆς 'Αραγωνίας, τῆς Καστιλίας κλ. μέχρις οὗ τὸ 1492 Φερδινάνδος ὁ βασιλεὺς τῆς 'Αραγωνίας λαβὼν σύζυγον τὴν κληρονόμον τοῦ θρόνου τῆς Καστιλίας 'Ισαβέλλαν ἔκειώχει τοὺς 'Αραβαῖς ἐκ τῆς Ισπανίας. 'Επι τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἥρξαντο αἱ μεγάλαι ἐν 'Αμερικῇ ἀνακαλύψεις ὑπὸ τοῦ Γενουάτου Κολομόβου.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἡνῶθη ἡ Ισπανία εἰς ἐν κράτος μετὰ τῆς Λύστριας, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς ἴσχύος καὶ δόξης της. 'Αλλὰ μετὰ μακρὸν καὶ καταστρεπτικὸν πόλεμον ἔχωρίσθη ἀπ' αὐτῆς. Τὸ δὲ 1580 ἡ Ισπανία καὶ Πορτογαλία ἡνῶθησαν εἰς ἐν κράτος. 'Αλλ' ἀπὸ τοῦ 1640 ἔχωρίσθησαν πάλιν. Μετὰ δὲ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν (1789) ὑπέκυψαν ἀμφότεραι εἰς τὴν Γαλλίαν. 'Αλλὰ τὸ 1814 ἀπαλλαχθεῖσας αὐτῆς ἀποτελοῦσιν ἔκτοτε ἵδια συνταγματικὰ κράτη.

ΙΣΠΑΝΙΑ

"Ορια, ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολίτευμα, γλώσσα.

'Η Ισπανία ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῶν Πυρηναίων καὶ τοῦ 'Ατλαντικοῦ, πρὸς Ν. καὶ Α. ὑπὸ τῆς Μεσογείου, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ 'Ατλαντικοῦ καὶ τῆς Πορτογαλλίας.

'Η ἐπιφάνεια τῆς Ισπανίας εἶναι 508000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 16900000, χριστιανοί δυτικοί, μῆγμα ὅντες 'Ιβήρων, Κελτῶν, Σουήδων, Βισιγότθων καὶ 'Αράβων· διὰ τοῦτο καὶ ἡ γλώσσα αὐτῶν εἶναι μῆγμα τῶν γλωσσῶν τῶν ᾧθέντων ἐθνῶν· οἱ δὲ ἐν αὐτῇ Οὐάσκωνες λαλοῦσι τὴν Οὐασκωνικὴν γλώσσαν. 'Εν δὲ τῷ ὄρει Νεβάδᾳ ζῶσιν ἔτι περὶ τὰς 50 χιλ. παλαιῶν 'Αράβων. 'Ωσκύτως ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ καὶ ἄλλοι το-

σοῦτοι Ἀθίγγανοι κλ. Κυθερώνωνται δὲ οἱ Ἰσπανοὶ συνταγματικῶς μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Κλῆμα, ἔδαφος.

Ἡ Ἰσπανία διατεμνομένη ὑπὸ πολλῶν σειρῶν ὄρέων ἔχει κλῖμα εὐκρατές, πλὴν τῶν νοτίων χωρῶν, αἵτινες τὸ θέρος προσβάλλονται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἀνέμου Σολαροῦ. Τὸ δὲ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι εὔφορον ἀλλὰ κακῶς καλλιεργημένον, παράγον δημητριακοὺς καρπούς, βάμβακα, ζαχαροκάλαμον, οίνους λαμπρούς, ξυλοκέρατα, ἔλαιον, πορτοκάλλια, λεμόνια, καὶ τρέφει μεταξοκώληκας, λαμπρὰς αἴγας καὶ ὥραίους ἵππους καὶ ἡμίόνους. Ἀλλὰ καὶ μέταλλα περιέχει χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, μολύβδου, αἰδήρου, θείου, γαιανθράκων, ἄλατος, καὶ λατομεῖτα μαρμάρων κλ.

Ἐκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον.

Αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ γράμματα ἔνθουν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ, ὅτε αὗτη ἦτο ἐν τῇ ἀκμῇ της· διὰ τοῦτο καὶ πολλὰ πανεπιστήμια ἐν αὐτῇ εἰσέτι ὑπάρχουσιν, ἐπὶ πολὺν χρόνον παραμεληθέντα καὶ παρακμάσαντα. Ἄλλῃ ἡρχισκόν αὐτοὶ νὰ ἐπιμελῶνται τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν, παντοῦ σινιστῶντες δημοτικὰ καὶ ἄλλα σχολεῖα.

Ἡ βιομηχανία ἐν αὐτῇ εἶναι ὀλίγον πρωδευμένη, ἴδιχ δὲ ἀπό τινων ἐτῶν ἥρξατο νὰ ἀναπτύσσηται ἡ ἔξορυξις τῶν μετάλλων ἀργύρου, μολύβδου κλ. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἔνεκα τῆς ἀναπτυσσομένης καὶ διὰ ἔηρᾶς συγκοινωνίας καθ' ἐκάστην γίνεται σπουδαιότερον.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι αὐτῆς εἶναι 872 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς τῆς ἔηρᾶς ἐν καιρῷ εἰρήνης 94 χιλ. ἀνδρῶν, ἐν ὥρᾳ δὲ πολέμου ὑπέρ τὰς 400 χιλ. Ὁ δὲ στόλος της συνισταται ἐξ 134 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων μετὰ 490 πυροβόλων.

Πολεμικὴ διαιρεσις, πόλεις, κτήσεις.

Ἡ Ἰσπανία διαιρεῖται εἰς 48 τμῆματα καὶ ταῦτα πάλιν εἰς ἐπαρχίας καὶ δήμους.

Τούτων ἐπισημ. πόλεις εἶναι Μαδρίτη ἐπὶ τοῦ Μανσανάρεζου παραποτάμου τοῦ Τάγου, μεσόγειος πόλις πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσα λαμπρὰς οἰκοδομάς, πανεπιστήμιον, λαμπρὰν πι-

νακοθήκην, ἀστεροσκοπεῖον, ώραιος περιπάτους καὶ 500 χιλ. κατ. Σαλαμάγχα ΒΔ. αὐτῆς, ἔχουσα ἀρχαῖον πανεπιστήμιον. *Balladóbor* πρὸς Β. τῆς Σαλαμάγκης ὅλλοτε πρωτ. τῆς Καστιλίας, ἔχουσα 50 χιλ. κατ. *Bálbaor* πρὸς Β. παράλιος πόλις, δι' ᾧ ἐξάγονται τὰ ώραια μαλλιά τῆς Ισπανίας. Σαραγόσσα εἰς τὰ ΒΑ. ἐπὶ τοῦ "Εβρου, ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ 85 χιλ. κατ.

Barekélonē ΒΑ. εἰς τὴν Μεσόγειον, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον, λαμπρὸν λιμένα; πανεπιστήμιον, σπουδαίαν βιομηχανίαν, μέγιστον ἐμπόριον καὶ 250 χιλ. κατ. *Ballertia* ΝΔ. αὐτῆς ἐν τερπνοτάτῃ πεδιάδι παρὰ τὴν Μεσόγειον, παράγουσα λαμπροὺς οἴνους καὶ ἔχουσα φρούριον, πανεπιστήμιον, μεγαλοπρεπεῖς ναούς, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 150 χιλ. κατ. *'Alikártη* πρὸς Ν. αὐτῆς παράλιος καὶ ἐμπορικὴ πόλις, παράγουσα λαμπροὺς οἴνους καὶ ἔχουσα 35 χιλ. κατ. *Mourkia* ΝΔ. αὐτῆς οὐ μακρὰν τῆς Θαλάσσης, ἐκτισμένη κατ' Ἀραβικὴν ἀρχιτεκτονικήν, παράγουσα λαμπροὺς οἴνους καὶ ἔχουσα 92 χιλ. κατ.

Karthaigérē πρὸς Ν. τῆς Μουρκίας, λαμπρὰ πόλις ἔχουσα πολεμικὸν καὶ ἐμπορικὸν λιμένα, ναυπηγεῖον καὶ 40 χιλ. κατ. *Gρεράδα* ΝΔ. ἐπὶ ἔξαισιας θέσεως, ἔχουσα πανεπιστήμιον, περίφημα Ἀραβικὰ ἀνάκτορα καὶ 76 χιλ. κατ. *Malága* ΝΔ. αὐτῆς, ἔχουσα καλὸν λιμένα εἰς τὴν Μεσόγειον, σπουδαῖον ἐμπόριον οἴγων, βιομηχανίαν καὶ 120 χιλ. κατ. τὸ δὲ κλῖμα τῆς θεωρεῖται ἡπιώτατον κατὰ τὸν χειμῶνα ὡς τὸ τῆς Νικαίας τῆς Γαλλίας. *Gibraltár* ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου πορθμοῦ, ὄχυρωτάτη καὶ λίαν ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα 26 χιλ. κατ. καὶ ἀπὸ τοῦ 1704 ἀνήκουσα εἰς τοὺς "Ἀγγλους. *Kádiξ* (πάλαι *Γάδειρα*) ΒΔ. τοῦ *Gibraltár*, λίαν ὄχυρὰ πόλις ἔχουσα μέγχν πολεμικὸν καὶ ἐμπορικὸν λιμένα, ἀκχεδήμειαν τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ 70 χιλ. κατ. *Sebúlla* (πάλαι *Ispallic*) ἐπὶ τοῦ *Γουαδαλκούιθίου* ἐν θαυμασίᾳ θέσει ἐν τῷ μέσῳ πεδιάδος κεκαλυμμένης ὑπὸ ἐλαιῶν καὶ ἄλλων διαφόρων δένδρων, ἔχουσα μεγαλοπρεπῆ Ἀραβικὰ ἀνάκτορα, τὸν μεγαλεῖτερον ναὸν τῆς Ισπανίας, πανεπιστήμιον, μέγα ἀμφιθέατρον καὶ 135 χιλ. κατ. *Kordúnē* ΒΑ. αὐτῆς παρὰ τὸν *Γουαδαλκούιθίον*, πατρὶς τοῦ φιλοσόφου *Σενέκα*, διασώζουσα μεγαλοπρεπὲς Ἀραβικὸν τσαμίον καὶ ἔχουσα ἐργοστάσια δερμάτων καὶ 50 χιλ. κατ. ἐπὶ δὲ τῶν Ἀράβων ἐν ἑκατ. *Tólebor* πρὸς Β. αὐτῆς παρὰ τὸν Τάγον, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 21 χιλ. κατ.

'Ἐν τῷ τμήματι τῆς Καταλωνίας πρὸς τὰ Πυρηναῖα κεῖται

ἡ δημοκρατία τῆς Ἀνδόρρας, ἔχουσα 58 χιλ. κατ. καὶ προστατεύεται ύπὸ τῆς Γαλλίας.

Τῶν δὲ Βαλεαρίδων νήσων ἡ Μαϊόρκα εἶνε εὐφορωτάτη μὲ πρωτ. τὴν Πάλμαρ, ἔχουσαν καλὸν λιμένα, ὄχυρὰ φρούρια, πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 60 χιλ. κατ. Ἡ δὲ Μινόρκα ἔχει πρωτ. τὴν πόλιν Μάλωρα μὲ λαμπρὸν λιμένα καὶ 20 χιλ. κατ.

Τῶν δὲ Πιτυουσῶν ἡ "Ιβίκα" ἔχει ὁμώνυμον πόλιν καὶ πλούσια ἀλοπήγια.

Ἡ Ισπανία ἔχει κτήσεις ἐν Ἀφρικῇ, Ἀσίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ Ωκεανίᾳ, περὶ ὧν ἔκει θὰ γείνη λόγος.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ

"Ορια, ιστορία.

Ἡ Πορτογαλλία ὥριζεται πρὸς Β. καὶ Α. ύπὸ τῆς Ισπανίας, πρὸς Δ. καὶ Ν. ύπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ.

Ἡ Πορτογαλλία ἀπετέλει ἀπὸ τοῦ 12^{ου} μ. Χ. αἰῶνος ἴδιον βασιλείου, τὸ ὄποιον διὰ τῶν θαλασσοποριῶν καὶ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς διὸ τὰς Ἰνδίας θαλασσίου ὁδοῦ ύπὸ τοῦ Βάσκου Δεγάμα ἐπλούτησε καὶ ἐφθασεν εἰς ὑψιστον βαθμὸν δόξης καὶ δυνάμεως, κατακτήσασα πολλὰς χώρας ἐν τῇ Ἀφρικῇ καὶ ταῖς Ἰνδίαις. Εἶτα ὑπετάγη τὸ 1580 εἰς τοὺς Ισπανούς, ὅτε ἔνεκα τῶν πολέμων των πρὸς τοὺς Ἀγγλους καὶ Ὀλλανδούς ἔχασε τὰς πλείστας τῶν κτήσεών της. Τὸ δὲ 1640 ἀπεχωρίσθη τῆς Ισπανίας, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐνωθεῖσα ἔχωρίσθη ἀπ' αὐτῆς τὸ 1814 καὶ ἔκτοτε μένει ἀνεξάρτητος.

"Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολίτευμα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Πορτογαλλίας εἶνε 93000 τετρ. χιλιόμ. οἱ δὲ κάτοικοι 4700000 δυτικοί, κυβερνώμενοι συνταγματικῶς μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Κλημα, ἔδαφος, ἐκπαίδευσις, βιομηχανία.

Τὸ κλημα αὐτῆς εἰς τὰ ΝΔ. παράλια εἶνε ἀρκετὰ θερμόν, εἰς δὲ τὰ μεσόγεια τερπνὸν καὶ ύγιεινόν· τὸ δ' ἔδαφος εἶνε τὸ πλείστον ὄρεινόν, ἀλλ' ἔχει καὶ εὐφόρους πεδιάδας κακῶς καλλιεργουμένας, ἀλλὰ καὶ οὕτω παραγούσας δημητριακούς καρπούς, καλλίστους οἶνους, βάμβακα, ἀμύγδαλα, σῦκα, πορτοκάλια, λεμόνια.

‘Η ἐκπαιδευσις ἐν αὐτῇ εἶναι λίαν παρημελημένη, ἔχουσα ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ της ὄλιγιστα δημοτικὰ σχολεῖα καὶ ἐν πανεπιστήμιον. ‘Η δὲ βιομηχανία ἥρξατο ἥδη νὰ ἀναπτύσσεται ἐν αὐτῇ ώς καὶ ἡ διὰ σιδηροδρόμων συνγκοινωνία καὶ τὸ ἐμπόριον.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι αὐτῆς εἶναι 175 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς τῆς ξηρᾶς 35 χιλ., ἐν ὥρᾳ δὲ πολέμου 78 χιλ. ἀνδρῶν ὁ δὲ στόλος συνίσταται ἐκ 32 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων μετὰ 116 πυροβόλων.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις, κτήσεις.

‘Η Πορτογαλλία διαιρεῖται εἰς ἑξ νομούς.

Τούτων ἐπισημ. πόλεις εἶναι Λισσαβὼν ἐπὶ τῆς Δεξιᾶς Ὑγίης τοῦ Τάγου ἐπὶ θαυμασίας θέσεως ἐκτισμένη ἐν εἰδει ἀμφιθεάτρου, πρωτ. τοῦ κράτους λίαν ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα μέγα ὑδραγωγεῖον, μεγάλας οἰκοδομάς, μέγιστον νοσοκομεῖον, λιμένα εύρυχωρότατον, λαμπρὰ προστεία καὶ 250 χιλ. κατ. Ὁπόρτοι παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουρίου ἐν λαμπρᾷ θέσει, ἡ μεγαλειτέρα, ἐμπορικώτερα καὶ πλουσιωτέρα μετὰ τὴν Λισσαβῶνα πόλις τῆς Πορτογαλλίας περίφημος διὰ τοὺς οἴνους της, ἔχουσα μουσεῖον, λαμπρὰν βιβλιοθήκην καὶ 110 χιλ. κατ. Κοίμβρα πρὸς Ν. ἐπὶ τοῦ μικροῦ ποταμοῦ Μονδέγου ἐν μέσῳ ἀμπελῶνων, ἐλαιώνων καὶ λεμονέωνων, ἔχουσα πανεπιστήμιον, γημεῖον, βοτανικὸν κήπον, ἀστεροσκοπεῖον καὶ 15 χιλ. κατ. Ἐβρά πρὸς Α. τῆς Λισσαβῶνος, ἔχουσα ὡραῖον καθεδρικὸν ναὸν καὶ 10 χιλ. κατ.

Κτήσεις ἔχει ἡ Πορτογαλλία ἐν Ἀφρικῇ, Ἀσίᾳ καὶ Ὡκεανίᾳ.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΓΑΛΛΙΑ

τερια, ιστορια.

‘Η Γαλλία ὄριζε·αι πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Γερμανίας, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Μάγχης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ισπανίας καὶ τῆς Μεσογείου, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, Ἐλβετίας καὶ Γερμανίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Μάγχης.

Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς νῦν Γαλλίας ἦσαν Γαλάται καὶ Κελ-

τοί, λαοὶ πολεμικοί. Τούτους ὁ Ρωμαῖος Ἰούλιος Καῖσαρ μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ὑπέταξε τὸ 50 π. Χ. ὑπὸ τὴν Ῥώμην. Τὸν δὲ Δ^ου μ. Χ. αἰῶνα μετενάστευσαν εἰς αὐτὴν Γερμανικοὶ λαοὶ Βουργούνδιοι, Βεισιγότθοι καὶ Φράγκοι. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐγένοντο τέλος κύριοι αὐτῆς καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ χώρα ὠνομάσθη Φραγκία (France).

Ἡνωμένη δὲ οὖσα μετὰ τῆς Γερμανίας ἔχωρίσθη τὸ 843 διὰ παντὸς ἀπ' αὐτῆς. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦτο ἀσθενής, ἀλλ' ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ' (1715) ἀπέκτησε μεγάλην δύναμιν.

Κατὰ δὲ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν (1789), καταλυθείστης ἐν αὐτῇ τῇς μοναρχίας, ἐγένετο δημοκρατία, ἣν δῆμος ταχέως διεδέχθη αὐτοκρατορίᾳ ὑπὸ Ναπολέοντα τὸν Α'. τὸν ἐπικληθεύεντα μέγαν. Μετὰ δὲ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ (1812) ἐγένετο συνταγματικὸς αὐτῆς βασιλεὺς Κάρολος ὁ Ι', ὅστις τὸ 1830 ἐξεδιώχθη τοῦ θρόνου, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος τῆς Αύρηλίας. Ἀλλὰ καὶ οὗτος μετὰ ἐπανάστασιν τὸ 1848 ἐξεδιώχθη τοῦ θρόνου καὶ ἐγένετο δημοκρατία, ἣν Ναπολέων ὁ ἀνεψιὸς τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος πρόεδρος ὥν αὐτῆς τὸ 1852 κατέλυσε καὶ ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας ὡς Ναπολέων Γ'.

Ὕπ' αὐτοῦ προσετέθησαν τὸ 1860 εἰς τὴν Γαλλίαν αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ἰταλίας Σαβοΐα καὶ Νίκαια. Τὸ δὲ 1871 ἔνεκα τοῦ πολέμου τοῦ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Πρωσίας μετὰ τὴν ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Σεδὴν αἰχμαλωτίαν του κατελύθη πάλιν ἡ αὐτοκρατορία καὶ ἐγένετο δημοκρατία. Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον ἡ τηθεύεσσα κατὰ κράτος ἡ Γαλλία ἀπώλεσε τὰς πρότερον Γερμανικὰς αὐτῆς ἐπαρχίας τὴν Ἀλσατίαν, ἐκτὸς τοῦ φρουρίου Βελφόρ, καὶ τὴν Λοθαριγγίαν.

"Ορη. ποταμοῖ.

"Ορη τῆς Γαλλίας εἰς τὰ ΝΔ. εἶναι τὰ Πυρηναῖα χωρίζοντα αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἰσπανίας· τὰ Σεβέρια ὅρη πρὸς Ν. τῆς Γαλλίας· αἱ Ἀλπεις πρὸς Α. χωρίζουσαι τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τῆς Ἐλβετίας καὶ Ἰταλίας καὶ ἔχουσαι πρὸς αὐτὴν ὑψηλοτέρας κορυφὰς τὸν Ἰόραρ, τὸ Λευκὸν ὅρος τὸ ὑψιστὸν ὅρος τῆς Εὐρώπης, τὰς Ἐπιθαλασσίους Ἀλπεις, τὰς Κοττίας Ἀλπεις καὶ τὸ Βήσουλον· τὰ Βόσγια πρὸς Β. εἰς τὰ ὄρια τῆς Γερμανίας, καὶ τὰ Ἀρδεννα ΒΔ. εἰς τὰ ὄρια τοῦ Βελγίου.

Ποταμοὶ αὐτῆς εἴναι πρὸς Β. ὁ Μενόης, πηγάζων ἐκ τῶν Βοσγίων καὶ ἐκβάλλων διὰ τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὀλλανδίας εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν· ὁ Σκάλδης, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν

Αρδεννῶν ἐκβάλλει διὰ τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὀλλανδίας εἰς τὴν αὐτὴν θάλασσαν. Ὁ Σηκουάρας, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Βοσγίων καὶ ρέων διὰ τῶν Παρισίων ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης· ὁ Λείγηρ, πηγάζων ἐκ τῶν Σεβενίων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὰ ΒΔ. τοῦ Βισκαϊκοῦ κόλπου· ὁ Γαρούρας, πηγάζων ἐκ τῶν Πυρηναίων καὶ τῶν Σεβενίων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ μέσον τοῦ Βισκαϊκοῦ κόλπου· ὁ Ῥοδαρός, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἰόρα καὶ τῶν Ἐλθετικῶν ὄρέων καὶ σχηματίζων τὴν λίμνην Γενεύην ρέει εἰτα πρὸς Ν. καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λέοντος.

*Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολιτευμα, κλῖμα, ἔδαφος.

Η ἐπιφάνεια τῆς Γαλλίας εἶναι 528600 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι περὶ τὰ 38 ἑκατ. δυτικοί, πλὴν 1 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. διαμαρτυρομένων, κυβεργώμενοι δημοκρατικῶς ὑπὸ προέδρου ἐκλεγομένου ἀνὰ ἑπταετίαν μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Τὸ κλῖμα τῆς Γαλλίας εἶναι λίαν συγκερασμένον καὶ ὁ ἀήρ αὐτῆς καθαρὸς καὶ υγιεινός· ἀλλ' ἐν τοῖς ΝΔ. ἐνίστε φυσῶσιν ὄρυματικῶς βορειοδυτικοὶ ἀνεμοί καὶ συγγὰ πίπτει ἐκεῖ καὶ χάλαζα. Εἰς δὲ τὰ Δ. καὶ ἐπὶ τῶν βόρειων ὄρέων τὸ κλῖμα εἶναι βρογχώτατον. Εἰς τὰ βόρεια τὸ ἔδαφος εἶναι πεδινόν, παράγον ἀφύσινας δημητριακοὺς καρποὺς καὶ τρέφον λαμπρὰ ποιμνια. Τὸ ἀνατολικὸν περιέχει τὰ ὄρη Ἰόραν καὶ Βόσγια καὶ τὰς πεδιάδας τοῦ Σαύνου, τὸ δὲ δυτικὸν εὐφόρους πεδιάδας παραγούσας λαμπροὺς οἴνους· τὸ δὲ κεντρικὸν καὶ νότιον περιέχει ώραίας πεδιάδας, αιτινές προφυλαττόμεναι ἀπὸ τῶν βορείων ἀνέμων παράγουσιν ἔλαιον, λεμόνια, πορτοκάλλια, λαμπροὺς οἴνους· οίον τὸν Καμπανικὸν καὶ Βορδικόν, καὶ τρέφουσι μεταξοσκώληκας. "Εχει δὲ ἡ χώρα καὶ μεταλλεῖα, σιδήρου, χαλκοῦ, μολύβδου καὶ γαιανθράκων.

*Εκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον.

Η ἀνωτέρα ἐν Γαλλίᾳ ἐκπαίδευσις εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη, ἔχει δὲ καὶ ἡ δημοτική· ἀλλ' ἥδη ἡ κυβερνητική τῆς δημοκρατίας καθ' ἐκάστην συνιστᾶ πολλὰ ἐν αὐτῇ σχολεῖα.

Η βιομηχανία καὶ μάλιστα τῶν μεταξωτῶν, τῶν βαμβακερῶν καὶ τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ τῶν εἰδῶν τῆς πολυτελείας ἔφθασεν ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὴν ὑψίστην ἐντέλειαν, στερεότητα καὶ κομψότητα. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμπόριόν της κατέχει ἥδη ἐν Εὐρώπῃ τὴν πρώτην θέσιν, βοηθούμενον ὑπὸ τῶν ἀπειρῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας.

Αἱ πρόσοδοι αὐτῆς εἶνε 3,100 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς ἐν καιρῷ εἰρήνης 503 χιλ. ἀνδρῶν, ἐν ὕρᾳ δὲ πολέμου 1,780, 000 Ὁ δὲ στόλος τῆς συνίσταται ἐκ 356 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων, ὡν τὰ 52 εἶνε θωρηκτά.

Πολιτικὴ διακρίσεις, πόλεις, κτήσεις.

Ἡ Γαλλία διαιρεῖται εἰς 87 νομοὺς καὶ οὗτοι πάλιν εἰς 363 ἐπαρχίας.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Παρίσιοι ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα καὶ ἐπὶ τῶν δύο αὐτοῦ νήσων, πρωτ. τῆς Γαλλίας, ἐσχάτως διὰ φοβερῶν φρουρίων ὄχυρωθεῖσα. Ἐπὶ τῶν δύο μικρῶν νήσων ἔκειτο ἡ παλαιὰ πόλις· ἐν τῇ μιᾷ δὲ τούτων κεῖται ἡ γοτθικὴ μητρόπολις τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων· ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχυρης τοῦ ποταμοῦ κεῖται ἡ ἀκαδήμεια, τὸ πανεπιστήμιον, τὸ πάνθεον, ὁ στρατὸν τῶν ἀπομάχων, τὸ πεδίον τοῦ Ἀρεως, ἐπὶ δὲ τῆς δεξιᾶς ὄχυρης τὸ ὥραιότερον μέρος τῆς πόλεως, τὰ Ἡλύσια πεδία, ἡ πλατεῖα τῆς Ὄμονοίας, ὁ ὄβελίσκος τῆς Λουξόρ, τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ, τὸ Λούθρον μετὰ τῶν περιφήμων μουσείων του, πρὸς Β. ἡ ὁδὸς τοῦ Ἅγιου Ὀνορίου, τὰ βασιλικὰ ἀνάκτορα, καὶ εἰς τὸ ἀντίθετον ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς πόλεως ἡ πλατεῖα τῆς Βαστίλλης, τερπνότατοι κῆποι καὶ πρόστεια. Ἀξιὰ δὲ μνείας εἶνε καὶ ἡ πλατεῖα τῆς Βανδώμης μετὰ τῆς στήλης, ἐφ' ἣς κεῖται ὁ ἀνδριάς τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος. Εἶνε ἡ πρώτη πόλις τοῦ κόσμου κατὰ τὸν πολιτισμόν, τὴν πληθὺν καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν δημοσίων μνημείων, ἡ δευτέρα κατὰ τὸν πληθυσμόν, καὶ ἡ τετάρτη κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἔχουσα περιφέρειαν 33 χιλιού. καὶ 2250000 κατ.

Βερσαλίαι ΝΔ. αὐτῆς ἐπὶ ποταμίου τοῦ Σηκουάνα οὐ μικρὰν τῶν Παρισίων, μέχρι τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789 πρωτ. τῆς Γαλλίας, ἔχουσα λαμπρὰ ἀνάκτορα μετὰ ώραίων κήπων, σπουδαίον μουσεῖον τῆς φυσικῆς ιστορίας καὶ 50 χιλ. κατ. Ῥουέρην πνὶ τοῦ Σηκουάνα, βιομηχανικῶτάτη καὶ ἐμπορικῶτάτη πόλις πατρὶς τῶν δύο Κορνηλίων, ἔχουσα λαμπροὺς γοτθικοὺς ναούς, ἱατρικὴν σχολήν, βοτανικὸν κῆπον καὶ 106 χιλ. κατ. Ἀμιένην πρὸς Β. αὐτῆς πατρὶς Πέτρου τοῦ Ἐρημίτου ἔχουσα φρούριον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ 75 χιλ. κατ. Λιλλὴν πρὸς Β. τῆς Ἀμιένης, λίαν ὄχυρὰ πόλις πρὸς τὰ ὅρια τοῦ Βελγίου, ἔχουσα σπουδαίαν βιομηχανίαν καὶ 180 χιλ. κατ. Δυγκέρην πρὸς Β. αὐτῆς, σπουδαῖος πολεμικὸς καὶ ἐμπορικὸς λιμήν. Καταλ ΝΔ. αὐτῆς, λίαν

όχυρὰ πόλις ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ, ὅθεν ἐντὸς 1 $\frac{1}{2}$ ώρας περῶσι δι' ἀτμοπλοίων εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Χάδρη εἰς τὰς ἑκούσιας τοῦ Σηκουάνα, λίγαν ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ παράλιος πόλις ἔχουσα σπουδαίαν βιομηχανίαν βαμβακερῶν ὑφασμάτων καὶ 106 χιλ. κατ. Χερβούργορ ΒΔ. αὐτῆς ἐπὶ χερσονήσου, ὁ ἰσχυρότερος πολεμικὸς λιμένας τῆς Γαλλίας, ἔχουσα 40 χιλ. κατ.

Βρέστη ΝΔ. τοῦ Χερβούργου ἐπὶ χερσονήσου, ἔχουσα τὸν δεύτερον πολεμικὸν λιμένα τῆς Γαλλίας πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ 70 χιλ. κατ. Νάρτη ΝΑ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Λείγηρος, ἐμπορικώτατη πόλις ἔχουσα ἀστεροσκοπεῖον, ωραίας γεφύρας, λαμπροὺς περιπάτους καὶ 125 χιλ. κατ. Τούρση ΒΑ. τῆς Νάρτης ἐπὶ τοῦ Λείγηρος ἐντὸς πεδιάδος κατακύτου ἐξ ἀμπέλων καὶ ἀληλων ὀπωροφόρων δένδρων, τὸ περιβόλιον τῆς Γαλλίας ἐπικαλουμένη, ἔχουσα ωραίαν γέφυραν καὶ 55 χιλ. κατ. Παρ' αὐτὴν Κάρολος ὁ Μάρτελλος κατέστρεψε τὸ 738 τοὺς κατὰ τῆς Εὐρώπης ἐκστρατεύσαντας Ἀράβας καὶ ἔσωσε τὸν χριστιανισμόν. Αύρηλία ('Ορλεάνη) ΒΑ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Λείγηρος, ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον: δίναυ, ἀξιόλογον βιομηχανίαν, μαλλίων ὑφασμάτων καὶ 57 χιλ. κατ. Βορδώ ΝΑ. τῆς Νάρτης ἐπὶ τοῦ Γαρούνα, ἔχουσα λαμπρὸν λιμένα, δι' οὐ ἔξερχονται οἱ οἶνοι τῆς ΝΔ. Γαλλίας, πανεπιστήμιον, θέατρον, λαμπρότατον, ἀστεροσκοπεῖον, διάφορα μουσεῖα καὶ 221 χιλ. κατ. Τολῶσα ΝΑ. αὐτῆς ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῆς διώρυγος Λαγκεδόκου μετὰ τοῦ Γαρούνα, δι' ης ἐνοῦται ἡ Μεσόγειος θάλασσα μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἔχουσα σπουδαίαν βιομηχανίαν σιδηρῶν ἔργων, ἀκαδήμειαν, ἀστεροσκοπεῖον, βοτανικὸν κῆπον, μουσεῖον, ωραίαν γέφυραν ἐπὶ τοῦ Γαρούνα καὶ 130 χιλ. κατ.

Μομπελλιέρορ ΝΑ. οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης ἐν τερπνοτάτῃ θέσει, ὅθεν φαίνονται τὰ Πυρηναῖα, τὰ Σένια καὶ αἱ "Αλπίαι, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ μάλιστα διάσημον σχολὴν ιατρικῆς, βοτανικὸν κῆπον, λαμπρότατον κλῖμα, ἀξιόλογον βιομηχανίαν μεταξωτῶν καὶ βαμβακερῶν ὑφασμάτων, σπουδαῖον ἐμπόριον οἴνων καὶ 60 χιλ. κατ. Ἀβιγιάρ ΒΑ. ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ 'Ροδανοῦ, ὄχυρὰ πόλις ἔχουσα ἐμπόριον οἴνων, ἑλαιού, ἀρωμάτων, σπουδαίαν βιομηχανίαν μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ 33 χιλ. κατ. καὶ ἀπὸ τοῦ 1307 μέχρι τοῦ 1377 χρηματίσασα ἔδρα τῶν παπῶν.

Μασσαλία πρὸς Ν. αὐτῆς ἐν τῇ Μεσογείῳ ἀποικία τῶν Φωκαέων (600 π. Χ.), ἡ μεγαλειτέρα πόλις τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Μεσόγειον, ἔχουσα λαμπρὸν κλῖμα, ἀστεροσκοπεῖον, μου-

σειν, βοτανικὸν κῆπον, πολλοὺς ἐμπορικοὺς λιμένας, μέγα ἐμπόριον καὶ 360 χιλ. κατ. *Tou.lavr* ΝΑ. αὐτῆς, ὄχυρώτατος καὶ μέγας πολεμικὸς λιμὴν τῆς Γαλλίας ἐν τῇ Μεσογείῳ ἔχων ναυπηγεῖον καὶ 70 χιλ. κατ.

Λυών πρὸς Β. τῆς Ἀθηνῶνος ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ 'Ροδανοῦ καὶ τοῦ Σαόνου, ἡ δευτέρα τὸν πληθυσμὸν πόλις τῆς Γαλλίας, πατρὶς πολλῶν διασήμων ἀνδρῶν, ἔχουσα σχολὴν ιατρικῆς, τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς θεολογίας, μέγα νοσοκομεῖον, ἀστεροσκοπεῖον, βοτανικὸν κῆπον, τὰ σπουδαιότερα ἐργοστάσια τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων τῆς Γαλλίας, μέγα ἐμπόριον καὶ 380 χιλ. κατ. "Ἄγιος Στέφανος" ΝΔ. καὶ οὐ μακρὰν τῆς Λυῶνος ἔχουσα πλησίον της τὰ πλουσιώτερα ἀνθρακορυχεῖα τῆς Γαλλίας, σπουδαίαν βιομηχανίαν σιδηρῶν ἔργων καὶ μαλλιστα ὅπλων, ἔτι δὲ μεταξουργεῖα, νηματοποιεῖα καὶ 135 χιλ. κατ. *Kλερμόντιον* ΒΔ. τῆς Λυῶνος ἐπὶ τοῦ Λείγηρος ἐπίσημος διὰ τὴν ἐνταῦθα τὸ 1095 σύνοδον τῶν δυτικῶν, καθ' ᾧ ἦν ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης ὑπὲρ τῆς Ἀγίας Γῆς ὁ κατὰ τῶν ἀπίστων πόλεμος, ἔχουσα 40 χιλ. κατ. *Nαρού* πρὸς Β. τῆς Λυῶνος εἰς τὰ ὄρια τῆς Γερμανίας, ἔχουσα ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ 73 χιλ. κατ. "Ρῆμοι" ΒΔ. τῆς Νανσῆ, ὄχυρὰ πόλις, ὅπου τὸ πάλαι ἐστέφοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας, ἔχουσα παλαιὸν γοτθικὸν ναόν, σπουδαίαν βιομηχανίαν μαλλινῶν καὶ βαμβακερῶν ὑφασμάτων καὶ 95 χιλ. κατ. *Σιαμπερή* πρὸς Α. τοῦ Ἀγίου Στεφάνου, ἡ ἐπισημοτέρα πόλις τῆς Σαρδικίας, ἔχουσα 20 χιλ. κατ. *Nίκαια* ΝΑ. εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰταλίας, παράλιος πόλις ἔχουσα 66 χιλ. κατ. Διὰ δὲ τὸ ηπιόν καὶ ὑγιεινὸν κλῖμα της τὸν χειμῶνα συναθροίζονται ἐν αὐτῇ πλῆθος ζένων ἐκ διαφόρων τῆς Εὐρώπης πόλεων.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνήκει ἔτι ἡ ἐν τῇ Μεσογείῳ πρὸς Ν. αὐτῆς νήσος *Κορσικὴ* (πάλαι *Κύρος*) ἔχουσα 240 χιλ. κατ. Ταύτης πρωτ. εἶναι *Αἴάκιον*, ἐν ᾧ ὁ μέγας Ναπολέων ἐγεννήθη, λίσαν ὄχυρὰ καὶ εὐλίμενος πόλις ἔχουσα 15 χιλ. κατ. *Βαστία* ΒΑ. ἄλλοτε πρωτ. τῆς νήσου, ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

Γύπο τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας εἶναι τὸ παρὰ τὴν *Νίκαιαν* κείμενον δουκᾶτον *Moraxό*, ἔχον ἐπιφάνειαν 22 τετρ. χιλιομ. καὶ 10 χιλ. κατ.

Κτήσεις δ' ἔχει ἡ Γαλλία ἐν Ἀφρικῇ, Ἀσίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ Ὡκεανίᾳ, περὶ ὃν ἐκεῖ θὰ γείνη λόγος.

ΕΛΒΕΤΙΑ

"Ορεια, ιστορία.

Η Έλβετία κατέχουσα τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς Εύρωπης ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Γερμανίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Λύστριας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ιταλίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γαλλίας.

Οι ἀρχαιότεροι κάτοικοι τῆς Έλβετίας ήσαν Κελτοί ὑποταγήθεντες μετὰ τῶν Κελτῶν τῆς Γαλλίας ὑπὸ τοῦ Ίουλίου Καίσαρος εἰς τοὺς Ρωμαίους. Κατὰ δὲ τὴν τῶν ἔθνῶν μετανάστων κατέλαθον τὸ πλεῖστον τῆς χώρας Γερμανικοὶ λαοί, οἵτινες μετὰ τῶν ἄλλων κατοίκων ἀπετέλεσαν μέρος πρῶτον τοῦ Φραγκικοῦ καὶ ἐπειτα τοῦ Γερμανικοῦ κράτους. Κατὰ δὲ τὸν μεσαιωνικὸν συνεστήθησαν ἐν αὐτῇ πολλαὶ κομητεῖαι· οἷον ἡ τοῦ Ἀψοδούργου ἀλλὰ καὶ πολλαὶ ἐλεύθεραι πολιτεῖαι καὶ κοινότητες χωρίκῶν ὑπῆρχον. Αἱ ἐλεύθεραι αὕται πολιτεῖαι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου κόμητος τοῦ Ἀψοδούργου τὸ 1291 συστήσασαι τὸν Έλβετικὸν σύνδεσμον ἀνέλαθον μεγάλους ἀγῶνας πρῶτον κατὰ τῶν Αύστριακῶν ὡς κληρονόμων τοῦ κόμητος Ἀψοδούργου καὶ εἴτα κατὰ τῶν Γάλλων, καὶ ἐσχημάτισαν ὁμοσπονδίαν καθ' ἑκάστην αὐξανομένην μέχρι τοῦ 1815, ὅτε αἱ σύμμαχοι δυνάμεις τῆς Εύρωπης ἔθεσαν αὐτῇ τὰ σημερινὰ αὐτῆς ὅρια.

"Ορη, ποταμοί, λίμναι.

"Ορη τῆς Έλβετίας εἰνε αἱ "A.λπεις" διαιροῦνται δέ· α) εἰς Δυτικὰς "Αλπεις, ἐκτεινομένας ἀπὸ Β. πρὸς Ν. καὶ καταληγούσας ἀποτόμως εἰς τὸν κόλπον τῆς Γενούας· β) εἰς Κερτρικάς "Αλπεις, αἵτινες ἔχουσιν ὑψηλοτέρας κορυφὰς τὸ Λευκὸν ὄρος, τὸ Κέρβιρον, τὴν 'Ρόζαρ καὶ τὸν 'Αγιον Βεργάρδον τὸ ὑψηλότερον κατωκημένον μέρος τῆς Εύρωπης· γ) εἰς 'Αρατολικὰς "Αλπεις, αἵτινες συνιστάμεναι ἐκ τῶν Ναρικῶν, Καρυκῶν καὶ 'Ιουλιακῶν "Α.λπεων, χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ βαθειῶν κοιλάδων ἐπιτηδείων πρὸς κτηνοτροφίαν.

'Ἐκ τῶν ὄρέων τῆς Έλβετίας πηγάζουσιν εἱ μεγαλείτεροι ποταμοὶ τῆς Εύρωπης· οἷον πρὸς Β. ὁ 'Ρῆνος, ὃστις πηγάζων ἐκ τῶν ὄρέων Ἀγίου Γοττάρδου καὶ Σπληγώνου καὶ σχηματίζων κατὰ τὸν ῥόον του τὴν λίμνην τῆς Κωνσταντίας ὡς καὶ πολλοὺς καταρράκτας· οἷον τὸν τῆς Σχαφούστης, στρέφεται ἐπειτα πρὸς Δ. ὁ 'Ροδανός, ὃστις πηγάζων ἐκ τῶν Έλβετικῶν ὄρέων καὶ σχηματίζων τὴν λίμνην Γενεύην ἡ Λειμάνην εἰσέρχε-

ται ἔπειτα εἰς τὴν Γαλλίαν· ὁ Τίκιρος, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ
ὅρους Ἀγίου Γοττάρδου εἰσέρχεται ἔπειτα εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Διμναὶ τῆς Ἐλβετίας εἶναι ἡ τῆς Κωροταρτίας, ἡ τῆς Λυ-
κέρης, ἡ τῆς Νευσιατέλης, ἡ τῆς Ζυρέγης, καὶ ἡ τῆς Γερέύης,
ἡ ώραιοτέρα τῶν λιμνῶν τῆς Εὐρώπης.

*Επιφάνεια, πληθυσμός, γλώσσα, θρησκεία, πολίτευμα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ἐλβετίας εἶναι 41400 τετρ. χιλιόμ.
οἱ δὲ κάτοικοι 2850000, ὃν τὰ $\frac{3}{4}$ εἶναι Γερμανοὶ κατοι-
κοῦντες τὰ βόρεια αὐτῆς, οἱ δὲ ἄλλοι οἱ πρὸς τὰ Δ., Γάλλοι, καὶ
οἱ πρὸς τὰ Ν. κατοικοῦντες Ἰταλοί, λαλοῦντες ἔκαστον τὴν
γλώσσαν των. Κατὰ δὲ τὴν θρησκείαν ἔν εκατ. τούτων εἶναι δι-
τικοί, οἱ δὲ ἄλλοι διαμαρτυρόμενοι ὄπαδοι τοῦ Καλβίου. Συνί-
σταται δὲ ἐκ πολλῶν πολιτειῶν ἀποτελουσάν μίαν ὁμοσπονδίαν.

Τὸ πολιτευμα τῆς ὁμοσπονδίας ἐν ταῖς πλείσταις πολι-
τείαις εἶναι δημοκρατικὸν καὶ ἐν ὀλίγαις μόνον ἀριστοκρατικόν.
"Απασαι δ' ὅτι ποθέσεις τῆς ὁμοσπονδίας κανονίζονται ὑπὸ διαί-
της συγκροτουμένης ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν πολιτειῶν τούτων.

Κλῖμα, ἔδαφος, ἐκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον.

Τὸ κλῖμα τῆς Ἐλβετίας εἶναι ποικίλον, καὶ εἰς μὲν τὰς ὄρει-
νὰς χώρας τὸν χειμῶνα εἶναι λίαν ψυχρόν, εἰς δὲ τὰς κοιλάδας λίαν
γλυκύν. Τὸ δὲ ἔδαφος τῶν ὁρεινῶν χωρῶν αὐτῆς οὐ μόνον δὲν εἶναι
ἐπιτήδειον εἰς καλλιέργειαν, ἀλλὰ ἐν πολλοῖς μέρεσι καὶ κεκα-
λυμμένον ὑπὸ ἐπτεταράνων κρυσταλλώνων, σχηματιζομέγων ὑπὸ
τοῦ πάγου καὶ τῆς χιόνος, τὰ δὲ χαμηλότερα αὐτῆς μέρη καὶ αἱ
μεταξὺ τῶν ὁρέων καλλάδες καὶ πεδιάδες εἶναι ἀπαντα καλλιερ-
γημένα, παράγοντα ὅχι πολλοὺς δημητριακοὺς καρπούς, ἐν δὲ
τοῖς νοτίοις ἀύτοῖς τόποις οἶνον, καπνόν, κάστανα κτλ. "Εχει
δὲ καὶ πλουσίας βοσκάς, ἐν αἷς τρέφεται πλῆθος ἀγελάδων, βοῶν,
προβάτων, αἴγῶν, ἐξ ὧν σπουδαῖον ποσὸν τυροῦ καὶ βουτύρου
ἐμπορίας χάριν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἔξχυτας: "Ἐν τοῖς ὄρεσι δ'
αὐτῆς ζῶσι καὶ ἄγρια ζῷα· οἷον ἄρκτοι, λύκοι, ἵπτιδες, καὶ πτηνά
γῦπες, κλ. ἔτι δὲ περιέχονται ἐν αὐτοῖς πολύτιμα μέταλλα καὶ
μεταλλικὰ ὄδατα.

Ἡ ἐκπαίδευσις ἡ ἀνωτέρα καὶ μέση εἶναι ἐν αὐτῇ λίαν
ἀνεπτυγμένη· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ κατωτέρα τοσαύτην ἔχει τελειό-
τητα, ὥστε εἶναι τὸ ὑπόδειγμα τῆς παιδεύσεως πολλῶν τῆς Εὐ-
ρώπης κρατῶν.

Ἡ βιομηχανία ἐν ταῖς βορείοις καὶ δυτικαῖς πολιτείαις εἶναι

λίαν ἀνεπτυγμένη καὶ μάλιστα τῶν μεταξωτῶν, τῶν λινῶν καὶ βαμβακερῶν ὑφασμάτων, τῶν ώρολογίων καὶ τῶν χρυσοχοείων. Τὸ δ' ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ἐμπόριον της ἔνεκα τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ἄλλων μέσων τῆς συγκοινωνίας εἶνε λίαν ἀκμαῖον.

Πρόσοδοι, στρατιωτική δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι αὐτῆς εἶνε 26 ἑκατ. δραχμ. ταχτικὸς δὲ στρατὸς αὐτῆς ἐν ὥρᾳ πολέμου ὑπὲρ τὰς 205 χιλ. ἀνδρῶν, λίαν ἔξτησημένων εἰς τὰ ὅπλα.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Βασιλεία ἐπὶ τοῦ Πήνου, ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Ἐλβετίας, ἔχουσα ὄνομαστὸν πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ 61 χιλ. κατ. Ζυρίχη ΝΑ. τῆς Βασιλείας καὶ πρὸς Β. τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἐν θέσει θαυμασίᾳ, ἔχουσα πανεπιστήμιον, πολυτεχνεῖον, τὴν σπουδαιοτέραν βιομηχανίαν τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ μετὰ τῶν προαστείων της 76 χιλ. κατ. Λυκέρην πρὸς Ν. τῆς Ζυρίχης ἐπὶ ὁμωνύμου λίμνης ἐν θαυμασίᾳ θέσει, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα τερπνοὺς κήπους λαμπρὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ 20 χιλ. κατ. Ἀρτοδόρφη ΝΑ. αὐτῆς, ἡ κοιτὶς θεωρουμένη τῆς Ἐλβετίκης ὁμοσπονδίας. Βέρη ΝΔ. τῆς Λυκέρνης ἐπὶ χερσονήσου τοῦ ποταμοῦ Ἀάρου, πρωτ. τῆς Ἐλβετικῆς ὁμοσπονδίας, ἔχουσα ώραιας οἰκοδομάς, πανεπιστήμιον, λαμπρὰν βιομηχανίαν ώρολογίων, λαμπροὺς περιπάτους καὶ 45 χιλ. κατ. Λαυσάρη παρὰ τὴν λίμνην τῆς Γενεύης, ἔχουσα γραφικὴν τοποθεσίαν, ἡπιώτατον κλῖμα, ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 30 χιλ. κατ. Γερεύη ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης, καθ' ὃ μέρος ὁ Ροδανὸς ἔξεργεται τῆς λίμνης, ἐν μαγευτικῇ θέσει πόλις ώραιοτάτη ἔχουσα σπουδαῖον πανεπιστήμιον, ἀστεροσκοπεῖον, ὄνομαστὸν βοτανικὸν κῆπον, μεγίστην βιομηχανίαν ώρολογίων καὶ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν σκευῶν καὶ μετὰ τῶν προαστείων της 70 χιλ. κατ. Εἶνε δὲ πατρὶς τοῦ Ιωάννου Ρουσῶ.

Ιωάννης Ρουσώνος εἰσιτηρότατη
ΑΙ ΚΑΤΩ ΧΩΡΑΙ

Τὰς Κάτω Χώρας ἦτοι τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ὁλλανδίαν κατώκουν τὸ πάλαι Βέλγαι, ἔτι δὲ Βατανοὶ καὶ Φρεῖσοι Γερμανικοὶ λαοί, ἀντισταθέντες ἐπὶ πολὺ καὶ ἐπὶ τέλους ὑποκύψαντες

εἰς τοὺς Ἄρωμαίους· εἴτα δ' ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Φράγκους καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς Ἰσπανούς, ὅτε ἡ Ἰσπανία ἀπετέλεσεν ἐν κράτος μετὰ τῆς Αὐστρίας. Ἐπὶ τούτων ἐπαναστατήσασα ἡ Ὀλλανδία τὸ 1579 ἀπειπάσθη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀπετέλεσεν ἴδιαν δημοκρατίαν, ἣν κατὰ τὴν Βεστφαλικὴν εἰρήνην ἡναγκάσθη καὶ αὐτὴ ἡ Ἰσπανία νὰ ἀναγνωρίσῃ. Τὸ δὲ Βέλγιον τὸ ἀπομεῖναν εἰς τὴν Ἰσπανίαν παρεχωρήθη τὸ 1714 εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ τὸ 1797 διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Κάμπου Φορμίου εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἄλλὰ καὶ ἡ Ὀλλανδία ὑπετάγη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, ὅστις τὸ 1806 ἔκαμε βασιλέα τῶν Κάτω Χωρῶν τὸν ἀδελφόν του Λουδοβίκον. Παραιτηθέντος δὲ αὐτοῦ τοῦ θρόνου ἡνώθησαν πάλιν αὐταὶ μετὰ τῆς Γαλλίας. Μετὰ δὲ τὴν πτῶσιν τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος ἐβασίλευσεν εἰς τὰς Κάτω Χώρας ὁ δούκας τῆς Ὀράγγης. Ἀλλὰ τὸ 1830 ἀπεχωρίσθη πάλιν τὸ Βέλγιον ἀπὸ τῆς Ὀλλανδίας καὶ ἔκτοτε ἀμφότεραι αἱ χώραι αὐταὶ ἀποτελοῦσιν ἴδια βασιλεία.

Αἱ Κάτω Χώραι μόνον πρὸς τὰ ΝΑ. ὄρια τοῦ Βελγίου ἔχουσιν ὅρη τὰ Ἀρδεννα, ἡ δὲ ἄλλη χώρα ἀπασα εἶναι πεδινή, διακοπτομένη ἐνίπτε υπὸ ὑψηλῶν λόφων. Ποταμοὶ δ' αὐτῶν εἶναι ὁ Μεῦσις καὶ ὁ Σκάλλιδος πηγάζοντες ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ὁ Ῥήγος, πηγάζων ἐν Ἐλβετίᾳ.

ΒΕΛΓΙΟΝ

"Ορει, ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα, πολίτευμα.

Τὸ Βέλγιον ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ὀλλανδίας, πρὸς Ν. καὶ ΝΔ. ὑπὸ τῆς Γαλλίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Γερμανίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Βορείου Θαλάσσης.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶναι 29450 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 5 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. σχεδὸν ἀπαντες δυτικοί. Οἱ πρὸς Β. οἰκοῦντες λαλοῦσι τὴν Φλαμανδικὴν διάλεκτον τῆς Γερμανικῆς, οἱ δὲ πρὸς Ν. τὴν Βαλλονικὴν συγγενῆ τῆς Γαλλικῆς. Ἐπίσημος ὅμως καὶ γραφομένη γλώσσα εἶναι ἡ Γαλλική. Κυβερνῶνται δὲ ὑπὸ συνταγματικοῦ ἡγεμόνος μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Κλῖμα, ἔδαφος, ἐπικείδευστες, βιομηχανία, ἐμπόρειον.

Τὸ κλῖμα τοῦ Βελγίου εἶναι πρὸς μὲν τὰ παράλια ὑγρὸν καὶ συχνὰ ὄμιχλῶδες, πρὸς δὲ τὰ μεσόγεια μᾶλλον συγκερασμένον ἢ ψυχρόν. Τὸ δ' ἔδαφος δχι πολὺ εὔφορον ἀλλὰ καλλιεργητικόν, παράγον δημητριακούς καρπούς, λίνον, καπνόν, ριζά-

ρειον. "Εχει δὲ καὶ δάση καὶ μεταλλεῖα σιδήρου, τσίγκου, ἔτι δὲ γκιάνθρωπας, μάρμαρα κλ.

Η ἀνωτέρα καὶ ἡ μέση ἑκατόδευσις τοῦ Βελγίου εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη, ἡ δὲ δημοτικὴ ἥδη ἡρξατο νὰ κάμνῃ μεγάλας προόδους. Η βιομηχανία δ' ἐν αὐτῷ εἶναι θαυμασίως ἀνεπτυγμένη, ὡσάντως καὶ τὸ ἐμπόριον εἶναι ἀκματον, βοηθούμενον ὑπὸ τῶν διασκεύόντων τὴν χώραν σιδηροδρόμων καὶ διωρύγων.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις

Αἱ πρόσοδοι τοῦ Βελγίου εἶναι 400 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς ἐν ὅρῃ εἰρήνης 44 χιλ. ςνδρες, ἐν ὅρᾳ δὲ πολέμου 110 χιλ.

Εἰς τὸν ἡγεμόνα τοῦ Βελγίου ἥδη ὑπόκειται τὸ ἐν Ἀφρικῇ Ἐλεύθερον Κράτος Κόγγον.

Πολιτικὴ διαίρεσις, πόλεις.

Τὸ Βέλγιον διαιρεῖται εἰς 9 νομούς. Τούτων ἐπισ. πόλεις εἶναι-

Bρυξέλλαι ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Σκάλδιος, μεσόγειος πόλις πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσα λαμπρὰ ἀνάκτορα, πανεπιστήμιον, ἀστεροσκοπεῖον, σπουδαῖον βοτανικὸν κῆπον, 170 χιλ. κατ. καὶ μετὰ τῶν προαστείων τῆς 390 χιλ. κατ. Πρὸς Ν. καὶ πλησίον τῶν Βρυξελλῶν κεῖται ἡ διὰ τὴν ἡτταν τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος (1815) ἀξία μνήμης κώμη *Βατερλῶο*. Γάρδη πρὸς τὰ ΒΔ. τῶν Βρυξελλῶν ἐπὶ τοῦ Σκάλδιος, διηρημένη ὑπὸ πολλῶν διωρύγων εἰς 26 νήσους συνδεομένας διὰ 300 γεφυρῶν, ἔχουσα πανεπιστήμιον, λαμπρὰς οἰκοδομάς, ὡραίας ὁδούς, λαμπροὺς περιπάτους, σπουδαῖαν βιομηχανίαν βαμβακερῶν ὑφασμάτων, δαντελῶν κλ. σπουδαιότατον ἐμπόριον καὶ 135 χιλ. κατ. Βρύζη ΒΔ. τῆς Γάνδης, ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 45 χιλ. κατ. *Οστέρδη* πρὸς Δ. αὐτῆς ὁ μόνος λιμὴν τοῦ Βελγίου, ἐξ οὐ μεταβαίνουσιν εἰς τὴν Αγγλίαν, ἔχουσα 20 χιλ. κατ. *Αμβέρση* πρὸς Α. τῆς Βρύγης ἐπὶ τοῦ Σκάλδιος, ἔχουσα ἐν αὐτῷ εὐρύχωρον λιμένα, φρούριον, περίφημον γαὸν τῆς Θεοτόκου, περικαλλέστατον χρηματιστήριον, σπουδαῖαν βιομηχανίαν, ἀκματον ἐμπόριον καὶ 176 χιλ. κατ. *Μαλίται* πρὸς Ν. αὐτῆς, ὡραία πόλις καὶ τὸ κέντρον τῶν Βελγικῶν σιδηροδρόμων, ἔχουσα ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ 40 χιλ. κατ. *Λουβαίνη* ΝΑ. τῶν Μαλινῶν, ὡραία πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον, λαμπρὸν δημαρχεῖον καὶ 35 χιλ. κατ. *Λυτέχη* ΝΑ. αὐτῆς ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Μεύσου καὶ Ούρθου, ἔχουσα φρούριον, πανεπιστήμιον, βοτανικὸν κῆπον, μουσεῖα, ἐργοστάσια γάλυθος καὶ σιδήρου καὶ 126 χιλ. κατ.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

“Ορια, ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα, πολέμουμα.

Η Ολλανδία όριζεται πρὸς Β. καὶ Δ. ὑπὸ τῆς Βορείου Θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Βελγίου, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Γερμανίας.

Η ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 35500 τετρ. χλιόμ. οἱ δὲ κάτοικοι 4 $\frac{4}{10}$ ἑκατ. καὶ μετὰ τοῦ δουκάτου Λουξεμβούργου 4205000, ὃν τὰ $\frac{3}{5}$ εἶναι διαμαρτυρόμενοι οἱ δὲ ἄλλοι δυτικοὶ ώς καὶ 70 χιλ. Εἴροιτο, λαλοῦντες τὴν Φλαμανδικήν. Κυβερνῶνται δὲ συνταγματικῶς μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας, ἐκλεγομένης ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος.

Κλῖμα, ἔδαφος.

Τὸ κλῖμα τῆς Ολλανδίας εἶναι συγκερασμένον, ἀλλ' ὑγρὸν καὶ κατὰ τὰ παράλια ὁμιχλῶδες. Τὸ δ' ἔδαφος κατὰ τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν αὐτῆς εἶναι τελματῶδες, σχηματίζον καὶ τινας νήσους. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ παράλια εἶναι αὐτὸς χαμηλότερον τῆς θαλάσσης, πρὸς προφύλαξιν τῆς χώρας ἀπὸ τῶν πλημμυρῶν τῆς θαλάσσης κατεσκεύασαν οἱ Ολλανδοὶ διώρυγας, τάφρους καὶ ὑψηλὰ προχώματα. Τὸ πλεῖστον δὲ τοῦ ἐδάφους τούτου εἶναι εὐφορώτατον καὶ καλῶς καλλιεργημένον, παράγον δημητριακοὺς καρπούς, λίνον, καπνόν, διάφορα ἄνθη κλ. Ἐγείρεται δὲ καὶ πολλὰς βοσκάς, ἐν αἷς τρέφονται πλήθος ποιμνίων, ἀγελάδων, βοῶν, ἐξ ὧν ἔχαγονται πολλὰ δέρματα καὶ τυρὸς Ολλανδικός.

Εκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον, ναυτιλία, ἀλιεία.

Η ἀνωτέρα καὶ ἡ μέση ἐκπαίδευσις εἶναι ἐν αὐτῇ λίαν ἀνεπτυγμένη, ἐπίσης δὲ καὶ ἡ δημοτικὴ εἶναι ἄριστα ὡργανωμένη. Καὶ ἡ βιομηχανία δὲ καὶ τὸ ἐμπόριον εἶναι ἐν μεγίστῃ ἀκμῇ. Ωσαύτως δὲ καὶ ἡ ναυτιλία καὶ ἡ ἀλιεία πολὺν πλοῦτον εἰσάγουσιν εἰς τὴν χώραν.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι τῆς Ολλανδίας εἶναι 225 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς ἐν ὥρᾳ εἰρήνης 68 χιλ. ἀνδρῶν, ἐν ὥρᾳ δὲ πολέμου περὶ τὰς 160 χιλ. ὁ δὲ στόλος τῆς συνίσταται ἐξ 138 πολεμικῶν πλοίων μετὰ 550 πυροβόλων.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις, κτήσεις.

Η Ολλανδία διαιρεῖται εἰς 11 νομούς. Τούτων ἐπισημ. πόλεις εἶναι Ἀμστελόδαμον ἐπὶ κλάδου τοῦ Ρήγου, διακοπτο-

μένη ὑπὸ διωρύγων σχηματιζουσῶν 90 νήσους, συνηνωμένας διὰ πλήθους γεφυρῶν, ἡ μεγαλειτέρα πόλις τῆς Ὀλλανδίας ἔχουσα λαμπρὰ ἀνάκτορα, πανεπιστήμιον, σπουδαῖον χρηματιστήριον, λαμπροὺς ναούς, εὐρυχωρότατον καὶ ἀσφαλέστατον λιμένα, μέγα ἐμπόριον καὶ μετὰ τῶν προαστείων τῆς 350 χιλ. κατ. Γρογγῆ ἐπὶ μικροῦ ποταμοῦ εἰς τὰ βόρεια τῆς χώρας, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον, πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 40 χιλ. κατ. Οὐτρέχτη Ν.Α. τοῦ Ἀμστελοδάμου ἐν τερπνῇ θέσει, ἔχουσα πανεπιστήμιον, σπουδαῖα ἐργοστάσια μαλλίνων καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 73 χιλ. κατ. Ἀρλέμη πρὸς Δ. τοῦ Ἀμστελοδάμου, ἔχουσα λαμπρὸν δημαρχεῖον, σπουδαῖους ἀνθῶνας, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 42 χιλ. κατ. Λεῦδη (Λούγδουνος Βατανῶν) πρὸς Ν. αὐτῆς, ὥραια πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἐργοστάσια μαλλίνων ὑφασμάτων ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 42 χιλ. κατ. Χάγη Ν.Δ. τῆς Λεύδης παρὰ τὴν Βόρειον θάλασσαν ἐν ὡραίᾳ θέσει, πρωτ. τοῦ χράτους ἔχουσα λαμπροὺς κάποιους καὶ περιπάτους, τερπνὰς ἐξοχάς, σπουδαίαν βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 130 χιλ. κατ. Ροτερδάμη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μεύση, πατρὶς τοῦ Ἐράσμου καὶ κέντρον ἐμπορίου σιτηρῶν, οἰνων καὶ καπνῶν καὶ ἔχουσα 162 χιλ. κατ. Μαστρέχτη ἡ νοτιωτάτη πόλις τῆς Ὀλλανδίας, πρωτ. τοῦ Ὀλλανδικοῦ δουκάτου Λιμβούργου, ἔχουσα λίαν ὄχυρὸν φρούριον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ 30 χιλ.

Νῆσοι τῆς Ὀλλανδίας είνε εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Σουεδέρη ἡ Τεξέλη, καὶ ἡ Βλειλάρδη καὶ κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σκάλδιος ἡ Βαλχέρη, ἐφ' ᾧ κεῖται ἡ πόλις Μιδελβούργη ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

Εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ὀλλανδίας ὑπόκειται ἔτι τὸ εἰς τὰ Ν.Α. τοῦ Βελγίου κείμενον Γερμανικὸν δουκάτον Λουξεμβούργον, ἔχον ὅμων. πρωτεύουσαν. Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ ἡ Ὀλλανδία ἔχει ἀξιολόγους κτήσεις.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

"Ορια, ιστορία.

Ἡ Γερμανία, κατέχουσα σχεδὸν τὸ κέντρον τῆς Εὐρώπης, ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, τῆς Δανίας καὶ τῆς Βορείου θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἐλβετίας καὶ τῆς Αὐστρίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Αὐστρίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γαλλίας καὶ τῶν Κάτω Χωρῶν.

Τῆς Γερμανίας μέγα μέρος ὑπετάγη ἐπὶ Αὐγούστου εἰς τοὺς

Ρωμαίους. Θελήσαντες όμως ούτοι μετὰ ταῦτα καὶ περαιτέρω ἐν αὐτῇ νὰ προχωρήσωσιν ἐνικήθησαν τὸ 9 μ. Χ. καὶ παρηγήθησαν τῆς κατακτήσεως αὐτῆς. Κατὰ δὲ τὴν μεγάλην τῶν ἔθνῶν μετανάστασιν οἱ Γερμανοὶ ἤναγκάσθησαν (375 μ. Χ.) ὑπὸ τῶν Ούννων νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰς πρὸς Α. τοῦ "Αλβίος χώρας εἰς τοὺς Σλαύους, καὶ προχωρήσαντες πρὸς τὰ ΝΔ. νὰ ἰδρύσωσι Γερμανικὰ κράτη ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἰσπανίᾳ καὶ τῇ βορείῳ Αφρικῇ. Τούτων δ' ἐπισημότερον εἶναι τὸ τῶν Φράγκων ἐν Γαλλίᾳ, ὅπερ Κάρολος, ὁ μέγας, νικήσας τοὺς Σάξονας καὶ ἀναγορευθεὶς τὸ 800 ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ πάπα αὐτοκράτωρ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, μεγάλως ἐπεξέτεινε καὶ συνέστησε τὴν μεγάλην αὐτοῦ αὐτοκρατορίαν. Ταύτην διήρεσαν τὸ 843 οἱ αὐτοῦ ἀπόγονοι εἰς δύο εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν. Τὴν δὲ Γερμανίαν ἔλαβεν ὁ Λουδοβίκος ὁ Γερμανός, ἐξ οὗ ἀρχεῖται ἡ ιστορία τοῦ Γερμανικοῦ κράτους.

Τὴν Γερμανίαν ἔπειτα οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἔξετειναν νικήσαντες τοὺς Δανοὺς καὶ Σλαύους, βραδύτερον δὲ καὶ τοὺς Ούγγρους, καὶ καταστήσαντες αὐτοὺς φόρου ὑποτελεῖς. Είτα δὲ πάλιν "Οθων ὁ μέγας ἐστέφθη ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ πάπα τὸ 962 αὐτοκράτωρ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, ὅπερ ἔκτοτε ἔμεινεν εἰς τὴν Γερμανίαν. 'Αλλ' ἀπὸ τούτου τοῦ ἡγεμόνος περιεπλέγθη ἡ Γερμανία εἰς συνεχεῖς πολέμους πρὸς τε τοὺς Γερμανοὺς μεγιστᾶνας καὶ πρὸς τὸν πάπαν διὰ τὴν Ἰταλίαν, οἵτινες μεγάλως τὴν Γερμανίαν ἔξησθένησαν. Τὰ μάλιστα όμως αὕτη ἔξησθένησεν ἔνεκα τοῦ τριακονταετοῦ θρησκευτικοῦ πολέμου, δι' ὃν καὶ φόρου ὑποτελής ἐγένετο πρῶτον εἰς τοὺς Σουηδούς, μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τοὺς Γάλλους, οἵτινες ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ' καὶ τὰς πλουσιωτέρας αὐτῆς ἐπαρχίας ('Αλσατίαν) ἀφήρεσαν.

Τὸ στέρμα τῆς Γερμανίας ἀπὸ τοῦ 1273 μετέβη εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας καὶ διέμεινεν εἰς αὐτὸν μέχρι τῆς διαλύσεως τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος καὶ τῆς συστάσεως τὸ 1804 τῆς "Ομοσπονδίας τοῦ Ρήνου, ἐν ᾧ οὔτε ἡ Πρωσσία οὔτε ἡ Αὐστρία περιελαμβάνετο. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, πλὴν τοῦ βασιλείου τῆς Πρωσσίας, ὅπερ ἀνεκηρύχθη τὸ 1704 ἐπὶ Φριδερίκου τοῦ Α', κράτη τινὰ τῆς Γερμανίας ἐγένοντο ἀνεξάρτητα καὶ ὄνομάσθησαν βασιλεῖα τὸ 1806 ἡ Βαυαρία, ἡ Βυρτζιμέργη, ἡ Σαξονία, καὶ τὸ 1814 τὸ "Αρρόδερον. 'Αλλὰ καὶ ἡ Γερμανικὴ αὕτη όμοσπονδία τὸ 1866 διελύθη μετὰ τὸν μεταξὺ τῆς Πρωσσίας καὶ Αὐστρίας πόλεμον καὶ τῶν συμμάχων ἐκατέρων, ἡττηθείσης τῆς Αὐστρίας,

τὸ δὲ βχσίλειον τοῦ Ἀννοβέρου, τὸ δουκάτον τοῦ Νασσάου, ἡ πόλις Φραγκφρούρτη, ὡς καὶ τὰ δουκάτα Σλέσβιγον καὶ Ὁλστέινον, δι' ἀρχέντο ὁ πόλεμος, ἀπετέλεσαν μέρος τοῦ Πρωσσικοῦ κράτους. Εἶτα δὲ τὰ βόρεια Γερμανικὰ κράτη συνέστησαν τὴν βόρειον Γερμανικὴν ὄμοσπονδίαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῆς Πρωσσίας, ἡ δὲ Βκυαρία, Βυρτεμβέργη, Βέδη καὶ Ἐσση διὰ συνθήκης συνεφώνησαν ἐν ἔξωτερικῷ πολέμῳ νὰ τάττωσι τὰς ἐκυτῶν δυνάμεις ὑπὸ τὴν Πρωσσίαν. Τέλος τὸ 1871 ἐκραγέντος πολέμου μεταξὺ Γαλλίας καὶ Πρωσσίας ἔνεκα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Λεοπόλδου Χοεντσόλερν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἰσπανίας, εἰς ὃν μετέσχον ἀπαντες οἱ Γερμανοὶ ἡγεμόνες πλὴν τῆς Αὐστρίας, ἐνικήθη ἡ Γαλλία καὶ ἡ ναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν Γερμανίαν μέγα μέρος τῆς Λοθαριγγίας καὶ τὴν Ἀλσατίαν. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας κατὰ κοινὴν ἀπάντων τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας αἴτησιν ἀνεκηρύχθη ἐν Βερσαλίσις τῆς Γαλλίας αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας.

Πολιτικὴ διαιτρεσία.

Ἡ Γερμανία συνισταται ἐξ 25 κρατῶν καὶ ἐκ τῶν χωρῶν τῆς αὐτοκρατορίας Ἀλσατίας καὶ Λοθαριγγίας, κυβερνωμένων ἔκκεστον κατὰ τοὺς ἴδιους των νόμους. Τούτων 4 εἰνε βασίλεια ἡ Πρωσσία, Βαναρία, Σαξορία, Βυρτεμβέργη, 6 μεγάλα δουκάτα τῆς Βάδης, Ἐσση, Μεκλεμβούργου Σχονερίου, Σαξονικῆς Βειμάρης, Ολδεμβούργου, Μεκλεμβούργου Στρελίτσου, 5 δουκάτα τῆς Βρουνσβίκης, Σαξονικῆς Μεϊχίγκης, Σαξονικοῦ Αλτεμβούργου, Σαξονικοῦ Κοβούργου καὶ Ἀράλτου, 7 μικραὶ ἡγεμονίαι καὶ 3 ἐλεύθεραι πολιτεῖαι, περὶ ὧν ἐν τῷ οίκειῷ τόπῳ γενήσεται λόγος.

Θάλασσαι, κόλποι, νῆσοι, δρη, πεδιάδες, ποταμοί, λέμνας.

Θάλασσαι εἰς τὰ βόρεια τῆς Γερμανίας εἶνε μόνον ἡ Βαλτικὴ καὶ ἡ Βόρειος ἡ Γερμανικὴ θάλασσα.

Κόλποι εἰν τῇ Βαλτικῇ εἶνε ὁ Δαρτσίκιος, ὁ τοῦ Στεττίρου, ὁ τῆς Λυβέκης καὶ ὁ τοῦ Κιέλου, ἐν δὲ τῇ Βορειῷ θαλάσσῃ ὁ τῆς Βρέμης, ὁ τῆς Ιάδης καὶ ὁ Δολλάρτιος ἡ τῆς Ἐμδης.

Νῆσοις τῆς Γερμανίας εἶνε μόνον ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Στεττίρου ἡ Ρουγένη.

Ορη τῆς Γερμανίας εἶνε τὰ Βόσγια, τὰ ὅποια κείμενα εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Γαλλίας ἐκτείνονται πρὸς Β. μεταξὺ Λοθαριγγίας καὶ Ἀλσατίας· ὁ Μέλας Δρυμός, περικλείων τὴν πεδιάδα τῆς

Βκυαρίας· ὁ Βοεικού Δρυμός περικλείων τὴν πεδιάδα τῆς Βκυαρίας· ὁ Θουρίγγειος Δρυμός, συνεχόμενος πρὸς τὰ ΝΑ. μετὰ τοῦ Βοεικοῦ Δρυμοῦ· τὸ Ἔρτσορ ἡ τὰ δρη τῶν Μετάλλων, ἐνούμενον πρὸς τὰ ΒΑ. μετὰ τοῦ Βοεικοῦ Δρυμοῦ. Τὰ Γιγάντεια, ἐνούμενα ΒΑ. μετὰ τοῦ Ἔρτσου· τὰ Σουδήτα ΝΑ., ἀτια συνέχεια ὄντα τῶν Γιγαντέων ἐκτείνονται πρὸς τὰ Καρπάθια. Μεμονωμένον δ' ὄρος αὐτῆς εἶνε τὸ Ἔρτσορ πρὸς Β. τοῦ Θουριγγίου Δρυμοῦ.

Πεδιάδες αὐτῆς ἀξιολογώτεραι εἶνε ἡ τοῦ Ῥήγου, ἡ τῆς Βαναρίας, ἡ τοῦ Μαγδεμβούργου, ἡ τοῦ Κάτω Ἀλβιος, ἡ τῆς Ἀρατολικῆς Πρωσίας καὶ ἡ τῆς Πομεραρίας.

Ποταμοὶ αὐτῆς ἐπιστροφοί εἶνε ὁ Ὄδερος, ὅστις ἐκ τῶν Σουδητίων ὄρεων πηγάζων ἐκβάλλει εἰς τὴν Βαλτικήν· ὁ Ἀλβιος, πηγάζων ἐκ τοῦ Βοεικοῦ Δρυμοῦ καὶ ὁ Οὐίσουργος ἐκ τοῦ Θουριγγίου Δρυμοῦ, ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν· ὁ Ῥήγος, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν ὄρεων τῆς Ελβετίας καὶ ρέων διὰ τῶν δυτικῶν χωρῶν τῆς Γερμανίας ἐκβάλλει διὰ τῶν Κάτω Χωρῶν εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν· ὁ Ούιστοβλας, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Καρπαθίων καὶ ρέων πρὸς Β. ἐκβάλλει εἰς τὸν Δαντσίκιον κόλπον· ὁ Δαρούνιος, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Μέλανος Δρυμοῦ διευθύνεται πρὸς Α. καὶ ἀρδεύων τὴν Βαυαρίαν, Αύστριαν καὶ Ρωμουνίαν ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα, πολέμευμα.

Η ἐπιφάνεια τῆς Γερμανίας εἶνε 545000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὰ 45 ἔκατ. ὡν 39 ἔκατ. εἶνε Γερμανοί, 5 $\frac{2}{3}$ ἔκατ. Σλαύοι καὶ οἱ λοιποὶ διαφόρων φύλων. Τούτων 28 ἔκατ. εἶνε διαμαρτυρόμενοι καὶ 16 ἔκατ. δυτικοί. Καὶ οἱ μὲν διαμαρτυρόμενοι ἐπικρατοῦσιν εἰς τὰ βόρεια, οἱ δὲ δυτικοί εἰς τὰ νότια κράτη. Γλώσσα δὲ καθ' ἀπασαν τὴν χώραν εἶνε ἡ Γερμανική.

Η Γερμανικὴ αὐτοκρατορία ἔδραν ἔχουσα τὸ Βερολίνον κυρεργᾶται ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας καὶ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας μετὰ Βουλῆς, συνισταμένης ἐκ 397 βουλευτῶν ἀπάντων τῶν Γερμανικῶν κρατῶν καὶ Γερουσίας, προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς αὐτοκρατορίας.

Κλημα, ἔδαφος, ἐκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον.

Τὸ κλημα τῆς Γερμανίας εἰς μὲν τὰς βορείους ἐπὶ τῶν ὄρεων χώρας εἶνε ψυχρόν, εἰς δὲ τὰς κεντρικὰς καὶ τὰς νοτίους χώρας εἶνε συγκερασμένον καὶ ύγιεινόν. Τὸ δ' ἔδαφος εἰς μὲν τὰ βόρεια

εἶνε τὸ πλεῖστον κεκαλυμμένον ὑπὸ ἐλῶν, ἐν οἷς τρέφονται ἀπειρά ποιμνια προβάτων καὶ λαμπροὶ ἵπποι, εἰς δὲ τὰ κεντρικὰ καὶ τὰ νότια εἶναι λίαν εὔφορον, παράγον παρὰ τὸν Ῥῆνον σῖτον καὶ οἶνον ἀξιόλογον. Τὰ δὲ ὅρη τῆς εἶναι ἀπαντά κατάφυτα καὶ περιέχουσι σιδήρον, χαλκόν, ἄργυρον, μόλυβδον, γαιαύθρακας καὶ ἐν τῇ ἀνατολικῇ Πρωσίᾳ ἡλεκτρον.

Ἡ παιδεία ἐν αὐτῇ εἶναι διαδεδομένη εἰς ἀπάσσας τὰς τάξεις· διὰ τοῦτο λίαν σπανίως εὑρίσκεται Γερμανὸς ἀγράμματος. Κατὴ βιομηχανίᾳ δὲ αὐτῆς εἶναι σπουδαῖα οἷον τῶν μαλλίνων, λινῶν καὶ μεταξώτῶν ὑφασμάτων, τῶν ὑαλικῶν, τῆς πορσελάνης· τὰ δὲ ἐκ σιδήρου καὶ ξύλου ἔργα τῆς ἥδη εἶναι περιζήτητα.

Καὶ τὸ ἐμπόριον δὲ ἔτι ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῶν καθ' ἑκάστην ἐν αὐτῇ πολλαπλασιαζομένων μέσων τῆς συγκοινωνίας εἶναι μεγάλῃ ἀκμῇ.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι αὐτῆς εἶναι 1,800 ἑκατ. δραχμῶν, ὁ δὲ στρατὸς ἐν ὕρᾳ εἰρήνης εἶναι 450 χιλ., ἐν ὕρᾳ δὲ πολέμου 1500000 ἀνδρῶν· ὁ δὲ στόλος συνίσταται ἐξ 77 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων, ὃν τὰ 27 εἶναι θωρηκτά.

Ἡδη δὲ θέλομεν εἴπη περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν γερμανικῶν κρατῶν ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν βασιλείων.

1. ΠΡΩΣΣΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ

“Ορεα, ιστορία, ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία.

Ἡ Πρωσία ὥριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς, τῆς Δανίας καὶ τῆς Βορείου θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Γαλλίας, “Εστος, Βαυαρίας, Σαξονίας καὶ Αύστριας πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γαλλίας, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Ὀλλανδίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ρωσίας.

Ἡ πρώτη χώρα τοῦ νῦν μεγάλου Πρωσσικοῦ κράτους τὸ 1134 ἦτο τὸ Βραυδεύονταρον. Κυρίως δὲ ἤρξατο αὕτη νὰ αὐξάνη διε τὸ ἐγένετο αὐτῆς ἡγεμῶν ὁ μέγας ἐκλέκτωρ Φριδερίκος Γουλιέλμος, ἀναγορευθεὶς τὸ 1660 ἡγεμῶν καὶ τῆς ἀνατολικῆς Πρωσσίας. Τούτου ὁ διάδοχος τὸ 1704 ἐλαθεὶ τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως. Ἐμεγάλυνε δὲ αὐτὴν μᾶλλον Φριδερίκος ὁ μέγας, προσθέσας εἰς τὸ κράτος τοῦ τὴν Σιλεσίαν καὶ τὴν δυτικὴν Πρωσσίαν. Ἐπὶ δὲ τοῦ πρώτου διαμελισμοῦ τῆς Πολωνίας προσετέθη εἰς αὐτὴν ἡ Πομερανία καὶ τὸ Πόσενον. Μετὰ δὲ τὴν πτώσιν

τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος ἀπέκτησεν ἡ Πρωσσία τὰ μέχρι τοῦ 1866 αὐτῆς ὅρια. Τὸ δὲ 1866 κατὰ τὸν πρὸς τὴν Αὔστριαν πόλεμον αὐτῆς ὑπέταξεν εἰς τὸ κράτος τῆς τὰ δουκᾶτα Σλέσβι-γον, Λασουεμβούργον, 'Ολστέινον, τὸ βασίλειον τοῦ 'Αννοβέρου, τὸ δουκᾶτον τοῦ Νασσάου, τὴν ἐκλεκτορίαν τῆς Ἔσσης καὶ τὴν πόλιν Φραγκφούρτην. Τὸ δὲ 1871 μετὰ τὴν ἡτταν τῆς Γαλλίας ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἡγεμόνων ὁ βασιλεὺς αὐτῆς κλη-ρονομικὸς αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 352400 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κά-
τοικοι $28 \frac{1}{8}$ ἔκατ. ὡν $17 \frac{9}{10}$ ἔκατ. εἶναι διαμαρτυρόμενοι, $9 \frac{1}{10}$
ἔκατ. δυτικοὶ, 360 χιλ. Ἐβραῖοι, κυθερώμενοι συνταγμα-
τικῶς μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Ἡ Πρωσσία διαιρεῖται εἰς 12 νομούς. Τούτων ἐπισημ. πό-
λεις εἶναι:

Bero.līror ἐπὶ τοῦ Σπραίου, ἡνωμένου διὰ διώρυγος μετὰ τοῦ 'Οδέρου, μεσόγειος πόλις πρωτ. τοῦ κράτους, ἡ πρώτη πό-
λις τῆς Γερμανίας, ἔχουσα λαμπρὰς οἰκοδομάς· οἷον τὰ ἀνά-
κτορα, τὰ μουσεῖα, τὴν σκευοθήκην, ὄνομαστὸν πανεπιστήμιον,
ἀκαδήμειαν, σπουδαιοτάτην βιομηχανίαν, μέγιστον ἐμπόριον,
ώραιας ὁδοὺς καὶ 1,250,000 κατ. Εἶναι δὲ τὸ κέντρον τῶν Γερ-
μανικῶν σιδηροδρόμων. *Potsdámη* ΝΔ. αὐτῆς ἐν λαμπρῷ θέσει,
ἡ δευτέρα ἔδρα τοῦ ἡγεμόνος, στρατιωτικὴ μᾶλλον πόλις ἔχουσα
ώραια προάστεια καὶ 50 χιλ. κατ. *Majdeboúrgο* ΝΔ. τῆς
Ποτσδάμης ἐπὶ τοῦ "Αλβίος, ἔχουσα ὄχυρώτατα φρούρια καὶ
140 χιλ. κατ. *Xálli* πρὸς Ν. ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σάλου παρα-
ποτάμου τοῦ "Αλβίος, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 72 χιλ. κατ.

Breislanția εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Πρωσσίας ἐπὶ τοῦ 'Οδέρου, ἡ
δευτέρα πόλις τοῦ βασιλείου ἔχουσα πανεπιστήμιον, λαμπρὰς οἰ-
κοδομάς καὶ 290 χιλ. κατ. *Pósegor* ἐπὶ τοῦ Ούάρθιος παραπο-
τάμου τοῦ 'Οδέρου, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον καὶ 65 χιλ. κατ.
Θóρgor ΒΑ. αὐτῆς, πατρὶς τοῦ Κοπερνίκου, ἔχουσα ὄχυρὸν φρού-
ριον καὶ 21 χιλ. κατ. *Kaiuioθaúrgη* εἰς τὰ ΒΑ. ἐπὶ τῶν ἐκβο-
λῶν τοῦ ποταμοῦ Πρεγέλου, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον, πανεπι-
στήμιον καὶ 141 χιλ. κατ. Εἶναι δὲ πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Καν-
τίου. *Dártoukor* ἐπὶ τοῦ Ούστούλχα ἐν λαμπρῷ θέσει ἔχουσα ὄχυ-
ρώτατον φρούριον, τὸν δεύτερον ἐμπορικὸν λιμένα τοῦ κράτους
καὶ 110 χιλ. κατ. *Stéttigor* ΝΔ. τοῦ Δαντσίκου ἐπὶ τοῦ 'Οδέ-
ρου, ἔχουσα ὄχυρὰ φρούρια, λιμένα λίαν ἐμπορικὸν καὶ 92 χιλ.

κατ. Ἀλιτέρα πρὸς Δ. ἐπὶ τοῦ "Αλβίος παρὰ τὸ Ἀμβούργον, οἰναν ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος πόλις, ἔχουσα 92 χιλ. κατ. Κλελορ πρὸς Β. αὐτῆς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ κόλπῳ, ὁ πρῶτος πολεμικὸς λιμὴν τῆς Γερμανίας ἐν τῇ Βαλτικῇ, ἔχουσα ἀξιόλογον πανεπιστήμιον καὶ 45 χιλ. κατ.

Ἀγρόβερος ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Οὐεσούργιδος, πατρὶς τοῦ ἀστρονόμου Ἐρσχέλου ἔχουσα 131 χιλ. κατ. Γοτίγη πρὸς Ν. αὐτῆς, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 20 χιλ. κατ. Μόνοτερος ΝΔ. τοῦ Ἀννοβέρου, ἔχουσα θεολογικὴν σχολὴν τῶν δυτικῶν καὶ 40 χιλ. κατ. Κασσέλη πρὸς Α. τῆς Γοτίγης ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Οὐεσούργιδος, ώραια πόλις ἔχουσα 65 χιλ. κατ. Φραγκφούρτη ἐπὶ τοῦ Μοΐνου παραποτάμου τοῦ Ρήνου, πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Γκαίτου, ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 130 χιλ. κατ. Κολωνία ΝΔ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ρήνου, ἔχουσα ὄχυρώτατα φρούρια, τὸν μεγαλύτερον ἐν Γερμανίᾳ μητροπολιτικὸν ναὸν τῶν δυτικῶν, σπουδαῖα μεταλλικὰ ὕδατα, μέγα ἐμπόριον καὶ 150 χιλ. κατ. Ἐλρεβέλη καὶ Βάριμη πρὸς Β. αὐτῆς δύο παρακείμεναι πόλεις ἔχουσαι ὁμοῦ σπουδαῖαν βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 201 χιλ. κατ. Βόρα ΝΑ. τῆς Κολωνίας ἐπὶ τοῦ Ρήνου, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 30 χιλ. κατ. Ἀκνίσσηρος (νῦν Ἀαχερ) πρὸς Δ. τῆς Κολωνίας, πάλαι πρωτ. τοῦ μεγάλου Καρόλου, ἔχουσα θερμὰ λουτρά, καλλιστην βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 90 χιλ. κατ. Κοβλέγκσορ πρὸς Ν. τῆς Βόνης ἐπὶ τοῦ Ρήνου, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον καὶ 31 χιλ. κατ.

2. ΒΑΥΑΡΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ

Τὸ βασίλειον τῆς Βαυαρίας κεῖται μεταξὺ τοῦ Βοεμικοῦ Δρυμοῦ, τῶν "Αλπεων καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, καὶ διαιρεῖται εἰς 8 νομούς.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶνε 75864 τετρ. χιλιόμ. οἱ δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὰ 5 $\frac{1}{4}$ ἔκατ. ὃν τὰ $\frac{3}{4}$ εἶνε δυτικοί, οἱ δὲ ἄλλοι διαμαρτυρόμενοι, κυθερώμενοι συνταγματικῶς μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Μόραχος ἐπὶ τοῦ Ἰσάρου παραποτάμου τοῦ Δανουσίου, πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσα ἐπίσημον πανεπιστήμιον, λαμπρὰ μουσεῖα γλυπτικῆς καὶ ζωγραφικῆς, πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην, πολυτελεῖς δημοσίας οἰκοδομὰς καὶ 250 χιλ. κατ. Αὐγούστα ΒΔ. αὐτῆς παρὰ τὸν Λέχον παραπό-

ταμον του Δουνάβεως, ἀρχαία και ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα 62 χιλ. κατ. Νυρεμβέργη παρὰ τὸν Μοΐνον παραπόταμον τοῦ Ρήνου, ἐμπορικὴ και λίαν βιομήχανος πόλις ἔχουσα 105 χιλ. κατ. Ἐνταῦθα ἐφευρέθησαν τὸν ίε αἰῶνα τὰ ἐγκόλπια ὠρολόγια. Βυρτεβούργον ΒΔ. τῆς Νυρεμβέργης ἐπὶ τοῦ Μοΐνου, ἔχουσα πανεπιστήμιον δυτικῶν, ἀστεροσκοπεῖον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν και 51 χιλ. κατ. Βαμβέργη πρὸς Ν. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Μοΐνου, ὡραία πόλις ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Σπίρα ἐν τῇ Ρηνικῇ Βαυαρίᾳ, ἐν ᾧ ἐθάπτοντο οἱ αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας, ἔχουσα τὸν δεύτερον κατὰ τὸ μέγεθος δυτικὸν ναὸν τῆς Γερμανίας. Λαγδὼ ἐπὶ τοῦ Ρήνου, ἔχουσα λίκην ὄχυρὰ φρούρια και 26 χιλ. κατ.

3. ΣΑΞΟΝΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ

Ἡ Σαξονία κεῖται πρὸς Β. τῆς Βαυαρίας, ἔχουσα πρὸ τὰ νότια τὸ ὄρος "Ερτσον" διαιρεῖται δὲ εἰς 4 νομούς:

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 14903 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 3 ἑκατ. ὡν 70 χιλ. μόνον εἶναι δυτικοί. Εἶναι ἡ πυκνότερα κατοκημένη χώρα τῆς Γερμανίας και ἔχει τὴν μεγαλειτέραν εἰς τὴν παιδείαν ἀνάπτυξιν, ὡς και τὰ περισσότερα βιομηχανικὰ ἔργοστάσια. Κυβερνᾶται δὲ συνταγματικῶς μετὰ Βουλῆς και Γερουσίας.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Δρέσδη ἐπὶ τοῦ "Αλβίος" ἐν θελκτικῇ θέσει, πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσα σπουδαιότατα μουσεῖα, πλουσίαν βιβλιοθήκην, λαμπρὰς οίκοδομὰς και 230 χιλ. κατ. Φρειβούργη πρὸς Ν. αὐτῆς, ἔχουσα τὴν πρώτην ὄρυκτολογικὴν ἀκαδήμειαν τῆς Εύρωπης και 25 χιλ. κατ. Λογία ΒΔ. τῆς Δρέσδης ἐπὶ παραποτάμου τοῦ "Αλβίος", ἔχουσα διάσημον πανεπιστήμιον, μεγάλην βιομηχανίαν, μέγα ἐμπόριον και μᾶλιστα βιβλίων και μετὰ τῶν προαστείων της 210 χιλ. κατ. Χεμιτόνη ΝΔ. τῆς Φρειβούργης, ἔχουσα μεγάλην βιομηχανίαν βαμβακερῶν ὑφασμάτων, χυτήρια μηχανῶν και 105 χιλ. κατ.

4. ΒΥΡΤΕΜΒΕΡΓΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ

Τὸ βασίλειον τῆς Βυρτεμβέργης κεῖται πρὸς Δ. τῆς Βαυαρίας και συνίσταται ἐκ 4 νομῶν.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 19504 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 2 ἑκατ. ὡν τὰ $\frac{2}{3}$ διαμαρτυρόμενοι, κυβερνώμενοι συνταγματικῶς μετὰ Βουλῆς και Γερουσίας.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις είνε Στουγάρδη ἐπὶ τοῦ Νεκαΐρου παραποτάμου τοῦ Ῥήνου ἐν ὥραιᾳ κοιλάδι, πρωτ. τοῦ κράτους καὶ πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Ἐγέλου, ἔχουσα μέγα ἐμπόριον βιθύλιων, πολυτεχνεῖον καὶ 120 χιλ. κατ. Τυβίγηη παρὰ τὸν Νέκαριον, ἐπίσημος διὰ τὸ πανεπιστήμιον τῆς. Οὔληη ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, ἔχουσα ὄχυρὰ φρούρια, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 35 χιλ. κατ. Ἐντεῦθεν ἀρχεται νὰ ḥνε πλωτὸς ὁ Δανουβίος.

5. ΒΑΔΗΣ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ

Τὸ μέγα δουκᾶτον τῆς Βάδης κεῖται πρὸς Δ. τῆς Βιρτεμ-
βέργης καὶ πρὸς Α. τοῦ Ῥήνου καὶ διαιρεῖται εἰς 11 νομούς.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ είνε 15086 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 1570000, ὧν τὰ $\frac{2}{3}$ δυτικοὶ, κυβερνώμενοι συνταγματικῶς.

Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλεις είνε Καρλσρούη παρὰ τὸν Ῥῆνον, πρωτ. τοῦ δουκάτου, ὥραια καὶ καλῶς ἐκτισμένη πόλις ἔχουσα 52 χιλ. κατ. Βάδη ΝΔ. ἐν ὥραιᾳ κοιλάδι, ἔχουσα θερμὰ ιαματικὰ λουτρά καὶ 15 χιλ. κατ. Μαρεῖμορ ἐπὶ τοῦ Ῥήνου, λίαν βιομήχανος καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 60 χιλ. κατ. Ἐϊδελ-βέργη ἐν θελκτικῇ θέσει, ἔχουσα ἀρχαιότατον πανεπιστήμιον καὶ 26 χιλ. κατ. Κωροταρτία, καθ' ὃ μέρος ὁ Ῥήνος ἐξέρχεται τῆς ὁμωνύμου λίμνης, ἔχουσα 15 χιλ. κατ.

6. ΕΣΣΗΣ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ

Τὸ μέγα δουκᾶτον τῆς Ἔσσης κεῖται ΒΔ. τῆς Βάδης, διαρρεόμενον ὑπὸ τοῦ Ῥήνου.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ είνε 7680 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 937 χιλ. ὧν τὸ $\frac{1}{4}$ δυτικοὶ, κυβερνώμενοι συνταγματικῶς.

Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλεις είνε Δαρμστάτη παρὰ τὸν Ῥῆνον ἐν τερπνῇ θέσει, πρωτ. τοῦ δουκάτου, λίαν βιομήχανος πόλις ἔχουσα λαμπρὰν βιθύλιοθήκην καὶ 50 χιλ. κατ. Μαγουρτίακορ ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Μοίνου καὶ Ῥήνου, ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα 70 χιλ. κατ. Είνε δὲ πατρὶς τοῦ Γουτεμβεργίου τοῦ ἐφευρόντος τὴν τυπογραφίαν.

7. ΜΕΚΛΕΜΒΟΥΡΓΟΥ ΣΧΟΥΤΕΡΙΝΟΥ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ είνε 13306 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 577 χιλ. διαμαρτυρόμενοι.

Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλεις είνε Σχουέριορ ἐν ὥραιᾳ θέσει, πρωτ. τοῦ δουκάτου ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Ροστόκη, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 37 χιλ. κατ.

8. ΜΕΚΛΕΜΒΟΥΡΓΟΥ ΣΤΡΕΛΙΤΣΟΥ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ
(100 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλεις εἶναι Νέοι Στρέλιτσοι.

9. ΣΑΞΟΝΙΚΗΣ ΒΕΙΜΑΡΗΣ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ (310 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλεις εἶναι Βεϊμάρη, πρωτ. τοῦ δουκάτου ἔχουσα 20 χιλ. κατ. *Ίέρα, μικρὰ ἀλλ ὥραια πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον.

10. ΟΛΔΕΜΒΟΥΡΓΟΥ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ (340 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλις εἶναι Ὁλδελβούργος, πρωτ. τοῦ δουκάτου ἔχουσα 21 χιλ. κατ.

11. ΣΑΞΟΝΙΚΟΥ ΚΟΒΟΥΡΓΟΥ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ
(195 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλις Κοβούργος, ἔχουσα ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ 16 χιλ. κατ. *Ἐτέρα αὐτοῦ πόλις εἶναι Γόθα, ἔχουσα 27 χιλ. κατ.

12. ΒΡΟΥΝΣΒΙΚΗΣ ΔΟΥΚΑΤΟΝ (349 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλις Βρουνσβίκη, ἔχουσα 75 χιλ. κατ.

13. ΣΑΞΟΝΙΚΗΣ ΜΕΙΝΙΓΚΗΣ ΔΟΥΚΑΤΟΝ (207 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλις Μεϊνίγκη πρωτ. τοῦ δουκάτου ἔχουσα 11 χιλ. κατ.

14. ΣΑΞΟΝΙΚΟΥ ΑΛΤΕΜΒΟΥΡΓΟΥ ΔΟΥΚΑΤΟΝ (155 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλις Ἀλτεμβούργος, ἔχουσα ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ 26 χιλ. κατ.

15. ΑΝΑΛΤΟΥ ΔΟΥΚΑΤΟΝ (232 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλις Δεσσόδον, ἔχουσα 23 χιλ. κατ.

16 κ. 17. ΗΓΕΜΟΝΙΑΙ ΣΧΑΟΥΡΣΒΟΥΡΓΗ ΡΟΥΔΟΛΣΤΑΔΗ
καὶ ΣΧΑΟΥΡΣΒΟΥΡΓΗ ΣΟΝΔΕΡΧΑΟΥΣΣΕΝ
(151 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτῶν πόλις πρωτ. Ροδολστάδη καὶ Σονδερχάουσσερ.

18. ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΒΑΛΔΕΚΗΣ (57 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις Ἀρόλση.

19 κ. 20. ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΠΑΛΑΙΟΥ ΡΕΟΥΣΟΥ καὶ ΝΕΟΥ
ΡΕΟΥΣΟΥ (156 χιλ. κατ.).

*Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις Γρεῖτσορ καὶ Γέρα.

21. ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΣΧΑΟΥΜΒΟΥΡΓΗΣ ΛΙΠΠΗΣ (35 χιλ. κατ.).

Πρωτεύουσα αύτῆς *Βουκεμποῦργος* (6000 κατ.).

22. ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΛΙΠΠΗΣ (120 χιλ. κατ.).

*Επισημ. αύτῆς πόλις *Δετμόλιδη*.

23 ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΒΡΕΜΗ

*Επισημ. αύτῆς πόλις *Βρέμη*, ἔχουσα μέγα ἐμπόριον καὶ 156 χιλ. κατ.

24. ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΛΥΒΕΚΗ

*Επισημ. αύτῆς πόλις *Λυβέκη*, ἔχουσα 64 χιλ. κατ.

25. ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΜΒΟΥΡΓΟΝ (45^{4/5} χιλ. κατ.).

*Επισημ. αύτῆς πόλις *Άμβοῦργος* ἐπὶ τοῦ "Αλβίος, ἐμπορικῶτάτη πόλις" ἔχουσα 290 χιλ. κατ. καὶ μετὰ τῶν προαστείων της 445 χιλ. κατ.

26. ΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΧΩΡΑΙ ΑΛΣΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΟΘΑΡΙΓΓΙΑ

Τούτων ἡ ἐπιφάνεια εἶναι 14508 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 1,567,000 χιλ., ὡν 260 διαμαρτυρόμενοι καὶ 40 χιλ. Ἐραῖοι.

*Επισημ. αύτῶν πόλεις εἶναι *Στρασβοῦργος* (πάλαι *Άργεντοράτος*) παρὰ τὸν "Ιλλον παραπόταμον τοῦ Ρήνου, πρωτ. τοῦ διοικητοῦ λίαν ὄχυρὰ πόλις, ἔχουσα πανεπιστήμιον, λαμπρὸν Γοτθικὸν ναὸν καὶ 115 χιλ. κατ. *Μυλγώση* πρὸς Ν. αύτῆς, ἔχουσα σπουδαίαν βιομηχανίαν βαμβακερῶν ὑφασμάτων καὶ 68 χιλ. κατ. Μέτς ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Ρήνου ἀξιόλογος πόλις, ἔχουσα ὄχυρώτατον φρούριον καὶ 56 χιλ. κατ.

ΑΥΣΤΡΙΑΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

"Ορια, ιστορία.

"Η Αύστριακὴ αὐτοκρατορία ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ρωσίας καὶ Γερμανίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Άδριατικῆς θαλάσσης, τοῦ Μαυροβουνίου, τῆς Εύρωπαϊκῆς Τουρκίας καὶ τῆς Σερβίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ιταλίας, Ελβετίας καὶ Γερμανίας καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ρωσσίας καὶ Ρωμουνίας.

"Η πρώτη χώρα τῆς νῦν Αύστριακῆς αὐτοκρατορίας ἦτο ἡ ὑπὸ "Οθωνος Α". Ιδρυθεῖσα *Άρατολικὴ Μαρκή*. Αὕτη κατὰ μικρὸν αὐξηθεῖσα ἐγένετο δουκᾶτον, είτα δὲ βασίλειον. "Ετι δὲ

μεγαλειτέρων αὔξησιν ἔλαθεν αὕτη ἐπὶ τοῦ βασιλέως 'Ροδόλφου τοῦ Ἀψοδούργου, δῆστις τὸ 1276 ἔλαθε τὸν τίτλον τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας. Τὸν δὲ ΙΔ' αἰώνα προστεθεισῶν εἰς αὐτὴν τῆς Καρινθίας καὶ τοῦ Τυρόλου ἔλαθεν ἐν Εὐρώπῃ αὕτη μεγάλην δύναμιν. Τὸ δὲ 1526 προσέλαθεν ἡ Αὐστρία τὸ στέμμα τῆς Οὐγγαρίας καὶ Βοεμίας.

Κατὰ δὲ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν ἔνεκα τῶν πολέμων τῆς πρὸς τὸν μέγαν Ναπολέοντα ὑπέστη πολλὰς ταπεινώσεις, καὶ ἔνεκα τῆς συστάσεως τῆς ὁμοσπονδίας τοῦ 'Ρήνου ἀπώλεσε καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα τῆς Γερμανίας. Τὸ δὲ 1814 ἐδόθη εἰς τὴν Αὐστρίαν ἡ *I.lliuria*, Δαλματία καὶ Λορβαρδία, καὶ ἐπὶ τῆς διαλύσεως τοῦ βασιλείου τῆς Πολωνίας ἡ *Galičia*. 'Αλλὰ τὸ 1859 διὰ τῆς ἐν Βιλαφράγκῃ συνθήκης ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῆς ἡ Λορβαρδία, καὶ τὸ 1866 διὰ τοῦ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Πρωσίας καὶ *'Italiā* πολέμου ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῆς τὸ βασιλεῖον τῆς Βενετίας.

Τὸ δὲ 1867 ἀνεγνώρισεν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας τὴν Οὐγγαρίαν ἰδιον ὑφ' ἑαυτὸν βασίλειον μετὰ ἰδίου ὑπουργείου καὶ ἰδίων νομοθετικῶν σωμάτων. Τὸ δὲ 1869 ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἐδωκεν εἰς τὴν Αὐστρίαν συνταγματικὸν πολίτευμα μετὰ Βουλῆς καὶ γερουσίας. Τέλος τὸ 1878 διὰ τοῦ ἐν Βερολίνῳ συνεδρίου ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Αὐστρίας ἡ *Boerla* καὶ *'Erzegyobirg* ἐπαρχίαι τῆς Τουρκίας.

"Ορη, ποταμοί, λίμναι.

"Ορη τῆς Αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας εἶνε αἱ *'Arato.likai* "Αλπεις, διευθυνόμεναι ἐκ Δ. πρὸς Α. καὶ συνιστάμεναι ἐκ τριῶν τειρῶν τῶν *Nawrikār*, τῶν *Kaprikār* καὶ τῶν *Iou.liakār* "Αλπεων, ὡν συνέχεια εἶνε τὰ ὄρη τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου· τὰ Σουνδήτια ὄρη τῆς Γερμανίας, ἣν συνέχεια εἶνε τὸ ὄρος Τάτρα, καὶ τὰ *Karpáthia*, ὡν συνέχεια εἶνε αἱ *Tparov.lliariakai* "Αλπεις.

Ποταμοὶ δ' αὐτῆς εἶνε ὁ *'Rīgoς* καὶ ὁ "Αλβις, οἵτινες μόλις φαύοντες πρὸς Δ. τὴν αὐτοκρατορίαν ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν· ὁ "Οδερος καὶ ὁ *Oūstosn.ias* ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν· ὁ Δανούβιος, δῆστις πηγάζων ἐκ τῆς Γερμανίας καὶ διαρρέων τὴν Αὐστρίαν καὶ δεχόμενος πολλοὺς ἄλλους ποταμούς· οἰον τὸν *Δραῦον*, τὸν *Tuslār*, τὸν *Σαῦον*, τὸν *Προῦθον* κλ. ἐκβάλλει διὰ τριῶν στομάτων εἰς τὸν Εὔξεινον.

Λίμνη δ' ἐπισημ. αὐτῆς εἶνε ἡ *Balaōr* ἐν Οὐγγαρίᾳ.

Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα.

Η ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 625,000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 37,770,000 καὶ μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης περὶ τὰ 39 ἔκατ. Τούτων 9 ἔκατ. εἶναι Γερμανοί, ὑπέρ τὰ 19 ἔκατ. Σλαβοί, 3600000 Ρωμοῦνοι, 5700000 Μογγολικῆς καταγωγῆς, εἰς ἣν ἀνήκουσιν οἱ Οὐγγροί. Πλὴν τούτων ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ διεσπαρμένοι Ἀλιγγανοί, Ἀρμένιοι, Ἐβραῖοι, Ἐλληνες ἀπαντες περὶ τὸ 1400000. Ἐξ αὐτῶν 25 ἔκατ. εἶναι δυτικοί, 4 ἔκατ. ὄρθοδοξοί, μνημονεύοντες τὸν πέπιν, 4 ἔκατ. διαμαρτυρόμενοι, 1400000 Ἐβραῖοι. Γλώσσα δ' ἐπικρατοῦσα εἶναι ἡ Γερμανική, ἀλλὰ καὶ ἔκαστον τῶν διαφόρων ἔθνῶν λαλεῖ τὴν ἴδιαν του γλώσσαν.

Κλῖμα, ἔδαφος, ἐκπαίδευσις, βιομηχανία.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς εἶναι ἐν γένει συγκεφασμένον καὶ ὑγιεινόν, τὸ δ' ἔδαφος ποικιλώτατον, ἀλλὰ μᾶλλον ὄρεινόν· ἔχει ὅμως καὶ πεδιάδας· οἷον τὴν τῆς Βιέννης, τῆς Βοεμίας, τῆς Μοραβίας καὶ τῆς ἄνω καὶ κάτω Οὐγγαρίας, παραγούσας σῖτον ἀφθονον, οἶνον, καπνόν, ὥρασίους ἵππους, βοῦς, πρόβατα, χοίρους κλ. Ἐν δὲ τῇ Οὐγγαρίᾳ καὶ ἐν ἀλλαις αὐτῆς χώραις ὑπάρχουσι μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, σιδήρου, χαλκοῦ μολύβδου κλ. Ἐτὶ δὲ ὑδραργύρου πρὸς N. παρὰ τὴν πόλιν Ὑδρίαν· ἐν δὲ τῇ Γαλικίᾳ καὶ ὄρυκτὸν ἀλας.

Ἡ παιδεία, ἐν αἷς χώραις κατοικοῦσι Γερμανοί, εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη, τούναντίον δ' ἐν ταῖς ἀλλαις αὐτῆς χώραις, ἐν αἷς κατοικοῦσιν ἄλλοι· λαοί, ὁ λαὸς εἶναι ἀπαίδευτος. Καὶ ἡ βιομηχανία δὲ αὐτῆς εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη ώς καὶ τὸ αὐτῆς ἐμπόριον εἶναι λίαν ἐνεργόν, εὔκολυνόμενον ὑπὸ τῶν πλωτῶν ποταμῶν, τῶν διωρύγων καὶ τῶν σιδηροδρόμων της.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι τῆς αὐτοκρατορίας εἶναι ὑπέρ τὸ ἐν διλιόνιον δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς ἐν ἐνεργείᾳ 300 χιλ. ἀνδρῶν, ἐν ὕβρι δὲ πολέμου 1064000 ἀνδρ. ὁ δὲ στόλος συνίσταται ἐξ 71 πολέμικῶν ἀτμοπλοίων, δῶν τὰ 11 εἶναι θωρηκτά.

Ἡ Αύστριακὴ αὐτοκρατορία διαιρεῖται εἰς δύο. Τὴν ἴδιας Αύστριαν περιλαμβάνουσαν τὰς χώρας τὰς πεμπούσας ἀντιπροσώπους εἰς τὸ κοινοθύλιον τῆς Βιέννης, καὶ τὴν Οὐγγαρίαν ἐν ᾧ περιλαμβάνονται ἔτι ἡ Τρανσυλβανία, Κροατία, Σλαβρία, αἱ στρατιωτικαὶ μεθόριοι χῶραι καὶ ἡ πόλις Φιούμη.

Α. ΙΔΙΩΣ ΑΥΣΤΡΙΑ

Η ἐπιφάνεια τῆς ιδίως Αύστριας εἶνε 300,000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάποιοι οὐ πέρ τὰ 22 ἑκατ. Διαιρεῖται δὲ αὗτη εἰς 13 νομούς, καλουμένους κατὰ τὰ παλαιότερα αὐτῶν ὄνοματα βασίλεια, δουκάτα, κομητείας καὶ μαρκιωνίας.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Βιέρρη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὅχθης τοῦ Δανουβίου, πρωτ. τῆς αὐτοκρατορίας ἔχουσα ὅχι καλὰς ὁδούς, ἀλλὰ λαμπρὰς οἰκοδομάς· οἵον τὰ ἀνάκτορα, τὸν ναὸν τοῦ Ἅγιου Στεφάνου, ἐπίσημον πανεπιστήμιον, μουσεῖον, νοσοκομεῖον, λαμπροὺς περιπάτους, τερπνότατα προάστεια, σπουδαίαν βιομηχανίαν, σημαντικὸν ἐμπόριον καὶ μετὰ τῶν προαστίων τῆς 1170000 κατ. Λίντση πρὸς Δ. ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, λίαν ὄχυρὰ καὶ βιομήχανος πόλις ἔχουσα 42 χιλ. κατ. Σαλιοβούργον ΝΔ. τῆς Λίντσης ἐπὶ τοῦ Σάλα παραποτάμου τοῦ Δανουβίου ἐν λαμπροτάτῃ θέσει πρωτ. τῆς Στυρίας ἔχουσα λαμπρὰς οἰκοδομάς καὶ 25 χιλ. κατ. Ἰτσπρύκη ΝΔ. αὐτῆς μεταξὺ ὑψηλῶν ὄρέων, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 21 χιλ. κατ. Γράτσον πρὸς Ν. τῆς Βιέννης ἐπὶ τοῦ Μούρου παραποτάμου τοῦ Δραύου, ἔχουσα πανεπιστήμιον, πολυτεχνεῖον, βιομηχανίαν Βαμβακερῶν ὑφασμάτων καὶ χαλυβικῶν ἔργων καὶ 100 χιλ. κατ. Κλαγεφούρη ΝΔ. τοῦ Γράτσου παρὰ τὸν Δραῦον ἐν λαμπρῇ θέσει, πρωτ. τῆς Καρινθίας, ἔχουσα βιομηχανίαν μαλλίνων ὑφασμάτων καὶ 20 χιλ. κατ. Λαϊβάρη πρὸς Ν. τῆς Κλαγεμφούρης, πρωτ. τῆς Καρνιολίας ἔχουσα 25 χιλ. κατ. Τεργέστη ΝΔ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, ἐλεύθερος λιμὴν καὶ ἡ δευτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Αύστριας, ἔχουσα ναυτικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἀκαδήμειαν, δημοσίαν βιβλιοθήκην, ἀστεροσκοπεῖον, χρηματιστήριον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ μετὰ τῶν προαστίων τῆς 135 χιλ. κατ. ἐν οἷς εἶνε καὶ πολλοὶ ἐμπόροι Ἐλληνες. Πόλα πρὸς Ν. αὐτῆς ὁ σπουδαιότερος πολεμικὸς λιμὴν τῆς αὐτοκρατορίας, ἔχουσα 25 χιλ. κατ.

Πράγα ΒΑ. τῆς Βιέννης ἐπὶ τοῦ Μολδαύου ἐν ὥραιᾳ θέσει, λίαν ὄχυρὰ πόλις πρωτ. τῆς Βοεμίας ἔχουσα ὄνομαστὸν πανεπιστήμιον, λαμπρὰς οἰκοδομάς, σπουδαίαν βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ μετὰ τῶν προαστίων τῆς 294 χιλ. κατ. Καρλσάδη ΒΔ. αὐτῆς ἐπὶ ποταμίου τοῦ Ἀλβίος, ἐπίσημος διὰ τὰ θερμὰ λουτρά της. Βρύρρη ΝΑ. τῆς Πράγης, πρωτ. τῆς Μαραθίας λίαν ὄχυρὰ πόλις ἔχουσα σπουδαίαν βιομηχανίαν μαλ-

λίνων ύφασμάτων και 85 χιλ. κατ. Αουστερ. λίτση ΝΑ. αύτης, ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν τὸ 1805 νίκην τῶν Γάλλων κατὰ τῶν Αὐστριακῶν και Ῥώσων. Τρόπτων πρὸς Β. τῆς Βρύγης, πρωτ. τῆς Σιλεσίας ἔχουσα βιομηχανίαν και 21 χιλ. κατ. Κρακοβία ΒΑ. ἐπὶ τοῦ Οὐστούλα, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον, πανεπιστήμιον και 110 χιλ. κατ. ὃν αἱ 30 χιλ. εἶνε Ἐθραῖοι.

Ζάρα, ὄχυρὰ παράλιος πόλις τῆς Δαλματίας, ἔχουσα 12 χιλ. κατ. Ραγοῦζα ΝΑ. αύτης, μικρὰ παράλιος πόλις, ἀλλ' ἀλλοτε πρωτ. ὅμωνύμου δημοκρατίας.

Ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει παρὰ τὴν Δαλματίαν νῆσοι ἀξιαι λόγου τῆς Αὐστρίας εἶνε ἡ Βράζα, ἡ Λέσσα και ἡ Λίσσα, παρὰ τὴν ὥποιαν τὸ 1866 ἐνικήθη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν ὁ Ἰταλικὸς στόλος.

Τὸ πρὸ τὴν προστασίαν τῆς Αὐστρίας εἶνε ἡ Βοσνία και Ἐρζεγοβίνη, χῶραι τῆς Τουρκίας ἔχουσαι περὶ τὸ 1250000 κατ. Τούτων ἐπισημ. πόλεις εἶνε ἐν Βοσνίᾳ Σεραΐεβορ, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Τραύρικορ, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον και 15 χιλ. κατ. Βαρβαλοῦχα, ὄχυρὰ πόλις, ἔχουσα θερμὰ λουτρά, ἀρχαῖα Ῥωμαϊκὰ ἔρειπια και 20 χιλ. κατ. Ἐν δὲ τῇ Ἐρζεγοβίνῃ εἶνε Μοστάρη παρὰ τὸν Ναρένταν ποταμόν, ἔχουσα 16 χιλ. κατ. Τρέβιρορ, ὄχυρὸν φρούριον και ἕδρα δυτικοῦ ἐπισκόπου.

B. ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ούγγαρίας εἶνε 325,100 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 16,700,000.

Ἐπισημ. πόλεις τοῦ Οὐγγρικοῦ βασιλείου εἶνε ἡ Βούδα (γερμ. "Οφρε") ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης και ἡ Πέστα ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δανουβίου αύται ἡνωμέναι διὰ γεφύρας ἀποτελοῦσι τὴν πρωτ. τῆς Ούγγαρίας, ἔχουσαν πανεπιστήμιον, πολυτεχνεῖον, βιοτανικὸν κῆπον, ἀστεροσκοπεῖον, μουσεῖα, ἀξιόλογον βιομηχανίαν και ἐμπόριον και 360 χιλ. κατ. Πρεσβούργορ ΒΔ. ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δανουβίου, ἐν ἡ ἀλλοτε ἐστέφοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Ούγγαρίας ἔχουσα 50 χιλ. κατ. Σζεμπίτση ΒΑ. τοῦ Πρεσβούργου, ἔχουσα ἀκαδήμειαν ὄρυκτολογικήν, μεταλλεῖα χρυσοῦ και ἀργύρου και 15 χιλ. κατ. Σεγεδίη ΝΑ. τῆς Πέστης ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Τυσίου και Μάρου, ἔχουσα φιλοσοφίας σχολήν, ἀξιόλογον βιομηχανίαν και ἐμπόριον και 70 χιλ. κατ.

Θηρεσίας πόλις ἐν πεδιάδι μεταξὺ Δανουβίου και Τυσίου, ἔχουσα ἔργοστάσια λιγῶν ύφασμάτων, ἐμπόριον και 61

χιλ. κατ. Δεθρετόνη ἐντὸς κοιλάδος πρὸς Α. τῆς Πέστης, λίαν βιομήχανος πόλις ἔχουσα 51 χιλ. κατ.

Κλαουσεμβούργη, πρωτ. τῆς Τρανσυλβανίας, ἔχουσα Οὐγγρικὸν πανεπιστήμιον καὶ 30 χιλ. κατ. Κρονστάτη πρὸς Ν. αὐτῆς, ἔχουσα ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 30 χιλ. κατ. Ἀγράμη εἰς τὰ ΝΔ. παρὰ τὸν ποταμὸν Σαυον πρωτ. τῆς Κροατίας ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 28 χιλ. κατ. Φιούμη, ἐλεύθερος ἐμπορικὸς λιμὴν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος ἔχων 13 χιλ. κατ. Εἶναι δὲ οὗτος καὶ ὁ κυρίως λιμὴν τῆς Οὐγγαρίας. Πετροβαραδίνορ πρὸς Α. ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, λίαν ὄχυρὸν φρούριον. Σεμλίκορ ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον καὶ ἀξιόλογον ἐμπόριον.

ΣΕΡΒΙΑ

"Ορια, δρη, ποταμοί.

Ἡ Σερβία, Παννονία ὑπὸ τῶν Ἐλλήνων καὶ "Ἄρω Μυσία ὑπὸ τῶν Ρωμαίων καλούμενη, ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Αὐστρίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Τουρκίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ρωμουνίας καὶ Βουλγαρίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῶν εἰς τὴν Αὐστρίαν προσηρπημένων ἐπαρχιῶν τῆς Τουρκίας Ἑρζεγοβίνης καὶ Βοσνίας.

Τὰ δρη τῆς Σερβίας, κλάδοι δύντα τῶν Διναρικῶν "Αλπεων, δὲν εἶναι λόγου ἀξια: ἡ δὲ χώρα μᾶλλον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λιοφάδης ἔχουσα ἀξιολόγους κοιλάδας καὶ πεδιάδας. Ποταμοὶ δ' αὐτῆς εἶναι ὁ Δανούβιος, σχηματίζων τὰ ΒΑ. δρια τῆς χώρας ὁ Σαῦος, πηγάζων ἐκ τῶν Διναρικῶν "Αλπεων καὶ ὁ Δρῦος, ἐκ τοῦ δρους Κόμου ρέοντες πρὸς Β. ἐνοῦνται παρὰ τὰς ἐκβολὰς των καὶ χύνονται εἰς τὸν Δανούβιον καὶ τέλος ὁ Μοραΐος, διστις πηγάζων ἐκ τῶν αὐτῶν ὀρέων καὶ ρέων ΒΑ. χύνεται ώσπατως εἰς τὸν Δανούβιον.

"Επεφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολίτευμα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Σερβίας εἶναι 48600 τετρ. χιλιόμ. οἱ δὲ οἰκτοικοὶ 1,810,000 Σλαῦοι, ἐν οἷς καὶ 150 χιλ. Ρωμοῦνοι, ἀπαντες χριστιανοὶ ὄρθοδοξοι. Κυβερνᾶται δὲ ὑπὸ συνταγματικοῦ ἡγεμόνος μετὰ Βουλῆς (Σκουπτσίνας) καὶ Γερουσίας.

Κλῆμα, ἔδαφος, ἐκπαίδευσις.

Τὸ κλῆμα τῆς Σερβίας εἶναι ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος τῶν κοιλάδων καὶ πεδιάδων τῆς εὐφορώτατον ἀλλὰ κακῶς καλλιεργη-

μένον, παράγον σῖτον, ἀραβόσιτον, οἶνον, λίνον, κάνναβιν κτλ. ἔχει ὅμως λίαν ἀνεπτυγμένην κτηνοτροφίαν καὶ μάλιστα χοίρων, ὃν πλῆθος ἐμπορίας γάριν πέμπονται εἰς τὴν Αὔστριαν.

Ἡ παιδεία ἥρχειν ἥδη νὰ κάμην ἐν αὐτῇ ἀρκετὰς προσδούσ, συσταθέντων πολλῶν δημοτικῶν σχολείων ἀρρένων καὶ θηλέων.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις, πόλεις.

Αἱ πρόσοδοι τῆς Σερβίας εἶνε 32 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ ἐν ἐνεργείᾳ στρατὸς 13 χιλ. ἀλλ' ἐν ἐπιστρατείᾳ ἡ Σερβία δύναται νὰ παρατάξῃ 115 χιλ. ἀνδρῶν.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Βελιγράδιον ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Σαύου καὶ Δανουβίου, πρωτ. τοῦ κράτους, λίαν ὄχυρὰ πόλις ἔχουσα ἀκματὸν ἐμπόριον, πλατείας ὁδούς, ἀκαδήμειαν, βιομηχανίαν τινὰ καὶ 36 χιλ. κατ. Σεμέρδρια ΝΑ. ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, ὄχυρὰ πόλις, ἔχουσα 12 χιλ. κατ. Κραγιουγεβάτην πρὸς Ν. τῆς Σεμενδρίας μεσόγειος πόλις, ἔχουσα ὀπλοποιεῖον, πυριτιδοποιεῖον καὶ 7 χιλ. κατ. Οστρίτσα ΝΔ. αὐτῆς, ἔχουσα ὄχυρὸν φρούριον καὶ 7 χιλ. κατ. Νόσσα ἐπὶ τοῦ Σαύου πρὸς τὰ ὄρια τῆς Βουλγαρίας, πατρὶς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἔχουσα 24 χιλ. κατ.

ΡΩΜΟΥΝΙΑ

Ὦρια, δρη, ποταμοί, λίμναι.

Ἡ Ρωμουνία (πάλαι Δακλα) ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Αὔστριας καὶ Ρωσίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Τουρκίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εὔξεινου καὶ τῆς Ρωσίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Σερβίας καὶ Αὔστριας.

Ἡ Ρωμουνία συνίσταται ἐκ τῆς Βλαχίας, Μολδανίας καὶ Δούρουτσᾶς.

“Ορη αὐτῆς εἶνε τὰ Καρπάθια καὶ αἱ Τρασουλβαρικαὶ Ἀλπεῖς ἀπασα δὲ ἡ ἄλλη αὐτῆς χώρα εἶνε πεδινή.

Ποταμοὶ ἐπισημ. αὐτῆς εἶνε ὁ Δανούβιος, διαρρέων τὰ νόμιτα ὄρια τῆς χώρας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον. Οἱ δὲ ἄλλοι ποταμοὶ τῆς Ρωμουνίας εἶνε παραπόταμοι τοῦ Δανούβιου, πηγάζοντες ἐκ τῶν Καρπαθίων καὶ τῶν Τρασουλβαρικῶν Ἀλπεων. Ἐπισημ. αὐτῶν εἶνε ὁ Ἀλούτας, διαιρέων τὴν Βλαχίαν εἰς Μικρὰν καὶ Μεγάλην Βλαχίαν. ὁ Σερέτης, βέρων μεταξὺ Βλαχίας καὶ Μολδανίας. ὁ Προύθος χωρίζων τὴν Μολδανίαν ἀπὸ τῆς

Βασσαραβίας. Λίμνη δ' ἀξια λόγου ἐν Δοθρουτσάκι εἶναι ἡ 'Pa-
σέλμη.

*Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολέμευμα.

Η ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 130000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοι-
κοι 5,380,000 χριστιανοὶ ὄρθόδοξοι, ἀπόγονοι τῶν ἐπὶ Τραϊα-
νοῦ συσταθεισῶν ἐνταῦθα Ῥωμαϊκῶν ἀποικιῶν, πλὴν 500 χιλ.
Ἐβραίων καὶ 250 χιλ. Ἀθιγγάνων. Κυθερώνται δὲ ὑπὸ συν-
ταγματικοῦ βασιλέως μετὰ Βουλῆς.

Κλήμα, ἔδαφος, ἐκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον,
πρόσοδοι, στρατός.

Τὸ κλήμα αὐτῆς εἶναι λίαν φυχρὸν τὸν χειμῶνα, ἀλλ' ὅγειε-
νον· τὸ δ' ἔδαφος εὐφορώτατον ἀλλὰ κακῶς καλλιεργημένον,
παράγον δημητριακοὺς καρπούς, οἶνον, ὥπωρας κτλ. καὶ τρέφον
καλοὺς ἵππους, ἡμιόνους, χοίρους, πρόβατα, αἴγας καὶ μελίσ-
σας. Τὰ δὲ δάση τῆς παρέχουσιν ἀφθονον καὶ οἱ ποτα-
μοὶ τῆς παχυτάτους ἰχθύς.

Η ἐκπαίδευσις ἐν αὐτῇ δὲν εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμένη· μόλις
δ' ἐσχάτως ἡρξαντο οἱ Ῥωμοῦνοι νὰ συνιστῶσι πολλὰ κατὰ τὴν
χώραν τῶν δημοτικὰ σχολεῖα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ βιομηχανία
εἶναι ἐν σπαργάνοις, καὶ μόνον τὸ ἐμπόριον εἶναι λίαν ἀκμαῖον,
ἐνεργούμενον μάλιστα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἐβραίων.

Αἱ πρόσοδοι αὐτῆς εἶναι 206 ἑκατ. δραχμῶν, ὁ δὲ στρατός
ἐν εἰρήνῃ 20 χιλ. ἐν δὲ πολέμῳ 150 χιλ. ἀνδρῶν.

Πόλεις.

*Επισημ. πόλεις τῆς Βλαχίας εἶναι Βουκουρέστιον ἐπὶ παρα-
ποτάμου τοῦ Δουναβίου, πρωτ. τῆς Ῥωμουνίας, ἔχουσα πανε-
πιστήμιον, λαμπροὺς κήπους, προάστεια καὶ 220 χιλ. κατ.
Κραιόβα πρὸς Δ. ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σιοῦ πρωτ. τῆς Μικρᾶς
Βλαχίας λίαν ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ.
Καλαγάτη ΝΔ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Δανουβίου ἐμπορικὸς λιμήν. Γι-
ούργεβορ πρὸς Α. ἐπὶ τοῦ Δανουβίου, ἐπίνειον τοῦ Βουκουρε-
στίου λίαν ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 12 χιλ. κατ. *Ρι-
γιτίκη ΒΑ. τῆς Κραιόβας παρὰ τὸν Ἀλούταν, ἔχουσα πλουσιώ-
τατα ὄρυχεια ἀλατος. Πλοέστι πρὸς Β. τοῦ Βουκουρεστίου
πλουσία καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 25 χιλ. κατ. Βραΐλα, ΒΑ.
αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Δανουβίου ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα καλὸν λι-
μένα καὶ 40 χιλ. κατ. ἐν οἷς εἶναι καὶ πολλοὶ ἐμπόροι Ἑλληνες
διατηροῦντες ἀξιόλογα Ἑλληνικὰ ἐκπαίδευτήρια.

Της δὲ Μολδαυίας ἐπισημ. πόλεις εἶναι Ἰδσιον ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Προύθου, μεσόγειος πόλις πρωτ. τῆς Μολδαυίας ἔχουσα ξυλίνας οἰκίας, ἀθλίας ὁδούς, ωραίους κήπους, σπουδαῖον ἑμπόριον καὶ 90 χιλ. κατ. ὡν τὸ ημισυ εἶναι Ἐβραῖοι. "Οχρα ΝΔ. ἐπὶ τοῦ Σερέτου ἔχουσα πλούσια ὄρυχετα ἀλατος. Φοξάη πρὸς τὰ ὅρια τῆς Βλαχίας, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Γαλάζιον ΝΑ. αὐτῆς ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Προύθου καὶ Δανουθίου, ὁ κυρίως λιμὴν τῆς Μολδαυίας ἔχουσα μέγα ἐμπόριον καὶ 80 χιλ. κατ. ἐν οἷς εἶναι καὶ πολλοὶ ἔμποροι. "Ελληνες ἔχοντες κάλλιστα ἐκπαιδευτήρια. Τοῦτο σε ἐπὶ τοῦ Δανουθίου πρωτ. τῆς Δούρουτσᾶς' λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

ΒΟΡΕΙΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

*Ιστορία, κόλποι, πορθμοί, νῆσοι.

"Η Μεγάλη Βρεττανία ἡ Ἀγγλία συνίσταται ἐκ τῆς νήσου Βρεττανίας, τῆς νήσου Ιρλανδίας, τῶν νήσων Ἐβρίδων, Ὀρκάδων, Σχετλαρδῶν καὶ ἀλλών μικρῶν νήσων.

"Η δὲ νῆσος Βρεττανία συνίσταται ἐκ τῆς ἴδιας Βρεττανίας ἡ Ἀγγλίας, τῆς Ουαλίας καὶ τῆς Σκωτίας (πάλαι Καληδονίας).

"Η νῆσος Βρεττανία ἡ καὶ Ἀγγλία ἔτι καλουμένη κατεκτηθῆ τὸ 78 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Ιουλίου Καίσαρος ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν Ρωμαίων. Τὸ δὲ 448 μ. Χ. ἀποσυρθέντων ἐξ αὐτῆς τῶν Ρωμαϊκῶν στρατευμάτων οἱ Βρεττανοὶ πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν γειτόνων των Καληδονίων προσεκάλεσαν ἐκ τῆς Γερμανίας εἰς βοήθειάν των. τοὺς Ἀγγλούς καὶ Σάξονας, οἵτινες ἐλθόντες καὶ νικήσαντες τοὺς Καληδονίους ὑπέταξαν εἰς ἔσωτοὺς τὴν Βρεττανίαν. Ἀπὸ δὲ τοῦ ὄγδου αἰώνος πολλάκις ἐλεηλατήθη αὕτη ὑπὸ τῶν Νορμανδῶν τῆς Δανίας καὶ τέλος ὑπετάγη εἰς αὐτούς. Ἄλλα τὸ 888 Ἀλφρέδος ὁ μέγας ἀπεδίωξε τοὺς Νορμανδούς ἐκ τῆς Ἀγγλίας. Τὸ δὲ 1066 Γουλιέλμος ὁ κατακτητὴς δοὺξ τῆς Ἐγγλίας. Τὸ δὲ 1153 Νορμανδίας εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ κατέκτησεν αὐτήν.

"Ἐκτοτε οὐδὲν ἔθνος εἰσέβαλεν εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἀλληλοδιαδόχως ἡ ἴδιας Ἀγγλία κατέκτησε τὴν νήσον Ιρλανδίαν (1171),

τὴν ἐν τοῖς δυτικοῖς αὐτῆς χώραν Ούαλιαν (1283) καὶ τὴν ἐν τοῖς βορείοις αὐτῆς χώραν (Σκωτίαν (1603), ὅτε καταστάσα επὶ τῆς βασιλείας τῆς Ἐλισάβετ θαλασσοκράτωρ ἤρξατο τῶν μεγάλων αὐτῆς επὶ ὅλων τῶν ἡπείρων κατακτήσεων.

Κόλποι εἰς ἐπισημ. τῆς Ἀγγλίας εἶναι ὁ τοῦ Ταμέσεως εἰς τὰ ΝΑ. ὁ Φύρθης εἰς τὰ Α. τῆς Σκωτίας· ὁ Μουράης εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Σκωτίας· ὁ Σολθάης εἰς τὰ Δ. μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Σκωτίας· ὁ Βριστόλιος εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Ἀγγλίας· εἰς δὲ τὰ Δ. τῆς Ἰρλανδίας εἶναι οἱ κόλποι Γαλβάης καὶ Σχάρων.

Πορθμοὶ ἐπισημ. αὐτῆς εἶναι ὁ Βόρειος μεταξὺ Σκωτίας καὶ Ἰρλανδίας· ὁ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰρλανδίας· ὁ τοῦ Καλαὶ μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας.

*Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα, πολίτευμα.

Τὸ βόρειον μέρος τῆς Βρεττανίας εἶναι ὄρεινὸν καὶ ἀνωθεν αὐτῆς ἔκτείνονται τὰ ὅρη τῆς Σκωτίας, ὧν ὑψηλοτέρα κορυφὴ εἶναι τὰ Γραμβιαρά ὅρη· τὸ δὲ νότιον εἶναι πεδινόν, ἀλλ' ἐν τῇ Ούαλιᾳ ὑψοῦται τὸ ὅρος Σερόδορος, τὸ ὄποιον καθιστᾷ πρὸς Δ. τὴν παραλίαν βραχώδη. Καὶ ἡ Ἰρλανδία ἔχει πρὸς Α. ὅρη ἀξιόλογα καὶ παραλίαν ἀπότομον, ἀλλὰ τὰ μεσόγεια αὐτῆς πλήν τινων λόφων ἀπαντά εἶναι πεδινά, περιλαμβάνοντα πολλὰς λίμνας καὶ τόπους ἐλώδεις.

Ποταμοὶ δ' ἐπισημ. ἐν Ἀγγλίᾳ εἶναι ὁ Τάμεσις ὁ μεγαλείτερος αὐτῆς ποταμός, ὃστις ῥέων διὰ τοῦ Λονδίνου ἐκβάλλει δι' εὐρυτάτου στόματος εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν· ὁ Σαβέρης ὁ δεύτερος ποταμός αὐτῆς εἰς τὴν Ούαλιαν ἐκβάλλων εἰς τὸν Βριστόλιον κόλπον· ὁ Μερσένης, ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἰρλανδικὴν θάλασσαν· ὁ Κλύδης ἐν Σκωτίᾳ πρὸς Δ. ἐκβάλλων εἰς ὄμρων κόλπον. Τῆς δὲ Ἰρλανδίας ἐπισημότερος ποταμὸς εἶναι ὁ Σχάρων, ὃστις ῥέων διὰ τῆς πόλεως Λιμερίκης ἐκβάλλει δι' εὐρυτάτου στόματος εἰς τὸν Ἀτλαντικόν.

Νῆσοι αὐτῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ τῆς Μάγχης εἶναι ἡ Οὐϊκτίς, ἡ Γουερρεσέη, ἡ Ἰερσέη καὶ ἡ Ὁρμηγή· ἐν δὲ τῇ Βορείῳ θαλάσσῃ ἡ Ἐλγολάρδη πρὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀλβιος· αἱ Σορλίγγαι εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Ἀγγλίας ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ. Ἐν δὲ τῇ Ἰρλανδικῇ θαλάσσῃ ἡ Μάρη καὶ ἡ Ἀγγλεσέη, καὶ εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Σκωτίας αἱ Ὀρκάδες καὶ αἱ Σχετλάρδαι νῆσοι.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 315000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 36 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. ὧν 26 ἑκατ. εἶναι ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ούαλιᾳ, 3800000 ἐν Σκωτίᾳ, 5200000 ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ οἱ λοιποὶ ἐν

ταῖς ἄλλαις μικραῖς νήσοις, πρεσβεύοντες ἐν μὲν Ἀγγλίᾳ καὶ Οὐαλίᾳ τὴν Ἀγγλικανικήν, ἐν δὲ Σκωτίᾳ τὴν Πρεσβυτεριανήν καὶ ἐν Ἰρλανδίᾳ τὴν καθολικὴν Θρησκείαν. Καὶ οἱ μὲν κατοικοῦντες τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὸ νότιον τῆς Σκωτίας εἶναι κυρίως Ἀγγλοί, οἱ δὲ τὸ βόρειον τῆς Σκωτίας Γαλάται. Τὴν δὲ Ούαλιαν κατοικοῦσι Βρετανοί καὶ τὴν Ἰρλανδίαν Κελτοί. Ἀπαντα δὲ ταῦτα τὰ ἔθνη λαλοῦσι διαφόρους συγγενεῖς γλώσσας· ἡ δὲ Ἀγγλικὴ γλῶσσα εἶναι μᾶλλον μῆγμα Γερμανικῆς καὶ Γαλλικῆς γλώσσης. Πολίτευμα δ' αὐτῆς εἶναι συνταγματικὴ μοναρχία μετὰ δύο Βουλῶν τῶν λόρδων καὶ τῶν κοινοτήτων.

Κλεμα, ἔδαφος, ἐκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον.

Τὸ κλεμα τῆς Ἀγγλίας εἶναι ὑγρόν, ὁμιχλῶδες καὶ ψυχρόν, ἀλλ ὑγιεινὸν καὶ ἡπιώτερον τῶν τῆς αὐτῆς ζώνης κλιμάτων ἐνεκα τῶν θερμῶν θαλασσιών ρέυμάτων. Τὸ δ' ἔδαφος αὐτῆς εἶναι μᾶλλον πεδινὸν καὶ κάλλιστα καλλιεργημένον, παράγον καλλιστοὺς δημητριακοὺς καρπούς, γεώμηλα κλ. ἔχει δὲ αὐτη καὶ πολλὰς βοσκάς, τρεφούσας καλλίστους, ἵππους βοῦς, αἴγας καὶ πρόβατα, παρέχοντα περίφημα μαλλία. Τὰ δὲ ὅρη της περιέχουσι πλῆθος μεταλλείων χρυσοῦ, σιδήρου, μολύβδου, χαλκοῦ, κασσιτέρου, καὶ ὄρυχεια πλουσιώτατα γαιανθράκων. Καὶ ἐν τῇ Ἰρλανδίᾳ δὲ ἡ κτηνοτροφία εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη ἀλλὰ καὶ μεταλλεῖα ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι καὶ ἔξορύσσονται ἐξ αὐτῆς λαμπρὰ μάρμαρα.

Ἡ παιδεία εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις ἐνιαχοῦ δὲ καὶ εἰς τὴν μέσην τάξιν τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους· ἀλλ ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις ἥτο μέχρις ἐσχάτων παρημελημένη καὶ ὁ κοινὸς αὐτῆς λαὸς εὐρίσκεται ἔτι εἰς μεγίστην ἀμάθειαν. Ἀπό τινος ὅμως χρόνου ἥρξατο ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις νὰ συνιστῷ ἐντὸς τῆς χώρας πλεῖστα δημοτικὰ σχολεῖα. Ἡ δὲ βιομηχανία ἐν Ἀγγλίᾳ εὑρίσκεται εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς τελειότητος. Ωσαύτως καὶ τὸ ἐμπόριον εἶναι τὰ μάλιστα ἀνεπτυγμένον ἐνεκα τῶν ἀπείρων μέσων τῆς συγκοινωνίας.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι τῆς Ἀγγλίας εἶναι 3062 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς αὐτῆς συνισταται ἐκ 290 χιλ. ἀνδρῶν, ἡ δὲ ἔθνος φρουρὰ μετὰ τῶν ἔθελοντῶν ἐξ 800,000 ἀνδρ. καὶ ὁ στόλος ἐξ 620 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων, ὃν τὰ 72 εἶναι θωρηκτά.

Πόλεις, κτήσεις.

Ἐπισημ. πόλεις τῆς Βρεττανίας εἶναι *Λονδῶνος* ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως, ἡ μεγίστη, πλουσιωτάτη, βιομηχανικωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις τοῦ κόσμου, πρωτ. τῆς Ἀγγλίας ἔχουσα 4,800,000 κατ. Τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς πόλεως κεῖται ἐπὶ τῆς βορείου ὄχθης. Ἐν αὐτῷ εἶναι ἡ ἀρχαία πόλις (City), ὅπου κατοικοῦσιν οἱ ἐμπόροι, ἔχουσα στενὰς ὁδούς, καὶ τὸ Οὔεστμπορτ, ὅπου κατοικεῖ ἡ αὐλή, οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ μεγάλοι κτηματικοὶ καὶ ἐμπόροι, ἔχον πλατυτάτας ὁδούς, τὸν ναὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τὸν ὥραιότερον ναὸν τῶν διαμαρτυρομένων. Ἐπὶ δὲ τῆς νοτίου ὄχθης ἔκτεινονται τὰ ἀπειρά καὶ μέγιστα τοῦ Λονδίνου ἐργοστάσια. Ἐν αὐτῷ ὑπέρχουσι δύο πανεπιστήμια, τὸ Βρεττανικὸν μουσεῖον, τὸ χρηματιστήριον, ὁ πύργος τοῦ Λονδίνου, τὸ κρυστάλλινον παλάτιον, τὰ ἀνάκτορα Βούκιγχαμ, ἐν οἷς συνήθως διατρίβουσιν οἱ ἡγεμόνες, τὸ μέγιστον τοῦ κόσμου θηριοτροφεῖον, οἱ ὑπόγειοι σιδηρόδρομοι, τερπνοὶ περίπατοι, τερπνότατα προάστεια ἔχοντα λαμπρὰς οἰκίας, θελκτικοὺς κήπους, βιομηχανικὰ ἐργοστάσια κλ.

Βουλβίχη ἐπτὰ χιλιομ. ἀπὸ τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως, ναυτικὴ μᾶλλον πόλις ἔχουσα μέγα ναυπηγεῖον θωρηκτῶν, στρατιωτικὴν ἀκαδήμειαν, μέγα ὄπλοστάσιον καὶ χυτήριον πυροβόλων καὶ 45 χιλ. κατ. *Γρηγορίη* Ν.Α. ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως, διάσημος διὰ τὸ ἀστεροσκοπεῖον καὶ τὸ ναυτικόν της νοσοκομεῖον, ἔχουσα 130 χιλ. κατ. *Καρτερβούρη* Ν.Α. αὐτῆς, ἔδρα τοῦ πρώτου ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἀγγλίας. *Χαθάμη* Β.Δ. αὐτῆς ὁ κεντρικὸς ναύσταθμος τῶν πολεμικῶν πλοίων τῆς Ἀγγλίας ἔχουσα 50 χιλ. κατ. *Βρεχθώνη* Ν.Δ. αὐτῆς, ἔχουσα λαμπρὰ λουτρά καὶ 110 χιλ. κατ. *Πορτμουῆθορ* Ν.Δ. αὐτῆς, ὄχυρὰ πόλις καὶ ὁ μεγαλείτερος πολεμικὸς λιμὴν τῆς Ἀγγλίας, ἔχουσα 158 χιλ. κατ. *Δούρη* Ν.Α. ὄχυρὰ πόλις, ἐξ ḥῆς μεταβαίνουσιν ἐν $1\frac{3}{4}$ τῆς ὥρας εἰς τὴν Γαλλίαν. *Οὐέρφροδη* (*Οξωνία*) Β.Δ. τοῦ Λονδίνου παρὰ τὸν ἄνω Τάμεσιν, ἐπίσημος διὰ τὸ πανεπιστήμιόν της, ἔχουσα 40 χιλ. κατ. *Βιρμιγχάμη* πρὸς Β. αὐτῆς, μεσόγειος πόλις καὶ τὸ κέντρον τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ μεταλλουργικῆς βιομηχανίας καὶ μάλιστα τῶν χαλυβικῶν καὶ ὄρειχαλκίνων ἔργων, ἔχουσα 401 χιλ. κατ. *Βρισόλη*, ἀπέχουσα περὶ τὰς 3 ὥρας τοῦ ὁμονύμου κόλπου καὶ ἔχουσα πανεπιστήμιον, μεγάστην βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 210 χιλ. κατ. *Λιθερπούλη* ἐπὶ τοῦ Μερσέη ἐν τῇ Ἰρλανδικῇ θαλάσσῃ, ἡ δευτέρα ἐμπο-

ρική πόλις τῆς Ἀγγλίας ἔχουσα μεγάλην βιομηχανίαν και 555 χιλ. κατ.

Μαγγεστέρη πρὸς Α. 45 χιλιομ. μακρὰν αὐτῆς, ἡ πρώτη βιομήχανος πόλις τοῦ κόσμου διὰ τὰ ἐργοστάσια τοῦ βάμβακος, ἔχουσα 920 χιλ. κατ. Σχεφίλδη ΝΑ. τῆς Μαγγεστέρης ἔχουσα μεγίστην βιομηχανίαν σιδηρῶν ἔργων και 290 χιλ. κατ. Βραδρόδη πρὸς Β. τῆς Λιθερπούλης, λίαν βιομήχανος πόλις ἔχουσα 190 χιλ. κατ. Λίδση πρὸς Β. τῆς Σχεφίλδης τὸ κέντρον τῆς βιομηχανίας τῶν μαλλίνων και βαμβακερῶν ὑφασμάτων, ἔχουσα 310 χιλ. κατ. Χούλλη ΝΑ. αὐτῆς, καθ' ὃ μέρος ὁ ποταμὸς Χούλλος χύνεται εἰς τὸν Οὔμβερον, λίαν ἐμπορικὴ πόλις πρὸς τὴν Βόρειον θάλασσαν ἔχουσα 160 χιλ. κατ. Ὑόρκη, (πάλαι Ἐβόρακον) ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ούσου, ἡ δευτέρα ἀρχιεπισκοπικὴ ἔδρα τῆς Ἀγγλικανῆς ἐκκλησίας, ἔχουσα περίφημον καθεδρικὸν ναὸν και 55 χιλ. κατ. Νεοκαστέλλη εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Ἀγγλίας, παράλιος πόλις ἔχουσα τὰ πλουσιώτερα ὄρυχεῖα τῶν γαιανθράκων τῆς Ἀγγλίας και 200 χιλ. κατ. Μερτυθόλη, ἡ ἀξιολογωτέρα πόλις τῆς Οὐαλίας, ἔχουσα μεταλλεῖα γαιανθράκων και 100 χιλ. κατ.

Τῆς δὲ Σκωτίας ἐπισημ. πόλεις εἶναι Ἐδμυθούργον ἐπὶ τριῶν λόφων κειμένη, ὀλίγον μακρὰν τοῦ κόλπου Φόρθη ἐν ὠραιίᾳ θέσει, πρωτ. τῆς Σκωτίας, ἡ δευτέρα πόλις τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὴν πληθὺν τῶν ἐπιστημονικῶν και φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, ἔχουσα λαμπρὸν πανεπιστήμιον, μουσεῖα, βιβλιοθήκας, ἀστεροσκοπεῖον, βοτανικὸν κῆπον, σχολεῖα τῶν τυφλῶν και 230 χιλ. κατ. Γλασκόβη, διπού ὁ Κλύδης ποταμὸς ἐκβάλλει εἰς τὸν ὅμωνυμον κόλπον, ἡ βιομηχανικωτέρα και ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Σκωτίας ἔχουσα σπουδαῖον πανεπιστήμιον, μουσεῖα, ἀστεροσκοπεῖον, βοτανικὸν κῆπον, διδασκαλεῖα, ὥραῖον γοτθικὸν ναὸν και 515 χιλ. κατ. Δούνδη πρὸς Β. τοῦ Ἐδμυθούργου ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τάη, ἔχουσα λαμπρὰ ἐργοστάσια και μάλιστα λιγῶν ὑφασμάτων, ἀξιον λόγου ἐμπόριον και 140 χιλ. κατ. Ἀβερδίην πρὸς Β. αὐτῆς, λίαν ἐμπορικὴ και βιομήχανος πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον και 105 χιλ. κατ.

Ἐπισημ. πόλεις τῆς Ἰρλανδίας εἶναι Δουβλίνος εἰς τὰ Α. τῆς Ἰρλανδίας, πρωτ. αὐτῆς και ἐκ τῶν ὠραιοτέρων πόλεων τῆς Εὐρώπης ἔχουσα πανεπιστήμιον, μουσεῖα, βοτανικὸν και ζωολογικὸν κῆπον, ἀστεροσκοπεῖον, λαμπρὸν λιμένα, μέγα ἐμπόριον και 350 χιλ. κατ. Κόρκη ΝΔ. αὐτῆς, ἐμπορικωτάτη πόλις και τὸ σφαγεῖον τῆς Ἀγγλίας καλουμένη, ἔξαγουσα δέρ-

ματα, κρέας, λίπος καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα διὰ τὸ ναυτικὸν καὶ ἔχουσα 80 χιλ. κατ. Λιμέρικα πρὸς Β. τῆς Κόρκης ἐπὶ τοῦ Σχάνωνος, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Ἀρμάγη πρὸς Β. τοῦ Δουβλίνου, ἔδρα τοῦ δυτικοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἰρλανδίας. Βελφίστη ΒΑ. τῆς Ἀρμάγης, ἔχουσα σπουδαίαν βιομηχανίαν βαμβακερῶν καὶ λινῶν ὑφασμάτων καὶ 200 χιλ. κατ. Ἡ Ἀγγλία ἔχει μεγάλας κτήσεις ἐν Ἀσίᾳ, Ἀφρικῇ, Ἀρεμπικῇ καὶ Ὡκεανίᾳ.

ΔΑΝΙΑ

Ιστορία, δρη, ποταμοί, λίμναι.

Ἡ Δανία κεῖται εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Γερμανίας καὶ συνίσταται ἐκ τῆς χερσονήσου Ἰουτλανδίας, ἐκ τῶν νήσων Σηλανδίας, Φυρίας, Φεροῶν, Ἰσλανδίας καὶ πολλῶν ἄλλων μικρῶν νήσων.

Ἡ Ἰουτλανδία καταφεύτει τὸ πάλαι ὑπὸ τῶν Κίμβρων λαοῦ μᾶλλον Γερμανικοῦ, ἀπ' αὐτῶν Κίμβρικὴ χερσορησος καλουμένη. Τὸν δὲ ἕνατον μ. Χ. αἰῶνα εἰσήχθη ἐν αὐτῇ ὁ χριστιανισμός· εἶτα δὲ κατὰ μικρὸν ἡνώθησαν μετ' αὐτῆς καὶ αἱ παρακείμεναι ἐν τῇ Βαλτικῇ νῆσοι, ὅτε γενομένη βασίλειον ὡνομάσθη Δαρία. Τὸν δὲ δέκατον αἰῶνα Κανοῦτος ὁ μέγας ἡγεμὼν αὐτῆς κατέκτησε τὴν Νορβεγίαν, Σουηδίαν, τὴν Ἀγγλίαν μετὰ τῆς Σκωτίας καὶ ἄλλας χώρας. Τὸν δὲ δέκατον τέταρτον αἰῶνα ἀπεσπάσθησαν ἀπ' αὐτῆς σχεδὸν ἀπασαι αἱ ἐξωτερικαὶ κτήσεις, πλὴν τῆς Νορβεγίας καὶ τῶν δουκάτων Σλεβίγου καὶ Ολστείνου. Ἀλλὰ τὸ 1814 ἀπεσπάσθη ἔτι καὶ ἡ Νορβεγία, καὶ τὸ 1865 ἀπεσπάσθησαν καὶ τὰ δύο δουκάτα Σλεβίγου καὶ Ολστείνον ἔνεκα τοῦ κατ' αὐτῆς πολέμου τῆς Πρωσίας καὶ Αυστρίας.

Ἡ Δανία δὲν ἔχει ὅρη ἀξια λόγου οὔτε ποταμούς· λίμναι δὲν αὐτῇ ὑπάρχουσι πολλαὶ καὶ μάλιστα ἐν Ἰσλανδίᾳ, ἀλλ' ὅχε καὶ λόγιον ἀξια.

Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα, πολέτευμα

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἰνε 38300 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 2 ἑκατ. διαμαρτυρόμενοι, ἀνήκοντες εἰς τὴν Γέρμανικὴν φυλὴν καὶ λαλοῦντες διάλεκτόν τινα τῆς Σκανδιναυϊκῆς γλώσσης. Κυβερνῶνται δὲ ὑπὸ συνταγματικοῦ ἡγεμόνος, τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλέως ἡμῶν, μετὰ Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

πλημα, ἔδαφος, ἐκπαιδευσις, βιομηχανία, ἐμπόρειον.

Τὸ κλῆμα αὐτῆς εἶνε ἐν γένει ὑγρὸν καὶ ὄμιγλῶδες, ἀλλ' ὑγιεινόν· τὸ δ' ἔδαφος τῶν νήσων τῶν ἐν τῇ Βαλτικῇ εἶνε εὐφορώτατον καὶ κάλλιστα καλλιεργημένον· τὸ δὲ τῆς Ἰουτλανδίας καὶ τῆς νήσου Φυνίας ἀμμῶδες καὶ ἐπιτήδειον μᾶλλον εἰς κτηνοντορφίαν.

Ἡ παιδεία ἐν αὐτῇ εἶνε τὰ μάλιστα ἀνεπτυγμένη· ἡ δὲ δημοτικὴ ἐκπαιδευσις ἔφθασεν ἐν Δανίᾳ εἰς τὴν ὑψίστην τελείωτητα. Ἀλλὰ καὶ ἡ βιομηχανία εἶνε λίαν ἀνεπτυγμένη ὡς καὶ τὸ ἐμπόριον, ὑποστηριζόμενον ὑπὸ πλήθους ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων καὶ ιστιοφόρων πλοίων.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι αὐτῆς εἶνε 75 ἑκατ. δραχμ.. ὁ δὲ στρατὸς 50 χιλ. ἀνδρῶν ὁ δὲ στόλος συνίσταται ἐκ 47 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων, ὧν τὰ 12 εἶνε τορπιλούχα.

Πόλεις, κτήσεις.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Κοπεγχάρη εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Σηλανδίας ἐκ τῶν ὄχυρωτέρων καὶ ὥραιοτέρων πόλεων τῆς Εὐρώπης, πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσα πανεπιστήμιον, σπουδαῖον μουσεῖον ἀρχαιοτήτων τῶν βορείων χωρῶν, μεγάλην βιβλιοθήκην, σπουδαῖαν βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 275 χιλ. κατ. Ἐλεγγήρη πρὸς Β. αὐτῆς παρὰ τὸν πορθμὸν Σοῦνδον, ἔχουσα φρούριον, ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 12 χιλ. κατ. Ὁδέρη, ἡ ἀξιόλογωτέρα πόλις τῆς Φυνίας ἔχουσα καλὴν βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 20 χιλ. κατ.

Ἐν τῇ Ἰουτλανδίᾳ Ἀλλεργη εἰς τὰ ΒΑ., βιομηχανικὴ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 15 χιλ. κατ.

Αἱ νῆσοι Φερόσαι εἶνε 25 καὶ κεῖνται πρὸς Β. τῆς Σκωτίας. Τούτων αἱ 17 μόνον οἰκοῦνται, ἔχουσαι 11 χιλ. κατ. αἱ δὲ ἄλλαι εἶνε γυμναῖ καὶ βραχώδεις.

Ἡ Ἰσλανδία κεῖται ΒΔ. τῶν Φεροῶν. Εἶνε χώρα ἀδενδρος καὶ ἡραιστειώδης, ἐκ δὲ τῶν 16 ἡραιστείων της τὸ σπουδαιότερον εἶνε ἡ Ἔκλα. Ἐγει δὲ ἡ νῆσος καὶ θερμὰ ιαματικὰ ὕδατα καὶ 72 χιλ. κατ. ἡπικωτάτων. Ἐπισημ. δ' ἐν αὐτῇ κώμη εἶνε ἡ Ῥεκιαβίκη ἔχουσα 2 χιλ. κατ.

Ἡ Δανία ἔχει κτήσεις ἐν Ἀμερικῇ τὴν Γρουλλαρδλαρ, καὶ ἐκ τῶν Μικρῶν Ἀντιλλῶν τὴν νῆσον τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ, τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Ιωάννου.

ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

"Ορια, ιστορία.

Ἡ Σκανδιναυϊκὴ χερσόνησος, συνισταμένη ἐκ τοῦ βασιλείου τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Νορβεγίας, ὥριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου Ὀκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς καὶ τῆς Βορείου θαλάσσης, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς καὶ τῆς Ρωσσίας.

Τὴν Σκανδιναυϊκὴν χερσόνησον κατέκουν ἔκπαλαι Γερμανικοὶ λαοί, οἵτινες ἀπὸ τοῦ ὄγδου αἰῶνος μ. Χ. ἀρχονται νὰ γίνωνται γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Νορμανδοὶ (Βόρειοι ἄνδρες). Ἐκτοτε ἤρξαντο αὐτοὶ νὰ ἐπισκέπτωνται μὲ τὰ πειρατικὰ τῶν πλοῖα τὰς ἀκτὰς τῆς Γερμανίας, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰταλίας, καὶ νὰ προξενῶσιν εἰς τὰς χώρας ταύτας μεγάλας καταστροφάς. Καὶ τὴν Ἰσλανδίαν δὲ αὐτοὶ ὕψησαν καὶ τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν ἐπεσκέφθησαν. Τὸν δ' ἔνατον αἰῶνα ἐγένοντο οἱ Σουηδοὶ χριστιανοί.

Κατὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος ἐσχημάτισεν ἡ Σουηδία μετὰ τῆς Δανίας καὶ Νορβεγίας ἐν κράτος. Ἄλλος ὁ Γουσταῦος Βάσας κατέλυσε τὸ 1523 τὴν ἔνωσιν ταύτην, καὶ γενόμενος βασιλεὺς τῆς Σουηδίας εἰσῆγαγεν ἐν αὐτῇ τὴν θρησκευτικὴν μεταρρύθμισιν. Οὐ δὲ Γουσταῦος Ἀδόλφος καὶ Κάρολος ὁ Ι' ὕψωσαν τὴν Σουηδίαν εἰς μεγάλην τῆς Εὐρώπης δύναμιν. Διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων σῶμας πολέμων Καρόλου τοῦ ΙΒ' καὶ τῶν ἐμφυλίων ἐν αὐτῇ στάσεων ἔξησθένησεν ἡ Σουηδία καὶ ἀπώλεσε τὰς ἔξωτερικὰς κτήσεις σης. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1814 ἡ Σουηδία ἀποτελεῖ μετὰ τῆς Νορβεγίας ἐν κράτος, ἔχουσης ἑκάστης ἴδιας Βουλάς.

Κόλποι, πορθμοί, ὅρη, ποταμοί, λίμναι.

Κόλποι αὐτῆς εἶνε ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὁ Δυτικὸς κόλπος, ὁ κόλπος τῆς Χριστιανίας εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Νορβεγίας καὶ ὁ Βοθρὸς ἐν τῇ Βαλτικῇ. Πορθμοί δὲ ὁ Σκαγεράκης μεταξὺ Ιουτλανδίας καὶ Νορβεγίας, ὁ Κατεγάρης μεταξὺ Ιουτλανδίας καὶ Σουηδίας καὶ ὁ τοῦ Σούνδου μεταξὺ τῆς νήσου Σηλανδίας καὶ Σουηδίας.

"Ορη αὐτῆς εἶνε αἱ Σκανδινανίκαι "Αλπεις, χωρίζουσαι τὴν Σουηδίαν ἀπὸ τῆς Νορβεγίας. Ποταμοί δὲ ἐπισημότεροι αὐτῆς εἶνε ὁ Τορέας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Βοθνικὸν κόλπον, καὶ ὁ Γλόμερος ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Χριστιανίας. Λίμναι δὲ ἐπι-

σημ. ἐν Σουηδίᾳ εἶναι ἡ *Mälärη* συγκοινωνοῦσα μετὰ τῆς Βαλτικῆς, ἡ *Béttær* ἐκβάλλουσα διὰ ποταμίου εἰς τὴν Βαλτικήν, καὶ ἡ *Béregr*, ἐκβάλλουσα διὰ ποταμίου εἰς τὸν Κατεγάτην.

κλῖμα, ἔδαφος.

Τὸ κλῖμα τῆς Σουηδίας εἶναι ἐν γένει ψυχρὸν καὶ ὑγιεινόν. Καὶ ἐν μὲν ταῖς μεσημβριναῖς αὐτῆς χώραις διακρίνονται καὶ αἱ τέσσαρες ώραι τοῦ ἔτους. Ἐνταῦθα τὸ θέρος εἶναι βραχύτατον, ἀλλὰ καὶ θερμότατον, οὐδὲν καὶ ταχέως τὰ ἐνταῦθα προϊόντα ωριμάζουσι. Κατὰ δὲ τὴν 67 μοῖραν διακρίνονται δύο μόνον ώραι τοῦ ἔτους γειμῶν καὶ θέρος, καθ' ὃ ἡ θερμότης καθίσταται ἀφόρητος. Τὸ δὲ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι μᾶλλον πεδινόν, παράγον πρὸς Ν. σῖτον, κριθήν, λίνον, γεώμηλα, κλ. Ἔχει δὲ ἡ χώρα ως καὶ ἡ Νορβεγία καὶ μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ ἀρθρόνου σιδήρου.

Τὸ δὲ κλῖμα τῆς Νορβεγίας εἶναι λίαν ψυχρόν· τὰ παράλια αὐτῆς ὅμως ἔνεκα τῶν θαλασσίων ῥευμάτων ἔχουσι κλῖμα σχετικῶς συγκεφασμένον. Τὸ δὲ ἔδαφος εἶναι μᾶλλον ὄρεινόν, ἐν φύνταρχοις δάσοις ὑψίκομπα φέροντα ξυλείαν πρὸς ἐμπορίαν. Τὸ βρόειον αὐτῆς μέρος εἶναι ἀνεπιτήδειον εἰς καλλιέργειαν καὶ κατοικεῖται ὑπὸ 20 χιλ. Λαπώνων, λαοῦ δυσειδοῦς καὶ μικροσώμου, ζῶντος βίον πλάνητα καὶ νομαδικὸν καὶ τρεφομένου ἐκ τῆς θήρας, τῆς ἀλιείας καὶ τῶν ποιμνίων τῶν φεννῶν των.

*Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, γλῶσσα, ἐκπαιδευσις, βιομηχανία.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Σουηδίας εἶναι 456600 τετρ. χιλομ. τῆς δὲ Νορβεγίας 325400 τετρ. χιλομ. οἱ δὲ κάτοικοι τῆς μὲν Σουηδίας εἶναι 4,650,000, τῆς δὲ Νορβεγίας 1913000, ἀπαντεῖς διαμαρτυρόμενοι καὶ ἔχοντες ἐπισκόπους. Εἶναι δὲ Γερμανικῆς καταγωγῆς καὶ γλώσσης πλὴν 60 χιλ. Φιννῶν καὶ Λαπώνων.

Ἡ παιδεία ἐν αὐτῇ καὶ μάλιστα ἡ δημοτικὴ εἶναι μᾶλλον διαδεδομένη εἰς τὸν λαὸν ἡ εἰς ἄλλην οἰανδήποτε χώραν τῆς Εὐρώπης. Καὶ ἡ βιομηχανία δὲ ἐν αὐτῇ εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη, ἀλλὰ περιορίζεται εἰς τὰς μεγαλειτέρας αὐτῆς πόλεις.

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι τῆς Σουηδίας εἶναι περίπου 170 ἑκατ. δραχμ. τῆς δὲ Νορβεγίας 57 ἑκατ. δραχμ. ὁ δὲ στρατὸς τῆς ξηρᾶς ἐν εἰρήνῃ τῆς μὲν Σουηδίας εἶναι 40 χιλ., τῆς δὲ Νορβεγίας 19000 ἀνδρῶν· ὁ δὲ στόλος συνίσταται τῆς μὲν Σουηδίας ἐκ 46 τῆς δὲ Νορβεγίας ἐκ 42 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων.

Α. ΣΟΥΗΔΙΑ

Πολιτική διαιρεσις, πόλεις, νῆσοι.

Η Σουηδία διαιρεῖται εἰς 24 ἑπαρχίας. Τούτων ἐπισημ. πόλεις είναι Στοχχόλμη ἐπὶ τῆς Μαιλάρης λίμνης ἐπὶ 40 νησίων ἔκτισμένη ἐν θαυμασίῃ θέσει, πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσα μουσεῖα, βιβλιοθήκας, ἀκαδημείας, σπουδαίαν βιομηχανίαν, μέγα ἐμπόριον καὶ 205 χιλ. κατ. Οὐψάλη πρὸς Β. αὐτῆς, ἔχουσα ἐπίσημον πανεπιστήμιον, ἀστεροσκοπεῖον, λαμπρὸν γοτθικὸν ναόν, σπουδαῖον βοτανικὸν κῆπον καὶ 17 χιλ. κατ. Γέφλη πρὸς Β. τῆς Ούψαλης, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Γοτεμπόργη ἐπὶ τοῦ Κατεγάτου, παράλιος καὶ ἡ δευτέρα αὐτῆς πόλις ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον καὶ 86 χιλ. κατ. Καρλσκρόνα εἰς τὰ ΝΑ. ὄχυρὰ πόλεις καὶ ὁ πρῶτος πολεμικὸς λιμὴν τῆς Σουηδίας, ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Μάλμαι πρὸς Ν. αὐτῆς, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 43 χιλ. κατ.

Νῆσοι: τῆς Σουηδίας ἐν τῇ Βαλτικῇ είνε ἡ Γοθλάνδη καὶ αἱ ^{*}Αλάρδαι.

Β. ΝΟΡΒΕΓΙΑ

Πολιτική διαιρεσις, πόλεις, νῆσοι.

Η Νορβεγία διαιρεῖται εἰς 6 ἑπαρχίας. Τούτων ἐπισημ. πόλεις είναι Χριστιανία ἐπὶ τοῦ ὄμωνύμου κόλπου, ἔδρα τῶν Βουλῶν τῆς Νορβεγίας ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀστεροσκοπεῖον, μουσεῖα, βοτανικὸν κῆπον, σπουδαίαν βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 125 χιλ. κατ. Βεργένη ἐν τῇ δυτικῇ παραλίᾳ ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Δρογθέμη πρὸς Β. τῆς Χριστιανίας, ἔχουσα λιμένα καλόν, βιομηχανίαν καὶ 20 χιλ. κατ.

Ἐν τοῖς βορείοις καὶ δυτικοῖς αὐτῆς παραλίοις ὑπάρχουσι πλῆθος νήσων, ὡν ἐπισημ. είναι αἱ Λορδόδαι, γνωσταὶ διὰ τὸ γυμνὸν καὶ ἀπόκρημνον τοῦ ἐδάφους των.

ΡΩΣΣΙΑ

"Ορια, ιστορία, νῆσοι.

Η Ρωσσία ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου ὥκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Εὔξείνου καὶ τῆς Καυκασίου 'Ασιατικῆς Ρωσσίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς 'Ασιας καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Νορβεγίας, Σουηδίας, Βαλτικῆς θαλάσσης, Γερμανίας, Αύστριας καὶ Ρωμουνίας.

Η Ρωσία ἔκπαλαι κατφεῖτο ὑπὸ Σκυθῶν, Σαρματῶν, Σαμογετῶν, Σλαύων, Φιννῶν, Λαπώνων κλ. Τὸ δὲ πρῶτον ἐν αὐτῇ συσταθὲν κράτος ἦτο τὸ ἐν Νοβογορόδῳ ὑπὸ τοῦ Νορμανδοῦ Ρουρίκου (862 μ.Χ.), ὅπερ δἰὰ προσαρτήσεων νέων χωρῶν κατὰ μικρὸν ηὔξηθη, ἔχον πρωτ. τὸ Κίεβον καὶ ἔπειτα τὴν Μόσχαν. Περὶ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνος ἐπὶ Βλαδιμῆρου ἀπογόνου τοῦ Ρουρίκου εἰσήχθη ἐν 'Ρωσίᾳ δι' Ἑλλήνων ἱεραποστόλων ὁ χριστιανισμός. Τὸν δὲ δέκατον τρίτον αἰῶνα κατέκτησαν τὴν χώραν οἱ Μογγόλοι, ἀρξαντες αὐτῆς ἐπὶ 200 ἔτη καὶ σταματήσαντες πᾶσαν πρὸς τὸν πολιτισμὸν αὐτῆς πρόσδον. Τὸ 1480 ὅμως ἀπήλλαξεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ξένου ζυγοῦ ὁ ἡγεμὼν τῆς Μόσχας Βασιλεὺς Αὐτοκράτορας.

Κυρίως ὅμως ἀπὸ τῆς βασιλείας τῶν Ρωμανὸφ καὶ ἴδιως ἀπὸ Πέτρου τοῦ μεγάλου ἀρχεται ἡ Ρωσία νὰ θεωρῆται (1689 - 1725) ἐν Εὐρώπῃ μεγάλη δύναμις. Οὗτος δι' εύτυχῶν πολέμων πρὸς τοὺς Σουηδοὺς ἐξέτεινε τὸ κράτος του μέχρι τῆς Βαλτικῆς, ἔκτισε τὴν Πετρούπολιν, εἰσήγαγεν εἰς τὸ κράτος του τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας τῆς δυτικῆς Εὐρώπης καὶ ἐνέψυχε τὸ ἐμπόριον. Τὴν πολιτικὴν τοῦ μεγάλου Πέτρου ἐξηκολούθησεν ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη, μετ' αὐτὴν δ' 'Αλέξανδρος ὁ Α' καὶ Νικόλαος ὁ Α', ἐπὶ τῶν ὄποιων μεγάλως ηὔξηθη τὸ κράτος ἐκ τῆς διανομῆς τῆς Πολωνίας καὶ ἐκ τῆς κατακτήσεως τῆς ἀνατολικῆς Ρωσίας καὶ τῆς Σιβηρίας. Ἀλλὰ καὶ ὁ 'Αλέξανδρος ὁ Β', οὐ μόνον κατέλυσε τὴν ἐν Ρωσίᾳ δουλείαν, ἀλλὰ καὶ προσέθεσεν εἰς τὸ κράτος τὴν Καυκάσιον Ρωσίαν, τὸ πλεῖστον τοῦ Τουρκεστάν καὶ ἀξιόλογον μέρος τῆς 'Ασιατικῆς Τουρκίας.

Νῆσοι τῆς Ρωσίας ἐν τῷ Βορείῳ ὥκεανῷ εἶνε ἡ Νέα Ζέρι-
ελα, ἡ Βαϊγάτη καὶ ἡ Καλγονιέβη, ἐπισκεπτόμεναι ὑπὸ τῶν Ρώσων διὰ τὴν ἀλιείαν, καὶ ἐν τῇ Βαλτικῇ ἡ Αἰσέλη καὶ αἱ Δάγαι.

"Ορη, ποταμοί, λίμναι.

"Ορη αὐτῆς εἶνε τὰ Ούράλια πρὸς Α. μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ασίας, ἔχοντα ἔκτασιν 2220 χιλιομ. ὁ Καύκασος εἰς τὰ ΝΑ. καὶ τὰ ὄρη τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου πρὸς Ν. τῆς Κριμαίας.

Ποταμοὶ αὐτῆς ἐπισημ. εἶνε ὁ Πετσογύρας, πηγάζων ἐκ τῶν Ούραλίων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Θάλασσαν τοῦ Καραϊ. ὁ Δουνίτρας, πηγάζων ἐκ τινῶν τῆς χώρας ἐν τοῖς μεσογείοις ὑψωμάτων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Λευκήν Θάλασσαν ὁ Νέβας, πηγάζων ἐκ τῆς

λίμνης Λαδόγας και ἐκβάλλων εἰς τὴν Βαλτικήν· ὁ Δύρας, πηγάζων ἐκ τῶν Βαλδαιών ὑψωμάτων και ἐκβάλλων εἰς τὴν αὐτὴν θάλασσαν· ὁ Ουϊστούλας, πηγάζων ἐκ τῶν Καρπαθίων και ἐκβάλλων ωσαύτως εἰς τὴν Βαλτικήν· ὁ Δαρούβιος, ἐκβάλλων εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Ρωσσίας· ὁ Δρείστερος ἢ Δάραστρις (πάλαι Τύρας), πηγάζων ἐκ τῶν Καρπαθίων και ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον· ὁ Δρείτερος ἢ Δάραπτρις (πάλαι Βορυσθένης), πηγάζων παρὰ τὰ Βαλδαιά ὑψώματα και ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον· ὁ Δὼρ ἢ Τάραις πηγάζων πρὸς Ν. τῆς πόλεως Τούλης και ἐκβάλλων εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην· ὁ Βόλγας, ὁ μεγαλείτερος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, διτὶς ἐκ τῶν Ούραλίων ὄρέων και ἐκ τῶν Βαλδαιών ὑψωμάτων πηγάζων ἐκβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Εἰς τὴν αὐτὴν θάλασσαν ἐκβάλλει και ὁ Οιράλης πηγάζων ἐκ τῶν Ούραλίων ὄρέων.

Λίμναι δ' αὐτῆς ἐπισημ. εἶναι εἰς τὰ ΒΔ. ἡ Ὄρέγα, ἡ Λαδόγα, ἡ Πέιπος και ἡ Ἰλμερος, και ἡ Κασπία εἰς τὰ ΒΑ. ἀνήκουσα μᾶλλον εἰς τὴν Ασίαν.

Κλῖμα, ἔδαφος, ἐκπαίδευσις, βιομηχανία.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ρωσσίας εἶναι 5400000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάποιοι 86 ἑκατ. οἱ πλεῖστοι Σλαῦοι, ἐν ἑκατ. Γερμανοί, ἔτι πολλοί Μογγόλοι (Φιννοί, Τούρκοι, Καλμοῦκοι), Ἐβραῖοι, Ἑλληνες, Ἀθίγγανοι. Τούτων 60 ἑκατ. εἶναι χριστιανοί ὄρθοδοξοί, 8 ἑκατ. δυτικοί, οἱ δ' ἄλλοι διαμαρτυρόμενοι, ἵστρηται, μωαμεθανοί και ὅλιγοι εἰδωλολάτραι. Κυβερνῶνται δὲ ὑπὸ αὐτοκράτορος ἀπολύτως.

Κλῖμα, ἔδαφος.

Τὸ κλῖμα τῆς Ρωσσίας ἐν μὲν τοῖς νοτίοις αὐτῆς μέχρι τῆς 50 μοίρας εἶναι λίαν συγκερασμένον και τὸ θέρος πρὸς τὰ ΝΑ. λίαν θερμόν. Ἐν αὐτοῖς ὥριμάζει ἡ ἀμπελος και ἀπαντες οἱ μεσημβρινοί καρποί. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ μέχρι τῆς 67 μοίρας εἶναι λίαν ψυχρὸν και ὁ χειμῶν μακρὸς και τραχύς. Ἐν αὐτῷ μέχρι τῆς 60 μοίρας πολὺ εὐδοκιμεῖ ὁ σῖτος. Ἐν δὲ τοῖς βορείοις ἀπὸ τῆς 67 μοίρας ἡ χώρα εἶναι ἐλώδης, και τὸν χειμῶνα παγωμένη και ἀνεπίδεκτος καλλιεργείας. Αἱ νύκτες κατὰ τὸν μακρὸν και ψυχρὸν χειμῶνα φωτίζονται ὑπὸ τοῦ βορείου σέλαος, τοῦ λυκανυγοῦς και τῆς χιόνος. Ἐνταῦθα κατοικοῦσιν οἱ Λάπωνες, μόνας κατοικίδια ζῷα ἔχοντες ρέννας και κύνας.

Τὸ δ' ἔδαφος σχεδὸν παντοῦ εἶναι πεδινόν, διακοπτόμενον μόνον ὑπὸ λόφων. Και τὸ μὲν βόρειον ώς ἄγονον και ἀκατοίκη-

τον συγχάζεται διὰ τὴν θήραν τῶν πολυτίμων γουναρικῶν καὶ τὴν ἀλιείαν· τὸ δὲ ἀνατολικὸν εἶνε δασῶδες, καὶ τὸ νοτιανατολικὸν τὸ πρὸς τὴν Κασπίαν καὶ τὸν ποταμὸν Οὐράλην ἔηρὸν καὶ ἀλατοῦχον· τὸ δὲ παρὰ τὸν Εὔξεινον εἶνε κεκαλυμμένον ὑπὸ ἐρήμων, καλουμένων στεππῶν, ἐν αἷς κεκαλυμμέναις ὑπὸ χόρτων βόσκουσιν ἄπειρα ποιμνια. Τὰ δὲ κεντρικὰ καὶ δυτικὰ αὐτῆς ὡς πεδινὰ καὶ λίαν εὔφορα παράγουσιν ἀρθρόνους δημητριακούς καρπούς, λίνον, καπνόν, κλ. Τὰ δὲ Οὐράλια ὅρη περιέχουσι μεταλλεῖα χρυσοῦ, πλατίνης, ἀργύρου, χαλκοῦ, σιδήρου, ἀδαμάντων, γαιανθράκων κλ.

*Εκπαίδευσις, γεωργία, ἀλιεία, βιομηχανία, ἐμπόριον.

*Η ἀνωτέρα καὶ μέση ἐκπαίδευσις ἐν αὐτῇ εἶνε ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη, ἡ δὲ δημοτικὴ εἶνε ἔτι εἰς τὰ σπάργανα, ἀν καὶ πολλὰ δημοτικὰ σχολεῖα καθ' ἐκάστην συνιστᾶτο κράτος.

Καὶ ἡ γεωργία δ' ἔχει κάμη ἀρκετὰς προόδους, ὡς καὶ ἡ κτηνοτροφία τῶν βοῶν, ἵππων, προβάτων, καὶ ἡ ἀλιεία εἰς τὸν Εὔξεινον καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βόλγα καὶ Τανάϊδος, ἐν αἷς ἀλιεύονται πλῆθος ἵχθυών, ὃν τὰ φάραγγοις τὸ αὐγοτάραχον (κοιν. χαβιάρι).

*Ωσαύτως καὶ ἡ βιομηχανία ἀπό τινος χρόνου ἥρξατο νὰ κάμη ἀρκετὰς προόδους, ὡς καὶ τὸ ἐμπόριον, ἀναπτυσσομένων ἐν τῇ χώρᾳ καθ' ἐκάστην τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας,

Πρόσοδοι, στρατιωτικὴ δύναμις.

Αἱ πρόσοδοι τῆς Ρωσσίας εἶνε 2,350,000,000 δραχμ. δὲ στρατὸς τῆς ξηρᾶς ἐν εἰρήνῃ εἶνε 757 χιλ. ἀνδρῶν, ἐν ὕρᾳ δὲ πολέμου περὶ τὰ δύο ἔκατ. ὁ δὲ στόλος συνιστᾶται ἐν 391 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων, ὃν τὰ 39 εἶνε θωρηκτά.

Πολεμικὴ διαιρεσίς, πόλεις, κτήσεις.

*Η Ρωσσία διαιρεῖται εἰς 60 νομοὺς ἢ κυβερνεῖαι· κάλλιον δῆμως δύναται νὰ διαιρεθῇ αὕτη πρὸς εὐκολωτέραν ἐκμάθησιν ὑπὸ τῶν παιδῶν· α) εἰς χώρας τῆς Βαλτικῆς καὶ τοῦ Βορείου ὥκεανου· β) εἰς κεντρικὰς χώρας καὶ εἰς χώρας τῆς Κασπίας θαλάσσης· γ) εἰς νοτίους χώρας.

*Ἐπισημ.. πόλεις τῶν χωρῶν τῆς Βαλτικῆς καὶ τοῦ Βορείου ὥκεανου εἶνε Πετρούπολις παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νέσα, πρωτ. τοῦ κράτους ἐκ τῶν ὥραιοτέρων πόλεων τῆς Εύρωπης, ἔχουσα ὥραιάς καὶ εὐρείας ὁδούς, πολλὰς διώρυγας, λαμπρὰ ἀνάκτορα, σπουδαῖον πανεπιστήμιον, ἀκαδήμειαν τῶν καλῶν τεχνῶν, χρη-

μακτιστήριον, τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Ἰσαάκ, λαμπρὰ προάστεια, μέγα ἐμπόριον καὶ 930 χιλ. κατ. Ἀρχάγγελος πρὸς Β. ἐπὶ τοῦ Δουΐνα παρὰ τὴν Λευκὴν θάλασσαν, ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ μάλιστα ξυλείας καὶ 20 χιλ. κατ. Κρονοτάτη παρὰ τὴν Πετρούπολιν ἐπὶ μικρᾶς νήσου ἐν τῷ Φιννικῷ κόλπῳ, λίαν ὄχυρὰ πόλις καὶ ὁ πρῶτος πολεμικὸς λιμὴν τῆς Ρωσίας ἐν τῇ Βαλτικῇ ἔχουσα 50 χιλ. κατ. Ἐλευφόρος πρὸς Δ. αὐτῆς, πρωτ. τῆς Φιννίας ἔχουσα πανεπιστήμιον, εἰς ὃ φοιτῶσι καὶ γυναικες καὶ 45 χιλ. κατ. Ρίγα παρὰ τὰς ἑκούλας τοῦ Δύνα, πρωτ. τῆς Λιθουανίας εὐλύμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 170 χιλ. κατ. Δορπάτη πρὸς Β. τῆς Ρίγης, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 30 χιλ. κατ. Βίλλα πρὸς Ν. τῆς Ρίγης ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βίλια, πρωτ. τῆς Λιθουανίας ἔχουσα 90 χιλ. κατ. Ὡν τὸ τρίτον εἶνε Ἐβραῖοι. Βαρσοβία ΝΔ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Οὐεστούλα, λίαν ὄχυρὰ πόλις πρωτ. τῆς Ρωσικῆς Πολωνίας ἔχουσα Ρωσικὸν πανεπιστήμιον, σπουδαῖον ἐμπόριον καὶ 406 χιλ. κατ. Ὡν τὸ τέταρτον εἶνε Ἐβραῖοι. Λότση ΝΔ. αὐτῆς, ἡ βιομηχανικωτέρα πόλις τῆς Ρωσικῆς Πολωνίας, ἔχουσα 60 χιλ. κατ.

Ἐπισημ. πόλεις τῶν κεντρικῶν χωρῶν τῆς Κασπίας εἶνε Μόσχα ἐπὶ τοῦ Μόσχα ποταμοῦ, μεσόγειος καὶ ἡ δευτέρα νῦν πρωτ. τοῦ κράτους, ἐν ᾧ στέφονται οἱ αὐτοκράτορες, ἔχουσα εὐρείας ὁδούς, λαμπρὰς οἰκοδομάς· οἰον τὸ Κρεμλίνον, πανεπιστήμιον, τὴν μεγαλειτέραν βιομηχανίαν τοῦ κράτους, μέγα ἐμπόριον καὶ 751 χιλ. κατ. Νέορ Νοβογόροδορ ΒΑ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Βόλγα, ἐν ᾧ γίνεται κατ' ἔτος μεγάλη ἐμπορικὴ πανήγυρις, ἔχουσα 45 χιλ. κατ. Καζάρ πρὸς Α. αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Βόλγα, ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν, σπουδαῖον ἐμπόριον μετὰ τῆς Σιβηρίας καὶ 95 χιλ. κατ. Τοῦλα ΝΑ. τῆς Μόσχας, λίαν βιομήχανος πόλις ἔχουσα 60 χιλ. κατ. Κιέβορ ΝΔ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Δνειπέρου, χρηματίσασα πρώτη πρωτ. τῆς Ρωσίας καὶ ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 130 χιλ. κατ. Ἐνταῦθα ὁ Βλαδίμηρος τὸ 989 ἐδέχθη παρὰ τῶν Ἑλλήνων ιεραποστόλων τὸ βάπτισμα. Πολτάβα ΝΑ. αὐτῆς, ἐν ᾧ ὁ μέγας Πέτρος ἐνίκησε τὸ 1709 Κάρολον τὸν ΙΒ'. τῆς Σουηδίας, ἔχουσα 36 χιλ. κατ. Χαρκόβη ΒΑ. τῆς Πολτάβης, ἐπίσημος διὰ τὰς ἐμπορικὰς πανηγύρεις της καὶ ἔχουσα πανεπιστήμιον, βοτανικὸν κήπον, μουσεῖα καὶ 110 χιλ. κατ.

Ἐπισημ. πόλεις τῶν νοτίων χωρῶν τῆς Ρωσίας εἶνε Κοστρόβη ΝΔ. τοῦ Κιέβου ἐπὶ τοῦ Δνειπέρου, πρωτ. τῆς Βεσσαραβίας, παράγουσα οἶγους καὶ ἔχουσα σπουδαίαν κτηνοτροφίαν καὶ

έμποριον καὶ 110 χιλ. κατ. Ἰσμαηλίᾳ ἐπὶ ἑνὸς τῶν στομάτων τοῦ Δανουθίου, ὄχυρὰ καὶ λιαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 25 χιλ. κατ. Ὁδησσὸς ΝΑ. αὐτῆς παρὰ τὰς ἑκολὰς τοῦ Δνειστέρου ἐπὶ τοῦ Εὔξείνου, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 220 χιλ. κατ. ἐν οἷς εἶναι καὶ πολλοὶ ἐμπόροι Ἑλληνες. Ἀκερμάν ΝΔ. αὐτῆς, ἐπίσημος διὰ τὰ ἀλοπήγιά της ἔχουσα καὶ 30 χιλ. κατ. Νικολάεφ ἐπὶ τοῦ Βούγου ποταμοῦ, ἔχουσα καλὰς οἰκοδομάς, πολεμικὸν λιμένα καὶ 85 χιλ. κατ. Χερσών ἐπὶ τοῦ Δνειπέρου, λίαν ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα 50 χιλ. κατ.

Συμφερούπολις, πρωτ. τῆς Κριμαίας ἔχουσα 20 χιλ. κατ. Σεβαστούπολις ἐπὶ τῆς Κριμαίας ἔχουσα σπουδαῖον λιμένα καὶ 15 χιλ. κατ. Ταϊγάριον παρὰ τὸν μυχὸν τῆς Μαιώτιδος λίμνης ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον δημητριακῶν καρπῶν καὶ 65 χιλ. κατ. ἐν οἷς ὑπὲρ τὰς 5 χιλ. εἶναι ἐμπόροι Ἑλληνες. Ροστόβη ἐπὶ τοῦ Τανάϊδος, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 60 χιλ. κατ. ἐν οἷς εἶναι καὶ πολλοὶ ἐμπόροι Ἑλληνες. Σαρατόβη εἰς τὰ ΒΑ. ἐπὶ τοῦ Βόλγα, ὑπὸ Γερμανῶν καὶ Ἐλβετῶν μᾶλλον οἰκουμένη, λίαν ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος πόλις ἔχουσα 85 χιλ. κατ. Ἀστραχάν ἐπὶ τῶν ἑκολῶν τοῦ Βόλγα εἰς τὴν Κασπίαν, λίαν ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα καὶ ναύσταθμον διὰ τὸν ἐν Κασπίᾳ στόλον καὶ 60 χιλ. κατ.

Εἰς τὴν Ρωσσίαν ἔτι ὑπόκειται ἡ Ἀσιατικὴ Ρωσσία, περιλαμβάνουσα τὴν Καυκάσιον Ρωσσίαν, τὸ Ρωσσικὸν Τουρκεστάν καὶ τὴν Σιβηρίαν.

ΤΥΦΟΣ ΤΩΝ ΥΨΗΛΑΤΕΡΩΝ ΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

ἐκτὸς τῶν ὁρέων τῆς ἐλληνικῆς χερσονήσου

Καύκασος	5662	Σκανδινανικαὶ Ἀλπεις	2604
Λευκὸν	4810	"Αγ. Βερνάρδος	2500
Πόζα	4638	Σεβένια	1886
Βήσουλον	3845	Ίόρας	1723
Κένισον	3600	Ούράλια	1688
Σειρὰ Νεθάδα	3554	Γιγάντεια	1601
"Αγ. Βερνάρδος	3400	Μέλας Δρυμὸς	1495
Πυρηναῖα	3402	Σουδήτια	1491
Αἴτνη	3304	Βόσγια	1426
"Επιθαλάσσιαι "Αλπεις	3290	Ούεσούθιος	1300
"Αγ. Γοττάρδος	3200	Γραβιανὰ	1260
"Ολυμπος	2985	"Ἐρτσον	1141
"Απέννινα	2921	Καραντούαλον	1040
Καρπάθια	2654	Σνόθδονον	1026
Τρανσυλβανικαὶ "Αλπεις	2619	Θουρίγγειος Δρυμὸς	983

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Πόλ.	Έκ.	χιλ.	Πόλ.	χιλ.	Πόλ.	χιλ.
Λονδίνον	4,800	Μόναχον	250	Χάγη	130	
Παρίσιοι	2,250	Δρέσδη	230	Τολῶσα	130	
Βερολίνον	1,250	Βρεδόν	220	Γρηγουάρτη	130	
Βιέννη	1,170	Βουκουρέστιον	220	Κίεβον	130	
Πετρούπολις	930	Όδησσος	220	Φραγκφούρτη	130	
Μαγχεστέρη	920	Βριστόλη	210	Μεσσήνη	130	
Κων/πολις	880	Στοκχόλμη	205	Λυτίχη	126	
Μόσχα	751	Νεοκαστέλλη	200	Νάντη	125	
Λιβερπούλη	555	Βελφάστη	200	Βολωνία	125	
Νεάπολις	515	Βραδβόρδη	190	Χριστιανία	125	
Γλασκόβη	515	Λίλλη	180	Μαλάγα	120	
Μαδρίτη	500	Γένουα	180	Στουτγάρδη	120	
Βαρσοβία	406	Άμβέρση	176	Στρασβούργον	115	
Βιρμπγχάμη	401	Φλωρεντία	170	Βριζιθώνη	110	
Λυών	380	Βρυξέλλαι	170	Κρακοβία	110	
Βοῦδα κ. Πέστα	360	Τήγα	170	Δάντσικον	110	
Μασσαλία	360	Ροτερδάμη	162	Όπόρτον	110	
*Αμστελόδαμον	350	Χούλλη	160	Κισνόβι	110	
Δουβλίνον	350	Πορτμούθον	158	Χαρκόβη	110	
Μεδιόλανα	322	Βρέμη	156	Χάρηρη	106	
Λήδση	310	Βαλεντία	150	Χεμνίτση	105	
*Ρώμη	300	Κολωνία	150	Νυρεμβέργη	105	
Πράγα	294	Πλυμούθον	150	Ρουένη	105	
Σχεφίλδη	290	Καινισέργη	141	Λιθόρνος	100	
*Αμβούργον	290	Μαγδεβούργον	140	Μερτυδόβιλη	100	
Βρεσλαύια	290	Δούνδη	140	Κατάνη	100	
Κοπεγχάγη	275	Βενετία	135	Γράτσον	100	
Τουρίνον	255	*Αγ. Στέφανος	135	Ίάσιον	90	
Λιψία	250	Τεργέστη	135	*Αθηναί	85	
Βαρκελόνη	250	Σεβίλλα	135	Γαλάζιον	80	
Παλέρμον	250	Γάνδη	135	Θεσσαλονίκη	80	
Δισσαΐών	250	*Αννόβερον	131	*Αδριανούπολις	60	

Α Σ Ι Α

“Ορια, μῆκος, πλάτος, διατεσις, θάλασσαι,
κόλποι πορθμοί, ίσθμος.

Η Ἀσία, κατέχουσα τὸ ΒΑ. τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὅριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου ὠκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Μεγάλου ὠκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Εύρωπης, τοῦ Εὔξεινου, τῆς Προποντίδος, τῆς Μεσογείου, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Τὰ μεγαλείτερον αὐτῆς μῆκος εἶναι ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Τσελιουσκίνου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ρωμανίας 8500 χιλιομ. τὸ δὲ μεγαλείτερον πλάτος ἀπὸ τοῦ Ἀνατολικοῦ ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Βαθελ-μανδή 9600 χιλιομ.

Ἡ ἡπειρος αὕτη κεῖται ἐπὶ τοῦ Βορείου ἡμισφαιρίου καὶ ἔνουται μετὰ τῆς Εύρωπης διὰ τῶν Οὐραλίων ὄρέων, μετὰ δὲ τῆς Ἀφρικῆς διὰ τοῦ Ισθμοῦ τοῦ Σουέζ καὶ μετὰ τῆς Ἀμερικῆς διὰ σειρᾶς νήσων.

Αὕτη πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 8 μέρη, τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν, τὴν Ἀραβίαν, τὸ ὁροπέδιον Ἰρά (Περσίαν, Ἀργαριστάρ, Βελοντχιστάρ), τὰς Ἰρδίας (Ιρδοστάρ, Ιρδοκίραρ), τὴν Ἰαπωνίαν, τὴν Κίναν, τὴν Κορέαν καὶ τὴν Ἀσιατικὴν Ρωσίαν (Κανκάσιον Ρωσοίαν, Τουρκεστάρ, Σιβηρίαν).

Θάλασσαι αὐτῆς σχηματίζομεναι ὑπὸ τοῦ Μεγάλου ὠκεανοῦ εἶναι ἡ Βερβέγγειος θάλασσα ΒΑ. τῆς Σιβηρίας, ἡ Ὁχοστκικὴ θάλασσα πρὸς Α. τῆς Σιβηρίας, ἡ Ιαπωνικὴ θάλασσα πρὸς Δ. τῶν Ιαπωνικῶν νήσων, ἡ Κιναϊκὴ θάλασσα πρὸς Α. τῆς Κίνας, καὶ ἡ Σιρικὴ θάλασσα πρὸς Α. τῆς Ινδοκίνας· ὑπὸ δὲ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ ἡ Ἀραβικὴ καὶ ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα, καὶ ὑπὸ τῆς Μεσογείου τὸ Συρικὸν πέλαγος, ἡ Προποντίς καὶ ὁ Εὔξειρος πόντος.

Κόλποι αὐτῆς ἔπιστ. εἶναι ὁ “Οβιος εἰς τὸν Βόρειον ὠκεανόν, ὁ τοῦ Τογκέρου καὶ ὁ Σιαμικὸς εἰς τὴν Σινικὴν θάλασσαν, ὁ Βεγγαλικὸς μεταξὺ τῶν Ἰνδιῶν, ὁ Ὁμαρικὸς καὶ ὁ Περσικὸς εἰς τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν, καὶ ὁ τοῦ Ἀδέρου πρὸς Ν. τῆς Ἀραβίας.

Πορθμοὶ αὐτῆς εἶναι ὁ Βερβέγγειος ἐνώνων τὸν Βόρειον μὲ τὸν Μέγαν ὠκεανὸν, ὁ τῆς Μαλάκας μεταξὺ Ἰνδοκίνας καὶ τῆς νήσου Σουμάτρας, ὁ Ὁρμούζιος ἐνώνων τὸν Περσικὸν κόλπον

μὲ τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν, δ τοῦ Βαβελ-μαρδέβ, ἐνώπιον τὴν Ἐρυθρὰν μὲ τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν.

Ίσθμὸς δὲ μόνος αὐτῆς εἶναι ὁ τοῦ Σουέζ (Αρσιούρης), ἐνώπιον τὴν Ἀσίαν μετὰ τῆς Ἀφρικῆς ἀλλὰ καὶ οὗτος ἥδη ἔξελιπε, κατασκευασθείσης τῆς διώρυγος τῆς ἐνούσης τὴν Ἐρυθρὰν μὲ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Νῆσοι, χερσόνησοι, ἀκρωτήρεια, δρη, πεδιάδεις, ποταμοί, λίμναι.

Ἐκ τοῦ κορμοῦ τῆς Ἀσίας πλὴν τοῦ βορείου μέρους προεκτείνονται κατὰ διαφόρους διευθύνσεις αἱ ἔχης χερσόνησοι, ἡ Μικρὰ Ἀσία ἡ Ἀρατολὴ καὶ ἡ Ἀραβία εἰς τὰ Ν.Δ. αὐτῆς, τὸ Ἰρδοστάρ καὶ ἡ Ἰρδοκίρα μετὰ τῆς Μαλάχας πρὸς Β. τοῦ Ἰνδικοῦ ωκεανοῦ, ἡ Κορέα εἰς τὸ Α. τῆς Κίνας, ἡ Καμπούατικα καὶ ἡ Τσουκτσέρη εἰς τὰ Α. τῆς Σιβηρίας.

Ἐν τοῖς παραλίοις τῆς Ἀσίας ὑπάρχουσι πλῆθος νήσων. Τούτων ἐπισημ. εἴναι εἰς τὸν Βόρειον ωκεανὸν ἡ Νέα Ζέμπλα καὶ αἱ τῆσοι τῆς Νέας Σιβηρίας, εἰς δὲ τὸν Μέγαν ωκεανὸν αἱ Κουρδελαί, ἡ Σακαλιάρη, αἱ Ιαπωνικαὶ τῆσοι, ἡ Φορμόζα, ἡ Αϊράνη, ἡ Φιλιππῖναι, ἡ Βόργεος, ἡ Κελέθη, ἡ Σουμάτρα καὶ ἡ Ιανά, εἰς δὲ τὸν Ἰνδικὸν ωκεανὸν αἱ Νικοβάρειοι, αἱ Ἀρδαμάραι, ἡ Κεϋλάρη, αἱ Μαλδίβαι καὶ αἱ Λαχεδίβαι, καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον ἡ Κύπρος, ἡ Ρόδος, ἡ Σάμος, ἡ Λέσβος, ἡ Χίος κλ.

Ἀκρωτήρια αὐτῆς ἐπισημ. εἶναι τὸ Βαβελ-Μαρδέβ πρὸς Ν. τῆς Ἀραβίας, τὸ Μόκαδορ πρὸς Α. τῆς Ἀραβίας, τὸ Κομορίνορ πρὸς Ν. τοῦ Ἰνδοστάν, ἡ Ρωμαρία πρὸς Ν. τῆς Ἰνδοκίνας, τὸ Ἀρατολικὸρ πρὸς Α. τῆς Σιβηρίας, τὸ Τσελιούσκιορ εἰς τὰ Β. τῆς Σιβηρίας.

Ἄπο τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἀνέρχεται πρὸς Α. μέγα ὄροπέδιον, τοῦ ὁποίου τὸ πλάτος μέχρι τοῦ Μεγάλου ωκεανοῦ ἀδιαλείπτως αὐξάνει. Τὸ ὄροπέδιον τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς ὄροπέδιον τῆς Ἀρατολικῆς Ἀσίας καὶ εἰς ἕτερον μικρότερον ὄροπέδιον τῆς δυτικῆς Ἀσίας. Καὶ τὸ μὲν ὄροπέδιον τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας ἔχον ύψος 2600—3300 μέτρ. ἔχει σειρὰς ὄρέων πρὸς Ν. τὰ Ιμαλαΐα, πρὸς Δ. τὰ ὅρη τοῦ Τουρκεστάν Ἰρδουκοῦχορ καὶ Βόλονπορ εἰς τὰ Β. καὶ Α. τὰ πρὸς τὰ ὅρια τῆς Κίνας καὶ Σιβηρίας ὅρη Ἀλταΐα, Σαϊαρικά, Δαυρικά, Ιαβλορόΐα, Σταροβοΐα. Τὸ δὲ μικρότερον ὄροπέδιον τῆς δυτικῆς Ἀσίας ἐνούμενον μετὰ τοῦ μεγαλειτέρου διὰ τοῦ ὄρους Ἰνδουκούχου ἔχει ύψος μόνον 1300 μέτρ. Τὸ ἀνατολικὸν δὲ πάλιν μέρος τοῦ ὄροπεδίου τούτου τὸ καλούμενον Ἰράρ συγδέεται διὰ τῆς Ἀρμενίας μετὰ τοῦ ὄρο-

πεδίου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἡτις πρὸς Β. μὲν ἐνοῦται μὲν τὸ ὅρος Καύκασον, πρὸς Ν. δὲ μὲ τὸ ὄροπέδιον τῆς Συρίας. Μεμονωμένον δὲ ὑψοῦται πρὸς Ν. τὸ ὄροπέδιον τοῦ Δεκάρ εἰς τὸ Ἰνδοστάν.

Ἐν Ἀσίᾳ ὑπάρχουσι πολλαὶ χαμηλαὶ πεδιάδες· οἷον ἡ τῆς Σιβηρίας, ἡ τῆς Βουγαρίας εἰς τὸ Τουρκεστάν, ἡ Σιρική, ἡ Ἰρδοκτία, τὸ Ἰρδοστάρ καὶ ἡ Ἀραβία.

Ἐκ τῶν ὄρέων τούτων πηγάζουσιν ἀπαντες οἱ μεγάλοι ποταμοὶ τῆς Ἀσίας· οἷον ὁ Ὁβις, ὁ Ἰερεσίας καὶ ὁ Λέρας, ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Βόρειον ὥκεανόν· ὁ Ἀμούρ, ὁ ὘άγγος, ὁ Ἰαροκαύγγος καὶ ὁ Κομβίος εἰς τὸν Μέγαν ὥκεανόν· εἰς δὲ τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανὸν ἐκβάλλει ὁ Βραμαπούτρας, ὁ Γάγγης, ὁ Ἰρδός, ὁ Τίγρης καὶ ὁ Εὐφράτης.

Λίμναι δ' αὐτῆς ἔξιαι λόγου, εἰς δὲ ἐκβάλλουσι καὶ τινες μεγάλοι ποταμοί, εἰναι ἡ Κασπία θάλασσα ἡ μεγαλειτέρα λίμνη τῆς γῆς· ἡ Ἀράλη πρὸς Α. τῆς Κασπίας, εἰς ἣν χύνονται οἱ ποταμοὶ Ὁξος καὶ Ἰαξάρτης ἡ Βαικαλη ἐπὶ τῶν Δαυρικῶν ὄρέων· ἡ Κουκουνώρη εἰς τὴν Κίναν· ἡ Βάρη εἰς τὴν Τουρκικὴν καὶ ἡ Ούρμια εἰς τὴν Περσικὴν Ἀρμενίαν, καὶ ἡ Ἀσφαλτῖτις η Νεκρὰ θάλασσα εἰς τὸ Ν. τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας.

Κλῖμα, ἔδαφος, ζῷα, προτερότητα.

Τὸ κλῖμα τῆς Ἀσίας εἰς τὰ βόρεια αὐτῆς εἶναι ψυχρότατον, εἰς δὲ τὸ μέσον ψυχρὸν καὶ εἰς τὰ νότια θερμότατον· αἵτιον δὲ τούτου εἶναι ἡ ἀπέραντος αὐτῆς ἔκτασις καὶ τὰ διάφορα ὑψη τῶν ὄρέων τῆς. Οὕτω δὲ κλιματικῶς δύναται νὰ διαιρεθῇ αὐτη εἰς τρία· καὶ αἱ μὲν εἰς τὸ δυτικὸν αὐτῆς χῶραι, ἐὰν εἶναι παράλιοι ἡ χαμηλαὶ πεδιάδες, ἔχουσι κλῖμα εὐκρατὲς καὶ παράγουσιν ὄρεινοὺς καρπούς. Εἰς ταύτας τὰς χώρας πίπτει μόνον βροχή, καὶ εἰς τὸν Εὔζεινον, τὴν Κασπίαν καὶ τὸ ὄροπέδιον τοῦ Τουρκεστάν βροχὴ καὶ χιών. Ζῷα δὲ τῆς ζώνης ταύτης εἶναι οἰκιακὰ κάμηλοι, ἵπποι, βοῦς κλ. ἄγρια δὲ γαζέλλαι, δοναγροί, στρουθοκάμηλοι, λέοντες, ursιναι, ἄρκτοι, καὶ ἔντομα ἀκριδες.

Τῶν δὲ εἰς τὸ νοτιανατολικὸν αὐτῆς χωρῶν αἱ μὲν εἰς τὰς παραλίας καὶ εἰς τὰς χαμηλὰς πεδιάδας (Ἰνδίαι, Κίνα) ἔχουσι κλῖμα θερμόν, δένδρα κολοσσιαῖα, φοίνικας, φυτὰ ὑπερμεγέθη καὶ ἀνάλογα οἰκιακὰ ζῷα, βοῦς, καμήλους, ἐλέφαντας κλ. καὶ ἄγρια τίγρεις, πάνθηρας, ρίνοκέρωτας, καὶ ὑπερμεγέθη ἔρπετά. Τὰ δὲ ὄρεινὰ τῶν χωρῶν τούτων ἔχουσι κλῖμα εὐκρατὲς καὶ ἀνάλογα προϊόντα καὶ ζῷα.

Εἰς δὲ τὴν ὑψηλὴν ἀνατολικὴν Ἀσίαν (Ιμαλάϊα) ἔγεκα τοῦ-

ψύχους τὸν χειμῶνα πάνει ἡ βλάστησις, τὸ δὲ ἔαρ ἡ βλάστησις εἶναι ζωηρά, ἀλλ' ἐπερχομένου μετ' ὅλιγον τοῦ θέρους καταστρέφεται καὶ μόνον ἀντέχει ὅπου ὑπάρχουσιν ὕδατα πρὸς πότισιν.

Τὰ δὲ βόρεια τῆς Ἀσίας (Σιβηρία καὶ τὰ παρ' αὐτὴν ὅρη) ἔχουσι τὸν χειμῶνα ψῦχος δριμύτατον καὶ θερμότατον σύντομον θέρος, ἔνεκα τοῦ ὁποίου ἡ βλάστησις καὶ ώστασις τῶν φυτῶν εἶναι ταχυτάτη. Κατὰ ταύτην τὴν ὥραν τοῦ ἔτους ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα τίγρεις, πάνθηρες καὶ ἄλλα ἄλλων κλιμάτων ζῷα. "Ιδια δὲ ζῷα τῆς χώρας εἶναι τὰ σισυροφόρα (τῶν γουναριῶν). Εἰς ταύτας τὰς χώρας πίπτει βροχὴ καὶ χιών καὶ εἰς τὰ βορειότατα μόνον χιών.

*Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολιτευμα.

"Η ἐπιφάνεια τῆς Ἀσίας εἶναι 44580000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὰ 800 ἑκατ. δών οἱ περισσότεροι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Μογγολικὴν φυλήν· οἷον οἱ Μογγάλοι, οἱ Μαραχοῦροι, οἱ Σύραι, οἱ Ἰάπωνες, μέρος τῶν Ἰνδοσινῶν, οἱ Τάταροι, οἱ Τούρκοι, οἱ Τουρκομάροι καὶ οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Σιβηρίας, περὶ τὰ $\frac{3}{10}$ δὲ αὐτῶν εἰς τὴν Καυκασίαν φυλήν· οἷον οἱ Ἰνδοί, οἱ Πέρσαι, οἱ Καυκάσιοι, οἱ Σύροι, οἱ Ἀραβεῖς καὶ οἱ Ἐλληνες, καὶ ἐλάχιστοι εἰς τὴν Μαλαικήν φυλήν, κατοικοῦντες τὰς σινικὰς νήσους. Τῶν κατοίκων τούτων 18 ἑκατ. εἶναι χριστιανοί, 80 ἑκατ. μωαμεθανοί, $1\frac{1}{2}$ ἑκατ. ιουδαῖοι καὶ ὑπὲρ τὰ 696 ἑκατ. εἰδωλολάτραι. Καὶ εἰς μὲν τὰ Δ. καὶ ΝΔ. ἐπικρατεῖ ὁ μωαμεθανισμός, εἰς δὲ τὰ Α. καὶ ΝΑ. ἡ θρησκεία τοῦ Βράμα καὶ τοῦ Βούδα ὡς καὶ ἐν Κίνῃ καὶ Ἰαπωνίᾳ καὶ ἡ θρησκεία τοῦ Κομφούκιου· ὁ δὲ χριστιανισμὸς εἶναι ἔξηπλωμένος εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν, Καυκάσιον Ρωσίαν καὶ Σιβηρίαν· ἐν δὲ τῇ Περσίᾳ εὑρίσκονται ἔτι καὶ ὄπαδοι τινες τῆς θρησκείας τοῦ Ζωροάστρου.

"Απαντα τὰ κράτη τῆς Ἀσίας ἔχουσι δεσποτικὰ πολιτεύματα, καὶ πλὴν τῶν κατοίκων τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, Κίνας, Ἰνδίων καὶ Ἰαπωνίας ἀπαντεῖς οἱ ἄλλοι κάτοικοι αὐτῆς εὑρίσκονται εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ πολὺ βραδέως διὰ τῶν Εὐρωπαίων ἀναπτύσσονται.

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

*Ορεια, πολιτεικὴ διαιρεσις, ιστορία.

"Η Ἀσιατικὴ Τουρκία, κειμένη εἰς τὰ Δ. τῆς Ἀσίας, ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Εὔξείνου, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἀραβίας.

καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Καυκασίου 'Ρωσίας καὶ τῆς Περσίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Προποντίδος, τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης,

'Η Ἀσιατικὴ Τουρκία πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς βιλαέτια ἡ νομούς· ἀλλ' ἡμεῖς ἀκολουθοῦντες τὴν ἀρχαίαν διαιρέσιν διαιροῦμεν αὐτὴν εἰς πέντε μέρη· α) εἰς Μικρὰν Ἀσίαν· β) εἰς Ἀρμενίαν· γ) εἰς Κουρδιστάρ· δ) εἰς Μεσοποταμίαν· ε) εἰς Ἰράκην· Ἐραβίην καὶ Συρίαν, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ἡ Παλαιοτίρη.

'Η Ἀσιατικὴ Τουρκία ὑπῆρξεν ἡ κοιτίς τῶν ἀρχαιοτάτων βασιλείων τοῦ κόσμου· καὶ ἐν μὲν τῇ Μεσοποταμίᾳ ἡκμαζαν τὰ βασίλεια τῶν Ἀσσυρίων καὶ Βασιλῶν τῶν, ἐν δὲ τῇ δυτικῇ τῆς Συρίας παραλίᾳ οἱ Φοίνικες ναυτικώτατον καὶ ἐμπορικώτατον ἔθνος καὶ οἱ Ἐβραῖοι, παρ' οὓς ἐγεννήθησαν ἡ Ἰουδαϊκὴ καὶ ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία· ἐν δὲ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ τὰ βασίλεια τῶν Λυδῶν καὶ τῶν Τρώων καὶ κατὰ τὰ παράλια αὐτῆς αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι. Ταῦτα πάντα τὸ 550 π. Χ. ὑπέκυψαν εἰς τοὺς Πέρσας, εἴτα δὲ εἰς τοὺς Ἐλληνας διὰ τοῦ μεγάλου Ἀλεξανδροῦ (331 π. Χ.), μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ τοὺς Βυζαντινούς, ἕπειτα εἰς τοὺς Ἀραβίους καὶ δι' αὐτῶν εἰς τοὺς Τούρκους, εἰς οὓς μέχρι σήμερον ἡ χώρα ὑπόκειται.

*οροπέδια, δρη, πεδιάδες, ποταμοί, λίμναι.

'Η Μικρὰ Ἀσία σχηματίζει ὄροπέδιον, τὸ ὅποῖον κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος περιβάλλεται ὑπὸ σειρῶν ὄρέων καὶ ἔχει τὴν κλίσιν του πρὸς Β. Ἐν αὐτῇ πρὸς Δ. ἔκτείνεται τὸ ὄρος Ταῦρος μέχρι τοῦ ἀνατολικοῦ Τίγρητος. Πρὸς Α. δὲ χωρίζεται τὸ ὄροπέδιον διὰ διπλῆς σειρᾶς τοῦ Ἀρτιταύρου ἀπὸ τῆς εὐφόρου πεδιάδος Ἀλβιστάρ. Ἀλλὰ καὶ μεμονωμέναι σειραι ὄρέων καὶ δρη ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται· οἷον ἐν Μυσίᾳ ὁ Ὁλυμπός, καὶ ἡ Ἰδη καὶ τὸ Σινιλορ, δρη τῆς Τροίας, ἐν δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ τὸ Ἀραράτ, ἐν Καππαδοκίᾳ ὁ τρικόρυφος Ἀργαῖος, ἐσθεσμένον ἡφαίστειον. Πρὸς Ν. δὲ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἔκτείνεται μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουεζ τὸ μικρὸν ὄροπέδιον τῆς Συρίας, ἐν φαραγγίλως μὲ τὴν στενὴν παραλίαν ὑψοῦνται τὰ δρη Λιβαρος καὶ Ἀρτιλιβαρος.

Ποταμοί δ' ἐν αὐτῇ εἶνε ὁ Ἰρις ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον, ὡς καὶ ὁ Ἄλυς, διαιρῶν τὴν χώραν εἰς δύο ίσα μέρη· ὁ Γραικός, ἐκβάλλων εἰς τὴν Προποντίδα· ὁ Σκάμανδρος, ποταμὸς τῆς Τροίας ἐκβάλλων εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ Ἐλλησπόντου· εἰς δὲ τὸ Αἰγαίον ἐκβάλλει ὁ Ἔρμος, εἰς δὲ χύνεται ὁ Πακτωλός, καὶ ὁ Μαιανδρος· εἰς δὲ τὴν Μεσόγειον ὁ Κύδρος, ἐν φαραγγίλως μὲ τὴν στενὴν

νησεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ Ὁρότης. Ἄξιος δὲ ἔτι μνείας εἶναι καὶ ὁ ἐν Παλαιστίνῃ ποταμὸς Ἰορδάνης, χυνόμενος εἰς τὴν Ἀσφαλτίτιδα λίμνην.

Ἐν δὲ τῇ Μεσοποταμίᾳ εἴνει οἱ μεγαλείτεροι ποταμοὶ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ὁ Εὐφράτης καὶ ὁ Τίγρης. Καὶ ὁ μὲν Εὐφράτης πηγάζων ἐν Ἀρμενίᾳ παρὰ τὸ ὄρος Ἀραράτ, προσεγγίζει κάτωθεν τῆς πεδιάδος τῆς Ἐρζερούμ μέχρι 4 χιλιομ. πρὸς τὸν ἐκ τῆς Ἀρμενίας πηγάζοντα ωσαύτως ποταμὸν Τίγρητα, εἰτα στρέψας πρὸς Δ. καὶ πάλιν πρὸς Α. σχηματίζει μετὰ τοῦ Τίγρητος τὴν χώραν τὴν καλουμένην *Μεσοποταμίαν*. Ὁ δὲ Τίγρης βαθύτερος τοῦ Εὐφράτου καὶ λίαν ὄρμητικὸς ποταμός, πηγάζων ἐκ τῶν αὐτῶν ὄρέων μετὰ τοῦ Εὐφράτου παρὰ τὴν λίμνην *Bárnη* διαρρέει πρὶν φθάση εἰς τὴν Μεσοποταμίαν τὴν εὔφορον χώραν τῆς Διαρθεύρης, εἴτα δὲ σχηματίσας μετὰ τοῦ Εὐφράτου καὶ τὴν πεδιάδα Ἰράκη Ἀράβη (πάλαι *Babylonia*) ἐνοῦται ἐν τῷ ἀκρῷ αὐτῆς μετὰ τοῦ Εὐφράτου καὶ σχηματίζεται ὁ ποταμὸς *Xat-el-αράβ* (πάλαι *Πασιτίγρης*), ὅστις κάτωθι τῆς Βασσόρας ἐκβάλλει δι' ἑπτὰ στομάτων εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Οἱ δύο ποταμοὶ οὗτοι πολλάκις πλημμυροῦσι καὶ προξενοῦσιν εἰς τὴν χώραν μεγάλας καταστροφάς.

Λίμναι δὲ ἐπισημ. τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἰς τὰ ΒΑ. ἡ τῇ Ἀρμενίᾳ εἶναι ἡ *Bárnη*, καὶ εἰς τὰ ΝΔ. ἐν Παλαιστίνῃ ἡ *Ἀσφαλτίτις* ἡ *Nekrā* θάλασσα.

*Επιφάνεια, πληθυσμός, κλῖμα, ἔδαφος, πρεβόντα, μέταλλα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἴναι 1890400 τετραγιλιόμ. οἱ δὲ κάτοικοι $16\frac{1}{3}$ ἑκατ. μωαμεθανοὶ Τοῦρκοι, Κούρδοι καὶ Ἀραβεῖς, ἔτι δὲ χριστιανοὶ Ἑλληνες κατοικοῦντες ἀπανταντὰ τὰ παράλια καὶ τὰς νήσους, Ἀρμένιοι, Σύροι καὶ Μαρωνῖται ἐπὶ τοῦ Λιβάνου, ωσαύτως Ἐβραῖοι, Δροῦσοι καὶ Ἀθίγγανοι.

Τὸ κλῖμα καὶ τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἴναι λίαν ποκίλον. Εἰς τὰ δυτικὰ καὶ τὰ νότια τῆς χώρας ὑπάρχουσιν ἀμμώδεις ἔρημοι, ἀλλὰ καὶ εὐφορώταται γαῖαι παρὰ τὰς ὅχθας τῶν ποταμῶν καὶ εἰς τὰς κοιλάδας τοῦ Λιβάνου. Εἰς τὰ βορειοδυτικὰ αἱ παρὰ τὸ ὄρος Ταῦρον σχηματίζόμεναι κοιλάδες εἴναι λίαν θερμαι καὶ εὐφορώταται. Τὸ δυτικόν αὐτῆς ἔχει κλῖμα συγκερασμένον καὶ παράγει ἀπανταξαὶ τοὺς μεσημβρινοὺς καρπούς. Τὸ δὲ βόρειον καὶ μάλιστα τὰ πρὸς τὰ ὄρη μέρη τῆς Ἀρμενίας τὸν χειμῶνα εἴναι χώραι ψυχρόταται· ἀλλ' αἱ κοιλάδες αὐτῆς αἱ πρὸς τὰς

ὑπωρείας τοῦ Ἀρατὰρ ἐθεωρήθησαν ώς ὁ ἐπίγειος παράδεισος.
Συχνὰ δὲ ὅμως ἡ γύρω πάσχει ὑπὸ καταστρεπτικῶν σεισμῶν.

Παράγει δὲ ἐν γένει αὖτη γεννήματα, βάχυσακα, οἶνον, σταφίδας, σῦκα, μέταξαν, ρίζάριον, ὄμυτον, κηρόν, μαλλία κλ. καὶ
ἔχει μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀπάντων τῶν εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου χρησίμων μετάλλων.

Πόλεις.

Α'. Τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐπίσημη. πόλεις εἶναι Σμύρνη ἐν τῷ μέσῳ τῆς δυτικῆς παραλίας, ἀμφιθεατρικῶς ἐπὶ κλιτύος λόφου κειμένη, ἀρχαία καὶ ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἔχουσα Ἑλλην. γυμνάσιον, ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον, ἀξια λόγου νοσοκομεῖα καὶ 150 χιλ. κατ. Παρ' αὐτὴν ῥέει ὁ Μέλης ποταμός, παρὰ τὸν ὄποιον λέγεται ὅτι ἐγεννήθη ὁ Ὁμηρος.

Φώκαια πρὸς Β. αὐτῆς, ἐπίσημος ἐπὶ τῶν ἀρχαίων πόλις μητρόπολις τῆς Μασσαλίας, νῦν δὲ ἔχουσα μόνον περὶ τὰς 4 χιλ. κατ. Πέργαμος ΒΔ. πόλις τῆς Μυσίας πρωτ. τοῦ βασιλείου ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἔχουσα περίφημον τότε βιβλιοθήκην, νῦν δὲ μόλις ἔχει 20 χιλ. κατ. Ἀιδίκιον, πρὸς Ν. τῆς Σμύρνης, ἐμπορικὴ πόλις συνδεομένη μετ' αὐτῆς διὰ σιδηροδρόμου. Κυδωνία (τουρκ. *Aiball*), παράλιος καὶ πλουσία πόλις ἐπίσημος διὰ τὸ φιλόμουσον τῶν κατοίκων της καὶ ἔχουσα Ἑλλην. γυμνάσιον, ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ μάλιστα ἔλατον καὶ 30 χιλ. κατ. Ἀδραμύττιον, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 10 χιλ. κατ. Λάμψακος πρὸς Β. εἰς τὸν Ἐλλήσποντον, ἔχουσα 10 χιλ. κατ. Παρ' αὐτὴν κεῖται ὁ Γραικός, ἐν φυρώτον ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἐνέκησε τοὺς Πέρσας.

Προῦσα πρὸς Α. ἐν τῷ μέσῳ μεγαλοπρεποῦς πεδιάδος καὶ ἐπὶ τῶν ὑπωρεῶν τοῦ Μυσικοῦ Ὀλύμπου, ἄλλοτε πρωτ. τῶν βασιλέων τῆς Βιθυνίας, νῦν δὲ ἔχουσα θερμὰ λουτρά, ὄρύγματα σηπτίου, ἔργοστάσια λαμπρῶν ταπήτων, μεταξουργεῖα καὶ 60 χιλ. κατ. Κγουντάχεια (πάλαι *Kotydeion*) ΝΑ. ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 60 χιλ. κατ. Νίκαια (τουρκ. *Iosirix*) πρὸς Β. μεσόγειος καὶ ἄλλοτε λίαν ὄχυρὰ καὶ πλουσία πόλις, ἐπίσημος διὰ τὴν τὸ 325 συγκροτηθεῖσαν ἐκκλησιαστικὴν οίκουμενικὴν σύνοδον· νῦν δὲ ἐπὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν αὐτῆς ἐρειπίων ὑπάρχουσιν ἄθλιαι τινες καλύβαι. Νικομήδεια, μητρόπολις ποτε τῆς Βιθυνίας, νῦν δὲ συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Χαλκηδόνος. Σκούταρι (πάλαι *Xρυσόπολις*) ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου, προάστειον ἐν Ἀσίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔχουσα 80 χιλ. κατ. Σινάπη ἐπὶ τοῦ Εὔξείνου, πατρὶς τοῦ κυνικοῦ φιλοσόφου Διογένους.

Κεφαλονίας Ν.Α. ἐπὶ τοῦ "Ιριδος, ἀρχαία πόλις καὶ πατρὶς τῶν κερασίων. Τραπεζοῦς πρὸς Α. εἰς τὸν Εὔξεινον, ἀρχαία καὶ λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα ἀξιόλογα Ἑλλην. σχολεῖα καὶ 35 χιλ. κατ. Ἀμάσεια Ν.Δ. αὐτῆς ἐπὶ τοῦ "Ιριδος, πατρὶς τοῦ γεωγράφου Στράβωνος, παράγουσα λαμπροὺς οἶνους καὶ ἔχουσα ἐμπόριον μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ 50 χιλ. κατ. Ἀγκυρα Ν.Δ. ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Γαλατίᾳ, ἐπίσημος διὰ τὰ μαλλία τῶν αἰγῶν της καὶ διὰ τὴν νίκην τοῦ Ταμερλάνου κατὰ τοῦ Βαγιαζίτου (1402 μ. Χ.), ἔχουσα νῦν 38 χιλ. κατ. Τοκτή πρὸς Α. ἐπίσημος διὰ τὰ μεταλλεῖα τοῦ χαλκοῦ της καὶ ἔχουσα 100 χιλ. κατ. Σεβάστεια Ν.Α. ἐπὶ τοῦ "Άλυος, ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Καισάρεια Ν.Δ. ἐπὶ τοῦ "Άλυος, πάλαι μεγάλη μεσόγειος πόλις πατρὶς τοῦ μεγάλου Βασιλείου καταστραφεῖσα τὸ 1835 ὑπὸ σεισμοῦ. Ἰχόριο Ν.Δ. ἄλλοτε ἔδρα σουλτάνων, νῦν δὲ ἔχουσα 25 χιλ. κατ. Ἀδαρα Ν.Α. ἐπὶ τοῦ Πυράμου ποταμοῦ, ἐμπορικὴ πόλις τῆς Κιλικίας ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Ταρσὸς Ν.Δ. παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κύδονος, ἔχουσα ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν γρόνων λαμπρὰ φιλοσοφίας καὶ καλλιτεχνίας ἐκπαιδευτήρια. Ἐνταῦθα ἐγεννήθη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Μερσέτρα, μικρὰ ἀλλὰ λίαν ἐμπορικὴ πόλις πρὸς τὰ Ν.Α. τῆς Ταρσοῦ. Σελεύκεια πρὸς Δ. αὐτῆς, ἀρχαία καὶ παράλιος πόλις. Ἀττάλεια πρὸς τὰ Β.Δ. ἀρχαία παράλιος πόλις, μητρόπολις τῆς Παμφυλίας ἔχουσα ἡδη ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 18 χιλ. κατ.

Νῆσοι παρὰ τὴν μικρὰν Ἀσίαν εἶναι αἱ ἑξῆς:

α'. Εἰς τὴν Προποντίδα Προκόρησος (κοιν. νῆσος τοῦ Μαρμαρᾶ), ἐπίσημος διὰ τὰ μάρμαρά της καὶ ἀξιόλογος θερινὴ διατριβὴ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πλουσίων.

β'. Εἰς τὸ Αἴγατον Τέρεδος ἀπέναντι τῆς ἀρχαίας Τροίας εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ Ἑλλησπόντου, εὔφορος καὶ τερπνὴ νῆσος ἔχουσα εὐρυχωρότατον λιμένα, εἰς ὃν προσορμίζονται τὰ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἀναγόμενα πλοῖα.

Λέσβος (100 χιλ. κατ.) ἀπέναντι τοῦ Ἀδραμυττίου, εὔφορος καὶ ώραία νῆσος κατάφυτος ὑπὸ ἀμπέλων, ἐλαιῶν καὶ μωρεῶν, ἀλλ' ὑποκειμένη συχνὰ εἰς σεισμούς· μητρόπολις δὲ αὐτῆς εἶναι Μιτυλήνη, ἀρχαία πόλις ἔχουσα ἀξιόλογον Ἑλλην. γυμνάσιον. Εἶναι δὲ πατρὶς τοῦ Πιττακοῦ ἐνὸς τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ποιητρίας Σαπφοῦς.

Χίος (60 χιλ. κατ.) πρὸς Ν. ὄρειν ἀλλὰ λίαν εὔφορος νῆσος, ἐπίσημος διὰ τοὺς οἶνους, τὴν μαστίχαν, τὰ ἀμύγδαλα καὶ τὸ ωραῖον κλῖμα τῆς καὶ ἔχουσα τοὺς ἐμπορικωτέρους ἄνδρας τοῦ

κόσμου καὶ ὄμώνυμον πόλιν μὲν Ἑλλην. γυμνάσιον καὶ ἀξιόλογον ναυτικόν. Ἡ νῆσος αὕτη τὸ 1881 σχεδὸν ὅλως κατεστράφη ὑπὸ φοβερῶν σεισμῶν.

Ψαρὰ ΒΔ. μικρὰ νῆσος ἐπίσημος διὰ τὸ κατὰ τὴν Ἑλλην. ἐπανάστασιν ναυτικόν της.

Σάμος (50 χιλ. κατ.), ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Μυκάλης, ὥρειν ἡ ἀλλ' εὔφορος νῆσος, παράγουσα ὠραίους οἴγους, σταφίδας καὶ ἔλαιον· εἶναι δὲ πατρὶς τοῦ Πυθαγόρου καὶ διάσημος διὰ τὴν ἀνδρείαν τῶν κατοίκων της. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1832 διοικεῖται διὰ χριστιανοῦ ἡγεμόνος, διορίζομένου ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, καὶ διὰ Βουλῆς ἐκλεγομένης ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ἔχει δὲ καὶ τακτικὰ δικαστήρια. Ταύτης πρωτ. εἶναι Βαθύ, πόλις ἔχουσα Ἑλλην. γυμνάσιον.

Ίκαρία, πρὸς Ν. μικρὰ καὶ δασώδης νῆσος οἰκουμένη τὸ πλεῖστον ὑπὸ ἀνθρακέων.

Πάτμος ΝΑ. μικρὰ ἄκαρπος καὶ βραχώδης νῆσος, ἔχουσα ἐπίσημον μονὴν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ ἀξιόλογον βιβλιοθήκην, ἐν ἦν ὑπάρχουσι πολλὰ ἀρχαῖα καὶ μάλιστα ἐκκλησιαστικὰ χειρόγραφα. Κάλυμμος καὶ Λέρος πρὸς Ν. μικραὶ καὶ πετρώδεις νῆσοι, ὃν οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀλιείαν τῶν σπόγγων. Κῶς πρὸς Ν. εὔφορος νῆσος καὶ πατρὶς τοῦ ἱατροῦ Ἰπποκράτους καὶ τοῦ ζωγράφου Ἀπελλοῦ. Σύμη καὶ Ἀστυπάλαια, μικραὶ καὶ πετρώδεις νῆσοι ἀπέναντι τῆς Καρίας, ὃν οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀλιείαν τῶν σπόγγων.

Ρόδος (40 χιλ. κατ.) πρὸς Α. εὔφορωτάτη καὶ πλουσία νῆσος ἀλλὰ συχνὰ ὑποκειμένη εἰς σεισμούς· ἔχει δὲ κλῖμα λαμπρὸν καὶ ὄμώνυμον πόλιν Ῥόδον, ἐπίσημον τὸ πάλαι διὰ τὸ ναυτικὸν καὶ τοὺς ναυτικοὺς καὶ διεθνεῖς νόμους της ώς καὶ διὰ τὰ ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν χρόνων ἐκπαιδευτήρια καὶ ἐργαστήρια τῆς γλυπτικῆς. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε καὶ τὸ ἐκ χαλκοῦ κολοσσιαῖον ἄγαλμα τοῦ Ἡλίου, ἐν τῶν ἐπτά θαυμάτων τοῦ κόσμου· νῦν δὲ ἔχει φρούριον λίαν ὄχυρόν, ἀλλὰ παρημελημένον.

Κάρπαθος, (15 χιλ. κατ.) πρὸς Ν. ἐξ ἡς ὠνομάσθη καὶ τὸ πέριξ πέλαγος. Κάσος (7 χιλ. κατ.) πρὸς Ν. ἄλλοτε ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπορικὸν ναυτικόν.

γ'. Εἰς τὴν Μεσόγειον Κύπρος (9600 τετρ. χιλιομ.), μεγάλη νῆσος, ἔχουσα ὅρος "Ολυμπον (1950 μέτρ.)", ἐπὶ τοῦ ὅποιου κεῖται ἡ διάσημος μορὶ τῆς Παραγίας τοῦ Κύκου· ἀλλ' εἶναι μᾶλλον πεδινή, εὔφορωτάτη καὶ πλουσία, παράγουσα λαμπροὺς οἴνους, γεννήματα, βάμβακα, ριζάριον, ἔλαιον, τυρόν, μαλλία,

μέταξαν κλ. και ἔχουσα 185 χιλ. κατ. και πρωτ. εἰς τὰ μεσόγεια τὴν Λευκωσίαν μὲν 22 χιλ. κατ. Ἀλλ' αἱ μᾶλλον ἐμπορικαὶ αὐτῆς πόλεις εἶνε ὁ Λάργαξ (πάλαι Κίτιον), ἔχουσα 8 χιλ. κατ. και ἡ Λευκησσός παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἀμαθοῦντα. Πάρος, ἀρχαῖα πόλις διάσημος διὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης. Ἀμμόχωστος παρὰ τὴν ἀρχαίαν Σαλαμῖνα, ἔχουσα τὸν καλλίτερον λιμένα και τὸ ὄχυρώτερον φρούριον τῆς νήσου. Ἡ νῆσος ἀπὸ τοῦ 1878 κατέχεται διὰ συνθήκης ὑπὸ τῶν Ἀγγλων, κυβερνωμένη διὰ μεγάλου ἀρμοστοῦ και δι' ἐνὸς νομοθετικοῦ σώματος ἐκ 18 μελῶν ὑπὸ τοῦ ἀρμοστοῦ προεδρευομένου. Τούτων 6 διορίζονται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως και 12 ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὃν 9 εἶνε Ἑλληνες και 3 Τούρκοι.

Β'. Τῆς Ἀρμενίας ἐπισημ. πόλεις εἶνε Ἐρζερούμ, ἡ μεγαλειτέρα πόλις και πρωτεύουσα αὐτῆς ἔχουσα βιομήχανιαν, σπουδαιότατον ἐμπόριον και 60 χιλ. κατ. Βαγιαζίτη, πόλις ὄχυρὰ και ἐμπορικὴ ἔχουσα 10 χιλ. κατ.

Γ'. Τοῦ Κουρδιστᾶν ἥτοι τῆς ἀρχαίας Ἀσσυρίας και τῆς χώρας τῶν Κούρδων (πάλαι Καρδούχων) πρωτ. εἶνε Διαρβεκήρη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τίγρητος, λίαν ὄχυρὰ πόλις ἔχουσα βιομήχανιαν μαροκηνῶν δερμάτων και μεταξώτῶν ὑφασμάτων, σπουδαῖον ἐμπόριον και 40 χιλ. κατ.

Δ'. Τῆς Μεσοποταμίας ἐπισημ. πόλεις εἶνε Μοσούλη ἐπὶ τοῦ Τίγρητος, λίαν ἐμπορικὴ και ἄλλοτε λίαν βιομήχανος πόλις, ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Παρ' αὐτὴν και ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τίγρητος κείνται τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Νινευῆ ἐν τῇ κώμῃ Νιγρούδ. Ταύτης ΝΑ. κείνται τὰ Γανγάμηλα και ἀνατολικώτερα τούτων τὰ Ἀρβηλα, ἐν οἷς ὁ μέγας Ἀλεξανδρος ἐνίκησε τὸ 331 π. Χ. Διαρεῖτον τὸν τρίτον και ὑπέταξε τὸ Περσικὸν κράτος.

Ε'. Ἐπισημ. πόλεις τοῦ Ἰράκη ἔχει τοῦ Βαγδάτιον ἐπὶ τοῦ Τίγρητος, τὸ κέντρον τοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ τῶν Καλιφῶν ἔχουσα 2 ἑκατ. κατ. νῦν δὲ ἔχει ἔτι ἀξιόλογον ἐμπόριον και 60 χιλ. κατ. Ταύτης ΝΑ. και οὐ πολὺ μακρὰν ὑπάρχουσι τὰ ἑρείπια τῆς Σελευκείας, και ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τίγρητος τὰ ἑρείπια τοῦ Κτησιφῶντος πρωτ. τῶν Πάρθων. Ἡ λάρη πρὸς Ν. ἐπὶ τοῦ Εύφρατον παρὰ τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχαίας Βαβυλῶνος πρωτ. τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Περσῶν και τοῦ μεγάλου Ἀλεξανδρού. Βασσόρα ἐπὶ τοῦ Χατελ-αράθ, ἄλλοτε ἐν μέσῳ παραδείσου κειμένη, νῦν δὲ ἀθλία και νοσώδης πόλις ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον και 60 χιλ. κατ.

τ'. Τῆς Συρίας ἐπισημ. πόλεις είνε Ἀλεξανδρέτα, μικρὸς καὶ νοσώδης κώμη ἔχουσα λαμπρὸν λιμένα ἀξιόλογον ἐμπόριον· πρὸς Β. αὐτῆς κεῖται ἡ ἀρχαία Ἰσσός. Ἀρτιόρεια, ἔχουσα ἐπὶ τῶν Σελευκειδῶν 700 χιλ. κατ. ἀλλὰ πολλάκις ὑπὸ σεισμοῦ καταστραφεῖσα ἥδη μόλις ἔχει 6 χιλ. κατ. Ἐνταῦθα οἱ ὄπαδοι τοῦ Χριστοῦ ὠνομάσθησαν τὸ πρῶτον χριστιανοί. Τρίπολις, παράλιος καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 12 χιλ. κατ. Χαλέπιον, μεσόγειος πόλις ἔχουσα καὶ νῦν μέγα ἐμπόριον καὶ 70 χιλ. κατ. Βηρυτός, ἐμπορικωτάτη πόλις εἰς τὴν Μεσόγειον ἔχουσα 70 χιλ. κατ. Βαλλέθ (πάλαι Ἡλιούπολις) πρὸς Α. παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ὄροντου, διασώζουσα λαμπρὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡλίου. Ταύτης ΝΑ. ἐπὶ τῆς ὁάσεως Ταδμώρ κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀλλοτε μεγίστης πόλεως Παλμύρας, πρωτ. τῆς βασιλίσσης Ζηνοβίας.

Δαμασκὸς ἐντὸς τερπνῆς πεδιάδος, μεσόγειος, μεγάλη καὶ βιομήχανος πόλις πρωτ. τῆς Συρίας καὶ ἔδρα τοῦ ὄρθιοδόξου πατριάρχου τῆς Ἀντιοχείας ἔχουσα 150 χιλ. κατ. τὰ δαμάσκηνα, τὰ ροδάκηνα καὶ οἱ ξηροὶ αὐτῆς καρποὶ εἴνε ὄνομαστοι.

Σιδώρ (νῦν Σάϊς) καὶ Τύρος (νῦν Σούρ), ἀρχαιόταται καὶ λιαν βιομήχανοι καὶ ἐμπορικαὶ πόλεις τῆς Φοινίκης· νῦν δ' εἴνε ὅλως ἀσημοί. "Ἄκρη ἡ Πτολεμαῖς παρὰ τὴν θάλασσαν, ὡχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

"Ἐπὶ τοῦ Λιβάνου κατοικοῦσι δύο πολεμικοὶ λαοὶ οἱ Μαρωνῖται, ὄρθιοδόξοι μὲν ἀλλὰ μνημονεύοντες ἐν ταῖς τελεταῖς των τὸν πάππαν, καὶ οἱ Δροῦσοι, λαὸς ἐγχώριος ἔχων μυστηριαδὴ τινὰς θρησκείαν. Οὔτοι ἀπὸ τοῦ 1859 διεικοῦνται ὑπὸ ιδίου ἡγεμόνος ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ σουλτάνου τῇ συναινέσει τῶν δυνάμεων, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Γερμανίας, Αὐστρίας καὶ Ρωσσίας.

Τῆς δὲ Παλαιστίνης ἐπισημ. πόλεις είνε Ἰερουσαλήμ 35 χιλιομ. μακρὰν τῆς παραλίου πόλεως Ἰόππης ἐν ἀθλίῃ θέσει, πεκυκλωμένη γύρωθεν ὑπὸ γυμνῶν καὶ ἀποτόμων βράχων, ἐπίσημος διὰ τὸν τάφον τοῦ Σωτῆρος καὶ ἔχουσα νῦν 30 χιλ. κατ. τῶν πλείστων Ἀράβων καὶ Ἐβραίων, ἐν φ. ἐν τῇ ἀκμῇ της εἶχεν ὑπὲρ τὰς 100 χιλ. κατ. Βηθλεέμ πρὸς Ν. ἐν τῷ μέσῳ ἀνθηρῶν κήπων καὶ ἀμπελώνων, ἐν ἡ ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἔχουσα ναὸν κτισθεντα ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἐλένης. Σαμάρεια, πρωτ. ποτε τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ. Καπερραούμ, ἐν ἡ συνήθως διέτριβε καὶ ἐδίασκεν ὁ Ἰησοῦς. Γάζα (νῦν 'Ραζέ), ἀλλοτε πρωτ. τῶν Φιλισταίων, ἔχουσα 16 χιλ. κατ. Ταύτην ὁ μέγας Ἀλεξανδρος κινδυνεύεις δι' ἐφόδου ἐκυρίευσεν.

ΑΡΑΒΙΑ

"Ορια, έστορια.

Η Ἀραβία κειμένη εἰς τὸ νότιον τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας περιβρέχεται ἐξ ἀπάντων τῶν ἀλλών μερῶν ὑπὸ τῆς θαλάσσης.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀραβίας ως ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῆς εἶναι δεδομένοι εἰς τὸν νομαδικὸν βίον, κυνηρωμένοι καὶ ἥδη ὑπὸ ἀρχηγῶν καλουμένων Σεΐκων· ἀλλ' οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις καὶ τὰς ὁάσεις ἔχουσι σταθερὰς οἰκήσεις καὶ σχηματίζουσι κρατίδια ἀναγνωρίζοντα τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ σουλτάνου. Καὶ μέχρι μὲν τῆς 7ης μ. Χ. ἐκατονταετηρίδος πολιτικῶς ἡ χώρα ἦτο ἀσημός καὶ γνωστὴ μόνον διὰ τὰ ἀρώματα, τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἀλλὰ πολύτιμα προϊόντα της. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Μωάμεθ ἤνωσε τὸ 622 μ. Χ. ὑπὸ μίαν θρησκείαν τοὺς Ἀραβίας, εὐθὺς αὐτοὶ κατέκτησαν μέρος τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, τὸ βόρειον τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὴν Ἰσπανίαν εἰς τὴν Εύρωπην. Ἀλλὰ νικηθέντες ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τοῦ Καρόλου Μαρτέλλου καὶ διχονοήσαντες πρὸς ἀλλήλους ἔξησθένησαν καὶ κατὰ μικρὸν παρέδωκαν τὴν καλιφίαν εἰς τοὺς πρότερον δούλους των Τούρκους.

*Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα.

Η ἐπιφάνεια τῆς Ἀραβίας εἶναι 3160000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 5 ἑκατ. μωαμεθανοί· ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ καὶ πολλοὶ Ἀραβεῖς διατηροῦντες τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν θρησκείαν, λατρεύοντες τὸν ἥλιον καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ τινες Ἰουδαῖοι. Γλώσσα δὲ ἐν αὐτῇ εἶναι ἡ Ἀραβική, ἔξαπλωθεῖσα ὑπὸ τῶν διαδόχων τοῦ Μωάμεθ εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὴν βόρειον Ἀφρικήν.

Κλεμα, ἔδαφος, προϊόντα.

Ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, διὰ μέσου τῆς ὁποίας διέρχεται ὁ Βόρειος Τροπικός, δύο ὄραι τοῦ ἔτους διακρίνονται ἡ ἔηρα καὶ ἡ βροχερά· ἀλλ' ἐνίστε παρέρχονται καὶ ἔτη ὀλόκληρα, καθ' ἀ δὲν πίπτει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας σταγάνων ὅδατος. Οἱ ἐν αὐτῇ πνέοντες ἀνεμοὶ εἶναι λίαν σφοδροί καὶ ἐπικίνδυνοι. Τούτων φοβερώτερος εἶναι ὁ Σαμούνη, πνέων εἰς τὰ βόρεια καὶ σηκώνων νέφη θερμοτάτης ἀμμού.

Η Ἀραβία ἔχει εἰς τὰ βόρεια τὴν χαμηλὴν ἔρημον τῆς Συρίας, ἥτις σχηματίζει ἔηρον καὶ ἄνυδρον ὄροπέδιον, τὸ ὄποιον μετὰ κατωφερειῶν ἔχουσῶν ἀφθονα ὅδατα ἔκτείνεται ΝΔ. μέ-

χρι τῆς πάλαι Εύδαιμονος Ἀραβίας, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι χῶραι εὐφορώταται, παράγουσαι καφέν, βάμβακα, φοίνικας, ἀρώματα κλ. Διὰ δὲ τῶν ἐν τῷ ἑστερικῷ τῆς χώρας βοσκῶν τρέφονται ὄνομαστοι ἵπποι καὶ κάρηλοι· ἔχει δὲ καὶ ἄγρια ζῷα λέοντας, πάνθηρας, γαζέλλας, πιθήκους καὶ πολλοὺς φαρμακερούς ὄφεις καὶ ἀκρίδας. Ἐν δὲ τοῖς παραλίοις τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἀλιεύονται καὶ μαργαρῖται.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Ἡ Ἀραβία δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς 5 μέρη, εἰς Δυτικὴν παραλίαν περιλαμβάνουσαν τὴν Ἰερένην καὶ τὴν Νεδιάν, εἰς Νότιον παραλίαν περιλαμβάνουσαν τὴν αὐγηρὰν Ἀνδραμώτην, εἰς Ἀρατολικὴν παραλίαν, εἰς τὴν πρὸς Β. Μεσόγειον χώραν ἢ Νιδιέδ, καὶ εἰς τὴν Πετραίαν Ἀραβίαν, κληθεῖσαν ἐκ τῆς πόλεως Πέτρας.

Ἐν τῇ Δυτικῇ παραλίᾳ ἐπισημ.. πόλεις εἶναι Μέκκα ἐντὸς ἀμυώδους κοιλάδος περικυκλωμένης ὑπὸ ἀκάρπων δένδρων, πατρὶς τοῦ Μωάμεθ ἔχουσα τὸ μέγα τσαμίον τοῦ Βεΐτ Ἀ.λ.λάχ (οἴκου Θεοῦ), τὴν ιερὰν πηγὴν Σέμψεμ, τὸ ιερὸν Κααβά, μέλανα λίθον ἔξ οὐρανοῦ πεσόντα μετὰ τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸν οἰκοδομήματος ὑψους 11 μέτρο. καὶ 45 χιλ. κατ. Εἰς τὴν πηγὴν Σέμψεμ χρεωστεῖ ἡ Μέκκα τὴν κτίσιν της, τὴν ὄποιαν, ως λέγουσιν οἱ Ἀραβεῖς, ἄγγελος κυρίου ἔδειξεν εἰς τὴν Ἀγαρ, ἥτις εἶχεν ἐκδιωχθῆ ἐις τὴν ἔρημον καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ τῆς διψης. Τσέδα, ὁ λιμὴν τῆς Μέκκας, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

Μεδίρα πρὸς Β. ἐν τῷ μέσῳ πεδιάδος φοινίκων εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἔρημου, ἔχουσα περίφημον τσαμίον οἰκοδομηθὲν ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ, τὸν τάφον τοῦ Μωάμεθ καὶ 20 χιλ. κατ. Σάρα, ἡ κεντρικωτέρα πόλις τῆς Ἰερένης, ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 40 χιλ. κατ. Ὁδεῖδα πρὸς Ν. τῆς Μέκκας, ὁ σπουδαιότερος λιμὴν ἥδη τῆς χώρας, δι' οὐ ἔξαγεται ὁ καφές, ἐν φ. πρότερον ἥτο ἡ πρὸς Ν. αὐτῆς κειμένη πόλις Μόκκα. Ἄδενορ πρὸς Ν. ἐν τῷ βάθει ἐσβεσμένου ἡφαιστείου ἐπὶ γλώσσης γῆς, ἔχουσα φρούριον, ἐλεύθερον λιμένα καὶ 23 χιλ. κατ. Ἡ πόλις αὕτη κατέχεται ως καὶ ἡ μικρὰ νῆσος Περίμι ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν.

Ἐν τῇ Ἀνδραμώτῃ ἀξια λόγου πόλις εἶναι ἡ Μακάλλα· ἐν δὲ τῇ Ἀνατολικῇ παραλίᾳ τῇ πλήρει φοινίκων ἐπισημ.. πόλις εἶναι ἡ Μασκάτη, πρωτ. τοῦ Ἰμάρου τῆς Μασκάτης, παράλιος πόλις ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον καὶ 20 χιλ. κατ. Εἶναι δὲ αὕτη ἡ

μᾶλλον πολιτισμένη χώρα τῆς Ἀραβίας. Ἐν δὲ τῇ πρὸς Β. Νίδεδ, οὔσῃ τὸ πλεῖστον ἀμπάδει καὶ τρεφούσῃ λαμπροὺς ἵππους, πόλις εἶναι ἡ Ἡράδ, πρωτ. τῶν Μαχαθίτῶν.

Εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Πετραίας Ἀραβίας ὑπάρχει τὸ ἐκ γρανίτου ὄρος Σινᾶ, ἔχον ὅψος 2590 μέτρ. Εἰς τὰς ὑπωρείας αὐτοῦ εἶναι ἐκτισμένη διάσημος τῶν ὄρθοδόξων μονὴ τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἄλλα χειρόγραφα.

ΤΟ ΟΡΟΠΕΔΙΟΝ ΙΡΑΝ.

"Ορια, ορη, κλῖμα, ἔδαφος, προέντα, πολιτικὴ διαιρεσίς.

Τὸ ὄροπέδιον Ἰράν ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Τουρκεστάν, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ ὥκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἰνδοῦ.

"Ορη αὐτοῦ πρὸς Β. εἶναι τὸ Ἐλβονγορ, ἐν φυλάρχουσιν αἱ Κασπίαι πύλαι, καὶ πρὸς Α. αὐτοῦ τὸ Ἰρδουκοῦχορ (πάλαι Παροπάμισος).

Τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ ὄροπεδίου ἔχει ἀφθονα ὕδατα, τὸ δὲ ἀνατολικὸν εἶναι πλήρες στεππῶν καὶ ἐρήμων, αἴτινες διακόπτονται ὑπὸ δάσεων. Ἐν αὐτῷ κεῖται ἡ λίμνη Ούρμια. Ἐνταῦθα ἐν ἀγρικα καταστάσει ἔτι καὶ νῦν εὑρίσκεται ὁ σῖτος, ἡ βρώμη, ἡ κάνναβις, ὁ λινός, ὁ βάμβαξ, τὸ ὄπιον, ἡ ροιά, ἡ λεμονέα, ἡ πορτοκαλλέα, ἡ ἀμυγδαλέα, ἡ καρυά κλ.

Διαιρεῖται δὲ τοῦτο πολιτικῶς εἰς τρία μέρη, τὴν Περσίαν, τὸ Ἀργανιστάρ καὶ τὸ Βελοντχιστάρ.

Α'. ΠΕΡΣΙΑ

"Ορια, ιστορία

Ἡ Περσία ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Καυκασίου Ῥωσσίας, τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Τουρκεστάν, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἀφγανιστάν καὶ Βελούτχιστάν, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας.

Οἱ Πέρσαι γεωργικὸς καὶ ποιμενικὸς λαὸς ἀπὸ τοῦ Κύρου τοῦ μεγάλου ἀπετέλεσαν ἀνεξάρτητον καὶ ισχυρὸν κράτος, ὑποτάξαντες τὰς πέριξ χώρας, τὴν νῦν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον. Ἄλλ' ὁ μέγας Ἀλέξανδρος μετ' ἀλλεπαλλήλους πρὸς τοὺς Πέρσας μεγάλας μάχας ὑπέταξε τὸ Περσικὸν κράτος (331 π. Χ.) καὶ συνέστησε τὴν μεγάλην Μαχεδονικὴν μοναρχίαν. Ἐπὶ

δὲ τῆς παρακμῆς τῶν Σελευκιδῶν ιδρύθη ἐντὸς αὐτοῦ τὸ Παρθικὸν βασίλειον, πρὸς ὃ οἱ Ἐρωμαῖοι καταλύσαντες τὴν Μακεδονικὴν μοναρχίαν, εἶχον ἀπαύστους πολέμους. Ἀνατραπέντος ὅμως καὶ τούτου (226 μ. Χ.) ὑπετάχθη ἡ Περσία εἰς τοὺς Ἀραβᾶς, (634 μ. Χ.), ὡφ' ὧν ἐδέχθη καὶ τὴν μωαμεθανικὴν θρησκείαν, εἴτα δὲ εἰς τοὺς Μογγόλους, καὶ τέλος τὸν 16 αἰώνα ιδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἀβᾶ τοῦ μεγάλου τὸ γῦν Περσικὸν βασίλειον.

*Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολίτευμα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Περσίας εἶναι 1650000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 7 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. μωαμεθανοὶ σχείται, ἀλλ' εἰς τὰ δυτικὰ αὐτῆς ὑπάρχουσι καὶ νεστοριανοὶ χριστιανοὶ καὶ Ἀρμένιοι καὶ περὶ τὰς 8 χιλ. πρεσβεύοντες τὴν θρησκείαν τοῦ Ζωροάστρου. Κυριερῶνται δὲ ἀπαντες ὑπὸ ἀπολύτου ἡγεμόνος Σάχου καλουμένου· ἀλλ' ἐν Περσίᾳ ὑπάρχουσι καὶ νομαδικοὶ φυλαὶ ἀνεξάρτητοι, περιπλανώμενοι εἰς τὰς ἑρήμους.

Κλῆμα, ἔδαφος, προϊόντα.

Τὸ κλῆμα τῆς Περσίας εἰς τὰ βόρεια εἶναι λίαν συγκερασμένον, εἰς δὲ τὰ νότια θερμότατον.

Ἡ Περσία ὡς μέρος ἀποτελοῦσα τοῦ ὄροπεδίου τοῦ Ἰράν εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλὴ χώρα, ἔχουσα ὅρη ἄνυδρα ("Ελβουρον) καὶ πολλὰς ἀμμώδεις ἑρήμους, ἀλλὰ καὶ εὐφόρους πεδιάδας ὡς καὶ λίμνας, τὴν Καστλαν θάλασσαν καὶ τὴν Ούρμιαν. Αἱ κοιλάδες τῆς Χιραζῆς εἶναι εὐφορώταται, παράγουσαι σῖτον, ὅρυζαν, οίνον, βέζυμακα, λίνον, καπνὸν κλ. τὰ δὲ ὅρη τῆς ἔχουσι μεταλλεῖα σιδήρου, χαλκοῦ, μολύβδου, ἔτι δ' ὄρυχεῖα μαρμάρων, ἀλατος, πετρελαίου κλ. τρέφει δὲ καὶ λαμπροὺς ἵππους, καμήλους, πρόβατα, αἴγας, ἐκ τοῦ μαλλίου τῶν ὅποιων κατασκευάζουσι λαμπρὰ ὑφάσματα.

Πολετικὴ διαιρεσις, πόλεις.

*Ἐπισημ. πόλεις τῆς Περσίας, διηρημένης εἰς 12 νομοὺς, εἶναι Ταυρὶς εἰς τὰ ΒΔ. ἐπὶ μεγάλης ἐμπορικῆς ὁδοῦ συνδεούστης τὴν Περσίαν μετὰ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἔχουσα μέγα ἐμπόριον καὶ 170 χιλ. κατ. Ούρμια ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Χαμαδὰρ (πάλαι Ἐκβάτανα) πρὸς Ν. θερινὴ διατριβὴ τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς Περσίας. Σουστέρη πρὸς Ν. ἔχουσα 25 χιλ. κατ. ΒΔ. αὐτῆς κείνται τὰ ἐρείπια τῶν Σούσων. Τεγερὰν ΒΑ. ἐν λίαν νοσερῷ θέσει πρὸς τὸ Ἐλβουρον, πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσα λαμπρὰ ἀνάκτορα καὶ 200 χιλ. κατ. Βαρ-

φρούρη πρὸς Β. αὐτῆς εἰς τὴν Κασπίαν, ἔχουσα μέγα ἐμπόριον μετὰ τῆς Ρωσίας καὶ 90 χιλ. κατ. Μεσχέδη εἰς τὰ ΒΑ. ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Ἰσταχάρ πρὸς Ν. τῆς Τεχεράν, ἀλλοτε πρωτ. τῆς Περσίας, ἔχουσα ὥραῖν κλῖμα καὶ 60 χιλ. κατ. Χιράζη πρὸς Ν. ἐπὶ ὥραῖς κοιλάδος ἐκ ρόδων καὶ ἀμπέλων, ἔχουσα τοὺς τάφους τῶν ποιητῶν Σααδῆ καὶ Χαφὲς καὶ 30 χιλ. κατ. ΒΑ. αὐτῆς παρὰ τὴν κώμην Μερδάστην ὑπάρχουσι τα μεγαλοπρεπῆ ἔρειπια τῆς Περσεπόλεως καὶ τῶν Πασαργαδῶν.

B'. ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

(πάλαι ΔΡΑΓΓΙΑΝΗ καὶ ΑΡΑΧΩΣΙΑ).

"Ορεα, ιστορία.

Τὸ Ἀφγανιστάν ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Τουρκεστάν, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Βελούτχιστάν, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἰνδοστάν, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Περσίας.

Τὸ Ἀφγανιστάν μετὰ τοῦ Βελούτχιστάν ἀπετέλει τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ἀρχαίου Περσικοῦ κράτους ἢτοι τὸ ἀνατολικὸν Ἰράν· εἴτα δ' ἡκολούθησε τὴν τύχην τῆς Περσίας ὑποταχθὲν μετ' αὐτῆς τέλος καὶ ὑπὸ τῶν Μογγόλων. Τὸ δὲ 1747 μ. Χ. κατεστάθη ὅλως ἀνεξάρτητον· ἔνεκα δὲ τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἐξησθένησε καὶ τὸ νότιον αὐτοῦ μέρος τὸ Βελούτχιστάν ἀποσπασθὲν ἀπετέλεσεν ἔδιον κράτος. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ 1884 εἶνε ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας.

*Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολίτευμα, πόλεις.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶνε 720000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 4 ἑκατ. μωαμεθανοὶ σουνιταὶ, ἀνήκοντες μετὰ τῶν Βελούχων εἰς τοὺς Ἀρίους τῆς Ἀσίας· ὑπάρχουσι δὲ καὶ τινες λατρεύοντες τὸν Βούδαν καὶ τὸν Βράμαν.

Τοῦ Ἀφγανιστάν, πολιτικῶς διηρημένου εἰς 3 χανάτα, ἐπισημ. πόλεις εἶνε Καβούλ παρὰ τὸν ποταμὸν Καβούλ, πρωτ. ὄμωνύμου κράτους ἔχουσα μέγα ἐμπόριον καὶ 60 χιλ. κατ. Βάλκα πρὸς Β. τὰ ἀρχαῖα Βάκτρα, ἔχουσα 20 χιλ. κατ. καὶ θεωρουμένη ἡ ἀρχαιότερα πόλις τοῦ κόσμου. Καρδαχάρ πρὸς Ν. πρωτ. ὄμωνύμου κράτους καὶ ἡ πλουσιωτέρα πόλις τοῦ Ἀφγανιστάν ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Ἐράτ πρὸς Δ. τῆς Καβούλ ἐν λαχυρῷ πεδιάδι, πρωτ. ὄμωνύμου κράτους, ἔχουσα ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 50 χιλ. κατ.

Γ. ΒΕΛΟΥΤΧΙΣΤΑΝ

(πάλαι ΓΕΔΡΩΣΙΑ).

Τὸ Βελουτχιστὰν κεῖται πρὸς Ν. τοῦ Ἀφγανιστάν. ἔχον πρὸς Ν. τὸν Ἰνδικὸν ὡκεανόν. Εἶνε δέ αὐτὸν ἀρχαῖα Γεδρωσία, εἰς τὰς ἑρήμους τῆς ὁποίας ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ὑπέστη μεγάλας τοῦ στρατοῦ του ζημίας, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν Βαθυλῶνα.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶναι 280000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 300; χιλ. μωχμεθανοὶ σουνῖται, διηρημένοι εἰς μικρὰ κρατίδια καὶ ζῶντες νομαδικὸν καὶ ληστρικὸν βίον. Ἀπαντα δὲ ταῦτα ὑπόκεινται εἰς τὸν χάνην τοῦ Κελάτ, ὑποτελῆ ὅντα εἰς τοὺς "Αγγλούς.

ΙΝΔΙΑΙ

'Irđiai λέγονται αἱ πρὸς Ν. τῶν Ιμαλαίων καὶ τῆς Κίνας κείμεναι δύο χερσόνησοι, ἦτοι ἡ ἐντὸς τοῦ Γάγγου *'Irđikή* ἢ τὸ *'Irđostár* καὶ ἡ ἐκτὸς τοῦ Γάγγου *'Irđikή* ἢ *'Irđokíra* μετὰ τῶν καλουμένων *'Irđikῶν* νήσων ἢ τῶν νήσων τῶν παρὰ τὴν *'Irđokínāν*.

ΙΝΔΟΣΤΑΝ

"Ορεα, ιστορία.

Τὸ *'Irđostán* ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Κίνας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ *'Irđikοῦ* ὡκεανοῦ, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς *'Irđokínāς* καὶ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ *'Aphganiσtán*, τοῦ Βελουτχιστὰν καὶ τοῦ *'Oμanikοῦ* κόλπου.

Τὴν σημαντικότητα τῶν *'Irđiῶν* ἀνεγνώρισε πρῶτος ὁ μέγας Ἀλέξανδρος κατακτήσας τὸ ΒΔ. τοῦ *'Irđostán*. Ἐκτοτε δὲ εἶναι γνωστὸν εἰς ἡμᾶς τὸ μέρος τοῦτο τῆς *'Asiás* διὰ τῶν Ἐλλήνων συγγραφέων. Ἐντελῶς δὲ κατεκτήθη ἡ χώρα ὑπὸ τοῦ Γασνεβίδου Μαχμούτ Γ'. περὶ τὰ 1000 μ. Χ. Τὸν δὲ ΠΓ'. αἰῶνα εἰσέβαλον εἰς αὐτὸν Μογγολικὰ στίφη τοῦ Τσιγκισχάνου καὶ τὸ 1400 στίφη Τουρκικὰ τοῦ Ταμερλάνου. Διαρκῶς δὲ ἀποκατέστη ἐν αὐτῷ ὁ Σουλτάνος τῆς Σαμαρκάνδης Βαθέρ, ιδρύσας τὸ 1526 ἐν Δελχῇ τὸ βασίλειον τοῦ μεγάλου Μογγόλου, ὃπερ καὶ ταχέως παρήκμασεν.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ Πορτογάλλοι ὑπὸ τὸν Βάσκον Δεγάμαν ἀνακαλύψαντες τὸ 1498 τὴν πρὸς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας θαλασσίαν ὁδὸν ἐκυρίευσαν κατὰ μικρὸν τὰ δυτικὰ παράλια τοῦ Ἰνδοστάν. Ἀλλὰ τὸ 1602 μέγα μέρος τῶν κτήσεων αὐτῶν ἔπειτεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ὀλλανδῶν. Ἀλλὰ καὶ οὕτοι τὸ 1608 ἔξειλήθησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν, συστησάντων ἐκεῖ τὴν ἑταρίαν τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Κυρίως ὅμως ἐστερέωσε τὴν Ἀγγλικὴν κυριαρχίαν ἐν Ἰνδοστάνῳ ὁ Ἀγγλος Ρόβερτος Κλίβενς ἀποσπάσας ἀπὸ τῶν Μογγόλων τὴν πόλιν Καλκούταν, εἴτα δὲ κατανικήσας τοὺς Γάλλους ἐν Πλασίῳ. Ἐκτοτε δὲ οἱ Ἀγγλοι δι’ εὐτυχῶν πολέμων καὶ δι’ ἀναιμίζεως αὐτῶν εἰς τὰς ἕριδας τῶν ἀσθενῶν ἐγχωρίων ἡγεμόνων ἐγένοντο κατὰ μικρὸν κύριοι ὅλου τοῦ Ἰνδοστάνου. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1857 μετὰ μεγάλην τῶν Ἰνδῶν ἐπανάστασιν καταργηθείσης τῆς ἑταρίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν διοικεῖται τὸ Ἰνδοστάν καὶ ἡ Ἀγγλικὴ Ἰνδοκίνα κατ’ εὐθεῖαν ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως δι’ ἀντιθασιλέως. Τὸ δὲ 1876 ἡ βασιλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία ἀνεκηρύχθη ὑπὸ τῶν Βουλῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ αὐτοκράτειρα τῶν Ἰνδιῶν.

“Ορη, πεδιάδες, ποταμοί.

“Ορη αὐτοῦ ἐπισημ. εἶνε πρὸς Β. τὰ Ἰμαλάϊα, τὰ ὑψηλότερα ὅρη τοῦ κόσμου ἔχοντα πολλὰς καὶ ὑψηλὰς κορυφάς (α), ὃν ὑψηλοτέρα εἶνε τὸ ὄρος Ἐβέρεστος (8839 μέτρ.). Τὰ ὑψηλὰ ταῦτα ὅρη κλιμακηδὸν κατέρχονται πρὸς Ν. καὶ σχηματίζουσι τὴν χαμηλὴν τριγωνικὴν πεδιάδα τοῦ Ἰνδοστάνου καὶ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Γάγγου καὶ Ἰνδοῦ καὶ φθάνουσαν μέχρι τοῦ ποταμοῦ Βινδία. Ἐντεῦθεν ἀρχεται τὸ τριγωνικὸν ὄροπέδιον τοῦ Δεκάνου, τοῦ ὅποιου οἱ ἄλλαι πλευραὶ εἰνε τὰ Ἀρατολικὰ καὶ Δυτικὰ Γαταῖα ὅρη τὰ κείμενα εἰς τὰς παραλίας τοῦ Μαλαβάρου καὶ Κορομανδέλου.

Ἡ χαμηλὴ πεδιάς ἡ πρὸς Ν. τῶν Ἰμαλαίων διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, εἰς τὴν εὐφόρον πεδιάδα τοῦ Γάγγου καὶ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Ἰνδοῦ.

Ποταμοὶ τοῦ Ἰνδοστάνου ἐπισημ. εἶνε ὁ Γάγγης, ὁ μεγαλείτερος αὐτοῦ ποταμός, ὅστις πηγάζων ἐκ τῆς νοτίας πλευρᾶς τῶν Ἰμαλαίων καὶ δεχόμενος πολλοὺς ἄλλους ποταμούς προσεγγίζει κατὰ τὸ μέσον τοῦ ῥοῦ του πρὸς τὸν ποταμὸν Βραμαπούτρα,

(α) Τὰ Ἰμαλαία ἔχουσι 216 ὑψηλὰς κορυφάς τούτων 17 ἔχουσιν ὕψος 7600 μέτρ. 40 ὑπὲρ τὰς 7000 μέτρ. καὶ 120 ὑπὲρ τὰς 6000 μέτρ.

μεθ' οὐ πρὸ τῶν ἐκβολῶν του ἔνσύμενος ἐκβάλλει διὰ πολλῶν στομάτων εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον, σχηματίζων τὸ μεγαλείτερον Δέλτα τοῦ κόσμου· ὁ Ἰνδὸς ἐκ τῆς βορείας πλευρᾶς τῶν Ἰμαλαίων πηγάζων καὶ δεχόμενος παρὰ τὰς πηγάς του ἄλλους τέσσαρας ποταμοὺς σχηματίζει ἐκεῖ τὴν Πενταποταμίαν, εἴτα διαρρέων τὰ δυτικὰ τοῦ Ἰνδοστάν καθιστάς διὰ τῶν πλημμυρῶν του τὴν χώραν εὐφοριώτατην καὶ ἐκβάλλει διὰ πολλῶν στομάτων εἰς τὸν Ὀμανικὸν κόλπον.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ποταμῶν τούτων εἰς τὸ ὄροπέδιον τοῦ Δεκάν ὑπάρχουσι πολλοὶ μικροὶ ποταμοὶ καθιστῶντες τὴν χώραν λίαν εὔφορον.

Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὑπὸ τὴν Ἀγγλίαν Ἰνδοστάν εἶναι 3550000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 240 ἑκατ. ὡν ἐν μέρος οἱ καλούμενοι Ἀρίοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Καυκασίαν φυλήν, οἱ δὲ ἄλλοι εἶναι μῆγμα ἐκ τῶν Ἀρίων τῶν πρώτων κατοίκων τῆς χώρας καὶ ἐκ τῶν λαῶν τῶν μεταναστευσάντων ἐκ τοῦ σινικοῦ κράτους. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶναι ἐν αὐτῷ ἡ τοῦ Βράμα καὶ ἡ τοῦ Βοῦδα· ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῷ καὶ 30 ἑκατ. μωαμεθανοί, 5 ἑκατ. χριστιανοί διαφόρων δογμάτων καὶ τινες Ἰουδαῖοι καὶ πυρολάτραι.

Γλώσσαι δ' ἐνταῦθα, ὡς ἐκ τῶν διαφόρων ἐν αὐτῷ κατοικούντων λαῶν· οἰον Μογγόλων, Βελούχων, Ἀράβων, Περσῶν, Σινῶν, εἶναι διάφοροι· οἱ δὲ Ἰνδοὶ ἔχουσιν ἔτι καὶ ἴδιαν ιερὰν γλῶσσαν τὴν καλουμένην σαγοκριτικήν.

Κλῖμα, ἕδαφος, προΐντα, βιομηχανία, ἐμπόριον

Τὸ κλῖμα τοῦ Ἰνδοστάν εἰς τὰ παράλια εἶναι πολὺ θερμὸν καὶ νοσερόν, ἐν φ πρὸς τὰ ὅρη εἶναι εὔκρατες καὶ ὑγιεινόν. Ἐν τοῖς παραλίοις δύο ὥραι τοῦ ἔτους ὑπάρχουσιν ἡ ξηρὰ καὶ ἡ βροχερά, προκύπτουσαι ὑπὸ τῶν Μουσωνείων ἀνέμων. Καὶ βροχερὰ μὲν εἶναι ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Κορομανδέλου ἀπὸ τοῦ Ὁκτωβρίου μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου, ξηρὰ δὲ κατὰ τοὺς ἄλλους μῆνας τοῦ ἔτους· ἐπὶ δὲ τῆς παραλίας τοῦ Μαλαθάρου βροχερὰ μὲν εἶναι ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τοῦ Ὁκτωβρίου, ξηρὰ δὲ ὡσαύτως κατὰ τοὺς ἄλλους μῆνας τοῦ ἔτους.

Τὸ ἕδαφος αὐτοῦ, ἀν καὶ ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῷ μεγάλαι ἔρημοι, εἶναι εὐφορώτατον παράγον ὄρυζαν, βανάνας, ζαχαροκάλαμον, σπιρον, φοίνικας, πέπερι, μέταξαν, μαλλίον, κόμμι ἐλαστι-

κόν, καμποράν, τέιον, λαμπρὰ ἀνθη κλ. Ζῷα δὲ ἡμερα ἔχει βοῦς, βουβάλους, καμήλους, ἐλέφαντας κλ. ἄγρια δὲ φίνοκέρωτας, ἀρκτους, τίγρεις, οὐραγγούσταγγοντος, κλ. πτηνὰ δὲ ταύς, καὶ ἑρπετὰ τὸν ὄφιν βόαν, κροκοδείλους εἰς τὸν Γάγγην κλ. Ἐν γένει δὲ τὰ φυτὰ τοῦ Ἰνδοστάν εἶναι πολύχυμα ως τὰ τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἀρωματικὰ ως τὰ τῆς Ἀφρικῆς· τὰ δὲ ζῷα αὐτοῦ εἶναι μεγαλείτερα, ἴσχυρότερα καὶ ώραιότερα τῶν Ἀμερικανικῶν καὶ ἡμερώτερα τῶν Ἀφρικανικῶν.

Τὸ Ἰνδοστάν εἶναι ὄνομαστὸν διὰ τὰ μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ, ἀργύρου, μολύβδου, σιδήρου, ἀδαμάντων, ρουθινίων, σαπφείρων, ἀμεθύστων, ὄνυχων κλ. παρὰ δὲ τὴν Κεύλαχνην ἀλιεύονται καὶ λαμπροὶ μαργαρῖται. "Εχει δὲ αὐτὸν καὶ λαμπρὰν παντὸς εἰδούς βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον λίαν ἀνεπτυγμένον μὲν δῆλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, εὔκολυνόμενον ὑπὸ τῶν πλωτῶν ποταμῶν καὶ τῶν σιδηροδρόμων, δι' ὧν οἱ Ἀγγλοι συνέδεσαν τὰς μεγαλειτέρας καὶ ἐμπορικωτέρας πόλεις τῆς χώρας.

Πολιτικὴ διαιρεσίς, πόλεις.

Τὸ Ἰνδοστάν πολιτικῶς διαιρεῖται· α) εἰς κτήσεις καὶ ὑποτελῆ κράτη τῆς Ἀγγλίας· β) εἰς κτήσεις τῶν ἄλλων Εὐρωπαίων· γ) εἰς ἀνεξάρτητα κράτη τοῦ Ἰνδοστάν.

Α). Ἀγγλικαὶ κτήσεις καὶ ὑποτελῆ εἰς τοὺς Ἀγγλους κράτη.

Αἱ Ἀγγλικαὶ κτήσεις καὶ τὰ ὑποτελῆ εἰς αὐτοὺς κράτη δύνανται νὰ διαιρεθῶσι· α) εἰς τὰς ὄρεινὰς χώρας τῶν Ἰμαλαίων· β) εἰς τὴν χαμηλὴν πεδιάδα τοῦ Ἰνδοστάν· γ) εἰς τὸ ὄροπέδιον τοῦ Δεκάν.

1. Ὁρειναὶ χῶραι τῶν Ἰμαλαίων. Ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσι· α) τὸ Ἀσσάμ παρὰ τὸν Βραμαπούτραν· β) τὸ μικρὸν κράτος Σικκίμ μεταξὺ Νεπάλης καὶ Βουτάν· γ) ἡ Κασγκιρία ἐπὶ τῆς ΒΔ. κλιτύος τῶν Ἰμαλαίων ὄρεινὴ καὶ θελκτικὴ κοιλάς πυκνῶς κατοικουμένη καὶ ἔχουσα κλῖμα γλυκύν, πλουσίαν βλάστησιν καὶ πρωτ. Κασγκιρή, ἔχουσαν ἐργοστάσια περιφήμων σαλίων καὶ 130 χιλ. κατ.

2. Χαμηλὴ πεδιάς τῶν Ἰμαλαίων. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἦν ἀπασταν σχεδὸν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος διῆλθεν, ὑπάρχουσι·

α) Ἡ Πενταποταμία, ἦν κατοικοῦσιν οἱ πολεμικοὶ Σείκαι, ἀπὸ τοῦ 1849 ὑποταχθέντες εἰς τοὺς Ἀγγλους· ἔχει δὲ ἐπισημ. πόλιν τὴν Λαχόρην πρωτ. τῆς χώρας, ἔχουσαν λαμπρὸν παλάτιον, ἐργοστάσια περιφήμα λαχουρίων ἢ σαλίων καὶ 140 χιλ. κατ.

6) Ή περὶ τὸν Γάγγην χώρα. Ταύτης ἐπισημ. πόλεις εἶναι Δελχή, μεσόγειος πόλις ἄλλοτε ἔδρα τοῦ μεγάλου Μογγόλου, ἔχουσα μεγαλοπρεπῆ παλάτια καὶ 150 χιλ. κατ. Ἀγρα πρὸς Ν. ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Γάγγου, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 150 χιλ. κατ. Λουκρόθη πρὸς Α. πρώην πρωτ. τοῦ νῦν ὑποτελοῦς κράτους τῆς Οῦδης, ἔχουσα 250 χιλ. κατ. Ἀλλαχαβάδη ἐπὶ τοῦ Γάγγου, ὅχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 140 χιλ. κατ. Βεντρέζη ἐπὶ τοῦ Γάγγου, ἵερὰ πόλις τῶν Ἰνδῶν καὶ ἡ παναρχαία ἔδρα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Ἰνδικῆς φιλολογίας, ἔχουσα μέγα ἐμπόριον καὶ 150 χιλ. κατ. Πάτρα ἐπὶ τοῦ Γάγγου βιομηχανικωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα 160 χιλ. κατ. Καλικοῦτα ἐπὶ τοῦ Οὐγλῆ ἐνὸς στόματος τοῦ Γάγγου ἐπὶ τοῦ σχηματίζομένου ὑπὸ αὐτοῦ Δέλτα, ἔδρα τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἀγγλικῶν κτίσεων, ἔχουσα ὅχυρώματα, ἀκαδήμειαν μωαμεθανικήν, βιομηχανίαν, ἀκμαιότατον ἐμπόριον καὶ 900 χιλ. κατ. Δάκα ΒΑ. ἔχουσα 70 χιλ. κατ. Μουρχιδαβάδη πρὸς Β. ἔχουσα 150 χιλ. κατ. Γουαλίρη πρὸς Δ. τῆς Λουκρόθης ἐν ὁρεινῇ χώρᾳ, πρωτ. τῶν ὑποτελῶν Μαρατῶν τῆς Σινδίας, ἔχουσα φρούριον καὶ 200 χιλ. κατ.

3. Τὸ δροπέδιον Δεκάρ. Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλεις ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Μαλαθάρου εἶναι Βομβάνη ἐπὶ ὄμωνύμου νήσου, ἔχουσα τὸν λαμπρότερον λιμένα τῶν Ἰνδῶν, μέγα ἐμπόριον καὶ 750 χιλ. κατ. Παρ' αὐτὴν κεῖνται αἱ νῆσοι Σαλσέτη καὶ Ἐλεφάρτη, περιέχουσαι ἐν τοῖς λελατομημένοις βράχοις τῶν περιφήμους Ἰνδικοὺς ναούς, παγόδας καλουμένους. Σουράτη πρὸς Β. ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 70 χιλ. κατ. Καλικοῦτη πρὸς Ν. τῆς Βομβάνης, ἐν ἡ τὸ πρῶτον ἐπέβη ὁ Βάσκος Δεγάμας, ἀνακαλύψας τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας. Ἐπὶ δὲ τῆς παραλίας τοῦ Κορομανδέλου εἶναι Μάδρασα, ἔχουσα μεγάλην βιομηχανίαν βαμβακερῶν ὑφασμάτων καὶ ὑελίνων ἀγγείων καὶ 400 χιλ. κατ. Πρὸς Ν. αὐτῆς ἐντὸς βράχων εὑρίσκονται λελατομημένοι Ἰνδικοὶ ναοί. Μαζουλιπατάμη πρὸς Β. παρὰ τὴν θάλασσαν, λίαν βιομήχανος καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 100 χιλ. κατ. Ἐν δὲ τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ὁροπεδίου πρὸς Ν. κεῖται τὸ ὑποτελές κράτος Μαισούρη μὲν πρωτ. Σεριγγαπατάμην. Βορειότερον δὲ τούτου εἶναι τὸ ὑποτελές κράτος τοῦ ρυζίου τῆς Αϊδεραβάδης μὲν πρωτ. Αϊδεραβάδην ἔχουσαν 200 χιλ. κατ.

B'. Κτήσεις τῶν ἀλλων Εὐρωπαίων.

1. Τὸν Πορτογάλλων (450 χιλ. κατ.). Ἐπισημ. πόλεις Διον πρὸς Β. τῆς Βομβάνης ἐπὶ ὄμωνύμου νήσου, καὶ Γόα ἐν τῷ

μέσω τῆς παραλίας τοῦ *Malabárou*, πρωτ. τῶν Πορτογάλλων.

2. *Tār Gállar* (230 χιλ. κατ.). Ἐπισημ. πόλεις *Portugália* ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Κορομανδέλου, πρωτ. τῶν Γάλλων ἔχουσα 30 χιλ. κατ. καὶ *Xanthéragey* πρὸς Β. τῆς Καλκούτας ἔχουσα 30 χιλ. κατ.

Γ'. Ἀνεξάρτητα κράτη τοῦ Ἰνδοστάν.

1. Τὸ *Boutar* μεταξὺ Νεπálης καὶ Ἀσσάμ. μὲ πρωτ. Ταδισουζουγγήνη, ἔχουσαν 10 χιλ. κατ.

2. Ἡ *Nepálē* ἐπὶ τῆς νοτίας κατωφερείας τῶν κεντρικῶν Ιμαλαίων μὲ πρωτ. *Katmádou*, κειμένην 1300 μέτρο. ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ ἔχουσαν 50 χιλ. κατ.

Νῆσοι τοῦ Ἰνδοστάν εἰναι πρὸς N. 1. Ἡ *Kéülláry* (πάλαι *Taprobára* 2 ἑκατ. κατ.), χωρίζομένη ἀπ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ μαργαριτοφόρου κόλπου *Maraáp* καὶ παράγουσα ἐν μεγίστῃ ἀφθονίᾳ ἄπαντα τὰ προϊόντα τῶν τροπικῶν χωρῶν· οἷον ἀρτόδενδρα, βαμβακόδενδρα, φοίνικας, καφέν, κανέλλαν. Εἶναι δὲ ἡ ἔδρα τοῦ Βουδισμοῦ, ἔχουσα πρωτ. *Ko.lómbo* μὲ 100 χιλ. κατ. καὶ ἀλλας πόλεις τὴν *Kardhī* καὶ τὴν *Triyáxemáli*, τὴν ἔχουσαν τὸν μεγαλείτερον λιμένα τοῦ Ἰνδοστάν. 2. Άι *Lakédíbai* πρὸ Δ. τῆς παραλίας τοῦ *Malabárou*, πολλαὶ χιλιάδες μικρῶν νήσων, κυριερνωμένων ὑπὸ σουλτάνου ὑποκειμένου εἰς τοὺς Ἀγγλους. 3. Άι *Malídibai* πρὸς N. αὐτῶν περὶ τὰς 11 χιλ. ὧν ἐπισημ. εἶναι ἡ *Μαχή*. Οἱ κάτοικοι αὐτῶν εἰναι Μαλαῖοι, κυριεργώμενοι ὑπὸ σουλτάνου ἀνεξάρτητου.

B'. ΙΝΔΟΚΙΝΑ

"Ορεα, δρη, ποταμοί.

Ἡ Ἰνδοκίνα ὥριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Κίνας, πρὸς N. καὶ A. ὑπὸ τῆς Σινικῆς θαλάσσης πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἰνδοστάν καὶ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου.

Τὴν χερσόνησον ταύτην, κειμένην ως πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν ἐγγύτερον τοῦ Ἰνδοστάν, διασχίζουσιν ἀπὸ Β. πρὸς N. πέντε σειραὶ ὄρέων, ως νότιοι κλάδοι τῶν Ιμαλαίων. Ἐξ αὐτῶν πηγαζούσι τέσσαρες μεγάλοι ποταμοί, οἵτινες διὰ τῶν πλημμυρῶν των καθιστῶσιν εὐφορωτάτην τὴν χώραν. Εἶναι δὲ οὗτοι ὁ *Irrawadī* καὶ ὁ *Sa.louéng*, ἐκβάλλοντες εἰς τὸν κόλπον τοῦ *Marstabár* ὁ *Merrámu*, ἐκβάλλον εἰς τὸν κόλπον τοῦ Σιάμ, καὶ ὁ

Μαγιόγκος ή *Καιμόδιος*, έκβάλλων εἰς τὴν Σινικὴν θάλασσαν. Οἱ ποταμοὶ οὗτοι πλὴν τοῦ Ἰραουαδῆ ώς ἔχοντες ὄρμητικὸν φεῦμα καὶ σχηματίζοντες ἐνιαχοῦ ράχειας κατὰ τὸν ῥοῦν τῶν δὲν εἶνε πολὺ πλωτοί.

*Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, κλῖμα, ἔδαφος, προΐσντα.

*Η ἐπιφάνεια τῆς Ἰνδοκίνας εἶνε 2167000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 22 ἑκατ. εἰς τὰ ἀνατολικὰ Μαλαῖτοι καὶ εἰς τὰ δυτικὰ Σῖναι, ἀπαντες σχεδὸν Βουδισταί· ἀλλ' ὑπάρχουσι πρὸς Ν. καὶ μωαμεθανοί καὶ εἰς τὰ παράλια χριστιανοί δυτικοί καὶ διαμαρτυρόμενοι.

Τὰ μεσημβρινὰ παράλια αὐτῆς εἶνε θερμότατα, τὰ δὲ μεσόγεια ἔχουσι κλῖμα συγχερασμένον. Τὸ δ' ἔδαφος αὐτῆς εἶνε εὐφορώτατον, παράγον ἀρθρόντας ἀπαντα τὰ προϊόντα καὶ ζῷα τοῦ Ἰνδοστάν· ζῷα δ' ἄγρια ἐνταῦθα εἶνε ὁ ἐλέφας, συνήθως λευκὸς ἀπαντώμενος, ἡ τίγρις, ὁ λεόπαρδος, ὁ οὐραγγούσταγγος κλ. Ἀλλὰ καὶ μεταλλεῖα ἔχει ἡ χώρα χρυσοῦ, ρουδινίων, σαπφείρων, κλ.

Πολιτικὴ διαιρεσίς, πόλεις.

Πολιτικῶς διαιρεῖται ἡ χώρα· α) εἰς τὴν *Βρεττανικὴν* Ἰνδοκίαν· β) εἰς τὸ βασιλειον τοῦ Σιάμ· γ) εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ *Arrām* ὑποκειμένην εἰς τοὺς Γάλλους μετὰ τῶν ιδίων Γαλικῶν κτήσεων.

Α'. Η *Βρεττανικὴ* Ἰνδοκίνα συνίσταται· 1) ἐκ τοῦ πρώην βασιλείου τοῦ *Άσταμ* κειμένου ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ὄχθων τοῦ Βραμαπούτρα· 2) ἐκ τῆς πρώην Βιρμανικῆς αὐτοκρατορίας· 3) ἐκ τῆς χερσονήσου Μαλάκας· 4) ἐκ τῆς νήσου τοῦ Πρίγγιπος τῆς Οὐαλίας.

*Η ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶνε 707000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 7 ἑκατ. Ἰνδοί καὶ Σῖναι βουδισταί, ἐν δὲ τῇ χερσονήσῳ Μαλάκῃ Μαλαῖτοι μωαμεθανοί, κυθερώμενοι διὰ τοῦ ἀντιθασιλέως τοῦ Ἰνδοστάν.

*Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε *Αγκιάθ*, παράλιος καὶ λίαν ἐμπορικὴ πολις. *Αρακάν*, μεσόγειος πόλις ἔχουσα 25 χιλ. κατ. *Πενγούν*, μεσόγειος ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 100 χιλ. κατ. *Ραγκούρ*, ἐπὶ τοῦ δέλτα τοῦ Ἰραουαδῆ, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 105 χιλ. κατ. *Μολμαΐρη* ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα καλὸν λιμένα καὶ 60 χιλ. κατ. *Μαρδαλάνη* παρὰ τὸν Ἰραουαδήν, ἡ πρώην πρωτ. τῆς Βιρμανίας, ἔχουσα κλῖμα νοσῶδες καὶ 100 χιλ. κατ. *Σεγαλῆγη*, ἡ μεγαλειτέρα πόλις τῆς Βιρμανίας, ἔχουσα πολλοὺς ναοὺς

καὶ 150 χιλ. κατ. Σιγγαπούρα, ἡ ἐπισημοτέρα πόλις τῆς Μαλάκας ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον καὶ 140 χιλ. κατ.

B'. Τὸ βασίλειον τοῦ Σιάμ ἔχει ἐπιφάνειαν 727000 τετρ. χιλιομ. καὶ περὶ τὰ 6 ἑκατ. κατ. πρεσβευόντων τὴν θρησκείαν τοῦ Βούδα. Συνίσταται δὲ ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Μενάρη καὶ ἐκ μέρους τῆς χερσονήσου Μαλάκας.

'Επισημ. αὐτοῦ πόλεις εἶναι Βαρχόκη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μενάρη πρωτ. τοῦ κράτους, ἔχουσα 400—600 χιλ. κατ. Ἐκτὸς τῶν ἀνακτόρων, τῶν ναῶν, τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν καὶ τῶν οἰκιῶν τῶν προξένων, αἱ ἄλλαι οἰκίαι τῆς πόλεως εἴνε ἐκτιμέναι ἐπὶ πασσάλων ἢ πλέοντιν ἐπὶ σχεδιῶν ἐκ ξύλου βαμβοῦ.

G'. 'Η αὐτοκρατορία τοῦ Ἀνάμ ἔχει ἐπιφάνειαν 275000 τετρ. χιλιομ. καὶ ὑπὲρ τὰ 6 ἑκατ. κατοίκων, πρεσβευόντων τῶν μὲν τῆς ἀνωτέρας τάξεως τὴν θρησκείαν τοῦ Κομφυκίου, τῶν δὲ τοῦ πλήθους τὴν θρησκείαν τοῦ Βούδα.

Συνίσταται δὲ ἥδη ἐκ τῆς ἀνω Κογχιγκίνης, τοῦ βορείου Ἀνάμ, τῶν ὑποτελῶν εἰς αὐτὸν κρατῶν τῶν Λάος καὶ ἐκ τῆς χώρας τῶν ἀνεξαρτήτων φυλῶν τοῦ Μοΐ.

Διὰ τῆς συνθήκης τῆς 6 Ιουνίου 1884 μετὰ τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Ἀνάμ ἀνεγνώρισε τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας καὶ ἐδέχθη γαλλικὴν φρουρὰν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πρωτεύουσαν.

'Επισ. πόλεις αὐτοῦ εἶναι Χονή, πρωτ. τοῦ αὐτοκράτορος ἔχουσα 50 χιλ. κατ.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπετάγη τὸ 1882 ἡ κάτω Κοχιγκίρα μὲ πρωτ. Σαϊγόνην, ἔχουσαν ἀξιον λόγου ἐμπόριον καὶ 70 χιλ. κατ. ωσαύτως τὸ 1863 ἡ Καμβοΐα· ἔτι δὲ ἐσχάτως τὸ Τογκί-*rōr* μὲ πρωτ. 'Αρόηρ ἡ Κεχώρ ἔχουσαν 150 χιλ. κατ. "Απαξ δὲ ὁ πληθυσμὸς τῶν ἴδιων ἐν Ἀνάμ Γαλλικῶν κτήσεων εἴνε περὶ τὰ 2 ἑκατ. εἴς ὅν περὶ τὰς 500 χιλ. εἴνε χριστιανοὶ δυτικοί.

Γ'. ΙΝΔΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ

(ἢ ΝΗΣΟΙ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΙΝΔΟΚΙΝΑΝ).

Νῆσοι παρὰ τὴν Ινδοκίναν εἴνε: 1 αἱ Ἀρδαμάραι· 2 αἱ Νικοθάραι· 3 αἱ τέσσαρες μεγάλαι ῥῆσοι τοῦ Σόρδου· 4 αἱ μεγάραι ῥῆσοι τοῦ Σόρδου· 5 αἱ Μολοῦκαι· 6 αἱ Σου.λοῦαι· 7 αἱ Φιλιππῆαι.

Η έπιφάνεια αύτῶν εἶναι 2,000,000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι περὶ τὰ 35 ἑκατ. ἀνήκοντες μάλιστα εἰς δύο φυλὰς. τὴν τῶν Μαλαίων καὶ τὴν τῶν Ηαπούων (Νιγριτῶν). Οἱ Μαλαῖοι κατοικοῦσι τὰς μεγάλας νήσους τοῦ Σόνδου Σουμάτραν, Ιαύαν, Βόρνεον καὶ Κελέθην.

Πιθανῶς πρὸ 2 χιλ. ἐτῶν οἱ κάτοικοι τῆς Ιαύας ὑπέταξαν τὰς παρ' αὐτὴν νήσους καὶ ἐδέχθησαν τὴν θρησκείαν τοῦ Βούδα. Σημεῖα δὲ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν χρόνων ἔκεινων εἶναι τὰ ἐν Ιαύῃ λαμπρὰ ἐρείπια τῶν ναῶν καὶ τὰ μνημεῖα τῆς φιλολογίας τὰ γεγραμμένα εἰς τὴν γλῶσσαν Καβίς τὴν ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν σοφῶν τῆς νήσου ἐννοούμενην. Βραδύτερον δὲ φαίνεται οἱ κάτοικοι τῆς Ιαύας κυριεύσαντες τὴν χερσόνησον Μαλάκαν ἐδέχθησαν τὸν μωαμεθανισμὸν καὶ ἐξήπλωσαν αὐτὸν καὶ εἰς τὰς Φιλιππίνας νήσους.

Αἱ νῆσοι αὗται εἶναι ἄπασαι ὄρειναι καὶ ἡφαιστειώδεις· ὡς κείμεναι δὲ περὶ τὸν Ισημερινὸν ἔχουσι κατιμα όθερούτατον καὶ ἔνεκα τῆς μεγάλης τῶν ὑγρασίας λίαν νοσερόν. Ἐν αὐταῖς θαυμασίως ἀναπτύσσονται τὰ φυτὰ τῆς διακεκαυμένης ζώνης· οἷον ἡ καμφορέα, τὸ ἀρτόδενδρον, ἡ κανέλλα, κλ. Ἀλλὰ καὶ τὰ ζῷα καὶ μάλιστα τὰ θηλαστικὰ θαυμασίως ἐν αὐταῖς ἀναπτύσσονται.

"Ηδη δὲ γενήσεται λόγος περὶ τῶν νήσων αὐτῶν κατὰ σειράν.

Αἱ Ἀρδαμάραι κείνται πρὸς Ν. τῶν ἐκθολῶν τοῦ Ιρχουαδῆ καὶ ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ἀγγλους· εἰς αὐτὰς πέμπονται οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς βαρείας ποινὰς καταδικαζόμενοι.

Αἱ Νικοβάραι κείνται πρὸς Ν. τῶν Ἀνδαμανῶν καὶ ἔχουσι χαλκόχρους καὶ φιλοξένους κατοίκους· ἀπὸ δὲ τὸ 1869 κατέχονται ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν.

Η Σουμάτρα ($3\frac{3}{4}$ ἑκατ. κατ.) κείται πρὸς Δ. τῆς Μαλάκας. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Παλεμβάγγη ΝΑ. ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Παδάγγη πρὸς Δ. ἔδρα τοῦ Ολλανδοῦ διοικητοῦ ἔχουσα 10 χιλ. κατ. Πρὸς Α. τῆς Σουμάτρας κείνται αἱ νῆσοι Βάγκα καὶ Βιλιώρη, ἔχουσαι ἄφθονον κασσίτερον.

Η Ιαύα ($19\frac{3}{4}$ ἑκατ. κατ.) ΝΑ. τῆς Σουμάτρας, ἡ εὐφορωτάτη χώρα τοῦ κόσμου, παράγουσα ὅρυζαν καὶ τὸν πλεῖστον καφὲν μετὰ τὴν Βρασιλίαν. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Βατανία, πρωτ. τῶν ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς νήσοις Ολλανδικῶν κτήσεων, καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἡ πρώτη τῆς νήσου ἐμπορικὴ πόλις· ἀλλ ἥδη ἔνεκα τοῦ νοσώδους αὐτῆς κλίματος μόλις ἔχει 60 χιλ. κατ.

Σουραβάγχα, ή νῦν ἀκμάζουσα κατὰ τὸ ἐμπόριον πόλις ἔχουσα 90 χιλ. κατ.

Ἡ Βόρεος (2 ἑκατ. κατ.) πρὸς Α τῆς Σουμάτρας. Ταύτης τὸ ἥμισυ ὑπόκειται εἰς τοὺς Ὀλλανδούς, τὸ δὲ ἐσωτερικόν της εἶνε ὅλως ἄγνωστον· τὸ δὲ βόρειον τῆς νήσου ἀνήκει εἰς τοὺς "Ἄγγλους, ὡς καὶ ἡ παρακειμένη εἰς αὐτὴν μικρὰ νῆσος Λαβονάρη. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε Βρουνάη, πρωτ. ὁμονύμου βασιλείου. Τὸ κλῖμα τῆς νήσου ἐν τοῖς παραλίοις εἶνε νοσῶδες, τὸ δὲ ἐδαφὸς φέρει πέπερι, πολύτιμα ξύλα, ἔθενον, τέκνα, σάγδαλον· ἔτι δὲ ἔχει μεταλλεῖα χρυσοῦ, πλατίνης, ἀδαμάντων, ρουθινίων, σιδήρους, γαϊανθράκων.

Ἡ Κελέβη κεῖται πρὸς Α. τῆς Βοργέου, παράγουσα ἀφθονον δρυζαν, βάμβακα, μοσχοκάρυα, πέπερι, καμφοράν, πολύτιμα ξύλα, καὶ ἔχουσα ἀφθονα μεταλλεῖα χρυσοῦ. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶνε Μαγκασάρη, πρωτ. τῶν ἐν ταῖς νήσοις ταύταις Ὀλλανδικῶν κτήσεων.

Αἱ μικραὶ νῆσοι τοῦ Σόνδου κεῖνται πρὸς Α. τῆς Ιαύας. Τούτων ἀξιαι λόγου εἶνε ἡ νῆσος Τιμώρη, ἡς τὸ ἀνατολικὸν κατέχουσιν οἱ Πορτογάλλοι, τὸ δὲ δυτικὸν οἱ Ὀλλανδοί, ἡ Φλωρίς, ἡ Σουμάβα, ἡ Λομβόκη καὶ ἡ Βάλη.

Αἱ Μολοῦκαι ἡ Νῆσοι τῶν ἀρωμάτων κεῖνται πρὸς Α. τῆς Κελέβης. Τούτων ἀξιαι λόγου εἶνε ἡ Τιμορλαούνη, ἡ Βάρδα μικρὰ νῆσοι ἀλλὰ πατρὶς τοῦ μοσχοκαρύου· ἡ δὲ Γεράμη εἶνε σπουδαιοτέρα Ὀλλανδικὴ ἀποικία μετὰ τὴν Ιαύαν διὰ τὰ ἀρωματικατικά της δένδρα, καὶ τὸ Γέλλολορ ἡ μεγαλειτέρα τῶν Μολούκων νήσων. Πρὸ τῆς ἀφίξεως ἐν αὐταῖς τῶν Ὀλλανδῶν αἱ νῆσοι αὔται ὑπέκειντο εἰς τὸν σουλτάνον τῆς μικρᾶς νήσου Τερνάτης. Ἀλλὰ καὶ ἡδη ἄρχει οὗτος αὐτῶν ὡς ὑποτελῆς ἡγεμὼν τῶν Ὀλλανδῶν.

Αἱ Σουλοῦαι κεῖνται ΒΑ. τῆς Βοργέου καὶ κατοικοῦνται ὑπὸ Μαλαΐων πειρατῶν· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1876 ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ισπανούς.

Αἱ Φιλιππῆαι (7 ἑκατ. κατ.) κεῖνται πρὸς Β. τῶν Σουλούων, ὁρειναι καὶ ἡραίστειώδεις κατοικούμεναι ὑπὸ Μαλαΐων. Τούτων ἀξιολογώτεραι εἶνε ἡ Μαρίλλη ἡ Λουσώρ, ἵση σχεδὸν τὴν ἔκτασιν μὲ τὴν Ἀγγλίαν, ἔχουσα πρωτ. Μαρίλλην, πλουσιωτάτην καὶ ἐμπορικωτάτην πόλιν ἔδραν τοῦ Ισπανοῦ διοικητοῦ μὲ 160 χιλ. κατ. Μιρδάραος πρὸς Ν. ώραια καὶ εὔφορος νῆσος μὲ ὁμώνυμον πόλιν ἔχουσαν καλὸν λιμένα.

ΙΑΠΩΝΙΑ

“Ορια, νῆσοι αὐτῆς.

‘Η Ιαπωνία, κειμένη πρὸς Β. τῶν Φιλιππίνων νήσων, ὅρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Οχοτσκῆς θαλάσσης, πρὸς Ν. καὶ Α. ὑπὸ τοῦ Μεγάλου ωκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Σιβηρίας, τῆς Κορέας καὶ τῆς Κίνας. Συνίσταται δ' ἐκ πολλῶν ἡφαιστειώδῶν καὶ ὁρειῶν νήσων, τῶν ὅποιων ἐπισημ. εἶνε ἡ Νιγών, ἡ Κιουσώ, ἡ Σικόκη, ἡ Τεσώ, αἱ νῆσοι Κουρුλαι πρὸς Β. τῆς Τεσούς καὶ αἱ νῆσοι Λιουγκοῦ πρὸς Ν. τῆς Κιουσοῦς.

“Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολίτευμα,
ἐκπαίδευσις, βιομηχανία.

‘Η ἐπιφάνεια τῆς Ιαπωνίας εἶνε 380000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι $38\frac{1}{3}$ ἑκατ. τῆς Μογγολικῆς φυλῆς, πρεσβεύοντες τὴν Θρησκείαν τοῦ Βούδα, ἀλλὰ καὶ τινες τὴν τοῦ Κομφύκου. Μετώκησαν δ' ἐνταῦθα ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Ασίας καὶ ἔξωθησαν τοὺς ἐν αὐταῖς τότε κατοικοῦντας Αἴρω, οἵτινες κατὰ μικρὸν περιωρίσθησαν καὶ εὑρίσκονται εἰς τὰς νήσους Τεσώ, Κουρුλας καὶ ἄλλας μικρὰς νήσους. Εἶνε δὲ οἱ Ιάπωνες λαὸς δραστήριος καὶ ἐνεργητικός, φίλοι τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν μηχανικῶν τεχνῶν, καὶ διὰ τοῦτο καθ' ἀπασαν τὴν χώραν των ὑπάρχουσι παντοίου εἰδους ἐκπαιδευτήρια καὶ πλῆθος βιομηχανικῶν ἐργοστασίων. Από τινος δὲ χρόνου μάλιστα ἡ διοίκησις, ἡ ἐκπαίδευσις καὶ τὰ στρατιωτικὰ τῆς χώρας εἶνε κατὰ τὸν Εύρωπαϊκὸν τρόπον ὡργανωμένα. Κυβερνῶνται δὲ ὑπὸ αὐτοκράτορος Τερρώ ἡ Μικάδου καλουμένου, εἰς ὃν ὑπόκεινται ἀπαντες οἱ ἡγεμόνες τῆς χώρας. Εχουσι δὲ διὰ συνθήκης 5 λιμένας ἀνοικτοὺς εἰς τὸ ἔξωτερικὸν ἐμπόριον.

Κλῖμα, ἔδαφος, προεόντα.

Τὸ κλῖμα τῆς Ιαπωνίας εἶνε ὑγιεινόν, ἀλλὰ θερμότερον τοῦ κλίματος τῆς Κίνας, ἔνεκα τοῦ θερμοῦ θαλασσίου ρέύματος τοῦ φθάνοντος μέχρις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ισημερινοῦ. Τὸ δ' ἔδαφος εἶνε ὄρεινὸν καὶ ὅχι πολὺ εὔφορον· ἀλλὰ διὰ τῆς μεγάλης των φιλοπονίας οἱ Ιάπωνες κατέστησαν τὴν χώραν ὁμοίαν μὲ κηπον. Παράγει δὲ αὐτη ἀφόροντος καρπούς, λαμπρὰ σῦκα, ἀπεδία, κεράσια, πορτοκάλλια, λεμόνια, βάμβακα, καρμφοράν, ὄρυζαν, τέιον κλ. καὶ τρέφει μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας τὸν μεταξο-

σκώληκα. Δὲν ἔχει ὅμως καλὴν κτηνοτροφίαν, καὶ μόνα τὰ πρόβατα, ἔξω τῶν τρέφονται, καὶ οἱ βοῦς ἔνεκα τῆς γεωργίας εἶνε πολλαπλασιασμένοι.

Πόλεις.

Τῆς Νιφῶνος, τῆς μεγαλειτέρας νήσου τῆς Ἰαπωνίας, ἐπισημ. πόλεις εἶνε 'Γεδώ, ἔδρα τοῦ αὐτοκράτορος ἔχουσα 37 χιλιομ. περιφέρειαν καὶ 1 ἑκατ. κατ. Μίακο, πρώην πρωτ. τῆς Ἰαπωνίας, μεσόγειος πόλις καὶ τὸ κέντρον τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Ἰαπώνων, ἔχουσα πανεπιστήμιον, διάφορα ὄλλα ἐκπαιδευτήρια, τὸν διάσημον ναὸν τοῦ Φουῆ καὶ 250 χιλ. κατ. Όσακα, ΝΑ. παράλιος πόλις ἔχουσα μέγα ἐμπόριον καὶ 300 χιλ. κατ. Αἱ πόλεις αὗται ἥδη εἶνε ἡνωμέναι διὰ σιδηροδρόμου.

Τῆς Κιουσοῦς πρὸς Ν. τῆς Νιφῶνος ἐπισημ. πόλεις εἶνε Ναγκασάκη, ἔχουσα πολλοὺς ναούς, γραφικὴν θέαν καὶ 50 χιλ. κατ.

Τῆς Σικόκης μεταξὺ Νιφῶνος καὶ Κιουσοῦς ἐπισημ. πόλις εἶνε Τοκούρη.

Τῆς Τσεοῦς πρὸς Β. τῆς Νιφῶνος δασώδους νήσου καὶ πλουσίας εἰς μέταλλα καὶ γαιάνθρακας ἐπισημ. πόλεις εἶνε Ματσμάγη ἔχουσα ξυλίνας οίκιας καὶ 50 χιλ. κατ. Χακοδάτη, ἔχουσα 25 χιλ. κατ.

KINA

(ΣΙΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ).

Ἡ Σινικὴ αὐτοκρατορία, κατέχουσα τὸ κέντρον καὶ ἀνατολικὸν τῆς Ἀσίας, ἔχει πρὸς Β. τὴν Σιβηρίαν, πρὸς τὰ ΝΔ. τὰς Ἰνδίας, πρὸς Α. τὴν Κορέαν, τὴν Κυανὴν καὶ τὴν Σινικὴν Θάλασσαν, πρὸς Δ. τὸ Τουρκεστάν καὶ Ἀφγανιστάν.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶνε 11810000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 400 ἑκατ. Διαιρεῖται δὲ αὕτη εἰς τὴν ιδίας Körar, τὴν Marσouyrlar, τὴν Moryollar, τὴν Zouγγαρilar μετὰ τῆς μικρᾶς Bouχαρίας καὶ τὸ Θιβέτ.

A'. ΙΔΙΩΣ KINA

"Ορεα, δρη, ποταμοει, λιμναι.

Ἡ ιδίως Kina ὥριζεται πρὸς τὰ ΝΑ. ὑπὸ τοῦ Μεγάλου ὥκεανοῦ, πρὸς Β. ὑπὸ τῶν Κουελλυνίων ὥρεων, τῆς ἐρήμου Κόβης καὶ τῆς Μανσχουρίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῶν ὥρεων τοῦ Θιβέτ, καὶ ΝΔ. ὑπὸ τῆς προεκτάσεως τῶς Ἰμαλαίων ὥρεων.

"Ορη αύτῆς πρὸς Β. εἶνε τὰ Οὐράνια, τὰ Ἀλταῖα καὶ τὰ Σαιγαρικά, πρὸς Δ. τὸ Ἰρδουκοῦχον καὶ τὰ Ἰμαλαῖα.

"Ἐκ τῶν ὄρέων τούτων πηγάζουσι δύο ποταμοί, καθιστῶντες διὰ τῶν ὑδάτων των τὴν χώραν εὐφοριωτάτην, ὁ Ἰαροκούγγος (Κυαροῦς ποταμὸς) ἐκ τῶν Ἰμαλαίων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κυανὴν θάλασσαν· ὁ Ὁάργος (Κίτριος ποταμὸς) πηγάζων ἐκ τῶν ἐν Κίνῃ χαμηλοτέρων σειρῶν τῶν Ἰμαλαίων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον Πετσούλι τῆς Κιτρίνης θαλάσσης· ἔτι δὲ ὁ Ἀμούρη Σακαλιάρος πηγάζων ἐκ τῶν Δαυρικῶν καὶ Ἱαβλονοίων ὄρέων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Σινικὴν θάλασσαν.

Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ τῆς συγκοινωνίας ὑπάρχει ἐν αὐτῇ λίαν ἀνεπτυγμένον σύστημα διωρύγων, ὃν ἐπισημοτέρα εἶνε ἡ αὐτοκρατορικὴ διῶρυξ.

Ιστορία, ἐπιφάνεια, πληθυσμός, γλώσσα,
Θρησκεία, πολιτευμα.

Οἱ Σιναι εἶνε λαὸς ἀρχαιότατα πολιτισμένος, συγκατίζοντες ἀπὸ 4 χιλ. ἐπών κράτος ισχυρόν. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῶν ἀπὸ Β. ἐπιδρομῶν τῶν πολεμικῶν Μανσχούρων ἔκτισαν πρὸς τὴν Μανσχούριαν μέχρι τῆς θαλάσσης ἀπὸ τοῦ 200 π. Χ. τὸ μέγιχ ἐκεῖνο Σινικὸν τεῖχος. Ἀπὸ δὲ τοῦ 420 μ. Χ. μέχρι τοῦ 1644 ἐγένοντο ἐν αὐτῇ 14 ἀλλαγαὶ δυναστειῶν, μετ' ἡς τέλος οἱ Μανσχούροι ἐκυρίευσαν τὴν πρωτ. τοῦ κράτους Πεκίνον καὶ ἀρχούσιν αὐτοῦ μέχρι σήμερον. Ἐν τούτοις πολλαὶ ἐπαναστάσεις ἔξανθοθοῦσινά γίνωνται πρὸς ἔξωσιν τῆς ἀρχούσης φυλῆς.

Οἱ Σιναι δὲν ἀγαπῶσι τοὺς ξένους, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ μεγάλους πολέμους καὶ ἀφ' οὐ ἐκυρίευσαν τὸ Πεκίνον τὸ 1860 οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἄγγλοι, μόλις ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς Εὐρωπαῖους νὰ εἰσέρχωνται καὶ νὰ ἐμπορεύωνται ἀκωλύτως εἰς τινας τῶν παραλίων αὐτῶν πόλεων.

"Η ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶνε 4000000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι περὶ τὰ 380 ἑκατ. ἀνήκοντες εἰς τὴν Μαγγολικὴν φυλὴν καὶ ἔχοντες γλώσσαν ἐκ μονοσυλλαβῶν λέξεων, ἐν φ. ἡ γλώσσα τῶν Ιαπώνων εἶνε πολυσύλλαβος. Θρησκεία δ' αὐτῶν ἐπικρατοῦσα εἶνε ὁ βουδισμὸς ἢ ἡ θρησκεία τοῦ Φουῇ, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ καὶ οἱ Μανδαρῖνοι ἔχουσι τὴν θρησκείαν τοῦ Κομφυκίου. Κυβερνῶνται δὲ ἀπολύτως ὑπὸ αὐτοκράτορος, ὃν οἱ Σιναι τιμῶσιν ὡς υἱὸν τοῦ Οὐρανοῦ. Ἀλλὰ καὶ μωμεθανοὶ εἰς τὰ δυτικὰ αὐτῆς ὑπάρχουσιν, ἔτι δὲ καὶ ὄλγοι χριστιανοὶ καὶ ιουδαῖοι.

κλίμα, έδαφος, προϊόντα, έκπαιδευσις, βιομηχανία.

Τὸ κλίμα αὐτῆς ἔνεκα τοῦ διαφόρου πλάτους καὶ τοῦ ὕψους της ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἶναι ποικίλον· καὶ εἰς μὲν τὰ βόρεια ὁ χειμῶν εἶναι λίαν ψυχρός, εἰς δέ τὰ νότια τὸ θέρος λίαν θερμόν. Τὸ δ' ἔδαφος εἶναι πολὺ εὔφορον, παράγον ἀρθρώνως σῖτον, ὅρυζαν, βάμβακα, ζαχαροκάλαμους, τέτον, κλ. καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας τρέφουσιν οἱ Σιναὶ τὸν μεταξοσκώληκα. Ὡσαύτως δ' ἔχει ἡ χώρα ἄφθονα μεταλλεῖα, χρυσοῦ, ἀργύρου, ρουθινίου, ιάσπεως, χαλκοῦ, σιδήρου, πορσελάνης κλ.

Ἡ παιδεία ἐν αὐτῇ οὐδεμίαν πρόσδον κάμνει, ἐν φερεταῖς διαδεδομένη εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῶν παναρχαιοτάτων χρόνων. ἡ βιομηχανία ὅμως εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη· διὸ ὄνομαστα εἶναι τὰ ἐκ πορσελάνης ἀγγεῖα τῆς Κίνας, ἡ γραφικὴ μελάνη, τὸ χαρτίον, τὰ μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ ύφασματα καὶ τὰ ἔξι ἐλέφαντος ἡ σεδηφίον· ἡ καὶ ἔξι ὄστον τῆς χελώνης ἔργα. Ἡ δὲ πυρῆτις, ἡ τυπογραφία κλ. ἥτο πολὺ πρὸ ἡμῶν εἰς αὐτοὺς γνωστή.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Ἡ ίδιως Κίνα διαιρεῖται εἰς 18 νομούς. Τούτων ἐπισημ. πόλεις εἶναι Πεκίνος πρὸς Α. κανονικῶς ἐκτισμένη πόλις ἔδρα τοῦ αὐτοκράτορος ἔχουσα ἀνάκτορα, πανεπιστήμιον, ἀστεροσκοπεῖον, βιβλιοθήκην ἐκ 300 χιλ. τόμων, αὐτοκρατορικὸν τυπογραφεῖον, στρατῶνας καὶ 1,600,000 ἑκατ. κατ. Ναγκίνη πρὸς Ν. ἐπὶ τοῦ Ιανοκιάγγου, πρώην πρωτ. τοῦ κράτους καὶ νῦν ἔδρα τῆς Σινικῆς σοφίας, ἔχουσα μεγίστην βιομηχανίαν μεταξωτῶν καὶ βαμβακερῶν ύφασμάτων, μέγα ἐμπόριον καὶ 500 χιλ. κατ. Κατὼν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σουκάγγη, βιομηχανικωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον ἐπετρέπετο νὰ ἐμπορεύονται οἱ Εὐρωπαῖοι, ἔχουσα στενὰς καὶ λοξὰς ὁδοὺς καὶ 1 1/2 ἑκατ. κατ. Κατοικεῖται δ' ἐν αὐτῇ καὶ ὁ ποταμός διὸ πλῆθος λέμβων (γιούγκαι), ἔχουσῶν τὰ περιεργότατα σγήματα καὶ μάλιστα ἰχθύων καλύπτουσιν αὐτόν. Ἀπὸ τοῦ 1860 ὅμως περισσότεραι τῶν 20 πόλεων ἡνοίχθησαν εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν Εὐρωπαίων, ὡν ἐπισημ. εἶναι ἡ Φουτζιοῦ, ἡ Νηγκιάπω καὶ ἡ Σαγγάνη.

Νῆσοι τῆς ίδιως Κίνας ἔξιαι λόγου εἶναι ἡ Φορμόζα ἡ Θαιού-ἀη ἀντικρὺ τῆς πόλεως Φουτζιοῦ, λίαν ἡφαιστειώδης, ἀλλ' ἔχουσα κλίμα ωραιότατον καὶ ἔδαφος λίαν εὔφορον μὲ πόλιν Θαι-ζάνην, ἀνοικτὴν εἰς τὸ Εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον καὶ ἔχουσαν 100

χιλ. κατ. Ταύτης μόνον τὸ δυτικὸν ὑπόκειται εἰς τοὺς Σίνας, τὸ δὲ ἀνατολικὸν κατοικεῖται ὑπὸ Μαλαίων ἀγρίων καὶ ἀνεξαρτήτων. Ἀιράνη, νῆσος ἀντικρὺ τοῦ Τογκίνου ἔχουσα πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ξύλα πολύτιμα καὶ πόλιν Κιουγκτσέου ἀνοιχθεῖσαν ἀπὸ τοῦ 1876 εἰς τοὺς Εὐρωπαίους.

Εἰς τοὺς Πορτογάλλους ἀνήκει ἀπὸ τοῦ 16 αἰῶνος ἡ πρὸς Ν. τῆς Καντώνος ἐπὶ νήσου κειμένη πόλις Μακάο ἔχουσα 70 χιλ. κατ. Ὡσαύτως δὲ εἰς τοὺς Ἀγγλους ἀνήκει ἀπὸ τοῦ 1842 ἡ παρ' αὐτὴν νῆσος Χογγόγη (140 χιλ. κατ.) μὲ πόλιν Βικτωρίαν ἔχουσαν 100 χιλ. κατ.

Β'. ΜΑΝΣΧΟΥΡΙΑ.

Ἡ Μανσχούρια (12 ἑκατ. κατ.) πρὸς Β τῆς ἴδιως Κίνας κειμένη ἀποτελεῖ τὴν βόρειον κατωφέρειαν τοῦ ὄροπεδίου τῆς κεντρικῆς Ἀσίας καὶ ἀποτόμως κατέρχεται εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν θάλασσαν ἀνεύ ἐκβολῶν ποταμῶν καὶ ἀλιμενος. Πρὸς Β. αὐτῆς ἔχει τὸν ποταμὸν Ἀμούρη, πρὸς Δ. τὰ ὅρη Κιγγάνια, ἐν δὲ τοῖς μεσογείοις χώραν λίαν εὔφορον. Οἱ Μανσχούροι συγγενεῖς ὄντες τῶν Μογγόλων ἀπὸ τοῦ 17 μ. Χ. αἰῶνος ὑπέταξαν κατὰ μικρὸν ἀπασκαν τὴν Σινικὴν αὐτοκρατορίαν. Πρωτεύουσα δ' αὐτῆς εἶναι ἡ Γιρίη.

Γ.' ΜΟΓΓΟΛΙΑ.

Ἡ Μογγολία (2 ἑκατ. κατ.) πρὸς Δ. τῆς Μανσχούριας κειμενη εἶναι χώρα ὄρεινή, ἔχουσα τὰ Σαιϊαρικὰ ὅρη πρὸς Β. τὰ Ἀλτάϊα πρὸς τὰ ΒΔ. καὶ τὰ Οὐράρια πρὸς τὰ ΝΔ. Τῆς στεπῶδους ταύτης χώρας τὸ μεγαλείτερον μέρος κατέχει ἡ χαλικώδης ἔρημος Κόβη, πυθμὴν ἀλλοτε πιθανῶς μεσογείου θαλάσσης. Ἐκ τῆς χώρας ταύτης ἐξῆλθον οἱ Μογγόλοι οἱ πολλὰς καταστροφὰς προξενήσαντες εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ρωσίαν. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Οὔργα πρὸς Β. τῆς Κόβης καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Ἀμούρη, ἔδρα τοῦ πατριάρχου τῶν Μογγόλων τὰ μάλιστα σεβομένου ὑπὸ τῶν Βουδιστῶν, καὶ τοῦ τῶν Σινῶν ἀντιθασιλέως. ΝΔ. αὐτῆς 400 χιλιομ. κείνται τὰ ἐρείπια τοῦ Καρακορούμου, πρωτ. ἀλλοτε τῶν πρώτων διαδόχων τοῦ Τσιγκισχάνου. Μαϊματούη πρὸς Β. τῆς Ούργας παρὰ τὴν Ρωσικὴν πόλιν Κιάτχαν, τὸ κέντρον τοῦ μεταξὺ Κίνας καὶ Σιβηρίας ἐμπορίου.

Δ.' ΖΟΥΓΓΑΡΙΑ καὶ ΜΙΚΡΑ ΒΟΥΧΑΡΙΑ.

Ἡ Ζουγγαρία (500 χιλ. κατ.) κειμένη πρὸς Δ. τῆς Μογγολίας ἀνέκαθεν εἶναι ἡ πύλη τῆς διαβάσεως τῶν λαῶν ἀπὸ τοῦ

όροπεδίου τῆς ἀνατολικῆς εἰς τὸ ὄροπέδιον τῆς δυτικῆς Ἀσίας, δι’ ᾧς ἔχουμεν τὰς ἐπιδρομάς των οἱ Μογγόλοι εἰς τὴν δυτικὴν Ἀσίαν καὶ Ρωσίαν.

Πρὸς Ν. τῆς Ζουγγαρίας κεῖται ἡ Μικρὰ Βουγαρία ἡ τὸ ἀνατολικὸν Τουρκεστάρ (600 χιλ. κατ.), χωριζομένη ἀπ’ αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ούρανίων ὄρέων. Εἶναι δὲ αὕτη τὸ ἀληθὲς κέντρον τῆς Ἀσίας ἔχουσα πολλὰς στέππας, ἀλλὰ καὶ λίαν εὐφόρους χώρας παρὰ τὸν ποταμὸν Τάριμον, ἐκβάλλοντα εἰς τὴν λίμνην Λόπην.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Κασγάρη ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ, λίαν βιομήχανος καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 80 χιλ. κατ. Ταρκάρδη ἐν μέσῳ χώρας καλῶς καλλιεργημένης, ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα 100 χιλ. κατ.

E. ΘΙΒΕΤ.

Τὸ Θιβέτ κεῖται πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Μικρᾶς Βουγαρίας, καὶ πρὸς Β. μὲν ἔχει τὰ Κουελλύνια ὅρη, πρὸς Ν. δὲ τὰ Ίμαλαία. Ἐκ τῆς χώρας ταύτης πηγάζουσιν ἀπαντες οἱ ποταμοὶ τῶν Ινδιῶν. Εἶναι δὲ αὕτη ὁμοίᾳ μὲ τὴν Ἐλβετίαν κατὰ τὰς φυσικὰς ἀλλ’ ἀγρίας καλλονὰς καὶ κατὰ τὰς ὁδούς, τὰς ἐμποιούσας τρόμου εἰς τὸν διαβάτην.

Οἱ κάτοικοι (6 ἑκατ.) τοῦ Θιβέτ εἶναι συγγενεῖς τῶν Σινῶν καὶ βουδισταί· φημίζονται δὲ ὡς λίαν φιλόξενοι καὶ φωμαλέοι.

Ἐπισημ. αὐτοῦ πόλις εἶναι Λάσσα, ἔδρα τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως, δαλαιλάμα ἐνταῦθα καλουμένου, καὶ τιμωμένου ὡς θεοῦ ὑπὸ τῶν βουδιστῶν, ἔχουσα 80 χιλ. κατ.

KOPEA

Ἡ Κορέα κειμένη πρὸς τὰ ΒΑ. τῆς Κίνας ἔχει πρὸς Β. τὴν Κίναν, πρὸς Α. τὴν Ιαπωνικὴν θάλασσαν, πρὸς Δ. τὴν Κίναν καὶ τὴν Κιτρίνην θάλασσαν.

Τὸ βασίλειον τῆς Κορέας, συνιστάμενον ἐκ τῆς χερσονήσου Κορέας ἀποτελούσης λίαν ὑψηλὸν ὄροπέδιον καὶ ἐκ πολλῶν χιλιάδων νήσων, κυβερνᾶται ὑπὸ αὐτοκράτορος ἀλλοτε ὑποτελοῦς εἰς τὴν Κίναν καὶ τὴν Ιαπωνίαν· ἡ δὲ ὑποτέλεια συνιστατο εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν μεταξύ των ἀπλῶς δώρων. Ἀλλ’ ἀπὸ τοῦ 1876 κηρυχθὲν ὅλως ἀνεξάρτητον ἦνοιξε πρῶτον εἰς τὴν Ιαπωνίαν ἐμπορικούς τινας λιμένας καὶ ἐδέχθη πρεσβευτὴν Ιάπωνα εἰς τὴν ἑαυτοῦ πρωτεύουσαν. Τοὺς αὐτοὺς δὲ λιμένας διὰ συνθηκῶν

ζῆνοις μετὰ ταῦτα εἰς τὰς Ἡνωμένας πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ εἰς ἀπαντα τὰ μεγάλα κράτη τῆς Εὐρώπης.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶναι 237000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι $9 \frac{1}{2}$ ἑκατ. τῆς Μογγολικῆς φυλῆς, πρεσβεύοντες τὴν Θρησκείαν τῶν Σινῶν· ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ καὶ 10 χιλ. χριστιανοί. Ἡ δὲ γλώσσα των συνίσταται ἐκ πολυσυλλάθων λέξεων.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶναι Χαγγιάρχη ἡ Σιούλ, μεσόγειος πρωτ. τοῦ αὐτοκράτορος ἔχουσα λίαν ὄχυρὰ φρούρια καὶ 100 χιλ. κατ.

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΡΩΣΣΙΑ

Ἡ Ἀσιατικὴ Ρωσσία ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου Παγωμένου ὥκεανοῦ καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Κίνας, τοῦ Ἀργανιστῶν καὶ τῆς Περσίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Μεγάλου ὥκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου. Συνίσταται δὲ ἐκ τῆς Καυκασίου Ρωσσίας, τοῦ Τουρκεστῶν καὶ τῆς Σιβηρίας.

Α. ΚΑΥΚΑΣΙΟΣ ΡΩΣΣΙΑ.

Ορεια, δρη, ποταμοί, λίμναι, ιστορία.

Ἡ Καυκάσιος Ρωσσία, κειμένη πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας, ὁρίζεται πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου καὶ πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ Περσίας.

Ἄπο τοῦ Εὐξείνου μέχρι τῆς Κασπίας ἔκτείνεται τὸ ὅρος Καύκασος λίαν ὑψηλὸν ὅρος. Ποταμοί δ' ἄξιοι λόγου αὐτῆς εἶναι ὁ Κουβάρ καὶ ὁ Ριώνης (πάλαι Φᾶσις), ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Εὔξεινον· ὁ Τερέκ πηγάζων ΒΑ. ἐκ τοῦ Καυκάσου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· ὁ Κύρος πηγάζων ἐκ τῶν γαμηλοτέρων σειρῶν τοῦ Καυκάσου καὶ ὁ Ἀράξης παρὰ τὴν Ἐρζερούμ τῆς Ἀρμενίας ἐνοῦνται πρὸς τὰς ἐκβολάς των καὶ ἐκβαλλουσιν εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· λίμνη δὲ ἡ Εριβάρη πρὸς τὰ ὄρια τῆς Τουρκίας.

Τῆς Καυκασίου Ρωσσίας κατέλαθον οἱ Ρώσσοι τὸ πρῶτον διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Κουτσούκ Καΐναροι τὴν Κιρκασίαν, εἶτα δὲ τὴν Γεωργίαν· τὸ δὲ 1859 μετὰ τὴν αἰγματωσίαν τοῦ ἐμίρου Σιαμιλ ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Ρώσσους αἱ ὄρειναι αὐτῆς χῶραι. Τέλος τὸ 1864 κατατροπωθέντων καὶ τῶν Κιρκασίων καὶ καταφυγόντων εἰς τὴν Τουρκίαν ὑπετάγη εἰς τοὺς Ρώσσους

ἀπασα ἡ χώρα. Εἰς ταύτην ἔπειτα προσετέθη διὰ τῆς ἐν Βερολίνῳ συνθήκης τοῦ 1878 καὶ ἡ Τουρκικὴ Ἀρμενία.

*Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, κλῖμα, ἐδαφος.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 473000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι $5\frac{3}{4}$ ἑκατ. μωρεύθανοι καὶ χριστιανοὶ καὶ τινες ιουδαῖοι καὶ εἰδωλολάτραι ἀνήκοντες εἰς δύο φυλὰς τὴν Καυκασίαν (Λέσγιοι, Κιρκάσιοι) καὶ τὴν Μογγολικήν. Εἰς τὴν Καυκασίαν ἔτι ἀνήκουσιν οἱ χριστιανοὶ κάτοικοι τῆς Γεωργίας Μιγαρέλιοι καὶ οἱ Ἰμερῖται οἱ ἔχοντες τὸν ἴδεωδη τῆς ἀνθρωπίνης ὥραιότητος τύπον.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς καὶ μάλιστα τῆς Γεωργίας εἶναι γλυκύ, τὸ δ' ἐδαφος εὐφορώτατον, παράγον γεννήματα, οῖνον, ἔλαιον, βάρμακα, λινον, σῦκα κλ. καὶ ἔχον ζῷα ἵππους, βοῦς, καρπίλους, πρόβατα κλ. ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι καὶ ἀφθονα μέταλλα καὶ μάλιστα σίδηρον.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

*Ἀπασα ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς 3 νομούς, τῶν ὅποιων ἐπισημ. πόλεις εἶναι Τιφλίς ἐπὶ τοῦ Κύρου ἐν τῇ Γεωργίᾳ πρωτ. τῆς Καυκασίου Ρωσίας, ἔχουσα θερμὰ θειοῦχα λουτρά, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 105 χιλ. κατ. *Ελισαβετούπολις ἐν τῇ κοιλάδῃ τοῦ Κύρου πρωτ. ὁμονύμου νομοῦ. Βακοῦ εἰς τὴν Κασπίαν, πολεμικὸς λιμὴν μέρους τοῦ στόλου τῆς Κασπίας, ἔχουσα 15 χιλ. κατ. Πέριξ αὐτῆς ἀναβλύζει ἀφθονον πετρέλαιον. *Εριβάρη, πρωτ. ὁμονύμου νομοῦ ἔχουσα 15 χιλ. κατ. Κάρε, λίαν ὄχυρὸν φρούριον πρὸς τὰ ὄρια τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας. Βατούμι, ἐλεύθερος λιμὴν εἰς τὸν Εὔξεινον. Πότι, λιμὴν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ριόνου, δι' οὗ διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος τῆς Τιφλίδος, ἔχουσα 15 χιλ. κατ.

B'. ΤΟΥΡΚΕΣΤΑΝ

Ἄ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΤΑΤΑΡΙΑ ἢ ΤΟΥΡΑΝ

Τὸ Τουρκεστάν ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Σιβηρίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἀργανιστᾶν καὶ τῆς Περσίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Κίνας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης.

*Ορη, ποταμοί, λιμναί, κλῖμα, ἐδαφος.

Τὸ Τουρκεστάν ἀνατολικὰ καὶ νότια ὄρια ἔχει τὰς κλιμακηθῶν φερομένας κατωφερείας τῶν Ούραλιών ὄρέων, τοῦ Βολούρου

καὶ τοῦ Ἰνδουκούχου. Ἐκ τοῦ ὑψους τούτων κλιμακηδὸν κατέρχεται ἡ χώρα ἔπειτα εἰς τὸ ταπεινότατον ἀπάσσης τῆς Ασίας χαμῆλωμα ἐν τῇ Ἀράλη λίμνῃ καὶ τῇ Κασπίᾳ θαλάσσῃ, ἡς ἡ ἐπιφάνεια εἶναι 26 μέτρα χαμηλοτέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καὶ τῆς ὁποίας τὰ ὅδατα φαίνεται ὅτι ὀλονὲν ὀλιγοστεύουσιν, ἃν καὶ ρέουσιν ἐν αὐτῇ μεγάλοι ποταμοί. Τὸ αὐτὸ φαινόμενον παρουσιάζεται καὶ εἰς τὴν Ἀράλην, ἥτις πιθανῶς ἀλλοτέ ποτε ἦτο ἡνωμένη μετὰ τῆς Κασπίας. Εἰς ταύτην χύνεται ὁ Ὡξος (νῦν Ἀμον-δάρια) πηγάζων ἐκ τοῦ Ἰνδουκούχου καὶ ὁ Ἰαξάρτης (νῦν Σύρ) πηγάζων ἐκ τῶν Οὐρανίων.

Τὸ κλῖμα αὐτοῦ εἶναι ωραῖον καὶ μάλιστα τοῦ ΝΑ. μέρους, τὸ δ' ἔδαφος λίαν εὔφορον παράγον γεννήματα, οἶνον, βάμβακα, τὸ δὲ ΝΔ. ἔχει καὶ πολλὰς ἀμυώδεις ἐρήμους, ἔτι δὲ μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ πολυτίμων λίθων. Ἐν αὐτῷ τρέφονται λαμπροὶ ἵπποι, κάμηλοι, πρόσθατα, αἴγες, ἔτι δὲ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ ὁ μεταξοσκώληξ.

*Ιστορία, θρησκεία, πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Τὸ Τουρκεστάν περιλαμβάνει τὴν ἐντὸς τοῦ Ἰμάου (Βολούρου νῦν) Σκυθίαν, τὴν χώραν τῶν Μασαγετῶν, τῶν Σακῶν, Σογδιανῶν καὶ ἄλλων λαῶν. Τὸν ἐ. π. X. αἰῶνα ὑπέκυψαν εἰς τοὺς Πέρσας· μετ' αὐτῶν δὲ τὸν δ'. π. X. αἰῶνα ὑπὸ τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον. Ἀπὸ δὲ τοῦ σ'. μ. X. αἰῶνος ἀλλεπαλλήλως κατέκτησαν αὐτὸν οἱ Ούνοι, οἱ Ἀραβεῖς, οἱ Τούρκοι καὶ οἱ Τάταροι. Εἶναι δὲ ἀπαντες οἱ κάτοικοι αὐτοῦ περὶ τὰ 8 ἑκατ. μωαμεθανοὶ σουνῖται

Συνίστατο δὲ μέχρι πρὸ μικροῦ χρόνου ἀπὸ πολλῶν ἀνεξάρτητων μωαμεθανικῶν κρατιδίων καὶ ἐκ χωρῶν νομαδικῶν ὄρδων τῆς αὐτῆς θρησκείας. Ἐσχάτως ὅμως ἡ Ῥωσσία ἐκυρίευσε σχεδὸν ὅλον τὸ Τουρκεστάν. Εἰς αὐτὴν ὑπόκεινται ἡδη οἱ Κιργίσοι κατοικοῦντες πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἰαξάρτου καὶ οἱ Τουρκομάνοι κατοικοῦντες παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ὅχθην τῆς Κασπίας θαλάσσης.

Νῦν δὲ διαιρεῖται εἰς Ῥωσσικὸν Τουρκεστάν καὶ εἰς ἀνεξάρτητον Τουρκεστάν.

Τοῦ Ῥωσσικοῦ Τουρκεστάν ἐπισ. πόλεις εἶναι Τασκέρδη παρὰ τὸν Ἰαξάρτην ἔδρα τοῦ Ῥώσσου κυβερνήτου, ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον καὶ 100 χιλ. κατ. Σαμαρκάρδη, ἀλλοτε πρωτεύουσα τοῦ Ταμερλάνου, καὶ νῦν ἐπίσημος μητρόπολις τῆς μωαμεθανικῆς θεολογίας ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἐντὸς πολυτελοῦς θόλου ὁ ἐξ ιάσπιδος λίθου κατεσκευασμένος τά-

φος τοῦ Ταμερλάνου. Χοκάρδη παρὰ τὸν Ἰαζίρτην ἀλλοτε πρωτ. τοῦ Τσιγκισχάνου, ἔχουσα ἥδη ἀξόλογον ἐμπόριον καὶ 40 χιλ. κατ. Βουχάρα, οἱρὰ τῶν μωαμεθανῶν καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα 70 χιλ. κατ. Βάλκα, τὰ ἀρχαῖα Βάκτρα, παναρχαιοτάτη πόλις ἔχουσα νῦν μόνον 20 χιλ. κατ. Χίβα, ἐν τῇ ἀρχαϊκή Χοθαρεσμίχ, ἔχουσα 25 χιλ.

Ανεζάρτητα δὲ κράτη τοῦ Τουρκεστάν εἰστι εἴνε τὸ τῆς Κονδούζης καὶ τῆς Παμίας, ἔχοντα πληθυσμὸν περὶ τὰς 200 χιλ. κατ.

Γ.' ΣΙΒΗΡΙΑ.

"Ορια, πεδιάδες, δρη, ποταμοί, λέμναι, ιστορία.

Ἡ Σιβηρία πρὸς Β. τῆς Κίνας κειμένη ἔχει πρὸς Β. τὸν Βόρειον ὡκεανόν, πρὸς Α. τὸν Μέγαν ὡκεανὸν καὶ πρὸς Δ. τὴν Ευρωπαϊκὴν Ρωσίαν.

Αὕτη ἀποτελεῖται τὸ πλεῖστον ἐκ χαμηλῆς πεδιάδος, τῆς ὅποιας τὸ πρὸς Β. μέρος εἴνε ἔρημος πλήρης τόφης καὶ κεκαλυμμένη ὑπὸ πάγων. "Ορη δὲ αὐτῆς πρὸς Δ. εἴνε τὰ Ούράλια, πρὸς Ν. εἰς τὰ δύο τῆς Κίνας παρὰ τὴν Ζουγγαρίαν τὸ ἡφαιστειον Τουρφάν, τὰ Ἀλταΐα, τὰ Δαυρικά, τὰ Σαϊανικά, τὰ Ἰαβλορούϊα, τὰ Ἀλδαρούϊα, τὰ Σταροβόϊα κλ. Ἐκ τῶν ὄρέων τούτων πηγάδουσιν οἱ ἔντες μεγάλοι ποταμοὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Βόρειον ὡκεανόν, ὁ "Οβις ἐκ τῶν Ἀλταίων, ὁ Ἰερεσίας ἐκ τῶν Σαϊνικῶν, ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Σιβηρίας, ὁ Λέρας ἐκ τῶν Δαυρικῶν καὶ τῶν Ἰαβλονοίων, ὁ Ἰριγύρκας καὶ ὁ Κολύμας ἐκ τῶν Στανοβοίων. Εἰς δὲ τὸν Μέγαν ὡκεανὸν εἰς τὴν Ὁχοτσκὴν θάλασσαν ἐκβάλλει ὁ Ἀμούρη ἢ Σαχαλιάρος, ὃστις εἴνε καὶ τῆς Κίνας ποταμός.

Εἰς τὴν Σιβηρίαν ὑπάρχουσιν ἔτι λίμναι ἀξιαι λόγου ἡ Κασπία θάλασσα, ἡ Ἀράλη καὶ ἡ Βαικάλη. Ἡ Σιβηρία τὸ πόλαι κατοικουμένη ὑπὸ Σκυθῶν καὶ Μογγόλων. ἐγένετο γνωστὴ εἰς ἡμᾶς περὶ τὰ τέλη τοῦ ιε'. μ. Χ. αἰῶνος, ὅτε οἱ Ρώσσοι χάριν τῶν γουναρικῶν εἰσέδυσαν εἰς αὐτὴν καὶ ἐκυρίευσαν κατὰ μικρὸν τὴν ἀπέραντον ταύτην χώραν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1858 οἱ Ρώσσοι προσέθεσαν εἰς τὴν χώραν τῶν ἀπασαν τὴν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὅχθης τοῦ Ἀμούρη χώραν, σημαντικὰς χώρας τῆς Μογγολίας καὶ τὴν νῆσον Σαχαλιάνην.

"Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, κλῖμα, ἔδαφος.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἴνε 15840000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 9 ἑκατ. τὸ πλεῖστον χριστιανοὶ ὄρθόδοξοι, ἀλλ' ὑπάρ-

χουσιν ἐν αὐτῇ καὶ μωρμεθανοὶ καὶ βουδισταί, ἀπαντες. σχεδὸν τῆς Μογγολικῆς φυλῆς, ὡν ἐπισημότεροι λαοὶ εἰνε οἱ Ὀσιάκαι, Σαμογέται, Τσοῦκται, Καμτσαδάλαι, Τουγγοῦσοι, Ἰαχοῦτοι κλ.

Τὸ κλῖμα τῆς Σιβηρίας εἰς τὰ βόρεια, ως καλυπτομένης τῆς χώρας ὑπὸ πάγων καὶ ἀδιαβάτων ἐλῶν, εἶνε ψυχρότατον. Ἐνταῦθα ὁ χειμὼν εἶναι δριμύτατος, διαρκῶν 9 - 10 μῆνας, καὶ τὸ θέρος σύντομον καὶ θερμότατον.

Ἡ Σιβηρία ἔχει μεγάλας ἐρήμους καὶ δάση, ἐν οἷς πλανῶνται πλῆθος ἀγρίων ζώων θηρευομένων διὰ τὰ πολύτιμα γουναρικά των. Ἄλλ' εἰς τὰς καλλιεργουμένας πρὸς Ν. καὶ πρὸς Δ. χώρας ἔχει πεδιάδας εὐφορωτάτας, παραγούσας γεννήματα, κάνναβιν, γεώμηλα, ράβεντιον, κλ. ἕτι δὲ μεταλλεῖα χρυσοῦ, πλατίνης, ἀργύρου, σιδήρου, χαλκοῦ, γαιανθράκων, πολυτίμων λίθων κλ.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Ἡ Σιβηρία διαιρεῖται εἰς 6 μεγάλους νομούς. Τούτων ἐπισημ. πόλεις εἴνε Τοβόλσκη, πρωτ. ὄμωνύμου διοικήσεως, ἔχουσα φρούριον, ἐμπορικὴν ἀποθήκην γουναρικῶν, μέγα ἐμπόριον ἴχθύων, ὃν βρίθουσιν οἱ ποταμοὶ τῆς δυτικῆς Σιβηρίας καὶ 20 χιλ. κατ. Παρ' αὐτὴν κεῖται τὸ ἀρχαῖον φρούριον Σεβέρ, ἐξ οὗ ἀλλοθεντος τὸ 1582 ὑπὸ τῶν Κοζάκων ἔλασθεν ἡ χώρα τὸ ὄνομα Σιβηρία. Τόμοκη ἐπὶ τοῦ "Οβίος, πρωτ. τῆς δυτικῆς Σιβηρίας, ἔχουσα πανεπιστήμιον, ζωηρὸν ἐμπόριον μετὰ τῶν νομάδων καὶ 35 χιλ. κατ. Βερεσόβη ἐπὶ τοῦ κάτω "Οβίος σκληρότατος τόπος ἔξοριας (640 βορείου πλάτους). Ἰρκούσκη ἐπὶ τοῦ Ἀγγάρα, πρωτ. τῆς ἀνατολικῆς Σιβηρίας, καλῶς ἐκτιμένη πόλις καὶ ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον καὶ 35 χιλ. κατ.

Κιάργα, ἀντικρὺ τῆς πόλεως Μαϊματσίνης τῆς Κίνας, μηκά πόλις ἀλλὴ λιαν ἐμπορική. Ἡ δὲ ἀξία τῶν δι' αὐτῆς διερχομένων κατ' ἔτος ἐμπορευμάτων ὑπολογίζεται εἰς 225 ἑκατ. δραχμῶν.

Ἴαχατάσκη ἐπὶ τοῦ Λένα ποταμοῦ γουναρικῶν καὶ ὄστῶν δρυκτῶν ἐλέφαντος τῆς ἀνατολικῆς Σιβηρίας. Πετροπανόλοσκη εἰς τὸ ΝΑ τῆς Καμτσιατίκης, ἔχουσα 500 κατ.

Εἰς τὴν Σιβηρίαν ἀνήκουσιν ἔτι.

α'. Αἱ ρῆσοι τῆς Νέας Σιβηρίας καὶ αἱ ρῆσοι τῶν "Αρκτῶν εὐρισκόμεναι εἰς τὸν Βόρειον ὥκεανόν. Εἶνε δὲ ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν ἐν αὐταῖς εὐρισκομένην μεγάλην ποσότητα ὄστῶν καὶ ὁδόντων τῶν μαρμούθ καὶ ρίνοκερώτων καὶ ὄνυχων πτηνῶν ἔχόντων μῆκος 0,65 μέτρ. καὶ λειψάνων κολοσσιαίων δένδρων.

ε'. 'Η νῆσος Σακαλιάρη εἰς τὸν Μέγαν ὥκεανόν, ἔχουσα μεγάλα δάση καὶ γαιάνθρακας. Ἐνταῦθα ἀπό τινος χρόνου ἤρξαντο οἱ Ἀράσσοι νὰ ἀποστέλλωσι τοὺς διὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα καταδικαζομένους.

ΤΥΦΟΣ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΩΝ ΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Ιμαλάϊα	8839	μέτρ.	Σαϊανικὰ	3200	μέτρ.
Ινδουκούχον	7370	"	Δαυρικὰ	3200	"
Βόλουρον	6780	"	Ταῦρος	3200	"
Ἐλθουρον	1630	"	Λίθανος	3067	"
Καύκασος	5666	"	Ἀραβικὰ ὄρη	2900	"
Ἀραράτ	5172	"	Σινᾶ ὄρος	2835	"
Γαταΐα	3900	"	Ιαθλονόια	2453	"
Ἀργαῖος	3850	"	Στανοβοῖα	1278	"
Ἀλτάια	3352	"	Θαθώρ	600	"

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Πόλ.	Έκατ.	χιλ.	Πόλ.	χιλ.	Πόλ.	χιλ.
Πεκίνον	1,600	Δελχὴ	150	Πεγοῦ	100	
Καντῶν	1,500	Δαμασκὸς	150	Τοκάτι	100	
Τεδὼ	1,000	Σμύρνη	150	Σουραβάγια	90	
Καλχοῦτα	900	"Αγρα	150	Βελφρούχη	90	
Βομβάν	750	Μουρχεδαβάδη	150	Λάσσα	80	
Βαγκούη	600	Σαϊγόνη	150	Κασγάρη	80	
Ναγκίνη	500	'Αλλαχαβάδη	140	Σκούταρι	80	
Μάδρασα	400	Σιγγαπούρα	140	Βηρουτὸς	70	
"Οσακα	300	Λαχόρη	140	Χαλέπιον	70	
Μίακον	250	Κασχιμίρη	130	Δάκα	70	
Λουκνόβη	250	Τιφλίς	105	Σουράτη	70	
Τεχεράν	200	Ραγκούν	105	Μαχάον	70	
'Αιδεραβάδη	200	Ταρκάνδη	100	Βουγάρα	70	
Γουαλιόρη	200	Μανδαλάνη	100	Κιουτάχια	60	
Ταυρίς	170	Κολόμβον	100	'Ερζερούμ	60	
Πάτνα	160	Βικτωρία	100	Βαστόρα	60	
Μανιλλη	160	Τασκένδη	100	Ισπαχὰν	60	
Κεχώ	150	Μαζουλιπατάμην	100	Μολμαΐνη	60	
Βεναρέζη	150	Θαϊβάνη	100	Βαταυτά	60-	

ΑΦΡΙΚΗ

“Ορειχ., μήλως καὶ πλάτος, οἰωνεστές, κόλποι,
πορθμοί, ἀκρωτήρια.

Η Ἀφρικὴ ἡ τρίτη ἡπειρος τοῦ ἀρχαίου κόσμου συνέχεται μετὰ τῆς Ἀσίας διὰ τοῦ ἴσθμου τοῦ Σουέζ, ἐφ' οὐ ἐγένετο ἡ διώρυξ τοῦ Σουέζ, καὶ ὅριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ, πρὸς τὰ ΝΑ. ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ ωκεανοῦ καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ωκεανοῦ.

Τὸ μέγιστον αὐτῆς μῆκος εἶνε ἀπὸ τοῦ Λευκοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Βερβερίας μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Βελορῶν περίπου 8000 χιλιομ. τὸ δὲ μεγαλείτερον πλάτος ἀπὸ τοῦ Πραστίου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Γουαρδαφουίου 7500 χιλιομ.

Αὕτη πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 14 μέρη, εἰς τὸ κράτος τῆς Αἰγύπτου (Αἴγυπτος, Νούβια), τὴν Ἀβυσσινίαν, τὴν Βερβερίαν (Βάρκα, Τρίπολις, Τύνις, Ἀλγέριον, Μαρόκον), τὴν Σαχάραν, τὴν Σερεγαμβίαν, τὸ Σουδάρ ἡ Νιγηρίαν, τὴν Ἀιώνιαν, τὴν Κάτω Γουιρέαν, τὸ Ελεύθερον Κράτος τοῦ Κόγγον, τὸ Γαλλικὸν Κόγγον, τὴν Εὐέλπιδα Ἀκρα, τὴν Καφρούριαν, τὴν Ζαγγούεβάρην καὶ τὸ Σόμαλον.)

Κόλποι τῆς Ἀφρικῆς ἐπισημ.. εἶνε ὁ τῆς Σέδρας καὶ ὁ τῆς Γαϊῆς εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ ὁ τῆς Γουιρέας εἰς τὸν Ἀτλαντικόν· εἰς δὲ τὸν Ἰνδικὸν ὁ τῆς Σοφάλης πρὸς Δ. τῆς νήσου Μαδγασκάρ, δ τοῦ Ἀδέρου εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Βαβελμανδέβ καὶ ὁ τοῦ Σουέζ.

Πορθμοὶ αὐτῆς πλὴν τοῦ Γιβραλτάρ εἶνε ὁ τῆς Μοζαμβίκης μεταξὺ τῆς Μοζαμβίκης καὶ τῆς νήσου Μαδαγασκάρ, καὶ ὁ τοῦ Βαβελμανδέβ μεταξὺ Ἀφρικῆς καὶ Ἀραβίας.

Ἀκρωτήρια αὐτῆς ἐπισημ.. εἶνε τὸ Λευκόν καὶ τὸ Καλόν εἰς τὴν Βερβερίαν, τὸ Λευκόν εἰς τὴν Σαχάραν, τὸ Πράσιτον εἰς τὴν Σερεγαμβίαν, τὸ τῆς Εὐέλπιδος Ἀκρας καὶ τὸ τῶν Βελορῶν εἰς τὴν Εὐέλπιδα Ἀκραν, καὶ τὸ Γουαρδαφουίον εἰς τὸ Ἀδελον.

“Ορη, πεδιάδες, ἔρημοι, ποταμοί, λίμναι.

“Ορη αὐτῆς ἐπισημ.. εἶνε πρὸς Β. ὁ Ἀτλας, πρὸς Δ. τὸ Καμερόν, πρὸς Α. τὰ Κέρια καὶ τὸ Κιλιμάνζαρον.

Η Αφρική συνίσταται έκδύο μεγάλων όροπεδίων του βορείου και του νοτίου όροπεδίου, ών τὰ μεταξὺ ὅρια είνε ἡ ὄρεινή χώρα τῆς Αβυσσινίας και τὸ βόρειον ἡ ἀνω Σουδάν. Εἰς τὰ νότια δὲ τοῦ βορείου όροπεδίου ἔκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τῶν ὁάσεων τῆς Αἰγύπτου και Νουθίας ἡ ἔρημος Σαχάρα μετὰ τῆς Λιβύης. Πρὸς Β. δὲ αὐτῶν ὑψοῦται τὸ όροπέδιον τῆς Βερβερίας και ἡ χερσόνησος Βάρκα.

Τὸ βόρειον όροπέδιον τῆς Αφρικῆς ἔχει ἐλλειψιν ὑδάτων, ἐν φῇ ἡ κεντρικὴ Αφρικὴ και ἴδιως αἱ πρὸς Ν. τοῦ Ἰσημερινοῦ χῶραι παρουσιάζουσι μεγάλην ἀρθρονίαν ὑδάτων. Ταύτης ἐπισημ. ποταμοὶ είνε ὁ Νεῦλος μέγας ποταμός, πηγάζων ἐκ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ λίμνης Βικτορίας Νυάνσης, εἴτα δὲ ῥέων πρὸς Β. διὰ τῆς λίμνης Ἀλβέρτου Νυάνσης λαμβάνει μετὰ μέγαν ῥοῦν τὸ ὄνομα Λευκὸς ποταμὸς και σχηματίζων ἀπέιρους νήσους φθάνει μετὰ ἐλικοειδῆ πορείαν εἰς τὴν ἐν τοῖς ὄροις τῆς Νουθίας πόλιν Καρτούμ, ἐν ᾧ ἐνούμενος μετὰ τοῦ ἐκ τῶν ὄρέων τῆς Αβυσσινίας πηγάζοντος Κυαροῦ ποταμοῦ ῥέει διὰ τῆς Νουθίας και Αἰγύπτου και ἐκβάλλει διὰ δύο στομάτων εἰς τὴν Μεσόγειον, σχηματίζων Δέλτα 22000 τετρ. χιλιομ. ὁ Κόργος ἡ Ζαΐρος, διστις πηγάζων ἐκ τῆς λίμνης Μοέρου και ῥέων ΒΔ. σχηματίζει πολλοὺς κατὰ τὸν ῥοῦν του καταρράκτας και ἐκβάλλει εἰς τὴν κάτω Γουϊνέαν, σχηματίζων κατὰ τὴν ἐκβολήν του μέγα Δέλτα· ὁ Νίγρος ἡ Διαλίβας, διστις πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Λόμα τοῦ ΝΔ. Σουδάν και δεχόμενος κατὰ τὸν ῥοῦν του πολλοὺς ἄλλους ποταμοὺς ἐκβάλλει εἰς τὴν ἀνω Γουϊνέαν.

Λίμναι αὐτῆς ἐπισημ. είνε ἡ Μελχίρη εἰς τὴν Ἀλγερίαν, ἡ Τσάδα εἰς τὸ Σουδάν ἔχουσα πολλὰς νήσους, ἡ Δαμβέα εἰς τὴν Αβυσσινίαν, ἡ τοῦ Ἀλβέρτου Νύάρσα και ἡ Μονταρετήγη ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ, πρὸς Ν. αὐτῆς ἡ Ταγαρνίκα και ἡ Βαγκέρεολος, και ΝΑ. αὐτῆς ἡ Νιάσσα.

~~Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολέμουρα.~~

Η ἐπιφάνεια τῆς Αφρικῆς είνε 29820000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 206 ἔκατ. ών οἱ πλεῖστοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Αἰθιοπικὴν ἡ Νιγρητικὴν φυλὴν και μάλιστα οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸ νότιον όροπέδιον αὐτῆς. Εἰς δὲ τὴν Καυκασίαν φυλὴν ἀνήκουσιν οἱ Βέρβεροι, οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Σαχάρας, οἱ Φελλάχοι τῆς Αἰγύπτου, οἱ Αβυσσινοί, οἱ Γάλλαι και οἱ κάτοικοι τοῦ Σούνδου· οἱ δὲ Ὁστερτεῖαι μετ' ἄλλων τινῶν λαῶν ἀνήκουσιν εἰς

δίαν φυλήν, ώς και οι Χόβαι τῆς νήσου Μαδαγασκάρ εἰς τὴν Αλαζίκην.

Θρησκεία δ' ἐν αὐτῇ ἐπικρατοῦσα εἶνε ἡ μωαμεθανική, ἀλλὰ και μέγα μέρος τοῦ νοτίου ὄροπεδίου εἶνε φετιχισταὶ (α) μὴ ἔχοντες τὴν ιδέαν ἐνὸς ὑπερτάτου ὄντος. Χριστιανοὶ δὲ μόνον εἶνε οἱ ἀποικοὶ Εύρωπαῖοι, οἱ Κόπται, μέρος τῶν Ἀβυσσινίων, τῶν νοτίων Ὀττεντοτῶν καὶ Κάφρων καὶ ἀλλων Νιγρητῶν εὐ-ρισκομένων ἐν ταῖς Εύρωπαικαῖς ἀποικίαις.

Οὔτε ἐπιστῆμαι οὔτε γράμματα ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι, πλὴν τῶν Εύρωπαικῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν χωρῶν τῶν πρὸς τὴν Μεσόγειον (Νουβία, Αἴγυπτος, Κυρήνη, Καρχηδών), ὃν τὰ εἰσέτε-σωζόμενα ἐρείπια μαρτυροῦσι τὸν πάλαι αὐτῶν μέγαν πολιτι-σμόν; ἀλλ' οἱ νῦν κάτοικοι αὐτῆς εὑρίσκονται εἰς μέγαν βαθμὸν βαρβαρότητος. Ἐν αὐτῇ ἐπικρατεῖ ἔτι ἡ σωματευμπορία, ἐν τισι δὲ μάλιστα χώραις οἱ λαοὶ αὐτῆς εἶνε ἀνθρωποθύται καὶ ἀνθρω-ποράγοι. Πολιτεύματα δὲ καθ' ἄπανταν τὴν χώραν εἶνε δεσποτικά, καὶ μόνον συνταγματικῶς κυβερνᾶται τὸ Ἐλεύθερον Κράτος τοῦ Κόγγου, δημοκρατικῶς δὲ ἡ μικρὰ ἀποικία Λιθερία, ἡ Ὀράγγη καὶ τὸ Τραροβάλ.

Κλῖμα, ἔθαφος, προέδνυτα.

Τὸ κλῖμα τῆς Ἀφρικῆς, κειμένης τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῆς δια-κεκαυμένης ζώνης, εἶνε λίαν θερμόν. Τὸν καύσονα τῆς ἡμέρας δι-αδέχεται ἡ ψύξις τῆς νυκτός, τὴν μεγίστην ἔηρασίαν αἱ ράγδαιαι βροχαῖ. Εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Σαχάρας καὶ εἰς τὴν Αἴγυ-πτον οὐδέποτε βρέχει τὸ θέρος, ἀλλ' ἐνίστε μόνον τὸν χειμῶνα καὶ σπανίως τὸ ἔστροφον τὸ φθινόπωρον. Τούνκυτίον δ' ἐντὸς τῶν Τροπικῶν δύο μόνον ὥραι τοῦ ἔτους ὑπάρχουσιν ἡ ἔηρα καὶ ἡ βροχερά. Καὶ πρὸς Β. μὲν τοῦ Ἰσημερινοῦ αἱ βροχαῖ ἅρχονται ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, πρὸς Ν. δὲ ἀπὸ τοῦ Ὁκτωβρίου μέχρι τοῦ Μαρτίου. Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον οἱ πο-ταμοὶ αὐτῆς παρασύροντες κατὰ τὰς πλημμύρας τῶν παχεῖαν ἵλιαν φέρουσιν αὐτὴν εἰς χαμηλοτέρους τόπους καὶ τοὺς καθιστῶ-σιν εὐφορωτάτους. Χιών δ' ἐν αὐτῇ πίπτει μόνον ἐπὶ τῶν ὑψη-λοτάτων ὄρέων, ὃν καὶ αἱ κορυφαῖ εἶνε πάντοτε σχεδὸν χιονο-σκέπαστοι.

Ἐν τοῖς ἑρήμοις καὶ τοῖς ὄρεσι τὸ κλῖμα εἶνε ὑγιεινόν, ἐν φ-έν τοῖς παραλίοις σχεδὸν πανταχοῦ εἶνε νοσερόν, ἐκτὸς τῶν βο-ρείων αὐτῆς μερῶν καὶ τῆς νοτίας ἄκρας.

(α) Ο φετιχισμὸς εἶνε μῆγμα μωαμεθανικῆς θρησκείας καὶ εἰδωλολατρείας.

Τὸ ἐδαφος τῆς Ἀφρικῆς τὸ πρὸς Β. τῆς Σαχάρας εἶνε μᾶλλον ὅμοιον μὲ τὸ τῆς Εὐρώπης καὶ ἔχει τὰ φυτὰ αὐτῆς, τὸ δὲ πρὸς Ν. τῆς Σαχάρας ἐν τοῖς ἐλώδεσι τόποις εἶνε εὐφορώτατον, παράγον καφέν, φοίνικας, βασάνιας, κόμμι, ἀρώματα, τὸ κολοσσιαῖον δένδρον θαούδη. Ζῷα δὲ ιδιάζοντα ἐν αὐτῇ εἶνε ὁ λέων, ἡ καμηλοπάρδαλις, ὁ ἄγριος ὄνος, ὁ αἴγαγρος, ὁ ἔξημερωθεὶς στρουθοκάμηλος, ὁ πίθηκος γορίλλος καὶ ὁ χιμπανσῆς, τὰ ὄμοιότατα πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν ζῷα. Τὰ φυτὰ καὶ δένδρα τῆς Ἀφρικῆς δὲν εἶνε κολοσσιαῖα ώς τὰ τῆς Ἀσίας ἀλλ' ἀρωματικώτερα· ὥστα τῶς καὶ τὰ ζῷά της δὲν εἶνε τόσον μεγάλα ἀλλ' ἀλκιμώτερα καὶ θηριωδέστερα. Μέταλλα δέ, οἰον χρυσός, εὑρίσκονται ἐν τῇ Γουηνέα, Ἀβυσσινίᾳ καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν Ζαμβέζην, ὃπου ὑπάρχουσι καὶ ἀδάμαντες, ἀργυρος δ' ἐλάχιστος· ἄλας δὲ καὶ νίτρον ὑπάρχει ἐν ἀρθονίχ εἰς τὰς ἀνύδρους ἐρήμους, καὶ γαιάνθρακες εἰς τὴν ΝΑ. παραλίαν.

A'. ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Ἐν τῇ Βορείῳ Ἀφρικῇ περιλαμβάνεται τὸ Αίγυπτιακὸν κράτος, ἡ Ἀβυσσινία, ἡ Βερβερία, ἡ Σαχάρα, ἡ Σενεγαμβία καὶ τὸ Σουδάν.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ

Τὸ Αίγυπτιακὸν κράτος συνίσταται ἐκ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Νουβίας.

Α'. ΑΙΓΥΠΤΟΣ

"Ορια, ιστορία, ἔκτασις, ὅρη, ποταμοί.

Ἡ Αίγυπτος ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Μεσογείου, θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Νουβίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ ισθμοῦ τοῦ Σουέζ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς χερσονήσου Βάρκας καὶ τῆς Λιβυκῆς ἐρήμου.

Αὕτη παλαιτατα ἐπολιτίσθη, τὴν δὲ μεγίστην τῆς αὔξησιν ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ Σεσωστρίδος, ὅστις τὸν 14-αιῶνα π. Χ. ἔξετεν τὸ κράτος του μέχρις Αιθιοπίας (Νουβία, Ἀβυσσινία) καὶ Μεσοποταμίας. Μαρτύρια δὲ τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς πολιτισμοῦ εἶνε τὰ διάφορα αὐτῆς μνημεῖα, οἱ ζωδιακοί, οἱ λαζύρινθοι, οἱ ὀβελίσκοι, αἱ πυραμίδες, οἱ ναοί, κλ. Ἄλλ' ὁ Καμβύσης υἱὸς Κύρου τοῦ μεγάλου βασιλέως τῆς Περσίας τὸ 525 π. Χ. ὑπέταξεν αὐτὴν εἰς τοὺς Πέρσας. Εἶτα δὲ ὑπετάγη εἰς τοὺς Ἑλληνας (332 π. Χ.), καὶ μετὰ τούτους εἰς τοὺς Ρωμαίους (30 π. Χ.), καὶ εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς (395 μ. Χ.)· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τοὺς Ἀραβας (640 μ. Χ.), καὶ παρ' αὐτῶν εἰς τοὺς Τούρκους (1517 μ. Χ.).

ΤΗ Αϊγυπτος εἶνε στενὴ λωρίς εὐφόρου γῆς ἐν τῷ μέσῳ ἐρήμων ἔχουσα μῆκος 830 χιλιομ. καὶ 12—40 χιλιομ. πλάτος. Καὶ πρὸς Δ. μὲν ἔχει τὰ Λιβυκὰ ὄρη, πρὸς Α. δὲ τὰ Ἀραβικά, ἐν οἷς οἱ ἀρχαῖοι Αἴγυπτοι ἔζωρυσσον τὸν ῥοδόχρουν γρανίτην, τὸν παρφυρίτην, τὸν βασάλτην, τὸν ἀλάχαστρον, τὰ μάρμαρα καὶ τοὺς ἄλλους διὰ τὰς οἰκοδομὰς τῶν ναῶν καὶ τῶν ἀνακτόρων των λίθους. Διαρρέεται δὲ ὑπὸ τοῦ Νείλου, ὅστις πλημμυρεῖ τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ καθιστᾷ αὐτὴν εὐφοριατάτην· τότε δὲ ἀπασαὶ ἡ χώρα ὁμοιάζει μὲν ὄχλασσαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπιπλέουσιν ὡς νῆσοι αἱ πόλεις καὶ αἱ κώμαι της, εἶτα δὲ κατὰ μικρὸν ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν προτέραν κοίτην του.

*Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολιτευμα.

ΤΗ ἐπιφάνεια αὐτῆς μετὰ τῶν ἐν τῇ Λιβυκῇ ἐρήμων κτήσεών της εἶνε 1021000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι $5\frac{1}{2}$ ἔκατ. ὡν οἱ μὲν εἶνε Ἀραβικῆς καταγωγῆς, οἱ δὲ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἴγυπτίων, οἵτινες ὡς Φελλάχοι εἰς τὰς κώμας καὶ ὡς Κόπται εἰς τὰς πόλεις ἀμιγέστατοι διετηρήθησαν. Ἄλλα καὶ Εύρωπαῖς πολλοὶ καθ' ἀπασαν τὴν χώραν καὶ μάλιστα "Ἐλληνες ὑπάρχουσιν." Επικρατοῦσα δὲ θρησκεία εἶνε ἡ μωαμεθανική ἀλλὰ καὶ πολλοὶ χριστιανοὶ καὶ ιουδαῖοι ἔτι ὑπάρχουσι. Κυθερώνων δὲ ὑπὸ διαδοχικοῦ ἀντιβασιλέως, ὑποκειμένου ἀπὸ τοῦ 1882 εἰς τοὺς "Αγγλους.

κλεμμ., ἔδαφος, προξέντα, ἐμπόριον.

Τὸ κλεμμα τῆς Αἴγυπτου εἶνε λίαν θερμόν, καὶ ἐν μὲν τῇ κάτω Αἴγυπτῳ αἱ βροχαὶ εἶνε λίαν σπάνιαι, ἐν δὲ τῇ μέσῃ Αἴγυπτῳ πίπτουσιν ἐνίστε πολλαὶ βροχαὶ καὶ ἔτι περισσότεραι εἰς τὴν περὶ τὸ Δέλτα χώραν. Καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ Ὁκτωβρίου μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου ἐνταῦθα εἶνε ἔχρ, ἀπὸ δὲ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τοῦ Ἰουλίου θερμότατον θέρος, μεθ' ὅ μέχρι Σεπτεμβρίου συμβαίνουσιν ἐν αὐτῇ αἱ πλημμυραί. "Ινα δὲ γνωρίζωσι τὸ κατὰ τὰς πλημμύρας ὑψος τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου κατεσκεύασαν οἱ Αἴγυπτοι ἐπὶ τῆς νήσου Ῥουδίαχ ἀπέναντι τῆς πόλεως Καΐρου τὸ νειλόμετρον. Καὶ ὅταν μὲν τὰ ὑδάτα τοῦ Νείλου ὑψώνται εἰς αὐτὸν ὑπὲρ τὰ δέκα μέτρα, ἡ εὐφορία καθ' ἀπασαν τὴν Αἴγυπτον εἶνε μεγάλη· ὅταν δὲ αὐτὰ ἡνε χαμηλότερα τῶν 10 μέτρων, τὸ ἔτος ἐκεῖνο προμηνύεται ὅχι εὐφορον.

Τὸ δὲ ἔδαφος αὐτῆς ὅσον δὲν ποτίζεται ὑπὸ τοῦ Νείλου εἶνε ἔρημος ἄγνυδρος καὶ ἀμμώδης, ὅσον δὲ ποτίζεται εἶνε εὐφορια-

τον, παράγον γεννήματα, ὅρυζαν, ζαχαροκάλαμου, βάχμακα, λίνον, φοίνικας κλ. Ζῷα δ' ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι βοῦς, βούβαλοι, ἵπποι, ὄνοι, κάμηλοι, ἄγρια δ' ἐν τῷ Νεῖλῷ κροκόδειλοι, ιπποπόταμοι κλ. Τὸ δ' ἐμπόριον ἐνεργούμενον ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων εἶναι λίαν ἀκμαῖον. Πρὸς τοῦτο δὲ συνετέλεσεν ἔτι μᾶλλον καὶ ἡ διώρυγος ἐνωσις τῆς Ἐρυθρᾶς μετὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Πολειτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Ἡ Αἰγύπτος διαιρεῖται εἰς κάτω Αἰγύπτον, μέσην Αἴγυπτον καὶ ἄνω Αἴγυπτον.

Τῆς κάτω Αἰγύπτου ἐπισημ. πόλεις εἶναι Ἀλεξάνδρεια ἐπὶ γῆς, κτισθεῖσα τὸ 332 π. Χ. ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξανδροῦ, εὐλίμενος καὶ ἐκ τῶν ἐμπορικωτέρων πόλεων τῆς Μεσογείου, ἡνωμένη μετὰ τοῦ Καΐρου διὰ σιδηροδρόμου καὶ ἔχουσα 170 χιλ. κατ. Ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ ἀπειρα σπουδαῖα οἰκοδομήματα, ὡν ἄξια ονείας εἶναι ἡ περίφημος βιβλιοθήκη τῶν Πτολεμαίων, ὁ πύργος τοῦ Φάρου ἐν τῶν ἐπτὰ θαυμάτων κλ. Πορτσαΐδ, καθ' ὃ μέρος ἐνοῦται ἡ διώρυξ μετὰ τῆς Μεσογείου, ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Ἰσμαηλία, μικρὰ πόλις ἐπὶ τῆς διώρυγος τοῦ Νείλου ἀπὸ Καΐρου εἰς Σουεζ. Σουεζ (πάλαι Ἀρσινόη) ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἔχουσα 11 χιλ. κατ. Δαμιάτη (πάλαι Ταμίαθις) ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ στόματος τοῦ Νείλου ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Ροσέτη ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ στόματος τοῦ Νείλου, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 15 χιλ. κατ. Τάρτα, μεσόγειος πόλις ἐν τῷ Δέλτα τῆς κάτω Αἰγύπτου, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Μαρσούρα, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 27 χιλ. κατ. Ζαγαλίκι παρὰ τὴν Τάνταν κειμένη καὶ ἔχουσα περὶ τὰς 20 χιλ. κατ.

Τῆς μέσης Αἰγύπτου ἐπισημ. πόλεις εἶναι Κάιρος παρὰ τὴν δεξιὰν ὅχθην τοῦ Νείλου, πρωτ. τῆς Αἰγύπτου ἔχουσα στενάς, σκοτεινὰς καὶ ρύπαρὰς ὁδοὺς καὶ οἰκίας κακῶς ἐκτισμένας, ἀλλὰ καὶ λαμπρὰς δημοσίας οἰκοδομάς, 400 τσαμία, 30 ἐκκλησίας καὶ 330 χιλ. κατ. Παρ' αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὅχθης τοῦ Νείλου κείνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Μέμφιδος, καὶ παρ' αὐτὰ ὑψοῦνται οἱ τάφοι τῶν ἀρχαίων αὐτῆς βασιλέων αἵκει τιτανολίθου ἐκτισμέναι πυραμίδες, ὡν ἡ καλουμένη τοῦ Χεοπος ἔχει ὑψός 137 μέτρων.

Τῆς ἄνω Αἰγύπτου ἐπισημ. πόλεις εἶναι Σιούτη (πάλαι Λυκόπολις), ἐξ ἣς ἀρχεῖται ἡ μέση Αἰγύπτος, ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Ἐξ αὐτῆς ἔτι ἀναγωροῦσι τὰ κερβάνια (ἐμπορικαὶ συνοδεῖαι)

Καραβία, έξι νήσους ωνομάσθησαν και αἱ ἄλλαι νῆσοι μὲ πρωτ. *Πάλμαρ* ἔχουσαν 20 χιλ. κατ.

Αἱ δεκατέσσαρες νῆσοι τοῦ Πρασίον *'Ακρωτηρίου* (100 χιλ. κατ.) ὑποκείμεναι εἰς τοὺς Πορτογάλλους, ὥρειναι και ἡφαιστειώδεις, ἐν αἷς σπανίως πίπτει βροχή· ἔνεκα τούτου εἶνε και ἀγονοι, και μόνον ἄλλας ἕξ αὐτῶν ἔξαγεται. Τούτων ἐπισημ. εἶνε ὁ *"Άγιος Ιάκωβος*, ἐν ᾧ ἐδρεύει ὁ Πορτογάλλος διοικητής.

Ἡ *'Ασσερούρ* (*'Arálgūfis*) πρὸς Ν. ἀνήκουσα εἰς τοὺς *"Αγγλους*, ἡφαιστειώδης νῆσος, γνωστὴ διὰ τὰς γιγαντώδεις χελώνας της, αἵτινες ἐντὸς δεξαμενῶν ὑπερβολικὰ ἀναπτύσσονται, και τινες αὐτῶν ἔχουσι βάρος 350 χιλιογράμμων. Εἶνε δὲ ἐπί τόπος ἀναψυχῆς διὰ τοὺς πλέοντας πρὸς τὸν *'Ινδικὸν* ὡκεανόν.

Ἡ *'Αγία Ελένη*, (7 χιλ. κατ.) ὑποκειμένη εἰς τοὺς *"Αγγλους* και ἔχουσα πόλιν *'Ιαμεσούτηην*, ἐν ᾧ φρουρούμενος ὁ μέγας Ναπολέων ὑπὸ τῶν *"Αγγλων* ἀπέθανε τὸ 1821.

6'. Eἰς τὸν *'Ιρδικὸν* ὡκεανόν.

Αἱ *Μασκαρέηαι* πρὸς Α. τῆς *Μαδαγασκάρ*. Τούτων ἐπισημ. εἶνε.

Ἡ *"Ερωσίς* (πρότερον *Βουρβάρ* 180 χιλ. κατ.) ὑποκειμένη εἰς τοὺς Γάλλους, ἔχουσα μέγα και ἐνεργὸν ἡφαιστειον, τὸ ωραιότερον κλῖμα τοῦ κόσμου, ἐδαφος εὐφορώτατον παράγον καφέν, ἵνδικόν, βάμβακα κλ. και πρωτ. τὸν *"Άγιον Διονύσιον*, οίκαν ἐμπορικὴν πόλιν ἔχουσαν 30 χιλ. κατ.

Ο *"Άγιος Μαντζίκιος* η ἡ *Φράγτον* (360 χιλ. κατ.) ἀπὸ τοῦ 1814 ὑποκειμένη εἰς τοὺς *"Αγγλους*, εὐφορωτάτη νῆσος παράγουσα καφέν, ἵνδικόν, *Ζαχαροκάλαμον* κλ.

Αἱ *Κομόραι* πρὸς Β. τῆς *Μαδαγασκάρ*, ἡφαιστειώδεις και εὐφοροι νῆσοι κατοικούμεναι ὑπὸ *Ζαγγουεβαρίων* και ὑποκείμεναι εἰς τὸν σουλτάνον τῆς *Μασκάτης*. Ἐκ τούτων μόνη ἡ *Μαύόττη* ὑπόκειται εἰς τοὺς Γάλλους.

Ἡ *Μαδαγασκάρ* ($3 \frac{1}{2}$ ἑκατ. κατ.). ἡ μεγαλειτέρα νῆσος τῆς *Αφρικῆς*, διασχιζομένη ὑπὸ τοῦ ὅρους *Αύταράκ* ἀπὸ Β. πρὸς Ν. ἔχοντος ὑψος 2700 μέτρ. Τὸ βόρειον και ἀνατολικὸν τῆς νῆσου ἔχει πολλὰ ὄδατα, πλουσίαν βλάστησιν και ποικιλίαν φυτῶν και *ζώων*, τὸ δὲ νοτιοδυτικὸν εἶνε ἔηρὸν κατοικούμενον ὑπὸ λαῶν μαλαικῆς φυλῆς. Εἶνε δὲ οἱ κάτοικοι αὐτῆς τραχεῖς, ἀλλὰ φιλόπονοι και φιλόξενοι, καλλιεργοῦντες καλῶς τὴν νῆσον, παράγουσαν καφέν, *Ζαχαροκάλαμον*, βάμβακα, *ὅρυζαν*, πέπερι κλ.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε *Tararárivbor* ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς νῆσου, πρωτ. τῶν *Xobâr*, τῶν κυρίως ἡγεμόνων τῆς νῆσου,

ἔχουσα 80 χιλ. κατ. Ταματάθη, ἐμπορικὴ πόλις ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας.

Ἐν τοῖς παραλίοις αὐτῆς οἱ Γάλλοι ἔξουσιάζουσι τὴν πόλιν Ἀγάρ Μαρίαρ καὶ 4 μικρὰς νήσους πρὸς τὰ ΒΔ. αὐτῆς. Ἐσχάτως δὲ οἱ Χόβαι μετὰ πολυυχρόνιον πόλεμον ἀνεγνώρισαν τὴν κυριαρχίαν τῆς Γαλλίας.

Αἱ Ἀμυράται ὑποκείμεναι εἰς τοὺς Ἀγγλους, νῆσοι ἐκ κοραλίων, ἄφοροι καὶ κακῶς καλλιεργημέναι, ἀλλ' ἔχουσαι καλὸν ὕδωρ, καὶ διὰ τοῦτο ἐπισκεπτόμεναι ὑπὸ τῶν πλεόντων εἰς τὰς θαλάσσας ταύτας.

Αἱ Σεϋγέλλαι πρὸς Β. αὐτῶν ὑποκείμεναι εἰς τοὺς Ἀγγλους εἶνε νῆσοι ἐκ γρανίτου καὶ ἔχουσι κλῖμα ὑγιεινὸν καὶ ἔδαφος λίαν εὔφορον.

Ἡ Σοχότορα εἰς τὰ ΒΑ. τοῦ ἀκρωτηρίου Γουαρδαφουΐου, βραχώδης καὶ ἀνυδρος νῆσος, ἔχουσα κλῖμα θερμὸν καὶ παράγουσα τὴν καλλίστην ἀλόην. Τούκονται δὲ εἰς τὸν Ἰμάρην τῆς Μασκάτης, ὅντα ὑπόγρεων διὰ συνθήκης μηδέποτε νὰ ἐκχωρήσῃ εἰς ἄλλον τὴν νῆσον, μηδὲ νὰ ἐπιτρέψῃ ἐν αὐτῇ ἀποικίαν ἄλλων ἀνευ τῆς ἀδείας τῆς Ἀγγλίας.

ΥΨΟΣ ΤΩΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΩΝ ΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Κιλιμάνζαρον	5703	Λύπατα	3200
Κένια	5500	Ουμότακον	2682
Ρασδασάν (Ἀθισσιν.)	4620	Αύταράκ (Μαδαγασκάρ)	2700
Καμερόν	4190	Κόμπασον	2659
Πρηών τοῦ Ἀδου	3716	Μιλανδσον	2440
"Ατλας	3500	Μάρρα (Δαρφούρ)	1830

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ

ΠΟΛΕΩΝ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Πόλ.	χιλ.	Πόλ.	χιλ.
Κάιρον	330	Ζατζιβάρη	80
Ἄλεξάνδρεια	170	Ἄλγεριον	72
Τύνις	125	Οράνη	60
Φέζ	100	Κούκα	60
Σοκοτοῦ	80	Λάγις	60
Τανάραβον	80		

ΑΜΕΡΙΚΗ

“Ορεα, μῆκος, πόλεις, πορθμοί, ἀκρωτήρια, δρη, πεδιάδες,
ποταμοί, λίμναι.

Ἡ Ἀμερικὴ ἡ ὁ Νέος Κόσμος κατὰ τὸ ΒΔ. αὐτῆς μέρος
κεῖται πλησιέστατα εἰς τὴν Ἀσίαν, χωρίζουμένη ἀπ' αὐτῆς διὰ
τοῦ Βεριγγείου πορθμοῦ. Καὶ πρὸς Β. μὲν βρέχεται ὑπὸ τοῦ Βο-
ρείου ὥκεανοῦ, πρὸς Ν. δὲ ὑπὸ τοῦ Νοτίου ὥκεανοῦ, πρὸς Α.
ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Μεγάλου ὥκεανοῦ.

Τὸ μέγιστον αὐτῆς μῆκος εἶνε ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Λισθούρ-
νου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ὁρού ἐν τῇ Γῇ τοῦ Πυρὸς 15000
χιλιομ.

Συνίσταται δὲ αὕτη ἐκ δύο σχεδὸν ἵσων ἡπείρων, ἔχουσῶν
περίπου τὴν αὐτὴν μορφήν, τῆς Βορείου καὶ τῆς Νοτίου Ἀμε-
ρικῆς, αἵτινες ἐνοῦνται διὰ τοῦ ἴσθμου τοῦ Παναμᾶ, ὅστις ἡδη
χωρίζεται διὰ διώρυγος.

Κόλποι ἐπισημ. τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν Βόρειον ὥκεανὸν εἶνε
ὁ Βούθιος καὶ ὁ Βαρβίριος· εἰς δὲ τὸν Ἀτλαντικὸν ὁ Οὐδοσόριος, ὁ
κόλπος τοῦ Ἀγίου Λαυρετίου, ἡ Ἀρτούλικὴ θάλασσα, ὁ Μεξι-
κανικὸς κόλπος, τὸ Καραϊβειον πέλαγος, ὁ κόλπος τῷρ Ἀγίων
Πάρτων, ὁ κόλπος τοῦ Ἀγίου Ἀρτωρίου καὶ ὁ κόλπος τοῦ Ἀ-
γίου Γεωργίου· εἰς δὲ τὸν Μέγαν ὥκεανὸν ἡ Βερίγγειος θάλασσα,
ὁ κόλπος τῆς Καλλιφορίας, ὁ κόλπος τοῦ Παραμᾶ, καὶ ὁ κόλπος
τῆς Γονακίλης.

Πορθμοὶ αὐτῆς ἐπισημ. εἶνε εἰς τὸν Βόρειον ὥκεανὸν ὁ Λαγ-
κάστριος καὶ ὁ τοῦ Δαβίδος· εἰς δὲ τὸν Ἀτλαντικὸν ὁ Οὐδοσόριος, ὁ
τῆς Νεογείου, ὁ τῆς Φλωρίδος καὶ ὁ Μαγγελλαρικός.

Ἀκρωτήρια τῆς Ἀμερικῆς ἐπισημ. εἶνε τὸ Βάρροβον εἰς τὰ
ΒΔ. εἰς τὸν Βόρειον ὥκεανόν· εἰς δὲ τὸν Ἀτλαντικὸν τὸ Φαρ-
βελλον εἰς τὰ Ν. τῆς νήσου Γροιλλανδίας, τὸ τοῦ Ἀγίου Ρόκου
εἰς τὰ Α. καὶ τὸ Ὁρον εἰς τὰ Ν. τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς· καὶ
εἰς τὸν Μέγαν ὥκεανὸν ἡ Παρέρα εἰς τὰ Δ. τῆς Νοτίου Ἀμερι-
κῆς καὶ τὸ τοῦ Ἀγίου Λουκᾶ εἰς τὰ Δ. τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

Τὰ δρη τῆς Ἀμερικῆς κατέρχονται ἀπὸ Β. πρὸς Ν. ἀποτε-
λοῦνται ἐν ὅλον σύστημα, διερχόμενον ἀπασαν τὴν χώραν πα-
ραλλήλως καὶ πλησίον τῆς δυτικῆς παραλίας ἢ σχεδὸν ἐπ' αὐτῆς

ἀπὸ τῆς νοτιωτάτης αὐτῆς ἄκρας μέχρι τοῦ πρὸς Β. ἀκρωτηρίου τῆς Οὐαλλίας. Εἶναι δὲ σπουδαῖα διὰ τὸ ὑψός τῶν κορυφῶν των, τὸ πλήθος τῶν ἡφαιστείων, τὴν ποικιλίαν τῶν ὁροπεδίων καὶ τὸν μέγαν πλοῦτον τῶν μετάλλων. Διαιροῦνται δὲ ταῦτα εἰς τρία μέρη.

α'. Εἰς τὰ ὅρη τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, χωριζόμενα εἰς δύο σειρὰς καὶ ἔκτεινόμενα ἀπὸ τοῦ Βορείου ὠκεανοῦ μέχρι τῆς χαμηλῆς χώρας τοῦ Τεχουσαντεπέκου. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρὸς Δ. σειρὰν ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶναι τὸ ὄρος τοῦ Ἀγίου Ἡλιοῦ καὶ τὸ Βίδνενη ἐν τῇ σειρᾷ Νεβάδῃ, εἰς δὲ τὴν πρὸς Α. αὐτῆς σειρὰν εἶναι τὰ Βραχώδη ὄρη, ἀρχόμενα πρὸς Ν. ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου μὲ τὰ τῆς ἀλλης σειρᾶς καὶ ἀπολήγοντα πρὸς Β. εἰς τὸ Βάροβον ἀκρωτήριον τοῦ Βορείου ὠκεανοῦ.

β'. Εἰς τὰ ὅρη τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, τὰ ὅποια ποικίλως ἔκτεινόμενα ἀπὸ τοῦ νοτίου ἄκρου τῶν ὄρέων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς φθάνουσι μέχρι τοῦ ισθμοῦ τοῦ Παναμᾶ, περιλαμβάνοντα πολλὰ ἡφαιστεια, ὧν ἐπισημ. εἶναι τὸ Ποποκάτεπλον.

γ'. Εἰς τὰ ὅρη τῆς Νότιου Ἀμερικῆς, ἥτοι τὰς Κορδυλιέρας τῶν Ἀρδεων, ἀρχόμενας ἀπὸ τοῦ ισθμοῦ τοῦ Παναμᾶ καὶ φθανούσας μέχρι τῆς νοτιωτάτης αὐτῆς ἄκρας.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀμάρτια διεύθυνσιν ἔκτεινεται ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῶν ὄρέων μεγάλη καμηλὴ πεδιὰς κατέχουσα τὸ μέσον τῆς ἡπείρου ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Μαγελλάνου μέχρι τοῦ Βορείου ὠκεανοῦ, καὶ μόνον ἐν τῷ μέσῳ διακόπτεται ὑπὸ τῶν ὄρέων τῆς Βενεζούελης.

Πλὴν τῶν ὄρέων τούτων καὶ μεμονωμένα συμπλέγματα ὄρέων ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς ἡπείρου.

α'. Εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς τὰ ὅρη Ἀλλεγάρεια ἢ Ἀπαλάχεια.

β'. Εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν ὑπάρχουσιν· 1 τὰ παρὰ τὴν παραλίαν ὅρη τῆς Βενεζούελης· 2 τὰ ὅρη τῆς Βρασιλίας.

Ἡ Ἀμερικὴ ἔχει πολλοὺς ποταμοὺς καὶ πολλὰς λίμνας. Τούτων ἐπισημ. εἶναι.

α'. Εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν ὁ Maxerolaς ἐκ τῶν Βραχωδῶν ὄρέων πηγάζων καὶ δεχόμενος τὰ ὕδατα τῶν λιμνῶν Ἀθαβάσκης, Δούλων καὶ Ἀρκτῶν ἐκβάλλει εἰς τὸν Βόρειον ὠκεανόν. Εἰς δὲ τὸν Μέγαν ὠκεανὸν ἐκβάλλουσι· 1 ὁ Κολομβίας ἢ Ὁριγόρης, πηγάζων παρὰ τὸν Μακενσιανόν. 2 ὁ Κολοράδος, ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλλιφορνίας. Εἰς δὲ τὸν Ἀτλαντικόν ἐκβάλλει· 1 ὁ Ἀγιος Λαυρέντιος, δεχόμενος τὰ ὕδατα τῶν λι-

μνῶν Ὁπερτέρας, Μιχιγάνης, Ἐρίης, Οὐρόγης καὶ Ὀρεαρίου, εἰς ἣν καταπίπτουσι τὰ ὅδατα τοῦ καταρράκτου Νιαγάρα ἀπὸ 52 μέτρ. Ὅψος· 2 ὁ Μισσισιπής ὁ μεγαλείτερος ποταμὸς τῆς Βόρειου Ἀμερικῆς, δεχόμενος πολλοὺς ἄλλους μεγάλους ποταμούς· οἷον τὸν Μισσουρήν, τὸν Ὁχιον, τὸν Ἀρκάρσαρ, τὸν Ἐρυθρόν.

β'. Εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν· 1 ὁ τῆς Ἀγίας Μαγδαληῆς, ἐκβάλλων εἰς τὸν Καραϊβείον κόλπον· 2 ὁ Ὁριόκος, ὃστις δεχόμενος καὶ ἄλλους ποταμούς ἐκβάλλει διὰ δύο στομάτων εἰς τὸν Ἀτλαντικόν· 3 ὁ Ἀμαζόνιος, ὁ μεγαλείτερος ποταμὸς τῆς γῆς, ὃστις πηγάζων ἐκ τῶν Κορδιλιερῶν τῶν "Ἀνδεων καὶ δεχόμενος 20 μεγάλους ποταμούς ἐκβάλλει διὰ δύο μεγίστων στομάτων εἰς τὸν αὐτὸν ώκεανόν· 4 ὁ Ἀγιος Φραγκίσκος, πηγάζων ἐκ τῶν ὄρέων τῆς Βρασιλίας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικόν· 5 εἰς τὸν αὐτὸν ώκεανὸν ἐκβάλλει καὶ ὁ Λαπλάτας πηγάζων ἐκ τῶν Κορδιλιερῶν τῶν "Ἀνδεων.

Τὰ δύο τρίτα τῆς ἐπιφανείας τῆς Ἀμερικῆς εἶναι πεδιάδες. Τούτων σπουδαιότεραι εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν εἶναι· 1 ἡ πεδιὰς τοῦ Μακερίου· 2 ἡ πεδιὰς τοῦ Μισσισιπῆς. Εἰς δὲ τὴν Νότιον Ἀμερικὴν· 1 ἡ πεδιὰς τοῦ Ὁριόκου καὶ ἡ τῆς Βερεζούνης μετὰ τῶν γυμνῶν δένδρων πεδιάδων τοῦ ποταμοῦ Ἀμαζονίου· 2 ἡ τὰ μᾶλιστα δασώδης πεδιὰς τοῦ Ἀμαζονίου κειμένη μεταξὺ τοῦ ὄροπεδίου τῆς Γουυάνης, τῆς παρχλίας τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῶν Κορδιλιερῶν τῶν "Ἀνδεων τοῦ Περοῦ καὶ Κουίτου, ἔχουσα ἔκτασιν μεγαλειτέραν τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ μεγίστην ποικιλίαν φυτῶν· 3 αἱ πάμπαι τοῦ Λαπλάτα, χαμηλόταται πεδιάδες, ὑγρόταται καὶ κεκαλυμμέναι ὑπὸ ὑψηλῶν καὶ λεπτῶν χόρτων, ἔκτεινόμεναι ἀπὸ τῶν Κορδιλιερῶν τῶν "Ἀνδεων τῆς Χιλῆς μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ σχηματίζουσαι ἀπεράντους ἄνευ δένδρων λειμῶνας, ἐν οἷς βόσκουσιν ἀπειροι ἀγέλαι ἀγρίων βιῶν καὶ ἵππων (ὑπὲρ τὰ 15 ἑκατ.), φυλαττόμεναι ὑπὸ τῶν ἀγρίων ποιμένων των. Μετ' αὐτῶν ἔνοιηνται αἱ στέπαι τοῖς χαμηλαὶ πεδιάδες τῆς Παταγονίας, κεκαλυμμέναι καθ' ἀπαν τὸ ἔτος ὑπὸ φυτῶν ἀλατούχων, ἐν αἷς ὥσπερτως βόσκουσιν ἀπειροι ἀγέλαι ἀγρίων βιῶν καὶ ἵππων.

Κλεμα, ἔδαφος, ἴστορία.

Τὸ κλεμα τῆς Ἀμερικῆς πρὸς μὲν τὸ μέσον αὐτῆς εἶναι ὑγρὸν καὶ θερμόν, ὃσον δὲ προχωροῦμεν πρὸς τὰ ἄκρα τόσον γίνεται εὔκρατός καὶ ἐπὶ τέλους ψυχρόν. Κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡπείρου ἀπὸ

τῶν πηγῶν τοῦ Κολοράδου πρὸς Β. μέχρι τῶν ἔκβολῶν τοῦ Λαπλάτα πρὸς Ν., ἐπειδὴ ἡ θερμότης εἶναι μεγάλη καὶ τὰ ὅδατα ἄφθονα, ἡ βλάστησις εἶναι πλουσιωτάτη. Βορείως δὲ τῶν πηγῶν τοῦ Κολοράδου μέχρι τῆς λίμνης τῶν Δούλων καὶ νοτίως τῶν ἔκβολῶν τοῦ Λαπλάτα πρὸς τὴν Παταγονίαν βλαστάνουσι τὰ δένδρα τῶν βορείων μερῶν καὶ οἱ δημητριακοὶ καρποὶ τῆς Εὐρώπης. Βορειότερον δὲ τῆς λίμνης ταύτης ἀρχεταιὴ βλάστησις τῶν βρύων καὶ θάμνων. Ἐν γένει δὲ οἱ καρποὶ τῶν δένδρων καὶ φυτῶν τῆς ἡπείρου ἐνεκα τῆς μεγάλης ὑγρασίας τοῦ κλίματος εἶναι πολύχυμοι, τὰ δὲ διάφορα ζῷά της μικρὰ καὶ ἀδύνατα, ἐν φὶ τὰ ἔρπετά εἶναι κολοσσιαίου μεγέθους.

‘Η ἡπειρος αὔτη ἡτο ἄγνωστος εἰς τοὺς ἀρχαῖους. Πρῶτοι δὲ οἱ Δανοὶ τὸ 770 μ. Χ. ἐπάτησαν ἐπὶ τῶν βορείων χωρῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. ‘Αλλ’ ἡ πραγματικὴ αὔτης ἀνακάλυψις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Γενουάτου Χριστοφόρου Κολόμβου, ἀνακαλύψαντος τὴν 24 Ὁκτωβρίου 1492 τὴν νῆσον Γουαραγάνη, τὴν μετονομασθεῖσαν ὑπὸ αὐτοῦ Σαρασιλάδωρ (“Agior Σωτῆρα), μίαν τῶν Βαχαρικῶν νήσων (α).

“Οτε δὲ αὕτη ἀνεκαλύφθη, κατῳκεῖτο ὑπὸ λαῶν ἔχοντων πολλὴν τὴν ὁμοιότητα πρὸς τοὺς κατοικοῦντας πρὸς τὸν Βεργίγειον πορθμὸν Ἀσιανοὺς καὶ πρὸς τοὺς Μογγόλους. Τῶν λαῶν τούτων οἱ μὲν εἶχον καὶ πολιτισμόν τινα, οἱ δὲ ἦσαν ἄγριοι καὶ ἡσχιολοῦντο μόνον εἰς τὴν θήραν. Πολιτισμένοι δὲ ἦσαν ἐν μὲν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ οἱ ἐν τῷ νέῳ καὶ τῷ βορείῳ Μεξικῷ κατοικοῦντες παλαιοὶ Μεξικανοί, εἰς οὓς ἀνήκουσιν οἱ ἐν τῇ Γουατεμάλῃ Κορίχαι, καὶ οἱ ἐν Τουκατάνῃ Ματαί. ἐν δὲ τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ οἱ Χίλαι η Μοντσκαι ἐν τῷ ὄροπεδίῳ τοῦ Βογότα ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὅχθης τοῦ ποταμοῦ Μαγδαληνῆς, μακρότερα δὲ εἰς τὴν Περουίαν καὶ εἰς τὸ Κούντον οἱ Κονιχέαι καὶ οἱ Κόγλαι η Ἀϊμάραι παρὰ τὴν λίμνην Τιτικάκαν, καὶ ἐν τῇ Χιλῆ οἱ Αρακαροὶ κλ.

*Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, γλώσσα, πολιτευμα.

‘Η ἐπιφάνεια τῆς Ἀμερικῆς εἶναι 38470000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὰ 100 ἑκατ. ών 50 ἑκατ. ἀνήκουσιν εἰς τὴν Καυκασίαν φυλήν, μετοικήσαντες ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ λα-

α) Κατὰ νεωτάτας ἐρεύνας ἡ λέξις Ἀμερικὴ ἐλήφθη ἢ ἐκ τῶν ὄρεων τῆς Νικαραγούς καλούμενον Ἀμερίκη η ἐκ τοῦ Ἀμέρικα η Ἀμέρικα, ὅπερ ἦν τὸ ἔθνικὸν ὄνομα τοῦ κράτους τῆς Περουίας, καὶ ὅχι ἐκ τοῦ Ἀμερικού Βεπουΐου· διότι οὗτος ἐκαλεῖτο Ἀλέξετος Βεπούκιος καὶ ὅχι Ἀμέρικος.

τοῦντες τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὰς λατινικὰς γλώσσας (Γαλλικήν, Πορτογαλλικήν, Ἰσπανικήν), 7 ἑκατ. Ἀφρικανοὶ Νίγριτες, κυ-
θερώμενοι ἀπαντες δημοκρατικῶς, πλὴν τῆς Βρασιλίας, κυθερ-
νωμένης ὑπὸ συνταγματικοῦ αὐτοκράτορος. Θρησκεία δ' ἐπικρα-
τοῦσα εἰς μὲν τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν εἶνε ἡ τῶν διαμαρτυρομέ-
νων καὶ ἡ τῶν δυτικῶν, εἰς δὲ τὴν Νότιον μόνον ἡ τῶν δυτικῶν.
'Αλλ' ὑπάρχουσιν ἔτι ἐν αὐτῇ καὶ πολλοὶ ἄγριοι αὐτόχθονες λαοὶ
καὶ ὄντες εἰδωλολάτραι.

Α'. ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 6 μέρη, τὴν Δαρικὴν Βόρειον Ἀμερικήν, τὴν Βρεττανικὴν Βόρειον Ἀμερι-
κήν, τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὸ Μεξικόν, τὴν Κερτρικὴν Ἀ-
μερικὴν ἡ Γουατεμάλαν καὶ τὰς Ἀριζόλας νήσους.

Χερσόνησοι αὐτῆς ἐπισημ. εἶνε ἡ Άλασκα καὶ ἡ Βούθλα εἰς τὸν Βόρειον ὥκεανόν, ἡ Λαβραδορίς καὶ ἡ Νέα Σκωτία πρὸς Α. τῆς Βρεττανικῆς Ἀμερικῆς, ἡ Φλωρίς πρὸς Ν. τῶν Ἡνω-
μένων Πολιτειῶν, ἡ Σουκατάρη εἰς τὰ ΝΑ. τοῦ Μεξικοῦ καὶ ἡ Παλαιὰ Καλλιφορία εἰς τὰ ΝΔ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

ΔΑΝΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ ἢ ΓΡΟΙΛΛΑΝΔΙΑ

Ἡ Βόρειος Δανικὴ Ἀμερικὴ ἡ Γροιλλανδία κειμένη εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Βορείου Ἀμερικῆς συνίσταται ἐκ νήσων ἐνεκα τῶν πά-
γων λίσιαν δυσπροσίτων, δῶν τὸ βόρειον μέρος εἶνε δλῶς ἄγνωστον.

Οἱ Δανοὶ τὸ 770 μ. Χ. ἀνεκάλυψαν τὴν Γροιλλανδίαν, συ-
στήσαντες ἐν αὐτῇ ναυτικοὺς σταθμοὺς διὸ τὴν ἀλιείαν τῶν φα-
λαινῶν. Ἀλλὰ τὸ 1408 ἐγκατέλιπον αὐτὴν διὰ τὸ ψῦχός της,
ἀποκατασταθέντες ἐκεῖ πάλιν διὰ τὴν ἀλιείαν τῶν φαλαινῶν τὸ 1721. Ὁνόμασαν δὲ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοίκους Ἐσκιμώους, λαὸν
μικρόσωμον καὶ δυσειδῆ καὶ ζῶντα μέχρι σήμερον τὸν χειμῶνα
ἐν ὑπογείοις λάκκοις, τὸ δὲ θέρος ἐν σκηναῖς.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶνε 185000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοι-
κοι 10 χιλιάδες τὸ πλεῖστον Ἐσκιμῶοι χριστιανοὶ ὑποκείμενοι
εἰς τὴν Δανίαν.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς εἶνε ψυχρότατον. Ἐνταῦθα ὁ χειμῶν διαρ-
κεῖ 8 ἔως 10 μῆνας, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὁ ἥλιος χά-
νεται ἀπὸ τοῦ τέλους Νοεμβρίου μέχρι τῶν μέσων Ἰανουαρίου.
Διαρκοῦντος δὲ τοῦ χειμῶνος ἡ θάλασσα καλύπτεται ὑπὸ πάγων,

καταιγίδες μεγάλαι συμβαίνουσι καὶ τὸ ψῦχος εἶνε φοβερώτατον, τὸ δὲ βόρειον σέλας καὶ ἡ λάμψις τῆς Σελήνης καθιστῶσιν ἡπτον ἐπαχθῆ τὸν βίον κατὰ ταύτην τὴν ὥραν τοῦ ἔτους εἰς τὰς λυπηρὰς ταύτας χώρας.

Τὸ δ' ἕδαφος αὐτῆς μόνον εἰς τὰ νότια μετὰ μεγάλην καλλιέργειαν παράγει κράμβας, δασκία, κριθήν καὶ γεώμηλα. Ζῷα δ' ἔχει ἡμέρα ρέννας καὶ κύνας, ἄγρια δὲ λευκᾶς ἄρκτους, λευκοὺς λαγωοὺς καὶ κοκκίνας ἀλώπεκας. Ἡ δὲ θάλασσα ἔχει ἀρθροίαν φαλαινῶν, φωκῶν κλ. καὶ ἐκ τούτων εἶνε οἱ πόροι τῶν κατοίκων.

Ταύτης ἡδη κατοικεῖται ὑπὸ τῶν Ἐσκιμώων ἡ δυτικὴ παραλία, ἐν ᾧ ἀξιολογώτεραι ἐνταῦθα Δανικαὶ ἀποικίαι εἶνε ἡ Γοθάβη καὶ ἡ Ταργραβίκη, καιμένη σχεδὸν ἐπὶ τῆς 73^ο βορείου πλάτους.

ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗ ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

"Ορια, δρη, νῆσοι, ποταμοί, λίμναι, ιστορία.

Ἡ Βρεττανικὴ Βόρειος Ἀμερικὴ ἔχει πρὸς Β. τὸν Βόρειον ωκεανὸν καὶ τὴν Γροιλλανδίαν, πρὸς Ν. τὰς Ἕγαμένας Πολιτείας, πρὸς Α. τὸν Ἀτλαντικόν, πρὸς Δ. τὸν Μέγαν ωκεανὸν καὶ τὴν χερσόνησον Ἀλάσκαν. Εἰς τὰ βόρεια αὐτῆς ὑπάρχει πλῆθος νῆσων, διν βορειόταται εἶνε ὁ Πρίγκηψ Πατρίκιος, ἡ Μελβίγη, ἡ Βαθούρση καὶ ἡ Δεβώρ, νοτίως δὲ αὐτῶν κείνται αἱ νῆσοι Βάγκ, ἡ τοῦ Πρίγκηπος Ἀλέρτου, ἡ Κοκβούρη, ἡ Βαρίνιος χώρα καὶ ἡ Σουθαμπτώρ.

Τῆς χώρας ταύτης ὁ Καναδᾶς ἀνεκαλύφθη τὸ 1477 ὑπὸ Ἐνετῶν, τὸ δὲ 1534 Φραγκῆσκος ὁ Α'. βασιλεὺς τῆς Γαλλίας κατέκτησεν αὐτὸν κυρίως ὅμως ἡρξαντο νὰ πέμπωσιν εἰς αὐτὸν ἀποικίας ἀπὸ τοῦ 1608. Ἄλλὰ τὸ 1760 κατέκτησαν τὴν χώραν οἱ Ἀγγλοί, ὃνομάσαντες αὐτὴν Βρεττανικὴν Βόρειον Ἀμερικήν.

"Επιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολιτευμα, κλῖμα, ἕδαφος, προέδντα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς χώρας εἶνε 8412000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 4,500,000 Γάλλοι, "Ἀγγλοί καὶ ὄλλοι Εὐρωπαῖοι χριστιανοί καὶ εἰς τὰ βόρεια μέρη Ἐσκιμῶοι καὶ Ἰρδοί εἰδωλολάτραι, ἀποτελοῦντες ἀπὸ τοῦ 1867 τὴν Ὀμοσπονδίαν τοῦ Καναδᾶ καὶ κυβερνώμενοι ὑπὸ "Ἀγγλου διοικητοῦ καὶ δύο Βουλῶν ἔδραν ἔχουσῶν τὴν πόλιν Ὀττάβαν. Τὸ κλῖμα αὐτῆς εἰς τὰ

βόρεια μέρη είνε ψυχρότατον, τὸ δ' ἔδαφος λιμνῶδες καὶ ἀκαλλιέργητον, τὸ δὲ νότιον δὲν είνε πολὺ ψυχρόν, ἔχον ἔδαφος ἐν τισι μέρεσιν ὄπωσον εὔφορον, εἰς ἄλλα δὲ μέρη ὑπάρχουσε δάσος μεγάλα καὶ λαμπραὶ βοσκαὶ. Ἡ Λαθραδορίς κεκαλυμμένη ὑπὸ ὄρέων είνε ψυχροτάτη καὶ ἀνεπιδεκτος καλλιεργείας, ἡ δὲ Νέα Βρουνοβίκη, ἡ Νέα Σκωτία καὶ ὁ Καραδᾶς ἔχουσι χειμῶνα ψυχρόν, ἀλλὰ θέρος θερμότατον. Ἐνταῦθα γίνονται δημητριακοὶ καρποί, λίνος, καπνὸς κλ. Ζῷα δ' ἔχει ἡ χώρα ἥμερα ρέννας, βοῦς, κύνας, κλ. ἄγρια δὲ ἄρκτους, σισυροφόρα ζῷα καὶ θαλάσσια φαλαίνας, φώκας, θαλασσίους ἵππους, κλ.

Αἱ νῆσοι τοῦ κόλπου τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου είνε ψυχραὶ καὶ ὄλιγον εὔφοροι· ἀλλ' ἡ νῆσος τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου παράγει ἀφθονα γεννήματα ώς καὶ ἡ Μικελώνη, καὶ ἀνήκουσιν ἀμφότεραι εἰς τοὺς Γάλλους.

Πολιτικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Ταύτης διηρημένης εἰς 8 νομοὺς ἐπισημ. πόλεις είνε Ὁτάβα ἐπὶ ὄμωνύμου παραποταμίου τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου, ἔδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ, ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 30 χιλ. κατ. Τορρέντος ἐπὶ τῆς Ὄνταρίου λίμνης, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 90 χιλ. κατ. Μορτρεάλη ἐπὶ ώραιας νήσου σχηματιζομένης ὑπὸ τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου, ἐμπορικωτάτη πόλις καὶ κέντρον τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Καναδᾶ, ἔχουσα 140 χιλ. κατ. Κονεβέκη ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου, πρωτ. τῆς Ὁροσπονδίας ἔχουσα φρούριον, ναυπηγεῖον καὶ 60 χιλ. κατ. Ἀ.ι.ράξη ἐπὶ τῆς Νέας Σκωτίας σταθμὸς τῶν διαποντίων ἀτμοπλοϊκῶν ἔταιριῶν, ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Ἀγιος Ἰωάννης ἐν τῇ νέᾳ Βρουνοβίκῃ, ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον καὶ 30 χιλ. κατ.

Ἐν δὲ τῇ Λαθραδορίδι ἔχούση μόνον 3500 κατ. κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τὸ Νινορ, ἡ Ὁφερθάλη καὶ ἡ Χεβρώρ, σταθμοὶ ιεραποστόλων, οἵτινες κατώρθωσαν τοὺς πλείστους τῶν Ἐσκιμώων νὰ κάμωσι χριστιανούς.

Εἰς τὴν Βρεττανικὴν Ἀμερικὴν ἀνήκουσιν ἔτι καὶ αἱ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν νῆσοι ἡ Νεόγειος (180 χιλ. κατ.), παράγουσα ἀφθονα γεννήματα καὶ τρέφουσα εἰς τὰς ἀμφάδεις σύρτεις της πληθύος βακαλάων, ἐκ τῆς ἀλιείας τῶν ὅποιων παρέχεται ἐνιαύσιον εἰσόδημα 45 ἑκατ. περίπου δραχμῶν. Αἱ νῆσοι Βερμοῦδαι (15 χιλ. κατ.) πρὸς Ν. τῆς Νεογείου. Τούτων 19 μόνον οἰκουμέναι εἴζαγουσαι κέδρους καὶ οὖσαι ὁ κύριος σταθμὸς

τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἀγγλικῆς μοίρας. Συχνὰ δὲ πάσχουσιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κιτρίνου πυρετοῦ.

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ

"Ορια, δρη, ποταμοί, λίμναι, έστορεια.

Αἱ Ἕνωμέναι Πολιτεῖαι, κείμεναι πρὸς Ν. τῆς Βρεττανικῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ὄριζονται πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Μεξικοῦ καὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Μεγάλου ὥκεανοῦ.

"Ορη τῶν Ἕνωμένων Πολιτειῶν ἐπισημ. εἴνε τὸ "Αβδερον, τὸ Φρέμορτον καὶ τὸ Σάρεν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν Βραχωδῶν Ὀρέων, ἔτι δὲ τὰ Ἀλλεγάρεια· ποταμοὶ δὲ ὁ Κολομβίας, ὁ Κολοράδος καὶ ὁ Μισσισιπής, καὶ λίμναι αἱ ἐκβάλλουσαι εἰς τὸν ποταμὸν τοῦ Ἅγιου Λαυρεντίου.

Τὴν χώραν ταύτην ἀνεκάλυψε τὸ 1497 ἐν Ἀγγλικῇ ὡν ὑπηρεσίᾳ ὁ Ἐνετός Καβότος. Πράγματι δύως οἱ Ἀγγλοι μόλις τὸ 1607 ἥρξαντο νὰ πέμπωσιν εἰς αὐτὴν ἀποικίας, αἵτινες ἐξηκολούθησαν νὰ γίνωνται ὅχι μετὰ πολλῆς ζωηρότητος μέχρι τοῦ 1773, ὅτε μέγαν ἀγῶνα ἀναλαβόντες οἱ ἀποικοι κατὰ τῆς μητροπόλεως Ἀγγλίας ἡνάγκασαν αὐτὴν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν των. Τότε δὲ συνίσταντο αἱ Ἕνωμέναι Πολιτεῖαι ἐκ 13 πολιτειῶν καὶ ἐκ 4 περίου ἑκατ. κατ. Αἱ πολλαὶ δύως μεταναστάσεις ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς αὐτὴν ἐγένοντο μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας των, ὥστε τὸ 1860 ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν ἥτο 30 ἑκατ. Τότε δ' ἐπειδὴ αἱ βόρειοι πολιτεῖαι ἥθελον τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ δούλων, αἱ δὲ νότιοι πολιτεῖαι δὲν συγκατένευον εἰς τοῦτο, ἥρξατο μεταξύ των τὸ 1861 ἐμφύλιος πόλεμος καταλήξας τὸ 1865 μετὰ τὴν ἥτταν τῶν στρατῶν τῶν νοτίων πολιτειῶν εἰς τὴν ἐντελῇ ἀπελευθέρωσιν τῶν δούλων. Εἰς τὰς Ἕνωμενας Πολιτείας τὸ 1867 προσετέθη, ἔτι ἀγορασθεῖσα ἀπὸ τῶν Ρώσσων ἡ εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Βορείου Ἀμερικῆς χερσόνησος Ἀλάσκα.

"Αποτελέσματα δὲ παρήγαγεν ὁ κατὰ τῶν νοτίων πολιτειῶν πόλεμος οὐ μόνον τὴν κατάργησιν τῆς δουλείας ἐν αὐταῖς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔκέγερσιν τοῦ ἔθνικοῦ φρονήματος. Τοσαύτη δὲ εἴνε ἡ δύναμις τῆς ἀφομοιώσεως τῶν ἐν αὐταῖς λαῶν, ὥστε πάντες οἱ κάτοικοι ὁμιλοῦσι τὴν Ἀγγλικήν, πλὴν πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐξ αὐτῶν, οἵτινες λαλοῦσι ἀλληγορικά. Τὰ δὲ τέκνα πάντων τῶν γινομένων πολιτῶν ξένων καὶ αὐτῶν τῶν Ἐβραίων κατά

τὴν τρίτην γενεὰν γίνονται τέλειοι Ἀμερικανοὶ κατά τε τὴν γλώσσαν, τὰ ἡθη καὶ τὰ φρονήματα.

Ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολέμευμα.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶνε 9330000 τετρ. χιλιόμ. οἱ δὲ κάτοικοι 52 ἔκατ. χριστιανοὶ διαμαρτυρόμενοι ἀλλὰ καὶ τινες δυτικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι. Συνιστανται δὲ αὐταις ἐκ 39 πολιτειῶν, 1 διαμερίσματος καὶ τριῶν ἐπαρχιῶν, αἵτινες δὲν ἔχουσι πλειόνας τῶν 60 χιλ. κατοίκων, ὅπως ἀποτελέσσωσιν ιδίαν πολιτείαν. Διοικεῖται δ' ἐκάστη αὐτῶν ιδίως ὑφ' ἑνὸς προέδρου καὶ ὑπὸ Βουλῆς καὶ Γερουσίας, ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἡ δὲ δημοκρατία ἀπασα πάλιν κυβερνᾶται ὑπὸ προέδρου ἐκλεγομένου κατὰ τετραετίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ὑπὸ Βουλῆς καὶ Γερουσίας, ὃν ἔδρα εἶνε ἡ πόλις Βασιγκτών.

Κλῖμα, ἔδαφος, προέόντα, ἐκπαίδευσις, βιομηχανία, ἐμπόριον.

Τὸ κλῖμα αὐτῶν εἶνε ποικίλον· διότι τὰ μὲν βόρεια ἔχουσι δριμὺν ψυχὸς καὶ θερμὸν θέρος, τὰ δὲ κεντρικὰ ἔχουσι κλῖμα συγκερασμένον, τὰ δὲ νότια εἶνε λίαν θερμὰ καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν νοσώδη. Εἶνε δὲ μᾶλλον καλλιεργημένα καὶ καλῶς κατεργημένα τὰ ἀνατολικὰ μέρη αὐτῶν.

Ἡ βλάστησις τῶν φυτῶν καὶ δένδρων ἐν τῇ γώρᾳ ταύτη εἶνε ἔξαιστα. Ἐνταῦθα καλλιεργοῦνται ἀπαντες οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ ἐπιδίδουσι θαυμασίως, μάλιστα δὲ ὁ ἀραβόσιτος, ἔτι δὲ ὁ βάκμαξ, ὁ καπνός, τὸ ζαχαροκάλαμον, ἐν τοις δὲ μέρεσι γίνεται καὶ οὗνος ἔξαιρετος ἐξ ἐγχωρίου τινὸς ἀμπέλου. Δένδρα δ' ἐν αὐτῇ κοινὰ εἶνε πλάτανοι, σφένδαμοι, μελίσιαι καὶ ἐν τοῖς πρὸς δυσμὰς τῶν Βραχωδῶν Ὁρέων ἐλάται οὐρανομήκαις. Ζῷα δὲ ἡμερα ἔχει βοῦς, ἵππους, πρόβατα, αἴγας, ἄγρια δὲ βονάσους, ἐλάφους, δορκάδας, ἀρκτους, λύγκας, μαύρους καὶ κοκκίνους λύκους, κάστορας, σαρθόρια, κλ. πτηνὰ δὲ φιττακούς, ἀετούς καὶ ἐρπετὰ ὄφεις κροταλίας κλ. Ωσαύτως ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσιν ἄφθονα μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, μολύβδου, σιδήρου, ἔτι δὲ γαιάνθρακες, πετρέλαιον κλ.

Ἡ παιδεία εἶνε ἐνταῦθα λίαν διαδεδομένη, διὸ καὶ αἱ μηρότεραι αὐτῶν κῶμαι ἔχουσι δημοτικὰ σχολεῖα, αἱ δὲ ἐπιστῆμαι αἱ συντελοῦσαι μάλιστα εἰς τὴν διὰ τῆς βιομηχανίας εὐδαιμονίαν καλλιεργοῦνται θαυμασίως. Καὶ ἡ βιομηχανία δὲν αὐταῖς εἶνε ἀνεπτυγμένη εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν καὶ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἐκπληκτικῶς πολλαπλασιασμένα· διότι πάντες οἱ ποταμοὶ

αὐτῶν πλέονται ὑπὸ πλήθους πλοίων καὶ ἀτμοπλοίων, ἀπαστρέψαντες δὲ ἡ χώρα διασχίζεται ὑπὸ ἀπείρων σιδηροδρόμων.

Στρατιωτικὴ δύναμις.

“Απας ὁ στρατὸς αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ εἶναι 25 χιλ. περὶ τὸν ὅποιον ἐν ὥρᾳ πολέμου συντάσσεται ἡ ἔθνοφυλακὴ ὑπερβαίνουσα τὰ 3 $\frac{1}{2}$ ἔκατ. Ο δὲ στόλος συνίσταται ἐξ 140 πολεμικῶν ἀτμοπλοίων, ὡν τὰ 25 εἶναι θωρηκτά.

Πολιτεικὴ διαιρεσις, πόλεις.

Ἄι 39 αὗται πολιτεῖαι δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν: α) εἰς βορείους πολιτείας πρὸς τὸν Ἀτλαντικόν· β) εἰς μέσας πολιτείας τοῦ Ἀτλαντικοῦ· γ) εἰς νοτίους πολιτείας τοῦ Ἀτλαντικοῦ· δ) εἰς κεντρικὰς πολιτείας· ε) εἰς πολιτείας πρὸς τὸν Μέγαν ώκεανόν.

Τῶν βορείων πολιτειῶν πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ἐπισημ. πόλεις εἶναι Βοστώη, πρωτ. τῆς Μασσαχουσέτης, ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα λαμπρὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ 360 χιλ. κατ. εἶναι δὲ πατρὶς τοῦ Βενιαμίν Φραγκλίνου καὶ ἡ κοιτίς τῆς Ἀμερικανικῆς ἐλευθερίας. Ἀργορόδη, πρωτ. τῆς Κονεκτικούτης ἔχουσα βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ 50 χιλ. κατ.

Τῶν μέσων πολιτειῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἐπισημ. πόλεις εἶναι Νέα Υόρκη ἐπὶ τῆς νήσου Μουχουτάνης εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Οὔδσονος ποταμοῦ, ἡ μεγαλειτέρα, ἐμπορικωτέρα καὶ βιομηχανικωτέρα πόλις τῆς Ἀμερικῆς, ἔχουσα τρεῖς λαμπροὺς λιμένας ὠραίας καὶ κανονικὰς ὁδούς, ὑπογείους σιδηροδρόμους καὶ μετὰ τῶν τεσσάρων προαστείων της 2,210,000 κατ. Ἐν τῶν προαστείων αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ μεγαλη πόλις Βρούκλιν, ἐνουμένη μετὰ αὐτῆς διὰ μεγάλης σιδηροδρόμους κρεμαστῆς γεφύρας καὶ ἔχουσα ναυτικὸν ὄπλοστάσιον καὶ 570 χιλ. κατ.

Βασιγκτὼν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ποτομάκου πλεομένου μέχρις αὐτῆς ὑπὸ τῶν μεγαλειτέρων πλοίων, πρωτ. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, κτισθεῖσα πρὸς τιμὴν τοῦ Βασιγκτώνος, τοῦ ὁδηγήσαντος τὰ Ἀμερικανικὰ στρατεύματα κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ἔχουσα 160 χιλ. κατ.

Τῶν νοτίων πολιτειῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἐπισημ. εἶναι Ργκούμορδη πρωτ. τῆς Βιργινίας ἔχουσα τὰ μεγαλειτέρα ἔργοστάσια τοῦ καπνοῦ καὶ 65 χιλ. κατ. Βούργαλος κατὰ τὰς ἐκβολὰς τῆς λίμνης Ερίης καὶ παρὰ τὸν καταρράκτην τοῦ Νιαγάρα, ἔχουσα 155 χιλ. κατ. Νεβάρκη, ἡ μεγαλειτέρα πόλις τῆς Νέας Ιερσένης ἔχουσα 140 χιλ. κατ.

Φιλαδέλφεια ἐπὶ τοῦ Δαλαουάρου πλεομένου ὑπὸ τῶν μεγαλειτέρων πλοίων, ἡ πρώτη πόλις τῶν ἡνωμένων Πολιτειῶν κατὰ τὴν βιομηχανίαν, ἔχουσα πλησίον ὄρυχεῖα γαιανθράκων, χυτήρια σιδήρου, 450 ναούς, 29 εἰνιακὰς τραπέζας, πανεπιστήμιον, τὸ νομισματοκοπεῖον ἀπόστης τῆς ὁμοσπονδίας, μέγα ἐμπόριον βιβλίων καὶ 900 χιλ. κατ. Πιτοβούργη ἐπὶ τοῦ Ὁχίου, καλούμένη διὰ τὴν βιομηχανίαν τῆς Βιρμιγχάμη τῆς Ἀμερικῆς, ἔχουσα 235 χιλ. κατ. **Βαλτιμόρη** ἐπὶ τοῦ ὁμανύμου κόλπου, ἕδρα δυτικοῦ ἐπισκόπου ἔχουσα μέγα ἐμπόριον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ μάλιστα συγάρων καὶ 335 χιλ. κατ. **Νέα Ὀρλεάνη** ἐπὶ τοῦ Μισσισιπῆ ἐν νοσώδει χώρᾳ, πρωτ. τῆς Λουιζιάνης ἔχουσα μέγα ἐμπόριον βάμβακος καὶ 220 χιλ. κατ.

Τῶν κεντρικῶν πολιτειῶν ἐπισημ. πόλεις εἶναι **Μιλβώκη** ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὅχθης τῆς λίμνης Μιχιγάνης, ἔχουσα 120 χιλ. κατ. **Χικάρογ** ἐπὶ τῆς Μιχιγάνης, ἔνθα ἐνώνονται 14 μεγάλοι σιδηρόδρομοι καὶ ἡ διώρυξ Ἰλλινόη, ἡ ἐμπορικωτέρα καὶ βιομηχανικωτέρα πόλις τῶν βορειοδυτικῶν χωρῶν καὶ ἡ μεγαλειτέρα ἀγορὰ τῶν σιτηρῶν τοῦ κόσμου ἔχουσα 510 χιλ. κατ. **Κλεβελάρνη** ἐπὶ τῆς λίμνης Ἐρίης, ἔχουσα λαμπρὸν λιμένα καὶ 160 χιλ. κατ. **Κιγκαράτη** ἐπὶ τοῦ Ὁχίου διὰ διώρυγος ἡνωμένη μετὰ τῆς Ἐρίης, κέντρον σιδηροδρόμων καὶ ἀτμοπλοϊκῶν ἑταιριῶν καὶ ἔχουσα 290 χιλ. κατ. **Άγιος Λουδοβίκος** παρὰ τὸν Μισσισιπῆν, σπουδαία ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 350 χιλ. κατ.

Τῶν πολιτειῶν τῶν πρὸς τὸν Μέγαν ὠκεανὸν ἐπισημ. πόλεις εἶναι **Άγιος Φραγκίσκος** μεταξὺ ἀμφωδῶν λόφων, ἡ σπουδαιοτέρα καὶ ἐμπορικωτέρα πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν πρὸς τὸν Μέγαν ὠκεανὸν, ἔχουσα 240 χιλ. κατ. Ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκρας τοῦ κόλπου τοῦ Ἅγιου Φραγκίσκου ὑπάρχουσε πλουσιώτατα μεταλλεῖα ὑδραργύρου. **Σίτκα** ἐπὶ νήσου πρὸς Β. πρωτ. τῆς χερσονήσου **Άλάσκας**, κατοικουμένη ὑπὸ 30 χιλ. Ἐσκιμώων ζώντων διὰ τῆς θύρας καὶ ἀλιείας.

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἔχουσι κτήσεις τινὰς εἰς τὰς Ἀντίλλας νήσους καὶ εἰς τὴν Ὡκεανίαν.

ΜΕΞΙΚΟΝ

Ὄρια, ιστορία.

Τὸ Μεξικόν, κείμενον πρὸς Ν. τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν, ἔχει πρὸς Α. τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, πρὸς Δ. τὸν Μέγαν ὠκεανὸν, πρὸς Ν. τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικήν.

Ο Φερδινάνδος Κόρτης, υἱὸς εὐγενοῦς 'Ισπανοῦ μετ' ὄλιγων ἀνδρῶν ἐκυρίευσε τὸ 1521 τὸ μέγα βασίλειον τῶν Μεξικανῶν ή 'Αζκάνων, τὴν ὁποῖον ἀπετέλεσεν ἔπειτα διὰ τὸν πλοῦτον τοῦ ἀργύρου καὶ τῶν ἄλλων μετάλλων καὶ διὰ τὰ διάφορα προϊόντα του τὴν σπουδαιοτέραν ἐν Ἀμερικῇ κτῆσιν τοῦ 'Ισπανικοῦ στέμματος. Εἶχον δὲ τότε οἱ Μεξικανοὶ τέγνας καὶ πολιτισμόν, ἀλλὰ θρησκείαν βάρβαρον, προσφέροντες εἰς τοὺς θεούς των ἀνθρωπίνους θυσίας. Καὶ μέχρι νῦν ἔτι σώζονται ἐν αὐτῷ μνημεῖα, οἷον πυραμίδες κλ. μαρτυροῦντα τὸν πάλαι αὐτῶν πολιτισμόν.

Τὸ δὲ 1822 ἐπανεστάησε τὸ Μεξικὸν κατὰ τῆς μητροπόλεως καὶ ἀποσπασθὲν ἀπ' αὐτῆς ἀπετέλεσεν ἰδίαν ὁμοσπονδίαν. 'Ἐπειδὴ δ' ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον ἀδιάλειπτοι ἐμφύλιοι πόλεμοι Ναπολέων ὁ Γ' αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας ἐπιθυμῶν νὰ θέσῃ τέρομα εἰς τὴν αὐτόθι ἀναρχίαν καὶ νὰ στρέψῃ πρὸς ἑαυτὸν τὰ ἐν Ἀμερικῇ λατινικὰ φύλα, ἐνήργησεν ἐν αὐτῷ τὴν πτῶσιν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύμακος καὶ τὴν ἴδρυσιν συνταγματικῆς αὐτοκρατορίας, ἀποστείλας τὸ 1864 καὶ αὐτοκράτορα τὸν ἀρχιδοῦκα Φερδινάνδον Μαξιμιλιανὸν ἀδελφὸν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας. 'Αλλὰ μετ' ὄλιγον χρόνον μετὰ μεγάλην τῶν δημοκρατικῶν ἐπανάστασιν ἔπεισεν ἐκ τοῦ θρόνου ὁ Μαξιμιλιανὸς καὶ ἐτοφεκίσθη τὸ 1867, ὅτε πάλιν ἀποκατέστη εἰς τὴν χώραν τὸ πρότερον αὐτῆς δημοκρατικὸν πολίτευμα.

'Ἐπειφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, κλῖμα, ἔδαφος.

'Η ἐπιφάνεια αὐτοῦ εἶνε 1945000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι περὶ τὰ 10 ἑκατ. χριστιανοὶ δυτικοί. Τούτων 1 ἑκατ. εἶνε Εύρωπατοι, 1 ἑκατ. Κρεόλαι (ιθαγενεῖς λευκοί), οἱ δὲ λοιποὶ 'Ινδοὶ καὶ μιγάδες.

Τὸ κλῖμα αὐτοῦ εἰς μὲν τὰ ὄρεινὰ μέρη εἶνε ψυχρόν, εἰς δὲ τὰ μεσογεια συγκερασμένον, καὶ εἰς τὰ παράλια θερμὸν καὶ νοσερόν. Τὸ δ' ἔδαφος εἶνε λίαν εὔφορον παράγον δημητριακούς καρπούς, βάμβακα, καπνόν, ζαχαροκάλαμον, κακάον, βανίληην καὶ ξύλα πολύτιμα, ἔβενον κλ. 'Αλλ' ὁ μέγας πλοῦτος τῆς χώρας συνίσταται εἰς τὰ ἀνεξάντλητα μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Πόλεις.

'Η ὁμοσπονδία συνίσταται ἐξ 27 αὐτονόμων πολιτειῶν, ἐνὸς διαμερίσματος καὶ δύο ἐπαρχιῶν. Τούτων ἐπισημ. πόλεις εἶνε Μεξικόν, μεσόγειος καὶ ἐκ τῶν ωραιοτέρων πόλεων τῆς Ἀμερικῆς ἔχουσα εὐρείας καὶ εὐθείας ὁδούς, ἔθνικὸν ἀνάκτορον, πλουσίαν

μητρόπολιν, πανεπιστήμιον, σπουδαίαν βιομηχανίαν και έμποριον και 250 χιλ. κατ. Παρ' αύτὴν κεῖνται ἀρχαῖαι Μεξικανικαὶ πυραμίδες. Βερακρούζη, ἔχουσα λιμένα ὅθιον, κλῖμα ἔνεκα τοῦ κιτρίνου πυρετοῦ νοσωδέστατον και 10 χιλ. κατ. Πονέβλα πρὸς Ν. τοῦ Μεξικοῦ, ἔχουσα ἀκμάζουσαν βιομηχανίαν βαρβακερῶν ὑφασμάτων, πλουσιωτάτην μητρόπολιν, σπουδαῖον ἔμποριον και 65 χιλ. κατ. Παρ' αύτὴν κεῖται ἡ περίφημος πυραμὶς Χολοῦλα. Γοναραξόνατο πρὸς Β. τοῦ Μεξικοῦ, ἔχουσα πλούσια μεταλλεῖα ἀργύρου και 60 χιλ. κατ. Γοναδαλαγάρα, ἔμπορικὴ πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον και 60 χιλ. κατ. Ἀγιος Λουδοβίκος τῆς Ποτόσης, ἔχουσα μεταλλεῖα χρυσοῦ και ἀργύρου και 35 χιλ. κατ. Μερίδα, πρωτ. τῆς Τουκατάνης ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Εἰς τὰ ΝΔ. αύτῆς κεῖνται τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια τῆς Οὐξμάλης.

'Ἐν τοῖς ΝΑ. τῆς χερσονήσου Τουκατάνης οἱ Ἀγγλοι κατέχουσι τὴν χώραν τῆς Όρδονύρας (26 χιλ. κατ.) μὲ πρωτ. Βαλλέην, ἔχουσαν νοσωδέστατον κλῖμα και ἔμποριον βαφικῶν και ἄλλων πολυτίμων ξύλων.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ ἢ ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ

"Ορεια, ιστορία, ἐπιφάνεια, πληθυσμός, θρησκεία, πολιτευμα

'Ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ ἢ Γονατεμάλα, κειμένη πρὸς Ν. τοῦ Μεξικοῦ, ἔχει ΝΑ. τὴν Ἀντιλλικὴν Θάλασσαν, ΝΔ. τὸν Μέγαν ωκεανόν, και συνέχεται πρὸς Ν. μετὰ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς διὰ τοῦ ισθμοῦ τοῦ Παναμᾶ.

'Ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ, κατακτηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν, ἀπετέλεσε μέρος τοῦ κράτους τοῦ Μεξικοῦ μέχρι τοῦ 1822. Τότε δ' ἐπαναστατήσασα ἐγένετο ἀνεξάρτητος, ἀποτελέσασα ἴδιαν ὁμοσπονδίαν, κληθεῖσαν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν ἢ Γονατεμάλαν.

'Ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ εἶναι λίαν ὄρεινή, ἔχουσα λίμνην τὴν Νικαράγουγα, ἔξης πηγάζει ὁ ποταμὸς Ἀγιος Ιωάννης, ἐκέχλλων εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον.

'Ἡ ἐπιφάνεια αύτῆς εἶναι 465000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὰ 2 $\frac{2}{3}$ ἔκατ. χριστιανοὶ δυτικοί, ὃν τὸ ἥμισυ εἶναι Ἰνδοί, μᾶλλον γεωργοί, 150 χιλ. Εὐρωπαῖοι, οἱ δ' ἄλλοι μιγάδες και ὄλιγοι μαῦροι κυρεργώμενοι δημοκρατικῶς.

Κλῖμα, ἔδαφος, προεόντα.

Τὸ κλῖμα αύτῆς εἶναι ποικίλον, και εἰς μὲν τὰς πεδιάδας, τὰς βαθείας κοιλάδας και τὰς παραλίας ἡ θερμότης εἶναι μεγί-

στη, εἰς δὲ τὰ ὅρη καὶ τὰ ὄροπέδια ἡ θερμοκρασία εἶναι συγκερασμένη. Ἐν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ Αὔγουστου μέχρι τοῦ Ὁκτωβρίου ἀπαύστως βρέχει, σ্বε καὶ μεγάλη νγρασία ὑπάρχει εἰς τὴν χώραν, προξενοῦσα μεγάλας ἀσθενείας. Τὸ δ' ἔδαφος ὑπόκειται εἰς καταστρεπτικοὺς σεισμούς, ἀλλ' εἶναι εὐφορώτατον, παράγον ἄπαντα τὰ προϊόντα καὶ τὰ πολύτιμα ξύλα τοῦ Μεζικοῦ. Ἐχει δὲ καὶ αὕτη πλούσια μεταλλεία χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, σιδήρου, μολύβδου.

Πόλεις.

Ἡ ὁμοσπονδία αὕτη συνίσταται ἐκ 5 πολιτειῶν. Τούτων ἐπισημ. πόλεις εἶναι Γουατεμάλα πρὸς τὸν Μέγαν ὥκεανόν, πρωτ. τῆς μεγαλειτέρας πολιτείας Γουατεμάλας, ώραία πόλις πολλάκις καταστραφεῖσα ὑπὸ σεισμῶν, νῦν δ' ἔχουσα 55 χιλ. κατ. Ἀγιος Σωτὴρ (Σανσαλβάδωρ), πρωτ. ὄμρων. πολιτείας ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Λεόνη μεταξὺ τοῦ Μεγάλου ὥκεανοῦ καὶ τῆς λίμνης Μαναγούας ἔχουσα 25 χιλ. κατ.

ΑΝΤΙΛΛΑΙ ΝΗΣΟΙ ἢ ΔΥΤΙΚΑΙ ΙΝΔΙΑΙ

Δυτικαὶ Ἰρδίαι ὠνομάσθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου αἱ Ἀρτίλλαι καὶ αἱ Βαχαμικαὶ νῆσοι· διότι ἐθεώρησεν αὐτὰς κατὰ τὴν ἀνακάλυψίν των ὡς νήσους τῶν Ἰνδιῶν τῆς Ἀσίας καὶ ὅχι ὡς νέον κόσμον. Κείνται δὲ αὐταὶ εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν μεταξὺ τῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ διαιροῦνται· α) εἱς Βαχαμικὰς ἢ Λουκαῖας νήσους· β) εἱς Μεγάλας Ἀρτίλλας· γ) εἱς Μικρὰς Ἀρτίλλας.

Αἱ νῆσοι αὐταὶ ἀνεκαλύφθησαν πρῶται ὑπὸ τοῦ Κολόμβου τὸ 1492. "Ἄξιοι δὲ μνείας τῶν ἐν αὐταῖς εὑρεθέντων λαῶν εἶναι οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς Μικραῖς Ἀντίλλαις Καραϊβαι, λίγην πολεμικοὶ ἀλλ' ἀγριώτατοι καὶ ἀνθρωποφάγοι.

Οἱ κάτοικοι αὐτῶν εἶναι ὑπὲρ τὰ 4 ἑκατ. ὃν 1 ἑκατ. εἶναι λευκοί, οἱ δὲ ἄλλοι Νίγροτες. Τούτων 2 ἑκατ. ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ἰσπανούς, 1 ἑκατ. εἰς τοὺς Ἀγγλους, 300 χιλ. εἰς τοὺς Γάλλους, 50 χιλ. εἰς τοὺς Δανούς, 40 χιλ. εἰς τοὺς Ολλανδούς καὶ 800 χιλ. εἶναι ἀνεξάρτητοι. Καὶ οἱ μὲν ὑποκείμενοι εἰς τοὺς Ἀγγλους, Δανούς καὶ Ολλανδούς εἶναι διαμαρτυρόμενοι, οἱ δὲ εἰς τοὺς Ἰσπανούς καὶ Γάλλους δυτικοί, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινες εἰδωλολάτραι.

Δύο ωραὶ τοῦ ἔτους ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσιν ἡ ξηρά, διαρκοῦσσα ἀπὸ τοῦ τέλους Ὁκτωβρίου μέχρις Ἀπριλίου, καὶ ἡ βρο-

γερά κατὰ τοὺς ἄλλους μῆνας τοῦ ἔτους. Καὶ ἐν καιρῷ μὲν τῆς ξηρᾶς ὥρας ὁ οὐρανὸς αὐτῶν εἶνε αἰθριός, κατὰ δὲ τὴν βροχερὰν ἐπικρατοῦσι φοβεραὶ θύελλαι καὶ καταιγίδες. Συχνὰ δὲ πάσχουσιν αὐταὶ καὶ ὑπὸ καταστρεπτικῶν σεισμῶν, ἀλλ' εἶνε εὔφορώταται, παράγουσαι τὰ καλλίτερα προϊόντα τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου μάλιστα βάμβακα, καφέν, ζαχαροκάλαμον, καπνὸν κλ. Ζῷα δὲ ἡμεραὶ θηλαστικὰ ὀλίγιστα ἐν αὐταῖς, ὑπάρχουσιν.

1. ΒΑΧΑΜΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ (40 χιλ. κατ.)

Αἱ Βαχαμικαὶ νῆσοι, οὓσαι ὑπὲρ τὰς 500, κεῖνται πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Φλωρίδος καὶ ὑπόκεινται εἰς τοὺς "Αγγλους, ἔχουσαι ἔδαφος πετρῶδες καὶ ἐκτεθειμέναι εἰς φοβεροὺς ἀνέμους. Τούτων ἀξιολογώτεραι εἶνε ὁ "Αγιος Σωτὴρ ἢ Γουαχάη, πρώτη ὑπὸ τοῦ Κολόμβου ἀνακαλυφθεῖσα, ἢ Μεγάλη Βαχαμά, ἢ "Αβακος, ἢ Νέα Πρόροια μὲ πόλιν Νασσάου, ἐν ᾧ ἐδρεύει ὁ "Αγγλος διοικητής.

2. ΜΕΓΑΛΑΙ ΑΝΤΙΔΔΑΙ.

Αἱ Μεγάλαι Ἀντιλλαι εἶνε 4 νῆσοι, ἡ Κούβα, ἡ "Ιαμαϊκα, ἡ "Αττη καὶ τὸ Πορτόριχο.

Ἡ Κούβα ($1 \frac{3}{4}$ περίπου ἑκατ. κατ.), ὑποκειμένη εἰς τοὺς "Ισπανούς, εἶνε ἡ μεγαλειτέρα τῶν Ἀντιλλῶν, παράγουσα σπουδαιότατα προϊόντα, ζαχαροκάλαμον, καπνόν, κλ. Πρωτ. αὐτῆς εἶνε "Αβάρα, ἔχουσα εύρυχωρότατον λιμένα, λίαν ὄχυρὸν φρούριον, πανεπιστήμιον, τὸν τάφον τοῦ Κολόμβου καὶ 230 χιλ. κατ.

Ἡ "Ιαμαϊκα, (580 χιλ. κατ. ὡν 14 χιλ. λευκοί), ὑποκειμένη εἰς τοὺς "Αγγλους μὲ πρωτ. Κιγγοτόρη, ἔχουσαν 30 χιλ. κατ.

Ἡ "Αττη (850 χιλ. κατ. Νιγρίτων) περιέχουσα δύο δημοκρατίας, τὴν Δομινικανὴν δημοκρατίαν μὲ πρωτ. "Αγ. Δομίγγον ἔχουσαν 12 χιλ. κατ. καὶ τὴν δημοκρατίαν τῆς ιδίως "Αττης μὲ πρωτ. τὸν Λιμέρα τοῦ Πρίγκηπος, ἔχουσαν 30 χιλ. κατ.

Τὸ Πορτόριχο (750 χιλ. κατ. ὡν τὸ ἥμισυ εἶνε λευκοί), ὑποκειμενὸν εἰς τοὺς "Ισπανούς, λίαν εὔφορος νῆσος μὲ ὄμώνυμον πρωτ. ἔχουσαν φρούριον καὶ 20 χιλ. κατ.

3. ΜΙΚΡΑΙ ΑΝΤΙΔΔΑΙ.

Αἱ Μικραὶ Ἀντιλλαι, κείμεναι ΝΑ. τῶν Μεγάλων Ἀντιλλῶν δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν ὡς πρὸς τοὺς κυρίους των οὕτω

α. Τῷρ "Αγγλωρ" ἀξιολογώτεραι αὐτῶν νῆσοι εἰνε Βαρβέδα, Ἀρτίγονα, Δομιρίκη, Ἀγία Λουκία, Ἀγιος Βικέρτιος, Γρεγάδα, Ταβάγος, Ἀγία Τριάς ἡ μεγαλειτέρα ἐπασῶν τῶν Μικρῶν Αντιλλῶν.

β'. Τῷρ Γάλλωρ ἡ Γουαδελούπα (150 χιλ. κατ.), ἡ δευτέρα τὸ μέγεθος τῶν Μικρῶν Αντιλλῶν, ὁ Ἀγιος Μαρτῖνος, (ἥς τὸ $\frac{1}{3}$ ἀνήκει εἰς τοὺς Ὄλλανδους), ἡ Μαρτιρίκη καὶ ὁ Ἀγιος Βαρθολομαῖος.

γ'. Τῷρ Ολλανδῶρ ὁ Ἀγιος Σάβας, ὁ Ἀγιος Εὐστάθιος, ἡ Εύδερος, τὸ Κουράσαορ.

ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ Νότιος Ἀμερική, κειμένη πρὸς Ν. τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ὅριζεται πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Νοτίου ὥκεανοῦ, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Μεγάλου ὥκεανοῦ.

Αὕτη πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 10 μέρη, τὴν Κολομβικὴν ὄμοσπονδίαν, τὴν Γουνάρην, τὴν Περούνην, τὴν Βολιβίαν, τὴν Χαλήρ, τὴν Λαπλάταν, τὴν Παραγουάνην, τὴν Οὐρουγουάνην, τὴν Βραζιλίαν, τὴν Παταγορίαν μετὰ τῆς Γῆς τοῦ Πυρός.

Ἐπὶ τρεῖς ὅλους αἰῶνας ἡ Νότιος Ἀμερικὴ σχεδὸν ἀπασχύνπεκετο εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ ἔκυθερνάτο δι' Ἰσπανῶν τοποτηρητῶν. Οτε δὲ ὁ μέγας Ναπολέων τὸ 1808 ὑποτάξας τὴν Ἰσπανίαν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον αὐτῆς καὶ τῶν αὐτήσεων τῆς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰωσήφο, οἱ νότιοι Ἀμερικανοὶ σκληρῶς ὑπὸ τῶν τοποτηρητῶν αὐτοῦ διοικούμενοι, ἐπανεστάτησαν καὶ μετὰ πολλοὺς καὶ αἰματηροὺς ἀγώνας ἀνεγνωρίσθησαν ὑφ' ἀπάστησης τῆς Εὐρώπης καὶ ὑπ' αὐτῆς τέλος τῆς Ἰσπανίας ἀνεξάρτητοι, παντοῦ πλὴν τῆς Βραζιλίας συστήσαντες δημοκρατικὰ πολιτεύματα.

ΚΟΛΟΜΒΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Ἡ Κολομβικὴ ὄμοσπονδία, κειμένη εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Νοτίου Αμερικῆς, ἔχει πρὸς Β. τὴν Αντιλλικὴν θάλασσαν, πρὸς Ν. τὴν Περουάνην καὶ Βραζιλίαν, πρὸς Α. τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ τὴν Γουνάνην, πρὸς Δ. τὸν Μέγαν ὥκεανόν.

Ἡ χώρα αὐτη, διε τοιούτης τὴν ἐκυρίευσαν, κατωκεῖτο ὑπὸ λαοῦ πολιτισμένου ἔχοντος τὸ θρησκευτικόν του κέντρον ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Βογότα· ἥδη δὲ αὕτη συνίσταται ἐκ τριῶν δημοκρατιῶν τῆς ἴδιως Κολομβίας τῆς Βερεζουέλης καὶ τοῦ Ἰσημεριοῦ ἡ τῆς Γρεγάδας.

Τὰ ὅρη αὐτῆς εἶνε συνέχεια τῶν Βραχωδῶν ὄρέων, ἀπίνα
ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ, ὡς εἴρηται, καλοῦνται *Κορδυλιέραι* τῶν
"Αρδεων. Τούτων ὑψηλότεραι κορυφαὶ ἐν αὐτῇ εἶνε ὁ *Πιγλήκας*,
τὸ *Κοτοπάξιον*, ὁ *Τολίμας*, τὸ *Κάβαμπορ*, τὸ *Κιμύρασον*,
ἡ *Σειρὰ Νεβάδα*, ἡ *Σελλα* τοῦ *Καρακᾶς*, ποταμοὶ δὲ ὁ τῆς
"Αγίας Μαγδαληνῆς καὶ ὁ Ὁριόκος καὶ λίμνη ἐν τῇ Βενεζουέλῃ
ἡ *Μαραχάϊβος*, ἔχουσα γλυκέα ὕδατα καὶ συγκοινωνοῦσα μετά
τῆς θαλάσσης.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶνε 3088000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτω
τοικοὶ 6 ἑκατ. δυτικοί. Τούτων 3 ἑκατ. κατοικοῦσι τὴν Κο-
λομβίαν, περὶ τὰ 2 ἑκατ. τὴν Βενεζουέλαν καὶ ὑπὲρ τὸ 1 ἑκατ.
τὸν Ἰσημερινόν.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς εἰς μὲν τὰς ὄρεινὰς χώρας εἶνε δροσερὸν καὶ
ἐνιαχοῦ Ψυχρόν, ἀν καὶ δὶ' αὐτῆς διέρχεται ὁ ἵσημερινός, εἰς δὲ
τὰς κοιλάδας εἶνε ἀδιάκοπον ἔστι, ἐνῷ εἰς τὰ παράλια καὶ μά-
λιστα τὰ βόρεια ἡ ὑγρασία καὶ ἡ θερμότης καθιστῶσι τὴν χώ-
ραν νοσεράν. Τὸ δ' ἔδαφος πλὴν τῶν πετρωδῶν μερῶν εἶνε εὔ-
φορώτατον, παράγον καπνόν, καφέν, βάζιμακα, κακάον, ἴνδικόν,
βανάνας κλ. Ζῷα δ' ἔχει ἄγρια ἀρκτους, ἄγριους αἴλουρους, τί-
γρεις κλ. πτηνὰ δὲ γῦπας καὶ ἔρπετὰ σκορπίους, καὶ τὸν φοβε-
ρὸν ὄφιν *Κυκίμαν*. Ἐχει δὲ καὶ μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου,
σμαράγδων, ἔτι δὲ γαιάνθρακας κλ.

1. ΚΟΛΟΜΒΙΑ

Τῆς Κολομβίας, συνισταμένης ἐξ 9 πολιτειῶν, ἐπισημ. πό-
λεις εἶνε *Βογότα* ἐπὶ ὑψηλοῦ ὁροπεδίου, πρωτ. τῆς ὁμοσπονδίας
ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 40 χιλ. κατ. *Καρθαγένη* ἐπὶ χερσο-
νήσου εἰς τὸν *Καραϊβείον* κόλπον, ἐκ τῶν ὥραιοτέρων πόλεων τῆς
Ἀμερικῆς ᔁρουρὸν φρούριον καὶ 8 χιλ. κατ. *Παραμά* πρὸς
τὸν ἰσθμὸν τοῦ *Παναμᾶ*, ἐμπορικὴ πόλις ᔁρουσα 20 χιλ. κατ.

2. ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ

Τῆς Βενεζουέλης, συνισταμένης ἐξ 20 πολιτειῶν, ἐπισημ.
πόλεις εἶνε *Καρακᾶς* ἐν εὐφορωτάτῳ ὁροπεδίῳ εἰς τὴν Ἀντιλλι-
κὴν θάλασσαν, πρωτ. τῆς ὁμοσπονδίας ᔁρουρὸν πανεπιστήμιον
καὶ 60 χιλ. κατ. *Μαραχάϊβος* ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τῆς ὁμανύμου
λίμνης ᔁρουσα 20 χιλ. κατ. Εἰς αὐτὴν ἀνήκουσι καὶ αἱ πρὸς *B.*
αὐτῆς κείμεναι νῆσοι *Μαργαρίτα*, *Κογῆ* καὶ *Κουβέγα*.

8. ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ

Τοῦ Ἰσημερινοῦ, συνισταμένου ἐκ 3 νομῶν, ἐπισημ. πόλεις εἶναι Κούτορ ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ἡφαιστείου Πιχίγκα παρὰ τὸν ἴσημερινόν, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 25 χιλ. κατ. Εἶναι δὲ πρωτ. τῆς δημοκρατίας καὶ πατρὶς τοῦ Βολιβάρου τοῦ μοχθήσαντος μεγάλως ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς.

Παρὰ τὸν ἴσημερινὸν κεῖνται αἱ ἡφαιστειώδεις νῆσοι Γαλαπάγοι, ἔχουσαι ἔνεκα τῶν ἐκ τοῦ νοτίου παγωμένου ὡκεανοῦ θαλασσιών ρέυμάτων κλῖμα εὐκρατές. Ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσι πλῆθος ἐρπετῶν, ἔτι δὲ χελωνῶν περιεργοτάτου εἰδους.

ΓΟΥΥΑΝΗ

Ἡ Γουυάνη, κειμένη πρὸς Α. τῆς Βενεζουέλης, ἔχει πρὸς τὰ ΒΑ. τὸν Ἀτλαντικόν, πρὸς Ν. τὴν Βρασιλίαν καὶ πρὸς Δ. τὴν Βενεζουέλαν καὶ Βρασιλίαν.

Οἱ Γάλλοι ἀπὸ τοῦ 1635 ἀπέστειλαν ἀποικίας εἰς τὴν Γουυάνην, ἀλλὰ μόλις τὸν ἐνεστῶτα αἰῶνα ἥρξαντο αὐταὶ νὰ εὔδοκιμῶσιν. Οἱ δὲ Ὁλλανδοὶ τὸ 1665 συνέστησαν εἰς αὐτὴν ἀποικίας, ἀλλὰ τὸ μεγαλείτερον αὐτῶν μέρος τὸ 1814 ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτῶν οἱ Ἀγγλοι. Οὕτω δὲ διαιρεῖται αὕτη εἰς Ἀγγλικήν, Ὁλλανδικήν καὶ Γαλλικήν Γουυάνην.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 462000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 350 χιλ. δυτικοί, οἱ πλεῖστοι μαῦροι καὶ πολλοὶ Ἰνδοί. Τούτων 250 χιλ. ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ἀγγλους, 60 χιλ. εἰς τοὺς Ὁλλανδούς καὶ 30 χιλ. εἰς τοὺς Γάλλους. Τὸ δ' ἐσωτερὸν αὐτῆς κατοικεῖται ὑπὸ Ἰνδῶν ἀνεξαρτήτων.

Τὸ κλῖμα τῆς Γουυάνης, ἀν καὶ ἡ χώρα εἶναι ἐλώδης καὶ κεῖται πρὸς τὸν ἴσημερινόν, δὲν εἶναι τόσον θερμὸν καὶ νοσῶδες, ὃσον θεωρεῖται διότι τὰ ἀπέραντα δάση, τὰ πολλὰ ὄδατα καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ Νοτίου παγωμένου ὡκεανοῦ θαλάσσια ρέύματα, πολὺ συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς αὐτοῦ θερμότητος. Τὸ δ' ἔδαφος εἶναι εὐφοριώτατον, παράγον κακάν, καφέν, ζαχαροκάλαμον, κανέλλαν, βάμβακα, ἵνδικόν, πολύτιμα ξύλα κλ. Ἐχει δὲ καὶ ἄγρια ζῷα τίγρεις, πιθήκους, δρεις διαφόρους κλ.

Ἐπισημ. πόλεις τῆς Ἀγγλικῆς Γουυάνης εἶναι Γεωργετόρη, πρωτ. αὐτῆς λίαν ἐμπορικὴ ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Τῆς δὲ Ὁλλανδικῆς πρωτ. Παραμάριβορ ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σουρινάμ, ωραία καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα 20 χιλ. κατ. καὶ τῆς Γαλλικῆς πρωτ. Καϊένη ἐπὶ ὅμωνύμου νήσου εἰς τὸν Ἀτλαντικόν.

ΠΕΡΟΥΙΑ

Η Περουία, κειμένη πρὸς N. τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἔχει πρὸς A. τὴν Βρασιλίαν, NA. τὴν Βολιβίαν καὶ πρὸς Δ. τὸν Μέγαν ὡκεανόν.

Η Περουία κατακτηθεῖσα (1531—1535) ὑπὸ τοῦ Ἰσπανοῦ Πιζάρου ἀπετέλει μέρος τῶν ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ Ἰσπανικῶν κτήσεων. Ἀλλὰ τὸ 1821 ἐπαναστατήσασα καὶ αὐτὴ ἀπετέλεσεν ἀνεξάρτητον δῆμοκρατίαν. Κατὰ τὴν κατάκτησιν αὐτῆς ὁ Πιζάρος εὗρεν ἐν αὐτῇ ἴσχυρὸν καὶ πεπολιτισμένον κράτος τὸ τῶν Ἰγκῶν, ἔχόντων τὸν χρυσὸν ἐν κοινῷ χρήσει.

Ορη ἐν αὐτῇ ἐπισημ. εἶνε ὁ Σαγγάμας καὶ τὸ ἡφαίστειον Ἀρεκούντα, λίμνη δὲ πρὸς N. ἡ Τιτικάχη.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶνε 1120000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 2 $\frac{3}{4}$ ἑκατ. δυτικοὶ καὶ τινες εἰδωλολάτραι. Τούτων 400 χιλ. εἶνε λευκοί, οἱ δὲ ἄλλοι Ἰνδοί καὶ μαῦροι· ἥδη δ' εὑρίσκονται ἐν τῇ χώρᾳ καὶ πολλοὶ ἐργάται Σιναί.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς ὡς δροσιζόμενον ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ Νοτίου παγωμένου ὡκεανοῦ θαλασσίων ύευμάτων καὶ ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῶν πνεόντων ἐκ τῶν Ἀνδεών εἶνε πολὺ συγκερασμένον· τὸ δὲ ἔδαφος ὑπόκειται εἰς συγνούς καὶ καταστρεπτικοὺς ἐνίστε σεισμούς, ἄλλ' εἶνε εὐφορώτατον, παράγον ὄρυζαν, βανάνας, ζαχαροκάλαμον, κακάον, ἵνδικὸν κλ. Ἰθαγενὲς δὲ ζῶον ἔχει τὴν λάμα, ἔχουσαν πολὺ λεπτὸν μαλλίον. Ἐχει δὲ καὶ δάση κέδρων ἔχόντων ὕψος 70 μέτρ. ἀκακιῶν, ἔβενου, κηροξύλων, κλ. καὶ μεταλλεία χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ πολυτίμων λίθων.

Τάυτης συνισταμένης ἐκ 13 νομῶν, ἐπισημ. πόλεις εἶνε Λίμα 12 χιλιομ. μακρὰν τῆς θαλάσσης, πρωτ. τῆς δημοκρατίας ἔχουσα τὸ ἀρχαιότερον πανεπιστήμιον τῆς Ἀμερικῆς, πληθυσμὸς ναῶν, ὡραίας πλατείας καὶ 102 χιλ. κατ. Κοῦσκορ ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄροπεδίου ἐν θελκτικῇ θέσει, ἄλλοτε πρωτ. τῶν Ἰγκῶν. Ἀρεκούντα πρὸς Δ. τῆς λίμνης Τιτικάχης ἐν ὡραίῃ ἐπὶ ὄροπεδίου κοιλάδι ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

Ἐν τῇ λίμνῃ Τιτικάχῃ ὑπάρχουσι πολλαὶ νῆσοι. ὃν μεγαλειτέρα εἶνε ἡ τοῦ Ἡλίου, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι πολλὰ ἐρείπια τοι ναοῦ τοῦ Ἡλίου.

ΒΟΛΙΒΙΑ

Η Βολιβία ἔχει πρὸς B. καὶ A. τὴν Βρασιλίαν, πρὸς N. τὴν Λαπλάταν καὶ τὴν Χιλήν, πρὸς Δ. τὴν Περουίαν καὶ τὸν Μέγαν ὡκεανόν.

‘Η Βολιβία ἡ καὶ ‘Ανω Περουία καλουμένη ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἦτο ἡγωμένη μὲ τὴν Λαπλάταν. Ἀλλὰ τὸ 1825 ἀπεσπάσθη ἀπ’ αὐτῆς καὶ ἐσχημάτισεν ιδίαν δημοκρατίαν.

‘Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσιν λίαν ὑψηλαὶ κορυφαὶ τῶν Κορδιλιε-ρῶν τῶν ‘Ανδεων ὁ Σοράτας καὶ ὁ Ἰ.λλιμάρης.

‘Η ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 1300000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κά-τοικοι 2 $\frac{1}{10}$ ἑκατ. δυτικοί, ὅν τὰ $\frac{3}{4}$ εἶναι ‘Ινδοί γεωργοὶ καὶ ποιμένες, οἱ δὲ λοιποὶ ‘Ισπανοὶ καὶ μιγάδες.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς χώρας εἶναι συγκερασμέ-νον, τὸ δὲ ἐδαφος εἰς μὲν τὰς πρὸς Δ. χώρας ξηρὸν καὶ ἀκατοί-κητον, ἐν δὲ τῷ μέσῳ καλύπτεται ὑπὸ ὄρέων περιλαμβανόντων καὶ εὐφόρους πεδιάδας. Εἰς δὲ τὰ ἀνατολικὰ ἔχει ἐκτεταμένας πεδιάδας κεκαλυμμένας ὑπὸ δασῶν καὶ ποτιζομένας ὑπὸ πολλῶν ποταμῶν. ‘Ενταῦθα φύεται ἡ ἐλαῖα, ἡ ἄμπελος, ὁ φοῖνιξ, ὁ βάμβαξ· τὰ δὲ δάση της φέρουσι καὶ πολύτιμα ξύλα καὶ τὰ μεταλλεία της ἀφθονώτατον ἀργυρον. Ζῷα δὲ ἄγρια ἔχει τὸν ἱαργονάρα, τὴν μικρὰν ἀρκτὸν καὶ τὸ μέγα πτηνὸν τὸν κα-λούμενον κόρδωρα.

‘Επισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Χουκισάκα ἐπὶ ποταμοῦ, πρωτ. τῆς δημοκρατίας καλῶς ἐκτισμένη πόλις ἔχουσα πλησίον πλού-σια μεταλλεῖα ἀργύρου, πανεπιστήμιον καὶ 25 χιλ. κατ. Λα-πλάτη πρὸς Β. ἐν ὑψηλῇ καὶ τερπνῇ θέσει, ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Παρ’ αὐτὴν ὑπάρχουσι σπουδαῖα μνημεῖα τῶν ἀρχαίων κατοίκων τῆς Περουίας. Ποτόσιον ἐν ὑψηλῷ ὄροπεδῳ καὶ πλη-σίον πλουσίων μεταλλείων ἀργύρου, ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

ΧΙΛΗ

‘Η Χιλή, κειμένη πρὸς Ν. τῆς Βολιβίας, ἔχει πρὸς Α. τὴν Λαπλάταν καὶ Παταγονίαν, καὶ ΝΔ. τὸν Μέγαν ὥκεανόν. Εἶναι δὲ στενὴ καὶ μακρὰ παράλιος χώρα.

‘Ἐν αὐτῇ κεῖται τὸ ὑψηλότατον ὄρος τῆς Ἀμερικῆς Ἀχογ-κάγονα, ἡτὶ ἡ Φαιμαρίτιρα καὶ ἡ Βιλαρίμα, καὶ ἔρημος αἱ Πάμπαι τοῦ Λαπλάτα.

‘Η Χιλὴ τὸ 1540 κατεκτήθη ὑπὸ τοῦ ‘Ισπανοῦ Πέτρου Βαλδιβία, κατασταθεῖσα κτῆσις τῆς ‘Ισπανίας. ‘Ἐν αὐτῇ εὑρεν ὁ Βαλδιβίας λαὸν πολιτισμένον τοὺς Ἀραυκανούς. Τὸ δὲ 1821 ἐπαναστατήσασα καὶ αὐτὴ ἐγένετο μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας τὸ 1826 ἀνεξάρτητος.

‘Η ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 537000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κά-τοικοι 2 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. δυτικοὶ Εὐρωπαῖοι καὶ μιγάδες. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι

αὐτῆς κατοικοί οἱ ἀνδρεῖοι Ἀραυκαροὶ κατοικοῦσιν ἡδη εἰς τὰ νότια τῆς χώρας καὶ ὅλονεν ἐλαττοῦνται.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς εἶναι γλυκὺ καὶ ὑγιεινόν, τὸ δ' ἔδαφος παράγει εἰς τὰ βόρεια μέρη τὰ φυτὰ καὶ τὰ προϊόντα τῶν ἐπὶ τοῦ ἴσημερινοῦ χωρῶν, εἰς δὲ τὰ νότια εὐδοκιμοῦσιν οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ τὰ φυτὰ καὶ ἀνθη τῆς Εύρωπης. Ζῷα δὲ αὐτῆς εἶναι ἡ προβατοκάμηλος καὶ πτηνὰ ὁ κόνδωρ, ἡ στρουθοκάμηλος καὶ τὸ μικρότατον τῶν πτηνῶν κολίβριον κλ. Μεταλλεῖα δ' ἔχει ἀφθονα χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ, θείου, τοπαζίου, ρουθινίου, σαπφείρων κλ.

Μονη δὲ αὐτη τῶν δημοκρατιῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἔκαμε μεγάλας προδόους εἰς τὸν πολιτισμόν. Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι Σαρτιάγος ἐν εὐφόρῳ πεδιάδι, πρωτ. τῆς δημοκρατίας ωραία καὶ καλῶς ἐκτισμένη πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον, λαμπρὸν μητροπολιτικὸν ναόν, νομισματοκοπεῖον καὶ 190 χιλ. κατ. Βα.Ιπάραισον (Κοιλάς Παραδείσου), ἡ ἐμπορικωτέρα αὐτῆς πόλις ἔχουσα 105 χιλ. κατ.

Εἰς τὴν Χιλήν ἀνήκει ἡ ἔρημος ρῆσος τοῦ Ἰωάννου Φερνανδῆ καὶ αἱ νῆσοι Χιλδαι, οὓσαι ὑπὲρ τὰς 3 χιλ. τὸ πλεῖστον σύρτεις πλήρεις στρωμάτων κόπρου πτηνῶν, τῆς καλουμένης γούάρου.

ΛΑΠΛΑΤΑ

Ἡ Λαπλάτα ἡ καὶ Ἀργεντινὴ δημοκρατία καλουμένη, ἔχει πρὸς Β. τὴν Βολιβίαν καὶ Παραγουάνην, πρὸς Ν. τὴν Παταγονίαν, πρὸς Α. τὴν Βρασιλίαν, Ούρουγουάην καὶ τὸν Ἀτλαντικόν, πρὸς Δ. τὴν Χιλήν.

Ἡ Λαπλάτα, ἀνακαλυφθεῖσα τὸ 1515 ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Διάζου, ὑπετάχθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Μετ' αὐτῆς δὲ ἦτο ἡνωμένη καὶ ἡ Παραγουάη καὶ ἡ Ούρουγουάη, ἣν τὸ 1821 κατέλαβεν ἡ Βρασιλία. Ἀλλὰ τὸ 1840 ἀποσπασθεῖσα ἡ Λαπλάτα τῆς μητροπόλεως ἐγένετο ἀνεξάρτητος δημοκρατία, ώσαύτως ἡ Παραγουάη, ἥτις ἔκτοτε συγκρατίζει ιδίαν δημοκρατίαν. Καὶ ἡ Ούρουγουάη δ' ἐπειτα ἀποσπασθεῖσα τῆς Βρασιλίας ἐγένετο ἀνεξάρτητος δημοκρατία.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 2836000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 2 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. δυτικοί, ὃν οἱ πλεῖστοι εἶναι Εύρωπαῖοι, ἀλλὰ ὄλιγοι Ἰσπανοί καὶ τινες Ἰνδοί εἰδωλολάτραι.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὄροπεδίων εἶναι λίαν ψυχρόν, εἰς δὲ τὰς χαμηλὰς χώρας συγκερασμένον καὶ πολὺ γλυκύ. Ἐγειρ δὲ

ἡ χώρα πολλάκις ἐρήμους, ἐν αἷς ἐν ἀγρίφ καταστάσει βόσκουσιν ἑκατομμύρια βοῶν καὶ ἵππων, ἀλλὰ καὶ εὐφόρους πεδιάδας, παραγούσας σιτον, βάμβακα, καπνόν, ζαχαροκάλαμον, κακάον, ἴνδικὸν κλ. "Αγρια δὲ ζῷα ἔχει τοὺς λαγγουάρας, κουγουάρας, τὰς λάμας κλ.

Ταύτης συνισταμένης ἐκ 14 πολιτειῶν, ἐπισημ. πόλεις εἶναι *Bougerosdypes* (=Εὐάρεος) ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὅχθης τοῦ Λαπλάτα, πρωτ. τῆς ἡμίσπουδίας, ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον ἐμπόριον δερμάτων βοῶν καὶ ἵππων, καπνοῦ καὶ 320 χιλ. κατ. Κορδύη, μεσόγειος πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 30 χιλ. κατ.

ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ

Ἡ Παραγουάη, κειμένη πρὸς Β. τῆς Λαπλάτας, ἔχει πρὸς Α. τὴν Βολιβίαν, πρὸς τὰ ΒΑ. τὴν Βρασιλίαν καὶ πρὸς Ν. καὶ Βρασιλίαν καὶ τὴν Λαπλάταν.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 238000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 300 χιλ. δυτικοί, ὃν οἱ πλεῖστοι εἶναι Ἰνδοί.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς εἶναι ύγιεινόν, τὸ δ' ἐδαφος ἐπίπεδον, λίσαν εὔφορον καὶ δασῶδες, παράγον γεννήματα, καπνὸν κλ. Κεῖται δὲ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Παράνα καὶ Παραγουάη καὶ μόνη ἐκ τῶν χωρῶν τῆς Ἀμερικῆς δὲν βρέχεται ύπὸ τῆς θαλάσσης.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶναι *'Arálgas* παρὰ τὸν Παραγουάην, πρωτ. τῆς δημοκρατίας ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ

Ἡ Ούρουγουάη ὁρίζεται πρὸς Β. καὶ Α. ὑπὸ τῆς Βρασιλίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Λαπλάτας.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 187000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 450 χιλ. δυτικοί Ισπανοί καὶ μιγάδες ἐξ Εὐρωπαίων καὶ Ἰνδῶν.

Τὸ κλῖμα αὐτῆς εἶναι ύγρόν, ἀλλὰ λίσαν ύγιεινόν, τὸ δ' ἐδαφος καταβρεχόμενον ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ούρουγουάη εἶναι εὐφορώτατον, παράγον ἀπαντά τὰ προϊόντα τῆς Λαπλάτας.

Ἐπισημ. αὐτῆς πόλις εἶναι *Mortebídeor* ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πρωτ. τῆς δημοκρατίας λίσαν ὄχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ ἔχουσα 80 χιλ. κατ.

ΒΡΑΣΙΛΙΑ

Ἡ Βρασιλία, τὸ ἥμισυ σχεδὸν οὖσα τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἔχει πρὸς Β. τὴν Βενεζουέλαν, τὴν Γουιάνην καὶ τὸν

Ατλαντικόν, πρὸς τὰ ΝΑ. τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ τὴν Οὔρουγουάην, καὶ πρὸς τὰ ΝΔ. τὴν Λαπλάταν, Παραγουάην, Βολιβίαν, Περούιαν καὶ τὸν Ἰσημερινόν.

Τὸ 1500 μ. Χ. ὁ Πορτογάλλος Κεθρὰλ κατέκτησεν ἐπ' ὄνόματι τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας τὴν χώραν ταύτην καὶ ὡνόμασεν αὐτὴν Βρασιλίαν ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος ἐνταῦθα ἐν ἀρθονίκῃ ἐρυθροξύλου, ητοι Χώραν τοῦ ἐρυθροῦ ξύλου. Ἐκυβερνᾶτο δὲ καὶ αὕτη ὑπὸ τῶν Πορτογάλλων ὅχι πρὸς εὐημερίαν τῶν κατοίκων της, ἀλλὰ πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν ἀδαμάντων καὶ πρὸς εἰσπραξῖν ἐν ταῖς παραλίοις πόλεσι μεγάλων φόρων. "Οτε δὲ Ναπολέων ὁ μέγας ἐκυρίευσε τὴν Πορτογαλλίαν, ἡ βασιλεύουσα ἐν αὐτῇ οἰκογένεια ἐγκαταλιποῦσα τὴν Πορτογαλλίαν τὸ 1808 ἐγκαθιδρύθη ἐνταῦθα καὶ ἐκυβέρνα καλῶς τὴν χώραν. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ὅτε ὁ βασιλεὺς αὐτῆς Ἰωάννης τὸ 1821 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Πορτογαλλίαν, οἱ Βρασιλιανοὶ ἔξι ἀντιπαθείας μᾶλλον δὲν ηθελον νὰ κυβερνῶνται ὑπὸ τῆς μητροπόλεως, καὶ διὰ τοῦτο τὸ 1822 τελεσθέντος τοῦ αὐτῆς χωρισμοῦ ἐκ τῆς Πορτογαλλίας, ὁ Δὸν Πέτρος, δεχθεὶς τὸ προσφερθὲν εἰς αὐτὸν στέμμα τῆς Βρασιλίας, ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ αὐτῆς ὡς Δὸν Πέτρος Α'.

"Ορη αὐτῆς εἶνε τὰ Βρασιλιακὰ ἐκ πολλῶν σειρῶν συνιστάμενα ποταμοὶ δὲ πλὴν τοῦ Ἀμαζονίου καὶ τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι μικρότεροι· οἷον ὁ Τοκαρτίνας καὶ ὁ Παραράβος.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶνε 8337000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 10 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. δυτικοὶ Πορτογάλλοι, Ἰνδοί, μιγάδες καὶ καὶ μαῦροι. Οἱ δὲ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς χώρας εύρισκόμενοι Ἰνδοί ζῶσι βίον ἀνεξάρτητον καὶ εἶνε εἰδωλοτάτραι. Κυβερνᾶται δὲ καὶ ηδη ἡ χώρα ὑπὸ συνταγματικοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Δόν Πέτρου Β'.

Τὸ κλῖμα τῆς Βρασιλίας εἰς μὲν τὰ βόρεια ἔνεκα τῶν ἐλαδῶν πεδιάδων καὶ τῆς μεγάλης θερμότητος εἶνε νοσῶδες, εἰς δὲ τὰ μεσόγεια καὶ νότια μέρη τερπνὸν καὶ ὑγιεινόν. Τοῦ δὲ ἀδάφους αὐτῆς ὅσον εἶνε καλλιεργημένον εἶνε εὐφορώτατον, παράγον ὄρυζαν, βάμβακα, καπνόν, ζαχαροκάλαμον, καφέν, κακάον, κόμμι ἐλαστικόν, ἐρυθρόξυλον κλ. καὶ ἡ κτηνοτροφία της ἔτι εἶνε ἀξιόλογος. Ἐν δὲ τοῖς δάσεσιν αὐτῆς βόσκουσι πλῆθος ἀγρίων ζώων, ὃν ιθαγενῆ εἶνε οἱ ιαγγουάραι, κουγουάραι, οἱ πωκάραι, ἐκ δὲ τῶν πτηνῶν φιτταχοὶ διάφοροι, κολίβρια, παρέχοντα εἰς τοὺς αὐτόχθονας τὰ πλουσιώτερα κοσμήματά των. "Οφεις δὲ ὑπάρ-

χουσιν ἐν αὐτῇ λίαν φαρμακεροί· οίον ὁ κοράλιος, οἱ ὑπερμεγέθεις βόαι, ἀλλὰ καὶ ἔντομα σκορπίοι κλ. "Εχει δὲ καὶ ἄφονα μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, ἀδαμάντων, ἀμεθύστου, τοπαζίου κλ.

*Επισημ. αὐτῆς πόλεις, διηρημένης εἰς 21 νομούς, εἶναι "Pîor Iareşilor σχεδὸν παρὰ τὸν νότιον τροπικόν, πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσα εὐρυχωρότατον καὶ ἀσφαλέστατον λιμένα, πανεπιστήμιον, ὡραίαν θέαν καὶ 280 χιλ. κατ. Βαχία πρὸς Β. ἐν τῷ κόλπῳ τῶν Ἀγίων Πάντων, ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα 130 χιλ. κατ. Περγαμοῦκορ, λίαν ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα μὲ τὴν παρακειμένην πόλιν "Olindar 120 χιλ. κατ.

ΠΑΤΑΓΟΝΙΑ ΚΑΙ ΓΗ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ

"Η Παταγονία κειμένη πρὸς Ν. τῆς Λαπλάτας, ἔχει πρὸς Α. τὸν Ἀτλαντικόν, πρὸς Δ. τὴν Χιλήν καὶ τὸν Μέγαν ὥκεανόν, πρὸς Ν. τὸν Μαγελλανικὸν πορθμόν.

"Ορος αὐτῆς ἐπισημ. εἶναι τὸ Τρόγαδορ καὶ ἕρημος αἱ στέπαι τῆς Παταγορίας.

"Η ἐπιφάνεια τῆς Παταγονίας εἶναι 908800 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 25 (;) χιλ. σχεδὸν ἄγριοι, κυθερνώμενοι ὑπὸ ιδίων ἡγεμόνων καὶ θεωρούμενοι ὑπὸ τῶν περιηγητῶν ὡς φιλόξενοι καὶ εἰρηνικοί, ζῶντες διὰ τῆς θήρας καὶ ἀλιείας. Εἶναι περίφημοι ἵππεῖς καὶ μετὰ μεγάλης δεξιότητος μεταχειρίζονται τὰ δόρατα καὶ τὰ βέλη των.

Τὸ κλῖμα τῆς Παταγονίας τὸ θέρος εἶναι λίαν νεφελῶδες καὶ τραχύ, τὸν δὲ χειμῶνα ψυχρὸν καὶ θυελλῶδες, τὸ δ' ἔδαφος εἰς μὲν τὰ δυτικὰ εἶναι πετρῶδες, ἐν δὲ τοῖς ἀνατολικοῖς συνίσταται ἐκ τῶν ἀδένδρων καὶ ἀμμωδῶν πεδιάδων τῆς Λαπλάτας.

Πρὸς Ν. τῆς Παταγονίας κείται ἡ Γῆ τοῦ Πυρός, οὖσα ἄθροισμα νήσων, κεκαλυμμένων ὑπὸ χιονοσκεπῶν ὄρέων καὶ ἐπισκεπτομένων ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων διὰ τοὺς ἔξορυσσομένους ἐν αὐταῖς γαιάνθρωπας. Κατοικοῦνται δὲ αὐταὶ ὑπὸ λαοῦ μελαψοῦ, δυσειδοῦς, νομαδικοῦ, ἔχοντος λίαν ὑψηλὸν ἀνάστημα (1,62 μέτρ.).

Πρὸς τὰ ΒΑ. αὐτῶν κείνται αἱ γυμναὶ καὶ τραχεῖαι νῆσοι Φαλκλάρδαι, ἐν αἷς εὑρίσκονται πλῆθος θαλασσίων πτηνῶν, θαλασσίων χυνῶν καὶ θαλασσίων λεόντων. Τύποκεινται δὲ εἰς τοὺς "Αγγλους καὶ κατοικοῦνται ὑπὸ 2 χιλ. κατ.

ΤΥΦΟΣ ΤΩΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΩΝ ΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ακογκάγουα	6970	Οῦκερνον	5104
Σοράτας	6550	Βιλαρέκα	4900
Σαχιάμας	6415	Πιχίγκας	4872
*Ιλλιμάνης	6400	"Αγιος Ἡλίας	4562
Κιμβόρασον	6310	Βίτρεη	4541
Φαρμαντίνα	6024	"Αθδενον	4224
Κάβαμπον	5953	Φρέμοντον	4137
Κοτοπάξιον	5900	Τροράδορ	3000
Τολίμας	5584	Σιλλα τοῦ Κοραχᾶς	2801
Σειρά Νεβάδα (Κολομβ.)	5500	"Ροραΐμη (Γουυάνης)	2400
Ποποκάτεπλον	5450	"Άλλεγάνεια	2044
*Οριζάβας	5449	Βρασιλιακὰ ὅρη	1850

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Πόλ.	εκ.	χλ.	Πόλ.	χλ.
Νέα Υόρκη	2,210		Νέα Όρλεάνη	220
Φιλαδέλφεια	900		Σαντιάγος	190
Χικάγον	510		Βασιγκτών	160
Βοστώνη	360		Κλεβελάνδη	160
"Αγ. Λουδοβίκος	350		Βούφαλον	155
Βαλτιμόρη	335		Μοντρεάλη	140
Βουενοσάιρες	320		Νεβάρκη	140
Κρικινάτη	290		Βαχία	130
"Πιον Ιανέτρον	280		Μιλέώκη	120
Μεξικόν	250		Βαλπάραισον	105
"Αγ. Φραγκίσκος	240		Λίμα	102.
Πιτσβιύρη	235			

ΩΚΕΑΝΙΑ

Η Ωκεανία, κειμένη εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Ἀσίας, συνίσταται ἐκ τῆς ἡπείρου Αὐστραλίας καὶ ἀπείρων ἄλλων μεγάλων καὶ μικρῶν νήσων.

Ἡ χώρα αὕτη ἐγένετο γνωστὴ ὑπὸ τῶν Αὔρωπαιών ἀπὸ τοῦ 16^{ου} αἰῶνος, ἀλλ’ ἀπὸ τοῦ 1760 πράγματι ἥρξαντο οἱ Εὐρωπαῖοι νὰ πέμπωσιν ἀποικίας εἰς αὐτήν.

Ἡ ἔπιφάνεια τῆς Ωκεανίας εἶναι 18954000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι 4 $\frac{1}{2}$ ἔχατ. τῆς Μαλαικῆς φυλῆς. Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ωκεανίας εἶναι οἱ Παπούαι, ἔχοντες μακράς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας, πυκνὸν γένειον, πολὺ μελαψόν χρῶμα, χείλη κρεατώδη καὶ ὅλιγον ἐξωγκωμένα, βίνα πλατεῖαν καὶ πρὸς τὰ κάτω κλίνουσαν καὶ ἀνάστημα μέτριον. Οἱ δὲ ὡραιότεροι τῆς Μαλαικῆς φυλῆς εἶναι οἱ κάτοικοι τῶν Σανδβίζων νήσων, οἵτινες πεπροικισμένοι μὲ νοῦν, κοινωνικοὶ καὶ ἐπιδεκτικοὶ ἀνωτέρας μορφώσεως ταχέως ἐδέχθησαν τὸν χριστιανισμόν. Ἐν τῇ Ωκεανίᾳ κατοικοῦσιν ἔτι πολλοὶ Σιναι καὶ ὑπὲρ τὰς 500 χιλ. Εὐρωπαῖοι.

Ἡ Ωκεανία συνίσταται: α) ἐκ τῆς ἡπείρου Αὐστραλίας μετὰ τῆς νήσου Τασμανίας· β) ἐκ τῶν νήσων τῶν Παπούων· γ) ἐκ τῶν νήσων τῶν Μαλαιών.

Α'. ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Ἡ Αὐστραλία κεῖται πρὸς τὰ ΝΑ. τῶν νήσων Βοργέου καὶ Κελέθης.. Κόλπον ἄξιον λόγου ἔνα μόνον ἔχει καθ' ἀπασαν τὴν μονότονον αὐτῆς παραλίαν τὸν τῆς Καρπεταρίας.

Τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς εἶναι τὸ πλεῖστον ἔρημος καὶ μάλιστα τὸ δυτικὸν μέρος. Ἐκτὸς στενῶν τινῶν χωρῶν ἐν τῇ παραλίᾳ εἶναι μία τῶν μεγίστων ἔρημών τῆς γῆς καὶ φρικτὴ διὰ τὴν ἔλειψιν ὑδάτων καὶ διὰ τοὺς φοβεροὺς ἀκανθώδεις θάμνους της, οἵτινες ἔηροι καὶ μὴ ἔχοντες ἐν ἔχοντος τὴν ἐλαχίστην θρηπτικὴν ὕλην οὐδὲ ὑπὸ τῶν ζώων τρώγονται.

Ορη αὐτῆς ἄξια λόγου εἶναι εἰς τὰ ΝΑ. τὰ Κυανᾶ, ἔχοντα ὑψός μέχρι 1000 μέτρ. Τούτων ΝΔ. καὶ παραλλήλως μὲ τὴν

παραλίαν ἔκτείνονται τὰ Βαραγγόγγια ὅρη ἢ αἱ Αὐστραλιακαὶ "Αἴπεις. Ποταμὸς δὲ σπουδαῖος αὐτῆς εἶναι ὁ Μονράης, δστις πηγάζων ἐκ τῶν δυτικῶν ὑπωρειῶν τῶν Βαραγγογγίων ὄρεων καὶ δεχόμενος κατὰ τὸν ῥοῦν του καὶ ἀλλούς ποταμοὺς ἐκβάλλει πρὸς Ν. σχηματίζων τὴν λίμνην Ἀλεξανδρίας. Λίμνας δὲ ἀλατούχους ἔχει ἡ χώρα τὴν Γαιρδέρην, τὴν Τορέσην καὶ τὴν Εἴρην.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς εἶναι 7695000 τετρ. χιλιομ. οἱ δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὰ 2 $\frac{1}{2}$ ἔκατ. Μαλαΐοι, συγγενεῖς τῶν Παπούων, ὡμότατοι καὶ ἀνεπίδεκτοι οἰασδήποτε ἀνωτέρας μορφώσεως. "Αλλ' ἐν τοῖς παραλίαις αὐτῆς καθ' ἐκάστην αὐξάνουσιν αἱ Εὐρωπαϊκαὶ ἀποικίαι καὶ μάλιστα αἱ τῶν "Αγγλων. Κυβερνᾶται δὲ ὑπὸ "Αγγλου διοικητοῦ μετὰ δύο Βουλῶν.

Τὸ κλῖμα τῆς χώρας εἶναι λίαν ὑγιεινόν. Καὶ ἡ βορεία αὐτῆς παραλία κειμένη ἐπὶ τοῦ νοτίου τροπικοῦ ἔχει ἐνεκα τῶν ἀνὰ ἔξ μηνας πνεόντων Μουσωνίων ἀνέμων δύο ὥρας τοῦ ἔτους, ἐν φῆ πρὸς Ν. τοῦ τροπικοῦ χώρα αὐτῆς ἔχει τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους.

Τὰ δάση τῆς ἔξαιρέσει τοῦ ΝΑ. μέρους εἶναι λίαν σπάνια καὶ πολὺ ἀραιά· μόνον δὲ ἐπὶ τῶν ὄγθων τῶν ποταμῶν ὑπάρχουσι συνιστάμενα ἔξ ἀκακιῶν καὶ εύκαλύπτων, ἔχόντων ὑψος πλέον τῶν 130 μέτρ. Τὰ δένδρα αὐτῆς εἶναι πλήρη ῥητίνης, οἱ δὲ κορμοὶ τῶν κακῶς ἐσχηματισμένοι καὶ τὰ φύλλα τῶν δυσειδῆ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὄξεα καὶ ξυλώδη. Δένδρα δὲ παράγοντα ἐδωδίκους καρποὺς δὲν ὑπῆρχον, ἀλλὰ μετεφέρθησαν εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, ὡς καὶ οἱ δημητριακοὶ καρποί, οἰκιακὰ ζῶα κλ. Ἰδια δὲ δένδρα τῆς χώρας εἶναι τὸ κομμισδενδρον καὶ οἱ γιγαντιαῖοι καὶ ἀκανθώδεις κάλαμοι, οἱ καλούμενοι καζοναρῆοι.

Ζῷα δὲ ἵδια ἔχει ἡ χώρα μόνον τὸν κύνα δίγγον καὶ τὸν γιγάντειον κέχγουρον· πτηνὰ δὲ λευκοὺς ἀετούς, μέλανας κύκνους, ταούς, στρουθοκαμήλους κλ. ἀλλ' ὅχι καὶ φδικά. "Ηδη δὲ ἡ χώρα τρέφει τὰ μεγαλείτερα ποίμνια τῶν προβάτων τοῦ κόσμου καὶ ἀπείρους ἀγέλας βοῶν καὶ χοίρων. Ἐνεκα τούτου καὶ μεγάλῃ ἐξαγωγῇ γίνεται μαλλίων προβάτων, δερμάτων, κρέατος καὶ ἐκχυλίσματος κρέατος. ἔχει δὲ ἡ χώρα καὶ ἀφθονίαν μεγίστην μετάλλων χρυσοῦ, ἀδαμάντων, χαλκοῦ, μολύ-εδου, ὑδραργύρου, ὄρυκτὸν ἀλας, γαιάνθρακας κλ.

"Ἐπισημ. αὐτῆς πόλεις εἶναι ἐν τῇ ἀνατολικῇ παραλίᾳ Σύδνεη, ἔδρα διοικητοῦ ἔχουσα ἔνα τῶν εὐρυχωροτάτων καὶ ωραιοτάτων λιμένων τοῦ κόσμου, μέγα ἐμπόριον καὶ 230 χιλ. κατ. Βαθούρση εἰς τὰ μεσόγεια πέραν τῶν Κυανῶν ὄρεων, ἡνω-

μένη μετὰ τῆς Συδνέης διὰ λαμπροῦ σιδηροδρόμου. Βρισάνη ἐπὶ παραποτάμου τοῦ Μουρράνη, ἔχουσα 30 χιλ. κατ. Ἐν δὲ τῇ νοτίῳ παραλίᾳ εἶναι Μελβούρη ἐπὶ ἐπτὰ λόφων κειμένη, πρωτ. τῆς Αὐστραλίας, ἐμπορικωτάτη πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 290 χιλ. κατ. Βαλλαράτη πρὸς Δ. ἔχουσα ἀνεξάντλητα μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ 40 χιλ. κατ. Ἀδελαΐς πρὸς Δ. τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μουρράνη, ἔχουσα 40 χιλ. κατ. Ἐν δὲ τῇ δυτικῇ καὶ ἀνύδρῳ παραλίᾳ κείται ἡ πόλις Ηέρθη, ἕδρα διοικητοῦ.

Πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Αὐστραλίας κείται ἡ νῆσος Τασμαρία ἡ Γῆ τοῦ Διέμερ οὐποκειμένη εἰς τοὺς Ἀγγλους. Εἶναι ὄρεινή νῆσος, ἔχουσα κλῖμα γλυκύ, πολλὰ δάση καὶ ὕδατα καὶ πλουσίαν βλάστησιν, καὶ παράγουσα λαμπρὸν οἴγον. Πρωτ. αὐτῆς εἶναι Ὁσερόβηη, ἔχουσα 20 χιλ. κατ.

Β'. ΝΗΣΟΙ ΤΩΝ ΠΑΠΟΥΩΝ

Πρὸς τὰ ΒΑ. τῆς Αὐστραλίας κείνται αἱ νῆσοι τῶν Παπούων, ἔχουσαι ὑψηλὰ ὅρη καὶ πλουσίαν βλάστησιν· εἶναι δὲ αὐταὶ·

Ἡ Νέα Γουϊρέα, ἡ μεγαλειτέρα νῆσος τῆς γῆς. Τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς εἶναι ἀγνωστον, αἱ δὲ ἀκταὶ τῆς εἶναι γραφικώταται καὶ κεκαλυμμέναι ὑπὸ δασῶν, ἐν οἷς εὑρίσκονται πλήθις παραδεισίων πτηνῶν. Ταύτης τὰ ΒΔ. κατέχουσιν οἱ Ὄλλανδοι, ὅλην δὲ τὴν ἄλλην νῆσον ἐσχάτως κατέλαβον οἱ Ἀγγλοι.

Ἡ Νέα Βρετανία, ἀθροισμα πολλῶν καὶ καλῶς οἰκουμένων νήσων. Εἰς αὐτὰς ἀνήκει ἔτι καὶ ἡ Νέα Ἰρλανδία, οἰκουμένη ὑπὸ ἀνθρωποφάγων.

Αἱ νῆσοι τοῦ Σαλομῶτος ἢ ἡ Νέα Γεωργία, οἰκουμέναι ὑπὸ ἀνθρωποφάγων.

Αἱ νῆσοι τῆς βασιλίσσης Καρλότας, ἐν αἷς ἐφονεύθη ὁ θαλασσοπόρος Λαπερόβ.

Αἱ μικραὶ νῆσοι τῆς Σαντακρούζης.

Αἱ νῆσοι Ἐβρίδες ἐν μέρει ὑπὸ ἀνθρωποφάγων οἰκουμέναι.

Ἡ Νέα Καληδονία, εἰς ḥην πέμπονται ἐξοριστοὶ οἱ κατάδικοι τῆς Γαλλίας.

Αἱ νῆσοι Ούτη, ἀνήκουσαι ἀπὸ τοῦ 1874 εἰς τοὺς Ἀγγλους.

Γ'. ΝΗΣΟΙ ΤΩΝ ΜΑΛΑΙΩΝ

“Απασαι σχεδὸν αἱ νῆσοι αὐταὶ πλὴν τῆς Νέας Σηλανδίας κείνται ἐν τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ καὶ ἔχουσι κλῖμα ὑγιεινόν, ώς

μετριαζομένης τῆς θερμότητος αύτοῦ ὑπὸ τῶν θαλασσίων ρευμάτων. Εἶνε δ' αἱ πλεῖσται ἡφαιστειώδεις ἢ συνίστανται ἐκ κοραλίων. Τῶν κατοίκων αὐτῶν τροφὴ εἶνε τὸ ἀρτόδενδρον πρὸς κατασκευὴν δὲ τῶν ἐνδυμάτων τῶν μεταχειρίζονται τὸν φλοιὸν τῆς χαρτοσυκομορέας. Τούτων δ' ἀξιολογώτεραι νῆσοι εἰνεὶ αἱ ἔξης.

'Η Νέα Σηλαρδία, συνισταμένη ἐκ δύο νήσων λίαν ὄρεινῶν καὶ οίκουμένων ὑπὸ 500 χιλ. κατ. ὑπόκειται εἰς τοὺς "Αγγλους. 'Ἐνταῦθα ἀνεπτύχθη μεγάλως ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία· ἔνεκα δὲ τούτου ἔξαγονται ἔξ αὐτῆς δημητριακοὶ καρποί, πολλὰ μαλλία προβάτων, κρέας τεταριχευμένον κλ. ἀλλὰ καὶ χρυσὸς ἄρθρονος, χαλκός, γαιάνθρακες κλ. 'Ἐν αὐτῇ ὁ πληθυσμὸς τῶν Εύρωπαίων ἐκπληκτικῶς αὐξάνει, ἐν φ' τῶν μαύρων ἐλαττοῦται. 'Επισημ. αὐτῆς πόλεις εἶνε 'Αουκλάρδη ἐπὶ ισθμοῦ τῆς βορείας νήσου, ἔχουσα ὥραιότατον λιμένα καὶ 30 χιλ. κατ. *Beligktawr* ἐπὶ τῆς νοτίου ἀκρας τῆς βορείου νήσου, πρωτ. ἀπάστης τῆς Σηλανδίας ἔχουσα 20 χιλ. κατ. *Doukdiṇη* ἐπὶ τῆς νοτίου νήσου, ἔχουσα 25 χιλ. κατ.

Ai Mariárai ἢ *Λαδρόραι* πρὸς Α. τῶν Φιλιππίνων, ὄρειναι καὶ ἡφαιστειώδεις ὑποκείμεναι εἰς τοὺς 'Ισπανούς. 'Ἐν αὐταῖς πέμπονται ἔξ 'Ισπανίας οἱ ἔξοριστοι.

Ai Karolírai πρὸς Α. τῆς Μινδανάου, χαμηλαὶ νῆσοι οἱ κούμεναι ὑπὸ λαοῦ εἰρηνικοῦ καὶ φιλοξένου καὶ ὑποκείμεναι εἰς τοὺς 'Ισπανούς.

Ai rῆσοι τοῦ Marciálon ΝΑ. τῶν Καρολινῶν, συνιστάμεναι ἐκ τῶν συμπλεγμάτων 'Ρατάκου καὶ 'Ραλίκου.

Ai rῆσοι Tórggai ἢ τῆς *PhiLLas* ΝΑ. τῶν νήσων Ούετη, οἱ κούμεναι ὑπὸ 20 χιλ. μελαγχροινῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνθρώπων, δεχθέντων τὸν χριστιανισμόν. Κυθερνῶνται δέ ὑπὸ βασιλέως, οὖν ἔδρα εἶνε ἡ νήσος *Tórgga*.

Ai rῆσοι Samóbai ΒΑ. τῶν Τογγῶν, αἱ πλεῖσται ἡφαιστειώδεις, ἀλλ' ὡραῖαι, οίκουμεναι ὑπὸ λαοῦ χριστιανικοῦ καὶ κυθερνώμεναι ὑπὸ συνταγματικοῦ βασιλέως.

Tò ἀρχιπέλαγος τοῦ Kóukou ΝΑ. τῶν Σαμοῶν, οίκουμενον ὑπὸ λαοῦ δεχθέντος τὸν χριστιανισμόν.

Ai rῆσοι tῆς Etaiplás, ὄρειναι καὶ ἡφαιστειώδεις οίκουμεναι ὑπὸ λαοῦ δεχθέντος τὸν χριστιανισμὸν καὶ ὑποκείμεναι εἰς τοὺς Γάλλους. Τούτων μεγαλειτέρα εἶνε ἡ *Taitη*.

Ai rῆσοι τοῦ Pómótou ἢ *Xamηlai* rῆσοι κείμεναι ἐντὸς τρικυμιώδους πελάγους. Τῶν κατοίκων αὐτῶν οἱ μὲν κατοικοῦντες

τὰς δυτικὰς αὐτῶν νήσους ἐγένοντο διαμαρτυρόμενοι καὶ ὑπό-
κεινται εἰς τοὺς "Αγγλους, οἱ δὲ κατοικοῦντες τὰς ἄλλας νήσους
ἐγένοντο δυτικοὶ καὶ ὑπόκεινται εἰς τοὺς Γάλλους. "Αλλ' ὑπάρ-
χουσιν ἐν αὐταῖς καὶ εἰδωλολάζτραι, καὶ εἰς τὰς ἀνατολικὰς αὐ-
τῶν καὶ ἀνθρωποφάγοι. Τούτων Ν.Α. κεῖται ἡ νῆσος Πικταίρη,
εἰς ἣν πέμπονται ἄποικοι οἱ στασιάζοντες "Αγγλοι ναῦται.

Ai νῆσοι Merdárai, ὁρειναι καὶ ἡφαιστειώδεις οἰκούμεναι
ὑπὸ ὥραιών καὶ εύσωμων Μαλαίων δεχθέντων τὸν χριστιανισμὸν
καὶ κυβερνωμένων ὑπὸ συνταγματικοῦ βασιλέως. Τούτων μεγα-
λειτέρα νῆσος εἶνε ἡ Χαβαΐα, ἐφ' ἣς ὑπάρχει τὸ ἡφαιστειον *Ma-
oúra Kéa* (=Λευκὸν ὅρος), ἔχον ὑψός 4250 μέτρ. καὶ τὸ
αὐτὸ περίπου ὕψος ἔχον ἐνεργὸν ἡφαιστειον *Maοúra Λόα* (=
Μέγα ὅρος). Εἶνε δὲ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἡνωμένων Πο-
λιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

'Επέρα δ' αὐτῶν νῆσος ἀξία λόγου εἶνε ἡ Ὁάρη, ἔχουσα
πόλιν Χουολούλαν πρωτ. τοῦ κράτους ἔχουσαν 15 χιλ. κατ.

